Áldassék végnélkül és dicsöittessék
A legfölségesebb Oltáriszentség!

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLTÓSÁGOSABB OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S A SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

1902. III. ÉVFOLYAM

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IX., Üllői-ut 75.

BUDAPEST

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

Tájékoztatásul az Oltáregyesületről.

Társulatunk, mint anyatársulat, 1882-ik évi január hó 1-én a római törzstársulattal egyesittetett.

Az egy helyben létező tagok fióktársulatot képeznek, mely az anyatársulat vezetése alatt áll. A fióktársulatok főterjesztőjük által *havonkint jelentik az anyatársulatnak az ujonnan bejegyzett tagok neveit* és imádásóráit, hogy igy ezek a bucsu-engedményekben részesülhessenek.

Hol még terjesztők nincsenek, ott a szövetkező tagok neveiket, lakásukat és az imádásnak általuk választott napját és óráját, valamint kegyes adományaikat a társulat igazgatójának vagy tollvivőjének küldik be. Az anyatársulatot egy a fm. Bibornok magyarországi Herczegprimástól *kijelölt áldozár, mint igazgató* vezeti. Az igazgatót, a ki mellett egy áldozár, mint titkár van, egy bizottmány segíti, mely *egy elnök-asszony-*, másodelnök-asszonyból, titkárnő, pénztárnok, könyvtárosból s néhány tanácskozó tagból áll, kik ülnökhölgyeknek hivatnak. A bizottmány *terjesztőnőket* nevez ki, kiknek föladata a társulat terjesztésén munkálkodni és a tagok buzgalmát éleszteni.

1. A társulat föladatául tüzi ki: a) *a legfölségesebb Oltáriszentségben jelenlevő Jézus Krisztus* megismerését, szeretését és *imádását* mindinkább éleszteni s gyarapitani és ezen őszinte szeretet által kipótolni a bántalmakat, melyekkel ezen legfölségesebb Szentségben illetik; és b) *a szegény templomokat,* tehetségéhez képest, fölszerelni és segiteni.

2. Tagokul fölvétetnek mindkét nembeli hivek, kik az Oltáriszentségről szóló tanitásban részesültek. — Hogy a tag az oltáregyesületi bucsukban részesülhessen, *elengedhetlen föltétel,* hogy: 1. *neve* az egyesület törzskönyvébe bevezettessék; 2. hogy *havonta egy órát* töltsön a legföls. Oltáriszentség imádásában; 3. hogy *évenkint* a szegény templomok fölsegitésére *alamizsnát* adjon az egyesületnek. *Ajánljuk,* hogy a fölvételkor a tag egy határozott napot, például a hó első vagy második napját és erre egy határozott órát, éjjelit vagy nappalit válaszszon és jelentsen be; mely napot és órát, *ha csak ebben* valamely fontos ok nem gátolja, a tag lelkiismeretesen betartja.

Az imádás-órát czélszerü valamely templomban, de lehet otthon is megtartani. A tagoknak ajánljuk továbbá, hogy ha a körülményeik megengedik, *éjjeli imádás-órát* válaszszanak. *Ha valaki foglalkozása miatt* nem imádkozhatnék egy egész órán át, annak meg van engedve, hogy az imádást munkaközben vagy az uton is végezhesse, csak igyekezzék dolgai közben a legföls. Oltáriszentséggel lelkileg egyesülve maradni. *Alamizsnául* nálunk a tehetősebb tagok évenkint két koronát, a szegények évenkint 24 fillért adnak. Kik évenkint legalább *4 koronát* adakoznak a szegény templomok számára, de magukat a havonkinti imádás-órára nem kötelezik, *résztvevő tagoknak* neveztetnek; bucsukban nem részesülnek, de a társulat érdemeiben s imádságaiban igen. Azon adakozók, kik rendes évi járulékra nem kötelezik magukat, a társulat *jótevőihez* tartoznak. Ezekért a szegény templomok hivei imádkoznak. *A társulat* szegény templomok számára köszönettel fogad minden használható adományt, vásznat, csipkét, selymet, kelyhet, szentségtartót, szobrot, képet stb. *Budapesten a társulat közös istentiszteletét* az Angolkisasszonyok templomában minden hó második vasárnapján tartja. Reggel 6 órakor a legföls. Oltáriszentség kitétele; 8 órakor szentmise; együttes szentáldozás. A szentmise után a tagok az áldozópap előimádkozása mellett 2 Miatyánk, 2 Üdvözlet és a 129-ik zsoltárt, «A mélységből» mondanak el a meghalt tagokért. Délután 5 órakor szentbeszéd, litánia Jézus szents. nevéről s a legfölségesebb Oltáriszentség visszahelyeztetik. Az istentisztelet közben a templom ajtajánál pénz gyüjtetik a szegény egyházak javára. Oly helyeken, hol fióktársulatok vannak, gondoskodjanak a tagok, hogy *szintén havi szentmiséjük s ha lehet, tanitásuk is legyen.*

Az egyesület tagjai *minden kinálkozó alkalmat fölhasználnak,* hogy a legfölségesebb Oltáriszentség iránti tiszteletre és imádásra másokat is buzdítsanak. Gondoskodnak, hogy sulyosabb *beteghez lelkiatya hivattassék;* szivesen látogatják meg a legfölségesebb Oltáriszentséget; *ha bárhol megpillantják, térdhajtással üdvözlik;* a szentségimádásokon részt vesznek; gyakrabban járulnak a szentgyónáshoz és a szentáldozáshoz s erre másokat is buzdítanak. A tagok és résztvevők októberben és novemberben fizetik be évi járulékaikat.

A ft. egyházmegyei megbizott, mint a megyés-püspök ur képviselője, 1. *az illető egyházmegye területén fölmerülő* oltáregyesületi ügyeket önmaga vezeti és azokról a szükségeseket a lelkész urak és az Oltáregyesület budapesti központi vezetősége között közvetiti. 2. Egy egyházmegyei oltáregyesületi *törzskönyvet* vezet, a melybe a jelentkező tagok neveit és imaórájukat bejegyzi. 3. A törzskönyv külön részében följegyzi, hogy mely plébánián és mely napon és órában tartatik közös istentisztelet. 4. Jegyzékbe veszi a templomok részéről beérkezett kérvényeket. 5. *Naplót* vezet a tagsági dijakról, alamizsnákról és a kezelési kiadásokról. 6. *A beérkező kérvényeket* a méltányosság szerint megbirálja és véleményét az egyes kérvényekre följegyzi. 7. *A kérvényeket* évenkint az október, november hónapok folyamán a központba küldi. Később érkezett kérvények figyelmen kivül hagyatnak. 8. A hozzája érkezett *tagsági dijakat* és egyéb alamizsnákat lehetőleg *november hó elsejéig* átszolgáltatja a központnak. 9. Kezelési kiadásait, beszámolás mellett, az egyh.-megyei területéről begyült pénzekből födözi.

A Főtisztelendő Papság szives figyelmébe.

A ft. lelkész urakat kérjük, 1. hogy ezek után az Oltáregyesületet *érdeklő minden ügyben* az egyházi megyéjük területére a főpásztor ur által kegyesen kinevezett *megbizott urhoz* legyenek szivesek fordulni.

2. Náluk jelentsék be az uj tagokat, megjelölve a tagok imádási napját és óráját.

3. Kérjük a ft. lelkész urakat, hogy *a segélyezést kérő folyamodványokat, a tagsági díjakat és egyéb alamizsnákat egyenesen hozzájuk küldjék be.*

4. *A folyamodványokhoz okvetlenül szükséges: a)* a kérvény, az elnökasszonyhoz intézett szövegezéssel; *b)* a kerületi esperes ur által láttamozott leltár és a templomi bevételek és kiadások összeges kimutatása (tehát nem az egyes tételek); *c)* a kérelmezett tárgyak lajstroma egy külön lapra irandó; *d)* a kérvényen vagy a lajstromon az illető község neve, az utolsó posta és a vasuti vagy a gőzhajóállomás, valamint az egyházi és politikai megye neve jól olvashatólag kiteendő; *e)* a kérvények mulhatatlanul idejekorán küldendők az egyházmegyei megbizott urakhoz, hogy ők azokat az október november hónapok folyamán a központba juttathassák; *f)* a későbben érkező kérvények elintézetlenül küldetnek vissza; *g) csakis világiaktól* eredő folyamodványok nem jöhetnek tekintetbe.

5. Az oltárteritők, a tabernakulum, a gyertyatartók méretei pontosan és okvetetlenül megjelölendők.

6. *A kérvények röviden és világosan szerkesztendők.* Miért is a leltárban az egyes tárgyakról kiteendő, hogy jó, közepes vagy rossz állapotban birja-e azokat az illető templom.

7. Az ajándéktárgyak csak a kiállitás után (körülbelül husvét táján) küldetnek meg az illető templomoknak.

8. Miután az Oltáregyesület főczélja, hogy a legföls. Oltáriszentség iránti hitet, áhitatot és szeretetet fölkeltse és terjeszsze, *a budapesti közp. Oltáregyesület csakis oly templomok számára szavaz meg egyházi szerelvényeket, a mely templomokban az oltáregyesületi ájtatosság* a hónaponkinti egy órai szentségkitétellel és imádással *szervezve van,* vagy nyomban szerveztetni fog. Ez az egyetlen kárpótlás, a melyre az egyesület számot tart.

Kérelem a ft. papsághoz. Az Oltáregyesület azon alázatos kérelemmel fordul a ft. papsághoz, hogy az Oltáregyesületnek szent czéljaira, időnkint, teljesen alamizsnakép és tetszés szerint meghatározandó bizonyos számu *szentmiséket vállalni sziveskedjenek.*

Ha minden áldozár évenkint néhány szentmisét vállalna (és ki ne tehetné ezt?!), az Oltáregyesület rövid idő alatt az ország minden szegény templomát fölruházhatná.

Az intentiókat ft. Demény Dezső, kir. palotai káplán ur kezeli. Az intentiók ajánlatát a papság között főleg a kerületi közgyülések alkalmával szétosztandó *intentiókötelező lapra* jegyzi föl, melyet a főpásztori megbizott ur útján juttat a budapesti központi igazgatósághoz, ki az intentiókat egy válaszos levelezőlapon jelöli ki az illető áldozár uraknak. *A szentmisék természetesen csak akkor kezdendők meg, midőn az illető áldozár a kijelölést már kézhez vette.*

Az Oltáregyesület nem intentiók fejében, hanem *ingyen adja az egyházi szereket* s igy ő maga is csakis *alamizsnaképen* fogadja el a stipendiumokat. Intentiókra egyházi szereket *nem közvetít.*

III. ÉVF. 1902 1. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

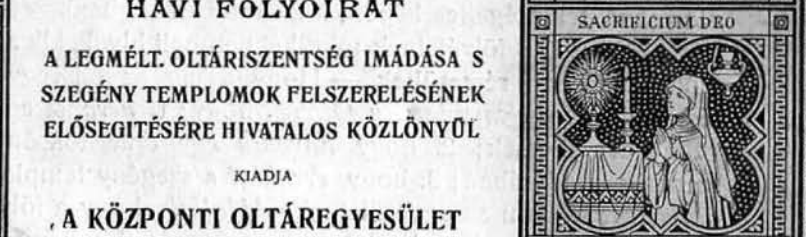

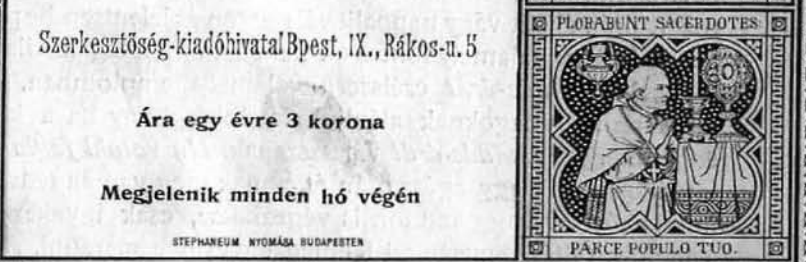

III. ÉVFOLYAM. 1902. JANUÁR. 1. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Örökimádás. — Lelki áldozás. — A csillag fényében. — Istennel. — Az első szentmise. — Nekem is van vallásom, de nem az a názárethi zsidóé, hanem az ész vallása. — Jézus Krisztus megismerésének és szeretetének inditó okai. — Első szent áldozás 1793. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Vegyesek. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

KÁRMELITA ZÁRDA BUDAPEST Pl. k. Huba-u. 12.

Örökimádás.

Az Oltáriszentség örök imádása! — ennek a fölséges czélnak érdekeit szolgálja a jelen folyóirat. Három szó, három szóban három titok s három titokban tengersok gondolat. Ha e három szó hétköznapi fogalmakat takarna, kisértésbe jönnénk, hogy azt kérdezzük ennek a folyóiratnak szerkesztőjétől, munkatársaitól és közönségétől: mire való ez a vesztegetés? Minek e három szónak egész folyóirat? De igy hallgatnunk kell és örömmel hallgatunk, mert minden titok, mint az urán, egyre fényt szór és fénye még sem fogy, vagy mint a kaleidoszkop, egyre ugyanazon elemekkel dolgozik és mégis mindig uj képeket mutat.

Elemezzük e 3 szót külön-külön. Kezdjük hátulról.

Imádni és *tisztelni* fogalmak, melyek között ép oly áthidalhatatlan ür tátong, mint a végtelen és a véges között. Az egyház a protestantizmussal szemben rendületlenül föntartja tételét, hogy e két fogalom nemcsak fokozatban különbözik egymástól, mint például a kisebb és nagyobb, a jó és jobb. Imádni nem annyit jelent, mint jobban tisztelni és tisztelni nem annyit jelent, mint kevésbbé imádni.

Az imádás és a tisztelet között lényegbe vágó különbség van, mely teljesen följogosit minket arra, hogy e két lelki tevékenységnek két különböző nevet adjunk. Sőt az imádás és tisztelet között bizonyos értelemben még nagyobb a különbség, mondhatnám lényeget meghaladó, transcendentalis. Mert imádni annyit tesz, mint elismerni a végtelen előtt tökéletes, a szónak legszorosabb értelmében vett és minden költői tulzást, hyperbolát egyszerüen kizáró semmiségemet; ellenben tisztelni annyit tesz, mint elismerni valaki előtt csekélységemet.

Ha valaki előtt csekélységemet ismerem el, akkor mégis valami vagyok

és a kettőnk között levő távolság valami módon megmérhető, számokban, szavakban kifejezhető. Ha ellenben valaki előtt a szó szoros értelmében vett semmiségemet ismerem el, akkor a köztünk levő távolság egyszerüen mérhetetlen. Más szóval a kevesebb és több között *áthidalható* az ür, a semmi és minden között *áthidalhatatlan.* És pedig a semmi és minden között annyira áthidalhatatlan az ür, hogy Isten is bennünket a semmiből csak valamivé tehetett, de mindenné nem tehet, mert második Istent nem teremthet.

Költöileg véve a dolgot, sokszor (synekdoche) a csekélységet is semminek veszszük és a megsemmisülés érzete vesz rajtunk erőt hatalmas elemi erőkkel és szellemi óriásokkal szemben. De valójára váltva a dolgot, még mindig valaminek tudjuk és érezzük magunkat. Egy lény van csak, melylyel szemben merev igazság az, a mi másnál merő költészet. S ez az a lény, melynek mindenhatósága képes átlépni az ürt a semmitől a valamiig, vagyis képes teremteni; mely bennünk ezt a szédületes lépést egykor igazán meg is tette és bármely pillanatban visszafelé is megteheti, vagyis megsemmisithet; s a mely lény a létnek teljességét minden hiány és korlát nélkül foglalja magában. Ez a lény Isten, a ki mikor nevét kérdezte Mózes a Sinaihegyén, csak annyit mondott: *Én vagyok, a ki vagyok!* Mintha azt mondta volna: Ti lettetek, én nem lettem, de vagyok. Ti voltatok, vagytok és lesztek és a ti jelenetek (vagyok) csak mathematikai, vagyis kiterjedés nélküli pont a mult és jövő között: a mik voltatok, már nem vagytok és a mik lesztek, még nem vagytok. S mikor kimondtátok, hogy «vagyok», már nem vagytok, csak voltatok. De én «vagyok» mult és jövő nélkül, örökké tartó végtelen jelenben. Ti itt, vagy ott vagytok, én mindenütt vagyok, vagyis egyszerüen vagyok. Ti ezek vagy azok vagytok, létetek ezerféleképen van korlátozva, s ha igazán akartok beszélni, mindezt a korlátot szavakban kifejezve kell oda tennetek a mellé a szegényes «vagyok» mellé. Én pedig vagyok minden megszoritás, jelző és határozó nélkül. A ti létetek semmi és azért nevetek végtelenül, kimondhatatlanul hosszu, mert ha létetek összes megszoritásait le akarnátok irni, soha a végére nem érnétek; ellenben az én létem tenger, és azért nevem minden megszoritás nélkül egyszerüen «vagyok».

Ha valaki végigmegy valami képkiállitáson és egyik kép előtt lelkesen (emphasissal) fölkiált: Ez aztán a szép! — ez többet mond minden egyszerüsége mellett, mint minden dicséret, a mit az előző képekre pazarolt. Mert fölséges, remek, gyönyörü, mind elhalványodik, mihelyt halljuk: Ez aztán a szép. A teremtés is van, létezik, de ez a létezés Istenhez képest oly semmis és minden pillanatban tényleg ugy a semmiség örvényei fölött lebeg, hogy Isten egész emphasissal mondhatja: *Én vagyok, ti nem vagytok!*

Lám, itt az *imádás gondolata. Emphasissal azt mondani: én nem vagyok,* beleringatni magát ebbe a gondolatba, átérezni feneketlen voltát, elismerni valóságát és megnyugodni benne — ennyit tesz imádni.

De jól megjegyezzük, hogy kár volna itt a *képzelő erővel* tulságosan bajlódni, mert az itt tehetetlen. A képzelő erő sem a végtelent, sem a semmit nem tudja elképzelni. Mert a végtelent mindig csak igen-igen nagynak, de mégis csak végesnek, a semmit igen-igen piczinynek és mégis valaminek fogja képzelni. A semmi és a minden *az értelem* tárgyai, az egyik a korlátlan tagadás, a másik a korlátlan állitás.

Az örök imádás ezt a lelki megsemmisülést *örökké* akarja tenni a földön. Miért? Mert ez az igazság, s mert ebből az igazságból fakad Istennek legnagyobb dicsősége. Az angyalok örök *Allelujája* az égben nem egyéb, mint ennek a megsemmisülésnek harmonikus zenéje. Bizonyos, hogy más hangok is szinezik ezt a zenét, mint a minők a szeretet, a hála stb., de a hangnem, mely a jelleget adja, kétségtelenül az imádó megsemmisülés, a megsemmisülő imádás akkordja. Ezt az akkordot, mely *inkább lágy, mint kemény,* óhajtjuk a földre varázsolni. A lázadó angyalok lelki állapotának szellemi csatadala a *«Nem szolgálok»* szöveget választotta; a hü angyalok mintájára a föld azt az alázatos szöveget akarja énekelni: *Szolgálok, hiszen semmi sem vagyok.* A szentek közösségének hittételénél fogva ez az imádás örök, ha emberajkról származik is, mert lágyan beleolvad abba az imádásba, mely az égben örökké, végtelenül folyik. Sőt mivel Jézus Krisztus, az egyháznak titokszerü feje is imádja emberi természetében az Atyát, az ő emberi természete pedig isteni személyben létezik, ez az imádás a szó szoros értelmében is végtelen és örök.

Végül ennek az imádásnak tárgya az *Oltáriszentség.* S lehet-e Istent méltóbban imádni, mint az Oltáriszentség előtt? Gondolom, hogy az imádásnak mintegy praedestinált helye az Oltáriszentség. Miért? Mert az imádás megsemmisülés és mikor Isten rálépett utjaira, melyek az Atya jobbjáról a mélységek felé vezettek, a legmélyebb pont, a hová eljutott, az Oltáriszentség volt. Égből jászolba, jászolból keresztre, kereszttől kenyér szine alá... Itt vagyunk a mélységek mélységén, s az imádók a rokonság és *sympathia* egy nemével keresik ezt a mélységet...

Ha imádni annyit jelent, mint megsemmisülni, van-e hely a földön, melyhez inkább illik ez a gondolat, ez a beismerés, ez az érzelem, ez a hangulat, mint az Oltáriszentség lábainál térdelő lélekhez?! Itt maga előtt látja a Teremtőt, mintegy beletemetkezve egy teremtett lény szineibe, a végtelent mintegy a végesnek pályáiban, a mindenhatót, minden hatalma daczára, külsőleg mintegy tehetetlent. Csak a nagy szenvedések óráin lehet oly világosan belátni az élet semmiségét, mint e helyen, a hol Isten a legnagyobb boldogságot teremtette az embernek a föld határai között, de nagy áldozatok árán. Itt érzi az ember, hogy *lehelet* az ő élete (Jób 7, 7.), hogy *tegnapi* és napjai a földön mint az *árnyék* (u. o. 8, 9.), hogy *falevél,* mely a széltől elragadtatik (u. o. 13, 25). És épen ezek a gondolatok azok, melyeknek termő-

földjéből sarjadzik az imádás. A lélek elismeri saját semmiségét, megnyugszik rajta, örvend neki. De *nem puszta tagadás* ez a gondolat és érzelem, *tele van élettel és valósággal.* Csak azért ismerjük el semmiségünket, hogy annál fölségesebb szinben lássuk Istennek végtelenségét. A szivnek örvényei tágra nyilnak, hogy lehetőleg sokat öleljenek föl magukba az Isten végtelenségének kataraktáiból. Önmagunknak mélységes Nirvánája epekedik a végtelen Lény oceánja után... Megsemmisülni lélekben, hogy annál jobban szerethessünk... *Dr. Zubriczky Aladár.*

Lelki áldozás

I.

Drága Jézus hőn szeretlek:
Bár szivembe nem vehetlek,
Te vagy éltem napsugára,
Kegyelemnek gazdag árja.

Jöjj be hozzám, égi Bárány,
Oh, ne hagyj el búsan, árván...
Legyek oltár kis virága,
Betlehemed jászol-ágya.

Töltsd be lelkem' szép erénynyel,
Hit-, szeretet és reménynyel,
Légy a jóban nevelője,
Földi harczon véderöje.

Hogy szivem' ne bántsa vétek,
Tégy szilárddá angyal-étek!
Áldd hazánkat s a családot,
Gyujts e népben tiszta lángot!

Ha üt órám, drága Szentség!
Légy halálban enyhe mentség,
Mig utószor hiszlek, áldlak:
S végre szinről-szinre látlak.

II.

Oltárod édes rejtekén
Imádlak égi vőlegény!
Kis ostya s Isten? mily csoda:
Melyet szerelmed alkota.

Szivem szeret, feléd eped,
Szánván bünét majd szétreped...
Bántottalak, a jó atyát,
Ki értem éltedet adád.

Azért szivem sóhajtva kér:
Tisztítsa meg a drága vér!
Igy visszatér hozzád hiven
S oltárod alján megpihen.

Sovárgva tör a vágy feléd,
Szomjazva tested vételét,
A hit, remény s a szeretet:
Zeng hódolón üdvözletet.

S bár most Szived, mint napsugár,
Mely köd között borúlva jár,
Nem jön szivembe: add kegyed',
S ez rám mosolygja az eget!

De jöjj *valóban* is belém
Éltemnek ifju reggelén...
Jöjj életem vég alkonyán:
S légy jó birám, szép koronám! *Rosty Kálmán S. J.*

A csillag fényében.

Az Epiphania csillaga még nem homályosult el, kedves, szelid fénye még mindig ragyog; hiv bennünket, mint akkor azt a három vándort, — menjünk utána!

Kiárad a Végtelen, kinyilatkoztatja magát az Isten. Teremt: keletkező, alakuló világoknak fönségesen borzalmas katasztrófáiban játszik az *Ur,* nincsen előtte nagy és kicsiny, hiszen mindez Ő tőle van, — Himalayak gránitgerinczei igazán gigászi konczepcziók és a lepke szárnyának rajza, a méh sejtjének fedőlapja hihetetlenül finom művek mutatják, hogy itt az Ő keze simitott végig: egy őserőtől duzzadó kar és selymesen puha kéz, az Isten keze! Az Isten teremt és ez az első megnyilatkozás, az első beszéd az emberhez, az értelmes lényhez; ez megáll a mű előtt, bámulja, megérteni nem képes, de megsejti a Fönségest, leborul előtte és kiáltja: Domine Dominus noster, quam admirabile est novum Tuum in universa terra!

És az Isten szól tovább. Hangja sokszor szinte gyermekes, a dajkáé, a ki járni, ismerni tanitja a kiskoru embert; vándor képében állit be a pátriárka sátrába, tüzes felhő leplében vezeti gyámoltalan népét, szövetséget köt vele, igérettel köti le magát; majd megint érdes, fenyegető, kiáltó lesz ez a hang a próféták szavában, és az ember hallja, hallgatja a hangot, érzi, hogy most Ő beszél, de még nem látja a beszélőt, a megnyilatkozás még nem teljes.

Végre azután teljes lesz. Az isteni szó láthatóvá válik, a mi eddig Ige, az most testté is lesz; egy kis gyermeknek gyenge, gyámoltalan testében van itt közöttünk a Végtelen és az Epiphania csillaga odavezeti az embert, az letérdel és imádja a gyermeket. De azt kérdjük magunktól: hát itt igazán megállt a csillag, világolt Betlehem és Názáreth fölött, vérvörösbe fúl a Kálvárián, piros fénynyel gyult ki megint a husvét reggelén és azután? Lebukott, elsötétült, nem mutatja már nekünk az utat arra felé, a merre az Urat lehet látni? Ugy-e, hogy ennek nem szabad történnie, mert hiszen akkor szegényebbek vagyunk a vándor zsidó népnél, a melynek volt tüzoszlopa, a királyi vándoroknál, a kiknek volt csillaguk, — nem lehet, nem szabad, ha egyszer eljött, nem lehet, hogy ne legyen többé itt, ha egyszer láttuk Őt, nem lehet, hogy ne legyen most is a mienk.

És csakugyan, az Epiphania, a megnyilatkozás csillaga ujra kigyul, most is világol, nem a puszta homokja és nem háztetők fölött: a gyertyák fénye törik meg a szentségtartó kristályüvegén, az csillog felénk, de csillagfény ez is, tűzoszlop, szebb, ragyogóbb, melegebb amazoknál, mert közelebb, egészen közel hoz Ő hozzá, a kit keresünk. Az a három kereső lélek látta a fényt és utána ment: Vidimus stellam Eius in Oriente et venimus

adorare Eum; megtalálták, látták és karjaikba vehették. Mi végtelenül gazdagabbak vagyunk: megtaláljuk és a szent áldozásban magunkba zárhatjuk Őt. Ez az uj Epiphania, a legszebb megnyilatkozása az Istennek, nem hatalomban, nem láthatóan, hanem egy hosszu ölelés szótalan boldogságában, két egymást kereső lélek egygyé forró szeretetében. Az elsőre méltó felelet volt a térdrehulló imádás, a másiknál ez kevés, több kell: örökimádás.

Sebők Imre.

ISTENNEL

Sulyos, nagy keresztem
Dalolgatva hordom,
Hej, pedig sosem volt
Boldog az én sorsom.
De a lelkem titkon
Valami tisztitja...
Vissza cseng fülembe
Kis falunk harangja.

Hideg emberek közt
Meleg szivvel járok,
Pedig nem intenek
Télen vadvirágok.
De mintha itten is
Szűz lég csókolgatna...
Vissza cseng fülembe
Kis falunk harangja.

Kenyérüzős zajban
Fárad itt az ember,
Köztük félénk ajkam
Szólamlodni sem mer.
Imádságos csendben
Járok egymagamba...
Vissza cseng fülembe
Kis falunk harangja.

Tépett szivem mélyén
Tiszta tudat ébred,
Hogy mily édes nékem
E keserü élet,
Miglen bizó lelkem
Istent el nem hagyja...
Vissza cseng fülembe
Kis falunk harangja.

Isten neve volt a
Dajkanótám is már,
Koporsóm mellett is
Bucsuzóra az vár,
Hát csupán az élet
Rejtse, titkolgassa?...
Vissza cseng fülembe
Kis falunk harangja.

Hisz a magas Isten
Föld ölére szállott,
Mert égőn szerette
E rideg világot,
Hogy magát érettünk
Szent váltságul adja...
Vissza cseng fülembe
Kis falunk harangja.

Zokogó harangszó
Kalapom emeli,
Hogy födetlen fővel
Mondjak hálát Neki,
Ki a lelkem itt is
Védi, oltalmazza...
Vissza cseng fülembe
Kis falunk harangja.

Csengj csak, csengj csak szépen,
Andalitón, halkan,
Hogy ki ne aludjék
Epedő bizalmam,
Hogy a szivem tükre
Isten ragyogtassa...
Vissza cseng fülembe
Kis falunk harangja.

Isten legyen szivem
Örök dobogása,
Szemem a világot
Istenen át lássa,
Isten legyen lelkem
Várva várt révpartja...
Csengj csak a fülembe
Kis falunk harangja.

Szepessy László.

Az első szentmise.

Elbeszélés. Irta: *Coloma L.* Forditotta: *Fieber H.*

Andaluziában nem ritkák azon váratlan zivatarok, melyek csak annyira zavarják meg a derült eget, mint a harag a gyermekarczot: mihelyt a harag elül, mosoly villan ki a könyek mögül. Ha itt az eső szakad, ott egy napsugár surran át az ég kárpitján, majd gyönyörü szivárvány ver hidat a háborgó felhőkön. Az andaluziai nép erre kedélyesen azt mondja: az ördög veri a feleségét.

Hasonló zivatar tört ki julius 15-dikén, kármelhegyi Boldogasszony ünnepének előestéjén Z.... község fölött: A zivatar a mily rövid, oly félelmetes volt, mint az életben minden, a mi a természetesség határán tulcsapong és a szenvedélyesség terére lép.

Az eső és szélvihar kioltották a torony lámpáját; a lobogók nedvesen, foszlányosan csüngtek alá. De a vihar ereje mégsem némithatta el a harangok szavát, melyek Boldogasszony ünnepét és a holnapi primicziát hirdették.

Ha a vihar néha-néha kimerülten szünetelt, ha a felhők mint a küzdő felek szétváltak, hogy ujabb összecsapásra mintegy erőt gyüjtsenek; a harangok vigan csengtek a távolba, mint oly ember hangja, a ki meggyőződésétől áthatva, az igazságtól lelkesülve, fáradhatatlanul és örvendve ujjongja embertársai felé: alleluja, alleluja!

A hegyoldalba épült városka alján, mély vágásu uton áll a község szegény háza. A hegyen épült kastélynak hátat fordit, mintha megvetné a spanyol arisztokráczia fényüzését. Kapuja düledező kőfallal bekeritett térségre tekint, homlokán a fölirattal: «A szegények földi, a gazdagok örök üdvére». Szorosan mellette egy kis fehérre meszelt ház áll, mint valami fecskefészek a nagy épület mellett. Tetejére hajló rezedaágak és nyilt folyósójához simuló babérgalyak kellemes külsőt kölcsönöznek a különben szerény házacskának. Itt lakott don Blas, a község plébánosa testvérével, Mariguitával és unokaöcscsével, Pepitoval.

A szegényes házacska az emlitett estén ragyogott a tisztaságtól és benne oly rend és csin honolt, milyet csak a szerető sziv a sóvárogva várt vendégnek készithet. Pepitot, a kedves unokaöcscsöt várták, a ki ezen két jó öregnek fölügyelete alatt nőtt föl, mint a viruló rózsató két sötét cziprunsz árnyában. Az elhagyott árva fiuból erényes ifju és buzgó pap lett. Pepitot Cadixban pappá szentelték és most azért várták, hogy a kármelhegyi Boldog asszony-templomban, melynek nagybátyja, don Blas, lelkésze volt, első szent-miséjét bemutassa.

Ez a szent Ferencz-rendi szerzetes azon egyszerü emberek közé tartozott, a kiket a világ félig szánakozva, félig gunyosan jó lelkeknek szokott nevezni, de a kik rendszerint oly gyémánt-lelkek, hogy az Urnak kedve telik bennök. Harmincz éve viselte már ezt a nehéz és szerény hivatalt azon buzgalommal, melynek édestestvére a felebaráti szeretet; azon kitartással, mely minden erényt fölmagasztosit; azon önmegtagadással, melyet csak kevesen értenek meg, de a mely a bölcsek, szentek, vértanuk és az annyira legyalázott spanyol papságnak jellemző vonása.

Don Blas nem volt tudós ember; nem tudott többet latinul, csak hogy miséjét elmondhatta. Nem ismert más imádságot, csak melyet rendje előirt. De mily boldog volt lelke, mily nyugodt a lelkiismerete, mily megingathatatlan a lelki nyugodtsága, mily odaadó a szive. Lelke hevült a felebaráti szeretettől és azért minden bánatra volt vigasza, minden bajra gyógyszere; sőt jóságában annyira is képes lett volna, hogy pelikánként saját keblét fölszakitsa és önvérét kiontsa, ha mást már nem adhatott.

Mily magas és mégis mily könnyen érthető volt ezen agynak bölcselete, a ki csak Istenét és testvéreit szerette, ki vallását, melyet egész életén át buzgón hirdetett, e két szóba foglalta: «Mi atyánk». Ha némelyek mosolyogtak is az egyszerü szerzetesen, még sem tagadta meg senki sem tőle tiszteletét és szeretetét, mert szinte kisugárzott belőle az erénynek az a komoly fönsége, mely senkit sem sért, de önkénytelenül meggyőz. Nyoma sem volt benne a tehetségnek dölyfös kevélységéből, mely erőszakkal előtérbe tolong és másokat megalázva irigységet kelt.

Don Blas éveken át élt már egyedül kis plébániáján, midőn egy nap egy szegény asszony lépte át küszöbét, karján hordva gyermekét. Ezen nő Mariguita volt, a lelkész nővére, a gyermek pedig elhalt nénjük fia, a kinek atyja nyomtálanul eltünt. Don Blas nem zárhatta el jó szivét és szegényes erszényét oltalmat kérő nővére és a szegény árva elől. Igy éltek tehát a pap oltalma alatt; a nő mint a fáradtan nyugvóra hajló nap, a gyermek mint a biborfényben hasadó hajnal.

Ezóta a szegényes házban valami titok lappangott, mely gyakran elüzte don Blas mosolyát és Mariguita zsémbelését sokszor elhallgattatta. Egy napon Ceutából régi lakóhelyére czimzett levelet kapott; a ráütött sok bélyegző mutatta, hogy a levél már sok helyen megfordulhatott. A két

testvér bezárkózott az irodába, a hol három óra hosszat maradtak. Don Blas halálsápadtan jött ki. Egy hétig mosoly nem játszódozott ajkán. Marguita kisirt szemmel végezte dolgát.

Mariguita ezen időtől fogva rendesen husvét táján egy durva férfi öltözetet készitett; kiüritette perselyét, melybe ezer önmegtagadással gyüjtött filléreit rakta; néhány csomag dohányt vásárolt és mindezt átadta bátyjának. Ez kocsira ült és Cadixbe hajtatott, a hol 6—8 napig maradt. Senki sem tudta, hogy hova ment vagy miért utazott el.

— Hova ment a bácsi? — kérdezte ilyenkor Pepito Mariguitától gyermekedet kiváncsisággal.

Mariguita kimondhatatlan szeretettel és gyöngédséggel nézett a fiura, de azután erőltetett hidegséggel válaszolt:

— A barátokat ment megnézni, nem hiányzik-e valamelyik?

Egyszer don Blashoz fordult ugyanezen kérdéssel. Ez a fiura szegezte tekintetét, melyből félelem, ijedtség és gyengédség sugárzott és szokatlan szigorral szólt rá:

— A kiváncsi és ostoba gyermek, boszant folyton minden embert.

Pepito ijedten bujt nénje szoknyája mögé és soha többé nem mert a titokzatos utazás felől kérdezősködni.

Mariguita félelmes várakozással leste fivére visszatértét és ha megérkezett kérdő tekintettel a kapuig eléje ment.

— Semmi, semmi — mondá ilyenkor don Blas. — Kemény mint a szikla, keményebb mint Ceuta bástyái!

Marguita sirni kezdett s mindketten napokon át komolyak és szótlanok voltak; mosoly nem deritette föl arczukat.

A szegény árva fiu ifjuvá növelkedett, a nélkül, hogy gyermekded ártatlanságát elveszitette volna. Nagybátyja közbejárására fölvették a cadixi szemináriumba. Ott kiváló tehetsége, rendkivüli szorgalma és példás viselete által tünt ki.

Egy alkalommal az érsek kivánságára nyilvános ünnepély folyt le a a szemináriumban, a melyen Pepitonak kellett a Szentháromságról szóló tant megvitatni. Don Blas öröme határtalan volt; rögtön utra készült, hogy a vitatkozásnál jelen lehesen.

— Hogy gondolhatsz most utazásra — kérdé Mariguita — midőn egy real sincs a házban, hogy kocsit fogadhass?!

Don Blas boldogan mosolygott.

— Hogy utazzék ilyen szegény koldus másként, mint szent Ferencz lován, melynek sem nyereg, sem abrak nem kell!

— Gyalog? — kiáltá Mariguita megrémülve — Négy mértföldet gyalog hetven éves korodban?

— Négy mértföld!... Négy millió mértföldnyire csusznék térdeimen,

hogy kedves fiamat meghalgassam. Te Mariguita, abból egy második szent Tamás lesz! — tette hozzá ünnepélyesen, miközben ócska kalapját kefélgette.

— Vigyázz erre jól, a mit most neked mondok! Én már nem fogom megélni, már érzem végemet, de te még fiatal vagy (Mariguita 65 éves volt) és te meg fogod élni, hogy az a fiu püspöksüveget fog hordani!

— A perselyemben kell még 20 reálnak lenni — jegyzé meg Mariguita zavarodottan.

— Ments Isten!... Hallgass édesem... Az a pénz szent!...

Don Blas a pápa trónusával sem cserélte volna el az a széket, melyet neki a szemináriumi rektor az érsek oldalán fölajánlott. Hol sirt, hol nevetett; nyugodt egykedvüségét, mely arczán rendesen honolt, elüzték azon érzelmek, melyek a megindult szivben életre kelnek. Közben elégülten forgolódott mindenfelé, mintha azt akarná mondani a körülülöknek: Nem tudjátok, hogy én ennek a fiunak nagybátyja vagyok?

Az előadás befejeztével a hallgatók körülözönlötték Pepitot, hogy üdvözöljék.

Maga az érsek is elismeréssel szólt felőle és jutalmul szent Tamás diszkötésü munkájával ajándékozta meg. Don Blas könyökével nyitott utat magának öcscse felé.

— Helyet uraim! Ez az én öcsém! Édes fiam, drága fiam! — kiáltá és hevesen megölelte Pepitot. — Ah a szegény Mariguita, ő nem hallott téged, de megállj, majd elmesélem neki!

Erre az öreg gyermekként sirt. Majd eszébe jutott, hogy a nagy siker kevélylyé tehetné a szerény ifjut, azért komoly arczczal egyik kezét az ifju fejére tette, a másikkal megfogta annak jobbját és igy szólt:

— Nagyon jól van, nagyon jól, édes Pepito! Ugy beszéltél, akárcsak könyvből olvastad volna. De ne felejtsd el, hogy fejed egyszer porrá lesz!

És ismét nevetett, sirt és örvendve megölelte Pepitot.

A szeminárium rektora kocsin vitette haza don Blast, bár ő egész erejével ellenezte. Több példányt vitt magával azon latin értekezésből, a melyet öcscse tartott. Utközben a kocsisnak is fölolvasott belőle, a ki természetesen egy betüt sem értett az egészből.

Alig ért haza, egy példányt Mariguitának adott át, a többit magának tartotta meg és iróasztalára helyezte.

— Lehetetlen elbeszélni azt, hogy történt, azt látnod kellett volna — mondá don Blas, mig közben egy tányérkára való foghagymát tisztitott, a miből szegényes vacsorája állott — Szent Ferenczre mondom, még csak gyerekember, alig 20 éves és már Escote, Suarez és szent Tamással vitatkozik. Ezt a gyereket aranyba kell foglaltatni és ereklyetartóba tenni! Kifejezései mily válogatottak, feleletei mily találónk és micsoda latinság! Mariguita, micsoda latinság! Magam is alig értettem!

— Hja, nincsen párja a mi Pepitonknak! — mondá Mariguita könyek között.

— Cadix minden előkelősége ott volt, kézről-kézre adták mint valami ereklyét, de daczára annak olyan alázatos volt a szegény kópé, mint védőszentem szent Ferencz. Alig merte szemét fölemelni! Valóságos angyal, a, valóságos angyal!

— Szent ő, kedves Blas.

— Ám ha akadékoskodik valaki, ugyancsak emberére talál! Volt ott egy öreg sántikáló kanonok, ravasz róka, mindenbe belekötött.

— Mért akadékoskodott? — kérdé megrémülve az öreg asszony. — Talán bizony vén zsidó volt?

— Nem, édesem, kanonok volt.

— Akkor az irigység ette.

— Dehogy, dehogy. Csak tréfából ellenkezett, hogy meglássa, vajjon jól megüli-e lovát Pepitonk.

— De remélem, Pepito leteperte?

— Le ám! Ugyan ki is tudná őt tőrbe csalni? Mindig fején találta a szeget. Jegyezd meg magadnak, Mariguitám, a mit most mondok: mihelyt első miséjét elmondta, azonnal plébánossá teszik.

— Mért nem kanonokká?

Don Blas hangosan fölkaczagott.

— No akkor más dolgod nem is lesz, mint folyton reverendát varrni Pepitó számára. Mert ha még egyet lépsz, karácsonyra már érsekké, husvétra pápává, pünkösdre Istenné teszed meg őt.

És sikerült tréfáján ujból nevetett.

— Ah, csak szegény anyja megérte volna! — mondá szomoruan Mariguita.

Az öröm villámgyorsasággal tünt el Don Blas vonásairól. Szemét mély sóhajjal az égre emelte, majd lehorgasztotta fejét, összekulcsolta kezét.

— Szegény, szegény Anna! — Azután egy Miatyánkot mondva el, fölsóhajtott: — Adj Uram örök nyugodalmat neki!

— Amen! — válaszolá Mariguita, könyeit köténye szélével letörülve.

Alig ment Mariguita hálókamrájába, az olajlámpa gyenge fényénél végig olvasta Pepito hat tételét.

— Egy betüt sem értek belőle, de jónak kell lenni, mert a Szentháromságról szól és — Pepito irta.

És a jó öreg megtanulta kivülről a hat tételt és esténkint ha hosszuhosszu imádságát elvégezte, elmondta még a hat tételt is és boldog együgyüségben hozzátette:

— Az én kis Pepitomért, adjon neki az Ur szerencsét, áldást és őrizze meg őt minden bajtól!

(Folyt. köv.)

Nekem is van vallásom, de nem az a názárethi zsidóé, hanem az ész vallása.

Karkecz Lajostól.

A modern műveltséggel telitett lelkek, hölgyek és urak társaságában egyaránt, csaknem naponkint föl-fölhangzik ezen felületes beszéd, melyet nem a józan ész, hanem a félmüvelt lélek elbizakodottsága sugalmaz.

Kérdeznénk csak, miben áll az «*ész vallása*»?! A felelet mélységes hallgatás volna, vagy egy ujabb fületlen gomb, mely az álokoskodásban utazók tógájáról hullik alá.

Nézzünk azért a sokszor hánytorgatott «*ész vallás*» katekizmusába, hogy kellő világitásban láthassuk, mily tévelyekkel van az telitve, s hogy mily veszedelmes társadalmi zürzavart terem.

Az «*ész vallása*» hirdeti, hogy az emberi ész és szabadság eltulajdonithatatlan joga az, hogy vallásos meggyőződését a természetfölötti kinyilatkoztatások teljes kizárásával függetlenül alapitsa meg. Ezen hamis elv alapján a vallás a személyes izlés megnyilatkozásaképen jelentkeznék, minek végelemzésben az volna a következménye, hogy egy szép napon százmillió vallás keletkeznék Európában.

Mindenki tudja, hogy azon államok kormányzása, melyekben a polgárok vallásfelekezetek szerint széttagolva nincsenek, hasonlithatatlanul kevesebb erőt és önfeláldozást követel, mint azon államoké, melyekben gombamódra szaporodnak a különféle vallások. Mi történnék csak Magyarországban is, hogyha a hány fej, annyi vallás keletkeznék? Észbontó képtelenségek és társadalmi zürzavarok hazája lenne. Mi történnék, ha mindenkinek, még a gonosztevőnek is joga volna maga részére vallást csinálni. Pedig joga van, ha az emberi ész és szabadság elidegenithetetlen joga az, hogy vallásos meggyőződését a személyes izlés ismérvei szerint alkothatja meg. Nemde ezen veszedelmes elv alapján a zsivány maga részére terhesnek érezvén az Isten hetedik parancsát, alkot tehát egy más vallási és erkölcsi törvényt, mely az ő zsiványtermészetének inkább megfelel. Nyujthat az ilyennel szemben a tulajdon szentsége érdekében az állam segedelmet? Nem, mert az «*ész vallásá*»-t tiszteletben kellene tartani s igy figyelemre méltatni a zsiványtermészet által alkotott erkölcsi törvényt is.

És a boszuállót, a gyilkost megbüntetheti a törvény, mikor felebarátja vérét szomjuhozza? Ha az «*ész vallása*» hivei vagyunk, a gyilkos, boszuálló ellenében védelmet nem kérhetünk, mert a gyilkos a maga izlése szerint berendezett vallás törvényei szerint cselekedett. Ez akkor büntetendő cselekményt nem képezhetne. Nem volna büntethető csekmény a bűn általában, mert az «*ész vallása*» minden szorongatott felebarát részére alkotna szabályzatot, mely szerint a cselekmény talán még erényszámba is mehetne. Ilyen szörnyszülötté válik az «*ész vallás*», ha szellemét gondolkozó agygyal tanulmányozzuk. Vagy el kell tehát fogadni a természetfölötti kinyilatkoztatáson nyugvó vallást, vagy kendőzés nélkül nyiltan ki kell jelenteni, hogy semmit sem fogadunk el, mert az «*ész vallása*» a vallási és társadalmi nihilizmus.

Az «ész vallása» személyes Istent nem hisz.

Kérdést intézek hozzád t. olvasó: Van-e joga a legfőbb, a leghatalmasabb lénynek, hogy az igazságot és akaratát kinyilatkoztassa? Nincs joga a leghatalmasabb lénynek ahhoz, hogy az embereket az igazságra és az isteni akaratra kötelezze? A józan ész azt sugja, hogy egy korlátlan, legfőbb és leghatalmasabb lénynek föltétlenül joga van ahhoz, hogy az igazságot kinyilatkoztassa; hogy az általa kinyilatkoztatott igazság ismeretére és akarata tiszteletben tartására mindenkit kötelezzen. Ez a korlátlan ur fogalmának szükségképeni folyománya. Aki ennyivel nem bir, az korlátlan urnak nem mondható. Az Isten korlátlan ur, tehát joga van az igazságot velünk közölni s nekünk kötelességünk az általa kinyilatkoztatott tanitást elfogadni, legszentebb akarata előtt meghajolni.

Föltéve, de meg nem engedve, hogy a személyes Istenről szóló kinyilatkoztatás téves alapokon nyugszik, s hogy az «*ész vallása*» az igaz, következnék ebből, hogy nem a személyes Isten, hanem az ész azon korlátlan hatalom, melynek meghajolni tartozunk. Ezen téves föltevés oda vezetné az észtanilag gondolkozó lelket, hogy a legmagasabb korlátlan lény az ész, melynek joga van önalkotta igazságait kinyilatkoztatni előttünk, s nekünk kötelességünk a korlátlan uralomban jelentkező emberi ész által hirdetett igazságokat elfogadni; kötelességünk akaratunkat föltétlenül az emberi ész akaratának alávetni. Ámde minden embernek van esze s igy ugyanannyi leghatalmasabb korlátlan lény léteznék, a hány ember van a földön. Igy végelemzésben minden ember egy-egy isten volna. Ki nem ismeri föl ezen divatos tudományosság örve alatt hánytorgatott merész állitásban az őskigyó vallását? Azt, melynek alapeszméje: Eritis sicut deus, olyanok lesztek, mint maga az Isten. Azért mondottam imént, hogy az «*ész vallása*», a vallási nihilizmus, mert a személyes Isten nyilt tagadására vezet; de társadalmi nihilizmus is, mert ha minden ember a maga istene, akkor a vallás egy homokpuszta, mely minden pillanatban változik; fölszántja azt a szüntelen váltakozó emberi szenvedély vihara. Ki épit homokra házat? Az esztelen. Ki vallja az «*ész vallásá*»-t, a gyönge elméjü, ki a tetszetős kifejezésekkel, mint a pajzán gyermek a labdával, dobálódzik. Mily másképpen állana a dolog, ha az emberek a dolgok mélyére hatolhatnának és a józan ész törvényei szerint következtetnének. És az államélet mivé válnék, ha az uralkodó vallás az «*ész vallása*» volna? Latrok szövetsége, hol erény-számba vétetnék a bűn a szerint, a mint kinek-kinek személyes érdeke sugalmazná.

De mit mondok, államélet nem is létezhetnék, mert a föld pokollá válnék. Föltétlenül szükség van tehát egy természetfölötti kinyilatkoztatáson nyugvó vallásra, mely csalatkozhatatlanul megtanitja az embereket az igazságra; melynek habozás nélkül hihetünk, s megalázkodás nélkül engedelmeskedhetünk. Az «*ész vallása*» megaláz, szegénységi bizonyitványt állit ki számunkra, mert követeli, hogy megbizhatatlan tekintély előtt hajoljunk meg; a természetfölötti kinyilatkoztatáson nyugvó vallás ellenben fölemel s megszentel.

A nyilvános istentagadó d'Alembert titokban hitte a Szentháromságot, mert végrendeletét e három legszentebb névvel vezette be; a vallascsufoló Diderot örült, ha egy jámbor szerzetessel, vagy egy körmenettel, hol az Oltáriszentséget is körülhordozták, találkozhatott; gyermekeit csak vallásos hirben álló iskolákban neveltette. Családi körben gyakran ismételte öreg atyjának ezen szavait: «Fiam, az okosság jó nyugvópárna, de még jobban nyugszik a fej a vallás és erkölcstörvények párnáján». Az ünnepelt vallásgunyoló La Metrie nyiltan bevallja: «Titokban nem ugy beszélek az erkölcsről, mint nyilvánosan irok róla. Négy falam között kimondom meggyőződésemet, a közönség előtt azonban azt mondom, a mit alkalmasnak találok. Szobáimban előbbre helyezem az igazságot, a nyilvánosság előtt a tévedést». (Cantu XII. 240. l.) Voltaire 1769-ben Jerneyben hat tanu előtt kétségbevonhatatlan módon vallomást tesz az Egyház által hirdetett hitigazságokról (Zabucsnig Hist. Krit. Nachr. I. 354) Miért ne tehetnénk föl hasonló hitvallást Rousseau és más szabadgondolkozókról is, mikor a történelem azt bizonyitja, hogy a szellemi óriások ellenmondásai olyan természetesek, mint a macskának az ugrás.

Állam, emberi társadalom az «*ész vallása*» elvei szerint fön nem állhat; a természetfölötti kinyilatkoztatáson nyugvó vallás tehát, mint egyedül megbizható erkölcsi kötelék, föltétlen szükséges. — Ezen sziklaszilárd alapot pedig egy gyermek rakta le, ki megtermett férfi korában Palesztina pálmái alatt ujra szervezte az emberi társadalmat, rámutatván mézédes ajakkal azokra a csalhatatlan igazságokra, melyeket az embereknek saját jól fölfogott érdekükben is elfogadni szent kötelesség. Azóta a szellem és test minden képességei köteleznek bennünket arra, hogy higyjük mindazt, a mit az Isten kinyilatkoztatott s az anyaszentegyház, hogy higyjük, előnkbe adott.

Ne fecsegjetek tehát ész nélkül ti fölvilágosodott emberek, mert minden hánytorgatott fölvilágodottságtok daczára, vastag sötétségbe botorkáltok, melyben nem látjátok a tátongó ürt, hová a vallástalan morál, illetve az «*ész vallása*» taszit benneteket s veletek az egész társadalmat.

Balga, ki maga alatt vágja a fát, pedig magatok alatt vágjátok, midőn meggondolatlanul hánytorgatjátok: *Nekem is van vallásom, de nem az a názárethi Jézusé, hanem az ész vallása.* Az «*ész vallása*» vallási és társadalmi nihilizmus. Bizonyitsátok be az ellenkezőt.

Tetszik nektek az ősi kigyó sziszegése: «*Eritis sicut Deus*», olyanok lesztek, mint maga az Isten? Ne feledjétek Plató szavait: «*Ki a vallást alássa és megtámadja, az megingatja a társadalom alapfalait*».

Jézus Krisztus megismerésének és szeretetének inditó okai.

(*P. Boone S. J.* «Manuel du directeur»-je után.)

NEGYEDIK INDITÓ OK.

Jézus Krisztus emberré lett, hogy az emberiséget szeretetre inditsa.

Ő előbb szeretett minket. 1. Joan. 4. 10.

I. Isten mindig kérte az emberek szivét és szeretetét. Maga Jézus Kisztus is meghatóan fejezi ezt ki: Add nekem, fiam, a te szivedet.[1] Hogy szivünket és szeretetünket neki adjuk, erre csodálatos és különös eszközöket nyujtott. Ismerve jótéteményeinek az emberek szive fölött való csodás erős voltát, elhalmozá őket számtalan jótéteménynyel, kegyelemmel. Az összes teremtett lények fölött szabadságot adott az embernek s szeretetével megerősité, hogy őt megismerje és szeresse. Mi több, a legerősebb inditó okot kezébe véve, saját képe mására alkotá az embert, beleönté lelkét, hogy egyedül őt szeresse. Továbbá Isten az embernek szeretetre vágyódó szivet adott, mely szeretet nélkül nyugtalanul él. Isten világosan megparancsolta, hogy az emberek ugy szeressék, mint Urukat s Teremtőjüket, ezen szeretet jutalmául örök javakat igért, a parancs áthágóit megszámlálhatatlan bajokkal büntette, szóval Isten ezerféle hatalmas eszközt keresett, hogy az emberek szivét és szeretetét megnyerje.

II. De látván, hogy ezen eszközöket az emberek figyelembe sem veszik, s a helyett, hogy Istent szeretnék, szivüket haszontalan tárgyak felé forditják s tőle egészen elszakitják, végtelen bölcseségével a legutolsó és leghatalmasabb eszközhöz fordult, lejött a földre s emberré lett.

«A legfőbb inditó ok, mondja szent Ágoston, mely a mi Urunk Jézus Krisztust arra birta, hogy hozzánk jöjjön és természetünket fölvegye, az volt, hogy megismerhesse s meggyőzze az embereket lángoló szeretetéről, kiket előbb szeretett.»[2]

Hogy az emberek őt könnyebben megszeressék, oly módon adta át magát, hogy szemeikkel láthatják, hallhatják füleikkel, kezeikkel érinthetik, s igy az emberek természetüknek megfelelően szerethetik őt.

[1] Példab. 23. 26. [2] Aug. cap. IV. de Catubis. rudibus.

Hanem az még csodálatosabb, hogy maga Isten akarta ezt igy, t. i., hogy emberi természetet vegyen magára. «Az ige testté lőn» és ezen állapotban közöttünk lakozék, hogy az emberek könnyebben és nagyobb bizalommal szerethessék.

III. Ezen igazsághoz, t. i., hogy Jézus Krisztus emberi természetet vett föl, még két igazságot füzök hozzá. Az első, hogy Isten megtestesült, mert ki akarta meriteni számunkra a kegyelemkinceseket, teljes szabadságot akart nekünk adni és egész valójában egyesülni akart velünk és mindent odaadni, a mit mondott. Maga Jézus Krisztus mondta Nikodemusnak: Ugy szerette Isten az embereket, hogy egyszülött Fiát adta értük.[1] A második igazság az, hogy eszközt akart találni az ember testi és lelki boldogulására. Szent Ágoston azt mondja e második igazságról: «Isten emberré lett az emberekért, hogy az emberek mindegyike megtalálja benne boldogságát, hogy lelki szeme beteljék istenségének meggondolásával, testi szeme pedig emberségével, s hogy megmutassa: az emberi természet ő érte teremtetett, s hogy testi és lelki táplálékul adja magát, melyre oly nagy szükségünk van.[2]

Szeressük gyengéden és hőn azt, ki minket oly gyengéden szeretett, Szent Pál ezen szeretettől lángolva, átkozottnak mondja azt, ki nem szereti Jézust: «A ki nem szereti a mi Urunk Jézus Krisztust, átok alatt legyen, irtassék ki és vettessék ki az élők közül». Nagyon helyes dolog szeretni az Urat s helytelen, elitélni való őt nem szeretni.

Aranyszáju szent János is, szent Pál leveleit magyarázván, azt mondja, hogy nem tud azoknak megbocsátani, kik nem szeretik Jézust.

ÖTÖDIK INDITÓ OK.

Jézus Krisztus szenvedései és halála.

Dilexit me et tradidit semetipsum pro me.
Szeretett engem és önmagát adta érettem. Gal. 2, 20.

I. Az összes inditó okok közül, melyek szivünket Jézus Krisztus iránt való szeretetre indithatják, a leghathatósabb az Isten Fia keserves kínszenvedéséről szóló elmélkedés. Szenvedni akart érettünk, mert ez volt próbája irántunk való szeretetének, mert nagyobbat nem tehet senki barátjáért, mint ha szenved és föláldozza magát érette. Ezt maga Jézus mondotta tanitása alkalmával: Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint ha valaki életét adja barátaiért. Szent Bernát meg azt mondja: A teremtés és föntartás jótéteménye és sok ezer más, melyekkel Atyánk eddig elhalmozott és most is elhalmoz, elég nagy inditó ok arra, hogy szivemet szeretetre inditsa;

[1] Ut familiarius diligeretur ab homine Deus, in similitudinem hominis Deus apparuit. Aug. Manuel. XXVI. [2] Aug. Manuel. c. XXV.

de van egy valami, a mi sokkal jobban ösztönöz, késztet és hevit s ez a keserüség kelyhe, oh Jézusom, melyet te fenékig üritettél, ez a megváltás műve, melyet te befejeztél, ez az, mi szivünket örökre lebilincseli. Nagyobb jótétemény volt a te szenvedésed és halálod, mint a többi összesen, ez volt szeretetednek hasonlithatatlan bizonyitéka, a mely szivünket oly édesdeden magához vonja. Teremtésem neked könnyü volt, de hogy bűneim elkövetése után ujra teremts, azt nagyon drágán fizetted meg, oh Jézusom!» — Paulai szent Ferencz egy alkalommal az Isten Fiának az emberek iránt való szeretete fölött elmélkedvén, igy kiáltott föl, mialatt teste a földről fölemelkedett s fény vevé körül: «Oh, szeretet Istene! oh, szeretet Istene! oh Isten, mily nagy volt szereteted, melyet szenvedésedkor, halálodkor mutattál, s melylyel szivünket magadhoz vonzottad!»[1]

Boldog Folignói Angela beszéli,[2] hogy mielőtt egy alkalommal azt kérdezte a mi Urunktól, hogy mivel tudna neki tetszeni, megjelent neki a keresztrefeszitett Jézus és azt mondá, nézze szentséges sebeit és ugyanazon időben csodálatosan láttatá, hogy mindenik sebért mennyit szenvedett s ezen fájdalmak mind érte történtek és mondá neki: «Mit tudsz tenni érettem és mit tudsz irántad való szeretetemre felelni?» Ezután megmutatá fejének, kezeinek, lábainak sebeit és mondá: «Ezen fájdalmakat mind érted állottam ki, mit tehetnél ezért és mely szeretet felelhet erre?» A szent e szavakat hallván, keserü sirásban tört ki és arcza annyira égett a bőven hullatott könyektől, hogy kénytelen volt vizzel enyhiteni forróságát.

Ha eddig szivünk Jézus Krisztus iránt hideg volt, a szenvedéseire és keserves, meggyalázó halálára való emlékezés melegitse föl szivünket. «Szeressük hát — mondja szent Bernát — öleljük magunkhoz a sebekkel boritott drága üdvözitőt, ki érettünk ostoroztatott, tövissel megkoronáztatott és keresztre feszittetett.[3]

HATODIK INDITÓ OK.

Jézus Krisztus iránt való szeretetünk kiválóan kedves az örök Atya előtt.

A mennyei Atya példájával tanit minket, hogy szeressük az Üdvözitőt. Kétszer is kimutatja ezen szeretetét, midőn ezt mondja: «Ez az én szerelmes Fiam, kiben nekem kedvem telik», szent Pál által meg azt mondja: «a Fiu az Atyának szeretete». Kétszer mutatta be az Atya Fiát az angyaloknak, hogy megismerjék és szeressék és imádják. (A zsidókhoz, 1. fej.) Hogy kimutassa szeretetét, az egész világot, az egész természetet Fiának adta.

[1] In eius vita Op. II.
[2] In eius vita c. X.
[3] Nos amemus, redamemus, amplectemus, quantum possumus vulneratum nostrum. (S. Bern.)

Odaadta az emberi természet végtelen tökéletességeit, hogy azokat, ha jóknak látja, fölhasználja. Neki adta hatalmát csodák művelésére, bölcseségét az emberek tanitására, irgalmát a bűnök bocsánatára... Iránta való szeretetből bocsánatot adott az embereknek a megbántásokért s megnyitá számukra az eget.

Jézus Krisztus igy szólt egyszer apostolaihoz: «az Atya szeret titeket, mivelhogy ti szerettetek engem,[1] a szeretet, melylyel irányomban vagytok, oka Atyám szeretetének irántatok. Mi lehet nagyobb boldogság, mint Istentől szerettetni? Mily kincsük ez azoknak, kik birják». (Ján. 14, 25.) Jézus Krisztus igy nyilatkozik: «Ha ki engem szeret, Atyám is szereti őt», és hogy szeretetünket kimutassuk, «hozzája megyünk és lakóhelyet szerzünk nála», de ne ugy tegyük ezt, mint a földiek, hogy folyton vándorolnak, hanem maradjunk állandóan Jézusunknál, ily értelemben vegyük a «mansio», lakóhely szót az értelmezők szerint. Ugy lakozunk Jézus Krisztusban, mint templomban — mondá szent Ágoston — fölavatván azt szolgálatunkra, megszentelvén, megtisztogatván, betöltvén azt irgalmassága és kegyelme kincseivel, mert szeretjük őt.[2]

Hanem miért van oly hatással az Atyára, ha Fiát szeretjük? Maga a Fiu Isten felel meg e kérdésre azon titokzatos szavakkal, melyeket az Atyához intéz: «A szeretet, melylyel engem szerettél, bennök legyen és én őbennök».[3] Nemcsak a kiválasztottakban van, hanem minden teremtményben, mert Isten lényével, tartalmával és kegyelmével minden emberben jelen van, a ki ment a halálos bűntől. De mindenesetre ott szeret lenni, hol viszontszeretetre talál, azaz annál a léleknél, mely Jézushoz való hasonlatosságra törekszik. Isten jobban szereti Fiát, mint az összes teremtményeket, őt tette a predesztináltak fejévé, neki adta gazdagsága teljességét s kedvéért a predesztinált embereknek számtalan jótéteményt adott azért, hogy szent Fiát kövessék és szeressék s ezen szeretetért viszontszeretetet ad, mit Jézusnak e szavai is kifejeznek: «Azt a szeretetet, melylyel irántam vagy, áraszd ki rájuk». Szeressük és imádjuk hát Jézust teljes szivünkből! Ő jó, szép, malaszttal teljes, szelid és végtelenül tökéletes, ő a mi Istenünk, atyánk, testvérünk, jegyesünk, megváltónk és mindenünk, tőle nyertünk, birunk és remélhetünk minden jót. Szenvedő emberré lett, megalázta magát s a szégyenletes bitófán halt meg, hogy minket a szeretetben megerősitsen. Ez a szeretet legbiztosabb jele a predesztinácziónak, ez Istennek legfőbb parancsolata, ez a legmagasztosabb erény, melyet csak gyakorolhatunk, azonfölül e szeretet volt oka annak, hogy Isten minket és az egész világot

[1] Ipse Pater amat vos, quia vos me amastis. Joan. 14, 27.
[2] Intus utique tamquam in templo suo. Aug. Tract. 76. in Joan.
[3] Ut dilectio tua, quia me dilexisti, in eis sit, es ego in ipsis. Joan. 17, 26.

teremtette és érte isteni Fiát adta. «Az Atya betölti az eget dicsőséggel s a földet a legméltóbb csodálat tárgyává tevé. Odaadá a világnak szent Fiát, hogy az embereket erős, hév szeretetre inditsa.»[1] Szeressük hát az édes Üdvözitőt, mert szeretet nélkül nem élhetünk. «Eszes lélek szeretet nélkül el nem lehet, vagy Istent szereti, vagy a világot.»[2]

Azután komolyan mérlegelve mindezen igazságokat, erősen határozzuk el magunkat, hogy mostantól fogva a mi Urunk Jézus Krisztust teljes szivünkből szeretjük s szeretetének gyakorlását komolyan veszszük vándorutunkon, hogy a mennyekben tökéletesebben s jobban szerethessük. Ha Jézus Krisztus iránt való szeretetünk őszinte és igazi, akkor ez bizonyára ösztönöz bennünket követésére is. Ez legyen következő tanitásunk tárgya.

Első szent áldozás 1793-ban.

Midőn a franczia forradalom idejében Vendée, Maine és Bretagne harmadszor visszhangzottak a háboru zajától, melyet vallásuk védelmére folytattak a hű katholikusok a vallásüldöző fölforgatók ellen, az első keresztények szeretet-lakomáira emlékeztető szertartás deritette föl e szomoru időket. Soyer abbé hosszabb idő óta készitette elő a gyermekeket Chanzeauban az első szent áldozásra. Egész télen át járta az erdőket, mezőket, pusztákat és daczolt a dühös üldözéssel szent hivatása teljesitésében. Mindenhol ott volt, hol jót kellett cselekedni és könyeket száritani; éjjel elhagyta titkos lakóhelyét, megáldotta a betegeket a halálos ágyon, vagy tűzvész folytán összedült épületek romjai közt hirdette az Isten igéjét kis gyermekek körében. Ott tanitotta őket Istent szeretni, anyjukat vigasztalni, Francziaországért imádkozni és családjuk gyilkosainak megbocsátani.

Jámbor tanitásának meghallgatására a körülfekvő falvakból seregestől jöttek az emberek. Sokszor az erdő tisztásain, a folyó partján vagy félreeső völgyben mutatta be a szent misét, szegény özvegyek, aggok és bátor fiatal férfiak körében, kik fegyvereikre támaszkodva állták őt körül. Körös-körül térdenállva ájtatosan imádkoztak és kértek az Istentől megnyugvást, bátorságot és erőt, hogy szivükből kiöljék a boszuvágyat.

Elmult egy hónap, hogy az anyaszentegyház Krisztus Urunk dicső föltámadásának himnuszát zengette és a hivő falusiak között, nem volt egyetlen lélek sem, ki ne lett volna az Ur asztalánál, midőn Soyer az első áldozás napját kitüzte. Frucheaux majornak egy bájos rétjét választották ezen megható ünnepélyre. Minden uttól távol fekvő, ismeretlen katlanban,

[1] Hieron. in cap. III. Abac. IV.
[2] Rationabilis animus, qui sine dilectione esse non potest, aut Dei amator est, aut mundi. S. Leo. Serm. 3 de jejun.

egy patak partján huzódik végig e rét, a Mauverzini magaslatok alján. Észak és dél felől káposztás-mezők határolják és vad cseresnyefák fogják körül, mint egy levél és virágfüggöny. A közepén két vén tölgyfa áll, melynek ágait időről-időre lenyesik. Itt a zöld boltozat alatt, csatákban szentelt fehér zászlók árnyékában emelkedett a szerény oltár, egy egyszerü deszka, lepellel leteritve s az idő vasfogától odvas törzshöz támaszkodva. A fiatal lányok rózsákból és buzakalászból font koszorukat hoztak és egy kereszten mint kedves szimbolumot, erdei mohából és vad rózsabimbókból összeállitott bárányt. Szép, langyos, balzsamos levegőjü tavaszi éjszaka volt. Az illattal telt enyhe szellő alig mozditotta meg a falevelet és a madarak éneke az égi harmoniába vegyült. A kimondhatatlan fényben ragyogó csillagokat könnyü felhők halványitották, melyek ugy usztak az égen, mint hópelyhek és a hold fénye átszürődött a fák lombjain, melyeknek árnyékát a fénytől ragyogó pázsitra rajzolta.

Még az első napsugár sem tünt föl a látóhatáron, midőn tompa mormogás, lépésektől eredő zaj s távoli hangokkal vegyes fegyverzörgés jelezte a hivők közeledését. Beláthatatlan tömeg lepte el a körülfekvő halmokat. Hosszú sorok huzódtak a szük gyalogösvényeken, eltüntek az ut bevágásaiban, sietve jöttek le a meredek lejtőkön és ellepték csendben a pázsitot. A szem mindenütt csak az asszonyok aranynyal átszőtt fekete köpenyeit, a fiatal lányok fehér ruháit és a vendéei katonák virággal diszitett kalapjait látta. Valahányszor a holdvilág a diszes fegyverekre sütött, ezer fénysugár tükröződött vissza. Lassankint az egész rétet ellepték a nők, gyermekek és fölfegyverzett csapatok. Az őrök kettős sora foglalta el a völgy bejáratát és koszoruzta a magaslatokat.

Csakhamar néma csönd honolt a tömegben. Soyer magára öltötte a papi ruhákat, melyeket jámbor óvatosság a templomi tüztől és rablástól megmentett. A szent ünnepély megkezdődött. A nap feljötte előtt a csillagok elhalványodtak, bizonytalan világosság derengett keleten, lassankint növekedett és elterjedt az égen, melyet a legtisztább szinekkel boritott. Négy vagy ötszáz gyermek ünneplő ruhában, kettős sorban félkört alkotott az oltár körül. Ártatlanság és tisztaság ragyogott le arczukról. Egy kissé hátrább anyáik, hittel és szeretettel teljes pillantásokkal csüngtek rajtok. Egy nagy részük özvegységük óta először volt boldog. A rét határán a legmagasabb halmok tetejéről a férfiak nagy meghatottsággal szemlélték a csodaszép látványt térdenállva, egyik kezükben puska, másikban az olvasó és észrevétlenül folytak könyeik napbarnitott arczukra, melyet rég megaczélozott már a háboru látása.

Végre Soyer az oltárhoz lépett. Természetfölötti kifejezéstől sugárzó vonásairól lelke érzelmei voltak leolvashatók. Meghatottsága akkora volt, hogy alig volt képes a Szentlélek kegyelmét kérő fohászt intonálni, melyet

az egyház ünnepélyes alkalmakkor hiveinek szájába ád. De ezen muló fölindulás még nagyobbnak adott helyet. Mintha az ég nyilt volna meg a pap szavaira.

Azon pillanatban, midőn a térdenálló sokaság csendben imádkozott, az első napsugarak köszöntötték a Teremtőt. A gyermek szivekből angyali imádságok szálltak föl, midőn Soyer a szent ostyát fölemelvén, véget vetett várakozásaiknak és reményük beteljesedett. Midőn a jó Isten ártatlan tiszta ajkukon pihent, mindannyian boldogoknak érezték magukat és kimondhatlan béke és ismeretlen gyönyör szállta meg őket. Hálájuk könyekben és zokogásban nyilatkozott, fohászok, angyali énekek és szent gondolatok összeolvadtak az ájtatosság és szeretet érzelmeiben.

A völgy visszahangzott a szent énekektől. De óvatosságból halkan énekeltek, nehogy eláruljuk magukat a forradalmárok előtt és nehogy ezen szép ünnepnek véres harcz legyen a vége. De midőn a nép a Te Deum himnuszát hallotta, melyre a győzelem tanitotta őket, már nem birták vissza fojtani a leldesedést. Az óvatos tanácsot elfelejtették és a Vendée több ezer lakosának hangjától visszhangzottak a halmok s hirdették a legszentebb Isten dicsőségét.

Igazuk volt, hogy lelkük szent ösztönét követték, mert az ég e szent napon nem hagyhatta volna cserben ártatlan és gyenge hiveit.

Csatakiáltások és e szavak: Éljen a király! vegyültek a szent énekek közé.

Kimondhatatlan vigasz követte a köszönő imádságot és minden paraszt legyőzhetetlennek tartotta magát, midőn visszatért kunyhójába. Még mai napig sem mosódott el annak az ünnepnek az emléke, daczára hogy félszázadnál több mult el azóta,[1] mert sokkal mélyebbek a nyomok, melyeket a szivekben hátra hagyott. Azon időtől fogva ezer különböző esemény történt azok életében, kik a frucheauxi réten találkoztak, sok vihar dult fejök fölött, a legnagyobb részét a halál elragadta, a legfiatalabbak életök alkonyára érkeztek, némelyek megfeledkeztek az igéretről, melyet Istennek és szülőiknek tettek, de az élők között nincs egy sem, ki ne mondaná, hogy ezen nap a legszebb, legbékességesebb és legboldogabb volt a Vendée életében.

Z.

[1] Igy ir gr. Quartrebarbes, ki ez eseményt megörökitette 1860-ban.

Oltáregyesületi ügyek.

Levél, melyet *Radini-Tedeschi*, az örökimádásra és a szegény templomok gyámolitására alapitott római anyaegyesületnek papi igazgatója Olaszország minden egyházmegyéjének megküld, azon reményben, hogy a nevezett egylet ott mint a jubileumi kiállitás gyümölcse soká és maradandóan fönn fog állani. E levél *Vannutelli Vincze* ő eminencziájának legfelsöbb jóváhagyásával a többi — nem olasz — de a római anyaegylet fiókjainak is ajánltatik terjesztés végett.

Körlevél az örökimádás és a szegény templomok gyámolitására létesitett egyletek elnöknőihez, valamint az isteni Megváltó előtti ünnepélyes hódolásra szervezett egyházmegyei bizottságokhoz.

XIII. Leo pápa ő szentségének jubileuma.

Az ünnepélyes hódolatra alakitott bizottság.

Respighi biboros ő eminencziájának, ő szentsége vikariusának elnöklésével Rómában oly bizottság létesült, mely föladatául tüzte ki, hogy XIII. Leo pápa ő szentségének — szent Péter trónjára való emeltetésének 25. évfordulója alkalmából — tiszteletét terjessze.

Az e czélra javasolt müvek közül ő szentsége magas tetszését első sorban az nyerte meg, mely a társulatok és hivők segitségével az egyes egyházmegyék szegény templomait ő szentsége magasztos nevében egyházi szerekkel és ruhákkal kivánja ellátni.

E szándékot a Szentatya kitünőnek találta azért, mert ily művelet által a neki szánt tisztelet egészen a legfölségesebb Oltáriszentségben jelenlevő isteni Megváltóra háramlik vissza, kinek ő látható helytartója a földön.

Azért mindenütt, a hol az örökimádásra és a szegény templomok gyámolitására egyletek létesültek, főkép erre irányitsák figyelmüket; a hol pedig ilyenek még nem léteznek, ugyane czélra bizottságok szervezessenek. E bizottságok idővel maradandó egyesületekké fejlődhetnek s az által, hogy mint fiókegyletek a római anyaegyesülethez csatlakoznak, ujabb egyletek alakulnak.

E jámbor szándék biztos megvalósitására a praktikus tanácsok ime a következők:

I. Az egyházi szerek és ruhák készlete az illető egyházmegyék szegény templomai számára és igy természetesen azok kiállitása is 1902 febr. 20-tól 1903 február 20-ig a lehető leggazdagabb legyen; erről pedig az örökimádásra és a szegény templomok gyámolitására alapitott római anyaegylet fiókjai gondoskodjanak.

II. E czélból az egyletek vezetői hassanak oda, hogy az ily irányban működő tagok száma növekedjék és igy az adományokat is könnyebben és eredményesebben lehessen összegyüjteni és az ájtatos hivők ajándékainak száma is tekintélyesebbé legyen.

III. Ott, hol ily egylet nem létezik, e czélra egy egyházmegyei megbizott fölügyelete alatt jámbor nőkből külön társulat alakuljon.

IV. A kiállitás napjait állapitsák meg; aztán pedig pontosan értesitsék az alulirottakat, mit állitottak ki, mit ajándékoztak el, hogy arról statisztikában lehessen jelentést tenni, melyet majd a római anyaegylet bulletinje, a nagy műnek hivatalos organuma hoz.

V. A kiállitások az egyes egyházmegyékben egy meghatározott napon nyitandók meg — körülbelül 1903 február 20-án — még pedig nyilvános szentségkitétellel, a mikor is főkép a pápáért és az egyházért mondassanak imák.

VI. Az egyházi szerek s ruhák szétosztása vagy az egyes egyletek, avagy a külön erre alakitott bizottságok által történjék, még pedig a pápa ő szentségének nevében, ki ezt immár megengedni méltóztatott, figyelembe véve az illetékes püspökök véleményét.

VII. A kiállitás napján péterfillérek gyüjtessenek. A gyüjtés eredménye a római anyaegylet és a Megváltó előtti ünnepélyes hódolásra létesitett bizottság közvetitésével jut el a pápa ő szentségéhez.

VIII. Azon egyházmegyék, melyek egyházi tárgyakban bővelkednek s igazán szegény templomuk kevés van, a fölösleget küldjék meg a Szentatyának, hogy azt szegényebb egyházmegyének küldhesse.

Szenteljük magunkat szivvel-lélekkel s a legnagyobb készséggel ezen magában véve is oly szép és a Szentatyának annyira tetsző műnek, hogy igy is előmozditsuk Jézus imádását az Oltáriszentségben és az iránta való szeretetet gyarapitsuk egyrészről, másrészt pedig fenkölt helytartójának a földön még nagyobb tiszteletet szerezzünk.

Róma, 1901. Urnapja.

Az anyaegylet nevében *Radini-Tedeschi*, papi igazgató.

Az isteni Megváltó előtti ünnepélyes hódolásra alakitott bizottság nevében: gróf *Acquaderni János*, elnök.

Alulirott bibornok, mint az örökimádásra és a szegény templomok gyámolitására alapitott anyatársulat védője teljes szivvel csatlakozik a jámbor szándékhoz és azt az anyatársulat valamennyi fiókjának a legmelegebben és a legnagyobb örömmel ajánlja.

Róma, 1901 nov. 7.

Vannutelli Vincze, biboros.

***

Választmányi ülés. A központi oltáregyesület választmánya folyó hó 13-án délután három órakor ülést tartott a Maria Reparatrix örökimádási apáczák zárdájában levő helyiségében *őrgróf Pallavicini Edéné* elnöklete alatt, melyen a választmányi tagok nagy számmal vettek részt. *Kánter Károly* igazgató mindenekelőtt fölhivja a figyelmet az ép folyamatban levő kilencz napi ájtatosságra. Az egyesület kiállitása a korai

husvét miatt nem lévén megtartható a szokásos időben, márczius 14-től 18-ig terjedő napok tüzetnek ki e czélra. Az egyesület tagjai számára ez idén is tartat szent gyakorlatokat márczius 22—26-ig, melyekre P. Riesz jézustársasági atya vállalkozott. *Dr. Kiss Aladárné* alelnöknő jelentést tesz a beérkezett kérvényekről, melyek az idén szokatlanul nagy számban gyültek össze, mégis az egyesület — a mennyire anyagi körülményei engedik — valamennyit tekintetbe fogja venni. E határozatok meghozatván, a választmányi ülés véget ért.

***

Engesztelő novena tartatott január 11—19-ig, Jézus szentséges neve ünnepét megelőzőleg a Maria Reparatrix apáczák kápolnájában. Nagy fényt kölcsönzött az ájtatosságnak, hogy a váczi püspök ur, gróf Csáky Károly őméltósága személyesen tartotta az első napon a szentbeszédet és litániát a hívek nagy épülésére. Minden nap este 1/46-kor szentbeszéd s utána litánia zárta be az egész napi engesztelő imádást. A hívek zsufolásig megtöltötték a kis kápolnát s buzgalmuk hangos tanuságtétel, mennyire szükséges már Budapesten az örökimádás temploma.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület

rendes tagjaitól 1901 szeptember és október hóban befolyt díjak.

Lehotzky Karolin 2 k, Komora Johanna 2 k, Papmayer György 1 k, Katona Mária 2 k, Gubicsek Vinczéné 2 k, Steiner Ottilia 4 k, Rezamka Albina 4 k, Gergely Gizella 4 k, Gyurkóczi Éva 2 k, özv. Gazder Józsefné 1 k, Chlumeczky Mária 4 k, Novotnyi Ottilia 4 k, Kaufmann Matild 2 k, Tauffer Károlyné 2 k, Suján Gusztávné 2 k, Talpas Teréz 2 k, Szabó Mária 1 k, Takáts József pleb. 4 k, Vanek Anna 60 f, Sümegi Dezső 2 k, Figula János 2 k, Prag Ferencz 2 k, Puskás György 1 k, Matulay Magdolna 4 k, Székely Miklósné 2 k, Bertalan Ilona 1 k, özv. Kóczán Gyuláné 10 k, Almássy Edmundné 4 k, Weisinger Lőrinczné 4 k, Hendl Mihályné 1 k, ifj. Zabriczky Józsefné 2 k, Rusz Mária 1 k, Hollerbach Konrád 2 k, Hazai Ferencz 1 k, Kralovanszky Katalin 2 k, Heral Hermin 4 k, Oberhauser Eleonora 24 f, Müller Katalin 24 f, Sorg Anna 1 k, Lukácsi Erzsike 1 k, Horváth Mari 1 k, Babácsi Mária 1 k, özv. Lukácsy Józsefné 2 k, Jámbor Mária 4 k, Mohácsi Emma 2 k, Mohácsi Karolin 2 k, Mohácsi Mariska 2 k, Palfi Jánosné 2 k, Kizsó Józsefné 24 f, ifj. Kizsó Józsefné 24 f, Skalicza Mari 24 f, Ürge Luiza 2 k, Bőhm Mária 5 k, Ötvös József 2 k, Ötvös Józsefné 2 k, Torma Györgyné 1 k, Richter Józsefné 4 k, Gasparovszky Augusztin 2 k, Kaukl Antal 2 k, Keszteli Betti 1 k, Piller Paula 2 k, a balaton-edericsi tagok részéről 7 k 30 f, Hendl Mihályné 1 k, ifj. Zabriczky Józsefné 2 k, Rusz Mária 1 k, Hollerbach Konrád 2 k, Hazai Ferencz 1 k, Kralovanszky Katalin 2 k, Herczl Hermin 4 k, Oberhauser Eleonora 24 f, Müller Katalin 24 f, Sorg Anna 1 k, Lukácsi Erzsike 1 k, Horváth Mari 1 k, Babácsi Mária 1 k, özv Lukácsi Józsefné 2 k, Jámbor Mária 4 k, Mohácsi Emma 2 k, Mohácsi Karolin 2 k, Mohácsi Mariska 2 k, Pálfi Jánosné 2 k, Kizsó Józsefné 24 f, ifj Kizsó Józsefné 24 f, Skalicza Mari 24 f, Ürge Luiza 2 k, Bőhm Mária 5 k, Ötvös József 2 k, Ötvös Józsefné 2 k, Torma Györgyné 1 k, Richter Józsefné 4 k.

***

A lugosi görög-kath. egyházmegyebeli oltáregyleti tagogtók 1901. évben fizetett tagsági díjak:

Ternovai hitközség 24 k, Pascu Jeromos ternovai lelkész 16 k, resiczai hitközség 6 k, paráczi hitközség 12 k, Dumonin János paráczi lelkész 3 k, Dumonin Aurélia paráczi lelkésznő 3 k, paráczi hivektől 20 k, szilasi hitközség 1 k, Szekosan Miklós lelkész 1 k 60 f, Barbus Miklós káplán 1 k, Zsiva Gergely szilasi lakos 40 f, nagy-zorlenczi hitközség 4 k, sziklási hitközség 2 k, Zsittini hitközség 12 k, kernyecsai hitközség 6 k, ternovai hitközség 6 k, Pascu Jeromos ternovai lelkész 4 k, paráczi hitközség 4 k, Dumonin János paráczi lelkész 1 k, Dumonin Aurélia paráczi lelkésznő 1 k, jankahidi hitközség 6 k, Szakács Avrám jankahidi lelkész 2 k, Bukur Beszu egyházi gondnok 1 k, Minea Simon egyházgondnok 50 f, Minea Erzsébet jankahidi hivő 50 f, Orza Simon jankahidi hivő 50 f, Orza Vazul jankahidi hivő 50 f, Idvorean Flóre jankahidi hivő 50 f, Idvorean Vazul jankahidi hivő 50 f Bertian Vazul jankahidi hivő 50 f, Idvorean András jankahidi hivő 50 f, Nistor Eutimie jankahidi hivő 50 f, Nistor Andrian jankahidi hivő 50 f, Dragan János jankahidi hivő 50 f, Dragan Bucur jankahidi hivő 50 f, Vovna Péter jankahidi hivő 50 f, Conda Péter tanitó jankahidi hivő 50 f, Besu Vazul jankahidi hivő 50 f, Dragan Simon jankahidi hivő 50 f, Dragan György jankahidi hivő 50 f, Idvorean Pál jankahidi hivő 50 f, Idvorean Sila jankahidi hivő 50 f, Bechier István jankahidi hivő 50 f, Csina Tivadar jankahidi hivő 50 f, Hinea Damián jankahidi hivő 50 f, petrományi hitközség 12 k, folyai hitközség 1 k, Ardelean János folyai lelkész 1 k, Munteán György giládi lelkész 10 k, zábrányi hitközség 6 k, csukicsi hitközség 20 k, Szekosan Miklós lelkész Szilason 1 k 20 f, szilasi hitközség 1 k, Bárlus Miklós szilasi segédlelkész 80 f, Pascu Vazul greováczi lelkész 20 k, kizdiai hitközség 10 k, bálniczi hitközség 12 k. Összesen 24300.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie G. carcassonei püspöktől.

Illés kenyere.

II.

Ha elgyöngülünk: az Oltáriszentség megerősit.

* * *

Állapodjunk meg ama gondolatok magasztosságánál, a melyeket az elmélkedésül fölvett jelképben ki fogunk fejezni.

Miként a próféta, mi is gyöngék vagyunk. Erőink Isten törvényeinek utján igen gyakran megfogyatkoznak.

Miként ő, szintugy mi is meggyőződve levén saját fogyatkozásainkról, az Oltáriszentség fájának árnyékába futhatunk, hogy ott lelkünk számára édes gyümölcsöket szedjünk.

Oh, mily jó ülni annak az árnyékában, a ki minket felüdit és táplál.

Más erdei fák ugyanis hüvösséget adnak ugyan, de életet nem; az üdvösség gyümölcseit pedig éppenséggel nem izleltetik meg velünk.

Ő az életnek egyedüli szerzője. Ő az egyedüli közbenjáró Isten és az emberek között. Ő: Jézus.

Jézus mondja szeretett jegyesének: «Én vagyok a te üdvösséged. Mózes nem adta nektek az igazi kenyeret, hanem én adom azt nektek».

Emez isteni fa árnyékában kettőt találok, a mit másutt hiába keresek; t. i. meghidegülését gonosz indulataimnak és rossz hajlamaimnak, a melyek lelkemet zavarják és affölött való örömet, hogy az erények táplálnak, a melyek erőssé tesznek és megengedik, hogy hazám kapujához jussak.

Azt mondottam, hogy hiába keresném ezt másutt; nem tudván, hogy Jézus Krisztus az Istennek az emberekkel közölt ereje.

Avagy fogok-e találni másutt igazi bölcseséget, mint csak az ő kinyilatkoztatásában?

Igazi igazságosságot irgalmasságán kivül?

Igazi mérsékletet, ha az önmegtagadó életében nem?

Igazi erőt, hacsak nem a szenvedésében?

Most már tudom, hogy csak azok a bölcsek, a kiket Jézus oktat;

azok az igazak, a kik bűneik bocsánata végett irgalmasságához menekülnek;

azok a mértékletesek, a kik életének utánzására szánják el magukat;

azok az erősek, a kik érdemei erejéhez ragaszkodnak és parancsait megtartják.

Más vonatkozása is van Illés példájának, a mely nem kevésbbé üdvösséges a keresztény lélekre.

Illés aludt a gyalogfenyü alatt és nem szakitott róla gyümölcsöt. Ezért azután az angyal tápláló kenyeret adott neki.

Csodálatos képe ez ama léleknek, a mely a világ árnyékait keresi, de vigasztalást nem lel; hanem ellenkezőleg: elálmosodik, elkábul, a mi a halált előzi meg.

Az égből alászállott kenyér tehát gyarlóságainkban megerősit és eloszlatja ama gyászos kábultságunkat, a melyben lelkünk halálát okozhatná.

Meditator.

A legfölségesebb Oltáriszentség imádása.

Imádlak, jóakaró ügyvédem és elismerem, hogy végtelenül hatalmas vagy. Engesztelésül az ellened elkövetett hanyagságokért neked ajánlom az összes szent főpapok lelkeinek aggódó figyelmét, a kikkel reménylem, hogy én is mondhatom és énekelhetem majd:

végnélkül imádtassék és áldassék a legfölségesebb Oltáriszentség.

Adirator.

VEGYESEK.

Farsang utolján.

«Farsang ünnepét» üli a világ. Hideg van odakünn, hó boritja az anyaföldet, vakitó fehérség mindenfelé. Fagyos és kőkemény a talaj, zuzmara nehezedik a fák ágaira. A halál képét mutatja a természet.

Ily halál, ennél nagyobb hidegség, kőnél keményebb fásultság az emberiség szivében!... Azaz nem! Lázban ég az a sziv, forranak benne a szenvedélyek — hisz farsang utólja van. Itt a testiség megkoronázott ünnepe! Szabad a vásár, tomboljanak csak azok a szenvedélyek! Tánczvigalom járja, dinom-dánom a földkerekségén. Kétezer éven át nem birta a keresztténység kiirtani e rút pogány szokást, kétezer éven át járatja meg ujból és ujból a keresztény világ az oltáriszentségi Jézus fájdalmas keresztutját. Nem vak zsidók, az Urat ismerő keresztények, nem testi, ennél százszorta borzasztóbb lelki sebekkel halmozzák el az Üdvözitő Jézus isteni Szivét! Hiába helyezi drága kincsét a jó, a gondos anya az Egyház, az oltárra, hiába lép ki az Ur Jézus sötét, szűk lakásából s hiába mutatja meg magát, nagy szeretetét, óh, — a hajdani «Feszitsd meg» jeleneténél is borzasztóbb látvány, — a világnak nem kell az isteni Sziv szeretete, a világ, a keresztény, a katholikus világ — tivornyázik!... Nézd az utczát! Zagyvalék tömeg kavarog rajta, hahotázva, dulakodva tart a korcsmák felé. Csak itt-ott látni egy-két alakot, a mint csendesen haladnak a templom felé. Áhitatos énekeket zengenek az Urnak, egy-egy sóhaj röppen el ajkukról, de ime sürün keveredik e szent áhitat majd méla csendjébe, majd kedves akkordjaiba divaj zene és kurjongatás és eljut az Ur Jézushoz és fölhatol durvasága az Ő szentséges Szivébe! Oh rut hálátlanság, oh ostorozni való gonoszság! Hát ezt érdemelted drága Jézusom megváltás-munkádért? Ez önfeláldozásod bére? Mily utálatos az a hálátlan, az az orczátlan emberiség! Ma állatiasságában fetreng s holnap farizeus arczczal hamut hint fejére. Oh hogy nem átkozod meg azt a gonosz nemzedéket, hogy türöd tovább átkos üzelmeit?

Nem, Te drága isteni Bárány, nem veted el magadtól őt. Könyörületes Szived meglágyul az ájtatoskodók imáinak, forró fohászainak hallatára és megmelegszik amaz érdemetlenek iránt is könyeik hullására.

De meddig tart ez, ugyan meddig? Betelik gonoszságaid mértéke, te bűnös ember s akkor vége szakad Isten irgalmának! Ne kisértsd hát Uradat soká, hagyj föl az undoksággal!... Keresd föl az isteni Szivet, az Oltáriszentségben, farsangi dobzódásaid helyett borulj térdre Előtte és keseregj és buzgón fohászkodjál! Sirasd vétkeidet, bűnös lélek, ajánld föl szivedet, ajánld föl magadért, add az ő Szivének testvéreidért!

Halljátok, hogy szól a zene, mint ropják a tánczot, hogy hangzik a káromlás? Imádkozzunk hát, boruljunk hát térdre ott az oltári Jézus lábainál... jöjjetek, imádjuk őt! —*ssy.*

IRODALOM.

Kempis Tamás: *Krisztus Követése.* A szerző életrajzával közli *P. Soós István* kármelita. 8—12½ cm. rendkivül izléses alakban, vászonkötésben

1 korona, bőrkötésben aranymetszéssel 2 korona. A szentiráson kivül alig van könyv, mely annyira el volna terjedve s oly haszonnal volna olvasható, mint Kempis Tamás Krisztus Követése. Le is forditották minden nyelvre, s magyarul nem kisebb iró, mint Pázmány Péter adta ki először. Ujabban Nogáll János ültette át ismét nyelvünkre, s bár a tősgyökeres magyar nyelv egész erejét visszaadta a tudós forditó, mégis az eredetiség és népiesség után való tulságos törekvés Nogáll forditását néhol czikornyássá, sőt a magyar nyelvben nem egészen jártasokra nézve érthetetlenné is teszi. Hasznos munkára vállalkozott tehát P. Soós István, midőn e becses könyvnek uj formában s mai szinvonalon álló nyelven való kiadását elhatározta. A forditás hiven adja vissza az eredeti szépségeit s a mellett nyelvezete oly egyszerüen nemes, hogy mindenkinek — tanultnak mint tanulatlannak — épülésére fog szolgálni. Jó gondolat Kempis életrajzának az ujabb kutatások nyomán való közlése bevezetés gyanánt, melyből látjuk, hogy Kempis könyvének nemcsak szerzője, hanem az életének hű képe. A szép kiállitásu, páratlanul olcsó könyvet melegen ajánljuk.

Grósz Ferencz: *A katholikus zarándok Rómában.* Ettyek. Szentséges Atyánk jubileuma alkalmából készülő zarándoklatok uti könyve e kis mű. Szerző előbbi zarándoklata alatt szerzett tapasztalatait és megfigyeléseit élénk szinekkel festi, hasznos utbaigazitásokat is ad, ugy hogy minden római zarándoknak jó szolgálatot fog tenni s e mellett kellemes olvasmány, érdekes utirajz.

Folyóiratok.

Jézus Szentséges Szivének Hirnöke. Szűz Mária Virágos Kertje. Katholikus Szemle. A Szent-István-Társulat tagjainak illetménye.

Katholikus Hitterjesztés Lapjai. Katholikus Hitvédelmi Folyóirat deczemberi füzete megjelent. Ezen időszerü folyóirat a vállalat régj jó hirnevének törekszik megfelelni. Tartalma: Gyürky Ödön jubileumára. *Kemény ffy Kálmán.* — A keresztény morál csődje. *T. Pelikán Krizsó.* — A mult században fölujitott szerzetesrendek.— Megtértek Csarnoka. *Szentkereszti.* — Külföldi Szemle. *Sziklay János.* — Protestáns Szemle. *Pilisitől.* Krónikás. *Ifju Sámbár.* — Irodalom. Vegyesek. *Via Crucis Marion Crawford.* Egy iv kath. regény. Befejező rész. A mindvégig érdekes füzet megrendelhető: Budapest, VII. Csömöriut 32. alatt. *Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.* Előre fizetve.

«Szent Gellért» ifjusági hitszónoklati folyóirat IV. évfolyamának 5. füzete (Szinek Izidor dr., szent Benedek-rendi theológiai tanár szerkesztésében) a következő változatos tartalommal jelent meg: 1. Ujesztendő után való vasárnapra. A türelemről és Isten akaratában való megnyugvásról. Boros Alán szent Benedek-rendi pannonhalmi tanártól. 2. Vizkereszt ünnepére. Hogyan használja a tanuló idejét. Darvas Orbán szent Benedek-rendi soproni főgymnáziumi tanártól. 3. Vizkereszt után I. vasárnapra. Az Ur Jézus engedelmességéről. Borbély Kornél szent Benedek-rendi pannonhalmi főapáti általános helynöktől. 4. Vizkereszt után II. vasárnapra. Jézus szent nevének ünnepére, kapcsolatban a szent gyónással. Sörös Pongrácz szent Benedek-rendi pannonhalmi tanárképző-intézeti tanártól. 5. Hetvenedvasárnapra. Szent Család ünnepe. Dr. Schermann Egyed szent Benedek-rendi pannonhalmi theologiai tanártól. 6. A tulvilág létezése. Saly Brunó szent Benedek-rendi győri főgimnáziumi tanártól. 7. A keresztény ifju és a vallásosság. Dr. Schermann Egyed szent Benedek-rendi pannonhalmi theologiai tanártól.

Előfizetési felhivás a «Társulati Értesitő» XI. évfolyamára. A jó Isten segitségével a «Társulati Értesitő» X. évfolyamát fejezem be ez év végével, s küszöbén a XI. évfolyamnak uj előfizetésre, ujabb pártolásra kérem a magyar katholikus közönséget.

Tiz év nagy idő egy ilyen kis lapnak életében, és még nagyobb az, ha meggondolom, hogy ujabb idők katholikus föllendülésében, a katholikus egyesületi ügy megindulásában a jó Isten kegyelméből ennek a lapnak is megvolt a maga része.

Az eddig elért eredmények buzditanak, bátoritanak a további munkára. Teljes lekesedéssel, kitartással, iparkodással fogom folytatni továbbra is e munkát, kérve a katholikus közönséget, hogy szélesebb körü, hathatósabb támogatásával e munkában segiteni, támogatni sziveskednék.

A «Társulati Értesitő», mint a Magyarországi Katholikus Egyesületek Országos Szövetségének hivatalos közlönye, első munkása lesz annak az országos akcziónak, mely az Országos Szövetségre várakozik.

A «Társulati Értesitő», mint a Keresztény Szövetkezetek Központjának hivatalos lapja, továbbra is szolgálni kivánja a keresztény szövetkezeti mozgalmat és nélkülözhetetlen organuma lesz keresztény szövetkezeteinknek.

A «Társulati Értesitő» melléklapjával, az Elnöki Utmutatóval továbbra is iparkodni fog az elnökök segitségére lenni fáradságos munkájukban.

A «Társulati Értesitő» a jövő évben továbbá egy uj melléklettel is fog gazdagodni. Havonkint kétszer megjelenő melléklapot fogunk adni olvasóinknak «Jogvédelem» czimmel, a mely kiváló katholikus jogtudósunk, Notter Antal dr. szerkesztésében minden előfizetőnknek készséggel ád tanácsot, fölvilágositást, utmutatást előforduló jogi eseteiben.

Mindezeknél fogva mély tisztelettel kérem a katholikus közönség támogatását. Működésemnek, minden oldalu függetlenségemnek alapját irodalmi vállalataim s ezek között elsősorban a «Társulati Értesitő» képezik. Mennél szélesebb körü, mennél hathatósabb támogatásra találok a katholikus közönség sorában, annál nagyobb odaadással, annál szabadabban szolgálhatom ezeket az ügyeket, melyek előkészitik, fejlesztik a gyakorlati kereszténység megindulását hazánkban, a rekrisztianizáczió munkáját Mária országában.

A «Társulati Értesitő» előfizetési ára — melléklapjaival együtt — marad a régi: egész évre 8 korona, fél évre 4 korona.

A katholikus közönség szives támogatását kérve, vagyok Budapesten, 1901 deczember 8-án kiváló tisztelettel *Gyürky Ödön*, a «Társulati Értesitő» felelős szerkesztője és kiadótulajd.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. S. R.-né. Eddigelé még nincs szó a pápai jubileum alkalmából vezetendő oltáregyesületi zarándoklatról. Miután — tudtunkkal — a püspöki kar országos jellegü zarándoklatot nem rendeztet, nincs kizárva, hogy egyes testületek vezetnek zarándoklatot. Ha az oltáregyesületek körében ily terv fölmerülne, lapunk azonnal hirt fog róla adni.

Dr. V. B. Előfizetése 1901-re szól.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Alapittatott 1859-ben. Alapittatott 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST

IV. kerület, Molnár-utcza 9-dik szám alatt.

Épület, toronyfedés, légszesz, vizvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készit.

Körmeneti lámpákat készitek.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal- egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

III. ÉVF. 1902 2. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLŐNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

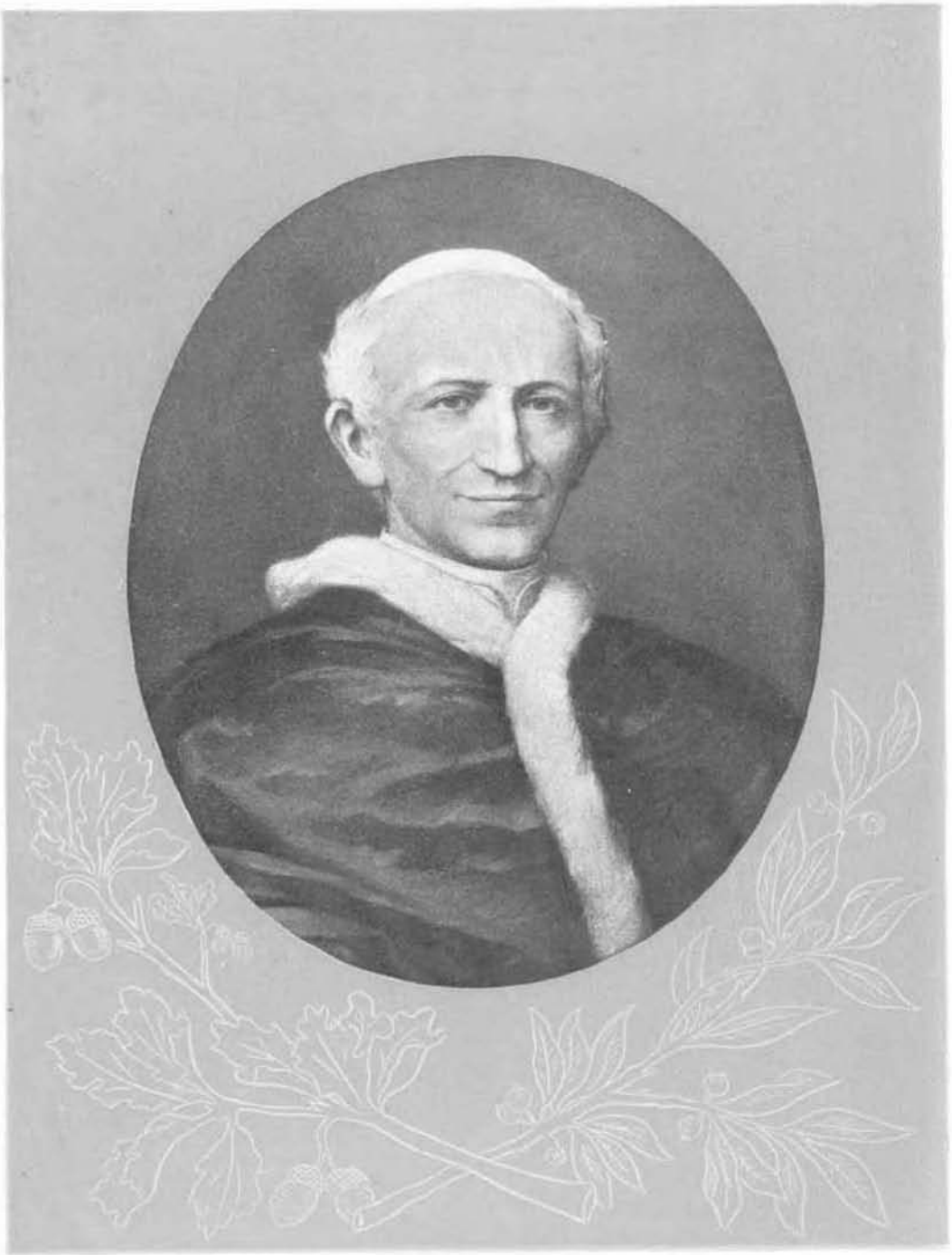

III. ÉVFOLYAM. 1902. FEBRUÁR. 2. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: XIII. Leó pápa jubileuma. — A folytonos áldozat. — Az oltár galambjai. — Az első szentmise. — Verbum supernum prodiens. — Krisztus követése. — A jegyes az Oltáriszentségben. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

XIII. Leó pápa jubileuma.

A világ katholikusai ismét ünnepre készülnek. A gyermeki sziv gyengéd szeretetével fordulnak az egység központja, Róma felé. Ott egy szent aggastyán, millió és millió léleknek isteni tekintélyen atyja, oly évforduló ünneplésére készül, mely a kétezerévés egyház történetében alig fordul elő. XIII. Leó pápa e hó 20-án kezdte meg pápaságának 25. évét, s a katholikus hivek szeretete és kegyelete, mely Krisztus földi helytartójának örömából és bújából oly meleg érdeklődéssel kér részt, ezt az egész 25. évet ünnepi, jubiláris évvé akarja avatni. És méltán.

Nagy és szent hivatás egy nemzet sorsának intézése. S a történelem pártatlan és szigoru szeme nyugszik azon, kit az isteni gondviselés népek kormányzására hivott meg. Lelkének emelkedettsége, melylyel hivatása magasztosságát mérlegelni, szivének nyugalma s ereje, melylyel szent kötelességét hiven teljesiteni akarja s tudja, népe boldogulásának, emelkedésének és dicsőségének alapja.

De mennyivel magasztosabb és fontosabb annak hivatása, ki nem *egy* nemzet földi hatalmának és boldogulásának előmozditója, hanem az egész világ legszentebb érdekének, az örökkévaló menynyei örökségnek őre és sáfárja. — A mily magasan emelkedik az

erkölcsi erő az anyagiak fölé, annyival szárnyalja tul a pápaság tekintélye a világ minden hatalmát. A korhadó és enyészetnek kiszolgáltatott trónok, a ma még erős, holnap már szerteoszló fegyveres hadseregek, a garmadába gyüjtött, de csakhamar elkallódó kincsek között, a pápai tiarának mindig tündöklő, folyton erősbülő fénye a lelki, erkölcsi erőnek győzhetetlenségét, örökkévalóságát hirdeti. A pápaság, e tisztán erkölcsi tényezőkön nyugvó világhatalom, az emberiség körében egyik legmagasztosabb megvalósulása az isteni gondolatnak, mely a lelkek és szivek hódolatát nem a kényszerüség erejével, hanem a kegyelem szent ihletével munkálja.

E szellemi világhatalomnak viselője jubilál tehát. Huszonötödik éve immár, hogy szentséges Atyánk, XIII. Leó pápa, magasra tartja szent hitünk jelét a keresztet, s isteni kegyelemtől ihletett ajkakkal buzditja a lelkeket, hogy e szent jel árnyékában megpihenjenek. S a bámulatos eredmények, melyeket hosszu pápasága alatt az anyaszentegyház dicsőségére elért, hangosan hijják ünnepre a katholikus egyház minden hű gyermekét.

S nem maradhatnak el az ünneplők sorából azok, kik mint a szentségi Üdvözitő különös tisztelői gyengéd érdeklődéssel figyelnek mindenre, a mi az Ur Jézus körül történik. Hisz a pápa és az Oltáriszentség közt a legbensőbb összefüggés van. Mindkettőben az isteni szeretet mélységes titkait szemlélhetjük. Krisztus urunk e két intézménye a hit alapja és erőssége. Az egyház és vallásellenes mozgalmak éle első sorban a kenyérszin alatt rejtőző s emberi ajkon nyilatkozó isteni Üdvözitő ellen irányul. — Viszont midőn a tekintély tisztelete, a pápa iránti hódolat emelkedik, ez együtt jár az Oltáriszentség tiszteletének erősbülésével, terjedésével, mint ezt a XIII. és XIX. századnak oly sok alkalma igazolja.

Kettős tehát a mi örömünk, midőn látjuk, mint buzognak a nemzetek, hogy a Szentatya jubileumát minél fényesebbé tegyék. E buzgólkodás azt sejteti, hogy az Ur Jézus szeretete ujraéled a

nemzetekben, melyek az ő helytartóját a hála, szeretet és fiui ragaszkodás nyilvánitásaival halmozzák el, mivel benne megtestesitve látják azt az örök erőt, mely a változó emberi vélemények közt szemmelláthatólag érvényesül, s folytonos győzelmek közt hirdeti: non praevalebunt, ne féljetek, Krisztus erején a pokol kapui sem győzedelmeskednek.

Ily lelkülettel borulunk le hálát adni a mindenható isteni gondviselésnek, mely megtartotta nekünk gyönge, törékeny testben a nagy Leó pápát, hogy jubilálva hirdethesse Jézus Krisztus dicsőségét s éleszthesse a benne bizók s őt szeretők reményét.

A folytonos áldozat.

Az emberi léleknek bámulatos ismeretére vall az egyháznak az az intézkedése, hogy az Ur Jézus életének jelentős mozzanatait kidomboritva állitja az egyházi év keretén belül a hivek szeme elé. Bámulatos ismerete ez a léleknek, mert tagadhatatlan, hogy az ember fogékonyabb az ilyetén ismeretek iránt, mint az elvont igazságok iránt. Mert a mig az elvont igazságok révén csak az észnek jut szerepe, addig a másiknál érvényre jut a sziv is. És ha az tisztább és eszményibb is, ez inkább emberibb, ez inkább megfelelő természetünknek. Annyira, hogy ha a lélek mozgalmait az elvont igazságok révén hozott itéletek csendesitik is le, inditó ok gyanánt e mozgalmakban mégis inkább az a másik szerepel.

Különben itt a példa. Ha elvontan, mint történelmi tényt szerepeltetjük Jézus kínszenvedését, keresztáldozatát, kevesünket indit meg, bár a tépelődő vagy kételkedő léleknek nyugalmat szerez. Ellenben az a szemléltető előadás, jobban mondva emlékezés Jézus szenvedéseire a nagyböjt idején, megbolygatja a lelket. Megbolygatja, mert indulatokat támaszt benne; a részvét, a könyörület, az engesztelő szeretet indulatait.

Most már csak az a kérdés, hogy az egyház rendelkezik-e azokkal az eszközökkel, a melyeket fölhasználva, kielégitse a fölkeltett indulatokat? Mert ha nem rendelkezik, ugy hibát követne el, ha mégis fölkeltené. Csakhogy rendelkezik. Bármilyen erős, bármilyen nagy legyen is az az indulat, melyet az Ur Jézusnak kínszenvedésére való emlékezés kelt a lélekben — az egyháznak nem kell megijednie. Kezében az eszköz, a melylyel minden fölkeltett indulatnak eleget tehet. S ez az eszköz — a mi folytonos áldozatunk: a szentmise. Igen, a szentmise az, a mely mint a keresztáldozatnak foly-

tatása, kielégiti a léleknek mindazon indulatát, melyet benne az első véres áldozatra való emlékezés támasztott...

Egyébbként foglalkozhatunk vele bővebben. Mert ha bebizonyosodik a dolog igazsága, erős bizonyitékot kapunk a szentmise titkának nagysága felől is, melyet pedig lelki életünkben hathatósan használhatunk föl. — Ám lássuk.

Az bizonyos, hogy Krisztus a Keresztfán áldozatot mutatott be és pedig vérontásos áldozatot. Mert ha valaki Isten iránt való tiszteletből, szeretetből valamit megsemmisit, akár vérontással, akár vérontás nélkül, azt áldozatnak mondjuk. Igy áldozott legelőször Kain és Ábel, igy áldoztak a patriarchák, igy a próféták... Leölt állatok vérének párolgó gőze szállt föl Jehovához a nép bűnének engesztelésére. Jehova könyörületes kegyességének megszerzésére áldozat gyanánt... De ezek az áldozatok hatástalanok voltak, mert a mint szent Agoston mondja: «Az ó-szövetség áldozatai csupa előképek voltak: mindannyi csak hirdette előre és előképezte sokféleképen az egy áldozatot». (Contr. Faust L. 6. c. 5.) Igen, előképezte az egy áldozatot és pedig azt az áldozatot, a melyet a Kálvária hegyén mutatott be Jézus Isten haragjának kiengesztelésére, a mikor a keresztfán vérét ontotta. Valóban áldozott itt Krisztus, saját vérével áldozott helyettünk, bűneinkért Isten örökkévaló igazságosságának irántunk való könyörületes szeretetből.

Sőt tovább ment. Nagy szive és végtelen szeretete ezt az áldozatot folytonosá akarta tenni. Bántotta ugyanis ezt a szivet s ezt a szeretetet az a gondolat, hogy valaha ez az áldozat elmuljék, megszünjék. Ezért óhajtotta, hogy bemutatott áldozata ne szakittassék meg, hanem megujittassék mindennap, minden templomban mindaddig, a mig csak Krisztusban hivő él ezen a földön.

És akarata érvényesült. Érvényesült pedig akkor, a mikor rendelkező szava elhangzott a bucsuzás órájában. «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre» (Luk. 22, 19.), a mikor rendelkező szava megteremtette a szentmisét. Érvényesült az ő akarata, mert a szentmisében föl van ujitva Krisztus keresztáldozata, mert a szentmise lényegét tekintve, folytatása a keresztáldozatnak. Sőt ugyanegy azzal.

Mert a mint Krisztus a keresztfán magamagát áldozta föl, azonképen magamagát áldozza föl a szentmisében is. Magamagát, mert jól tudjuk hitünkből kifolyólag, hogy a kenyér és bor csak az átváltozásig marad kenyérnek és bornak az oltáron. Az átváltozáskor ugyanis Krisztus teste lesz a kenyérből és Krisztus vére a borból, a mint Krisztus mondotta: «Ez az én testem», «Ez az én vérem». (Luk. 22, 19, 20.) A miből világos, hogy az áldozat tárgya a szentmisében is ugyanaz, a mi a kereszten volt, t. i. Jézus Krisztus teste és vére.

Kérdés azonban az, hogy ha egy is a két áldozat tárgyát tekintve, egy-e az áldozat bemutatójának személyét illetőleg? Kérdés ez annál is inkább, mert a mig a kereszten világosan Krisztus az áldozó, addig a szentmisében ugy tünik föl, hogy az áldozó itt nem Krisztus, hanem a szent ténykedést végző pap, a ki ha nem is hangosan hallatja, de mégis elmondja e szavakat: «Ez az én testem», «Ez az én vérem».

A válasz azonban a kérdésből kiolvasható. Ha ugyanis a pap volna az áldozatot tevő személy a misében, akkor nemde e szavaknak: «Ez az én testem», «Ez az én vérem», azt kellene jelenteniök, hogy a kimondás perczétől kezdve a kenyér és bor a pap testévé s a pap vérévé változik át? Nos és igy volna a dolog? Olvastuk-e, hallottuk-e csak egyszer is valahol, hogy a kenyér és a bor a pap testévé s vérévé változik át? Soha. Hanem azt tanultuk, azt olvastuk, azt számtalanszor hallottuk, hogy a kenyér Krisztus testévé, a bor Krisztus vérévé változik át. És pedig azért, mert Krisztus az áldozó s a nevében mondott szavak reá vonatkoznak. A pap szava csak visszhang a szentmisében. Visszhangja az áldozatot tevő Krisztusnak, a ki e szent titokban, a szentmise nagy titkában akarja nap-nap után ujra ismételni fölséges áldozatát.

S hogy nem csalódunk, hivatkozhatunk a trienti zsinatnak határozatára, mely szerint «ugyanaz a Krisztus, a ki az utolsó vacsorán s a keresztfán magát Atyjának föláldozta, főáldozó a szentmisében is a papság szolgálatainak igénybevételével». (22. sess. 2. cap.) Ugyancsak igazunk mellett bizonyit a szentirás az a helye is, a mely Krisztust a melkizedek rendje szerint való örökös főpapnak nevezi. (Zsid. 5. r. 6. v.) Mert ha csak egyszer mutatott volna be áldozatot Krisztus, kevésbbé találóan illett volna reá az «örökös főpap» elnevezés, mint igy, a mikor papjai segitségével nap-nap után ő áldozik. Még jobban és világosabban tünik ki azonban Jézus Krisztusnak a szentmisében való áldozói személye, ha figyelemre méltatjuk szent Pál apostolnak egy mondását, mely a zsidókhoz irt levelében található. (7. rész, 23, 24, v.) E helyen ugyanis igy bizonyitja az apostoli szerző az ó- és uj-szövetség között való különbséget: az ószövetségben «többen lettek papokká, mivel a halál miatt meg nem maradhattak», de az ujszövetségnek, «minthogy örökké megmarad, örök papsága vagyon». De hisz' az ujszövetségben is több pap van s meghalnak ezek is, mint az ószövetségiek, tehát ha a papok a szentmise áldozó személyei, akkor mi különbség volna e tekintetben a két szövetség között? Semmi, épen semmi. Hanem van különbség, még pedig nagy különbség, ha az ujszövetség papjai nem az áldozat bemutatói, hanem Krisztusnak, az isteni áldozattevőnek hordozói, szolgái. Ebben az esetben igaz lesz az is, hogy Krisztus áldozópapi méltóságában «örök papság vagyon». Igen, «Krisztus Urunk a főpap, a szent, az ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elkülönzött s az egeknél fönségesebb». (Zsid. 7. r. 6. v.)

Azért irta szent Ágoston is, hogy a szentmisében Krisztus önmaga az áldozat és áldozó (Civ. Dei. 10. l. 20. c.) s ugyanezért jegyezte föl szent Cyprián, hogy «a pap az oltáron valóban, mint Krisztus helyettese működik». (Epist. 63. n. 14.)

Egy különbség azonban van a két áldozat között s ez az áldozat végrehajtásának a módja. Krisztus ugyanis a keresztfán vérontással mutatta be áldozatát, mig a szentmisében vérontás nélkül mutatja be. A lényeg itt azonban csak az, vajjon ez a különbség nem olyan fontos-e, a mely elváltoztatná a két áldozat azonosságát? Nem olyan fontos. Mert eltekintve a már eddig bizonyitott azonosság fontosságától, bizonyos, hogy a szentmiseáldozat a keresztáldozatnak emléke és gyakorlati alkalmazása. Már pedig, ha ez tény, a mint hogy az, akkor az áldozati cselekmény végrehajtásának módja igazán csak kisebbrendü kérdéssé alakulhat át, a melytől nem függhet a két áldozat különbözősége vagy azonossága...

Mindezeket elgondolva, érthető lesz előttünk az egyház szigoru rendelkezése, a melylyel a szentmise hallgatására kötelezi hiveit. Érteni fogjuk, mert világos, hogy az egyház Krisztus folytonos áldozatát látva a szentmisében, nem hagyhatja azt megtörténni a hivek jelenléte nélkül. De másrészről világos az is, hogy ily körülymények között a keresztény katholikusnak sem szabad valami tulságos biztatásra várni, hanem iparkodni kell keresni az alkalmat, hogy e folytontartó áldozat kegyelemszerző titkait szemlélhesse s azokban részt vegyen. Mert ha a szentmiseáldozat ugyanegy a keresztáldozattal, abban az esetben a kegyelet is kell hogy inditólag hasson bennünk a szentmisén való megjelenésre.

És bizonyos, hogy ez az azonosság üzte a szenteket is olyan nagy előszeretettel a szentmise hallgatására. Az a tudat, hogy a szentmisében Krisztus keresztáldozatának folytatását látják. Igen, ez üzi szent Katalint, szent Terézt, szent Alajost, szent Szaniszlót, szent Imre herczeget s a többi szenteket is mind a templomba szentmisét hallgatni. Igen, ez a tudat kényszeritette szent Erzsébetet arra is, hogy valahányszor szentmisét hallgatott, mindig letette királyi koronáját és ékszereit. És helyesen, mert a szentmise a keresztáldozatnak folytatása lévén, jobban illik hozzá az alázatosság, önmegtagadás, mint a hiuság és kevélykedő czifraság.

Vagy azokat az ujonnan megtéritett népeket, a kik 12—15 órás utat tesznek meg, hogy misére jussanak, más gondolat sarkalja? Nem bizony. Hanem sarkalja őket az, hogy a szentmise a kereszt folytatólagos áldozata, melyen részt venni épen oly kegyelemszerző, mintha az első áldozaton volnának jelen. Ezért készek 15 órás utat megtenni s ezért készek minden nehézséget legyőzni, minden akadályt elháritani.

És természetesen ezért kell nekünk is gyakran jelen lenni a szentmisén. Különösen ez időben, a mikor a keresztáldozat bemutattatásának

emlékezetét üljük s a mikor a katholikus lélek amugy is gondolkozik, mi módon csökkenthetné az áldozatot tevő Krisztusnak végtelen fájdalmát? mi módon lehetne osztályosa Krisztus Urunk kínszenvedésének? Mert a szentmisén való részvétel meg fogja adni a választ. Meg fog tanitani arra, hogy mi hoz minket közelebb Krisztus áldozatot tevő szivéhez?... meg fog tanitani arra, hogy a mi magunk föláldozása a mód, a melylyel osztályosaivá lehetünk. De nemcsak megtanit, hanem példájával szinte magával ragad, hogy hasonlóképen cselekedjünk.

S ekkor örömet szerzünk Krisztusnak is. Mert neki volt kivánsága, hogy a szentmise oltárai áldozati tűzhelyek legyenek, a honnan minden lélek meggyujthassa a maga szivének áldozati lángját. Örömet szerzünk Istennek is, mert látni fogja, hogy a folytonos áldozat eredményes áldozat is.

Jeszenszky Kálmán.

Az oltár galambjai

(Első sz. áldozásra febr. 2.)

Jézusáért pár galambot
Áldozott ma Isten anyja,
Fia szent kincs, egyebe nincs...
Sem ezüstje, sem aranyja.

Fia *fény* az átok éjén
Bűn fagyában fölkelő *tűz*:
Két galambban ezt mutatja
Be a *Gyertyaszentelő Szűz.*

Hő *szerelmi* tűz az egyik,
Másika *hit* szende fénye:
Ezt hozá a menny galambja
Jézus, a föld egy reménye.

Ma is ifju sok galambot
Áldoz édes anyakarja...
Földisziti rózsalombbal
Liliommal betakarja.

Buzamagként Fia testét
Ma *először* nyujtja nékik,
Hogy erőre kelve szárnyuk
Fölrepüljön egykor égig.

Gerle lelkek! Ide jertek!
Itt az oltár: tiszta fészek,
Ez a béke s üdv tanyája,
Itt nem érnek durva vészek.

Mert e fészket a keresztfán
Tartja hitnek pálmagallya
S a remény zöld leveléből
Van puhára rakva alja.

Kis galambok! majd sasokká
Átteremt ez angyal-étek:
S harczra szálltok, bátran álltok
Ha felétek tör a vétek.

Szivetekbe jön vezértek
A dicsőség nagy királya...
Kegysugárán kél szivárvány
S fut a csábos hab sirálya.

Föl ujonczhad! szent gyakorlat
S ima most a zsönge fegyver,
Mely erőt ad s majd idővel
Minden ellent győzve megver.

Forr az élet, árja mélyed...
Küzdj a vészen hűn, merészen!
Mit az oltár gyujt ma benned:
Ez a szent láng ne enyészszen!

Véletek küzd sas anyátok
Diadalmas szép Nagyasszony:
Hogy babért hős fejetekre
Koszoruba Ő szakaszszon!

Ő lesz áldott, bölcs kalauztok
Liliomtok éber őre...
S véle szálltok örökégő
Égi *Gyertyaszentelőre.*

Rosty Kálmán S. J.

Az első szentmise.

(Folytatás.)

Elbeszélés. Irta: *Coloma L.* Forditotta: *Fieber H.*

Pepito minden pillanatban megérkezhetett és e fölött való örömét mind a két öreg a maga módja szerint fejezte ki.

Don Blas fölváltva sirt és nevetett, kis szobácskájában nyugtalanul járt föl s alá, majd azon prédikációt mondogatta, melyet öcscse első miséje alkalmával akart elmondani. Majd minduntalan kérdéseket intézett önmagához, melyek részint örömából, részint türelmetlenségéből fakadtak, de a mellett derült kedélyét és megingathatlan nyugalmát tükrözték vissza.

Mariguita a konyhában egész sereg fazék, tepsi, tányér között foglalatoskodott, hogy az ünnepi lakomát elkészitse. Többet zsémbelt, mint máskor, de haragos arczkifejezése izgalmas örömeinek egyenes ellentéte volt, akárcsak vaspánczél lett volna arcza, mely alatt gyengéd szivének olvadozó érzelmei rejtőztek.

— Mariguita! — kiáltá már századszor a lelkész szobájából.

— Mit akarsz? — viszonzá a megszólitott a konyhából.

— Miért nem készitettél a nagy tyukból valamit már ma estére Pepitónak?

— Ne ártsd magadat abba, a mihez semmi közöd.

— Jól van, drágám, hallgatok már... Az Istenért, ne izgasd föl magad. Csak azt gondoltam, hogy éhes lesz a fiu.

— Akkor harapjon az öklébe.

— Szent Isten! Ugy látszik, téged darázstejen neveltek föl.

— Téged meg mézen. Azért kotnyeleskedel mindenben.

Don Blas jobbnak látta elhallgatni, Mariguita pedig tovább tisztitotta a tyukot, mely azzal az édes tudattal mult ki, hogy holnap egy kántornak gyomrában fog nyughelyet találni.

— Mariguita! — szólalt meg ujból bátortalanul don Blas.

— Mi bajod már megint? — mormogá az, miközben nagy erőlködéssel azon fáradozott, hogy a tyuk lábait összekösse.

— Pepito nagyon szereti a sült burgonyát. Csak azért emlitem, mert holnap délig bőjtölnie kell... a burgonyát pedig hamar el lehet készitení.

— Hagyj már békét! Ne untass folyton annak a gyereknek a vacsorájával.

— No jól van, jól, édesem. Tégy úgy, mintha egy szót sem mondtam volna.

Nemsokára ismét bejött don Blas, kezébe tartva prédikációját.

— Tudod, mire gondoltam? Mivel a gyerek nagyon fáradt lesz, puha derékaljat tehetnél ágyába; nekem elég jó lesz a szalmazsák is.

— Látott már ilyet az ember? Sok fecsegésétől még a harangokat sem hallom. De most már hagyj nyugtot, semmi közöd ehhez!

Donna Mariguita a világ minden kincséért sem árulta volna el, hogy saját derékalját már beletette Pepito ágyába és azért neki lóczán kell majd hálnia. Bátyja lekonyult fejjel ment ki, közben azon töprenkedett, miképen is nevezhették nővérét Mariguitának, azaz békésnek, holott harcziasnak kellett volna keresztelni.

Mariguita nagy munkába fogott: a tyukot töltötte. Tiz percz sem telt el, don Blas megint befordult hozzá.

— Mariguita! — szólt félénk hangon.

— Hányszor fogod még ma este nevemet kiejteni? — türelmetlenkedett donna Mariguita.

— Az ég szerelmére, hallgass rám! — folytatta aggodalmasan a pap. — Egy gondolatom támadt, mely kétségtelenül az égből jött.... A jó Isten vagy szent Ferencz sugalmazhatták.

Mariguita meglepetve nézett bátyjára és a mint annak izgatottságát látta, töltelékes kezét összefogta és szemét tágra nyitva, száját nyitva feledve közeledett bátyja felé.

— A mint védőszentem képe előtt állok, hirtelen egy gondolat villant meg agyamban. Nem is tudom, hogyan jutott eszembe. Ha Pepito holnap szentmiséjében azt kérné, a miért mi tizennyolcz éven át hiába könyörgünk, Isten bizonyára meghallgatná. Igen, meg vagyok győződve, mert Isten végtelen jóságában nem tagadhatja meg az ujmisés kérését. Ez bizonyos, egészen bizonyos.

— Mire lenne jó annak a gyereknek szivét elszomoritani? — kiáltá Mariguita majdnem kétségbeesetten.

— Majd azt mondom neki, hogy mondja a szentmisét az én szándékomra, a mi végre is egyre megy és ezzel vége.

— Hátha valamit sejtene?... Szent Isten! Blas! az életébe kerülne.

— Majd megsegit az Isten és szent Ferencz fog vezérelni engem.

Mariguita ellenkezni akart, de abban a pillanatban kocsizörgés hallatszott. Mindketten az ajtóhoz siettek:

— Itt vagy, édes gyermekem!

Egy fiatal pap sietve ugrott le a kocsiról, átölelte a két öreget, keblére szoritotta őket. Alig birtak örömükkel. Végre don Blas térdre ereszkedett a várva várt ujmisés előtt.

— Térdelj le, Mariguita, térdelj le! Fiam, édes fiam, áldj meg bennünket, add első áldásodat nekünk, öregeknek.

Az ifju pap első izben emelte kezét áldásért az égre, hogy az Atya, Fiu és Szentlélek áldását leesdje az előtte térdelő öregekre.

Azután Pepito két részre metszett és gondosan becsomagolt szalagot vett elő.

— Itt van az a szalag, melylyel fölszentelésemkor ujjaimat átkötötték. Fele legyen a tied, édes nagybátyám, a fele édes néném.

Mariguita megragadta a szalagot és némán, könyek közt csókolgatta.

Két óra mulva don Blas elhagyta öcscse szobáját és lábujjhegyen ment hálókamrájába. Mariguita az ajtónál várt reá.

— Mit mondott? — kérdé félénken.

— Megteszi.

— És nem gyanit semmit.

— Semmit. A szegény meg van arról győződve, hogy szülői meghaltak. Ki hinné, hogy ez a drága gyermek, ez az ártatlan galamb egy vad farkasnak szülötte! Majd megszakadt a szivem, a mint őt hallgattam. Maga mondta, hogy szándéka volt első szentmiséjét szülőinek lelki üdvéért fölajánlani. Oh a szülői!... Az a szent már biztosan megkapta a vértanuk jutalmát... De az az istentelen... Ha fiának első miséje nem segit rajta, akkor bűneiben fog meghalni.

***

Végre megérkezett az ünnepélyes nap, kedvesen és ragyogóan, mintha a tünedező éj, mely sötét palástja alatt annyi titkot, félelmet, gonoszságot takart, az elmult est gyötrelmeit is magával vitte volna.

A község partjához hajó közeledett, mely Ceutából jövén, az éjjeli viharban a Lisszabon felé vezető utat elvesztette. A hajó legénysége partra szállott, hogy fölkeresse a boldogságos Szűz templomát, mert a veszély rettenetes pillanatában fogadalmat tettek a hajó védőasszonyának. A hajó népe között volt egy öreg ember, a ki nem látszott hajósnak. Feje vörös kendőbe volt burkolva, fölötte szőrkucsma, mely az amugy is visszataszitó arczának még ellenszenvesebb alakot kölcsönzött. Rongyos kabát födte testét, durva gyapjuból készült sárgacsikos nadrág lábszárait; sajátszerüen biczegett, a mi jellemzi mindazokat, a kik még csak rövid ideje viselik a láblékokat. Rendkivül fáradtnak látszott; összecsapzott haján és ősz szakállán friss vérnyomok látszottak.

A legénység a part közelében álló templom felé tartott, nyomában gyermeksereg tolongott. Épen ebben a pillanatban szállt le don Blas a szószékről, miután befejezte beszédét, melyet folyton könyeivel és zokogásával szakitott meg. Donna Mariguita az első sorban térdelt fekete selyemruhában csipkegallérral és bársony fejdiszszel, melyek csak nagyhéten szoktak előkerülni szekrényéből.

Az ujmisés a Credót énekelte. Jobbján nagybátyja, balján az esperes szolgáltak neki. De a fiatal papra nézve mindez nem létezett; érezte, hogy közelit a pillanat, melyben először fogja az Ur Jézust kezében tartani. Titkos félelem szállta meg, mint az angyalokat, a kik Isten szine előtt félelmükben arczukat szárnyaikkal födik be. Fejét lehajtotta a márványoltárra, mely a vértanu ereklyéjét rejtette és melynek arra kellett őt tanitani, hogy életét föl kell áldoznia az egyházért, pápáért, királyért. Kezét összekulcsolta, lehajtotta fejét és mozdulatlanul, lezárt szemmel állott; az ujmisés első miséjében kérésének meghallgatásáért imádkozott. Itt volt a pillanat, melyben az isteni gondviselésnek titokteljes kérését előadta, mely tizennyolcz hosszu éven át a két jó öregnek folytonos gondja volt.

Don Blas is összekulcsolta kezét, lehorgasztotta fejét, donna Mariguita pedig kezébe temette arczát. Mindketten visszafojtott lélekzettel térdeltek, mintha attól tartottak volna, hogy hirtelen eliramlik az a pillanat, melytől ők végtelen sokat reméltek. Végre Pepito széttárta összekulcsolt kezét és elmondta azt a gyönyörű imát, melyet az egyház a szeretet és részvét palástjaként borit élő és elholt gyermekeire.

Hirtelen tompa moraj hallatszott a templom hátuljáról; a hajótöröttek letérdeltek és ugyanabban a pillanatban feje felé kapott és eszméletlenül rogyott össze az öreg, a ki velük jött. Négyen fölemelték őt és a helység kórházába vitték. Az egész eseményt a hiveknek csak kis része vette észre.

A mise után következett az ujmisés áldása, hálaadása, az ismerősök jókivánata, két óra mulva pedig don Blas asztalánál ültek; jobbra az esperes, balra a nagybátya, az ujmiséssel szemben a kórház orvosa és három pap. Donna Mariguita egy szegény asszony segitségével hordta föl azt, a mit konyhaművészeti tudásából és keservesen megtakaritott filléreiből előteremthetett. Don Blas szokatlanul jókedvü, izgatott és boldog volt; minden erejével azon volt, hogy vendégeit mulattassa és azt vélte, hogy házigazda szerepét nem töltené be kellően, ha vendégeinek gyomrát tul nem terhelné, azért folyton kinálta vendégeit. Az ebéd végéhez közeledett, midőn Mariguita leirhatatlan örömmel és megelégedéssel a kórház főnöknőjének ajándékát hozta föl. Fehér bárány volt, majdnem természetes nagyságban, czukorból és mandulából; szeme, szája, lába, farka csokoládéból készült;

czukros gyümölcscsel volt köritve, mellső lábai közt kelyhet tartott, melyből czukorostya emelkedett ki, mellette vörös zászlócska lengett e fölirattal: Ecce Agnus Dei, ime az Isten Bárányа.

Mindnyájan elragadtatva bámulták e jelképes alkotást. Az esperes pohárköszöntőt mondott a főnöknőre.

Váratlanul egy férfiu lépett be és a lelkész után kérdezősködött. A kórház küldötte volt, a ki arról értesitette őt, hogy egy szegény haldokló gyónni szeretne. Don Blas letéve félig üritett poharát, fölemelkedett azon gyorsasággal és szent buzgalommal, melylyel a jó pap mindent ott hagy, ha arról van szó, hogy egy léleknek segitségére legyen. De öcscse megelőzte.

— Maradjon csak, édes bátyám és engedje meg, hogy én mehessek. Püspököm megadta a fölhatalmazást, hogy gyóntathassak. Engedje meg, hogy már ma megkezdhessem törleszteni azon adósságomat, melylyel önnek tartozom.

Don Blas pillanatig habozni látszott, azonban az esperes is kérte, mire a jó öreg leült és odaszólt öcscsének oly hangon, mely mindenkinek szemébe könyet csalt:

— Menj, fiam, menj! Tanulj meg a lelkek rabszolgája lenni Jézus Krisztusért!

Az ifju pap megérkezett a kórházba azon keskeny uton, mely azt a lelkész házával összekötötte. Alacsony, kis szobában, szalmazsákon feküdt az öreg, a ki a templomban összerogyott. Nagy seb tátongott a fején. A dühöngő vihar alkalmával fejen találta a hajóárbocz, melynek egy része fejébe és agyvelejébe hatolt. Bár az orvos eltávolitotta, de kimondta, hogy ha öntudatra jut is, csak néhány órát élhet. Midőn a sebesült magához tért, első kivánsága volt, hogy gyóntatót hivjanak.

Az ifju pap megrendülve állt a félelmetes látvány előtt; egész testét ideges reszketés fogta el. A félénk ifju sohasem látott még vért folyni, sohasem tekintett még másnak lelkébe, hanem most először látott életében vérző sebet és egyuttal a haldokló sötét tekintetében megpillantotta azt a sebet, melyet a bánat ejtett. A sebesült aggódva szegezte tekintetét az ajtóra és a mint a papot meglátta, elfojtott hangon mormolta:

— Tisztelendő ur, bűnöm végtelen nagy!

— Kedves testvérem, végtelen az Isten irgalma — viszonzá a pap szivből fakadó hangon.

A haldokló szeméből föltartóztathatlanul patakzottak a könyek. Hasztalan kisérelte meg öreg, fáradt kezét megmozditani, hogy jeléül mellét verje. A pap föléje hajolt és vigasztalta; karját feje alá tette és gyengéden fölemelte; züllött, véres feje, mely olyannak látszott, mintha a vérpadról hozták volna, a pap ártatlan keblére hanyatlott. Egy óra hosszat tartott a gyónás,

melyet gyakran fájdalmas nyögés és halálhörgés szakitott meg és tett érthetetlenné, de forró könyei hangosan tanuskodtak őszinteségéről. Végre a pap fölemelte jobbját, a nélkül, hogy bal kezét kivonta volna a haldokló feje alól és első izben rebegte el a föloldozás szavait. A haldokló megkönnyebbülten sóhajtott föl és hosszabb ideig mozdulatlan maradt. Azután föl akart emelkedni; érthetetlen szavakat mormolt; szemét, száját tágra nyitotta, feje előre hanyatlott és a pap ruháján végig ömlött a holdokló vére.

A lelkész látta, hogy a sebesült kiszenvedett; szeliden lebocsátotta szegényes fekvőhelyére; üvegesedő szemét lefogta, majd letérdelt és hosszu imába merült. Végre fölemelkedett és kifelé indult; azonban szive érthetetlen ösztönzésére visszafordult, összekulcsolta a halott piszkos, dagadt kezét és megcsókolta.

Midőn a szobából kilépett, már este volt, az irgalmas nővér az ajtóban várta és kérdé:

— Hogy van a sebesült?

— Mint jámbor keresztény halt meg.

— Hála Istennek — mondá a nővér és egy összehajtogatott iratot adott át.

— Legyen kegyes ezen iratot don Blasnak átadni. A szerencsétlennek utlevele, az egyedüli irat, a melyet nála találtunk. Benne lesz a neve és be lehet irni a halottak könyvébe. Ma 11 órakor hozták és holnap fogjuk temetni.

A pap, meg sem nézve az iratot, zsebretette és mélyen meghatva tért haza. Az iratot átadta nagybátyjának. Az épen iróasztalánál ült és breviáriumát imádkozta. Pepito jól tudta, mennyire nem szereti nagybátyja, ha ilyenkor zavarják, azért röviden csak annyit jegyzett meg, hogy az öreg töredelmesen halt meg. Miután átadta az iratot, szobájába ment.

Don Blas befejezte imáját, becsukta óriásnagy, borjubőrkötésü breviáriumát. Azután elővette jegyzékét, hogy a halott nevét bevezesse. A piszkos papirt szétvette és a lámpa felé tartotta.

— Szent szüz Anyám! — kiáltá és ijedten ejtette ki az iratot kezéből.

Kezével fejéhez kapott, azután sokáig mozdulatlanul maradt. Szeme majd kimeredt üregéből, ajka elhalványult, majdnem kétségbeesetten mormolta:

— Dicsőséges Anyám... védő szentem... szent Ferencz!...

Ismét felvette a piszkos és gyűrődött papirost és ujra meg ujra átolvasta. Közönséges utlevél volt, melyen a következő volt irva:

«Joper Lajos József különös kegyelemből a csutai fegyházból elbocsáttatott.»

Don Blas remegve fölkelt és eltolta a tolózárat; majd ismét megállt és egy óra hosszat mozdulatlanul merengett. Szemét arra a névre meresztette,

mely remegésbe hozta szivének minden rostját. Mert Joper Lajos Pepitó atyja volt, az az istentelen gonosztevő, a ki feleségét meggyilkolta és gyermekét elhagyva, egy könnyelmü teremtéssel megszökött, a kit azonban az igazság bosszuló karja utólért, élethosszíglan tartó kényszermunkára itélt és Ceuta fegyházába zárt. Ő volt az, a kit a jólelkü pap évenkint meglátogatott és anyagi segitségben részesitett, a mit a szemérmetlen gonosztevő elfogadott, de lelki segitségét mindig visszautasitotta. Ő volt az a bűnös, a kinek megtéréséért a két öreg éveken át imádkozott. Ez volt az a nagy titok, a mit ők az ártatlan gyermek javára, szivökbe temettek, mely ott izzó parázsként égett, de a melyet senkinek el nem árultak.

Most belátta a jó öreg, hogy a Gondviselés keze minden utat irányit és minden barázdát elsimit. Különös kegyelem megnyitotta a gonosztevő börtönének ajtaját, melynek sirjává kellett volna lenni. A vihar partra vetette, a seb halálát okozta és Isten különös rendelése folytán fia volt az, a kinek bűnét meggyónta és fiának tiszta keze oldozta föl nagy bűne alól.

Don Blas egész testében remegett. Az ártatlan fiu nem is sejtette, hogy az a gyilkos, a kinek ő a menny ajtaját feltárta, saját atyja volt. Don Blas kezében tartotta a rettenetes titok egyetlen kulcsát; nála volt és ha akarja, örökre eltüntetheti az emberek szeme elől.

Az öreg nem habozott: hirtelen becsukta a kórház halotti jegyzékét anélkül, hogy a halott nevét bejegyezte volna.

— Az első szentmise kegyelme! szent Ferencz közbenjárásának eredménye!

Felvéve az iratot, a gyertya lángja fölé tartotta és egy pillanat alatt hamuvá égette. A törődött aggot elhagyta ereje; térdre esve megtört hangon rebegte:

— Most bocsásd el Uram szolgádat!

A gonosztevő atya lelke és az ártatlan fiu becsülete meg volt mentve. Ez volt az első szentmise kegyelme!

Verbum supernum prodiens.

Az Istent tükröző Ige,
Kiben nincs változás, homály,
A föld göröngyin tündökölt,
S már élte alkonyára vár.

Kit Ő szeretni oktata,
Eladta öt, elárulá:
Bár annak is szivét adá,
Ki őt szeretni oktatá.

Halálra szánva, éltet ad,
Élet, halál — kettős titok;
De ő kettős valónkba hat,
S a titkok fátyla foszlik ott.

Testet vőn, hogy testvér legyen,
S hogy étkünk, ád szent áldomást;
Meghalt, hogy adjon életet,
S föltámadt, hogy föltámadást!

Oh megvilágitó Titok,
Kivel szivünk a mennybe tör:
Gyarló százezrek mindene,
Kiket száz sajgó baj gyötör.

Te fölséges Három személy,
Neked hozsanna, glória;
Magasztaljon minden, mi él,
És minden szentnek szent kara. Amen.

Latinból forditotta: *Nagyfalusi Lajos.*

Krisztus követése.

(P. Boone S. P.: «Manuel du directeur»-je után.)

Veni, sequere me.
Jöjj, kövess engem! (Luk. 18.)

Az egyik főok, a miért Isten Fia ember fiává akart lenni, s leszállott dicsősége trónjáról, az volt, hogy példánk akart lenni cselekvésünkben. «A mi Urunk — mondja szent Ágoston — az örökkévalóságból a legalkalmasabb időt választá ki földre jövetelére. Jött, hogy természetünket fölvegye s az embereket szóval és példával tanitsa, s tanitásával üdvösségük munkálásában segitségükre legyen.» Említésre méltó továbbá, a mit a Szentirás mond, t. i. hogy Isten az embert saját képére és hasonlatosságára teremtette, de azért nem kell azt gondolnunk, Isten csak azért teremté igy, hogy legyen képéhez hasonló tény, hanem az Irás többet akar mondani, t. i. hogy Isten azt akarta, legyen hozzá hasonló tény cselekedeteiben és erkölcseiben, valóságos képmása legyen az ember jóságának, cselekedeteinek, isteni életének követése által, mint ezt Jézus Krisztus maga is kifejezi: «Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok is tökéletes». (Máté 5.)

Egyetlen igazság sem ismétlődik annyiszor a Szentirásban, mint ez Az Atya a Tábor hegyén e szavakat hallatta: «Ez az én szerelmes Fiam, kiben nekem kedvem telik, őt hallgassátok», higyjetek neki s kövessétek őt! (Máté 17, 5.) Jézus Krisztus pedig igy szólt apostolaihoz: «Ti engem Mesternek és Urnak hittok és jól mondjátok, mert az vagyok», azért jártam elő jó példával, «hogy ti is ugy cselekedjetek». (János 13, 13.) Más alkalommal pedig azt mondá: «Én vagyok az ut»; a Szentatyák ugy magyarázzák: «Én vagyok az ut, melyen haladnotok kell, ha boldogságtokat el akarjátok érni, utánam kell jönnötök, követnetek kell engem, hogy örök boldogságtokat elnyerjétek».

Az ember utas, utja vége a bűnbe szakad — mondja szent Ágoston — a czél, mit el kell érnie: Isten; és a mi Urunk Jézus Krisztus az egyetlen ut, melyen haladnunk kell, hogy Istenhez érjünk, mert ő Isten és ember.[1]

Az apostolok fejedelme a keresztényeket tanitván, igy szólt hozzájuk: «Jézus Krisztus szenvedett érettünk és példát adott, hogy nyomdokain

[1] Homini est iter ad Deum, per Deum et hominem. Lib. XI. de civit. c. 2.

haladjunk».[1] A nemzetek apostola pedig ezt mondja: «Isten minden embert meggyőzött hasonlithatatlan szeretetéről, mert Krisztus kegyelme minden emberen látható s e kegyelem megtanit minket arra, hogy «lemondván az istentelenségről és a világi kivánságokról, józanul, igazán és ájtatosan éljünk e világon, várván a boldog reménységet és a nagy Isten, a mi üdvözitő Jézus Krisztusunk dicsőségének eljövetelét». (Tit. 2, 12.)

Jézus eljövetele előtt az emberek tudatlanok voltak, szemüket homály födte, rossz utakra tévedtek és minden lépésnél megbotlottak. De jött a mi Urunk Jézus Krisztus, megmutatta az utat, melyen kaladniok kell, megtanitotta őket, hogy a bűn utját az üdvösség ösvényétől megkülönböztessék, etőttük járt, vezette őket.

Ugyancsak szent Pál mondja egy másik helyen: «A mint vettétek az Ur Jézus Krisztust, a szerint járjatok». (Kolossz. 2, 6.) Azt mondja: Hagyjatok föl a haraggal, keserüséggel, gonoszsággal, rágalmazással. Vetközzétek le a régi embert és öltözzetek föl ujból azon természetbe, melyet a Teremtő alkotott, s mely a bűn által beszennyeztetett. Az egyház titokzatos testéről beszélvén, igy szól az efezusiakhoz: «Ezt mondom azért és kérve-kérlek az Ur előtt, hogy többé ne járjatok ugy, mint a pogányok járnak elméjük hiuságában... Ti pedig nem igy tanultátok a Jézus Krisztust, ha mégis őt hallgattátok és általa vagytok tanitva, a mint az igazság Jézusban vagyon; melynél fogva le kell vetnetek az előbbi élet szerint való embert, ki romlandó a vétkező kivánságok szerint. Hogy ujuljatok meg lelketekben és elmétekben és öltözzetek uj emberré, ki Isten szerint teremtetett igazságban és valóságos szentségben. (Efez. 4, 17.)

«Mint az, ki föl van öltözve — mondja szent Tamás — nem láthat mást, mint ruháját, szent Pál is azt óhajtja, hogy Jézus Krisztusban legyen testünk és lelkünk felöltözve. Ne jelenjünk meg saját gondolatainkban, szavainkban és cselekedeteinkben, melyek nem tiszták és a régi Ádámra emlékeztetnek, hanem Jézus Krisztus szentségében és tökéletességében; és mint az apostol mondja: «növekedjünk mindenestül ő benne». (Efez. 4, 15.)

«Szövétnek lábaimnak a te megtestesült «igéd» — mondja szent Dávid — és világosság ösvényeimnek». (Zsolt, 118, 105.) Szent Bonaventura, a doctor seraphicus, ezt igy fejtegeti: A meggyujtott szövétnek oly világosság, mely visszatükrözi a Fiunak istenségét, emberségében a földön; a mi életünk az ut, melyen haladunk, tudatlanságunk a sötétség. Jézus Krisztus lámpával vezet minket a sötétségben, a keresztény követi őt, hiven jár nyomdokában, melyet példájával mutatott. Megmutatta emberségét azon fényben, a melyet istenségével való egyesülése folytán nyert! mint magasan lobogó fáklyát emeli föl emberségét, hogy hittel kövessük. Menjünk hát e világosság után, kövessük nyomdokait».

[1] I. Epist. M. 21.

Ezt a részt nisszai szent Gergely gyönyörü gondolatával fejezzük be;[1] azt mondja, iparkodjék mindenki megalkotni magában a mi Urunk, Üdvözitőnk képét, mint a hogy ő tökéletes képemása az Atyának s ezért gyakran elmélkedjünk fölötte, jegyezzük meg isteni eszményképünk minden vonását, hogy szivünkbe véshessük. Lássuk most az okokat, melyek erre késztetnek.

1. Az első ok a szeretet. A ki szeret, minden gondolatával, szavával, cselekedetével átadja magát szeretete tárgyának. Nem él önmagában, hanem egy más lény él ő benne, ugy, hogy ha az Ur Jézust szereti, tökéletes hódolattal kell mondania: «Élek én, de már nem én, hanem Krisztus él én bennem» (Gal. 2, 20.), mert szeretetem arra indit, hogy ugy éljek, a mint ő élt, s cselekedeteimben, a mint csak lehetséges, hozzá hasonló legyek».

A szeretet nagyrabecsüli a szeretett lény tetteit; szereti beszédmodorát, viselkedését, társalgását stb. «Hanem a legtökéletesebb és legkeresztényibb mód annak kimutatására, hogy szeretünk és nagyrabecsülünk valakit, az, ha követjük őt» — mondja Lactantius. — «A ki azt mondja, hogy ő benne lakik, neki is ugy kell járnia, mint ő járt» — irja a szeretet tanitványa. (I. Ján. lev. 2, 6.)

2. A második ok az ember tökéletessége. Az ember tökéletessége Krisztus követésében áll, mert a tökéletesség Istennel való hasonlatosság. Szent Dionysius (Dénes) e tárgyról igy nyilatkozik: Isten akarata volt, hogy minden embert megváltson s a tökéletesség bizonyos fokára emeljen, észt és akaratot adjon neki. De az üdvösség nem munkálódhatik, a tökéletesség nem fokozódhatik, ha az ember nem törekszik az Istennel való egyesülésre és hozzá hasonlatosságra.[2] Más helyen meg azt mondja, hogy az angyalok a legkiválóbb teremtmények, mert sokkal több kegyelmet nyernek Istentől és jobban hasonlitanak Istenhez. «A mennyei karok — mondja tovább — nagyobb közösségben vannak Istennel, mint mi, mivel nincsenek érzékekhez kötve és értelmük is magasabb, mint a mienk. Ez azért van igy, mivel e szellemi lények szünet nélkül arra törekszenek, hogy értelmök minél hasonlóbb legyen Istenhez, s igy többet és figyelmesebben foglalkoznak isteni eszményképükkel és a szeretet égő lángadozásával közelednek hozzá, hogy végső czéljukat, az Istenhez való minél tökéletesebb hasonlatosságot elérjék. Ennélfogva igazságos, hogy Isten bőségesebben áraszsza rájuk kegyelmeit, ezért vannak közvetetlenül egyesülve Istennel; szeretetük ereje és melegsége emeli föl őket Isten elé, tiszta, világos lesz a látásuk, hogy tökéletesek legyenek, isteni életet éljenek.[3]

Tehát a tökéletesség az Istennel való hasonlóságban áll. Ennek igaz-

[1] Lib. de Perf. Christ. forma.
[2] Eccl. Hier. c. 1.
[3] De Cod. Hier. c. 4.

sága világos; Isten végtelenül tökéletes, lehetetlen tehát, hogy tökéletesség nélkül hozzá hasonlók legyünk, a mint lehetetlen a fehér szinhez hasonlitani azt, a mi nem fehér. És ha ez minden teremtményre nézve igaz, még inkább igaz az emberre, mivelhogy Isten képemása. A kép tökéletessége nem a szinek merész rajzolásában és az arányosság helyességében áll, hanem a tárgynak természetes visszatükröztetésében; tehát az embernek az a tökéletessége, hogy Istent önmagán kifejezi, Jézus Krisztushoz hasonlit mert Jézus azonkivül, hogy valóságos Isten — mint a Szentirás mondja — az Atyának valóságos képe, a melyre az embert is alkotá. A mi Urunk Jézus Krisztus azért jött le a földre, hogy megmutassa az embereknek, mit cselekedett az Isten, hogy az embereket követésére birja, s megmutassa azt is, hogy e követés az Istenségnek igazi képe.

3. Nemcsak az ember tökéletessége, hogy Krisztust kövesse, hanem a valódi keresztény szellem is Krisztus követésére vezet. Nisszai szent Gergely ezen igazságról elmélkedvén, a többek közt ezt mondja: «A keresztény hogy e név viselésére méltó legyen, minden szavát, cselekedetét ugy irányozza, hogy Jézuséhoz hasonló legyen, másképen bitorolja nevét.»[1] Aztán igy nyilatkozik: «Mit tegyen a keresztény, hogy ezen dicsőséges nevet megérdemelje? Természetesen arra kell törekednie, hogy gondolataiban, szavaiban, cselekedeteiben hasonló legyen Jézus Krisztushoz, mert e hasonlóság a czél, mit elérni tartozik.

Szent Pál a galatabelieket a keresztények kötelességeire tanitván, mondá nekik: «A kik Krisztusban vagytok megkeresztelve, mindnyájan Krisztusba öltöztetek», vagyis megigértétek a keresztségben, hogy Jézus tanitását, példáját, cselekedeteit követitek és lelkében éltek. (Gal. 3, 27.) Ennek hirdetésére és terjesztésére alapitotta Jézus Krisztus az anyaszentegyházat — folytatja tovább az apostol — és benne «némelyeket apostolul adott, némelyeket pedig prófétákul, másokat evangelistákul, másokat pedig pásztorokul és tanitókul, a szentek teljes kiképzésére, a szolgálat munkájára, Krisztus testének épülésére; mignem mindnyájan eljutunk a hitnek és az Isten Fia ismeretének egységére, tökéletes férfikort érvén, Krisztus teljes korának mértéke szerint».[2] És az anyaszentegyház, a mi jó anyánk, karjaiba ölel, bölcs tanácsaival oktat, a szentségekkel táplál minket, gondoskodik rólunk, hogy Jézus Krisztus bennünk kiformálódjék (Gal. 4, 19.), hogy bevésse szivünkbe Jézus alázatosságát, türelmét, engedelmességét, szeretetét, hogy erényeinek méltó követése által gyermekei legyünk a mennyei Atyának.

Mindez pedig azért van igy, mert a mi Urunk Jézus Krisztus a keresztény ség szellemének kutfeje, mert életében, szavaiban, minden eselekedetében jó példával jár előttünk. Világos tehát, hogy minél inkább hasonlitunk hozzá, annál jobban megerősödünk az ő szellemében; és mivel Jézus szelleme az üdvösség szelleme, azért a ki tökéletesen követi őt, az üdvösség utján van s örök boldogságáról egészen biztos lehet. «A kiket eleve ismert — mondja az apostol — eleve is elrendelte azokat, hogy hasonlókká legyenek az ő Fia ábrázatához, s igy ő elsőszülött legyen a sok atyafiak között.» (Rom. 8, 29.) Ezért mondja szent Pál: «kiben ti is hivén, meg vagytok pecsételve az igéret Szentlelkével». A kiválasztottak jobban meg vannak pecsételve, az erények mélyebben vannak bennök bevésve, biztosabban eljutnak az örök boldogságba, mert a predesztináczió alapja a Krisztussal való hasonlóságban van.

[1] De Perf. Christ. forma.
[2] Efez. 4, 12.

Szent János a titkos jelenések könyvében elmondja, hogy az Isten jobbján egy kivül-belül teleirt könyvet látott; ez a könyv — mondja szent Hilarius — Jézus Krisztus.[1] E könyv kivül-belül tele van irva, belül, hogy megmutassa a mi Urunk isteni tökéletességét, kivül emberségével van diszitve. Ez azon könyv, melyet a predesztináltak (tökéletességre törekvő lelkek) olvasnak és folyton tanulmányoznak. Belőle tanulják az alázatosságot, türelmet, szegénységet, engedelmességet, imádságot és más erényeket. Oh! mily okossá s bölcsccsé teszi ezen olvasmány az embert.

4. Krisztus követése szivünkből jöjjön és abból a vágyból származzék, hogy Jézusnak tessünk. Ugy leszünk előtte kedvesek, ha cselekedeteit nagyra becsüljük, példaképünknek választjuk s a legnagyobb örömet érezzük azért, hogy ily tökéletes példaképünk van; gyengéd szeretettel viselkedünk iránta. Szivből megköszönjük, hogy alávetette magát a halandóságnak, szegénynyé és elhagyatottá akart lenni, s hogy megmutatta nekünk az eszközöket, melyek tökéletességünk, boldogságunk elérésére vezetnek.

Krisztus követése általános legyen, azaz bensőnkben és külső viseletünkben, testben és lélekben, gondolatban, szóban, cselekedetben, mindenben kövessük őt. Tartsuk mindig szemünk előtt ezt az isteni példaképet, hogy jól megértsük minden tettét s ez a megértés szolgáljon a mi tetteink mértékéül.

«Légy mindig szemünk előtt, Isten Fia, Jézus Krisztus — mondja szent Bonaventura — hogy életünkben, erénygyakorlatainkban, s minden nemes törekvésünkben példaképül vehessünk.» Állitsuk magunk elé cselekvése módját, beszédmodorát, melylyel az emberekkel társalgott, szelidségét, melylyel apostolait vezérelte, az étkezésben való mértékletességét, szeretetét a szegények iránt, s ez mind példa legyen előttünk. Jézus nem vetett meg senkit, nem undorodott senki bajától, még a bélpoklostól sem és nem hizelkedett a gazdagoknak. Mennyire megkönnyiti világi gondjainkat, ha

[1] Praef. in Psalm.

életét mindig példaképül vesszük! Mennyire különbözik eljárása a világ sokféle fondorlataitól! Élete csupa önmegtagadás és minő türelmességgel viselte szenvedéseit, mily szelidség sugárzik ki szemeiből, mily kedves minden feleletében! Nem fizette a rosszat roszszal vissza, nem illetett a megbántásokért senkit keserü szavakkal s alázatosan, szeliden szólott a gonoszak ellen való harczában. Csak azért született, hogy meghaljon az emberekért s igy üdvösségüket biztositsa.

Meggondolván tehát életének minden körülményeit, azon buzgólkodjunk, hogy magunkat minden beszédünkben, cselekedetünkben, harczainkban vagy nyugalmunkban hozzá hasonlóvá tegyük; akár egyedül, akár társaságban vagyunk, mindig példaképünket szemléljük!»

A jegyes az Oltáriszentségben.

Ott, hol a mennybolt a földdel találkozik, van a látás határa: s ott, hol az ég a földdel találkozik, van az én szeretetem határa. Határa erről a földről, melynek ott van vége, onnan az égről, melynek ott van kezdete. Midőn enyéimet szerettem, mindvégig szerettem őket. Mindvégig, mindvégig, jobban már nem szerethettem. Messze volnék testednek, ha érzékeiddel el nem érnél; nem volnék egészen tied, ha érzékeid nem birnának. Tied vagyok egészen!

Nyujtsd ki kezedet, érintheted testemet, nyisd föl szemeidet, nézz reám és lásd testemet. Édes jó lélek, a te Jézusodból hiányzana valami, nem volna egész az a te Jézusod, ha nem volna neked Oltáriszentséged. Gondolhatod-e te a te jó Jézusodat tökéletes szeretetünek, hogy látja, mint epednek utána s ő előlük az egekbe zárkózik, hogyan kivánják őt s ő nem mutatja magát, keresik s kitér előlük; milliók szive cseng feléje, lelke tárul ki elébe s ő a szerető lelkeket sajnálná bár, biztatná ugyan, de mégis azt felelné, várjatok majd aztán. Nem, ez a Jézus nem volna az, a kit ti szüzeim szerettek. Ez a Jézus egy dicső Isten lehetne egyfelől, de hiányzana belőle a tökéletes ember. Én a tietek vagyok. Minden képzeletnél jobb és minden sejtelemnél is jobb. Tied vagyok egészen s akarom is, hogy tied legyek, csodálatos módon. Isten vagyok, mindenhatóság áll rendelkezésemre: ember vagyok, emberi vágyaim s szeretetem vezetnek; s az emberi vágyak, az emberi testvéresedés legkivált veletek a szüzekkel való jegyviszony segitségül vette az isteni mindenhatóságot, megalkottam e kettővel az Oltáriszentséget s boldog vagyok, mert ime én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig. Veled vagyok, nemcsak lélekkel lelked s testedben lakozva, nemcsak szeretetemmel, istenségemmel, veled én édes testem, véremmel.

Ünnepi hangulat boldogságával temetkezik el lelkem a boldog éjszaka szent emlékében. Akkor volt, midőn halandó testben az utolsó estét töltötted a földön. Testvéri lakomát ültél. Szeretetteid körében végrendelkeztél. Fájt a szived elválni tőlünk. A szeretet leleményessége segitett. Bőkezü, isteni volt a hagyaték, mert Isten volt a végrendelkező. Távoztál, de itt maradtál. Elmentél és velünk vagy. A válás után hátrahagytad magadat. Nem azt adtad, a mit birsz, *azt adtad, a ki és a mi vagy.* Oh szent találkozás! Első találkozása ez Jézusnak a szüzzel. Oh én is azt adtam, Uram neked, nemcsak a mit birok, hanem azt, a ki és a mi vagyok. Mint olvadnak egybe személyeink. Szemben állunk egymással; egymást szeretjük, egymást kivánjuk, egymásnak adjuk magunkat s ebben a birtoklásban megnyugszunk boldogságban. Szentséges kezeidbe vetted a kenyeret, égre emelvén szemeidet s az Atyának hálákat adván, megáldottad azt, megtöréd, szétosztád, mondván: Ez az én testem, mely érettetek adatik; azután kezeidbe vevéd a kelyhet borral, ugyancsak hálákat adván, megáldottad azt is és tanitványaidnak nyujtád e szavakkal: Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem kelyhe, az uj és örök szövetségé, a hitnek titka, mely érettetek és sokakért kiontatik a bűnök bocsánatjára.

Valahányszor ezt cselekszitek, az én emlékezetemre cselekedjetek. Oh boldog est, szent környezet, égi ihletség, szent titkok, az Oltáriszentség születése, szent és édes emlékek, kegyes örökség, isteni hagyomány. Oh szólj nekem, Uram, sokat és édeset az Oltáriszentségről, mondd el mindazt, a mit tudsz felőle s én hallgatlak figyelmesen; oh szeretet csodatevő mestere. Szálljon az idő, muljék az élet, én hallgatlak halálig, csöndesen, figyelmesen; jöjj, zárkózzunk be lelkeinkbe, maradjunk magunkra, mert a világ végeig sem mondhatod el mindazt, mi az Oltáriszentség.

A világ végeig sem mondhatnám el, tapasztalnod kell azt, mi az Oltáriszentség! Szólok neked, de nem mindenről, elmondok, de nem mindent, tanitlak, de most csak kevésre, csak arra, a mi a szüzi erénynyel legközelebbi vonatkozásban áll. A többit ott, a hova meghivlak, az oltár zsámolyánál, midőn imádasz, azután a szentmisén, és midőn testestől-lelkestől egymásba elmerülünk csöndesen, édesen, sokáig a szentáldozásban.

A jegyes ittléte.

Az Oltáriszentség a te jegyesi életednek gyakorlati valósága. A szüzek számára én az Oltáriszentségben élek. Itt akarom a szeretetedet elfogadni s az én szeretetemet veled éreztetni. Itt akarok veled találkozni, társalogni, érted áldozat lenni és veled egyesülni. Mind az, a mi a jegyesi életnek velejéhez és gyönyöréhez tartozik, itt mint középpontban egyesül, mert az Oltáriszentség én vagyok. Mindenki számára jelen vagyok én itt, szegénynek, gazdagnak, üldözöttnek, szomorunak, boldognak, gyermeknek, hitvesnek, özvegynek,

szüznek; bünösnek, szentnek: de mindenki számára ugyanazzal a hatással, szeretettel. Mindenkinek ugy, mint a manna, saját izlése szerint. Miként a ragyogó napnak fénye, midőn a földre leszáll egyugyanaz marad, de a feketének fekete szint, a pirosnak pirosat, a fehérnek fehér szint, szóval mindennek a neki megfelelő szinű világitást adja: ugy én is az Oltáriszentségben a gonoszok kárhozatára, a bünbánónak vigasztalására vagyok jelen; a tudósnak tudós, a királynak király, az én szüzi jegyesemnek, mint szerető jegyese. Ki mit keres, azt meg is találja bennem, te jegyesedet keresed, azt szereted az Oltáriszentségben, meg is találsz, mint jegyesedet, telve szerettel, telve jósággal, telve mindazon tulajdonságokkal, melyeket én isteni jegyesed birok. Bármit tudsz, kivánsz és birsz, szerető viszonyunkban azt bennem, Oltáriszentségben, mind megleled. Im itt vagyok, mint a te szived szeretettje és királya, mint vágyaidnak tárgya, mint lelkednek élvezete, itt egészen, számodra és tied.

Örömtől ragyog lelkemnek szeme, ha látlak, vagy ha csak tudlak, jelenvalónak, itt közelemben, ezen a földön, abban a helységben, a melyben lakom, hogy itt vagy előttem, hozzád közeledhetem, mondhatom, elmegyek az én Jézusomhoz, meglátogatom, nézem, gyönyörködöm benne; kifeszitem lelkemet előtted, hogy beragyogtass verőfényeddel, átmelengess kisugárzó szereteteddel. Egy középpontot tudok e földön, e körül mozog az én életem; egy napom van, e körül vezet pályafutásom, egy szeretettem, a ki körül lengenek gondolataim és vágyaim, te vagy az Jézus, az Oltáriszentségben!

Jegyesem, az égben egy király lakik, egy boldog király, ki ott szeretteti s imádtatja magát; fénye boldogság, pompája gyönyör, trónja szeretet, arcza irgalom, jogara a szentség, koronája az örökkévalóság. Mig ő az égiek szemeiből el nem tünik, a mennyet el nem hagyja, nem leli helyét ott, mintha szük volna neki a fénynek birodalma. Ismered ezt a királyt, a ki a szeretetnek soha nem nyugvó vándora. A te édes Jézusod nem maradhat távol tőletek, mert sokan vannak a földön, kik szeretik őt, kiket ő szeret. Utra kivánok szállni, a magas égből a messze földre. Szövetséget kötöttem, a melylyel hatalmat adtam, hogy szeretőim maguk közé leparancsoljanak. Ah, hisz égek a vágytól utánatok, oh szerető jegyeseim. A miséző pap kezei közé akarok bocsátkozni s lelkem szinte türelmetlenül várja a perczet, midőn a pap szavaira szétnyilnak az égnek kapui, mint mikép pillanatnyi villámlás széttépi az éj sötétjét s én ott vagyok. Kivánva kivántam a husvétot veletek enni, igy kezdtem az utolsó vacsorán beszédemet. Kivánva kivánok minden szentmisét, mert a hevesen szeretők tüze a vágyakozás. Vágyva epedek utra kelni hozzátok, én szeretteim, hogy körötökben legyek; s a mit valaki szeret, azt gyakran ismétli, lásd az én szeretetemben is mindunta lan jövök, naponkint több százezerszer. Ismerd meg a szeretetet, melynek ilyen a vágya, hogy ily gyakran jön és oly messziről. Jegyesem! legyen a te vágyakozásod is utánam ily nagy, legyen a te epedésed is az enyémhez hasonló; nézd itt a jegyesi élet fényét, rendkivüliségét ebben az alászállásban; epedését, vágyát, im te vagy az én szeretetem, te vagy örömöm és gyönyöröm.

A szerető lelkek epedésével lihegve vágyik az én lelkem feléd, oh égi Jegyes; a remegő nyugtalansággal sóvárgok szent közeledbe. Ki adja meg nekem azt, hogy mindig követhessem ezt a vágyat? Ha távol is vagyok tőled test szerint, lelkem mindig az oltár zsámolyánál térdel, téged nézve és gyönyörködve szeret; két szememnek csillagpárja feléd ragyog a messzeségből, te tudod, hogy hányszor könyesen. Jézusom, szitsd bennem a vágyakozást, az epedő szomjat, a nyugtalan esengést utánad. Aster: Castitas.

Oltáregyesületi ügyek.

Szentségimádás farsang utolján.

Nem akarunk semmi szakadást, semmi különösködést. Nem mondunk átkot az embertársainkra s nem akarunk a jámborságunkkal tüntetni. De szeretjük, igaz lelkünkből akarjuk szeretni a mi Jézusunkat és mivel tudjuk, hogy ezekben a napokban nagyon sokan, nagyon érzékenyen megbánták szeretett Üdvözitőnket, azért köréje sereglünk, hogy a mi társaságunk, a mi áhitatos imádságunk feledtesse szenvedéseit.

A mi égbe szálló fohászkodásunkkal akarjuk elnyomni a mások égbekiáltó rosszasságát; azt szeretnők, ha mindenki ebben az érzelemben egyesülne velünk, azok is, a kikért Istent megkérleljük és arra törekszünk, őszinte lélekkel törekszünk rá, hogy mi magunk soha a jó utról, az Ur szerelmének utjáról soha le ne térjünk, félre se lépjünk, mert csak igy lehet a mi lelkünk Jézus előtt kedves megkérlelő áldozat.

Ilyen gondolatokkal, ilyen érzésekkel közeledtünk a szentségi Ur Jézus elé; boldogtalan, a ki nem kereste, nem kivánta meg az Oltáriszentség kiáradó édességét, habár talán ott volt a templomban, ott térdelt az oltár előtt divatból, szokásból, kiváncsiságból... Ugy-e, kevesen voltak ilyenek? Igen, alig egy-kettő.

A kik ott voltunk, imádni mentünk, az Urat, a legfölségesebbet imádni. S az Ur azt mondta nekünk: «Boldogok mindnyájan, kik az Urat félik, kik az ő utain járnak». Boldogok voltunk. Hiszen a Melchisedech rendje szerint való örök főpapot és az örök áldozatot láttuk a trónján, a ki áldását adta ránk, valahányszor csak fölkerestük. Üdvös

tanitásokat adott papjai ajka által, fölkent szolgái egymásután mutatták be a neki legkedvesebb szentmiseáldozatot; mi magunk is igyekeztünk fölékesiteni szivünket, hogy méltóan fogadhassuk a szent áldozásban.

Igy ünnepeltünk mindnyájan, kivétel nélkül egyformán, örömben, vigasságban. Milyen fölemelő, megkapó azt érezni, hogy egyek vagyunk az Ur Jézus szeretetében. Mágnások, közönséges hivők, papok, tanárok, iparosok, munkásemberek, kispapok, diákok mind-mind egyek voltunk a legméltóságosabb Oltáriszenség imádásában. És éreztük, hogy mig az Ur Jézus lakik köztünk, mig az ő szerelme ég szivünkben, addig minden különbségünk mellett is egyek leszünk, együttes munkásságban tudjuk egymás boldogságát előmozditani.

A hit és a szeretet egysége honolt lelkünkben a szentségimádás napjain, imádkozzunk, hogy el ne szakadjunk soha egymástól, imádkozzunk kitartóan, hogy egyre-többen legyünk, a kik lélekben és igazságban imádjuk a legméltóságosabb Oltáriszentséget s azt az imádságunkat életünk minden pillanatában szóval-tettel bátran megvalljuk.

Hitvalló szellemet lehelt belénk a háromnapra imádásra kihelyezett Ur Jézus, ne feledjük el egy sugalatát se. Akkor meg lesz a teljes eredménye az oltáregyesület önzetlen fáradozásának, a melyet fizessen meg a jóságos Isten. Áldja meg mindazokat a jó lelkészeket is, a kik eme napjait diadalmassá tették, a kik oltárát ékesitettek, a kik meglátogatták, megvigasztalták.

Mindenekben pedig áldassék és dicsértessék a legméltóságosabb Oltáriszentség.

***

Nyilt kérelem az «Örökimádás» mélyentisztelt Olvasóihoz!

A bars-némethi szegény és rendkivül elhagyatott rom. kath. plébániatemplom Ő méltósága dr. Rimely Károly, beszterczebányai püspök, kegyes rendeletével és az ő költségére már az idén alaposan helyreállittatik.

Hátra lesz még a templom belsejének megujitása: uj oltárok, padok, orgona stb. beszerzése és az egész templomnak magasztos rendeltetéséhez megfelelő kifestése. Mindezeknek megvalósitásához kérjük Jézus nevében a mélyen tisztelt olvasók szives hozájárulását. Minden adomány alulirt nevére küldendő, ki is azok vételét hirlapilag a legmélyebb köszönettel fogja nyugtázni és annak idején a kerületi esperes előtt elszámolni. — Mindazokért, kik segélyre szoruló templomunk belső fölszerelése kölségeinek fedezéséhez anyagi segélyükkel hozzájárulnak, örök időkre egy szentmisét fogunk alapitani.

Bars-Némethi, utolsó posta Garam-Szent-Benedek, 1902 február 15.

Dodek Endre, plébános.

***

Választmányi ülés. — A központi oltáregyesület választmánya folyó hó 17-én ülést tartott egyesületi helyiségében *őrgróf Pallavicini Edéné* elnöklete alatt. *Kánter Károly* apát, igazgató a szokásos imával megkezdvén az ülést, mindenekelőtt lelkes szavakban emlékezik meg ő szentségének, XIII. Leó pápának jubileumáról, ki ép e napokban kezdi meg pápaságának huszonötödik évét. Az egész egyház örömében különös részt kérnek maguknak az oltáregyesületek, mint ezt a római anyaegylet igazgatójának — lapunk legutolsó számában is közölt — fölhivása igazolja. Ő szentsége maga is azon óhaját fejezte ki, hogy jubileuma alkalmával főkép az Ur Jézus templomainak diszitésével s a szegény missióknak egyházi szerelvényekkel való ellátásával mutassák ki a hivek az egyház feje iránt érzett szeretetüket. A választmány ennélfogva elhatározta, hogy jövő (1903) évi kiállitását a pápai jubileumra való tekintetből különös fénynyel és gazdagsággal akarja megtartani. E czélból érintkezésbe fog lépni a testvéregyesületekkel, hogy ők is hozzájáruljanak a budapesti kiállitás sikerének emeléséhez. Fölszólitást intéz az urnőkhöz, intézetekhez, zárdákhoz, hogy egy-egy művészies kivitelü egyházi öltöny vagy szerelvény fölajánlásával kedveskedjenek a szentatyának.

Jelenti továbbá az igazgató, hogy a husvéti lelki gyakorlatokat az Angolkisasszonyok templomában *Prohászka Ottokár* ur fogja tartani. A belépőjegyeket az Angolkisasszonyok irodájában fogják szétosztani.

Az idei kiállitás az Angolkisasszonyok intézetében fog megtartatni. A választmány köszönetet mond dr. Andor György herczegprimási titkárnak, ki eddig a heti munkaórák előtt elmélkedéseket tartott az összegyült hölgyeknek.

***

A nyitrai oltáregyesület igazgatója *dr. Franciscy Lajos* másoldalu nagy elfoglaltságára való hivatkozással ez állásától való fölmentését kérvén, helyébe a nyitrai püspök ur ő méltósága *Kutvasser István* cz. kanonok és nagyobb papnevelői aligazgatót nevezte ki.

***

A veszprémi egyházmegyéből 1901-ben befolyt tagsági dijak: alsó-pahoki fiókegylet 12·82 korona, a sámsoni fiókegylet 12 korona, a rádi fiókegylet 5·52 kor., az akai fiókegylet 40 kor., a vörös-berényi fiókegylet 9·20 kor., a pápa-kovácsi, kupi, nórászi fiókegylet 35·18 korona, a tapolczai fiókegylet 32·8 korona, a lengyeltóthi fiókegylet 24·21 korona, a mezőkomáromi fiókegylet 6 korona, a zicsi fiókegylet 12·24 korona, a tüskevári fiókegylet 22 korona, a salamoni fiókegylet 10 korona, a tóth-gyugyi fiókegylet 3·60 korona, a tóth-szentpáli fiókegylet 8·98 korona, a nemesvidi fiókegylet 21·98 korona, a nemesdédi fiókegylet 7·24 korona, a veszprémi angolkisasszonyok 20 korona.

***

Adományok. Báró Barkóczy Ilona egy albára csipke és egy darab palla. (Kézimunka.) Harrer Gyuláné egy

pacificale. Kisházi Jánosné a szegény templomoknak 5 m. csipke és egy oltárteritő.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület

rendes tagjaitól 1901 szeptember és október hóban befolyt dijak.

Gasparovszky Augusztin 2 k, Kaukl Antal 2 k, Keszteli Betti 1 k, Piller Paula 2 k a Balaton-edericsi tagok részéről 7 k, 30 f, Matheidesz Istvánné 10 k, Nepper Paula 24 f, Nepper Eleonora 24 f, Pap Mária 8 k, Acsai Anna 24 f, Szebehelyi Mihályné 24 f, Dancs Julianna 24 f, Gothard Karolin 24 f, Gella Adel 24 f, Vanek Anna 24 f, Branner István 24 f, Branner Istvánné 24 f, Rónai Berta 48 f, Suhajda Róza 24 f, Vilhelm K. 1 k, Bobanek Zzuzsanna 24 f, Szár Erzsébet 24 f, Varga Ezsébet 24 f, Rozwurm Vilmos 30 f, Thán Lászlóné 1 k, Rozwurm Paulina 30 f, Thán László 1 k, Rozwurm Vilmosné 30 f, Rozwurm Károly 40 f, Rozwurm Mari 30 f, Rozwurm Ilona 30 f, Koncz Borbála 30 f, Parai Julcsa 30 f, Ungla Miller 30 f, Varga Rozália 24 f, Klauz Mári 24 f, Szebehelyi 24 f, Dancs julianna 24 f, Godhard Karolin 24 f, Zsiskó Jenő 50 f, Zziskó Vilma 24 f, Kárlyi Mári 24 f, Simon Jánosné 24 f, Gálné Luiza 50 f, Zsiskó Jenőne 24 f, Szár Erzsébet 24 f, Bábánek Zsuzsanna 24 f, Varga Erzsébet 24 f, Vithalm 1 k, Acsai Anna 30 f, Gella Adél 24 f, Vanek Anna 24 f, Brámer Istvánné 24 f, Bráner István 24 f, Rónai Berta 48 f, Rozwurm Róza 30 f, Suhajda Róza 24 f, Proksch Leopoldin 2 k, Turczer Emma 2 k, Erdélyi Zzuzsanna 1 k, Veber Mari 8 k, Hager 48 f, Billein Sámuelné 52 f, Krantz Józsefné 4 k, Zubrinczky Józsefné 4 k, Karkis Istvánné 2 k, Karkis Malvin 5 k, Jankovits Jánosné 2 k, Jankovits Mariska 2 k, Radimeszki Ilona 2, Matzinger Luiza 4 k, Zádra Juli 3 k, Zádra Mária 3 k, Klusatsek Kornélia 2 k, Dvorzsák Gizella 2 k, Ullerich Anna 2 k, Hirst Luiza 60 f, Weber Berta 2 k, özv. Kreppel Károlyné 1 k, özv. Seltenreich Antalné 40 f, Vay Kázmérné 2 k, özv. Reviczky Pálné 2 k, Váczi Ferenczné 2 k, Walther Ernőné 10 k, ft. dr. Csajka Eruő úr által Esztergom 85 k 6 f, Linczki Teréz 1 k, 20 f, ft. Geiger Alajos Csanád egyházmegyei megbizott ur által a tagok részéről 374 k 32 f, Keszteli Betti 1 k, Schwarczkopf Julianna Pécsvár 24 f, Kolmann Mária 2 k, özv. Fábián Jánosné 2 k, Rozinger Erzsébet 2 k, Császár Zsófia 2 k, Simon Anna 1 k, Kovács Péter a jászfényszarúi tagok részéről 10 k, ft. dr. Rolny Frigyes Szepeshelyről tagdijak fejében 336 k 46 f, Graffiodi Mária 8 k, özv. Bacskay Endréné 2 k, Witek Imre tanitó a legyesbényei tagok részéről 4 k, 60 f, Kis-Hirdről 6 k 56 f, Gabriel Magdolna 40 f, Lárits Péterné 1 k, Sztancsik Rozália 40 f, Balázs Mária 60 f, Barabás Ágnes 2 k, Kendér Berta 40 f, Barabás Irma 1 k, Markó Erzsébet 2 k, Pummer Janka 4 k, Krug Teréz 4 k, Bregovits János és Éva 50—50 f, Dekláva Adél 1 k, ft. Wildner Benignusz a kispallagi tagoktól 3 k 20 f, ft. Rankó Andor plebános a rádi tagoktól 6 k 48 f, gróf Eszterházy György 10 k, Karnis Hermin 2 k, Nagy Julianna 4 k, Schnierer Mária 2 k, Lehoczky Karolin 2 k, Zauberer Teréz 1 k, Kozma Teréz 2 k, Hikkel emilia 4 k, 40 f, Szabó János 2 k, Csibra Teréz 2 k, Hang Teréz 4 k, Varga Ágoston 2 k, Marton Ilona 2 k, Niessenberger Anna 4 k, özv. Horváth Józsefné 4 k, Koller Julianna 2 k, Klein Tamás 60 f, Végh Rozália 5 k, özv. Barna Jánosné 4 k, Ekhard Károlyné 4 k, Juhász Teréz 1 k, Virág Lukács 4 k, Virág Lukácsné 4 k,

Kastner Anna 3 k, Teleky Titsch Lajosné 4 k, özvi Táborszky Nándorné 2 k, Táborszky Adrea 2 k, Göcze Borbála 2 k, özv. Kocsi Sándorné 3 k, Simon Imréné 2 k, Hotter János 40 f, Kovácsics Teréz 60 f, Baracska Verona 2 k, özv. Kürthy Antalné 10 k, Kintli György plebános ur Zala-Szent-Lászlóról 3 k, 36 f, ft. Bösz Emil plebános ur által Jobbágyi Apczról 5 k, a kis-kun-halasi rom. kath. plébánia hivataltól az egyesüteti tagok részéről 27 k, 44 f, özv. Gombos Imréné 40 f, Szonodis Luiza 60 f, Bús István 2 k, Bús Erzsébet 2 k, Kurapatka Mária 4 k, özv. dr. Lámné 40 f, Komora Johanna 4 k, Tauschek Katalin 1 k, Neogrády Josefa 4 k, Hausz Teréz 1 k, Kovács Julia 2 k, Szőke János egyházgondnok tagdijak Békésm. Csorvásról 10 k 16 f, ft. dr. Repák Jenő ur által tagdijak Epejes egyházmegyéből 181 k 66 f, Járossy Bira 2 k, báró Vécsey Józsefné, Vécsey Esther bárónő és gróf Sztáray Jánosné 12 k, tagdijak Witek Imre ur által Legyes-Bényéről 1 k 60 f, ft. Miók Efrem a mercsinai tagok részéről 9 k, ft. Gima Joachim 2 k, a Markoveczi gör. szer. kath. plebánia részéről 4 k.

1901 november hóban befolyt dijak.

Timan Katalin 2 k, Szurgent Luiza 2 k, Kozma Berta 2 k, Bubula Mária 10 k, Cherean Emma 4 k, Vörös János 40 f, Szabó Mária 1 k, Helene v. Seh 4 k, Kovács Bertalanné 2 k, Vadas Etelka 24 f, Katroczó Mártha 24 f, Fodor Verona 24 f, Soltész Irma 20 f, gróf Török Hermin 4 k, özv. Várady Károlyné 4 k, Patay Istvánné 2 k, báró Luzsenszky Henrikné 20 k, Nyéki Mária 24 f, Szakszon Istvánné 24 f, Varga Julta 1 k, Szabó Mária 1 k, Laszberger Borbála 24 f, Baburka Borbála 24 f,

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie G. carcassonei püspöktől.

Illés kenyere.

III.

A mily kicsinyek vagyunk: oly nagyokká lehetünk... hogy segitségével nemcsak Horeb hegyének tetejére, de egészen az égig emelkedhetünk.

***

Mindnyájunknak hegyet kell másznunk, hogy fönt, a magasban üdvösséget és nyugodalmat találjunk.

E hegy lejtője meredek, hajlása merev, a keskeny ösvényen, a melyen haladnunk kell: tövisek fonódnak egymásba; lábainkat éles kövek sértik; lábunk nyomát vércsöppek jelezik.

Az Oltáriszentség lesz erősitő kenyerünk. Nagy kegyelem, hogy az Isten hegyére, Horebre vezető uton járhatunk: hogy nagyokká lehetünk és Istenhez emelkedhetünk.

«Kelj föl és egyél», mondá az angyal Illésnek.

Igen, keljünk föl e földről, a hol szenvedélyeink minket csuszó-mászókká akarnak tenni.

Tekintsünk az égre, a hová Isten hiv!

De, Uram, te vonj engem magad

után, mert én fáradt és levert vagyok. Ne hagyj el!

Félek, hogy az ismeretlen pusztában eltévedek; félek, hogy szivemet hiu tárgyak magukhoz vonzzák.

Oszlasd el ebbeli félelmemet!

Vonj magad után, még akkor is, ha ellenkezném!

Vonj magad után, még akkor is, ha álomba merülnék.

Vonj magad után, mert a rosszra hajló testem lelkemet elgyengiti és földi lakásom szivem dobbanását elállitja.

Isteni jegyesünk, figyelve nyomoruságunkra és fohászkodásunkra, ismételten igy felel:

«Kelj fel és egyél!»

Ő nem hagy el, a mikor erőnk megfogyatkozik.

Ő kimondhatatlan elegyedés által velünk egyesül.

Ő minket egészen magához emel.

Mi azután természetfölötti módon vele egy magasságra emelkedve, a parancsok utján haladunk; kitágult szivünk magasztos vágyakra képesül.

Az isteni Jegyes megmutatá ösvényeit, mert könyörgésünket meghallotta.

Mi nem óhajtunk többé másutt, mint örökké Isten házában lakni.

E lakás szépsége ugyanis szivünket elbájolta; az pedig, a hol fölséges dicsősége lakik, összes vágyainkat békókba verte.

Egykor majd ugyanaz a hang, a mely a lelket fölkelésre és a menynyei magaslatokra jutásra serkenti; ugyanaz a hang, mondom, nyugalomra is fog hivni és a szivnek, a melyet táplált, emez utolsó kérését is majd teljesiti: Uram, jó nekünk itt lennünk, állitsuk itt föl sátrainkat!

Meditator.

A legfönségesebb Oltáriszentség imádása.

Imádlak szent ostya és elismerem, hogy a lelkemben szétáradó összes kegyelmeknek és áldásoknak forrása te vagy. Engesztelésül ama lopásokért, a melyeket szined előtt elkövetnek, valamennyi szent pápa alamizsnáit ajánlom föl, a kikkel reménylem, hogy egykor én is mondhatom és énekelhetem, hogy: végnélkül imádtassék és áldassék a legfölségesebb Oltáriszentség.

Adorator.

IRODALOM.

Memento Mori prédikációs könyv III-ik füzete megjelent s tartalomra minden tekintetben megfelel az előbbi köteteknek. XXX—XXXIX-ig terjedő szentbeszédeket hozza és pedig a bűnbánat szentségéről. Lelkiismeret megvizsgálásáról, a megismert bűnök megbánásáról. Milyen legyen gyónásod? A tartalmas gyónásról. A föladott penitencziáról. Mi a további teendő stb. *Stolz* Albán után irta ezen szentbeszédeket Kubek Emil sznakói lelkész. Az első két kötet, de különösen a jelen kötet kiválóan alkalmas a *nagyböjti* intelmek megtartására. — A jelen kötet *1 korona*. A három kötet egyben megrendelve *4 kor. 20 f.* Ama lelkesedés, a melylyel a Memento Mori-t a megyés püspök ajánlotta, a főtisztelendő lelkészkedő papság megrendelte, igazolja, hogy használható, üdvösséges e kötet minden izében. Megrendelhető az Oktató Népkönyvtárnál Budapest, VII. kerület, Csömöri-ut 32. Ugyanott *magyar* és *tót* keresztuti könyvecskék kaphatók. Kérjünk árjegyzéket.

Szűz Mária a mi Anyánk. Irta *Riedl Kázmér S. J.* Szabadon fordítá: *Kovács J. Józon* szent nagy Vazul-r. áldozópap. Szatmár. Kedves elmélkedésekben és közéjük szőtt tanulságos történetekben és elbeszélésekben mutatja be szerző a boldogságos Szűznek az emberekkel szemben tanusitott szeretetét, pártfogását és oltalmát. Egyszerű, szivhez szóló előadása, népies nyelvezete a hasznos kis könyvet az egyszerübb osztályok használatára is igen alkalmassá teszi.

Folyóiratok. *Jézus Szentséges Szivének Hirnöke.* Kalocsa. A februári szám tartalma: Az Isten Fiának testfölvétele. (Dr. Varga Demján). — Bűnbánat könyvei. (Rosty K.). — Hermenegild. (Filó K.). — Jézus szent Szivének kis zsolozsmája. (Rosty K.). — Segits magadon s megsegit az Isten! (Szylveszter). — Jézus szentséges Szivének ügyei. — A «Jó Pásztor» temploma Ó-Budán. (Fischer Ágoston). — Jézus szentséges Szivének áldásai. Az imaapostolkodás havi szándéka februárban.

Szűz Mária Virágos Kertje. Kalocsa. A februári szám tartalma: A Szűz anya mosolyai s könyei. (Rosty K.). — Mária szenvedései. (Dr. Varga Damján). — Erős várunk szűz Mária. (Filó K.). — A boldogságos szűz Mária gyülekezetei hazánkban. (M.). — Nézzünk körül! — A hurón törzsfő esküje. — Adatok hazánk multjából. (Mar.). — Rövid elmélkedések a boldogságos Szűz tiszteletéről. (Mpr.). — Kisebb történetek. (Mar.). — Krónika.

A Katholikus Hitvédelmi Folyóirat januári számának gazdag és szinvonalon álló tartalmából közöljük a következőket: *Mommsen és a katholikus tudomány. Dr. Prohászka Ottokár. Az autonómiai szervezet. Szemnecz Emil. Kurucz katholikusok. Keményfy K. Megtértek csornoka.* Belaney Róbert. *Szentkereszti. Külföldi szemle:* Ő szentsége a pápa jubileuma. A németek és csehek. A német lutheránus szövetkezetek és a «Los von Rom». A jezsuiták elleni kivételes törvény. A franczia kormány és az apostoli szentszék. A legujabb spanyol konkordatum. A keleti ritusok. *Dr. Sziklay Ákos János. Protestáns szemle:* Gondolatok az ujév küszöbén. A társadalom rákfenéi. Mikép győzheti le a protestantizmus a katholiczizmust. Egy falusi protestáns lelkész levele. *Pilisi. Krónikás.* Egyházpolitikai mozzanatok január 25-ig. *Ifj. Sámbár. Irodalom.* Vegyesek. *Via Crucis.* Regény (melléklet). Irta *Crawford Marion.* A vervvel megszerkesztett folyóirat havonkint jelenik meg négy ivnyi terjedelemben. Megrendelhető a *Katholikus Hitvé-*

delmi Folyóirat czimén, Budapest, VII., Csömöri-ut 32. Egész évre 8 K, félévre 4 K *előre* beküldve. Ugyanott megrendelhető *Noé bárkája*. Bolanden regénye 2 korona.

Katholikus Hitterjesztés Lapjai. Nagyvárad.

Szerkesztői üzenetek.

K. F.-né Győr. A pápai jubileum alkalmából 1903-ban tartja az oltáregyesület ünnepi kiállitását mint erről ép lapunk jelen számában adunk hirt. A központi oltáregyesület ez alkalommal az önálló vidéki egyesületeket s azok tagjait is be akarja vonni, hogy ünnepe fényét emeljék. Ép azért helyesen cselekszik Nagyságod, ha a casulát a budapesti, országos jellegü kiállitásnak fogja fölajánlani.

H. I. Pécs. Közremüködését szivesen vesszük. A lapot meginditjuk.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

★

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Alapittatott 1859-ben. **Alapittatott 1859-ben.**

Korompay Márton utóda

BUDAPEST

IV. kerület, Molnár-utcza 9-dik szám alatt.

Épület, toronyfedés, légszesz, vizvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készit.

Körmeneti lámpákat készitek.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. **Félévre csak 1 kor. 40 fill.**

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle **Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.**

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett müvészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Mühimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

III. ÉVF. 1902 3. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

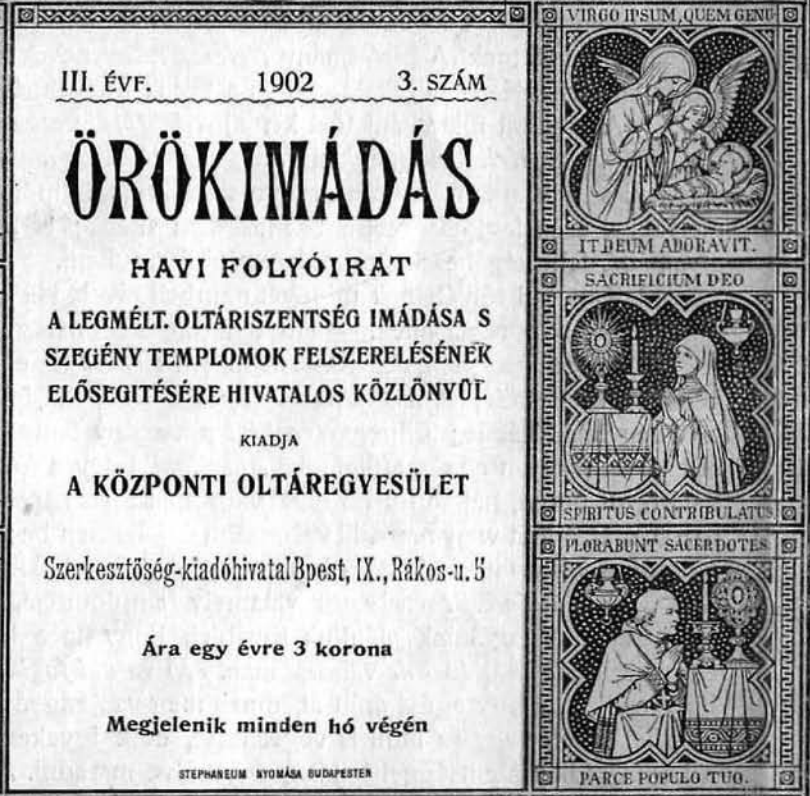

Első áldozók.

III. ÉVFOLYAM. 1902. MÁRCZIUS. 3. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Húsvéti hangulat. — Virágvasárnapra. — Az első látogatás. — Hogyan térítette meg egy első áldozó atyját. — Vágyaim. — Első szentáldozás a börtönben. — A Mária-Reparatrix örökimádási apáczarend. — Segitő eszközök Jézus Krisztus szeretetének elnyerésére. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Husvéti hangulat.

Alig hogy elcsendesült a zürzavar, a melyet Krisztus erőszakos halála támasztott Jeruzsálem megötszörözött lakói között, uj hir szállt ajkról-ajkra. Hir, a mely egyben kételkedést, a másikban gunyos mosolyt, a harmadikban félelmet, a negyedikben naiv csodálkozást, de hitet senkiben se keltett. S e hir volt Krisztus föltámadásának hire, melyet az őrök hoztak s a tanitványok erősitettek... E hir volt Krisztus föltámadásának hire, a melynek terjesztése ellen azonnal mozgósitott minden lehető eszközt a zsidó szinedrium, a legfőbb tanács. Mert tudták, ha terjedni hagyják, uj veszedelem támad, mely rosszabb lesz az elsőnél. «Sok pénzt adának a vitézeknek, mondván: Mondjátok, hogy az ő tanitványai éjjel eljöttek és ellopták őt, mikor mi aludtunk. És ha ezt meghallja a helytartó, mi elhitetjük vele, titeket biztositunk. Azok pedig elvévén a pénzt, ugy cselekvének, a mint tanitva voltak.» (Máté 28, 12—15.) A tanitványoknak pedig «meghagyák, hogy teljességgel ne szóljanak Jézus nevében». (Apost. csel. 5. r. 40. v.)

De hiába volt minden elővigyázat, hiába minden vesztegetés, hiába minden erőszakos parancs és meghagyás — az igazságot elfojtani nem lehetett. Voltak ugyan sokan, a kik Krisztus szigoru tanaira gondolva, inkább elfojtották lelkükben az igazság szavát, a lelkiismeret biztatását, a sziv hitét, a lélek vágyódó reményét, de hittel borultak le és imádkoztak sokan, mikor meggyőződtek e tan igazságáról, hogy Krisztus önerejéből föltámadt. És ilyenek mind többen és többen lettek. Az évfordulóig még jobban megszaporodtak és szaporodnak mind máiglan.

Mert Krisztus azt akarta, hogy dicsőséges föltámadása legyen a népek megtérésének, alázatos, töredelmes meghódolásának mozgató ereje. Mert azt akarta, hogy a föltámadás ragyogó zászlajával kezében minden időn keresztül odakiálthassa minden nép nemzetségének: «Békesség nektek; én

vagyok, ne féljetek». (Luk. 24. r. 36.) Mert azt akarta, hogy az örökkévalóság után sóvárgó, de az ideiglenes mulandóság vasmarka alatt görnyedező emberi sziv Krisztus föltámadására támaszkodva kérdezze: «Hol van, halál, a te győzelmed? hol van, halál, a te fullánkod?» (Kor. I. 15, 55.)

S ugy történt. Annál is inkább, mert Krisztus ugy intézkedett, hogy hitünk legfölségesebb titkában, szivünk ragaszkodó szeretetének tárgyában, az üdvösséges Oltáriszentségben lelkünkre nézve a föltámadás nagy csodája megismétlődjék.

Ha ugyanis leborulva a szentségi oltár előtt, elmélkedünk Krisztus jelenlétéről az Oltáriszentség kenyérszine alatt, ugy érezzük magunkat, mintha Krisztus kősirja előtt volnánk. Hiszen a hogy ott el volt zárva, ugy itt is el van zárva. Sőt még jobban. Mert annál a sirnál csak a kő nehézsége, a zsidó tanács pecsétje voltak a gátak, itt pedig a kételkedő, az ingadozó hit, a bűnbe merült lélek, a büszkélkedő elme képeznek mindmeganyi akadályt Krisztus isteni erejének érvényesitésére. Innen van, hogy a mig a föltámadáskor elég volt az Ur angyalának ereje, hogy az akadályok megsemmisüljenek, a mint irva van: «nagy földindulás lőn; mert az Ur angyala leszálla mennyből, és odajárulván, elhengerité a követ, és ráüle» (Máté. 28. r. 2.), addig az Oltáriszentségben Krisztusnak magának kell munkálkodnia, hogy a gátak elháruljanak, elmuljanak.

Magának kell munkálkodnia, mert a mint «az Istenhez járulónak hinnie kell, hogy Ő (t. i. Isten) van» (Zsid. 11, 6.), azonképen az Oltáriszentséghez járulónak is hinnie kell, hogy abban valóban Ő van jelen istenségével és emberségével, t. i. Krisztus. Ha ugyanis valaki e hit nélkül járul az Oltáriszentséghez, lelkének, örök boldogságának romlására teszi azt. «Qui manducat et bibit indigne, iudicium sibi manducat et bibit», «A ki méltatlanul eszik és iszik, itéletet eszik és iszik magának» (Kor. I. 11. r. 29. v.) mondotta, hirdette, tanitotta már Szent Pál. Igen, de azt már tudhatjuk, hogy milyen kegyetlen nehéz lelkünket e hittel teliteni. Ellene mondanak érzékeink, fölfoghatatlannak jelenti ki elménk, hideg marad a szivünk, nem hajlik meg a térdünk. Hogy igy van, tapasztalásunk igazolja. De igazolja azt is, hogy Krisztus föltámasztó, isteni ereje megőrli, megsemmisiti mindezeket az ellenvetéseket, lerontja e nehézségeket. Mert ha érzékeinknek finomságát nem fokozza is, fokozza a lélekét, a mely belát a kenyér szine mögé s meglátja ott az epekedő Krisztust. És ha elménk még olyan fölfoghatlannak tartja is e titkot, hivő lelkünk annál inkább érzi e nagy szentség szükségességét, a mennyiben látja a bucsuzó istenember szerető Szivét, a ki nem akar elmenni a nélkül, hogy emléket ne adjon. A minek következménye aztán az, hogy az előbb hideg, az előbb érzéketlen lélek fölmelegszik, lángolni kezd s kifakasztja az istenszeretet gyönyörű virágát, a melynek érzete után önként is meghajlik imádásra térdünk.

Jézus föltámadott.

Igen, igy munkálkodik Krisztus az Oltáriszentségben folyton, hogy az áldozás pillanata lelkünknek valóságos föltámadása. Jézus föltámasztó erejének érvényesülése legyen. És igy is lesz. Már ugyanis Dávid, a királyi lantos megmondotta: «Enni fognak a szegények, és megelégszenek, és dicsérik az Urat, kik őt keresik; sziveik élni fognak örökkön-örökké». (Zsolt. 21, 27.) De Krisztus is megigérte, hogy «a ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, örök élete vagyon, és én föltámasztom őt». (Ján. 6, 55.) Ezért merte aztán szent Ireneus egész bátran azt irni: «Hogy is enyészhetnének el testeink örökre? hogy ne támadnának föl e testeink az örök életre, melyek Jézus Krisztus testéből lettek táplálva és véréből itatva? Nem a föltámadás és élet-e Jézus Krisztus? Midőn az isteni Megváltó magát a legméltóságosabb Oltáriszentség által testeinkkel egyesiti, leteszi azokba az élet és dicsőség magvát; hamu alatt lappangó tüz az, mely mindent fölemészt egykor bennük, a mi tisztátalan a bűn által beléjük jött; csak az utolsó itélet harsonájának jelére vár, hogy az igazak testeit Jézus megdicsőült testének hasonlatosságára egy pillanat alatt átváltoztassa». (S. Iren. lib. 4. cont. haeres.)

A mikor tehát az idei tavaszi nap ujra pezsgésbe hozza a növényi sejtekben megdermedt nedveket s az egyház is ünnepli nagy fénynyel, égbetörő hittel Krisztus föltámadásának örvendetes érfordulóját, vigyük bele lelkünkbe ezeket a gondolatokat. Vigyük bele, mert ezek a gondolatok fogják aztán megteremteni azt a hangulatot, a mely a husvétnak megfelel. Azt a hangulatot, mely hitére erősen támaszkodva, örül Krisztus föltámadásának s a mely örömétől meg nem széditve, buzgósággal táplálkozik Krisztusnak az Oltáriszentségbe rejtett s a föltámadásban megdicsőült testével. Táplálkozik vele, mert jól tudja, hogy Krisztus föltámadásának csodás előnyeit csakis ilyen módon tudjuk lelkünkbe vezetni.

Kár lenne tehát nem biztositani a magunk számára ezeket az előnyöket akkor, a mikor különben is a szentségi Jézus szolgálatában vagyunk és akarunk maradni. Föl csak az Oltáriszentséghez, hogy mind jobban és jobban beleéljük magunkat a husvét fölséges hangulatába s igy mind jobban és jobban megérthessük a sokat jelentő kiáltást, mely viharként zúg végig az egyházon: »Alleluja!»

Jeszenszky Kálmán.

Virágvasárnapra

Szórjatok, szórjatok virágokat szerte,
Erre megy az édes Üdvözitő, erre!
Egész Jeruzsálem vigadozva várja
Szive-lelke légyen ölelésre tárva:
Hozsánna, hozsánna!

Harsonaszó, zsoltár, diadalmi ének,
Uig örömrivalgás töltse be a léget!
Öntse illatát a cyprus és a pálma,
Illatárban úszó nárdus-erdő várja:
Hozsánna, hozsánna!

Jöjjön el elébe poklos, béna, sánta!
Meggyógyul, ha ránéz, meggyógyul, ha látja!
Sziveteknek, hogyha van valami vágya,
Jertek ide, jertek! Tekintsetek rája!
Hozsánna, hozsánna!

Jeruzsálem népe! Férfiak és lányok!
Rakjátok eléje ünneplő ruhátok!
Ne érje a földet seholse a lába!
Boritsa el útját a virág, a pálma!
Millió szó, egy szív harsogja, kiáltsa:
Hozsánna, hozsánna!

Stimicz József.

Az első látogatás.

A jó gyermek lelke, gondolata sokszor jár a mennyországban. Még álmában is. Az édes anya, ha nem is mondaná mosolylyal ébredő gyermeke, tudja a játszi mosolyból, a kedves tekintetből, hogy gyermeke álmában ismét az angyalok közt volt a szép mennyországban. Látta a boldog és fenséges királyt ülni égi trónusán. Látta a mennyek millió boldog lelkeit, a kis angyalkákat, a mint örömtől sugárzó arczczal imádták az égi királyt. Még kis báránykát is látnak az ilyen ártatlan lelkek, mert ezek is az ártatlanság jelképei. Nem az Agnum stantem, tamquam occisum (Apoc. V. 6.), nem a bűneinkért föláldozott Bárányt látják ők, az ő lelküket még megzavarná az ártatlan Bárány vére. Ők azokat a kis báránykákat látják, kiket a jó Pásztor vállán vitt be a meleg akolba a ragadozó farkasok elől. Azután milyen örömet, milyen boldogságot talál az ilyen álmodó lélek abban az égi palotában. Fényben ragyogó pompában uszik ott minden és mindenki.

Oh, milyen boldogság volna, hogy ha egyszer nem a gyermek járna a mennyekben, hanem az a boldog égi király jönne el angyalaival a gyermekhez. És nem álmában, hanem ébren, világos nappal. Oh, milyen kimondhatatlan öröm fogná el a gyermek szivét, ha hallaná a király szavát: «Ime, az ajtó előtt állok és zörgetek. A ki hallja az én szómat és megnyitja nékem az ajtót, bemegyek hozzá.» (Jel. 3, 20.). Oh, mi boldogan futna az a gyermek, hogy ajtót nyisson s imádatos hódolattal fogadja a jó égi királyt. Oh, de a gyermek ilyent csak álmodni mer. Remélni, megvalósulását kérni nem meri. Fél és remeg a gyermeki sziv, hogy a nagy királyt nem tudja illően, méltóan fogadni. De a jó király mégis eljő. El, mert ő épen a remegő, ártatlan gyermeki sziveket szereti. A gyermek álmát mégis valóra váltja, mert Neki nem fényes köszöntők kellenek a fogadtatásnál, hanem meleg, buzgó gyermeki szavak s üdvözlések. Szivesen ott hagyja égi lakát, hogy a földön a szivek ajtaján kopogtasson s oda be is térjen.

E boldog találkozás a szent áldozásban történik. Akkor áll az égi király, a jó Jézus szivünk ajtaja elé, megzörgeti s mondja: «bemegyek hozzád». «A ki meghallja az én szómat, megnyitja nekem az ajtót.» A gyermeki sziv megnyilik örömében e szavak hallatára, nem nézi, hogy mit lát, hanem arra gondol, a mit hall. Hite, az égi király megsugja neki, hogy

ruhája nem fejedelmi, hanem szegényes, egyszerü fehér lepel, a szent ostya szine. De e szegényes ruha királyi szivet és lelket takar. Csak nyissa meg valaki szive ajtaját, akkor majd reá ismer, hogy az égi királynak, a jó Jézusnak nyitotta meg. A gyermeki hit nem csodálkozik, hogy nincs koronája, hogy nem látja az angyalok kiséretét, mert tudja, hogy a jó király mindezt elrejti a világ szemei előtt. De benn a szivben a léleknek megmutatja. Koronája fénye a sziv belsejét árasztja el, ragyogó palotává változtatja.

A mit fejedelmi tulajdonaiból a világ előtt elrejtett, azt a lélek előtt mind föltárja. A mi a külső fényből hiányzik, azt a belső melegséggel, a szeretet tüzével pótolja. Szegényesnek látszott s gazdagságot hoz. A legnagyobb kincset: a boldogságot. Szeretettel jött, szeretetre ösztökél. Tehát boldogságot is ad. Mert a boldogsághoz nem fényes ruha, nem királyi korona, hanem forró szeretet kell.

Szeretni pedig a gyermeki sziv is tud. Sőt az ártatlan szivek szeretete az igaz tiszta szeretet. Az égi király pedig csak ezt kéri lelkektől. Azért zörget a szivünk ajtaján. Tudja, hogy a szivek ajtajának kulcsa a szeretet. Csak annak hozza le a mennyország örömeit, ki szeretettel fogadja annak lakóit. Oh, hogyne fogadná igy a gyermek a jó Jézust, midőn álmaiban is Ő volt a vágya! Hiszen a gyermeki sziv örömei az angyalok örömeivel rokonok, azokból valók. A mennyország ragyogó, kék ege is az ártatlan szemekben tükröződik vissza. Oh, az ilyen lakok és szivek megnyilnak az égi király szavaira, kopogtatására, mint a virág kelyhe a játszi napsugár érintésére. A gyermeki sziv bizton meghallja az égi hangokat. Hisz csengése ismerős előttük. A világ disszonáns zaja még nem rontotta meg hallásukat.

Oh, ki tudná leirni annak a gyermeknek örömét, ki először hallja, hogy a jó király szive ajtaján kopogtat. Az első találkozás mindig a legörvendetesebb az egymást szerető lelkek között. Ilyenkor az öröm könyekben s nem szavakban jelentkezik. Ezért csillognak az első áldozók szemei is az örömkönyektől. Mily drága gyémántszemek ezek, értékesebbek az égi király előtt minden drágakőnél, a föld minden gyémántjánál. Mert az égi király palotája ilyen igazgyöngyökkel van kirakva. A szeretet rubintja, a bánat ametisztje, szüziség gyémántja, a szenvedés alabastroma ékesitik az örök palotát. Ezek azok a kincsek és drágakövek, melyeket a tolvajok el nem lophatnak, s melyeket az idő vasfoga meg nem őröl, el nem koptat.

S az égi király a földön is ehhez hasonló lakást keres. Ezért nem veti meg a gyermeki sziveket is, ha azokban szeretetet, ártatlanságot, bizalmat, bánatot talál. Ezért nem kell félni s ezért szabad bizalommal nyitni föl a kis szivnek ajtaját, ha az Ur Jézus kopogtat rajta. A szent gyónás megtisztitotta a szivet, hófehérre mosta a lelket, a szeretet tüze pedig világit és melegit benne. Az égi király szivesen marad az ilyen lakásban. S mindaddig

ott lesz áldásaival, kegyelmével, mig a szeretet lángja ki nem alszik, mig a bűn nyirkos és hüvös szele el nem oltja.

Erre kell tehát vigyázni, a kihez az Ur Jézus, az égi király egyszer már lejött. Nehogy az első látogatás öröme csak perczekig tartson. Az alatt meg se lehet ismerni jól a jó királyt. Az édes Jézus szavát sokáig kell boldogan hallgatni s követni. Hálával kell lenni a leereszkedő látogatásért s a hálát a szeretet nagyobbodásával, szavának megtartásával kell megmutatni. Csak az szeret igazán, a ki hálásan szeret. Csak az hálás igazán, ki szeretettel hálál. Ezért kell az égi király nagy kegyét a jó gyermeknek állandó szeretettel hálálni meg. Akkor a boldogság is állandó marad. Akkor az első látogatás örömei soha meg nem szünnek. Az ártatlan szivekbe zavartalan boldogság költözik. Szemükben mindig az ég derüje lesz, boru nem homályositja el. A mennyország mindig a szivben marad s valóra válik a jó gyermekeknek tett igéret: övék a mennyek országa. *Tári.*

Hogyan téritette meg egy első áldozó atyját.

A legutóbbi napokban egy előkelő uritársaságban jelentem meg szokásos csütörtöki összejövetelünkön. Az élénk társalgás folyamán különféle, többé-kevésbbé érdekes tárgy került szőnyegre s csakhamar vallási kérdésekre fordult a szó. A mint a beszélgetésbe merült urak külön-külön, saját — sokszor elég téves — fölfogásuk szerint nyilatkoztak vallási gyakorlatokról s a «fölvilágosodás» köteles csipkedései és fölületes tréfái is elhangzottak, egyszerre csak a társaság egyik nagyműveltségü és neves tagja kezdett beszélni s a vallási gyakorlatok, nevezetesen az első szent áldozás hatását kiemelvén, oly kedves történetet mondott el családja életéből, hogy a jelenlévő kétkedők és gunyolódó hitetlenek — már csak az elbeszélő tekintélye miatt is — elhallgattak, a kik pedig hittek, de kislelkűségből eddig hallgattak, láthatólag fölvidultak.

Nevelésem — kezdé elbeszélését az emlitett ur — vallási szempontból a lehető legtökéletlenebb volt. A szülői házban mindenről beszéltek, csak a keresztény hitigazságokról nem. Az elemi osztályokat otthon végeztem s a hittan bizony nagyon alárendelt szerepet játszott e négy éven át. A középiskolát előkelő intézetben végeztem, de ott mindennemü ismeret elsajátitására jutott idő, csak az Isten, Jézus Krisztus s az egyház szeretetének szivünkbe oltására nem volt tanárainknak sem ideje, sem szeretete. Eljártunk a templomba — mert kellett — de ott unatkoztunk vagy fecsegtünk; nem is igen vezettek rá, hogy mással is foglalkozhatunk Isten közelében. Elmentünk évenkint négyszer gyónni és áldozni, mert ez kötelességünkké volt téve; de Istennek aligha tellett kedve a mi elfásult, blazirtságot fitogtató, hideg

lelkünkben, melyet lángra gyujtani senkisem törekedett. Az iskolai fegyelem alól pedig kiszabadulva, éltem világomat, mint a budapesti «aranyifjuság» oly sok száz tagja, léha mulatozás, fölületes kötelességteljesités közt. Isten, templom, szentség, imádság nélkül. S igy is léptem ki az életbe.

Néhány év mulva megházasodtam. A jó Isten derék és nemesszivü nőt rendelt életem párjául, jóllehet én csak szépséget, szellemességet és gazdagságot kerestem. Feleségem a vallás dolgában ép oly képzetlen volt, mint én, csakhogy ő alapjában igen vallásos érzésü nő volt s e tulajdonsága minden gyermekünk születésével erősbödött. Ha nőm hozzám hasonló lett volna, akkor gyermekeink teljes vallási közönyösségben nőttek volna föl, de emlitett lelki hangulata ösztönszerüen is serkentette őt, hogy a gyerekeket vallási kötelességeik hü teljesitésére szoritsa. Gyermekeim lassan felnőttek; az idősebbek már az első áldozáshoz is járultak a nélkül, hogy ez ájtatossági gyakorlatok engem különösebben érdekeltek volna. Az iskolában igy rendelkeztek s én e «nevelési eszközt» helyesnek találtam, vagy talán inkább közömbösen tudomásul vettem, hogy a hitoktató s nőm jónak látták igy intézkedni. Végre a legkisebb fiamra, Bélára, került a sor, hogy első izben járuljon az Ur asztalához.

A fiu meglehetős rakonczátlan gyermek volt s valami kedves, gyengéd vonást vagy lelki tulajdonságot hiába keresett volna benne az ember. Nem mondhatnám, hogy nem szerettem volna őt ugy, mint a többit, de mégis gyakrabban voltam kénytelen szigorubban föllépni vele szemben. Anyja váltig kérlelt, hogy legyek türelmes a fiuval szemben, majd megváltozik, ha első áldozásának ideje elérkezik. Azonban én e hirtelen változásban, melynek elégséges okát se láttam, nem igen biztam.

E közben a fiu elkezdte az első áldozásra való készülést. Csakhamar észrevehető javulás állott be viselkedésében. Ez fölkeltette figyelmemet. Észrevettem, hogy mind jobban és komolyabban kezd gondolkozni s hogy valóságos lelki harczot folytat veleszületett rakonczátlansága ellen s csakugyan sikerült is neki lassankint előzékenyebbnek, alázatosabbnak és engedelmesebbnek lenni. Szemmellátható volt, mint foglalja el a tért a jobb érzés a rakonczátlanság elől. Egy uj élet fejlődött e kis szivben. E hirtelen változásnak és megkomolyodásnak magyarázatát hiába kerestem, csak azon vettem észre magam, hogy a fiu, szeretetemben egyszerre az utolsó helyről az elsőre került.

De most magam is komolyan kezdtem kutatni, mi idézhette elő e lelki megujulást s gyakrabban jelen voltam, mikor feleségem a fiuval a katekizmust ismételte. S ekkor lassankint világosság kezdett derengeni lelkemben, melynél a maga valóságában láttam eddigi életem és világnézetem léhaságát és hiábavalóságát. A kereszténység egyszerü és világos logikával kényszeritő hit- és erkölcstanai megragadták lelkemet. Mindinkább beláttam, mily erőszakot kellett tennem a józan természeten, hogy a szenvedély és hitetlenség rideg uralma alá vessem lelkemet s tudjam kicsinyelni az egyház fönséges tanitását. Kezdett elhalni bennem a pogányember s fölkelni az Isten képmása.

Ugyanekkor láttam, hogy feleségemnek nyomja valami a szivét, de nem mert még szólni, csak észrevettem, hogy buzgón és hosszan imádkozik értem. Mind ez nyugtalanitott s gondolkodóba ejtett. Összehasonlitást tettem az én életem s e két ártatlan lélek közt s az én szeretetem s az övék közt. S lassankint rájöttem, hogy nőm és gyermekem szeretete irántam összehasonlithatatlanul nagyobb, mint az enyém, mert azt szerették bennem, a mire én nem is gondoltam: a halhatatlan lelket.

Az első áldozástól már csak néhány nap választott el. S minél közelebb jött ez időpont s minél szembetünőbb volt napról-napra a fiam lelkében végbemenő változás, annál inkább vettem észre, hogy magam is valami megmagyarázhatatlan érzés hatalma alá jutottam. Mintha hiányát éreztem volna valaminek. Sokszor ugy tünt föl nekem, mintha az a gyermekifju az ő, előttem megfoghatatlan nyugalmával és komolyságával nagyobbra nőtt volna nálamnál. Hiába iparkodtam az ő javulását természetes okokra visszavezetni s hasonlókép magyarázni az én lelki hangulatomat, ujra meg ujra fölmerült bennem az a gondolat, hogy valami nagy, ismeretlen erő környez, egy sejtelmes lény közeledik felém, hogy kizökkentsen az eddig követett irányból. Ugy rémlett, hogy valami krizisen kell átesnem.

Néhány nap mulva egyedül ültem szobámban s gondolatokba merültem. Egyszerre csak belép Béla fiam s kissé elfogulva szólni kezd:

— Édes apa — ugy mond — holnap az első szent áldozáshoz fogok járulni, de előbb bocsánatot akarok kérni mindazon hibákért és sértésekért, melyekkel édes apát megszomoritottam. És mielőtt az Ur Jézushoz mennék, kérem, áldjon meg engem, hogy Jézuska szivesen jöjjön az én tiszta szivembe. Azt is megigérem, hogy ezután engedelmes, jó gyermek leszek s édes apát meg édes mamát többé nem fogom megszomoritani. Csak most bocsássanak meg.

— Édes fiam — szóltam könyek közt — szivesem megbocsátok és elfelejtem, ha valamit vétettél és örülök, hogy ily jó gyermekem van. Csak légy ezentul is oly jámbor, engedelmes és szorgalmas, mint most, akkor szüleid boldogok lesznek.

— Oh, a jó Isten meg fog segiteni, hogy olyan legyek, mint édes szüleim óhajtják, hisz Ő ugy szeret bennünket. És én mindig fogok ezért imádkozni. Ugy-e édes apa is fog ezért imádkozni, hogy jó fia legyek?

— Igen, gyermekem, meg fogom ezt tenni — mondám, s éreztem, hogy pir boritja arczomat; eszembe jutott, mily régóta nem jött ima ajkaimra.

A mint e gondolatot forgatom elmémben, egyszerre csak karjaim közé borul az én Béla fiam, könyben uszó szemeit kimondhatatlan gyengédséggel veti reám s megszólal:

— Édes apa!

— Mi kell, fiam?

— Édes apa, szeretném valamire kérni.

Egyszerre sajátságos aggodalom fogott el. Nem tudtam, de sejtettem, hogy a fiu kérése kellemetlenül fog érinteni s hogy a kedves lélek e gyengéd hangulatába ne kelljen tagadó válaszommal fájdalmat vegyiteni, kitérőleg válaszoltam.

— Édes fiam — mondám — nagyon sok dolgom van; menj szépen szobácskádba, holnap majd megmondhatod, mit akarsz, s ha édes mama is beleegyezik, megteszszük, a mit kivánsz.

A fiut e kitérő válasz zavarba ejtette; nem mert tovább beszélni, s miután gyengéden megölelt, láthatólag nehéz szivvel távozott édes anyja szobájába.

De én most még zavartabb voltam. Mintha egy láthatatlan hatalom huzott volna fiam után. Egy ideig ellentálltam e sajátságos szózatnak, de végre nem tudtam megállani s Béla után mentem.

Szobájának ajtaja nyitva volt. S a mint bepillantok, ott látom fiamat térdre borulva a boldogságos Szüz képe előtt s angyali kifejezéssel arczán imádkozott.

E látványra szivem majd megrepedt.

Nem akartam a kicsit zavarni ájtatosságában s hamarosan visszatértem szobámba. De a gondolatok széditő gyorsasággal kergették egymást agyamban. Se fiamat, se a magam izgatottságát nem értettem. Csak ugy éreztem, hogy valami nagy esemény előtt állok.

Gondolataimból fölocsudva, föltekintek — s Béla fiam áll előttem. De már nem az a félénk, könyező kis fiu, hanem a bátor, szinte elszánt, de tisztességtudó ifju.

— Édes apa — mondá nagy tisztelettel és még nagyobb szeretettel — előbb nem mertem szólni, de visszajöttem, mert megigértem a jó Jézusnak — és a mama is buzditott — hogy megkérem szépen édes apát valamire; ugy-e megteszi? Édes apa — kérem szépen — jöjjön velem áldozni, mikor én először fogok az Ur asztalához járulni. Lám, az édes Üdvözitő ugy szereti az én jó papámat, s én oly boldog volnék, ha édes apát és mamát magammal vihetném az első áldozásra. A tisztelendő ur oly szép történetet mondott el, mily boldog volt egyszer az Ur Jézus, mikor egy kis fiunak és szüleinek lelkébe egyszerre szállt s mily boldogok voltak ők hárman is. Milyen boldog volnék én is holnap, ha édes szüleim velem együtt áldoznak. Édes apa, szeressük az Ur Jézust, a mint ő szeret bennünket!

Nem mondhatom meg, hogyan markoltak szivembe a gyermek szavai s csak azt éreztem, hogy nem tudok ellenállani ez angyali könyörgésnek és sirva öleltem magamhoz s csak annyit mondtam:

— Igen fiam, együtt megyünk áldozni.

Még aznap este elvégeztem gyónásomat. Talán az elsőt életemben, melyben éreztem, hogy a sziv őszinte töredelme megtisztitott és fölemelt. Másnap három boldog lélek térdelt az oltárnál s fogadta egyszerre Urának, Üdvözitőjének látogatását; feleségem, Béla fiam és én.

Hogy mit éreztem, mikor oly sok év után először tudtam magam Istenem közelében, azt leirni nem vagyok képes. De lelkem édes békéje, melyet eddig sohasem éreztem, az ártatlan öröm sugárzása arczunkon, a becsülés, mely bennem magammal szemben határozottan növekedett, mind arról tanuskodtak, hogy *jobb lettem.*

És nem zavarta örömömet, hogy egy gyermek aratott diadalt fölöttem, mert ez csak jobban megerősitett azon meggyőződésemben, hogy itt nem emberi erő működött, hanem természetfölötti hatalom kiáradásával állottam szemben. S beszélhettek nekem barátim akármit, bonczolgathatjátok és támadhatjátok a katholiczizmus tanait s intézményeit, én szemeimmel láttam s tapogattam az isteni erőt. S a hol ez oly kézzelfogható, ott *az Isten se lehet messze.*

A társaság tagjai figyelemmel hallgatták a hosszura nyult elbeszélést, mely láthatólag élénk és maradandó hatást gyakorolt a kedélyekre, főkép mivel az elbeszélő mély tudományu és «fölvilágosodott» ember hirében állott.

Voltak ugyan, a kik csakis az atyai sziv meghatottságát látták az elbeszélt eseményben, de a hatás alól egyik se vonhatta ki magát.

Néhány napra ez összejövetel után, a kora reggeli órában betértem az egyetemi templomba. Az oltárnál ép áldozásra csengettek. A lépcsőn egy férfi térdelt s nagy meghatottsággal vette magához az Ur testét. Midőn lejött az oltártól fölismertem. Csütörtöki társaságunk egyik, meglehetős szabad száju tagja volt. Mi hozta ezt a szentségekhez? Talán a kis első áldozó története? Vagy «fölvilágosult» barátjának példája? Azt hiszem, ez utóbbi, mert hiába, mi modern és «előitéletektől ment» férfiak olyannyira rabjai vagyunk a divatnak, a rossz szokásoknak s — az előitéleteknek, hogy hacsak nem jár előttünk jó példával néhány bátor férfiu, vagy nem imádkozik értünk egy szerető gyermek vagy hitves, erőszakkal is távol tartjuk magunktól az Ur kegyelmét.

Istenem! Mikor leszünk már csakugyan az előitéletektől mentek? Ti ártatlan angyali lelkek, kik e napokban első izben járultok a mennyei asztalhoz, imádkozzatok apáitokért, hogy legyen nekik is erejük az Istent szivükbe fogadni s hozzá fölemelkedni.

Budapesti.

Vágyaim

Oh bár az ostyán élve látnám
Jézuska, kis gyöngy-testedet:
Szép képed' égő ajkkal áldnám...
Ily bájt csak Isten festhetett.

Látván szelid szemed sugárát,
Péterre mily biztatva szállt:
Szemem is ontná bánatárját,
Mely nálad irgalmat talált.

Lábad' miként Magdolna látva
Hő csókomat ráhinteném . . .
S hallnám: «Bűnöd megbocsátva!»
Ó boldog, édes érzemény!

S ha Sziveden enyhén pihennék,
Mint János, a szűz jó barát . . .
Szerelmi esküt vágyva tennék:
Legyek örökre hü arád!

Ha állanék kereszted árnyán,
Mint szenvedő, kegyes Anyád:
Sajgó szivem' eléd kitárnám
S véreddel azt gyógyitanád.

Ha mély sebedhez ujjam érne
S nyilt oldalad fölé kezem:
Imádva szám *egyet* igérne . . .
«Hiszek! sohase' vétkezem!»

S ha mint Anyád letett a sirba,
Lehetne keblem szent sirod . . .
Az volna e sirkön irva:
«Szivem' örökre Te birod!»

Rosty Kálmán S. J.

Első szentáldozás a börtönben.

Belle Isle bárónő, kinek emlékiratai a franczia forradalom sok érdekes epizódját örökitették meg, igy adja elő az ő első szentáldozását. 1793-ban, a rémuralom évében, alig valék tizenkét éves.

Atyám Condé seregét követve, eltávozott, anyámat velem együtt, egy megbizható komornyikra bizva. Páris egyik negyedében kicsiny házat béreltünk, csendes, visszavonult életet élve, azon reményben, hogy ezen népmozgalom közepette, a mely egész Páris városát megrendité, reánk senki sem fog emlékezni.

De csalódtunk, mert ezen éjszakák egyikén anyámat keresték. Nem tudom, ki volt azon gonosz rosszakaró, mily kemény sziv birta rá, hogy képes volt anyámat, mint emigráns nejét elárulni, durvasággal börtönbe hurczoltatni. Szegénynek egyetlen leányától való bucsuzásra egy pillanatnyi időt sem engedtek. Én ugyanis, mig ez történt, aludtam; csak a rémes éjszakát követő reggel tudtam meg, hogy szerencsétlen anyámat örökre elveszitettem. Öreg szolgánk utánjárása folytán azonban hamarosan megtudtam anyám tartózkodási helyét.

Az ugynevezett «apátságba» börtönözték.

E börtönbe való bejutás most egyedüli gondolatom és hő vágyam volt. Nap-nap után e borzalmas helyhez vándoroltam s aggodalmas tekintettel kerestem azon helyet, hol szegény édes anyámnak kellett lenni.

Ezer meg ezer csókot küldtem innét neki s képzeletben átkaroltam e sötét zord falakat, a melyek őt szemem elől elzárták.

Öreg Péterem végre módot talált, hogy az apátságba juthassak. Az egyik börtönőr felesége megkedvelt s miután velem egykoru leánykája volt, csakhamar megbarátkoztunk. Naponkint együtt játszadozva, kis leányát beczézve, az anya vonzalmát is megnyertem.

Lassanként megajándékozott bizalmával s ezt fölhasználva, egy napon merészen, de könyek között elmondám: «hogy szerencsétlen anyám ezen börtönben epedezik s édes anyámat viszontláthatni, csak ő tehetné lehetővé».

Néhány ellenvetés után megigérte, hogy anyámmal beszélhetek. Ki tudná hiven ecsetelni meghatottságomat, melyet akkor éreztem, midőn anyám karjai közé zárt. Mennyi fájdalom! s a változó érzelmek minő árja, mily boldogság s mily kín! Ő szó nélkül keblére szoritott, mialatt én arczát könyeimmel áztatva, gyengéden csókolgattam. E jelenet oly megható volt, hogy a börtönőr felesége arczát elforditá, hogy megilletődését, mely erőt vett rajta, el ne árulja. S ennek következtében megigérte: hogy módját ejti a további s többszöri viszontlátásnak.

És szavát megtartá.

Leánykája ruhájába bujtatva, a foglyokkal ki és be jártam s ha már egyszer ott valék, a jó asszony anyámat a betegszoba közelében levő kamrácskába vezette, a hol zavartalanul nézhettük egymást s beszélgethettünk egymással. E boldog s mégis fájdalmas látogatások hetenkint kétszer ismétlődtek.

E napok egyikén anyám a szenvedéstől elhaló hangon igy szólt hozzám: «Drága Máriám, nemsokára örökre elválunk. Tegnap egy hivatalnok volt itt és tudatá velem, hogy törvény elé állitanak. A törvény — tudod, halálitélet!»

Szivem, azt hivém, ezen szavak hallatára fájdalmában megszakad. E napot elfeledni sohasem fogom. Mintha magam előtt látnám anyámat s hallanám rettenetes szavait.

A mint anyám meghatottsága egy kissé csillapult, igy folytatá: «Szivem gyermeke, legnagyobb örömöm lenne, ha téged még első szentáldozásod ünnepén láthatnálak. Mig kicsiny voltál, a boldogságos szűz Máriához mindig azért esedeztem, hogy téged e nagy szent ünnepig velem együtt megtartson. Légy meggyőződve leányom, nyugodtan halnék meg, ha Isten szeretetének legfölségesebb szentségével egyesülve láthatnálak. E gondolat tegnap támadt bennem; ismerek egy Párisban élő Notre-Dame-i kanonokot,

ki nem bujdoshatott el. A Massilon-utcza egyik házában, közel a székesegyházhoz, Carron név alatt lakik. Magas kora s testi szenvedései valának talán oka, hogy észrevétlen maradt. Mond meg jó Péterünknek, tudakozódjék, él-e Carron ur? S ha, mint a hogy remélem, az üldözéseket elkerülhette, menj, leányom, keresd föl őt, mondd meg nevedet, beszéld el szomoru, kétségbeesett helyzetemet és nevemben kérd meg, hogy engedjen az első szentáldozáshoz járulni, mielőtt utolsót lélekzenék.

Szegény, szerencsétlen anyám még más észrevételeit is elmondá s egyéb megbizásokat is adva, egész lényén azon erős bizalom tükröződött, hogy jámbor terve megvalósul.

Lelkét a remény boldogsága tölté el s bármily nehéz föladatnak tünt föl első tekintetre, azért mindent elkövetett, hogy első szentáldozásomhoz méltóan előkészitsen. Ezen előkészitések sokáig tartottak és isteni gyönyörrel töltének el.

A mikor öreg Péterünk értem jött, elmondám a történteket. Még az nap este a jámbor Carron ur lakásán valánk. Főtisztelendő Carron ur, mintegy nyolczvan éves aggastyán lehetett; azonban szomoru jelentésem meghallgatása alatt megifjodott szemeiből könyek árja fakadt.

A mint jelentésem végére értem, igy szólt: «Igen, leányom, ismertem szerencsétlen anyádat. Ő mint szent élt a földön; nem tudnám s nem akarnám ezen kegyet, melyet kér, töle megtagadni. Biztosra veszem, hogy édes anyád illően előkészitett s hogy méltó vagy a szent asztalhoz közeledni. Különben rendkivüli körülmények között élünk. Visszatértünk a katakombák korához.

Ép ugy kell eljárnunk, mint az első keresztények cselekedtek. Most azonnal elvégzed gyónásodat s kora reggel visszatérsz ide. Az öreg aggastyán az egyházi ruhákat és szent edényeket elrejtve tartogatá magánál; ezt már csak később tudtam meg a jámbor férfiutól. Éjfélkor lakásán egy asztalkánál elkészité mindazt, a mi a legméltóságosabb szent titok ünnepléséhez szükséges volt. A szent ruhákat fölöltve, egy öreg szolga segédkezésével ünnepelte a magasztos titkot.

Kora reggel Péterrel a jámbor férfiu lakásán megjelentünk. Elmondá nekünk: hogy anyám kivánsága szerint az áldozatot bemutatá, csakhogy nem egy, hanem két ostyát konszekrált.

Ezekután szelid, lágy, de komoly hangon szólalt meg: «Leányom, most egy fönséges s magasztos küldeményt fogok reád bizni. Az első keresztények idejében a papok a vértanuknak szánt legfölségesebb szentséget fiugyermekekre bizták; most te fogod, anyádnak az engesztelő-áldozatot vinni, a mely szentség előkésziti őt az utolsó utra s mely neki utolsó uti eledelül fog szolgálni. Oh, vedd hát ártatlan angyal e szent zálogot, menj a börtönbe, végezd ott első szentáldozásodat, szerencsétlen édes anyád oldalán, a ki szintén veled fog áldozni. S mert néki az utolsó vigasztalást nem hozhatom, légy te a boldog, ki azt neki elviszed! Isten vezéreljen!»

Áldását reám adva, a mennyei eledelt kebelembe rejté. Lehetséges-e? Oh, hogy ecsetelhetném érzelmeimet, a midőn Jézust a legfölségesebb szentségben szivemhez szoritva vivém! Ez idő óta hatvan év telt el és mégis, a hányszor ezen pillanatokra gondolok, kimondhatatlan gyönyör s meghatottság fog el. Félelem nélkül, folyton imádkozva haladtam. Ugy éreztem, mintha lelkem az angyalok karával, a kik kisérnek, dicséneket zengene.

A börtönőr felesége rögtön azon szobába vezetett, a hol anyám tartózkodott s azután magunkra hagyott.

És én boldogan, könyekre fakadva, mondám el: mily fölséges küldeményt biztak reám.

Anyám a tisztelendő aggastyán magasztos figyelmét egy pillanat alatt megérté s térdre borult.

Egész lénye átszellemült. Oly isteni szavakkal szólt, a hogy az óta soha senkit sem hallottam szólani. Hite, anyai szive s nagy szeretete valának e mennyei érzelmek forrásai. A szent ostyákat mély hódolattal az asztalra tettük s előttük hosszabb ideig mély imádatba merültünk. Majd elmondatta velem a boldog gyermekkoromban tőle tanult s számtalanszor ismételve elmondott imákat. A mint ezeket könyek és sóhajok között elvégeztük, a szent ostyát kezeibe véve, a Megváltóhoz fordulva, lelkünket neki ajánlá mindörökre.

Anyám kezeiből megáldoztam, azután ő is áldozott.

Következő napon anyámat meglátogatandó a börtönhöz siettem; a börtönőr felesége azonban a belépést megtiltá, azon megjegyzéssel, hogy a legszigorubb rendelet tiltja bárkit is bebocsátani. Én hittem az asszonynak s azt feleltem: «Majd jövő héten ismét eljövök».

Hüséges Péterem azonnal a kanonok házába vezetett, a kivel halkan néhány szót váltott.

Az öreg pap hozzám lépett, mély meghatottsággal kezemet megfogva az ablakhoz vezetett; az égre mutatva, oly ünnepélyes szavakkal, a melyek a borzasztó valót előttem azonnal föltárták; igy szólt: «Leányom, anyácskád most az égben van; csak ott fogod őt egykor viszontlátni!»

Ezóta nem mult el még egy nap sem, hogy megboldogult anyámról imáimban meg ne emlékeztem volna. *Z.*

A Mária-Reparatrix örökimádási apácza-rend.*

II.

Mária de Jesu anya.

D'Hooghvorst báró halála után özvegyének egyetlen vigasza a naponként való áldozás volt. Gyóntatóatyja, P. Bossaert, a liègei kollégium rektora, engedte ezt meg a sokat gyötrött léleknek, a ki életét s mindenét a mi előtte e földön kedves volt, Istennek áldozata.

Szegény Emiliára nemsokára ujabb szenvedések vártak. Családja azt állitotta, hogy ezek a naponkint való áldozások megrongált egészségét teljesen aláássák; kitalálták, hogy szive a zárdai élet után vágyódik s mindent elkövettek, hogy erről lebeszéljék s gondolatainak más irányt adjanak. Különösen rosszul esett neki, mikor azt vette észre, hogy gyermekei is gyanut táplálnak, mintha a zárdai élet kedvéért el akarná őket hagyni. Egy este, midőn d'Hooghvorst báróné épen Acarie asszony élettörténetét olvasta, a ki a Kármelitarendbe lépve a Mária de Incarnatione nevet vette föl, idősebb fia, a tiz éves Adorján lépett a szobába s az anyja kezében levő könyvet komolyan szemügyre vette.

— Mit olvas, anyám? — kérdé.

— Egy szent asszony élettörténetét, a ki Kármelita-apácza lett.

E válaszra a fiucska könyekre fakadt.

— Anyám is apácza akar lenni és akkor elhagyna bennünket ugy-e?

Pár pillanat mulva előjött a három kisebb gyermek is s midőn észrevették, hogy bátyjuk sir, mindnyájan tudakolták szomorusága okát. És a mint Adorján megadta a választ, a többi is keservesen kezdett sirni s zokogva vették körül anyjukat. D'Hooghvorst asszonyra nemsokára uj gyász borult s ez még jobban elidegenitette őt a világtól, a hol minden pillanatban betoppanhat a halál. 1850. szept. 14-énédes anyja, d'Oultremont grófné, miután elkészült a halálra, lelkét leánya karjai közt kilehelte és ugyanakkor a szomszéd szobában d'Oultremont gróf is nagybetegen feküdt s ugyszólván haldoklott. 1851, telén a gróf Olaszországba kivánkozott, hogy annak tiszta, enyhe ege alatt javulást találjon; az ut fáradalmai azonban annyira kimeritették, hogy Florenczben meg kellett vele állapodni.

D'Hooghvorst báróné azonnal érte ment, visszavitte Belgiumba s a legnagyobb gonddal és szeretettel ápolta drága betegét. D'Oultremont gróf nagyon jól ismerte leányát, csodálta erejét s nemcsak szerette, de egyszersmind becsülte is; teste és lelke gondozását teljesen rábizta, sőt mint valamely szentnek, a legnagyobb alázattal vallotta be bűneit s megkérdezte tőle, vajjon méltónak tartja-e őt arra, hogy a szent áldozathoz járuljon?

* L. II. évf. 9. és 10. sz.

Pedig a pápai szék ez alázatos szolgájának nem volt semmi oka sem arra, hogy remegjen isteni birája előtt megjelenni. Husz év óta naponként elmondta a haldoklók imáját, nehogy készületlenül szólitsa őt magához az Ur. És végső perczében is elmondta azt elejétől végig a nélkül, hogy egy szavát is elhibázta volna, azután hirtelen fölkiáltott:

— Látom a boldogságos Szüzet! — És csodálkozott rajta, hogy leánya nem látja a jóságos Anyát, a ki eljött hozzá, hogy az ő utolsó kínjait megenyhitse.

1851. évi augusztus 4-én a gróf szenvedései véget értek. Csendesen és ájtatosan hajtotta fejét örök nyugalomra a warfusée-i kastélyban, «ott azon a helyen — irja d'Hooghvorst báróné — a hol annyi boldogságban és szenvedésben volt részem».

Emiliát nagy bánatában most is, mint rendesen, megvigasztalta a jó Isten, még pedig csodálatos modon. A báróné ugyanis, atyja halála után nehány napra, azt az engedélyt nyerte Rómából, hogy bárhol időzzék is föltéve, hogy lakásában kápolna van, ott a legmélóságosabb Oltáriszentséget őrizhesse. Az Ur tehát eljött hozzá, hogy jelenlétével pótolja neki azokat, a kiket mellőle magához szólitott.

És nemsokára megismertette őt azzal a gyóntató atyával, a ki hivatva volt az ájatos özvegyet az annyira óhajott czélhoz elvezetni. 1852-ben d'Hooghvorst báróné nagybátjánál, Sécus bárónak Brugelette közelében fekvő bauffe-i kastélyában tartózkodott, ahová egy napon látogatóba jött P. Petit, akkor páter-miniszter, később pedig a brugelette-i kollegium rektora. Ez az esemény véletlennek látszott, valóban pedig a gondviselés vezérelte őt oda. D'Hooghvorst báróné alig váltott pár szót a tisztelendő atyával, rögtön megértette, hogy ez az az ember, a kit neki Isten lelki vezetőjéül küldött s ettől fogva ő lesz az, a ki neki az Isten kiengesztelése felé vivő utat megmutassa.

A báróné, a mint maga is beismeri, éhezett és szomjazott a magány után, a hol elvonulva a világ zajától, életét Istennek szentelje. Eddig minden idejét, a mi az imádság és gyermekei nevelésén felül megmaradt, jótékonysággal töltötte el, de most már magasabb vágyai voltak.

1854-ben a jezsuiták elhagyták Brugelette-et, hogy Francziaországba térjenek vissza és minthogy zárdájukat nehezen birták eladni, d'Hooghvorst báróné szolgálatot óhajtván nekik tenni, megvette házukat és ugyanakkor két fia nevelését rájuk bizta. Azután pedig azon a czimen, hogy fiait követi, tényleg pedig, hogy szabadabban haladhasson az Isten felé vezető uton, lakását Francziaországba helyezte át. Elhatározásának egész környezete ellenszegült; Mgr. Montpellier liège-i püspök nem győzött könyörögni, hogy ne hagyja el azt az országot, a hol a népnek az ő jó szivére oly nagy szüksége van és mindent elkövetett, hogy egyházmegyéje számára megtartsa

a keresztény nők eme tökéletes mintaképét, a kiről mindenki példát vehet. Mgr. Gonella apostoli nunczius fáradozásai is hasztalanok voltak. D'Hooghvorst bárónét elhatározásában semmi sem volt képes megingatni. Érezte, hogy valami láthatatlan erő vonzza őt a magányba, a bűnbánat és az Isten kiengesztelésének utjára. Egyszersmind kimondhatatlan lelki nyugalmat érzett, boldog volt, mert tudta, hogy Isten akarata szerint cselekszik.

Egyébiránt eme meggyőződésében még egy csodálatos esemény is megerősitette. «Oh minő boldog emlékü az 1854. év! — irja többek között — ez volt a szeplőtelen fogantatás kinyilvánitásának esztendeje». Deczember 8-án hirdették ki ezt a dogmát s ezen a napon d'Hooghvorst báróné előre is örvendezve égi anyjának diadalán, a banffe-i kastély kápolnájában három óra hosszáig imádkozott az oltáriszentség előtt.

És most legjobb lesz, ha szóról-szóra ismételjük azokat a szavakat, a melyekkel ő emlékirataiban erről az eseményről megemlékezik. Ezek a lapok könyvének mindenesetre legszebb lapjai, mint a hogy az a nap a legszebb, a legragyogóbb volt egész életében.

«Az a gondolat, hogy forrón szeretett anyámat ujabb dicsőség fogja érni, valami kimondhatatlan édes érzéssel töltötte el lelkemet és az a jóságos Anya oly végtelen nyugalmat öntött belém, mintha csak dicsőségének pillanatában szivének valamely titkát akarta volna fölfedezni előttem.

Teljesen megfeledkeztem róla, hogy hol vagyok, hogy ülök-e avagy térdepelek és csak mikor magamhoz tértem, vettem észre, hogy térdre vagyok borulva. Ebben a pillanatban delet harangoztak

Ez idő alatt ugy éreztem, hogy a boldogságos Szűz egy kis helyet adott nekem a mennyekben, hogy ott dicsőségének én is örvendezhessek.

Láttam az Isten Anyját (ha azt mondom, hogy láttam, csupán azokról a képekről beszélek, a melyek lelki szemeim elé tárultak) a mint Őt a Szentháromság, mint királynőt, szüzet és anyát megkoronázta.

...Megkérdeztem a Szűzanyát, vajjon mit kiván tőlem? Mit tehetnék én, gyarló földi lény, Ő érte és az Ő isteni fiáért!

Ekkor a szent Szűz jóságos pillantást vetett reám s azt mondta, hogyha kivánságát teljesitem, nagyon meg lesz velem elégedve. Eszembe juttatta, hogy Jézus, mikor a mennyekbe ment, nem hagyta el a földet; nem ugy mint Ő s anyai szive véghetetlen szenved a miatt, hogy nem lehet folyton mellette s gyöngéd szeretetével nem környezheti. Főkép nagy szomorusággal tölti el az a sok sérelem, támadás és bántalom, a melyekkel szegény gyermekét illetik s Ő nem vigasztalhatja anyai szeretetével; nem ápolhatja, nem gyógyithatja meg a szent testén ejtett sebeket.

És azzal az anyai szivvel, mely nem ismer távolságot s elfelejt minden különbséget — és micsoda minden édes anyai sziv a szűz Mária szentséges szivéhez képest? — kifejezte abbeli óhaját, hogy végtelen boldog lenne, ha

Őt a földön isteni fia mellett olyan lelkek helyettesitenék, a kik iránta különös tisztelettel és gyöngéd odaadó szeretettel viseltetnének. Oh mennyire örülne annak, ha Jézust hű jegyesei anyai szeretettel vennék körül.

Azután a jóságos Anya a könyörgés egy nemével (ha ugyan szabad ezt a kifejezést használom), oh, soha sem felejtem el, hogyan nézett rám akkor, anyai szivemhez szólott, mely bizonyára megértheti őt s igy számit arra, hogy isten fiát, a ki már oly sok alkalommal jelét adta irántam való gyengédségének és jóságának, az őt megilletö hálában és szeretetben fogom részesiteni. Én mindent megigértem a szent Szűzanyának, mert szivem, lelkem, egész lényem el volt telve a hála, a szeretet érzelmeitől s egyszersmind kimondhatatlan bánatot is okozott az, a mit az Ur Jézus elhagyatottságáról hallottam.

Abban az órában, midőn a csalhatatlan ajkak szűz Mária szeplőtelen fogantatását kihirdették, a Szűzanya egy uj vallásos társulatot adott az egyháznak; ez volt, ha nem sértem meg vele, az Ő anyai válasza és köszönete.»

A Mária-Reparatrix örökimádási apáczák társulata 1854. deczember 8-án keletkezett, abban a pillanatban, midőn az ájtatos özvegy az Oltáriszentség elé borulva a «Fiat» szót kimondta.

Ezen a napon d'Hooghvorst báróné lelki atyájtól az ujonan kihirdetett dogmára vonatkozólag igen megható magyarázatot nyert. Emlékirataiban imigy adja vissza azokat a szavakat, melyek lelkében élénk visszhangra találtak melyekben az ő tulajdon gondolatait ismerte föl.

«Miért késett Isten annyira a szent Szűz szeplőtelen fogantatásának kihirdettetésével?

A kereszténység első századaiban sok volt ugyan az eretnek, de az eretnekségnek is a hit volt az alapja. Manapság ebben a tul-praktikus világban nincsen más, csupán egy általánosan elterjedt praktikus eretnekség, a rationalizmus. A bűn szennyét eltörli a cselekedet praktikus volta és még a keresztények is lábbal tapodják a szent igazságokat.

Most a pápa 1854. deczember 8-án kihirdeti a világnak, hogy beteljesedett az isteni jövendölése, hogy: Az asszony széttiporja a kigyó fejét, azét a kigyóét, mely a földön uralkodik s a melynek szelleme megmételyezi a modern társadalmat.

A pápa egyidejüleg kinyilvánitja a hit diadalát a háborgó ész fölött. Nincs többé vitatkozásra szükségünk, mint valaha, a kezdődő eretnekségek korszakában, most már teljesen elég, ha a hitet a maga mivoltában, tisztán, világosan kihirdeti a tekintély.

A szeplőtelen fogantatás kihirdetése bibor hajnalként emelkedik a vallástalanság sötét egén; megelőzi az igazság napjának fölkelését, a hitnek ujabb nyilvánulása s az «Istten megengesztelésének előhirnöke» lesz. E gondolatok meglepő hatást gyakoroltak d'Hooghvorst bárónéra, hiszen ő is ép

az Isten megengesztelésére elmélkedett és evégből egy apácza-rend létesitését tervezte, a melynek czéljául *Jézus megengesztelését tüzte ki a boldogságos Szűz példája szerint s az ő segitségével.*»

D'Hooghvorst báróné mióta özvegységre jutott csupán családjának élt; nemsokára azonban, a belga határt átlépve, körülbelül minden földi köteléket elszakitott. A boldogemlékü 1854. év deczember havának 31. napján reggeli hét órakor, miután a szentmisét ájtatosan végighallgatta, utra kelt Francziaország felé. Másnap Párisba érve, a Saint-Germain-utczában levő Bon-La-Fontaine házban telepedett meg.

Mégis, hogy magát Isten akaratának teljesitésére jobban előkészitse s lelkét kellőleg megerősitse, egy apácza-zárdában tiz napi szállást kért, a hol is megengedték neki, hogy majdnem minden este éjfélig imádkozzék a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt. Egy esteli imádkozása alkalmával, a kápolna csendjében, buzgón kérte az Ur Jézust, hogy neki szentelhesse életét s hogy valamiképen e földön Szűzanyját, Máriát pótolhassa mellette. És ime hallani vélte a Megváltó szavát: «Maria de Jezu!»

«E perczt ől fogva — irja Emilia — ez a név lett legdrágább kincsem.»

Segitő eszközök Jézus Krisztus szeretetének elnyerésére.

(P. Boone S. J. «Manuel du directeur»-je után.)

Eddig azon okokról elmélkedtünk, melyek bennünket Jézus Krisztus megismerésére és követésére inditanak, foglalkozzunk most azon segitő eszközökkel, melyekkel Jézusunk szeretetét nyerhetjük meg. Ezen eszközök számosak. A főbbek a következők:

1. Elmélkedjünk gyakran a mi Urunk Jézus Krisztus dicsőségéről, tökéletességeiről, titkairól, elveiről, példájáról, szavairól és cselekedeteiről. Alkossunk magunknak Jézus Krisztusról eszményképet s ennek tökéletes megismerésére törekedjünk. Közönséges, gyakori olvasmány gyanánt oly könyveket válaszszunk, melyek kiválóan Istennel foglalkoznak; ilyenek a szent evangelium, különösen a szent Jánosé, szent Pál levelei, szent Terézia önéletleirása stb. Kempis T., Ligouri szent Alfonz, Nogáll J. művei.

2. Ha igazi vágygyal kivánjuk Jézust szeretni, ugyszólván ne is imádkozzunk másért, caak e szeretetért, mely maga boldoggá és tökéletessé tehet bennünket, mert Jézus szeretetének gyakorlása mindent magában foglal. Szent Ignácz példájára kérjük az örök atyát, tanitson meg isteni Fia szeretetére, kit azért küldött a földre, hogy szeressük. Kérjük Jézust is, gyujtsa, lobbantsa lángra szivünkben szeretetének szent tüzét, melyet azért hozott a földre, hogy vele szivünket magához édesgesse. Mondjuk el gyakran szent Ignácz szép imádságát: «Krisztus lelke, szentelj meg engem» stb.

3. Szokjuk meg, hogy a mikor csak lehet, a mi Urunk Jézus Krisztus jelenlétében legyünk. Állitsuk szemünk elé, ha valamit cselekszünk, hogy hogyan tette ő ugyanezen vagy hasonló dolgát, mikor a földön járt. Elmélkedjünk arról, miként van jelen az Ur Jézus az égben és az Oltáriszentségben, a honnan mindig figyel ránk és szünet nélkül osztogatja kegyelmét és jótéteményeit. Szokjuk meg, hogy felebarátunkban mindig Jézust szemléljük; maga parancsolta ezt, biztositván bennünket, hogy a mit embertársainknak teszünk, azt neki cselekeszszük.

A szolgálók urok személyében, a gyermekek atyjukban, anyjukban az asszonyok férjükben egyedül Jézust szemléljék, kitől minden jó származik.

4. Beszéljünk gyakran a mi Urunkról. Valóban szánalomra méltó, hogy még azok is, kik jámborságot fogadtak, haszontalan hivalkodó dolgokkal foglalkoznak, Jézusról meg majdnem sohasem társalognak. Pedig semmi sem tudja szivünkben a Jézus iránt való szeretetet jobban éleszteni, mint jámbor és egyenes lelkekkel való társalgás, mely sokszor többet ér, mint az imádság.

5. A röpimák gyakorlását minden időben ajánlták a lelki élet mesterei, minden szent gyakorolta s szokása mindazoknak, kik tökéletesség utján előre kivánnak haladni. Mondhatjuk, hogy ez a szokás nagyon üdvös szokás, üdvös eszköz Jézus Krisztus iránt való szeretetünk folytonos ápolására; segitségével rövid idő alatt előrehaladunk a tökéletességben.

6. Forduljunk imáinkban azon szentekhez, kik közelebbi viszonyban vannak a mi Urunkkal, mint szüz Mária, szent József, szent Joachim, keresztelő szent János vagy azokhoz, kik legjobban és leggyöngédebben szerették, mint szent Péter, szent János evangelista, szent Pál, szent Magdolna, szent Ágoston, assziszi szent Ferencz, páduai szent Antal, nérei szent Fülöp, gonzagai szent Alajos, Kosztka szent Szaniszló, szent Terézia, ligouri szent Alfonz stb.

Vannak egyesek, kik külön litániákat mondanak ezek tiszteletére, hogy tőlük a szeretet gyarapitását kérjék.

7. A leghathatósabb eszköz Jézus Krisztus szeretetének elnyerésére maga az Oltáriszentség. Mint áldozat vér nélkül való megujitása Jézus Krisztus szenvedéseinek, mint szentség a szeretet égő áldozata, melyhez csak a megkivántató állapottal, t. i. isteni tüzzzel meggyujtott erővel lehet közeledni.

A mi Urunk Jézus Krisztusnak az imádandó Oltáriszentség rendelésekor az volt a czélja, hogy szivünkben lakozhassék s ott győzzön meg szeretetéről. Maga mondja: «A ki eszi az én testemet és issza az én véremet, az én bennem és én ő benne». Ezzel azt akarja mondani, hogy egyesüljünk vele belső szeretet által.

Mondhatjuk, hogy az Oltáriszentség szent tüzhely, melyen a mi Urunk,

a mennyből jött isteni szikra égedez az idők végeig. Ha Isten emésztő tüz, akkor különösen ez az Oltáriszentségben, s ez a tüz késztet a szeretetre. Az örökimádás társulata azon hatalmas eszköz, mely szünetlenül buzdit Jézus Krisztus szeretetére és az Oltáriszentségben való imádására.

Tanitás az Oltáriszentségről.

«A kegyelmek, melyeket Isten végtelen jóságánál fogva népének adott, megbecsülhetetlen értékűek.»

1. «Nincs és nem is volt nemzet, bármily hatalmas volt is, a melynek istenei az emberekkel oly bizalmasan társalogtak volna, mint a mi Istenünk mivelünk, az ő népével: az Isten Fia részesiteni akart bennünket istenségében. Fölvette természetünket, emberré lett, hogy az emberek hagyják el isteneiket és őt szolgálják; végtelen jóságánál fogva, mindent, a mit tett a földön, a mi üdvösségünkre használt föl. Föláldozta testét, mint szent ostyát a kereszt oltárán, hogy kiengesztelődjünk az Atyával, ki osztá mindnyájunkért szent vérét, hogy a szolgaságból kiszabaditson. Krisztus vére a fürdő, melyben vétkeinket lemoshatjuk. És hogy e jótéteményét emlékünkbe véssük, a kenyér és bor szine alatt szent testét és vérét táplálékul hagyta.»

2. «Oh drága és csodálatos eledel, oh kitünő, üdvöthozó vendégség! Mi drágább, mint e szent asztal, hol eledelül nem állatokat adnak, mint a régi törvény parancsolta, hanem magát Jézust Krisztust, ki valóságos Isten.»

3. «Mi csodálatosabb, mint a legfölségesebb Szentség, melyben a kenyér és a bor Jézus Krisztus valóságos testévé és vérévé változik oly módon, hogy Jézus Krisztus mint valóságos Isten és valóságos ember van jelen a kenyér és bor szine alatt. Ezen állapotban veszszük magunkhoz; nem osztatik szét, mert Jézus Krisztus a szinek mindegyikében egészen és osztatlanul van jelen.»

Oltáregyesületi ügyek.

Az Oltáregyesületi kiállitás megnyitási ünnepsége. Márczius 13-án délután 3 órára fényes társaság gyült össze az angolkisasszonyok intézetének nagy disztermében. Előkelő hölgyek, mágnásasszonyok, az egyesületi terjesztő hölgyek zsufolásig megtöltötték a különben tágas nagytermet. Pont 3 órakor jött *dr. Kohl Medárd* püspök, *dr. Andor György* udvari pap kiséretében. A püspököt *Kanter Károly* kir. várplébános apát fogadta és kisérte föl a kiállitási helyen elkészitett emelvényre, a hol a papság köréből várakoztak *Kirner Károly* apát-plébános, *Mihályfi Ákos* szerkesztő, *Jeszenszky Kálmán* helyi vezető Kőbányán. A püspök urat belépésekor a zárda növendékeinek éneke fogadta, kik is az «Ecce sacerdos magnus»-t énekelték.

Mig az ének szólt, a püspök ur fölment az emelvényre s az ének után Kanter apát tette meg jelentését ő Méltóságának az egylet állapotáról. Utalt az egylet fokozott tevékenységére. Bemutatta, mily részt vett az országos katholikus nagygyülésen az eucharisztikus kongresszus és körmenet rendezésével. Szólt a helyi fiókok megalakulásáról. Ma ugyanis már az angolkisasszonyok templomán kivül más templomokban is van nyilvános imádása az Oltáriszentségnek. Igy Ó-Budán, a vizivárosi apáczáknál, Kőbányán és most alakul a Karmelitáknál. Ez mindenesetre a buzgóság emelkedésére vall.

E buzgóság eredménye különben a kiállitás is, a melyen 28 ezer korona értékü egyházi szerek vannak egybehalmozva. Szerette volna az egyesület e kiállitást már saját otthonában, az Örökimádás apáczák zárdájában megtartani. De ott szük a hely. Épen azért, a mikor hálát ad az egyesület azért, hogy már ennyire is vagyunk, a kiállitás megnyitása előtt fölkéri a tagokat, hogy buzgóságukkal tegyék lehetővé az Örökimádás apáczai zárdájának, mint az egyesületi Otthonnak megnagyobbitását, hogy a jövő kiállitást már ott nyithassa meg a püspök ur. És pedig azt a kiállitást, a mely bővebb lesz az ideinél, tekintettel Ő szentsége jubileumára. Végül kéri a püspök urat, áldja meg az egyházi szereket.

Püspök ur ő méltósága mindenekelőtt Ő emencziája, a bibornok herczegprimás ur köszönetét fejezi ki az egyleti tagoknak buzgóságukért. Azután lelkes hangon buzditotta őket további kitartásra, mert kitartás nélkül nem lehet semmi eredményt sem elérni. — Azután megáldva a szereket, megnézett mindent s a látottak fölött ismételve megelégedését fejezte ki, hazatért. A kiállitást három napon át nagyszámu és előkelő közönség látogatta.

Választmányi ülés. A budapesti központi Oltáregyesület választmánya márczius 10-én d. u. 3 órakor ülést tartott a Mária Reparatrix-apáczák zárdájában levő helyiségében őrgróf *Pallavicini* Edéné elnöklete alatt, melyen a választmányi hölgyek szép számmal vettek részt. *Kánter* Károly igazgató jelenti, hogy gróf *Cziráky* Lujza és dr. *Kiss* Aladárné urnőkkel tisztelgett *Kohl* Medárd püspök urnál, ki készségesen megigérte, hogy az egyesület kiállitását Ő Eminencziája, a bibornok herczegprimás képviseletében meg fogja nyitni. A választmány, miután tudomásul vette, hogy a megnyitásra a meghivók szétküldettek, a püspök ur jóakaratát és figyelmét köszönettel fogadta. A kiállitáson teljesitendő felügyeletre fölkéretnek a választmányi és terjesztő-hölgyek. Ugyancsak a kiállitás ügyével kapcsolatban fölolvastatik a herczegprimás Ő Eminencziájának 1152/1902. sz. a. kelt leirata, melyben egyszersmindenkorra

megengedi, hogy az Oltáregyesület kiállításai alkalmával a legméltóságosabb Oltáriszentség egy napon át imádásra kitétessék.

Igazgató jelenti, hogy gróf *Csáky* Károly váczi püspök ur 500 koronát küldött az egyesület czéljaira s egyuttal tudomásul adja, hogy Váczott önálló Oltáregyesület alakult. Ennek következtében az eddigi Vácz egyházmegyei megbizott ur, Msgr *Varga* Mihály ezen állása alól fölmentetett, ki kedves sorokban bucsuzik az egyesülettől s igéri, hogy nemcsak szivesen fog visszaemlékezni a központi Oltáregyesületre, hanem szolgálatait a jövőre is örömmel fölajánlja szent czéljaink számára. — A választmány köszönetet szavaz a főtisztelendő ur eddigi buzgó működéseért s azon reményét fejezi ki, hogy a szeretet és a közös működés kapcsa közte és egyesületünk között jövőre se fog megszakadni.

Tárgyalás alá került ezután az egyesület által a pápai jubileum alkalmából rendezendő kiállitás. Erre nézve Kánter Károly igazgató követendő mintaképül ajánlja az Oltáregyesület által 1886-ban, Őszentsége 50 éves papi jubileuma alkalmából rendezett s fényesen sikerült kiállitást, melyre nézve az akkor kiadott emlékkönyv szolgál hasznos utmutatással. Fölkérendőknek tartja az akkor buzgólkodott hölgyeket, hogy a mostani kiállitás rendezésében is tevékeny részt venni sziveskedjenek. A választmány lelkesedéssel hozzájárul az előterjesztésekhez s ily irányban történnek majd a kezdő lépések.

Végül ismételten ajánlja az igazgató a márczius 22-én kezdődő lelkigyakorlatokat a választmány tagjainak buzgó figyelmébe s ezzel az ülés véget ért.

A választmányi ülés után a terjesztőnők összejövetele tudomásul vevén az imént hozott határozatokat, a szokásos imával az értekezlet befejezést nyer.

A váczi egyházmegye Oltáregyesületeinek központi igazgatójává a megyés püspök ur *Galcsek* György szemináriumi aligazgatót nevezte ki.

A csanádi egyházmegye Oltáregyesületeinek működéséről következőkben számol be a püspöki körlevél:

Örömmel tapasztalom, hogy hiveim között az elmult évben az Oltáregylet iránt való érdeklődés ismét fokozódott s a mint egyfelől ugy a hivek anyagi hozzájárulásukkal, mint a papság szentmisék önkéntes elvállalásával iparkodtak az egyesületet czéljainak megvalósitásában támogatni, ugy másfelől az egyházmegyei szegény templomok is tapasztalták az egyesület áldásait.

Az egyházmegye területén létezett eddig 25 fiókegyesület; az elmult évben a szegedfelső-központi, továbbá a tornyai plébániákon alakultak fiókegyesületek 46, illetve 54 taggal; az összes fiókegyletekbe eddig 1849 tag iratkozott, a kik buzgón végzik az alapszabályok által megszabott kötelességeiket.

Tagsági dijak czimén a fiókegyesületek a következő összegeket küldték: Bogsánbánya 14·20 kor., Klek 17·76 kor., Ürményháza 25·66 kor., M.-Dombegyháza 21·08 kor., Kunágota 50·76 kor., Neuzina 8·86 kor., Temesvár-Józsefváros 32·30 kor., a temesvár-józsefvárosi zárda növendékei 8·62 kor., Szeged-Alsóváros 77 kor., Nagy-Szent-Miklós 7·92 kor., P.-Földvár 9·96 kor., Erneszthaza 7·24 kor., M.-Bánhegyes 11·56 kor., Gáttája 14·46 kor., Klek 8·96 kor., Wolfsberg 27·82 kor., Párdány 3·96 kor., Dörner József esperes-plébános 3·20 kor., Weber Ágoston plébános 5·96 kor., Steirer Karolina 96 fillér, Kováts Erzsébet 1·96 kor., összesen tehát 360·20 korona.

Az egyházmegyei papság az Oltáregyesület javára a mult évben 1581 szentmisét vállalt Viszont az egyesület az 1901. évben 12 szegényebb egyházmegyei templomot istápolt.

E helyütt megujitom a 16/1901. számu körlevelemben az Oltáregyesület javára adott kedvezményeket s az «Örökimádás» czimű ájtatos folyóiratot ismét ajánlom a Nt. Papságnak hiveim közt leendő minél hathatósabb terjesztésre.

Temesvár, 1902 január 18-án.

A gyulafehérvári központi oltáregyesület Ő szentsége XIII. Leó pápaságának 25-ik évfordulóját azzal ünnepli meg, hogy az erdélyi-egyházmegyei szegény templomok számára készitett egyházi készleteit megtekintésre kiállitja. A kiállitás az ottani irgalmas nővérek zárdájában (a kapu alatt balra földszint) márczius 30-tól április 1-ig tart, naponként reggel 9-től este 6 óráig. A látogatóktól kegyes alamizsnát az egyesület czéljaira szivesen elfogadnak. A kiállitás megnyitásának sorrendje: Husvét vasárnapján: 1. délután 5 órakor a Főpásztornak ünnepélyes fogadtatása a zárdatemplom ajtajánál. 2. A bevonuláskor «Ecce sacerdos magnus» ének, előadja az intézeti növendékek énekkara. 3. Az igazgató beszéde a szószékről. 4. A Főpásztor bevonulása a kiállitás helyiségébe. 5. A tárgyak megáldása. 6. A püspök ur visszatér a templomba. 7. Ünnepélyes litánia kitett Szentséggel. 8. A közönség a kiállitás termébe vonul. Hétfőn: 8, 10 és 11-kor szentmise; délután ünnepélyes litánia. Kedden: 7 és 8 órakor szentmise; este 5 órakor litánia s a kiállitás bezárása. A közönség számára a kiállitás csak a litánia végeztével nyilik meg.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1901 november hóban befolyt dijak.

Báró Weiszenbach Jánosné 2 k, dr. Tuszkai Ödönné 2 k, dr. Tuszkai Ödönné 2 k, Asbóth Jánosné Videfalva 20 k, Stephanie von der Ehe 1 k 20 f, Nazarcsák Zzuzsanna 2 k, Nazarcsák Gizella 2 k, Bugár Ludovika 6 k, Strombach Borbála 50 f, Funk Róza 1 k, Krenner Samuné 4 k, Ft. Danits Jozsefa Bukócz 3 k 10 f, gróf Zichy Nándorné 10 k, gróf Zichy Livia Klára 10 k, Kürty Istvánné 4 k, Vaniss Mária 2 k, Almássy Istvánné 4 k, Berger Gizella 4 k, Klein Katalin 2 k, Dudás Erzsébet 4 k, Dulovits Katalin 2 k, Fronn Julianna 4 k, Salamon Malvin 2 k, Kollatschek Józsefné 50 f, Mezey Juliska 1 k, Farkas Anna 1 k, Pribil Katalin 3 k, Józsa Márton 2 k, Józsa Anna 2 k, Volf Anna 2 k,

Lesso Anna 2 k, Balázs Terézia 2 k, Polákovics Terézia 2 k, Dánczer Aloizia 4 k, Dóla Mari 2 k, Marinovics Szilárdné 3 k, Weiser Katalin 2 k, Matzek Borbála 2 k, Gebhard Erzsébet 2 k, Seitl Engelbertné 4 k, Kemeter Antalné 2 k, Weber Antalné 2 k, Edvi Illés Gyuláné 10 k, Horváth Józsa 2 k, Dolisch Anna 2 k, Bazáth Krisztina 2 k, Meiner Emilné 2 k, ft. dr. Tóth József püspöki megbizott ur Csákányból 2 k, Strémból 18 k 44 f, ft. Szénégető 30 k, Szombath 2 k, összesen 52 k 24 f, Hegedüs Kálmánné 1 k, Laczkó Ida 24 f, Házmán Kornélné 2 k. Sooky Józsefné 2 k, Rubniczi Rozália 1 k, Beró Jánosné 2 k, Kritzmann Istvánné 2 k, özv. Aleniowits Pálné 2 k, Merat Anna 2 k, Mert Ilona 30 f, Almásy Gyula 1 k, Pammer Anna 24 f, Minye Ilona 2 k, Mihálka Lászlóné 2 k, Wirth Anna 1 k, dr. Érdy Lajosné 4 k, Gutteins Anna 2 k, Szellner Gyuláné 24 f, Gaszparecz Gézáné 24 f, Csémy Béláné 1 k, Szabó Klára 1 k, Faltai Erzsébet 1 k, Marthon Mária 4 k, Korompayné 4 k, özv. Balon Andrásné 4 k, Hermann Lászlóné 4 k, Schmalhofer Ferencz 4 k, Török Árpádné 4 k, Adametz Anna 2 k, Horváth Ferencz 50 f, Horváth Julianna 2 k, Pasztirik Mária 4 k, Habocsik Johanna 24 f, Orosz Mária 2 k, Mohos Margit 1 k, özv. Szokol Jánosné 4 k, Bors Teréz 2 k, Marsofszki Jánosné 2 k, özv. Müller Mórné 1 k, Csorek Róza 1 k, Fekete Juli 1 k, Szabó Mihály 1 k, Takács Pálné 2 k, Lafrankó Istvánné 10 k, Lafrankó Károly 4 k, Lafrankó Károlyné 4 k, Malla József 4 k, Lillek Istvánné 4 k, Pap János 1 k, Bocsák Katalin 24 f, Tomkulják Józsa 2 k, Galba József 4 k, Koch János 4 k, Koch Jánosné 1 k, Vaverda Katalin 1 k, Jurmics Luiza 4 k, Pete Anna 2 k, Éberling József 2 k, Éberling Jenő 2 k, Éberling Irén 2 k, Éberling Józsefné 2 k, Bockelberg Ernő 2 k, Imre Róza 2 k, Baljak Károly 2 k, Kuzma Anna 2 k, Skajnek Katalin 2 k, Sroy Böske 2 k, Dittrich Károly 4 k, Sára Irma 1 k, Parizek Teréz 1 k, Felsmanné 2 k, Laura néni 2 k, Egedy Ilona 2 k, Grósz Erzsike 2 k, Herald Ferenczné 4 k, Tomor Róza 4 k, Johász Mari 2 k.

(k = korona, f = fillér).

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie G. carcassonei püspöktől.

A pecsét.

I.

Jézus az Oltáriszentségben, mint pecsét, sziveinkre és karjainkra kiván helyeztetni.

***

Ki akadályozhatna meg minket abban, hogy az Oltáriszentségben jelen levő Jézusra ne alkalmazzuk azt, a mit szentséges nevéről a szeretet mestere mondott?

Jézus legyen naponkint sziveitekben — mondá szerzeteseinek szt Bernát — ő foglalkoztassa szüntelenül kezeiteket, hogy ekkép minden indulatotok és cselekedetetek ő reá irányuljon.

Erre titeket ő maga szólit fel, midőn ihletett egyéne által igy szól: «Tégy engem, mint pecsétet, szivedre és karjaidra».

Ime, van már balzsamotok karjaitokra és orvosságotok szivetek meggyógyitására.

Rosz cselekedeteitek megjavitására, lanyha és fogyatékos tetteitek tökéletesitésére Jézusban van, mondom, eszközötök.

Illatotok is ő; érzelmeiteket, a mig azok tiszták, épségben tartja; ha pedig megromlanának: megjavitja. Ez tehát a pecsét.

De mért hasonlitja magát Jézus e jelvényhez akkor midőn arra szólit minket, hogy vele szivünket és karjainkat megjelöljük?

A pecsét az emberek körében annak a méltóságát jelzi, a ki azt használja; az illetőnek képét vagy fegyvereit ábrázolja; ezek által pedig tekintélyét és egyéni sérthetetlenségét hirdeti; jelzi a tulajdont és teljes hatalmu tekintélyt állapit meg.

Jézus Krisztus vajjon nem igazán Isten jegye-e? nem az ő képe és örök világosságának fénye-e? nem a legsérthetetlenebb istenség végtelen pecsétje és legfőbb tekintélyének foglalatja-e?

A kereszt, a melylyel a választottak homloka a keresztségben megjelöltetik, más szóval valóban nem oly pecsét-e, a mely minket sérthetetlenekké tesz; a mely hirdeti, hogy mi Isten tulaljdonai vagyunk és hogy minket az ő dicsősége övez.

Ez az ő mindenhatóságának titokszerü uralma.

Ez taszitá le a gonosz lelkeket, a kik irigykedtek és megijedtek ama dicsőség láttára, a melylyel ő minket fölruházott.

Ez az Isten gyermekeinek jele.

Az utolsó napon a legfőbb biró és igazságának kiszolgáltatói ezzel fognak minket megjelölni.

De főkép az Oltáriszentség ez, a melyben a jó Jézus isteni érintésével szivünket és karjainkat megjelöli.

Ez minket magába Istenbe burkol; ez velünk tekintélyét közli; ez az ellenségünket, ama sérthetetlenség előtt, melylyel minket a szent áldozás fölruház, megállltja; ez reánk az Ur tulajdonának bélyegét nyomja.

Szivemet és karomat valóban semmi sem erősitheti meg jobban!

Meditator.

A legfölségesebb Oltáriszentség imádása.

Imádlak legfőbb és páratlan mester és elismerem, hogy te végtelenül bölcs és jó vagy. Az ellened elkövetett botrányok jóvátételére neked ajánlom a szent tanitók buzgóságát, a kikkel remélem, hogy egykor majd én is mondhatom és énekelhetem: hogy

Imádtassék végnélkül és áldassék a legméltóságosabb Oltáriszentség!

Adorator.

IRODALOM.

Megrendelési fölhivás! Azon lelkes pártolás, melyben a mélyen tisztelt katholikus olvasóközönség főtisztelendő P. Riedl Kázmér Jézustársasági atyának általam magyar nyelvre át-

ültetett s eddig megjelent műveit részesitette, buzdit arra, hogy negyedik munkáját «Elmélkedések a legméltóságosabb Oltáriszentségről» czim alatt kiadjam.

A katholikus sajtó, a főtisztelendő Klérus, a tek. tanitói kar, továbbá egyes társulatok, egyesületek, olvasókörök, egyletek, hivatalnokok, gazdászok, tisztviselők, papnövendékek, felső- és középiskolai tanulók, kereskedők, mesteremberek (iparosok), földmivelők stb. stb., kik az eddig megjelent üdvös és lelket gyönyörködtető munkákat nemcsak megszerezték, de róluk oly elismerőleg és dicsérőleg nyilatkoztak, bizton hiszem, sőt határozottan állitom, hogy a most kiadandó művecske még inkább megnyeri tetszésüket s kielégiti várakozásukat. E mű 15 ivre terjed s képekkel jelenik meg. Ára diszes vászonkötésben 2 kor. Hogy a nyomtatandó példányok felől tájékozva legyek, kérem a megrendelést mielőbb megtenni.

A megjelent művek ezek:

1. «Szent olvasmányok» az év különböző ünnepeire, diszes vászonkötésben. Ára 2 kor.

2. «Elmélkedések a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedéséről és haláláról». Vászonkötésben 1 kor.

3. «Szűz Mária a mi Anyánk», üdvös beszédek. Ára 1 kor.

Kaphatók: Kovács Józon áldozópapnál Mária-Pócs (Szabolcsm.).

Vargyas Tivadar: *Utmutató a szent gyónásra készülő római katholikus ifjuság számára.* Gyakran nyilvánitott kivánság, hogy a szentségekhez járuló ifjuságnak megfelelő előkészitő könyvet kell nyujtani. Ez óhajnak kivánt eleget tenni szerző jelen kis munkájával. Föladatát meglehetősen oldotta meg, ámbár kivánatosnak tartanók, ha a lelkiismeret vizsgálása valamivel rövidebb, az ájtatossági rész viszont valamivel bővebb volna, főkép pedig a szent áldozás előtti és utáni imákra kellett volna jobban kiterjeszkedni, mert ilyeneket — gyermekeknek valót — keveset ismerünk megfelelőt. De ez a szerző buzgalmát és jóakaratát nem érinti, művének előnyös oldalai pedig — mint egyszerű, nemes előadása, világos kérdései stb. — dicséretet érdemelnek.

Folyóiratok. *Jézus Szentséges Szivének Hirnöke.* Kalocsa. A márcziusi szám tartalma: Bűnbánat könyei. (Rosty K.) — Az Isten Fiának testfölvétele. (Dr. Varga Demján.) — Jézus szentséges Szivének ügyei. — Jézus Krisztus a századok királya. (Hörl Cy.) — Hermenegild. (Filó K.) — Jézus szentséges Szivének kis zsolozsmája. (Rosty K.) — Műveltség vallás nélkül. — Kláver szent Péter. — Jézus szentséges Szivének áldásai. — Az imaapostolkodás havi szándéka februárban.

Szűz Mária Virágos Kertje. Kalocsa. A márcziusi szám tartalma: Názárethi liliom. (Rosty K.) — Mária szenvedései. (Dr. Varga Damján.) — Erős várunk szűz Mária. (Filó K.) — Bánatkönyek. (Tichy Cz.) — A hurón törzsfő esküje. — A boldogságos szűz Mária gyülekezetei hazánkban (M.) — A «Szeplőtelen Fogantatás» lourdesi társulata. (Marianus.) — Rövid elmélkedések a boldogságos Szűz tiszteletéről. (Marianus.) — Adatok hazánk multjából. (Marianus.) — Nézzünk körül.

Katholikus Hitterjesztés Lapjai. Nagyvárad.

Katholikus Egyházi Zeneközlöny. Budapest, VIII. Mária-Terézia-tér 9.

Szent Gellért. Ifjuságí hitszónoklati folyóirat. IV. évfolyamának 7. füzete (Szinek Izidor dr. szent Benedek-rendi theológiai tanár szerkesztésében) a következő változatos tartalommal jelent meg: 1. Bőjt III. vasárnapjára. A gonosz lélek kisértéseiről. Jándi Bernardin, pannonhalmi szent Benedek-rendi tanárképző-intézeti tanártól. — 2. Bőjt IV. vasárnapjára. A szentáldozásról. Zanathy Bódog, szent Benedek-rendi zalavári plébánostól. — 3. Bőjt V. vasárnapja. A tettetésről, hizelgésről és képmutatásról. Zanathy Bódog, szent Benedek-rendi zalavári plébánostól. — 4. Gyümölcsoltó-Boldogasszony napjára. Acsay Ferencz, szent Benedek-rendi győri házfőnök, főgymáziumi igazgatótól. — 5. Nagypéntekre. Sróff Gábor, trencséni kegyesrendi tanártól. — 6. Gyónás előtt. Saly Brunó, szent Benedek-rendi győri főgimnáziumi tanártól. — 7. A tulvilágról. Maszlaghy Xav. Ferencz, pápai prelátus, prépost, esztergomi kanonoktól.

A Katholikus Hitvédelmi Folyóirat februári száma a következő gazdag tartalommal megjelent. Salus papae Leoni Sz. E. — Anakronizmusok. Keményfy K. D. — XIII. Leo és a tudomány ⁂ — Megtértek Csarnoka. Wood Henrik. Szentkereszti. — *Külföldi Szemle*: Kath. és antikath. fölfogás és műveltség küzdelme. Harcz a kath. műveltség ellen Franczia-, Spanyol-, Németországban. A pápa a kath. műveltség mellett. Dr. Trikál József. — *Protestáns Szemle:* A felekezeti békétlenség forrása. Mikép győzheti le a protestántizmus a katholiczizmust. Protesténs revizió. Pilisi. — *Krónikás.* A mult hó eseményei. Ifju Sámbár. — *Irodalom: Vegyesek.* — *Via Crucis*, kath. regény. Irta: Crawford Marion. Angolból dr. Sziklay János. Az elevenen megszerkesztett folyóirat egész évre 8 K, félévre 4 K. Megrendelhető a szerkesztőség czimén: Budapest, VII. Csömöri-ut 32. sz. Ugyanott jó és hasznos könyvek árjegyzéke kapható.

Páduai Szent Antal Lapja. Budapest, VIII. Szentkirályi-utcza 27/a.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1901. évben.

Krajer Rozália Rákos-Csaba, Schatz Matild Strém, Szij Mihály Balogfa, Szakály Mária Soókitótfalu, Novák Anna Budapest, Grátzer Justina Szombatfa.

Szerkesztői üzenetek.

T. B. Ipolyság. Köszönöm szives buzgóságodat. Remélem a távolság nem lesz akadály, hogy *fölszólitás nélkül* is többször szólj olvasóinkhoz.

Dr. K. L. Pozsony. Az autonómiai beszédek leforditása az idő rövidsége miatt elmaradt.

B. J. Elfogyott.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

Alapittatott 1859-ben. Alapittatott 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST,

IV. ker., Molnár-utcza 9. szám.

Épület, toronyfedés, légszesz, vizvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készit.

... Körmeneti lámpákat készitek ...

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Vásároljunk Tanuló Sorsjegyet!

Ő Fensége József Ágost főherczeg ur és főmagasságu Vaszary Kolos bibornok herczegprimás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregácio Finevelő-Intézete szegény tanulók javára

nagy sorsjátékot

rendez. A sorsjáték 1901 október 31-én 85.126 szám alatt lett a m. kir. pénzügyminiszterium által engedélyezve.

Huzás 1902 október 1-én.

Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 10.000 korona értékben. Összesen 1135 nyeremény.

Sorsjegyek kaphatók a «Tanuló Sorsjáték Irodában»

Budapest, V., Alkotmány-utcza 28. szám.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségű papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28*a*.

III. ÉVF. 1902 4. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

III. ÉVFOLYAM. 1902. APRILIS. 4. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Az áldozat. — A vallási szigor hiányát pótolja a müveltség és finom társalgás. Boldogan. — A Mária-Reparatrix örökimádási apáczarend. — Aeterne Rex... — A legfölségesebb Oltáriszentség egy régi társulata — Tanitás az Oltáriszentségről. — A brüsszeli csoda. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Irodalom. — Hirdetések.

Az áldozat.

Bármiként is vélekedjenek egyesek az emberiségnek Istenhez való viszonyáról, abban mindnyájan megegyeznek, hogy a vallásos áldozatok kezdete a történelmi idők elején föltalálható és hogy mindenütt, a hol a világtörténelem hajnala dereng, az áldozati oltárok lángja is fölvillan. A mint nem lehet népet találni, melynek valamelyes fogalma nem lett volna az istenségről, ugy nincs nép, mely Istenének áldozattal ne hódolt volna. Ezen történeti adatokkal egybehangzóan a Szentirás is azt bizonyitja, hogy az első emberek Isten iránt való hódolatukat áldozatban fejezték ki. Szent Athanáz ebből joggal követhezteti, hogy a mint az emberiség minden vallás-erkölcsös oktatását Ádámtól nyerte, ugy az első áldozó is Ádám volt. Aquinói szent Tamás szerint az áldozat és vallás egyidejü. Ha szent Pál apostol, utalva azon áldozatra, melyet Ábel mutatott be, azon megjegyzést füzi hozzá, hogy «Ábel hit által mutatott be Istennek *méltóbb* áldozatot mint Káin, az által bebizonyult az ő igaz volta», ennek oka nemcsak a szándékban keresendő, hanem az áldozat anyagában és megválasztásában is, mert az jobban megfelelt az áldozat lényegének, a kiengesztelődés eszméjének.

A vizözön után az emberiség ismét áldozat alakjában mond köszönetet megmeneküléseért és bármennyire is elmosódott vagy torzult Noé alakja a népek hagyományában, mégis bizonyos, hogy az ifju nemzedék tőle tanulta el az áldozattal kapcsolatos istenitiszteletet és hogy utána nem akadt nép, mely vallását áldozat nélkül el tudta volna gondolni. Csakis a történelemben való járatlanság vezethetett egyeseket azon gondolatra, hogy az áldozatok eredetét a képzelőtehetség gyermekes elfajulásából vagy az ősember vadságából származtassák. Egyrészt a történelem azt bizonyitja, hogy minél tovább haladunk fölfelé a történelem nyomán az emberiség bölcsőjéhez, annál egy-

szerübb és tisztább vallási fogalmakat találunk, melyek később az erkölcsi sülyedés sikamlós lejtőjén a sok istenség posványába vesztek el; másrészt általánosan ismeretes, hogy a népek szellemi fejlődésével az istentisztelet is sokoldaluvá és pazarrá lett. A hinduk aggódó gondossággal tartották be bonyodalmas szertartásaikat, melyek közt lóáldozatukat bemutatták; a görögök és rómaiak, az ó-kor e két legműveltebb nemzete, fölötte változatos áldozati istentiszteletben keresték üdvöket; a római császárok hekatombáihoz nem ritkán száz oroszlánt és sast öltek le és Caligula uralkodásának első három hónapjában százhatvanezer állat öletett le az oltárokon.

A hova az evangelium fénye elhatott, a pogány babona mitikus áldozataival eltünt, mint a nap sugarai elüzik a ködpárákat és ez által a nyugat képe teljesen megváltozott. Mivel a szokásos áldozati öldöklés modern kulturánkból teljesen kiveszett, a keresztény vérontás nélküli áldozat pedig külsőleg alig tünik föl, az áldozat eszméje mindjobban elhomályosodik és félő, hogy teljesen idegenné, ismeretlenné válik. A félműveltek nagy tömege, hiven határozatlan, ködös képzeteihez, megelégszik az áldozat nélkül való vallással és beéri saját maga alkotta kereszténységével, mely az ismeretlen legfőbb lényre, a halhatatlanság lehetőségére, némi humanitásra és erkölcsösségre vonatkozik, a mely azonban idegesen berzenkedik, ha Isten fönségéről és akaratának sérthetetlenségéről, bűnről és büntetésről, a megváltás nagy művéről hall. Ha valamely nézetet vagy szokást ezredéves volta magában még nem tesz helyessé és azért az áldozat szükséges voltát nem lehet föltétlenül és biztosan a régi népek istentiszteletéből bizonyitani, mert az emberiség évezredeken át nyögött a tévelyek rabigájában, föltétlenül szükségesnek látszik az áldozattal kapcsolatos istentiszteletet fogalmából és benső okából megmagyarázni.

Erre nézve a mózesi törvényben egy igen tanulságos és jellemző mondatot találunk, bár első tekintetre igen alkalmas arra, hogy felületes szellemek belőle az áldozatnak gyerekes fogalmát alkossák meg. Általán azt hiszik, hogy a fejlődés alacsony fokán álló népek isteneiket csak emberi szenvedélyekkel, érzelmekkel fölruházva képesek elgondolni és azért azoknak kegyét, jóindulatát csak ajándékok révén biztosithatják maguknak; haragját csak áldozatokkal engesztelhetik ki, akárcsak valamely keleti kényurral szemben. A római tizenkét táblás törvényében az áll, hogy az egyes isteneknek azon áldozatot kell bemutatni, melyet azok leginkább kedvelnek. Ezek folytán a mózesi parancsnak is hasonló értelmet tulajdonitanak: «meg ne jelenj üresen szinem előtt». (Exod. 23, 15.)

Sajátszerű, ha a jelenkor szellemes gyermeke ugy itél a mult fölött, mintha a bölcseség kövét ő találta volna föl. Hogy maguk a képzettebb pogányok is helyesebben vélekedtek, arról a hinduk szent könyve is tanuskodik: «Az Isten szeretete a legfőbb gyönyör, a legtisztább áldozat». Zoroaszter

hiveit arra inti, hogy Ormozdot tiszta gondolattal, szóval és cselekedettel tiszteljék. A szentirásban számtalan helyre akadunk, melyek ezen gyerekes fölfogás ellen tiltakoznak. Gyakran ismétlődnek oly mondatok, hogy a mindenható és szent Jehova az állatok husát nem eszi, hogy nem gyönyörködik a kosok és bakok ezreiben, hogy minden az Övé, bármit is áldozzanak neki; engedelmességet kiván, alázatos lelkületet, tevékeny felebaráti szeretetet és nem áldozati állatot. Később ezen gondolatok a próféta ezen mondatába tömörülnek: «A parancsokra figyelmezni és távozni minden gonoszságtól, üdvösséges áldozat». (Eccel. 35, 2.)

Ezt tanitja a Szentirás és mégis azt mondja: «ne jelenj meg üresen előttem». Azután világosan kifejti a különféle égő és hálaáldozatokat, a melyeket a jámbor érzületű hivőnek nem szabad elhanyagolnia és igy a mit előbb mint haszontalant elutasitani látszott, azt utóbb mint az üdv eszközét ajánlja. Előbb tehát oly tételt állit föl, melytől senki sem tagadhatja meg elismerő tiszteletét: hogy Istennek nem telik kedve az áldozati állatok leölésében; azután erélyesen hangsulyozza, hogy ne jelenjünk meg előtte üres kézzel, vagyis áldozat nélkül.

Miként egyeztethető meg ez az ellenmondás? Mindenekelőtt ugy, hogy minden értelmes lény, mint teremtett, de szabad lény, Istennel szemben engedelmességre van kötelezve és engedelmességének kétféleképen kell nyilvánulnia; először függésének elismerésében, hódolatban, hit- és szeretetbeli odaadásban, egyszóval vallásosságban; másodszor az isteni törvénynek és akaratnak szabadakaratu teljesitésében: erkölcsösségben, erényben. Az ember vallásos élete által hódol a láthatatlan, végtelen hatalomnak mint teremtőjének és törekszik feléje, mint boldogságának forrásához. Az erkölcsi törvényhez való alkalmazkodásával az Isten akaratának szentségét kell elismernie. Ezen két lelkitevékenység a legszorosabb kapcsolatban van egymással. Bár szent Jakab apostol azt tanitja, hogy: «tiszta és szeplőtelen istentisztelet az Isten és Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő szorongattatásaikban és magát szeplőtelenül megőrizni e világtól», nem kell sokat bizonyitani, hogy nem volt szándéka a vallásos életet elhomályositani, hanem csak meg akarta mutatni, hogy milyen gyümölcsökről lehet felismerni az igaz jámborságot.

A katekizmus szerint hit (és erény) nélkül lehetetlen Isten előtt kedvesnek lenni. Mert a ki Istenhez közeledni akar, mindenekelőtt hinnie kell személyes létezésében és szentségében, a mely a jót jutalmazatlanul nem hagyja; továbbá sem gondolatban, sem tettben nem szabad megtagadnia azt a viszonyt, a melyben ő mint teremtett lény Teremtőjével áll, a kit föltétlen uralom illet és a ki ezen föltétlen uralmát más lénynek át nem engedheti. Ebből kiviláglik az előbbi mondat igaz értelme: ne jelenj meg üresen szinem előtt. Üresen, vagyis tartalom nélkül, az örökéletre jogositó érdem

nélkül jelenik meg Isten előtt nemcsak az, a ki önző és világias érzülettel, vallásos és erkölcsös törekvés nélkül éli életét, hanem az is, a ki vagy vallásos gyakorlatokkal, de az erkölcsi törvény elhanyagolásával vagy valóban megszerzett, de Istenre való tekintet nélkül elsajátitott erénynyel vél eleget tenni kötelességének.

A mire minden egyes ember személyisége által kötelezve van, arra az emberiség ősatyja annál inkább kötelezve volt. Isten öntudatos lénynek teremtette és mint ilyentől elvárta, hogy nemcsak saját függését ismerje el és a természet, a fizikai világ nevében hódoljon neki, hanem hogy a szivébe oltott törvénynek megfelelően, a lelki élet méltóságában és fönségében éljen, hogy rendeltetését Isten akarata szerint betöltse és szabadakaratának helyes használatával önmagát tökélesitse. Mivel az Isten iránt való föltétlen odaadás, saját akaratának legyőzése, a test kivánságai ellen folytatott férfias ellenállás nélkül tehetetlen, azért engedelmessége áldozattá vált, a mint az áldozat és önmegtagadás fogalma már a legrégibb népek öntudatában elválaszthatatlanul egyesült. Ez által az isteni szeretetben mindenkorra megerősödött volna és nemcsak önmaga, hanem az egész természet számára is megszerezte volna a békét és halhatatlanságot és igy önmagában egyesitve a szellemi és anyagi világot, az utóbbit is a megdicsőülés diadalára juttatta volna.

Mivel az emberben az anyag és szellem lényegesen különböző világa egyesült, arra volt hivatva, hogy Isten és az anyagi világ közt mintegy közvetitő legyen. Ha tehát mint áldozó viselkedett volna Istennel szemben, akkor a természetnek megáldója lehetett volna. Mivel azonban a helyett, hogy meghozta volna azt az áldozatot, melyet mint szabad akaratu lénynek meg kellett volna hoznia, saját akaratát tette legfőbb törvényévé és igy mintegy megtagadta természetszerü viszonyát Teremtőjével szemben, ezen tagadása kettős életének megrendülését, lelki és testi halálát vonta maga után. Ezen bukásnak és végleges elbukásnak utját állta a mentő szeretet, mely a bukott ember uj életének elején már megváltó és megujitó hatalmával működni kezdett. Ám midőn az ember viszonya Isten iránt igy megváltozott, vallásának és áldozatának is más jelleget kellett ölteni. Istenhez emelt tekintete elhomályosodott, öntudatát a bűn terhe nyomta, érezte, hogy Istentől elidegenült és azért áldozata többé nem gyermeki szeretetből fakadó engedelmes odaadás, hanem arra való törekvés lett, hogy Istenhez közeledhessék és áldozat árán bűnétől megszabaduljon.

Tagadhatatlan ugyan, hogy az őskor áldozatai hódolatot is fejeztek ki, melylyel az emberek az istenség föltétlen uralmát élet és halál fölött elismerték, de ezzel a gondolattal társul már a bűnös szakitás, az egyesülés után való vágy eszméje is, sőt a régi népek áldozatainak ez képezi a főjellegét. Innét van, hogy áldozat lényegét — a bűntől való szabadulás vágyának törekvését — nem a leölt állat átadásában, hanem a vérnek kiontásába helyezték. A Szentirás, mely az áldozatok kezdetét Ádámra viszi vissza, kezdettől fogva a hódolat és engesztelés eszméjét fűzi az áldozatokhoz. Ábel áldozata azért is kedvesebb volt Isten előtt, mert áldozatában, a bárány leölésében inkább jutott kifejezésre az engesztelés gondolata, mint Kainéban, a ki a föld gyümölcsét hozta áldozatul, a mit önmaga termelt, és büszke, gőgös szivvel, tehetetlenségének érzete nélkül, engesztelődés utáni vágy nélkül mintegy adóját rótta le terméséből. Mintha a dölyfös farizeus képe vetődnék előre, a ki jó tetteivel dicsekedve, földjeinek termését mintegy szemlére állitja ki Isten előtt.

Mivel az áldozatnak ezen alapgondolata a legrégibb korból származik, nem csodálkozhatunk, ha a pogányok vallásában is föltaláljuk, bármennyire torzult is el. A hinduk az áldozatot engesztelő eszköznek tekintik és vérontással igyekeznek a kiengesztelést elérni. Ugyanaz a gondolat nyilvánul a perzsák Mitras-, az egyiptomiak Osiris-, Előázsia Baal-áldozataiban. A görögök istentiszteletöket ezen szavakban fejezték ki: «az oltárt vérrel meghinteni.» Az ősgermánok az áldozatot egyszerűen «vér»-nek nevezték és vérezni, vért ontani annyit jelentett, mint istentiszteletet végezni. Az ó- és uj-kor pogányainál a véres állat- és emberáldozatok a leghatásosabb engesztelő áldozatok számába mentek. Mivel az istentiszteletnek ezen alapgondolatát minden népnél föltaláljuk, bármennyire is távol legyenek egymástól és bár semminemü érintkezésben sincsenek, azért Maistre jogosan azon következtetésre jut, hogy a vérontáshoz füzött kiengesztelő erőnek eszméje sem az észnek, sem az esztelenségnek találmánya nem lehet, hanem az emberi természet mélyében kell gyökereznie. Ezen titkos természeti érzésben kell keresnünk annak okát, hogy az ó-szövetségi törvény a véres áldozatokat megtartotta és azoknak valódi lényegét és czélját oly erőteljesen hangoztatta. Ez által a mózesi áldozatok oly lényegesen különböznek a pogányokéitól, a mily lényeges különbség van a mózesi és a pogány vallások között.

Ezen lényeges különbséget azzal az állitással igyekeztek gyengiteni, hogy a pogányság és a zsidók vallása teljesen ugyanaz, csak nyilvánulásukban különböznek, a mennyiben a pogányság a világban nyilvánuló (immanens), a zsidóság a világon kivül álló (trascendens) isten eszmét fejlesztette ki; e két irányzat Krisztusban egyesült. De az immanens istenség, mely a világ alkotó eleme és lelke volna, nem más, mint maga a teremtett világ és annak istenitése a pogányság fő jellemvonása. Az apostol a pogányság eredetét szintén abban látta, hogy az emberek az érzékiségnek hódolva, mindinkább belemerültek a természetbe, mig végre elhomályosult értelmük a természetet isteniteni kezdte és a természeti erőket sokféleségük szerint különböző isteneknek tette meg. Ha némelyek ezen sok istenséget egyesiteni törekedtek és a világot föntartó erőben vagy bizonyos homályos szükségszerüségben az egy istenség eszméjét föltalálni vélték, ez az egység csakhamar ismét

szétmállott a legellentétesebb erőkre, sőt a jóindulatu hatalmak mellett a gonosz istenségek is megjelentek.

Az isteneknek emberi tulajdonokkal való fölruházása sem vezethetett üdvös vallási fejlődésre. A teremtő isteni erő a természetes létrehozás és szülés alakjába nyomorodott össze; az Isten szentsége az emberi szenvedélyek fertőjébe veszett; az isteni igazság hazugsággá, jogtalankodássá fajult. Ezen vészes fogalomzavarnak megfelelően fejlődtek az áldozatok is. Az áldozat nemcsak az áldozónak teljes odaadását jelentette az istenséggel szemben, hanem még inkább az istenségnek belemerülését az emberek életébe, a láthatatlan természeti erőknek beleolvadását a teremtett dolgok végességébe. Azért a kiengesztelésnek eszméje nem annyira erkölcsi értelmü volt, hanem a homályosan megsejtett természeti törvényekre vonatkozott; az általános és részlegesnek kiegyenlitésére szállott le az ősi fönséges gondolat. Minélinkább ruházták át az istenekre a természeti jelenségeket, a létrehozást és elpusztulást, a szülést és halást, a két nem sajátosságait, annál borzalmasabb és erkölcstelenebb lett az áldozatok módja is, mint az Mylitta, Moloch, Adonis áldozati kultusza bizonyitja.

Bármily áthatlannak látszik az a lelki homály, mely a pogány népek lelkére borult, a lelki élet fényét még sem nyomhatta el egészen és a bűnnek tudata, a megváltás szükségességének érzete ott derengett a pogányok lelkében is. A szentelések és tisztulások; szigoru önmegtagadások és önsanyargatások; a költőknek és bölcseknek intései, hogy kevélységet és önzést kerülni kell, eléggé bizonyitják, hogy náluk sem veszett ki teljesen bűnösségüknek, Isten előtt való méltatlanságoknak érzete és azért nem lehet elvitatni áldozataik erkölcsi értelmét, a bűntől való szabadulás vágyát. Az áldozatok tiszta jelentősége csak a mózesi vallásban volt meg. A zsidók absolut Ura a teremtett világon kivül és fölül áll, önmagában tökéletes és boldog, a ki nem szorul a teremtett világra, hogy benne és általa akaratát érvényre juttassa; hanem a világot örök szeretetből teremtő szavával hozta létre. Ily módon az ó-szövetség vallásából minden érzéki ki volt zárva. Az Ur kijelentése: «az vagyok, a ki vagyok» lényegesen megkülönbözteti a zsidók vallását a pogányokétól. A próféták Istent értelemnek, mindentudónak nevezik s ezzel éles ellentétben helyezik a pogányok isteneivel, a kinek főistene nem más, mint a világ lelke, principiuma, a melyből a világ kialakult. Isten az igazság és szentség, a ki irgalomból és szeretetből a bűnbeesett emberiséget igazságra és szentségre vezérli; azért egy népet választ ki és különösen oltalmába veszi, hogy az a meghatározott időig, az Ige megtestesüléseig, az üdv hordozója legyen.

A zsidó nép államalkotmánya theocratikus volt és Jehovával kötött szerződésen alapult. Története nem más, mint folytonos isteni vezetés; földadata pedig, hogy az igaz Isten ismeretét, a kinyilatkoztatott erkölcsi törvényt, a bünbeesés és bűn tudatát, a megváltás igéretét föntartsa és a Megváltó eljövetelét, országának alapitását a többi népnek hirdesse.

Erre vonatkoztak áldozatai és egyéb vallásos szokásai. Ha ezek természetszerüleg némi hasonlóságot mutatnak a pogányok szertartásaival, benső különbségük annál nagyobb, mert czéljuk az erkölcsi megszentelés. Az erkölcsi megszentelés pedig az Istennel való egyesülésben áll, vagyis az isteni élettel való közösség visszaállitásában. Ezt tehát a bűnös szakitás megszüntetésének kell megelőznie, a mit a kiengesztelés — az áldozat — eszközöl. Ezt a kiengesztelést szabályozták az ó-szövetség áldozati törvényei.

(Vége következik.) *Fieber Henrik.*

BOLDOGAN

Kis kápolna közelében,
Árnyas liget szűz legében
Oly jó nékem!

Lelkem ujul, szivem vidul,
Boldogságom tüze kigyul
Olthatlanul.

Vágyam többet nem óhajthat,
Mint ez édes, szent nyugalmat,
Mely elringat.

Ha rám hull a bűnak éje,
Béragyog az oltár fénye,
Tündöklése.

Kis oltáron vár nagy szentség,
Hol az örök Szeretet ég:
Kezdet és vég.

Itt talál a piros alkony,
Sok éjszakám itt virrasztom
Álmatagon.

Nem hallszik itt földi lárma,
Orgonaszó lágy danája
Sir csak fájva.

Vele zokog árva lelkem
S igy ezer búm, száz keservem
Temetgetem...

Szepessy László.

A vallási szigor hiányát pótolja a műveltség és finom társalgás.

Azok, a kik az uj pogányságért rajonganak és azt hiszik, hogy megvetve és kigunyolva a kereszténységet a műveltségnek már igen magas fokát érték el, ilyen műfogalmakat is eregetnek világgá, meg sem gondolva, hogy ezzel milyen nagymérvü ellentmondásba keverednek.

II. Katalin Oroszország császárnőjét a modern világ művelt nőnek tartja. Diderot, D'Alembert, Voltaire a XVIII. század humanizmusának

nagy apostolai állandó levelezésben állottak vele. Voltaire «*világitó éjszaksarki csillag*»-nak nevezte őt; kortársai előtt általában éjszak Semiramisa volt.

Az elfogulatlan történelem birói széke előtt azonban ezen művelt nő, mint hitvesgyilkos tünik föl, ki férjét megfojtja; mint testvérgyilkos, ki Iván herczeget meggyilkoltatja; mint kielégithetetlen gyönyörvadász, ki magas méltóságát nagyrészben a testiség kielégitésére használja föl.

A műveltség tehát egész jól megfért a vérfoltos és erkölcstelen nő ölében, mi meg nem történhetett volna a szentségi Jézus közelségében, hol az ember a valláserkölcsi öntudat összhangját a legfőbb tekintély követelményeivel találja föl. Itt bizonyára ő is megtanulta volna, hogy a benső valláserkölcsi alap nélkül való finom műveltség nem biztositék a vadság ellenében. A jó lelkiismeret az oltárszekrényből hallotta volna: «*ne ölj*», «*ne paráználkodjál.*»

Robespiere, Diderot, D'Alembert és Rousseau hamis műveltségére a csattanós feleletet megadta a nagy franczia forradalom. E művelt urakat egyszer Voltaire megvendégelte. Társalgás közben Diderot az embert a békától származtatta le. Mig a béka-sarjadék szellemi tehetségét vitatták, a házigazda szolgáit figyelte, kik mohón szivták magukba a vendégek elbeszéléseit. Mihelyt ezek a teremből távoztak, hogy más fogást emeljenek a lucullusi asztalra, fölugrott és önmagából kikelve intette le a vendégek társalgását, mondván: «*Ne beszéljenek kérem szolgáim előtt; nem akarom, hogy az éjjel nyakamat elmetszszék és zsebemet kifoszszák*».

Ime, a vallástalan műveltség nagy apostolai megremegnek arra a gondolatra, hogy a vallási szigor hiánya gyilkosokkal övezi őket körül. De azért tovább fecsegnek, mert megvakitotta őket a fékevesztett emberi szenvedély.

A XV. század neveltje Medici Lorenzo, ki Florencz fölött korlátlan hatalmat gyakorolt s kit ravasz diplomácziája miatt megromlott kora «*dicső*»-nek nevezett, nagy mértékben pártolta a tudományt és szépművészetet, hogy még inkább nagynak tünjék ki a beteges korszellem előtt, környezetébe vonta a legképzettebb férfiakat; irt könyveket is, de faragott erkölcstelen dalokat is a ledér ifjuság számára, kik mohón kapták a fejedelmi gyártmányokat; hogy révedező lelkülete és erkölcsi értéke mégis valamelyes formában jelentkezzék, egyházi énekeket is gyártogatott. A vallás hiánya őt a romlottság tetőpontjára vitte; maga rendeztetett itt eléggé nem jellemezhető ocsmány álarczos bálokat. Alatta Flórencz a kicsapongó dáridók szülőanyjává nevekedett. Mindez azért, hogy testben, lélekben megronthassa népét s hogy fölötte kényurként uralkodhassék.

Mily másképen gondolkozott volna, ha a szentségi Jézus társaságát kereste volna inkább, hol megtanulta volna: «*Szeresd felebarátodat, mint önmagadat*» s hogy «*nincs hatalom, hanem csak az Istentől*». Tehát a hatalommal és méltósággal sohasem szabad visszaélni embertársaink lelki sőt testi kárára sem.

A legközelebb mult századot nagy előszeretettel nevezik az emberek a «*fölvilágosultság századá*»-nak s ha a dolog mélyére hatolunk, szomorgó lélekkel konstatálni kell, hogy a nagyra emelt század valamennyi elődénél szegényebb volt — jellemekben, mert mivel az önhittség és elbizakodottság rozsdája csaknem megemésztette az emberek szivéből az élő hitet, önzés, haszonlesés, hiuság ette be magát a társadalom nyilvános és magános ügyeibe. A Bakony lakóit hivatalos bureaukba szoritótta az álműveltség; a czifraszürös akasztófavirágokat szalonbetyárok váltották föl, kik ellenében soha sem lehetett sikeresen védekezni; a családi szentélyben épen ugy nem, mint a törvény előtt. A rablás, csalás, lopás, sikkasztás, uzsora, vérfertőzés, gyilkosság és öngyilkosságról állandó rovatot vezettek a lapok. A kormányoknak aggodalmat okozott a javitóintézetek és őrültek házának szaporitásából keletkezett befektetések előteremtése. A börtönökről csak annyit, hogy az elfajzott humanizmus örve alatt a kisebb tolvajok a nagyobbak iskolájában tanulják ki a fortélyokat, melyekkel a szorgalmasan munkálkodó vagyonosabbak javait könnyü szerrel elemelni lehetséges. Mindezt a vallási szigor hiányában megerősödött műveltség és finom társalgás idézi elő.

A vallás a művelődésnek ellensége soha sem volt, hisz a műveltség az Egyház emlőjén nevekedett nagygyá. Csak a vak és elfogult vádolhatja az Egyházat arról, hogy ellensége a tudomány és szépművészeteknek.

S mit mondjak a mi ifju századunkról. Erkölcstelen anyától született fatytyu gyermek ő, ki, ha kellő nevelésben nem részesitjük, csakhamar elpazarolja a kis örökséget is, melyet anyja minden ledérsége és könnyelmüsége daczára sem birt elvesztegetni.

Már két éves e szerencsétlen gyermek, ki anyja összes hibáit örökölte, de ki önhibáján kivül viseli a szégyenfoltot arczán. Ezt a gyenge gyermeket kell kellő nevelésben részesiteni; oda kell kényszeritni az oltárszekrényhez, hogy ocsudjék föl bűnös álmából és ismerje föl már zsenge korában, mennyi kegyelem és áldás fakad ideig és örökké tartó boldogságára a kiapadhatatlan forrásból. Gondosan kell minden lépteire felügyelni, mert környezete megromlott, a családtagok lelkibetegek.

Körülötte elhanyagoltatik a sziv nemesitése és az erkölcsök tisztasága. A külső műveltség rongyait ugyan reá aggatja, de elernyedett izmai kiáltó meztelenségében tárul lelki szemeim elé. Az iskolákban tanitják ugyan még a latin és görög klasszikusokat, de csak azért, hogy e gyermek hamis műveltséget szivhasson magába s később a vallást is a klasszikus ó-kor üres lomtárába utalhassa s fülig szerelmes lehessen az uj-kori klasszikus műveltségbe, melyek remek példányait a titkos társulatok szolgáltatják.

A szépművészetek kiküszöbölték az idealizmust, realizálják a legszen-

tebb eszményeket is. A természet után való alkotások levetkőzve a mélyérzelmű középkori fölfogást, egész meztelenségében mutogatják, a mi természetes. Palotáink, diszépületeink sőt, fájdalom, itt-ott már templomaink is olyan épitészeti modorban készülnek, mely megtagadni hivatott minden vallásos alapot. Művészeink, iróink, államférfiaink, a nemesség nagy része, a nép meg van fosztva minden nyilvános és magánerénytől. Az erkölcsi érzelem az álműveltségben megfulladni látszik.

Machiavelli szavai a mai korban is találóak, ki ezt irja: «A fiatal emberek majd semmi korlátot sem vetnek maguknak, tulságosan költenek ruhákra, ünnepélyekre és egyéb kicsapongásokra, folytonosan tétlenek; a játékra és az asszonyokra pazarolják vagyonukat és idejüket. Egyedüli gondjuk és törekvésük pompás öltözékre, elmés és finom kifejezésmódra irányul s ki beszédében legügyesebben tud vágni, azt a legokosabbként legjobban tiszteltetik».

Ilyen környezetben kezdi meg élete pályáját a fönnebb emlitett két éves gyermek. Neveltetése tehát fontos körülmény; tőle függ a jövő.

Ismertessük meg vele idejekorán, hogy a vallási szigor hiányát nem pótolja a műveltség és finom társalgás. Ne csak a báli termekben legyen ő finom és előkelő, de tudjon előzékeny lenni a szentségi Jézus irányában is, ki megtanitja őt hinni, remélni és tisztán, bűntetlenül szeretni. E három isteni erény birtokában sajátithatja el a valódi műveltséget, mely az emberi méltóságnak inkább megfelel.

A Tiberiás-tengeren evező tanitványok a felülkerekedett vihartól megremegve felköltötték a tanitásban kifáradt és a hajó orrában elszunyadt isteni Mestert s könyörögtek, mondván: «*Mester! szabadits meg, mert elveszünk*». Az uj szellem ma is korbácsolja az élet tengerét, az emberi vélemények és elméletekből alakult hullámok verései már-már roncsokká látszanak szakitani az ut, igazság és élet hajóját, ne legyünk aluszékonyak, az oltárszekrényhez zárandokolván ébren kiáltsuk: «*Mester! vonzz magadhoz mindeneket, de különösen azokat, kik az általad kinyilatkoztatott vallás szigorát az emberek szivéből kitörülni törekednek. Világositsd föl elméjüket, hogy belássák, miszerint csak a te szentséges kereszted tövében fakad az igazi műveltség.*

Föl tehát a munkára! Az Isten velünk van. *Karkecz Lajos.*

AETERNE REX...

Latinból forditotta: *Nagyfalusi Lajos.*

Örök Fölség, örök király,
Oh üdvösség szent Istene!
Mi az? győzelmed hirdeti,
Halálba döntve a halál!

Fölszállsz, honnét igazgatod,
Csillagrajoknak táborát,
Ki Istenséged trónusát
Nem kérted s át sem adhatod.

Kinek a nagy világremek,
Minden lény, szellem, emberek,
A menny, a föld s az alvilág
Térdhajtva hódol és remeg.

Rettegnek a szent angyalok,
Mi bámulandó változás!
Éltünk veszett, a test megölt,
S megvált az Élet, testet ölt.

Vezesd, vezesd gyarló utunk,
Várj fönn, mig hozzád juthatunk;
Világra nem szorulsz — de az
Boldogságodra rászorul.

Gyarló szánk hát feléd rebeg,
Bocsásd, bocsásd a vétkeket;
Szivünk serkentsd az ég felé,
S onnét kegyelmet önts belé!

S ha villámként itéleted
Kemény órája fölvirrad,
Irgalmad óh, deritsd reánk,
E nélkül elvesz koronánk!

Ragyogtasd fényedet mi ránk,
Jézus! ki mennybe fölvonulsz;
Atyánk s Isten-lehelte Láng:
Minden szent lény örökre áld. Amen.

A Mária-Reparatrix örökimádási apácza-rend.

III.

A társulat első napjai.

1855 julius havában d'Hooghvorst báróné közölte gyóntatóatyjával határozatát, vagyis inkább óhaját, mely az előző év deczember 8-án fogamzott meg lelkében, hogy t. i. a boldogságos Szűz oltalma alatt, Isten kiengesztelésére szolgáló társulatot akar alapitani.

Petit atya, ismerve gyónólányának természetfölötti látományait, a melyekből tisztán és világosan kitünt, hogy Istennek vele valami különös czélja van, nagyon helyeselte a báróné szándékát s megigérte neki, hogy mindenben segitségére lesz. Az istenfélő özvegyet vállalatában Studer atya, a Jézus-társaság provinciálisa is nagyban támogatta és erősitette, s ez a bölcs férfiu igen sok érdemet szerzett a rend alapitása körül.

A kiengesztelés nagy műve a következő év október havának 11. napján este, a báróné Grenelle-utczai lakásán kezdődött meg, a hol is már négyen csoportosultak a köré a tiszteletre méltó nő köré, a kit anyjuknak neveztek.

Egy hónap mulva, november 8-án az első tanácskozás alkalmával már nyolczan voltak együtt. Ezen a napon az alapitónő kiosztotta társainak a viselendő neveket. Ő a maga részére a Mária de Jesu nevet választotta. Mindnyájuknak védőszentjük neve mellett a Mária nevet is kellett viselniök, mert hát nem természetes-e, hogy annak az áldott jó Anyának a nevét viseljék, a kit hivatva voltak itt e földön a megvetett, elfelejtett, kigunyolt, szenvedő Jézus oldalán helyettesiteni.

November 13-án, kostkai szent Szaniszló ünnepén a kis csapat átvonult a Monsieur-utczában levő uj otthonukba, a melyet Studer atya augusztus hó 4-én, a havi Boldogasszony ünnepén talált számukra, s a mely czéljuknak teljesen megfelelt.

A zárdául szolgáló helyiséget november 21-én ünnepélyesen fölszentelték s ettől fogva végezték közösen a boldogságos Szűz zsolozsmáját.

Nyolcz nappal később Mária anya teljesen elzárkózott a külvilágtól, hogy elmélkedéseit s imádságait a legnagyobb csendben és nyugalomban végezhesse s az Ur Jézustól további utasitásokat és tanácsot kérjen.

Ez a lelki gyakorlat valóságos mennyei boldogság volt számára, telve fénynyel és világossággal. Nagy művének tervezetét napról-napra tisztábban látta kibontakozni lelki szemei előtt, főkép pedig arra a meggyőződésre jutott, hogy a létesitendő Mária-Reparatrix társulatnak, a mennyire csak lehetséges, mindenben a Jézus-társaság szervezete szerint kell alakulnia.

Ekkor történt az is, hogy a boldogságos Szűz az alapitónőnek értésére adta, hogy apáczái számára minő öltözetet válaszszon; ennek a különös kegynek az elbeszélését későbbre tartjuk fönn. Deczember 8-dikát, a «Szeplőtelen fogantatás» ünnepét Mária anya, kedves leányai közt ülte meg; ez volt az első évfordulója ama nagy napnak, a melyről már előbb szólottunk.

A megpróbáltatások és kegyelmek egymást követték, mint minden olyan vállalatnál, mely Isten akaratával történik. Mária de Jesu anya legnagyobb megpróbáltatását a gyermekeitől való válásnak szükséges volta képezte. Oh, mennyire küzdött önmagával! Hogy megtört anyai szive! Mennyi könyet ontott e miatt titkon, imádkozásai közben! Ez a szenvedés hasonlitott némely tekintetben ahhoz a végtelen nagy gyötrelemhez, a melyet az Ur Jézus a getszemáni kertben érezett. S ő is az isteni Megváltóhoz hasonlóan e szavakat mondá: «Muljék el tőlem e keserü pohár!» És a háborgó sziv végre lecsendesült, a természet szava elhallgatott, a szegény anya zugolódás nélkül vetette magát alá Isten akaratának, kijelentve, hogy senki sem fogja megtudni, minő nagy áldozatába került ez neki! Ez a válás azonban még nem következett be egyhamar. A gyermekek, még a fiuk is,

nagyon kicsinyek voltak arra, hogy anyjuk magukra hagyja őket. A Monsieur-utczai kis palotában a báróné, gyermekei számára elkülönitett lakosztályt rendeztetett be, sőt nem egyszer szünidejük alatt Belgiumba is elkisérte őket.

1856 juniusában Patrizzi bibornok a trónörökös keresztelőjére Párisba érkezett; a bibornok régen ismerte d'Hooghvorst bárónét, atyjának, d'Oultremont grófnak jó barátja volt. Ez a körülmény valóságos isteni gondviselésként tünt föl az alapitónő előtt, mert hát igy ismertethette meg az alakulófélben levő intézményt Rómával. Studer atya azonnal kidolgozta a rend szervezetét s Mária de Jesu anya egy levéllel együtt átnyujtotta azt ő eminenciájának. A bibornok megigérte, hogy a levelet sajátkezüleg fogja a Szentatyának átadni.

Nyolcz-tiz nap mulva a bibornok lépéseinek sikerét tudatta a bárónéval és egy hónapra rá Mgr. Fioramonti, a pápa titkára és latin levelezője, csupa jóakarattal és bátoritással telt levelet irt neki a Szentatya nevében.

A társulat mindinkább növekedett, sürgőssé vált, hogy egyházilag is elismerjék azt; az alapitónő azonban nem volt tisztában a helylyel, a hová zárdáját telepitse, sem Páris, sem Belgium nem volt alkalmas erre, mivel mindkét helyen nagyon kiterjedt rokonsága volt. Igen sokat imádkozott és imádkoztatott azért, hogy Isten világositsa őt fel, s könyörgését meg is hallgatta az Ur.

Deczember havában Mária de Jesu anya egyik elszászi származásu leánya által összeköttetésbe jutott Mgr. Raess-sel, a straszburgi püspökkel.

Szerencsés véletlen folytán Mgr. Raess megismerkedett d'Oultremont gróffal, a kinek wégimonti kastélyában egy alkalommal hosszasan időzött. A püspök akkor a római udvar részéről fontos küldetéssel volt megbizva s igen jól esett neki a gróf támogatása és szives vendégszeretete.

Midőn Mgr. Raess-nek tudomására jutott, hogy egykori házigazdájának leánya miben fáradozik, fölszólitotta a bárónét, hogy ujonnan alakult társulatával az ő székvárosában telepedjék le, s mindenben segitségét és támogatását igérte.

1857 január utolsó napjaiban a fiatal társulat, daczára a szigoru télnek elhagyta Párist s Elszászba költözött. Mgr. Raess az érkező apáczákat valóságos atyai szivességgel fogadta s megengedte nekik, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentséget kápolnájukban minden vasár- és ünnepnapon kiállithassák! A szeretet eme trónján az isteni király a legkiválóbb lelkeket gyüjtötte maga köré, s a Mária-Reparatrix-társulat napról-napra növekedett számban és tekintélyben.

De, bár Isten bőséges áldásában részesitette az alapitőnő nagy művét, a szegény báróné megpróbáltatása még korántsem ért véget.

D'Hooghvorst báróné buzgóságát egész rokonsága és ismerős köre szigoruan elitélte, s gyermekei is érezték ennek az igazságtalan itéletnek

minden keserüségét. Emiliának meg kellett tehát kétszereznie gyermekei iránt való gyöngéd szeretetét s ezt föltünő módon észre is vétetni velük, nehogy elveszitse anyai befolyását fölöttük. Még azok is, a kik leginkább ismerhették volna lelkületét és szándékát, pálczát törtek fölötte, s a helyett, hogy védelmére keltek volna, mindenki helytelenitette és elitélte eljárását.

D'Hooghvorst báróné erre visszatért Párisba s mintegy felelve az ellene fölhozott vádakra, egészen gyermekeinek élt, nevelésükre forditotta minden idejét, a legnagyobb szeretettel vette őket körül, hogy megmutassa nekik, minő helyet foglalnak el még mindig az ő szivében.

Ha egyszer valamikor, mint a hogy reméljük is, Mária de Jesu anya élettörténetét apróra leirják, kitünik majd belőle, minő akaraterő, türelem, gyöngédség, szelidség, alázatosság, jóság, szóval mennyi erény volt ennek a szentéletü asszonynak a szivében fölhalmozva, de mennyit is szenvedett szegény! Azonban soha panaszra nem nyitotta ajkait, sőt még emlékirataiban is csak igy sóhajt föl: «Oh édes Üdvözitőm, jól tudom, miért adtál nekem ily érző anyai szivet, azért ugy-e, hogy a sok keserüséget és szenvedést, a melyeket rám bocsátasz, szivem legtitkosabb rejtekében is érezzem». És hozzá teszi: «Áldott legyen a te neved, oh Jézus, ezért a mártiromságért, mert meg kell vallanom, hogy életem legkedvesebb emlékei mindig a te érted való szenvedéseim lesznek. Minő csekély viszonzása ez annak a sok jónak, a mit értem tettél, oh én isteni Megváltóm!»

Ime, ilyen következtetéseket von le sok megpróbáltatásaiból a hőslelkü asszony!

A szegény mártir sóhajtása is hála és dicshimnusz volt, nem zugolódás, hanem Alleluja. Egyébiránt az Ur Mária de Jesu anyát sok örömben és boldogságban is részesitette. 1857 május első napja lett az apáczák beöltöztetésére kitűzve. Ezen a napon Mária de Jesu anya nagy örömére az apáczák között a legkülönfélébb nemzetiségek voltak képviselve, mintegy jelezve a szent társulat elterjedését.

«Ennél az első beöltöztetésnél tizenegyen voltunk — irja — s valamennyien más nemzetbeliek; belga, angol, franczia, piemonti stb.»

Az ünnepélyes szertartást Raess püspök végezte, s Rapp abbé, Studer atya, Bertrand atya és sok más pap segédkezett benne. A fátyolt d'Hooghvorst Olimpia kisasszony tüzte édes anyja fejére; ez a bárónét roppant boldoggá tette és szinte előre érezte, hogy kedves leánya majdan szintén Istennek áldozza életét, s atyja neve után a Mária Viktória nevet választandja. Hiszen férje megigérte neki, hogy ott fönn csupán azt fogja kérni, hogy gyermekei életüket Istennek szenteljék.

Eddigelé Mária anya nem akarta befolyásolni leányait elhatározásukban, nem beszélt nekik soha a vallásos életről, mert az erre hivatottságot csak Isten sugalhatja, senki más. Másnap reggel Olimpia kijelentette anyjának, hogy egy év mulva, ha a szent Szűz megengedi, ő is óhajtaná fölvenni a fátyolt; ez az óhajtása be is teljesedett, mert a következő év május elsején, szűz Mária nevenapján, Mária Viktória testvért apáczának avatták föl. «Leányomnak végtelen öröme, kimondhatatlan boldoggá tett engemet — irja a báróné — oh, milyen szivesen áldoztam föl ezt az ártatlan, üde virágot az Ur Jézusnak.»

Május másodikán Mária anya hat társnőjével letette az első fogadalmat. A novicziusruhába öltözött Mária Viktória testvér volt az, a ki a püspök kezei által anyjának, valamint a többieknek is a fátyolt, a szivet és a feszületet fölajánlotta, e három jellel érzékitve meg a visszavonhatatlan áldozat megörténtét.

Mária Viktória a lemondás iskolájában nevelkedvén, azzal az óhajtással állt elő, hogy noviczia-évének hat hónapját anyjától távol tölthesse. Kérését teljesitették is, de megrongált egészsége miatt kénytelen volt valamiyel előbb Párisba visszatérni. E hat hónap alatt a társulatnak egy második háza is létesült Párisban a Vaugirard-utcza 205. szám alatt, a hol a társulat 1858 november havában telepedett meg.

1859 áprilisban Mária de Jesu anya igen nagy gondtól szabadult meg. Ez a gond már régóta nyomta anyai szivét. Idősebb fia, Adorján, Rómában megházasodott; az esketési szertartás gonzagai szent Alajos kápolnájában ment végbe s ezzel d'Hooghvorst báróné forró óhajtása teljesült.

Ugyanez év nyarán Saint-Cyr atya, maduréi hittérítő, segitséget kért az ujonnan alakult társulattól, hogy a szerencsétlen indusokkal az egy igaz Istent megismertessék, főkép pedig, hogy köztük apáczákat gyüjtsenek.

A szegény alapitónő sokat imádkozott és szenvedett, mielőtt határozott volna; három hónap mulva azonban elfogadta a missionárus ajánlatát és csodálatos módon, épen az a három apácza, a kire gondolt, s a kikre a nehéz föladatot bizni szerette volna, minden előzetes fölszólitás nélkül, önként jelentkezett.

Mária de Jesu anya a Madurébe menő két apácza társaságában november 16-án tette le az utolsó fogadalmat. Az alapitónő nem minden aggodalom nélkül vált meg szeretett társnőitől, a kiket a társulat alapitásának kezdetétől fogya az Ur reá bizott. Bármennyire uralkodott is magán, meglátszott egész lényén a nyugtalanság ezen a napon; a miről ő maga is igy emlékezik meg: «Ugy-e sokba került önnek ez az öröm, jó anyánk? — kérdék leányaim. — Igazatok van, ez az öröm igen sokba került nekem, de az Ur Jézus most még inkább velem volt, mint valaha».

A következő karácsony ünnepén ifjabb leánya, Margit, gondolatokba merülve, némán lépett be édes anyja szobájába. «Mit akarsz, gyermekem?» kérdé tőle a báróné. A fiatal leány ekkor zokogva borult anyja karjai közé s igy válaszolt: «Istené akarok lenni, egyedül az övé! hadd maradjak itt a

világtól távol, Olimpiával és önnel, édes jó anyám, oh engedje ezt meg nekem!»

Január elején átadta összes ékszereit anyjának, kérve őt, osztaná ki azokat a szegények között. Ugyanezen hónap 12-én felöltötte a jelöltek fekete ruháját s a legnagyobb örömmel lépett a társulatba. D'Hooghvorst bárónét is végtelen boldoggá tette leánya elhatározása, bár ez fejére ujabb zivatart zuditott, mely erősen megremegtette ugyan lelkét, a nélkül azonban, hogy megtörte volna.

Egyébiránt, a mint már számtalanszor láttuk, életének minden válságában megsegitette őt az Ur.

Mária de Jesu anya sok védelmezőre és pártolóra is talált. Ilyenek voltak nevezetesen, a mint irataiban is emliti, testvérbátyja és annak a felesége. D'Oultremont Károly gróf nem csupán szóval védte hugát, hanem minden ügyének elintézését magára vállalta, ugy hogy Mária de Jesu anyának ezentul sem a világra, sem vagyonára nem volt többé gondja, és a mint magát kifejezi: még a vihar is az óhajtott kikötőbe sodorta hajóját.

Élete viharai közt legnagyobb vigasztalására szolgált az a nevezetes esemény, hogy kedves leánya, az ő kis Margitja, 1860 márczius 19-én szintén apáczának öltözött s Mária de Sancta Julia nevet nyerte; édes anyja e nevet honfitársának, a boldog emlékü mont-cornilloni Juliának tiszteletére adta neki.

Az utjába torlódó tömérdek akadálylyal küzdve, Mária de Jesu anya a boldogságos Szüz szeplőtelen szivéhez és szent Ignáczhoz folyamodott, s megigérte szent Ignácznak, hogy ha segiti ügyét lebonyolitani, ugy személyesen megy el Loyolába, hogy közbenjárását neki ott, a tiszteletére épitett templomban, megköszönje.

Az igéret beváltásának órája nemsokára elérkezett. Az alapitónő tehát 1860 áprilisában utra kelt s Toulouse-ban is megállapodott egy időre. Az előző esztendőben ugyanis, midőn Maduré-be menő három leányát a Notre Dame de la Garde lábaihoz elkisérte, Párisba Toulouseon át jött vissza, a hol is Studer atyától egy némely dologra nézve tanácsot akart kérni. A városon keresztül menve, az Inquisitio-utczán egy szegényes, elhagyatott külsejü kápolna tünt Mária anya szemébe. «Minden — a mint irja — nagyon sötét, nagyon rideg, nagyon szomoru volt benne». Ez a kápolna a Jézustársaság tulajdonát képezte, s a mint Studer atya által értésére jutott, a rend szerette volna eladni.

Mária anya azonnal megvette a kápolnát és szeptember 24-én megalapitotta Toulouseban a társulat uj házát.

Május havában váltotta be szent Ignácznak tett igéretét s Bouix atya vezetése mellett Mária Viktória és Mária Magdolna anya társaságában Loyolába zarándokolt, a hol igen sok isteni kegyelem várt reá. Nagy boldogságról és meghatottságáról tanuskodnak emlékiratainak ama lapjai is, a melyeken utazását a legremekebb stylusban irja le. Élénk szinekkel festi a vidék szépségét, s a fellegekbe nyuló hegyekkel koszoruzott Loyolát. Leirja apróra a templomot, a dómot, az ódon kastélyt az udvarán levő kúttal, a kis kápolnát, a mely azon a helyen épült, a hol szent Ignácz született, valamint szent Ignácznak kápolnává alakitott szobáját is, a melyben a három zarándoknő szentmisét hallgatott.

De legjobban meghatotta az ájtatos alapitónő lelkét az a sok kegyelem, a melylyel őt utjában Isten elárasztotta, különösen pedig, mikor megengedték neki, hogy a szent szobájában néhány órát egyedül tölthessen.

Itt azután tetjesen elmerült imádságában, sokat sirt, végre a jó Jézus teljesen megnyugtatta lelkét, a szive megtelt örömmel és bizalommal.

Szivében ezentul még hatalmasabban lángolt az Ur Jézus neve iránt való végtelen szeretete, a lelkigyakorlatok könyvét még nagyobb tiszteletben részesitette, s kimondhatatlan vágyat érzett, hogy Jézus nevét mentül nagyobb körben terjeszthesse, s mentül több lelket nyerjen meg a mi Urunk Istenünknek. E zarándoklás a Táborhegyére emlékeztette. «Nem, soha sem fogom elfelejteni — irja egy helyen — azt a csodálatos érzést, a mely bennem ez áldott helyen keletkezett».

Utazásának emléke mindig fölfrissitette és megerősitette lelkét.

Mária de Jesu anya «Emlékiratait», a melyeket felsőbb meghagyásra irt, 1863 január 6-án fejezte be. Az utolsó lapokon örvendetes eseményt mond el; u. i. fiatalabbik leánya, Margit, 1862 január 11-én Mária de Julia néven letette az első fogadalmat. E nap a boldog anyára nézve a diadal napja volt. «Oh, mily boldog voltam ezen az ünnepen — irja — mert Istennek adtam legkisebb leányomat s vele együtt szivemet is.» A jó anya most már csakugyan Istennek áldozta mindenét, s valahányszor egy-egy ilyen áldozat végbe ment, az rá nézve mindig igen nagy ünnep jelentőségével birt. Majd később meglátjuk, hogy az Ur még nagyobb áldozatokat kivánt tőle s szerető anyai szivét jóságos kezének egész erejével sujtotta.

1863 január 6-án Mária de Jesu anya Londonban a társulatnak egy ujabb házát alapitotta meg, a hol Wiseman bibornok által mondott első szentmisén ő maga, személyesen is megjelent. D'Hooghvorst báróné igen sokat adott erre az ujonnan alapitott házra, lévén ez a hires protestáns világváros kellő közepében. Egyébiránt az alapitónő igen szives fogadtatásban és bátoritásban részesült Wiseman bibornok és néhány előkelő angol hölgy részéről, kik közül főkép a hires lady Fullerton Georgina emlitendő.

A ház, mely a társulatot magába fogadta, némikép hivatva is volt arra, hogy falai között a megsértett Istent kiengesztelják. Egy indiai királyné lakott itt ugyanis valamikor egész kiséretével, s itt állitotta föl rettenetes bálványait, iszonyu véráldozatokat mutatván be nekik. «Minő pompás helye van itt a

társulatnak! — kiáltott föl a tiszteletet gerjesztő agg főpap, midőn a zárdába lépett. — Valóban, a gondviselésnek csodálatos utai vannak, ájtatos zárdaszűzeknek kellett e házba jönniök, hogy a megbántott Istent imádságaikkal kiengeszteljék».

Mária de Jesu anya az uj zárda főnöknői teendőivel idősebb leányát, Mária Viktóriát bizta meg.

Három hét mulva Mária de Jesu anya, apáczáival együtt visszament hazájába s egyelőre megalapitotta a tournai-i házat, remélve, hogy a társulat mielőbb gyökeret ver szülőföldjén; ugy is lett, s 1866-ban már Liégeben is megtelepedtek.

A legfölségesebb Oltáriszentség egy régi társulata.

Voyer d'Argenson Renatus gróf irodalmi hagyatékában több kötet jegyzőkönyvet találtak, melyeket ő vett föl egy XVII. századbeli franczia szentségi társulat üléseiről. E köteteket Bauchet franczia benczés nemrég kellő jegyzetekkel kiadta. A könyvek érdekes világot vetnek a XVII. század vallási és társadalmi viszonyaira s szem elé állitják, hogy mily hatalmas és üdvös befolyást gyakorolt a szentségi társulat kora viszonyaira, s mily sikeresen működött a katholikus szellem érvényesülésén. Nem lesz érdektelen a «La Verité Francaise» nyomán e vallási társulatról némi kis ismertetést nyujtani.

A szentségi társulatot 1630-ban alapitották Ventadour herczeg, languedoci főkapitány, Angoumaisi Fülöp kapuczinus, de Grignan világi pap későbbi st. paul-i püspök, de Pichery királyi főudvarmester és Suffran jezsuita, XIII. Lajos és Medici Mária gyóntatója kezdeményezésére Párisban. A társulat tagjai közé a legelőkelőbb családok férfi- és nőtagjai, valamint a többi társadalmi osztályok legjelesebb képviselői léptek. A czél, melyet maguk elé tüztek, nemcsak vallásgyakorlat volt, hanem főkép paulai szent Vincze műveinek pártolására vállalkoztak. A társulat *titkos* volt, de nem azért, mintha az egyházellenes titkos egyesületek módjára a napvilágtól és az ellenőrzéstől féltek volna, hanem hogy a tagok az alázatosság erényét annál inkább gyakorolhassák, midőn jót tesznek. XIII. Lajos nagyon jól ismerte a társulat szellemét és czélját s a maga körében minden lehető eszközzel pártolta, ugyszintén a hatalmas Richelieu bibornok is teljesen méltányolta a buzgó egyesület törekvéseit. Ennek daczára Mazarin bibornok különböző oldalról jövő nyomásnak engedve, a társulatot 1633-ban föloszlatta.

E társulat tagjai kötelezték magukat, hogy Isten dicsőségét és a lelkek üdvösségét tehetségük szerint előmozditják. A tagok kötelesek voltak meghatározott sorrendben előirt szándékokra imádkozni az Oltáriszentség előtt s a szent áldozáshoz járulni. Az imádsághoz járultak az irgalmasság testi és lelki cselekedetei, melyeket a kórházakban és fegyházakban föltünés és hivalkodás nélkül, de szintén előre megállapitott terv szerint végeztek a tagok s ebben főgondot forditottak az elharapódzott visszaélések kiküszöbölésére.

Ugyancsak a keletkezőfélben levő vagy már megerősödött hibák, rendetlenségek és visszaélések megszüntetése volt a tagok törekvése a társadalmi és állami élet minden terén. Ebben főszerepet játszottak a társulat kötelékébe tartozó főpapok, állami hivatalnokok, tartományi helytartók s egyesült törekvésüknek sikerült is sok és nagy eredményt elérni. Igy pl. keresztül vitték, hogy a zsidókat, kik akkor veszedelmes összeesküvést szőttek, több városból és tartományból kitiltották. Az ő egyöntetü munkásságuk eredménye volt, hogy a hugenottákat, kik a katholikusok rovására ismét nagyon elhatalmasodtak, különböző nyilvános hivatalból kizárták. Hatalmas mozgalmat inditottak, hogy az istenkáromlás, ünnepsértés törvényes megtorlásban részesüljön, hogy a fogházakban nagyobb gondot forditsanak a fegyelemre, főkép pedig az erkölcsökre, hogy a rossz és veszedelmes könyveket törvénynyel tiltsák el, s mindezen tervüket rövidesen meg is valósitották.

A nagy sikereknek magyarázata az, hogy a társulat tagjai mindig meghatározott terv szerint jártak el s a vezetőség utasitásait föltétlenül követték. A társulat, mint ilyen sohasem lépett föl nyilvánosan, hanem a vezetőség kiadta a jelszót, s az egyes tagok legjobb tehetségük és erejük szerint láttak hozzá, hogy a nekik kiszabott föladatot teljesitsék s Isten és az Egyház szent ügyét diadalra vigyék. Ily egyöntetü és következetes munkásság biztosithatja csak a teljes sikert. *Gy.*

Tanitás az Oltáriszentségről.

(P. Boone S. I. «Manuel du directeur»-je után.)

Egy nagy csodát látunk e szentségben, t. i. hogy a bor és a kenyér szine az átváltozás után is megmarad, noha lényege nincs meg többé. Azért rendelte ezt igy az Isten, hogy próbára tegye hitünket, midőn látható alakban veszszük a láthatatlant, idegen szinek alatt rejtezve, hogy meggátolja érzékeink csalódását, mivel a mi érzékeinkre alapitott itéletünk csak a minden kenyérrel és borral közös külsőre terjed ki.

Nincs nyereségesebb, üdvösebb szentség, mint a mi Urunk Jézus Krisztus szent testének és vérének szentsége, mert bűneinktől tisztit meg, segit az erényekben előre haladnunk, malasztjának minden fajával, hogy ugy mondjam megteliti a lelkünket. Azért ajánlja föl az Egyház ezt a nagy szentséget

az élőkért és holtakért, mert minden ember üdvösségére van rendelve, ezt a czélt munkálja.

Végre, semmi sem tudja e titok kimondhatatlan édességét annyira kifejezni, mint maga az Oltáriszentség, a mely velünk a lelki örömöket a maguk forrásában élvezteti, s a mely láthatóan emlékeztet Krisztus Urunknak halálával megbizonyitott nagy szeretére. Azért van ez a szentség, hogy a mi Urunk halálának emlékezetét minden hivő szivébe mélyen bevésse. Azért rendelte Jézus az utolsó vacsorán ezt a magasztos szentséget, midőn e világról Atyjához távozóban a husvétet ülte tanitványaival, hogy szenvedésének legyen örök emlékjele, hogy benne beteljesedjék az ó-szövetség minden előképe, hogy a csodák között legnagyobb csoda legyen, hogy édes vigasztalás, kártalanitás legyen eltávoztán érzett szomoruságunknak.

«*Emléket szerzett csoda-tetteinek az irgalmas és könyörülő Ur. Eledelt adott az őt félőknek*». (Zsolt. 110, 45.)

I. Az Oltáriszentség mindazt elénk állitja, a mi nagyszerüség csak van az Istenségben és a Szentháromságban, mert magában foglalja az isteni Igét emberségével egyesülve, a kiben «az Istenségnek teljes volta lakik testi valóságban». (Kolossz. 2, 9.) A Fiu az Atya és Szentlélek nélkül nem tehet semmit az Oltáriszentségben, mert a három személy elválaszthatatlan, s mert mind a három ugyanaz az egy Isten. Az Oltáriszentségben mégis inkább a Fiut dicsőitjük s imádjuk, mert egyedül vele van egyesülve az a szent test és vér, a melyet magunkhoz veszünk.

«Uram, mi Urunk! mily csodálatas a te neved az égen és földön». (Zsolt. 8, 10.)

II. Az Oltáriszentség az isteni mindenhatóság csodáinak emlékjele.

Az első csoda, a melyet Isten az Oltáriszentségben müvel, az, hogy a pap szavára szétszakitja azt az annyira természetes egyesülést, a mely a kenyér és bor lényege és külső alakja között fönnáll, hogy megsemmisiti a lényeget, a nélkül, hogy a szineket megsemmisitené. A kenyérnek és bornak ize, szine, szaga megmarad az átváltozás után is, de lényege nincs többé jelen; csodálatos módon átváltozott az Ur Jézus szent testévé és vérévé. «Uram! válaszd el érzékiségemet az én lelkemtől, cserélj ki engem, hogy már ne én éljek, hanem Krisztus én bennem». (Gal. 2, 20.)

A második csoda. Krisztus Urunk szent teste egészen jelen van a szentségi szinek alatt, noha ezek kicsinyek; Krisztus teste a kis ostyában is egész mennyei dicsőségével van jelen, ezerszer szebb, ragyogóbb az égő napnál.

A harmadik csoda. Jézus Krisztus szent teste a lélek módjára, osztathatlanul van jelen a szent ostyában. Egészen van jelen az egész ostyában, egészen annak minden részecskéjében. A kenyér és bor szinét részekre osztani, de nem lehet szétosztani Krisztus szent testét és vérét. «Oh, ha a testben járván nem a test szerint vitézkedném!» (2. Kor. 10, 3.)

A negyedik csoda. Habár az Isten Fia a mennyben van is, nem vonakodik leszállani oltárainkra s megjelenni ugyanabban az időben, midőn a pap a szentmise-áldozatot bemutatja. Annyira figyelmes az átváltozás szavaira, hogy abban a pillanatben, midőn a pap kimondja: «Ez az én testem», majdnem a szavakat megelőzve jelenik meg és megteszi mindazon csodákat, a melyekről beszéltünk.

III. Az Oltáriszentség a mi Urunk különböző müködése ágaira emlékeztet bennünket, melyeket az emberiség javára részben gyakorolt, részben most is gyakorol hivei üdvösségére.

1. Az Isten Fia földi életében szeretetreméltó orvos volt. A vakoknak visszaadta látásukat; nehéz lelki betegségeket gyógyitott. Ezt cselekszi a legméltóságosabb Oltáriszentségben is, melyben nemcsak orvosunk, hanem egyben orvosságunk is. Szükségünk is van erre az orvosságra abban a veszedelmes betegségünkben, a melyben vagyunk világéletünk idején.

2. Meggondolhatjuk azt is, hogy Isten kedves Fia, mig az emberek között élt, mester és tanitó volt isteni szavával, példájával. Most is ugyanigy cselekszik oltárainkon. A világ világossága lévén (Ján. 3, 19.), megvilágositja azokat, kik világosságot akarnak, szivük mélyébe vési az evangelium igazságait, a tabernákulum trónjáról hirdeti az igaz erényeket.

3. Végül, a mi Ur Jézusunk valóban ugy munkálkodott köztünk, mint kegyességgel teli Megváltó, mint jó Pásztor, a ki életét adja juhaiért. Most is, az Oltáriszentségben is Megváltónk, jó Pásztorunk; reánk árasztja kínhalálának érdemeit, megszabadit a gonosz lélek zsarnokságától, a test, a kisértések, szenvedélyek rabságából. Ne hagyjuk el tehát a mi Megváltónkat!

IV. A legméltóságosabb Oltáriszentség emlékeztessen minket Jézus Krisztus erényeire, melyeket életében gyakorolt s melyeket ma is a legnagyobb tökéletességgel gyakorol az Oltáriszentségben. Jézus azért jött a világra, hogy a helyes életre tanitson meg bennünket, erényei követésére, most is naponta azért jő közénk, hogy erényeinek példáját naponta ujra meg ujra láttassa.

Első nagy erénye az alázatosság, melylyel egész nagyságát elrejti s a tiszteletlenségeknek kiteszi magát. A második készséges engedelmessége a pap szavainak hallatára, a harmadik hihetetlen kegyessége, béketürése ellenségei bántalmazása közepette. Aztán a negyedik végtelen szeretete, a mely magához vonz mindeneket, hogy előtte irgalmasságot gyakoroljanak bármily sorsu emberekkel, csak egyedül a lelkek megmentéseért buzgólkodván. Az ötödik állhatatossága, melylyel a szent ostyában mindaddig jelen van, mig csak a szinek meg nem romlanak és velünk van a világ végzetéig.

A brüsszeli csoda.

Belgium fővárosában, Brüsszelben, Urunk mennybemenetele után való vasárnap minden évben fényes körmenetben hordják körül az Oltáriszentséget egy öt század előtt történt csodálatos esemény emlékére.

1370-ben ugyanis egy gazdag zsidó, Jonathas, vad boszuját akarta kitölteni az egyházon. E czélból valóban pokoli tervet gondolt ki. Fölbérelt t. i. egy János nevü, nemrég megkeresztelt zsidót Lövenből, s nagy összeg pénzzel rábirta, hogy neki konszekrált ostyákat szerezzen. A lelketlen ember elkábitva a nagy összegtől, egy éjjel betört a szent Katalin templomába, fölfeszitette az oltárszekrényt s abból az áldoztató kelyhet tizenhat szent ostyával elrabolta s s lopva Jonathashoz vitte. A rosszindulatu ember éktelen örömre fakadt, midőn a keresztények Istenét hatalmában látta s a szent testet családja és barátai társaságában csuf gyalázattal illette.

Azonban az Isten büntetése csakhamar utólérte a szentségtörőt. Néhány nap mulva halva találták. Ismeretlen egyének meggyilkolták.

Felesége és gyermekei e szörnyü hir hallatára megrettenve s ujabb csapásoktól tartva, a meggyalázott szent ostyákat nem merték tovább házukban tartani, hanem elvitték Brüsszelbe s átadták az ottani zsidóknak. Ezeknek egy fanatikus csoportja értesülvén az elrabolt Oltáriszentségről, a szent ostyákat hatalmába keritette s nagypénteken titkon összegyülekezve zsinagógájukban, a legszörnyübb gyalázatokkal illették a Szentséget, majd kiöntötték a szent ostyákat egy asztalra s tőrrel és késsel nekik esve szurkálni, vagdalni kezdték azokat.

De egyszerre csak egy félelmes látvány dermesztette meg karjaikat s remegtette meg lelküket. Az átszurkált szent ostyákból hirtelen vér tört elő, még pedig oly bőségben, mint megsebesült élő testből. Az őrjöngő fanatikusok egy része elveszté eszméletét, mások hangosan jajgatni kezdtek, s jó időbe került, mire magukhoz tértek. Ekkor első dolguk volt módot találni, hogy a félelmes titoktól valamikép megszabaduljanak. Alkudozni kezdtek tehát egy a zsidóságból megtért keresztény nővel, kinek elárulták a dolgot s kérték, hogy a szent ostyákat valamikép tüntesse el. Ezt azonban a következő éjjel oly rémitő félelem szállta meg, hogy az egész dolgot sietve elbeszélte plébánosának.

Venczel, cseh trónörökös, ki akkor Németalföldön uralkodott, azonnal elfogatta s kivégeztette a szentségtörő zsidókat 1370-ben, Urunk mennybemenetele ünnepének vigiliáján. Egyuttal elrendelte a herczeg, hogy a csoda emlékére, valamint a megbántott szentségi Üdvözitő megengesztelésére évenkint körmenet tartassék. Ezt a brüsszeli nép azóta áldozó csütörtök után következő vasárnap minden évben nagy kegyelettel meg is szokta tartani.

A körmenetben a csodálatos szent ostyák közül hármat, melyeket drágakövekkel gazdagon diszitett szentségtartóban őriznek szent Gedula templomában, szokták ünnepélyesen körülhordozni.

Különös nagy fénynyel tartották a körmenetet a csodálatos esemény ötszázadik évfordulóján, 1871-ben, mikor is az a szorongatott pápa és egyház mellett való tüntetés jellegével is birt. Még nagyobb fényt fejtettek ki a belga katholikusok 1898-ban, mikor a belga központi oltáregyesület fönnállásának ötvenéves jubileumát ünnepelte. Az ekkor tartott körmenetre 100,000 vidéki jött be Brüsszelbe, kikhez a brüsszeli polgárok végtelen serege csatlakozott, s ugy hordozták körül a csodás szentséget két bibornok, harmincz püspök, több miniszter, nagyszámu főur, szenátor és képviselő vezetése mellett. Még a liberális belga lapok is elragadtatással jrtak a körmenet páratlan szépségéről és fölemelő hatásáról. *K.*

Oltáregyesületi ügyek.

Választmányi ülés. *A budapesti központi oltáregyesület választmánya* f. hó 14-én választmányi ülést tartott a Mária Reparatrix apáczák zárdájában *őrgróf Pallavicini Edéné* elnöklete alatt.

Kánter Károly apát igazgató mindenekelőtt jelentést tesz a két szent gyakorlat fényes sikeréről, mely első sorban *ftdő Prohászka Ottokár* lelki igazgatónak köszönhető s ajánlja, hogy a választmány a főtisztelendő urnak buzgóságáért és fáradságáért köszönetet mondjon, mit a választmány egyhangu lelkesedéssel el is határoz. Egyben jelenti igazgató, hogy április 30-ától május 8-áig Prohászka Ottokár ur konferenczia-beszédeket fog tartani férfiak számára az egyetemi templomban, melyeknek fölkarolását szintén ajánlja a választmányi hölgyeknek.

Élénk megbeszélés tárgyát képezte a pápai jubileum alkalmából rendezendő jubiláris kiállitás ügye. Nevezetesen pedig azon kérdés, vajjon ez ünnepi kiállitás az évi kiállitással együtt, vagy pedig külön tartassék. E kérdésre nézve határozat nem hozatott, mivel az a rendezendő kiállitás helyétől függ. Erre nézve szóba jött a katholikus kör diszterme, a Szent-István-Társulat nagyterme s az iparművészeti muzeum kupolacsarnoka. Ez utóbbi találtatott legalkalmasabbnak s az elnöknő Ő Nagyméltósága ajánlkozott, hogy a muzeum igazgatójánál ez irányban lépéseket fog tenni.

Intézkedett még a választmány a

szétküldendő fölhivások tárgyában s ezzel az ülés véget ért.

A székesfehérvári oltáregyesület kiállitása. Az oltáregyesület római fő- vagy anyatársulatának az egész világon létező testvéregyesületekhez intézett azon fölhivása — hogy Ő Szentsége XIII. Leónak pápává történt koronáztatása 25-ik évfordulója alkalmából 1902 február hó 20-tól 1903 február hó 20-ig az oltáregyletek kiállitása minél gazdagabb legyen, a tárgyak a szegény templomok részére Ő Szentsége, a római pápa nevében ajándékoztassanak s hogy a megnyitás minél nagyobb ünnepélyességgel történjék — élénk viszhangra talált a székesfehérvári oltáregylet vezetőségénél. Miért is a kiállitás megnyitása előtt szombaton d. u. 3 órakor dr. Városy Gyula megyés püspök az Oltáriszentség kitételével litániát tartott a szemináriumi templomban, hol az egyleti tagok igen nagy számban voltak képviselve. A templomi ünnepség után a főpásztor dr. Klauc György titkár, Streit Ferencz szentszéki jegyző s dr. Viszota Alajos szertartó kiséretében a Ferencz József nőnevelde földszinti helyiségeibe vonult, hol az egybegyült oltáregyleti tisztikar s nagyszámu tagok nevében Szuborics Jenő apátkanonok, igazgató üdvözölte s kérte a megyés püspököt, hogy az egyesület immár 3-ik, az idei évben Ő Szentsége, XIII. Leó római pápa tiszteletére gazdagon fölszerelt kiállitását megnyitni s a tárgyakat megszentelni kegyeskedjék. Örömmel jelentem meg — ugymond a főpásztor — ezen tisztán katholikus egylet kiállitásán, mely egylet a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelenlevő Ur Jézus imádását s a szegény templomoknak megfelelő egyházi öltönyökkel való fölruházását tűzte ki czélul. Kétszeres örömömre szolgál, midőn hallom, hogy a kiállitott tárgyak Ő Szentsége, a római pápa nevében ajándékoztatnak el, a mi az egylet tagjainak az Anyaszentegyház feje iránti törhetlen hűségéről, ragaszkodásáról tesz tanuságot. Haladjanak továbbra is ezen az uton, legyenek mindig hű tagjai az Anyaszentegyháznak, imádkozzanak a Szentséges Atyáért, buzgólkodjanak Isten fölszentelt hajlékainak fölékesitéseért, az Isten meg fogja áldani jó szándékukat, üdvös munkájukat. Most pedig készséggel teljesitem kérésüket, hogy a kiállitott tárgyakat egyházi áldásban részesitsem. A tárgyak megáldása után a megyés püspök Szögyény-Marich Julia elnök kalauzolása mellett nagy érdeklődéssel szemlélte az egyes tárgyakat, örömmel hallgatta, hogy a misemondó ruhák közül több darab már házilag készült, megelégedését fejezte ki, hogy az egyházi szabványok szigoruan szem előtt tartatnak, hogy a tagok az egylet fölvirágoztatásáért oly sok áldozatot hoznak. Végül Szögyény-Marich Julia nagy hatással előadott, a következő rendkivül szép beszédben köszönte meg a főpásztor azon kegyességét, hogy a kiállitást megnyitotta:

Mélt. és Főtisztelendő Püspök Ur! Kegyes Főpásztor!

Alig mult el két esztendő, hogy helybeli oltáregyletünk lánglelkü alapitója — egyházmegyénk felejthetetlen akkori püspöke — a nekünk már akkor is kegyesen átengedett eme helyiségekben első kiállitásunkat megnyitván, zsenge, a kezdet nehézségeivel küzdő működésünket áldásos szavakkal buzditva bátoritotta.

Letünt ismét egy esztendő s szomoru árvaságunk gyászos bánatában elhomályosult egyletünk csodálatos fejlődésének öröme. Végre ma, a midőn az ezer tag létszámát jóval tulhaladó, a hithű szivekben szilárd alapon álló oltáregylet ez idei kiállitását Szentséges Atyánk XIII. Leó pápai jubileuma alkalmából minél fényeseben rendezni óhajtotta, leng a zászló a legfölségesebb Oltáriszentség szent jetvényével. Öröm sugárzik minden arczól, mert mai ünnepélyünket szebbé, boldogitóbbá, fényesebbé mi sem teheti, minthogy Méltóságod, szeretett főpásztorunk, szerény körünkben megjelenni méltóztatott. A minő nagy a hála, mely szivünket eltölti, oly csekély a tehetségem annak ecsetelésére. De máris ismerve Méltóságod nemes szive jóságát, a teljes őszinteség keresetlen szavaival kérem, méltóztassék kegyesen fogadni hálás köszönetünket, a jóságos Atyának fölajánlott gyermeki hódolatunk legbensőbb nyilvánitását.

A megyés püspök válaszában ezen eminenter katholikus, a felebaráti szeretetet oly jótékonyan gyakorló egylet alapitásáért őszinte elismeréssel adózott nagynevü, nagyszellemü elődjének s örömmel tapasztalja a látottak után a majdnem hihetetlen valóságot, hogy az oltáregylet már ily rövid idő alatt a virágzás legnagyobb mértékét elérte s bizton reméli s kivánja, hogy ily előzmények után ezen egyletre a legszebb jövő várakozzék.

A rendkivül gazdag és fényes kiállitást a hivek seregei látogatták három napon keresztül, s mindenki az elismerés hangján nyilatkozott a buzgó egyesületről s annak lánglelkü elnöknőjéről *Szögyény-Marich Julia* urnőről, kinek a fényes eredmény első sorban köszönhető.

Az erdélyi püspök ur legutóbbi körlevelében következő szép szavakkal emlékezik meg az Oltáriszentségről s a szentségi társulatokról: Szivből örülök, midőn látom, hogy a legfölségesebb Oltáriszentség tiszteletére különböző társulatok alakulnak, s egyházmegyéim plébániái ezeket fölkarolják és nagy buzgósággal terjesztik. Ily módon lassanként meg fog valósulni a katholikus világ óhajtása, hogy az uj és talán utolsó század a legszentebb Oltáriszentség száza lesz. Higyjétek testvéreim, egyedül Ő, kiről az Egyház igy énekel: «Testet vőn, hogy testvér legyen. — S hogy étkünk. ád szent áldomást — Meghalt, hogy adjon életet — S föltámadt, hogy föltámadást»[1] egyedül Ő az, ki az annyira zaklatott Egyházat megvigasztalni, megsegiteni, fölmagasztalni s a hitükben megingott hiveket uj életre támasztani képes.

[1] Hymnus: Verbum supernum ...

Vezessétek tehát hiveiteket a szentségi Jézushoz és fohászkodjatok velük együtt: *Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtunk, add, hogy végül meglássuk az örök életet*, mely teremtésünk czélja és hogy az embernek élete csak arra való, hogy Istent féljük s parancsait megtartsuk, mert minden hiuság, kivéve Istent szeretni és egyedül Neki szolgálni.

De legyetek egyszersmind azon is, hogy a hivek benneteket mindenkor készen találjanak a gyóntatószékben s igy gyakran járulnak az Ur asztalához, hogy éljenek és szent életre erőt meritsenek. Hiszen Isten Fia nemcsak azért van jelen a kenyér és bor szine alatt, hogy hódolatunkat fogadja, hanem azért is, hogy velünk legbensőbben egyesüljön s Őt mintegy élő szentségházban őrizzük. Gyakori és méltó szentáldozás nélkül e Szentségnek czélja el nem érhető.

Mi pedig, kik nemcsak elkészitjük e szentséget, nemcsak kiosztjuk a többieknek, hanem e szentségnek őrei is vagyunk, őrzőangyalai a dicsőség Királyának, ki nekünk most mindenben engedelmeskedik, bánjunk vele nagy tisztelettel, *tartsuk mindenkor legpontosabban szem előtt a szabványokat, melyek az oltárról szólnak*, hogy egykor beteljesüljön rajtunk: «*a ki urának őrzője, megdicsőittetik*». (Péld. 27, 18.) «*Jöjjetek Atyám áldottai, jövevény voltam és befogadtatok engem, tömlöczben voltam és hozzám jöttetek.*»

***

A bpesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1901 nov. és dec. befolyt dijak. özv. Wladickné 2 k, Bohrer Irma 1 k, Krumperger 2 k, Locher 24 f, Nedelko 2 k, Gergely 2 k, Grefl Matild 2 k, Verzár Ilona 2 k, Kroszenszky Josephin 4 k, Seongod Gyuláné 6 k, Berger Anna 1 k, Kolla Andrásné 1 k, Lengyel Lászlóné 8 k, Lázár Jánosné 2 k, Hochfelner Imre 4 k, Hochfelner Imréné 2 k, Bubik Károlyné 2 k, Varga Rozália 2 k, Weszeli Mátyásné 2 k, Locz Mária 4 k, Hideg Jánosné 3 k, Meszöly Mária 10 k, Eranusz Mária 10 k, Pál Joachinné 4 k, Brand Teréz 4 k, Csiki Zachariásné 2 k, Malatics Mária 4 k, Ziselsberger Eliz 4 k, Riczinger Mária 4 k, özv. Balla Károlyné 4 k, Kákány Jánosné 86 f, özv. Bányai Miklósné 5 k, Huby Gézáné 2 k, Mészáros Tiborné 2 k, Posztoczky Ivánné 2 k, Spuller Istvánné 2 k, özv. Schibinger Antalné 2 k, Nicora Szabina 2 k, Nicora Hermina 2 k, özv. Heindlhoffer Antalné 2 k, özv. Kluzacsek Rezsőne 12 k, Weidinger Erzsébet 44 f, Kubesch Katalin 2 k, özv. Csizmadia Jánosné 24 f, Propszt Norbert 2 k 40 f, Propszt Teréz 2 k 40 f, Glasz Nándorné 2 k, Pfeiffer Nándorné 1 k, Bóna Rozália 1 k, Korbélyi Róza 1 k, Fixli Borbála 24 f, Burdet Eugenia 2 k, Muha Mária 3 k, özv. Rudnyánszky Ferencé 20 k, ft. Nyeste József várgedei tagdijak fejében 5 k 50 f, Rákos János a nógrád bussai tagok részéről 8 k 90 f, Deák Gáspár 2 k, Gábor Teréz 2 k, Nagy Hedvig 2 k, Meszner Mária 4 k, Schoretz Lajosné 1 k, Gröne Lajos a beszterczebányai tagok illetménye 26 k, Simon Éva 24 f, Jónás Mária 1 k, Jónás János 1 k, Fazekas Rozália 50 f, özv Hanzel Mihályné 40 f, özv. Kléner Jánosné 24 f, Reviczky János 40 f, Reviczky Jánosné 40 f, Nocker Andrásné 30 f, Csapiczki Istvánné 30 f, N. Amália 2 k, Homokiné 1 k, Mihokné 1 k.

(k = korona, f = fillér).

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie G. carcassonei püspöktől.

A pecsét.

II.

Szivünk mást ne szerethessen, kezeink mást ne tehessenek.

***

Szivem!
Karjaim!
Szivem mást ne szerethessen.
Kezeim mást ne tehessenek.
Tudjátok-e mi az szeretni?
Halljátok a törvényt!

«Szeresd a te Uradat, Istenedet, teljes szivedből, teljes lelkedből és minden erődből.»

Szeretni *teljes szivből* annyi, mint szeretetével szemben nagy gerjedelmet érezni ezt a test gyönyörérzetének és az érzéki ösztönöknek eléje helyezni.

Szeretni *teljes lélekből* annyi, mint a szellem körültekintő és teljes éberségével szeretni; elkerülni vágyván nemcsak a tévedések és hazugság szellemének ármányait, hanem azért is, minden meggondolatlan hebehurgya vonzalmat és roszszul, helytelenül értelmezett buzgalmat.

Szeretni *teljes erőből* annyi, mint állhatatosan, élénken és kitartóan szeretni;

annyi mint magától a haláltól se félni; lévén a szeretet oly erős, mint a halál;

annyi, mint a fenyegetéstől meg nem ijedni; sem a szenvedések alatt össze nem roskadni.

Ki szeret közülünk ilyen módon? Kezeink pedig többet nem tehetnének?

Ez egyszerü kérdésre nem kivánok bizonyitást, hanem csak egyszerü feleletet.

Teljes joggal idézhetjük az isteni Mesternek ama szavait, a melyek tiszteletreméltó Oliert magán kivül ragadták s a melyek igy hangzanak:

Quae placita sunt ei, facio semper.

A mi kedves előtte: azt teszem mindenkor. *Meditator.*

A legfölségesebb Oltáriszentség imádása.

Imádlak életem szerzője és föntartója és elismerem, hogy örökké dicsőséges vagy. — Az ellened elkövetett szentségtörések jóvátételére nekedaján lom az összes szent hitvallók áhitatát, a kikkel reménylem, hogy egykor én is mondhatom és énekelhetem:

Imádtassék vég nélkül és áldassék a legfölségesebb Oltáriszentség.

Adorator

IRODALOM.

Idegen tájakon. *Tóth Mike*, jézustársasági atya ismét három kötetkével örvendeztette meg az ifjuságot. — Tagadhatatlan, hogy az olvasmány

elhatározó befolyással van az ifjuság vallásos és értelmi fejlődésére: a jó olvasmány még a rossz irányu nevelést is képes ellensulyozni, mig a rossz könyvek a jó nevelőnek sok évi lelkes fáradozását is meghiusithatják. Azért örömmel látjuk, hogy ujabban annyi lelkes vállalkozó igyekszik az ifjuságot jó könyvekkel ellátni. Tóth Mike kiadványairól csak elismeréssel szólhatunk. Meseszövése mesterien egyszerű, nem haladja meg a gyermek értelmi képességét, nem meriti ki; bonyodalmait nem bogozza össze annyira, hogy áttekintése fárasztana, de a mellett folyton fönn tudja tartani az olvasó érdeklődését. A gyermek fantáziáját nem csigázza föl, nem ébreszti föl benne a robinzoniádák vágyát, hanem kellemesen szórakoztatja és kedves emléket hagy az ifju lélekben. A vallásos és oktató elemet nem domboritja ki ugy, hogy unalmassá válnék, hanem az eseményből magából mintegy kisugároztatja, átszürődteti. Ismerve az ifjuságnak élénk érdeklődését az idegentájak varázslatos világa iránt, «A Kalóz Rabját» Afrikába, «A küzdelem és Babért» Kinába, «Huron Törzsfő Esküjét» Amerikába helyezi és elbeszélés közben mesterkéltség nélkül mutatja be az ottani szokásokat, erkölcsöket. A három kötetke ára 2 kor. 20 fillér. Megrendelhető Kalocsán.

Hódolat Leónak. *Drámai kép. Irta Erdősi Károly.* A katholikus legényegylet buzgó másodelnöke Szentséges Atyánk jubileuma alkalmából kedves ajándékkal lepte meg katholikus egyesületeinket. Alkalmi előadásra rendkivül alkalmas, kedves drámai képet nyujtott, melyben a nála szokásos lendülettel, melegséggel és választékos nyelven szólaltatja meg az Egyház nemtőjét, a bölcseletet és történelmet, a misszionáriust, a munkásosztály s a magyar nemzet képviselőjét, kik mindannyian a nagy XIII. Leó bölcseségét, dicsőségét zengik. A mozgalmas képokvetetlenül maradandó hatást fog gyakorolni a a nézőkre, a mint kellemes olvasmányul szolgál a kis füzet minden igaz katholikusnak. Megrendelhető a Katholikus Egyesületek Országos Szövetségének irodájában, Budapesten, IV. Molnár-utcza 11.

Százhetvenöt elbeszélés Jézus szent Szive ájtatosságának hasznos voltáról. Gyüjtötte: *Dr. Keller* József, plébános. Forditotta *Tornyai Ferencz*, róm. kath. lelkész Csalán. Kiadja az Egyházmegyei könyvnyomda, Szombathely. 1901. VIII. és 458 oldal. Ára 2 kor. 40 fillér.

E könyvecske, melyet már mult év deczemberében emlitettünk, érdemes arra, hogy pár szóval ismét ajánljuk. Ügyes zsebkönyvalakban, kedves, tetszetős modorban fejtegeti Jézus szentséges Szive nyilvános tiszteletének eredetét; több mint 70 oldalon foglalkozik szentek és boldogok példái és nyilatkozataival Jézus Szive ájtatosságát illetőleg. Elősorolja azon országokat és városokat meg egyházmegyéket, melyek föl vannak ajánlva Jézus Szivének. Szemünk elé állitja Jézus Szivét, mint biztos menedékhelyet minden veszélyben és szükségben; mint az eltévedtek és elesettek

gyámolát; végül az utolsó (VI.) fejezetben e Sziv szelleméről és hatásos működéséről szól csaknem 200 oldalon keresztül.

Ki kell emelnünk e könyv előnyeképen nemcsak a kedves, vonzó, kézzel fogható előadást, hanem a szerzőnek azt a bámulatos hangyaszorgalmát, melylyel e könyv anyagának oroszlánrészét, a fejtegetést világossá tevő 175 elbeszélést összegyüjtötte. Melegen ajánljuk.

Szűz Mária Virágoskertje. Ezen kitünő május havi olvasmány harmadik kiadása már fogyatékán van. A ritka becscsel biró vallásos műnek irányát ismeri az olvasóközönség nagy része, hiszen abból több mint 8000 példány forog közkézen. A szerző, egy tudós és bölcs katholikus iró, a keresztény élet legfontosabb erényeire oktat benne sok lelki öröm, kimondhatatlan vigasztalás között. Az egyes tételek mesteri fölfogását legjobban bizonyitja a könyv óriási kelendősége, mely igazán páratlan a magyar kath. könyvpiaczon. Nyolczezer példányt kapkodott hirtelen szét a nagy közönség. A több mint 300 oldalra terjedő munka a következő tételek szerint van fölosztva: Ajánlás és előszó az első, második és harmadik kiadásokhoz.

1. A virágos kert. — Az anyaszentegyház. — 2. A legkedvesebb fák és virágok. — Kiváló erények 3. Életfa. — Ur félelme. 4. Czedrusfa. — Szilárd kath. jellem. 5. Cziprusfa. — Szomorkodók. 6. Pálmafa. — Mennyei érzület. 7. Pálmaág. — Szenvedni Istenért. 8. Olajfa. — Szelidség. 9. Platán (boglár) fa. — Szűz Mária oltalma. 10. Fehér rózsa. — Tiszta lelkek. 11. Piros rózsa. — Szeretetteljes sziv. 12. Rózsacsokor. — Szent olvasó. (Rózsafüzér.) 13. Balszamfa. — Irgalmas sziv. 14. Balzsam — és a más vallásuak. 15. Valódi és hamis balzsam. — Igazi és áljámborság. 16. Mirha. — Bánkodó lelkek. 17. Terpenténfa. — Áhitat. 18. Szőlőfürt. — Legméltóságosabb Oltáriszentség. 19. A legdicsőbb szőlőtő. — Mária Isten anyja. 20. Függelék: Szűz Mária Kr. e. a pogányok között.

A könyv óriási elterjedését kiváló beltartalma mellett elegáns kiállitásának és szerfölötti olcsóságának köszöni. Május havára jámbor olvasmánynak, elmélkedési könyvnek, vizsgákra, bérmálásra és egyéb jutalom- és ajándéktárgyaknak, magányosok és könyvtárak részére, beltartalmára, olcsóságára és czélszerűségére való tekintettel — a Szűz Mária Virágos Kertje a legmelegebben ajánlható.

A munka csinos vászonkötésben, vörös és egyéb szinekben *1 koronáért* (beleértve a szállitási költséget is) kapható Gyulafehérvártt (Erdély) *Kopacz Gergely* székesegyházi káplánnál és *P. Schlich János* jezsuita atyánál Kalocsán. Az árából befolyó összeg minden levonás nélkül szent czélra fordittatik.

Folyóiratok. Jézus Szentséges Szivének Hirnöke. Kalocsa. Egész évre három korona.

Szűz Mária Virágos Kertje. Kalocsa.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

Alapittatott 1859-ben. Alapittatott 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST,

IV. ker., Molnár-utcza 9. szám.

Épület, toronyfedés, légszesz, vizvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készit.

... Körmeneti lámpákat készitek ...

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Vásároljunk Tanuló Sorsjegyet!

O Fensége József Ágost főherczeg ur és főmagasságu Vaszary Kolos bibornok herczegprimás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregácio Finevelő-Intézete szegény tanulók javára

nagy sorsjátékot

rendez. A sorsjáték 1901 október 31-én 85.126 szám alatt lett a m. kir. pénzügyminiszterium által engedélyezve.

Huzás 1902 október 1-én.

Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 10.000 korona értékben. Összesen 1135 nyeremény.

Sorsjegyek kaphatók a «Tanuló Sorsjáték Irodában»

Budapest, V., Alkotmány-utcza 28. szám.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, pármázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, pármázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb borbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranceziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

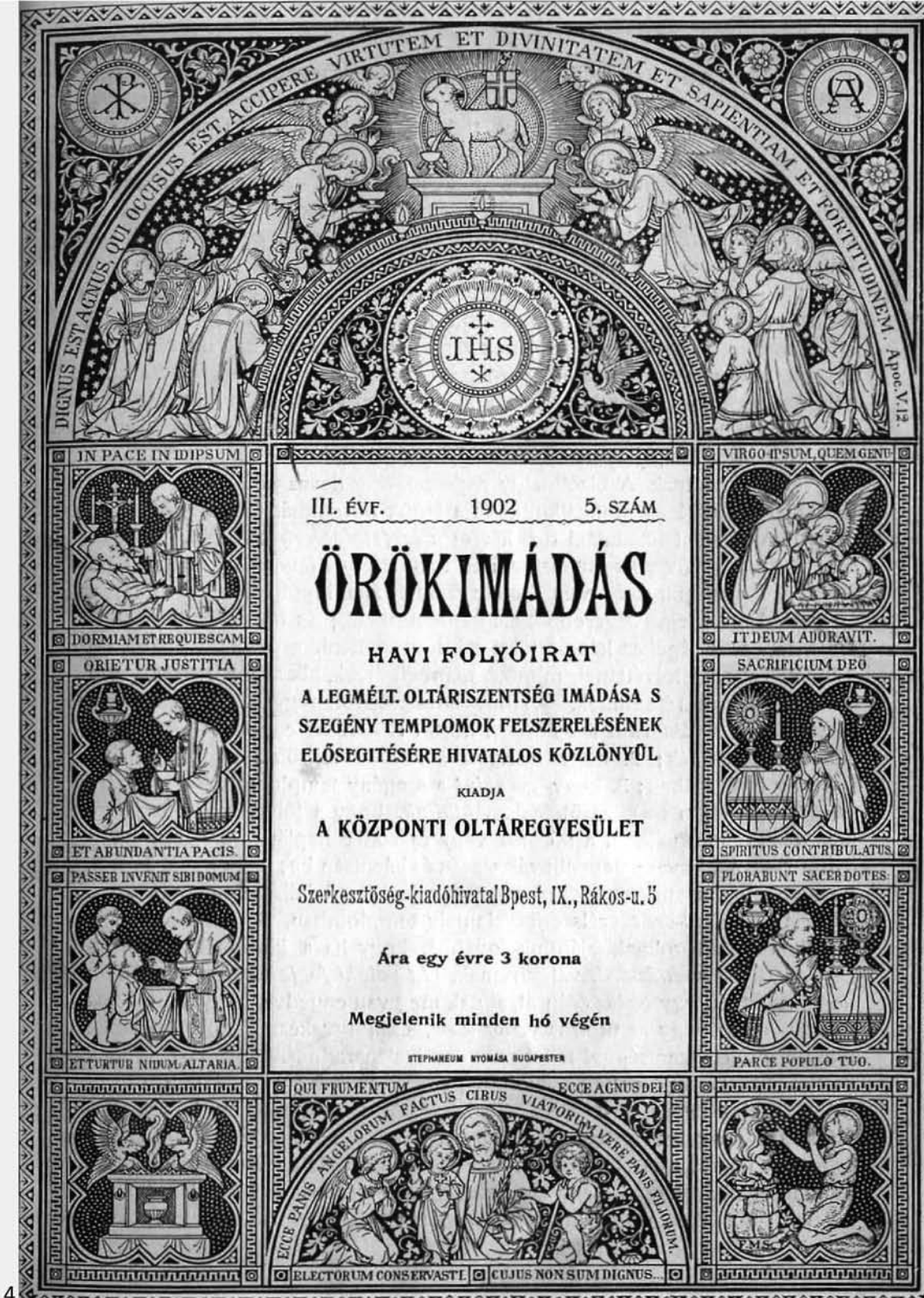

III. ÉVF. 1902 5. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

III. ÉVFOLYAM. 1902. MÁJUS. 5. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Boldog a mi szivünk, mikor Benned nyugszik. — Urnapján. — Urnapra. — Két urnapi körmenet. — Az áldozat. — Azok a májusi virágok. — Megtérés az urnapi körmenet alatt. — Pange lingua ... — Urnapi körmenet a vizen. — Tanitás az Oltáriszentségről. — A Mária-Reparatrix örökimádási apáczarend. — Vegyesek. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Hirdetések.

Boldog a mi szivünk, mikor Benned nyugszik.

Mi kell az emberi szivnek? Béke, nyugalom. Mi boldogitja a lelket? Ha kétségek, csalódások és viharok keserüségét feledve, rokonkebel szeretetében fölüdül s ujult reménynyel lát munkához. Mi az emberiség egyetemes és örök vágya? Egy hatalmas törekvés, melylyel lehető és lehetetlen utakon keresi a boldogságot: s e boldogság ismét hol kinálkozik másutt, mint a *szeretet* mindent átkaroló, mindent megbékitő, mindent enyhitő, mindent bátoritó erejében.

De hol található ez a győzelmes szeretet, mely minden egyenetlenséget elsimit, a vélemények különbözőségébe békés hangulatot visz, s csak egy vágya van: jót tenni, jót akarni, a lelkeket megtisztitani mindentől, a mi önzés és irigység s őket egy szent eszményben egyesiteni? Hol van e szeretet? Bizonyára csak ott, hol nem a szeretet egy *sugara* villan csupán föl, nem csak *valami* meleg árad, hanem a hol *maga a szeretet*, a jóakaratnak mérhetetlen, végtelen mélysége *működik*, ott van béke, ott van egység, ott van boldogság.

S mi az: nem *valami* szeretet, mely előbb-utóbb elfogy, nem egy *sugár*, mely örökké nem világithat, hanem *maga a szeretet*, minden fogyatékosság, végesség nélkül? Mi ez? Ez a végtelen isteni szeretet, ez maga az Isten. Állitsátok az Istent, az élő isteni szeretetet az emberek közé, s béke lesz, boldogságot fogtok találni.

Emberi szeretet, véges jóakarat, korlátok közé szoritott törekvés e csodát nem képes művelni. Mert ime, mindaz a jóakarat, mely az emberi munkát — úgy szellemi, mint anyagi téren — sarkalta, az emberiség kis részének vivta csak ki megelégedését, a többiek — egyének úgy, mint osztályok —

a másik fél érvényesülésével saját érdekeiket látták veszélyeztetve, az ellenkező vélemény diadalában meggyőződésük sérelmét látták, uj irányban, uj eszmében, uj ellenséget láttak. A pusztán emberi törekvések, partikuláris voltuknál fogva, szétválasztó hatást gyakorolnak, s ezért teljes megnyugvást, végleges boldogságot, szent békét nem szülhetnek.

Avagy volt-e valaha uralkodó vagy hős, ki az egész világ osztatlan tiszteletét és bizalmát birta volna? Volt-e tudós, bölcs, ki az *egész* szellemi haladás irányitójának mondhatta volna magát? Nem voltak-e inkább ellenséges táborok vezérei, kiknek ellenkező törekvései közé nem volt a ki harmóniát vigyen?

Nem is lehetett máskép, mert nem volt e különböző áramlatok és irányok közt egy oly tényező, mely körül mindnyájan békében találkozhattak volna, melyben minden jóakarat, minden nemes törekvés megnyughatott, mivel tartalma végtelen, jósága mérhetetlen — s igy minden nemes indulatot foglalkoztatva, mindegyiket czélhoz vezetve, mindenkit boldogitott volna. Mi szükséges ehhez? Ismételjük: ehhez az szükséges, hogy maga a megtestesült, végtelen isteni szeretet álljon ott az emberek között.

Ime, ez az Oltáriszentségnek mint az emberi boldogság legfőbb tényezőjének, a sziv teljes békéje eszközlőjének magyarázata. Az Isten nem azért teremtette az embert, hogy örökös harczban álljon; boldognak akarta látni. Odaállitotta tehát az emberi küzdelmek központjába a látható, de mégis elfátyolozott, élő isteni szeretetet, hogy az ellentétek körülötte elsimuljanak, a küzdőket e mélységes sziv békéje lefegyverezze s a társadalmi különbségek minden árnyéka, az önzetlen, önfeláldozó szeretet e vakitó fényénél elenyészszen.

Ha a kereszténységnek sikerült az ó-kor áthidalhatatlan társadalmi ellentéteit megszüntetni, ha a rabszolgát embersorba tudta állitani, ha a különböző bölcseleti rendszerek homlokegyenest ellenkező tételeit meg tudta békiteni, ennek talán legfőbb oka, hogy mindezek az ellentétek fölolvadtak a köztünk kenyérszin alatt élő Istenember szeretetében, kiben mindenki megtalálta a maga ideálját, kiért fáradni gyönyörüség, kinek alázatosságát utánozni dicsőség, kinek szenvedésében részt venni kitüntetés, kinek szeretete után törekedni elégséges és tökéletes czél. S ha a fáradság meg nem tör és el nem keserit, ha a megaláztatás nem kerget lázadásba, ha a szenvedés nem csal panaszt az ajkakra, ha az ember életének van nemes czélja, mi hiányoznék akkor a boldogsághoz, a megelégedéshez? Semmi. Boldogok lehetünk tehát, mert itt van köztünk, közeledik felénk az Ur, a szentségi Jézus.

Mély gondolatot fejezett ki a világhirü művész, midőn lefestette a pogány iskolát, melyet az egységnek hiánya, a hányatott lélek szerte kalandozása jellemez s szemben vele lefestette a keresztény élet iskoláját, hol minden szem ezt az egy pontot, az élet czélját megmagyarázó Szentséget keresi, s e

Rafael: Disputa.

körül nyugalmat, békét talál minden földi vándor, a hatalmas uralkodó ugy, mint a szegény napszámos, a dicsőséges pápa ép ugy, mint az utolsó jámbor hivő, s akár csak a mennyei Krisztus körül csoportosuló megdicsőült lelkek, békét s benne boldogságot találnak mindannyian.

S e napokban ezer és ezer helyen megelevenedik az a Rafael-kép, midőn az Urnapi körmenetben boldog egyértelmüséggel látjuk résztvenni az összes társadalmi osztályokat a legfelsőbbtől a legalsóbbig, s diadalénekkel kisérjük a mi Urunkat, Istenünket. Ez az ünneplés nem elégedetlen tömeg tüntetése, pedig köztünk is vannak szerencsétlenek, ez nem forradalmi menet, noha mi is jogok — de örök és romolhatatlan égi jogok — mellett tüntetünk, ez nem rombolni, hanem szellemi várakat épiteni akar, ez nem a pusztulásban gyönyörködik, hanem a béke áldásában, mely vég nélkül árad abból az isteni Szivből, melyet ott hordoznak utczáinkon, hogy boldogságot csepegtessen azokba a hányatott szivekbe, melyek mellette, benne keresik a nyugalmat.

Jöjjetek! Kövessük őt!

G

Urnapján.

Urnapja! . . . Ugyan miféle ur napja e nap, az Egyháznak e szép, e magasztos ünnepe? Az Ur Jézus napja, az oltárszentségi Jézus ünnepe! A kicsiny, kerek ostya takarójába burkolt nagy, végtelen Isten ünnepe az Urnapja! Az Egyház mély hitének fenséges megnyilatkozása a mai körmenet.

Ma elhagyja az oltárszentségi Jézus egész éven át őrzött sötét börtönét, az oltárszekrényt; szük neki e napon a templom is, az Isten háza, az Ő lakása, — ma ki vágyik, ki a szabadba, ki szeretett népe közé. Mily kellemes nekem az emberek fiai közt lennem — mondja az Ur, — mennyire örvend ez a jó Jézus, ha fölkeressük Őt az Oltárszentségben, ha térdre hullva imádjuk Őt, ha gyermeki szivvel társalgunk Vele?! Mennyivel magasztosabb. mennyivel lélekemelőbb az Ur Jézus és népe érintkezése a mai szent napon, nagy Urnapján! Megjelenik népe házai között és bejárja utczáikat, — azokat az utczákat, melyeket ők nap-nap után végigrónak annyi különböző jó és rossz, szép és undok gondolat között!

Ugyan mit gondol, min tünődik az Oltárszentségben élő nagy Isten, az Ur Jézus, mikor ma a pap ott viszi remegő kezében, meghatott szivvel, száz és száz ájtatos hivő kiséretében Urát és Istenét, őt magát a Jézust?!...

Azt teszi, ugy gondol és érez, mint jó földesur vagy király, mikor szeretett jobbágyai portáján megjelenik. Látja nyomoruságukat — megesik rajtok szive, segit bajaikon. Látja hüségöket, megáldja derék alattvalóit, testi-lelki jóval, ezer áldással! Látja hütlenségöket, hogy gyalázzák urokat, hogy bitangul bánnak reájok bizott jószágával — ugyan mit tesz az áldott lelkü ur?! Szánja tévedő gyermekeit, szeretettel fordul hozzájok és megtöri hideg szivök jégkérgét! De jaj annak, ki még ekkor sem tér urához! . . . Igy a drága Jézus is, a mi nagy Istenünk, az Ur! Megjelenik ma közöttünk, nyomorult, küzködő és oly bűnös emberek között. Ha látja, hogy hü szolgái maradtunk, hogy biztunk Benne, hogy erős várunk nekünk Ő és egyedül Ő — oh boldogok mi — az Ur Jézus az örök üdvösséget már megadta nekünk! Ha meg föllázadtunk ellene és elhagytuk őt, ha bérenczekké lettünk — oh akkor se essünk kétségbe — hisz ime, itt jő a kegyelem trónján, itt az Oltáriszentségben. Boruljunk térdre, kérjünk bocsánatot és fogadjunk örök hüséget — ma Urnapján. Ne keményitsétek meg sziveiteket, ha az Ő szavát halljátok — int óva a zsoltáros — ma Urnapján!

Fogadjuk hát őt, Üdvözitő Jézusunkat, fogadjuk mint legfőbb Urunkat, mint illik Istenünket! Valljuk nagy, valljuk erős hittel, hogy Istenünk, hogy Jézus Krisztus van jelen abban a kerek ostyában, hisz ez a kenyér — az Ő teste, melyet igért a világ, széles e világ életéért; — hisz Ő az élő kenyér, ki az égből szállott alá, vallja maga az Ur Jézus! Legyen ma százszor nagyobb, mint máskor a mi hitünk; emelkedjünk annyira, hogy nem jámbor érzelmekkel csupán, hanem teljes, tökéletes hittel, az ész, a sziv, az akarat hitével valljuk ma az Oltárszentségre szegezett tekintettel: Te vagy Krisztus! A teljes megsemmisülés érzete: én semmi sem vagyok, ez ott az Isten! felel csak meg az Urnapja méltó megülésének! Félre hát minden büszkeséggel, félre minden álszégyennel! Én Uram, én Istenem! e sokat mondó sóhaj üljön ma ajakunkon!

Fogadjuk az Oltáriszentségben rejtőző Istent alázatos szivvel, fogadjuk szeretettel és őszinte bizalommal, hisz soh sincs közelebb hozzánk, sohsem kegyesebb, mint a mai napon! Vegyük jó szivvel, vegyük epedve áldását, hisz Isten áldása, hathatós áldás az! Essünk az utcza porába, valahányszor csak áldásra emeli a pap az Oltáriszentséget! Megáld az a Jézus bennünket, meg családjainkat, áldást mond házunkra és földjeinkre, megáldja az egész világot, meg a föld mindanégy tájékát! Hiszen azért jött hozzánk, azért látogat meg otthonunkban!

Tegyünk róla, legyen diadalut az Ur Jézus e látogatása. Egyesüljünk Szentegyházunk hódolatával, mely ma fönnen hirdeti, hogy az Oltáriszentség a kegyelem forrása, éltetője, hogy az mindene! Egyesüljünk az ég ünnepével, az angyalok hódolatával a Bárány előtt, hogy legyen nagyobb, legyen dicsőbb, legyen fenséges az Ur Jézus e diadalutja! Esengjünk Neki szent hozsannát és szórjunk virágot utjain; — tegyünk ugy, mint Jeruzsálem tett virágvasárnapján. Oh de ne, ne kövesse a virágvasárnap lelkes hódolatát nagypéntek rut csalfasága! Ne legyünk áruló Judások, ne álnok farizeusok! Maradjon állandóan a mély hit, az őszinte hódolat és ragaszkodás szivü nk ben Jézus iránt, ki már kétezer éve él, él szakadatlanul közöttünk az Oltáriszentségben és éltet és táplál bennünket az örök életre!

Fokozza lelkünk imádását, szaporitsa könnyeink hullását annak gondolata, hogy hányan vannak, kik nem ismerik az oltáriszentségi Jézust?! Gőgjük nem engedi, hogy térdre boruljanak Előtte; büszke daczczal szemlélik — csak kiváncsiságból, mint egy látványosságot — az urnapi szent körmenetet és gúnymosolylyal fogadják hodoló imádásunkat! Mily szivet facsaró látvány városok utczáin szemlélni ma az ilyeneket! Szegény, szerencsétlen testvéreink! Ők nem sorakoznak a hódoló körmenet magába szállott, imádásba merült, ájtatos csoportjához! . . . Kérünk Téged Uram, könyörülj rajtok, nyisd meg szemeidet, mert nem tudják, mit cselekesznek! Nekünk pedig, kik ismerünk Téged és szeretünk, kik hódolunk Neked, bocásd meg botlásainkat és hidegségünket, bocásd meg, hogy oly sokszor megfeledkeztünk Rólad!

Áldj meg Uram, áldj meg te nagy Szentség! Hozsánna Néked, hozsánna!

—ssy.

URNAPRA

Német szöveg nyomán szabadon.

Pálmát, Sion, virágot utaidra!
Fogadd méltón Megváltó Istened'!
Mit látsz s mi benned él, csak őt imádja,
Csak néki zengjen méltó éneket!

Hajoljatok meg halmok, büszke bérczek!
Vihar, hullámzó tenger csendesülj!
S te nap, oh küldd a legdicsőbb sugárt ma,
Királyi nép királyi nászra gyül!

Oh boldog angyalok s ti égi szentek,
— Ma irigylőink mennyek trónirul —
Ujjongjatok velünk, midőn ma hozzánk
A századok királya bevonul!

A rózsa illatát dusan lehelje,
Zengjen dalt a lombok sátora!
Legyen a nagy természet egy hozsanna,
Hogy Alkotója itt halad tova!

Te embersziv, gyuladj ki az örömtől!
«Ő orvosod — bajodban fölkutat;
Dicső királyod Ő — s te nem követnéd
Az érted szolga, legkegyesb Urat?»

Oh szállj imánk! Mint tömjén szállj magasra!
Lángolj te hivő sziv szeráf-tüzet,
Oh légy dicső oltára önmagadnak,
Mutasd be rajta mind, mi csak tied!

Milbich Tamás.

Két urnapi körmenet.

Két képet mutatunk be olvasóinknak. Urnapi körmenet mind a kettő, de két messzi vidék s — tegyük hozzá — két különböző világ. Darleejingben a Himalaya égbe meredő hegyláncza tövében a kezdő kereszténység, az ujonnan plántált egyház mutatta be ünnepi hódolatát a kenyérszinben rejtőző Istenember előtt. Az első keresztények buzgósága ujul meg itt e jámbor indusok lelkében, kik az egyház tanitásának, a keresztény czivilizácziónak áldásait csak nem rég élvezik. Gróf Vay Péter, hazánkfia, ki e vidéket nem rég beutazta, megkapó képét festi annak a mélységes buzgalomnak, melyet a barnabőrü, de hófehérlelkü keresztények az egyház intézkedéseinek, igy az urnapi körmenet megtartásában is tanusitanak. Itt valóban látja az ember, hogy Krisztus ugyanaz tegnap és ma, Ázsiában és Európában, mindenütt és mindig ugyanaz a dicsőséges király és tanitó.

Nem vetekedhetik az egyszerü körmenet fénye a másikéval, melyet a keresztény czivilizáczió kellő közepében, *Bécsben* tartanak meg évenkint hagyományos pompával. A Habsburg-dinasztia dicsőséges tradicziói közé tartozik az Oltáriszentség iránt való mély tisztelet, melynek főkép Urnapján ad az uralkodóház kifejezést. Káprázatos fénynyel hordozzák körül a legfölségesebb Oltáriszentséget Bécs utczáin s midőn a világváros urai és népe hódolatos tisztelettel borulnak le a szentségi Üdvözitő előtt, ez a fényes tanu-

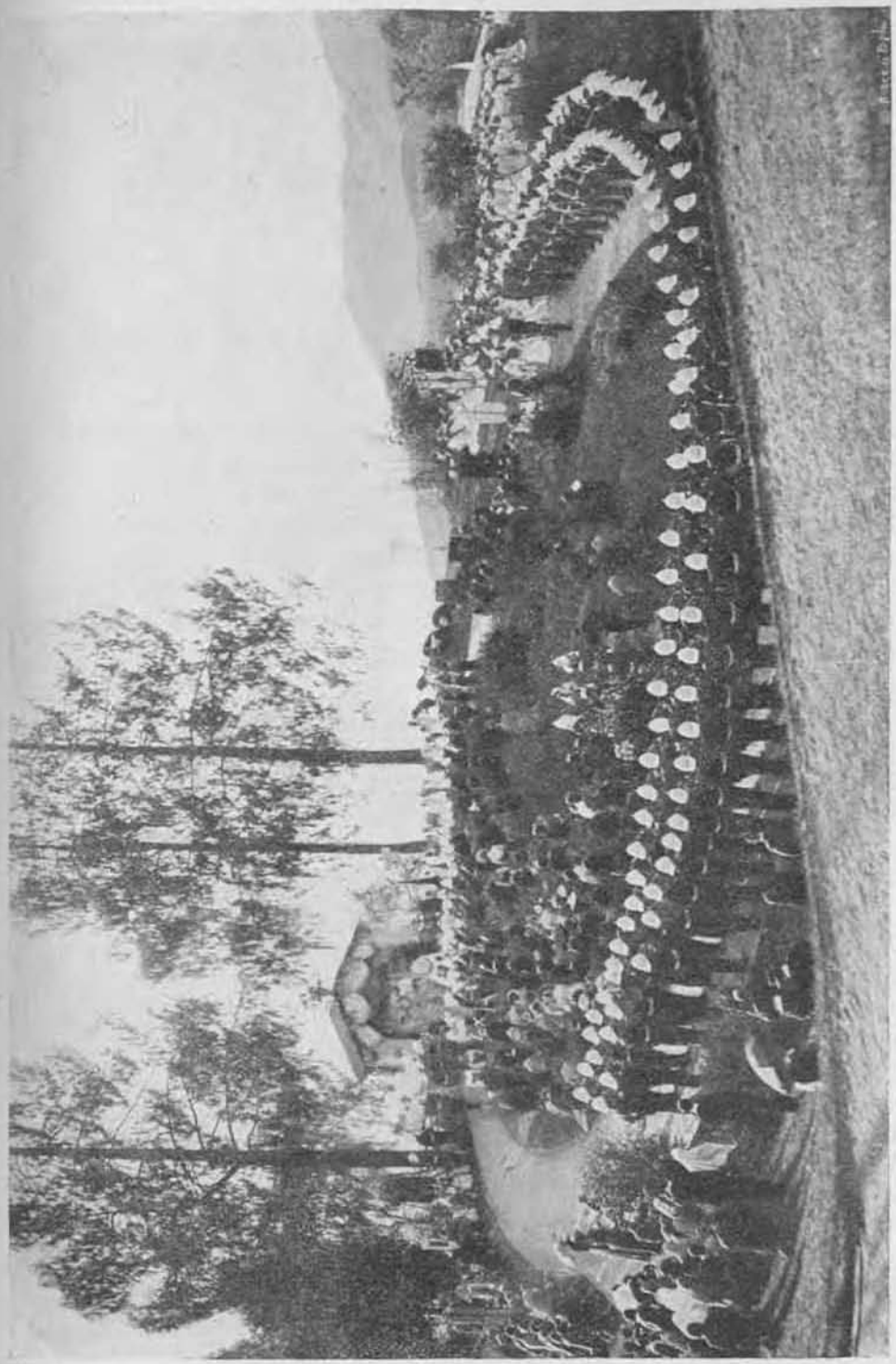

Urnapi körmenet Darleejingben.

bizonysága annak, hogy Krisztus dicsőségét semmiféle hatalom, semmiféle haladás, semmiféle művelődés sem homályosithatja el.

Amott az egyszerü hivők jámbor buzgalma, itt a hatalmasok hódolata hirdeti: Christus regnat, Christus imperat.

Az áldozat.

(Folytatás.)

Az előzmények után mindenesetre fölmerül a kérdés: miért nem lehetséges bűnbocsánat engesztelés nélkül és ez ismét áldozat nélkül? Isten mindenhatósága és jósága nem jogosit föl azon föltevésre, hogy emberileg szólva, Istennek könnyebb volna közbenjáró nélkül megbocsátani? Ám a bűn, az isteni törvénynek megszegése, sulyos dolog, melynek következményei magukban véve elmaradhatatlanok és helyrehozhatatlanok. A bűn zsoldja vagy jutalma a halál: «a bűn, ha véghezvitetik, halált okoz». Ez a halál, mely az Istentől való szabad elfordulásnak szükségképeni következménye, alapjában lelki természetü: az önmagára utalt, teremtett lélek tehetetlensége és tökéletlensége. Közvetve pedig a testi halálnak is okozója, a mennyiben a léleknek uralmát a test élete fölött megsemmisiti s igy a természeti törvények alá bocsátja. A mint senki sem követelheti Isten mindenhatóságától, hogy az öngyilkost, ki létének formáját öngyilkosság által megváltoztatta, egyszerüen föltámaszsza, mivel ez uj teremtési aktus nélkül lehetetlen, tehát csodának kellene közbelépni: ugy a bűnnek bocsánata is, a lélek halálos sebének orvoslása uj életadás, tehát csoda nélkül nem történhetik. Ezen csoda a megváltásban történik meg.

Még világosabb ezen közbelépés szükségessége, ha bűnt lényege szerint mint a szabad elhatározás tényét tekintjük, melylyel a teremtett lény, a mennyiben tőle függ, a megismert isteni akarat ellen egyszersmindenkorra elhatározza magát. A mint tehát a bűn szabad elhatározásból folyó cselekmény, ugy megszüntetésére az eddigi hamis helyzetnek föladása, nyilt irányváltoztatás, az Istenhez való ragaszkogás megujitása, szóval ismét szabad elhatározásu cselekmény szükséges. Miként eszközölhető ez? Isten mindenhatósága nem csikarhatja ki; a bukott lény, mely erkölcsileg halott, sem erővel, sem akarattal nem rendelkezik; sőt ha akarná is, jelenlegi helyzetében nem is nyujthat elégtételt megtagadott engedelmességéért. Azért a kiengesztelés és föltámadás csakis *közbenjárás* utján történhetik, ez pedig az emberiségbe ojtott uj élet által. A megváltás kegyelmének első nyilvánulása a lelkiismeret világossága és tanuskodása, mely a bukott emberiségben nemcsak a bűn és a büntetés tudatát tartja ébren, hanem engedelmességet követel a megismert erkölcsi törvény iránt és igy a megtérés és kiengesztelés utját egyengeti.

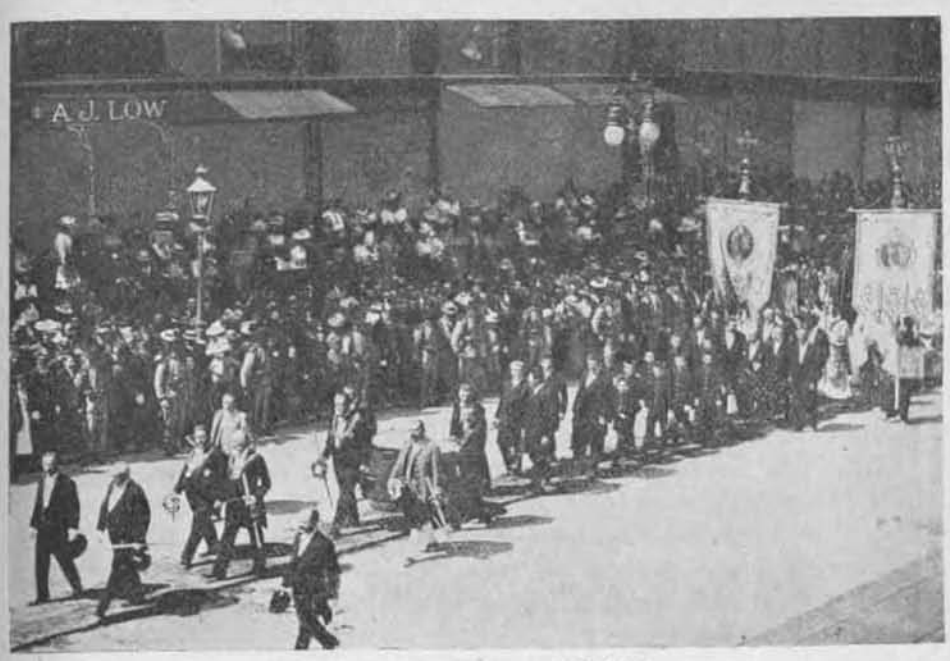

Részlet az urnapi körmenetből Bécsben.

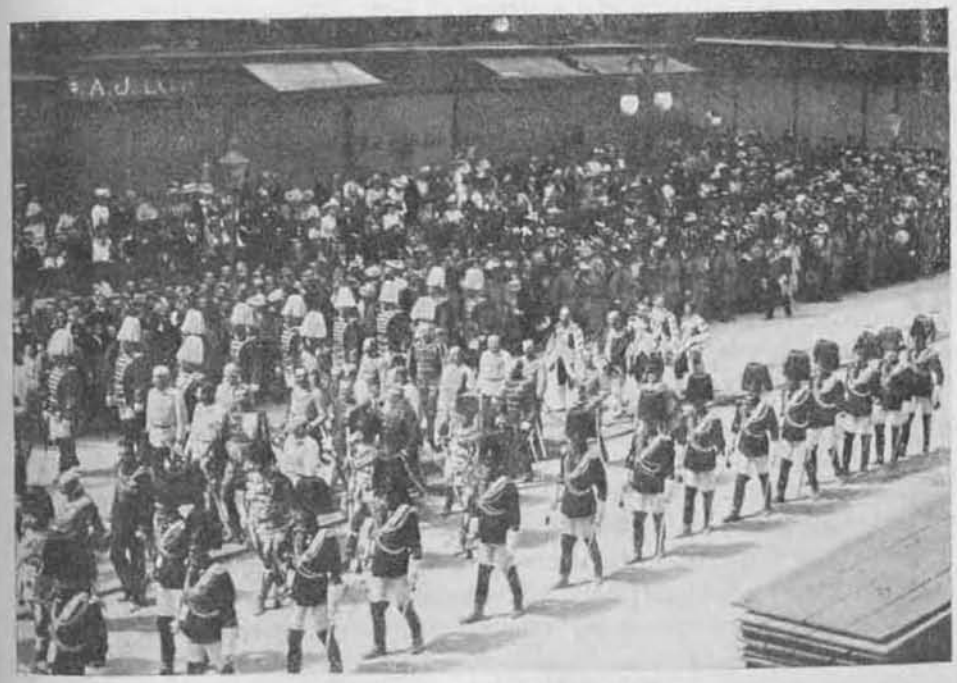

Részlet az urnapi körmenetből Bécsben.

Isten örökérvényü törvényének semmibevevés, megszegése és igazságosságának érvényesülése között van a bűn; hogy elenyészszen, ki kell egyenliteni, engesztelni. Ennek kieszközlésére az ó-kor az állatok vérét használta; maga szent Pál apostol is azt mondja, hogy vérontás nélkül nincs bűnbocsánat. Az ó-szövetség törvénykönyvében isteni rendelet folytán a vér bocsánatot eszközlő szerként volt előirva. A vér evését, mint borzalmas dolgot, tiltotta az ó-szövetségi törvény és pedig azért, mert a test lelke vagyis élete a vérben rejlik; mert a vér a test táplálásának és melegének fő tényezője, igy tehát tőle függ a test mozgása, alakulása, a szerves élet, az élet fölött pedig egyedül Isten rendelkezik. Ezen oknál fogva a vér, mint az életnek hordozója, az élet Urának volt szentelve még az esetben is, ha a leölt állat nem is volt áldozatra szánva; ez természetesen nem zárja ki azt a czélt sem, hogy ily uton megakadályoztassék a kedélynek eldurvulása és elvadulása.

Van ezen törvénynek még egy más indoka is, a mely szoros viszonyban van az engesztelő áldozat lényegével. Ha a zsidók vadászaton vadat ejtettek el, akkor is elő volt irva, hogy vérét engedjék kifolyni és földdel takarják be, «mert a test lelke a vérben vagyon és én azt nektek adtam, hogy az oltáron azzal tisztitsátok meg lelkeiteket és a vér a lélek engesztelésére legyen». (Lev. 17, 11.) A vért tehát szentnek, Istennek szentelt dolognak tartották, a mint azt az összes áldozatoknál láthatjuk.

Hogy ezen képletességet megértsük, tekintetbe kell vennünk, hogy a vér a lélek hordozója, az emberi léleknek helyettesitője és hogy a vérnek engesztelő ereje van. Az ősi népek történeti emlékei arról tanuskodnak, hogy nemcsak a zsidók törvénye tulajdonitotta a vérnek a lélek létezhetését, a testben való jelenlevését. A perzsák vallása szerint az istenség a fölajánlott áldozatnak csak lelkét kivánta és mihelyt az áldozati állat vére kiömlött, az állat husát magánczélokra használhatták. Az egyptomi képirás szerint a héja a lelket jelentette, mert azt hitték, hogy a lélek is vérrel táplálkozik, mint a héja. A görög bölcsek szintén a vért tartották az élet hordozójának. A középázsiai és szir népek, a melyek férfi- és nőisteneket különböztettek meg, az istennőknek csak tömjént áldoztak, mint a növényvilág hatalmainak, mert a növények lelkének az illatot tartották; a férfiisteneket véráldozatokkal tisztelték, mert ezek az állatvilág fölött uralkodtak, az állatok lelkét pedig a vérben vélték föltalálni.

Annyi bizonyos, hogy a test minden érzése és mozgása az arteriás erek vértartalmának az egyes testrészekhez való tódulásától függ és mivel a testnek minden alkotó elemét magába foglalja, joggal folyékony szervezetnek nevezhető. A hol a vér folyása elakad vagy hiányzik, ott megszünik az állati élet minden nyilvánulása; azért tekintik a vérkiontását a lélek kiáradásának, eltávozásának, a mennyiben ezen lélek alatt csak az állati életényezőt vagy életerőt értjük.

Ha tehát a Szentirás azt tanitja, hogy: «a test lelke a vérben van», akkor csak a kialakitó erő és eredménye, az anyagi alakulás közt tesz különbséget, lényegében azonban mindkettő ugyanaz. A természeti lélek (nephesch, psyche, anima) maga a természet alanyi életének bizonyos fokán, a test, vagyis a szerves, érzékekkel ellátott testiség, külső megjelenités, megtestesülés és egyuttal ezen életnek szerve, melynek müködése, érzése, mozgása, anyagereje, hőfejlesztése stb. ép oly lényegesen függ az idegektől, mint az izomzattól és a melynek egysége az előbbiek központi szervezetétől függ. Ennek daczára a lelket, az állati élet önerejét nem az idegrendszerben, hanem a vérben keressük, mert a vér az a forrás, a mely az idegeket és izmokat táplálja és erőnyilvánulásaikat lehetővé teszi.

Az ember érzéki léte szerint szintén természeti lélek, psyche, de az állatok lelkénél sokkal magasabb rangu. És pedig nem mintha a szerves emberi test érzékeivel együtt a kialakitó természet legsikerültebb mesterműve és alanyi életének tetőpontja volna, hanem mert a teremtő Isten közvetlen és uj beavatkozása által jött létre. Ezenkivül a természet ezen tetőpontján eléri folytonos törekvéseinek czélját: legbensőbben egyesül a teremtett lélekkel. Az ember psychéje nincs saját szük körébe zárva, mint az állatoké, mely körével él és mul el, hanem szorosan az ember lelkéhez van kötve ugy, hogy nélküle egyáltalán nem létezhetik. Már most miként törölheti el az ember bűnét az állat vérével, helyesebben lelkével? Nyilvánvaló dolog, hogy ez esetben élet életet, lélek lelket helyettesit és pedig ugy, hogy a testileg hibátlan állat bűnnélkül való lelke helyettesiti annak az embernek lelkét, a ki a bűn által a halált megérdemelte. Az által, a mi az áldozati állattal történt, az áldozó szeme elé állittatott bűn és büntetésre méltó volta és vágya fölébresztetett, hogy a kiengesztelődés tényleg és bensőleg valósuljon rajta, a mi ezen cselekményben csak *képletes*, szimbolikus, nem *valódi* kifejezést nyert.

Fieber Henrik.

Azok a májusi virágok.

Itt a május! A gyünyörü május. Bimbó fakad és virág nyilik mindenfelé. Illatától szinte terhes a levegő, meg a templom. Mert a katholikus egyház gyöngéd érzése, lovagias tisztelete ide hozza ezeket az illatozó virágokat a szent Szűz lábaihoz. Mintha a régi romantikus világ elevenednék föl ujra. Mennyi költészet. Virág, rosszul irom, virágerdő — a virágok virágának, a dicsőséges, szép szűz Máriának... Legalább ugy láttam majd minden templomban, a hol e hónap folyamán csak megfordultam.

És megvallom, hogy a mikor ott térdeltem az ilyen virágos oltár előtt, legeslegelőször szinte rosszul esett. Bántott, hogy a mig a szentségi oltár

csupasz és virág nélkül való, addig a másik oltár, ha a szűz Mária oltára is az, csupa ékesség, csupa dísz, csupa virág...

De aztán gondolkoztam és megnyugodtam. Még pedig azért, mert természetesnek tartottam, hogy az édes anyja ünnepén a fiu kifoszsza magát minden diszéből, minden pompából, csakhogy az édes anyja dicsőségét, fényét, szeretetét növelhesse. Melyik fiut lehetne ezért elitélni? Egyiket sem. S igy Krisztust sem, a kinek örömöt szerez, ha a neki járó virágok — különösen májusban — édes anyja lábai elé legyenek helyezve és ott nyiljanak, ott illatozzanak megvalósitván szűz Mária sejtelmes vizióját, melyben látta: «boldognak hirdet engem minden nemzedék». (Luk. 1, 48. v.)

Sőt tovább gondolkozva észrevettem, hogy e virágok szűz Mária oltárára helyezve még csak nem is csorbitják a szentségi Jézust illető tiszteletet, mert olyan szépen beszélnek szűz Mária édes anyai szivéről, lelki világáról, hogy annak, a ki hallgatja és beszédüket megérti, csak annál inkább gyullad szive szeretetre az édes Jézus iránt. És az is bizonyos, hogy nem megy ki a nélkül a templomból, hogy ne köszöntse a szent Szűzzel együtt a szentségi Üdvözitőt is.

Hisz' vegyük csak őket. Ott vannak összehordva, egybehalmozva mind. Legalul a sok örökzöld... Minden levele egy-egy emléke annak a forró vágyódásból eredő reménynek, a mely szűz Mária szivének is alaperénye volt.

Szinte hallani vélem, a mint egy eltévedt szellő belibben a nyitva maradt ablakon s végig fut a levelek között, suttogásukat, a melylyel regélik egymásnak, mennyi rokon vonás van az ő örökös zöldelésük és szűz Mária folytonos vágyódása között, a melylyel élte minden napján kivánkozott egyetlen öröme, szentséges fia, az Ur Jézus után...

Még tovább is folytatták volna beszédüket, de a játszi szellő a pálmák levelei közé surrant s most azok vették át a szót... S füzték tovább azt, a mit az örökzöldek elkezdettek... Mert ők többet is tudtak. Ők tudták azt is, hogy szűz Máriában oly nagy volt a folytonos vágyódás Jézus után, hogy különösen a mennybemenetel után napjainak mindegyike a vértanusággal fölérő gyötrelem volt. Mint az eltikkadt virág a harmatcsöpp után, ugy sóvárgott szűz Mária a mennybeszállt üdvösséges isteni Fia után. S ez a sóvárgás epesztette, gyötörte, vértanuvá tette.

A pálmáknak azonban itt el kellett hallgatniok, mert a nyitott ablakon keresztül egy kis pillangó is beszállt, hogy az eltévedt szellőt megtalálja. De a szellő játszi kedvében volt s a mint látta, hogy libeg a pille, elbujt az ibolyák közé ugy, hogy most a pálmák után a szerénykedő ibolyák kezdettek beszélni. De igazán alig volt idejük elmondani, hogy alázatosságuk mennyire megegyezik szűz Mária visszavonult életével, alázatos lelkével, mert a kis pillangó észrevette az ibolyák között bujkáló szellőt és utána

szállt, mire a szellőcske a gyöngyvirág kelyhébe bujt. Az ibolyák pedig elnémultak...

De szólt a gyöngyvirág, hogy ő se közönséges virág, hiszen ő a szűz Mária bánatos könyeinek emléke. Ott virágzott először, a hová szűz Mária bánatos könyei hullottak, a mikor a kereszt alatt állott. Oly meginditó volt ez a bánatos könyezés, hogy azt akarta a szenvedő istenember, az édes Jézus, miszerint az érette hulló édes anyai könyeknek gyöngéd emléke megmaradjon. Ez a gyöngyvirág mig azonban szólt, megimbolyodott harangos fejecskéje s odaütődött a kedves nefelejtshez, a mely erre szintén suttogni kezdett. Suttogásából megértettem, hogy a kis nefelejts sincs itt hiába. Az emlékezet, a kegyeletes emlékezés virága ő, a melynek legméltóbb helye itt van azon szüzies Sziv előtt, a melynek élete, egész valója, benső lelki világa az Ur Jézusra való folytonos kegyeletes emlékezés volt.

Tetszettek e szavak a gyöngyvirág kelyhecskéjébe bujt kicsi szellőnek is, ámde addig lóbálta, mig kiesett belőle. S hogy a pillangó még se vette észre, az csak onnan volt, mert a kis szellő a liliom hófehér szirmai közé bukott és az egészen eltakarta. A mint azonban megérintette a kis szellő, összerezzent a hófehér liliom s rezzenéséből láttam, mennyire méltó képviselője ez a virág annak a léleknek, a kinek szűzies tisztasága, ártatlansága fölülmulhatlan volt és marad is örökké. Mert hiába: «Macula non est in Te». — Szűz vagy, hibanélkül való vagy — bűnnélkül való. Csupa angyali ártatlanság vagy meg érintetlenség! Oh kegyes, oh édes, szűz Mária, Krisztusnak, az én Istenemnek édes anyja...

A pillangócska ezalatt mindenfelé kereste a szellőt. Végre is a rezedára szállt. Azt gyötörte, azt faggatta kérdéseivel. De az, mint a türelem virága, föl sem vette a kérdezősködést, hanem türelmesen felelgetett a kis kiváncsinak. Türelmesen, mintha érezné, hogy annak oltárán illatozik, a ki nagy türelemmel, Isten akaratán való magasztos megadással hordotta életének nehéz keresztjét mindaddig, mig csak Isten meg nem elégelte.

A szellő azonban látva, hogy a kis pillangó nem is sejti rejtekét, megelégelte a bujócskát. Fölröpült az illatozó rózsa nyiló virágára. Persze ugy, hogy a pillangó is észrevegye. Észre is vette. Odaröpült erre ő is és a szeretet virágának illatától megrészegülve összeölelkezve repültek ki a nyitott ablakon... Mintha a szeretettől fölemésztett istenanyai lélek röppent volna ki a virágok közül...

Csend lett. Elhalt a kis virágok suttogása. Csak a passiflóra, a szenvedés virága, hajtotta le fejecskéjét bánatában, hogy őt se a pille, se a szellő nem vette észre... De a százszorszép vigasztalta, hogy ne busuljon, sőt örüljön, hiszen kelyhe a megváltás jelvényeit viseli s ezért kedves virága marad mindazoknak, a kik a szenvedő Ur Jézusra szeretnek emlékezni s igy kedves virága marad mindig szűz Máriának is...

Én pedig leborultam és bocsánatot kértem a szentségi Jézustól, hogy e virágok miatt féltékenykedtem édes anyjára, a szép szűz Máriára. Bocsánatot kértem és nekem is a százszorszép felelt:

«Mit beszélnek a virágok?
Ne a földtől kérdezzétek,
Az a harmat fölülről jött,
S az az illat fölfelé megy.
Mit beszélnek a virágok
Kora reggel, késő este?
Hogy a szivünk örök Istent
Hőn imádja, hőn szeresse!» (Lemondás dalai.)

Jeszenszky Kálmán.

Megtérés az urnapi körmenet alatt.

A Jézus Szentséges szive társulatának évkönyvében L. György nevü ur a következő tanulságos történetet beszéli el. 26 éves koromban utazni indultam. Lyoni tartózkodásom alatt hallottam valamit a tiszteletreméltó Vianney János ars-i plébánosról beszélni. Azt mondták nekem, hogy ezen szentéletü pap gyóntatószéke körül, a mely szerény falusi templomában áll, az emberek tömege, még a messzebb eső vidékekről is, egybegyülekezik gyónását elvégezni; egyik csapat a másikat váltja föl. Olyan buzgósággal keresték a gyógyirt lelkük sajgó sebére az emberek, mint a szenvedő beteg testének enyhülést, gyógyulást hirneves orvosnál avagy világhirü fürdőhelyen.

Egyszerre azon gondolat támadt agyamban, hogy én is Ars-ba megyek. Egy hideg, ködös novemberi napon el is utaztam; bevallom, inkább kiváncsiságból, mint ájtatosságból; mert nem volt szándékom ott gyónni.

A mint a templomba lépek, a tisztelendő atya gyóntatószéke körül majd 100 személy álldogál, még pedig nagyobbrészt férfiak. Rövid idő elteltével vendéglőmbe tértem vissza; épen ebédelni akartam, de a vendéglős azon kérdéssel fordult hozzám:

— Nem ebédelne a tisztelendő urral?

— Oh igen! miért ne, — volt válaszom. — Öt perczczel később egy öreg, tiszteletreméltó kanonokkal ültem szemben. A társalgás tárgya természetesen az ars-i pap volt.

— Hiszi-e kanonok ur, — kérdém én, — hogy Vianney főtisztelendő ur csakugyan olyan tapasztalt lelkiatya legyen, mint a hogy azt beszélik?

— Nem tudom, — felelte a kanonok, — hogy ő tapasztalt lelkiatya-e, én inkább Isten szellemétől vagy a Szentlélektől megszenteltnek tartom. Ezen férfiu azon titokteljes adománynyal bir, hogy minden kételyt bámulatos

és igazán csodálatos módon tud eloszlatni. Azonban majd tapasztalja s aztán önmaga itélhet.

— Azt nem igen hiszem, — mondám, — mert semmi esetre sem szándékozom gyónni.

— Akkor helytelenül cselekszik — felelte reá egykedvüen a kanonok. Ezek után más dolgokról beszélgettünk.

Még aznap este 10 órakor ott voltam a templomban, s megkönnyebbülve hagytam el az ars-i plébános gyóntató-székét.

— Szülővárosában lakik ön? — kérdezte tőlem a szentéletü pap, mielőtt föloldozott volna.

— Igen, atyám! — feleltem.

— Milyen nagy a lakosok száma?

— 25000! — válaszoltam.

— Tehát önt ismerik ott?

— Igenis, mindenki ismer.

— Nos jó! Penitencziául, mielőtt a templomot elhagyja, inditsa föl a hit, remény és szeretet erényeit. De ez még nem elég. Ezen kivül, ha haza megy, a két urnapi körmenet egyikén részt fog venni és pedig közvetlenül a mennyezet után lépkedjen. Most pedig béke önnel, fiam!

Máskor, más templomban vagy más papnál a penitenczia második részét valamilyen jó cselekedettel kértem volna fölcserélhetni, egy néhány ima elvégzése vagy alamizsna kiosztása által. De ezen pillanatban ajkaimat a tisztelet és belső meghatottság lezárták.

Lám, a kanonoknak igaza volt: az ars-i pap rendkivüli gyóntató-atya volt. Azonnal megtalálta lelkemnek egyik legérzékenyebb sebét és megérintette azt, t. i. az emberektől való félelmet, azaz álszégyent. Midőn engem egy nyilvános vallási cselekedetre kötelezett, mint szülővárosomban egy körmeneten való részvétel, keserü, de hathatós gyógyszert rendelt, a melytől egész bensőm, egész természetem idegenkedett s épen ezért volt legeredményesebb. Idővel azon gondolattal vigasztaltam magam, hogy ezen félelmetes penitenciától még hat hónap választ el.

Az urnapi körmenet a katholikus vallás egyik legmagasztosabb megnyilvánulása. Egyes országokban és nagyobb városokban szent vallásunk fönségét valóban nagyszerüen szokták azon bemutatni. Láttam már, a midőn a legfölségesebb Szentséget a felsőbb polgári hatóságok egyenruhában, 2—3 tábornok adjutánsaitól kisérve, a kormányzó, a polgármester tanácsnokaival, továbbá 400—500 nemes kisérte s azonkivül a legtekintélyesebb polgárok, a kik a társadalom minden osztályát képviselték. Egy ilyen hódolatot parancsoló körmenethez a legkönnyelmübb s leglanyhább keresztény is minden fontolgatás nélkül mer csatlakozni. De szülővárosomban szerencsétlenségemre nem igy volt. A körmenetben a férfiak egyáltalán nem

vettek részt, kivévén az iskolás fiukat és egynéhány tuczat mesterembert, a kik a katholikus vallásos egyesületek tagjai voltak.

Ha ilyenformán a menet nem is volt fényesnek mondható, annál nagyobb volt a bámészkodó tömeg. A 25000 lakos, az idegeneket nem számitva, az ablakokból nézte a körmenetet, vagy sürü csoportokban álltak a város utczáin. Nos, mit gondolna városunknak ez a huszonötezer embere, mit mondanának, ha ezt a fölvilágosodott, értelmes L. Györgyöt az Oltáriszentség mögött lépkedni látnák!?

Már csak ezen gondolatnál is hideg verejték gyöngyözött végig homlokomon. És mégis lelkemnek erős meggyőződésével hittem Krisztus Urunk jelenlétét a legfölségesebb szentségben; gondoltam és mélyen éreztem, hogy a világ összes fejedelmei csak szent kötelességüket teljesitenék, ha mezitláb fejükre hamut hintve, a legfölségesebb Oltáriszentség szine alatt elrejtett Istenüket követnék.

Elérkezett tehát az első urnapi körmenet ideje. Nálunk u. i. két körmenetet tartanak, elsőt az urnapi vecsernye után, a másodikat reá következő vasárnap. Hogy bátorságot meritsek, elmentem a vecsernyére, a mit eddig sohasem tettem, s közvetlenül az oltár elé álltam. De ime! ennek kellemetlen következménye lett. Egyik hölgy-ismerősöm tekintetét valószinüleg véletlenségből felém forditotta. Egyszerre ugy rémlett nekem, mintha egész környezetem tekintetének czélpontja lennék, mintha a papság, a templomatya, a sekrestyés, az ájtatoskodó hölgyek s mind a jámbor asszonyok és gyermekek azt suttognák:

— Nézzétek csak L. urat! Mit akarhat itt L. ur?

Ezen gondolat nyugtalanitott és megzavart, s azt sem vettem észre, hogy a körmenet már rendezkedik s a templomból kifelé indul. A legfölségesebb Oltáriszentség a mennyezet alatt elvonult előttem — s én nem mertem csatlakozni és e borzasztó penitenczia elvégzését következő vasárnapra halasztottam.

Bocsáss meg, oh Istenem! Igen, volt egy idő, a midőn azon megbecsülhetetlen kegyelmet, a melyet egy bűnösnek nyujtasz azzal, hogy téged kisérhessen, sulyos robotnak tartottam.

Következő éjszakán lázam volt; oka alkalmasint az előtte való nap izgalmai voltak. S ki hinné? — örvendtem a láznak és azt óhajtottam, bárcsak fokozódnék, bár tovább tartana, hogy a szobát kelljen őriznem az egész héten át. Lehetetlenségre senkit sem lehet kötelezni s igy a körmeneten való részvét alól föl lennék mentve. De a lázroham elmult s ujra csak nem jelentkezett; a következő vasárnap pedig rohamosan közeledett. Egész életemnek nem volt oly rövid hete, mint ez.

Vasárnap, szégyennel vallom be, nagy volt az örömem, a midőn az időt néztem: az égen lassankint sürü sötét felhők gyülekeztek. Nem kellett

időjósnak lennem, hogy egy hirtelen vihar készülődését észrevegyem. A felhők föltornyosultak, hatalmas zápor kerekedett az én kimondhatatlan örömömre, de csakhamar vége volt mindennek s a körmenetet mégis megtartották.

Ekkor két kezemmel a szivemhez kapva, helyemet a mennyezet mögött, inkább félig halva, mint élve, elfoglaltam s megindultunk. Ha száz évig élnék, ezt a két órát, a melyet akkor ott átéltem, sohasem fogom elfelejteni. Homlokomat jeges verejték boritotta, lábaim inogtak. Időnként a hitvallást mondtam el, s imádkozni próbáltam. De ajkaim csak lemorzsolták az imát. Föltettem magamban, hogy fejem nem emelem föl és szándékomhoz hü maradtam.

Igy értünk vissza a templomba.

Két hét mulva váratlan látogatóm akadt: K. ur, a törvényszéknek egyik legtehetségesebb, legügyesebb, bátor föllépéseért közbecsülésnek örvendő tagja. Az illető minden bevezetés nélkül azon ajánlatot tette, hogy vele s még egy barátjával egyesülve, a városban egy Szent-Vincze-egyesületet alapitsunk. Elgondolható mennyi ellenvetésem volt; de ő hangjában bizonyos győzedelmességgel fölkiáltott: «Hogyan, ön, ki nem habozik vallását és jámborságát társadalmi köréből csak egyedül, egy körmeneten való részvét által nyiltan vallani, ön vonakodnék hozzánk csatlakozni?!»

Végre megadtam magam és megigértem közremüködésemet.

Ime tehát, a jónak, valamint a rossznak utján csak az első lépés tetszik áldozatnak.

Katholikus vallásunkat nyiltan valló két egyéntől támogatva, a szentségek gyakori vétele által megerősödve, — mert barátaim példáját követve, már minden hónapban járultam a szentségekhez, — lassankint sikerült legyőznöm azon határtalan félelmet, a melylyel az emberek itéletére gondoltam.

El sem telt két év, s szülővárosomban Szent-Vincze-egyesület alakult s az ország előkelő s legjobb családjaiból 30 ifju szegődött hozzánk.

A közelmultban a két urnapi körmeneten mind a harminczan közvetlenül a mennyezet után követtük és kisértük a legfölségesebb Oltáriszentséget. Nagy és boldog örömérzet egyesitett bennünket s meg vagyok győződve, hogy mindnyájan szent büszkeséggel vettünk részt az Ur diadalmenetében.

; z.

PANGE LINGUA...

Aquinoi szent Tamás hymnusa. — Forditotta: *Nagyfalusi Lajos.*

Zengjük zsongó zsolozsmánkat
A mély Sziv mély titkának;
S drágalátos szent vérének,
Üdvösségünk árának;
Élő Szivnek, élő szivek
Imádandó Urának!

Atyja küldte s nekünk szülte
A legdicsőbb Szűz méhe;
Köztünk végzett földi pályát,
Köztünk maradt igéje;
S elhagyva a földi utat —
Köztünk él szent személye.

Utoljára ünnepelvén
A husvéti vacsorát,
Véréből ád véreinek
Mennyei szent lakomát;
Eledelül önkezéből
Odaadja önmagát.

Az Igazság igéjére
Élő test ez, nem kenyér;
S nem bor ez, de igaz Élet,
Az Élettől élő vér;
Birja hittel a tiszta sziv,
Mit az elme föl nem ér!

Imádnunk kell leborulva
A legnagyobb Szentséget;
Benne birjuk zálogában
Az örök szövetséget;
Hit, szeretet ér csak oda,
Hová az ész nem férhet.

Egy Atyánknak s egy Fiának
Ünnepe is egy legyen;
Hódolatunk örömdala
Törjön át az egeken!
És a Lélek szent kegyelme
Hasson át a sziveken. Amen.

Urnapi körmenet a vizen.

Salzkammergut eredetiségei közé tartozik Hallstadt, a hallstadti tó mellett elterülő kis község, a tó s ennek keleti oldalán egy meredek hegy között lévő keskeny földnyelven.

Az alsó házak czölöpökön, a többi házsorok terrászalakuan emelkednek fölfelé s ugyszólván sziklafalra vannak épitve.

Regényes kis helység; utczái rendkivül keskenyek, valamint a házak közötti gyalagjárók, utak és ösvények is. Sokban hasonlit Velenczéhez, nevezetesen pedig abban, hogy a helységben kocsit, lovat nem is látni.

Mindent a vizen hoznak és visznek.

Természetes, hogy a helység lakói ilyen keskeny utczákban körmenetet nem rendezhetnek s hogy urnapi körmenetüket mégis megtarthassák, a tavat hivják segitségül. Az első evangeliumot közvetlenül a templom mellett olvassák föl; ezután megindul a menet a tó felé s hajóra száll. A legnagyobb s legszebben diszitett hajón van az oltár, erre helyezkedik a papság a legfölsé-

gesebb Oltáriszentséggel; a másikra pedig, mely szintén lombokkal és vörösfehér zászlókkal van diszitve, a bányászlegények zenekara kardalosokkal; a többi hajon helyezkednek el az iskolás gyermekek, a fehérruhás leánykák apáczáikkal, ezután következik a polgárság zászlóival; s ezt követik a hajók az ájtatoskodó hivekkel és idegenekkel — matrózok fehér öltözetben — továbbá a százat is meghaladó, alak és nagyságra különböző járművek, egész kicsiny ladikok, a melyben csak egy embernek jut hely; s végül, egy uszó üteghez hasonló tizenkét taraczkkal megrakott nagy komp szintén zászlócskákkal és lombokkal diszitve.

A kis hajócsapat az összes harangok kongása s búgása között a tó közepéig ért. A zene, ének és ima hangja mind halkabban hallszik a partra s fokozatosan elcsendesedik; a menet megáll, ünnepélyes csend következik, a második evangeliumot olvassák; az áldást tizenkét taraczklövés jelzi, melyeket a hegyek visszhangja százszorosan ver vissza, de nem egyszerre, hanem szikláról-sziklára gördül a hang, mig mindegyik sziklafalhoz ütődve s a tavat koszoruzó hegység minden csucsáról visszaverődve lassan elhal.

Erre megindul a menet, az egyik partrészen a harmadik evangeliumot olvassák; reá kis vártatva ismét el kell indulnia, hogy a negyedik evangeliumot énekeljék s a templomba visszatérjenek.

A harangok és taraczkok elnémultak, de a helység terrászai és erkélyei tele vannak az idegen vendégek seregével, a kik nagy számmal jönnek el évről-évre s mindig mélyen meghatva az ünnepségtől, lelkükben maradandó emlékét viszik egy kedves, szivre, lélekre ható képnek s fényes ünnepnek, a melyhez hasonlót a föld kerekségén ritkán láthatnak.

Tanitás az Oltáriszentségről.

(P. Boone S. J. «Manuel du directeur»-je után.)

Az Oltáriszentség Jézus Krisztus szenvedéseire emlékeztet.

«Isteni Megváltónk szenvedésének és halálának örökös emlékjelet akarván állitani anyaszentegyházában, hogy erről az emberek állandóan megemlékezzenek, a legmélt. Oltáriszentséget rendelte, melyben szent testét minden nap eledelül adja s szent vérét italul a kenyér és bor szine alatt.»

I. Miért szenvedett Üdvözitőnk oly gyalázatos és kínos halált? Talán azt akarja, hogy a mi rá emlékeztet, valami oly féle kellemes dolog legyen, akár csak egy diszlakoma?

1. Azért szenvedett, hogy megmutassa: ugy szeret bennünket, mint a jó atya szereti gyermekeit. Ezért választotta a legkínosabb módot, a könnyebbet ránk hagyta. 2. Szenvedett, hogy láttassa velünk, minő elégtételt adott érettünk a keresztfán szent testével és vérével. 3. Hogy éreztesse velünk

a törvény és a kegyelem édességét. 4. Hogy szeretetének erejével kényszeritsen részt vennünk halála fájdalmaiban és gyalázatában.

«Megemlékezve megemlékezem erről és lelkem eleped bennem.» (Jer. siralm. 3, 20.)

II. Miért akart a Megváltó az Oltáriszentségben jelen lenni szenvedéseinek örök emlékeül, alkalmas erre a kenyér és bor szine?

1. Hogy lássuk, mennyire becsüli ő szenvedéseit s mennyire kell őket nekünk megbecsülnünk.

2. Hogy szeretetének, melylyel értünk szenvedett, égő szerelmének kiáradtását fölfedje előttünk. Valahányszor a szent mise szenvedései emlékére bemutattatik, ő kész magát ujra meg ujra föláldozni, szent vérét ujra váltságul ontani, de nem teszi mégsem, mivel a vér nélkül való áldozat is elégséges a mi bűneink kiengesztelésére. Ez az a Bárány, ki «megöletett világ eredetétől» (Titk. jel. 13, 8.), mert az ó-szövetség áldozat-állatjainak módjára halt meg és meg fog halni minden szent misében a világ végezetéig.

3. Hogy pótolja hálálkodásunk hiányait, a melylyel Istennek a megváltás nagy jótetteiért és egyéb jóságáért tartozunk. A Megváltó köszöni meg Atyjának azokat a kegyelmeket, melyeket nekünk adott — mihelyettünk. Ezért hivjuk a legmélt. Oltáriszentséget Eucharistia-nak, a mi hálaadást jelent.

III. Milyen inditó okok késztették arra az Üdvözitőt, hogy a kenyér és bor szine alatt hagyja a világon szenvedésének emlékét?

Szenvedése és a kenyér s bor szine között sok vonatkozás van.

1. A szent ostya a megőrölt és tésztává gyurt buzaszemekből készül, a bor a kisajtolt szőlőszemekből; hasonlóan az Ur Jézus szent teste is összetörött a szenvedések sulya alatt, ütlegelték, lábbal tiporták, szentséges vére az ostor, a töviskoszoru és a szegek nyomán serkent ki s folyt bőségesen. Azt akarja tehát az édes Üdvözitő, hogy a kenyér és bor szine az ő fájdalmaira emlékeztessen, hogy szent testét és vérét magunkhoz véve, szenvedése, keserve, kínjai eledelét vegyük magunkhoz, hogy szivünket bűnbánattal törjük meg és bűnbánással sanyargassuk testünket.

2. Az Oltáriszentségben maga Jézus Krisztus ujitja föl halálát és temetését, midőn őt magunkhoz veszszük annak emlékére, hogy ellenségei szétroncsolták, a halál martalékává tették és sirba helyezték sebekkel boritott szent testét. Én lelkem, gondold meg, valahányszor áldozol! Megváltód sirja vagy!

Az Oltáriszentség jótéteményeinek nagysága.

I. Hogy megérthessük e jótéteményeket nagyságát, elmélkedjünk 1-ör a fölött, hogy Jézus Krisztus a mi orvosunk s egyben orvosságunk, 2-or, hogy egyedül csak ő a mi megváltásunk és váltságdijunk, maga személyében

jön, hogy bilincseinkből kiszabaditson, 3-or, hogy minket szenvedése által meggyőzvén, szent testével táplál bennünket. Valóban nagylelkü fejedelem, meghiv asztalához s önmaga a lakoma. Asztalt terit nekünk, szent testét adja eledelül, szent vérét italul.

II. Elmélkedjünk azon nagy ajándékok fölött, a melyekkel Krisztus Urunk fölékesiti a lelkünket, ha a legmélt. Oltáriszentségben magunkhoz veszszük. Megtölt malasztjával, növeli bennünk a szeretetet a többi belénk öntött erénynyel s a Szentlélek adományaival együtt. Olyan ez a mi királyunk, a ki személyesen oszt alamizsnát és bőségesen alamizsnálkodik. Ez a mi Urunk, a ki minket «megkoronáz irgalmassággal és könyörülettel, ki betölti jókkal kivánságunkat, hogy megujuljon ifjuságunk, mint a sasé. (Zsolt. 102, 4, 5.)

III. Elmélkedjünk arról, hogy Jézus Krisztus az Oltáriszentség rendelésekor arra volt nagy tekintettel, hogyan füzze össze magát velünk egész életünkben a szeretet kötelékével. Világosan megmondja: «A ki eszi az én testemet és issza az én véremet, énbennem lakik és én őbenne». (Ján. 6, 57.) Mint ember, csak addig marad nálunk, mig a kenyér és bor szine meg nem romlik, de mint Isten velünk van s mi egyesülve lehetünk vele viszonos szeretetünk által. Szeret bennünket, mi is szerethetjük s meggyőződhetünk szent János szavainak igazságáról: Szeretet az Isten s a ki a szeretetben marad, Istenben marad s Isten nála marad. Mivel Jézus Krisztus maga a szeretet, szeretetre inditja azokat is, a kik őt magukhoz veszik és szeretettel lakoznak őbenne. Ily formán az ember menedékhelyet talál Istenében s az Isten az emberben ugy lakozik, mintha palotája, temploma volna.

IV. Elmélkedjünk ezen egyesülés kiválóságáról. Jézus Krisztus ezen egyesülést összehasonlitja a közte s az Atya között fönnálló egyességgel: «A mint én élek az Atyáért, ugy a ki eszik engem ő is él én érettem» (Ján. 6, 58.) Hasonlóképen, a ki méltóan magához veszi az Ur szent testét, természetével, életével, tökéletességével, erényeivel egyesül, ugy, hogy elmondhatja az apostollal: «Élek én, de már nem én, hanem Krisztus él énbennem» (Gal. 2, 20).

V. Elmélkedjünk ezen egyesülés rendkivüli hatásairól. Krisztus Urunk közli velünk erényeit, különösen azokat, a melyekre nagyobb szükségünk van, vagy a melyek után jobban vágyódunk. Jézus az a szőlőtő, a melynek venyigéi édes fürtöt teremnek számunkra és ő az a vinczellér, a ki a szőlőtőkére gondot visel, azt megmetszi, stb.

A Mária-Reparatrix örökimádási apácza-rend.

IV.

Maria de Jesu anya utolsó évei.

A tiszteletreméltó alapitónő életének utolsó évei telve voltak örömmel, de sok és nehéz megpróbáltatással is. Bátorsága, türelme, az Ur Jézus iránt való végtelen szeretete évről-évre növekedett s megkezdett művét bámulatos gyorsasággal fejlesztette.

1863-tól 1878-ig társulatának tizenkét házát alapitotta meg, a melyek közül legnevezetesebb és legfontosabb a római zárda. Mária anya kora gyermekségétől fogva véghetetlen tisztelettel viseltetett a római egyház s a pápaság iránt és ezeknek minden érdekét szivén hordta. A katholikus egyháznak hüséges bajnoka volt s Jézus Krisztus helytartójához valóságos gyermeki szeretettel ragaszkodott. Lelke mindig Rómához vonzódott, az örök városhoz, Jézus Krisztus királyságának látható székhelyéhez, a katholikus anyaszentegyház központjához s ezért kezdettől fogva azon működött, hogy kedves társulatát ott megtelepithesse.

1863 deczember 8-án a szeplőtelen Szüzet segitségül hiván, idősebb leánya Mária-Viktoria és legrégibb társnője Mária-Johanna anya társaságában Olaszországba utazott. Utjoknak első és főczélját a Mária-Reparatrix-társulat pápai elismerése és jóváhagyása képezte. A hét év óta fönnálló és Istentől megáldott intézménynek szüksége volt arra, hogy létjogát az anyaszentegyház ünnepélyesen elismerje. Mialatt a szentszék a nála megszokott lassusággal és bölcseséggel a jóváhagyáshoz szükséges iratokat átvizsgálta, addig Mária anya az örök városban zárdája számára megfelelő helyett keresett. 1864 junius 27-én, Péter és Pál ünnepe előtt való napon, IX. Pius pápa elismerte a Mária-Reparatrix nevezetű ájtatos testvérek társulatát.

A következő év junius 21-én, gonzagai szent Alajos napján, végre megnyilt Rómában is a Mária-Reparatrix-apáczák zárdája,a melyet az alapitónő szent Péter oltalmába ajánlott. Néhány napra rá, IX. Pius pápa az ujonnan megtelepedett szerzetesnőket külön kihallgatáson fogadta, s kifejezte nekik abbeli atyai örömét, hogy őket a katholikus világ székvárosában üdvözölheti. A felejthetetlen emlékű pápa oly kegyes volt, hogy a zárdát személyes látogatásával több izben is megtisztelte; utoljára 1870 április 29-én volt ott, nemsokára azonban beállt az a politikai fordulat, a mely után a szent Atya a Vatikán foglya lett s onnan többé nem távozott.

E közben keserü fájdalmakat kellett elviselnie a szent asszonynak. Leánya, Mária Julia anya, ki az 1865-iki telet Rómában töltötte, megrongált egészsége miatt kénytelen volt Francziaországba visszatérni és itt Párisban 1868 január 23-án hosszu és kinos szenvedés után jobblétre szenderült.

Mária Julia tiszta lelkét épen a szent Szüz eljegyzésének ünnepén lehelte ki. Mária de Jesu anya folyton drága gyermeke mellett volt és előkészitette őt arra, hogy ugy haljon meg, a hogy egy igazi Reparatrix-testvérnek meghalnia kell és a midőn az elhunyt zárdaszüz hült tetemét a szokáshoz hiven a zárda kápolnájában kiteritették, Mária anya még akkor is nyugodtan végezte ott, a többi apáczával együtt, rendes napi ájtatosságát. Isten mindvégig vele maradt. Idősebb leánya, Mária-Viktoria, vallásosságban, jóságban, szelidségben, szóval minden erényben méltó volt anyjához. Testi szenvedéseit bámulatos megadással türte. Egyetlen és fő vágyát az képezte, hogy társulatuknak a belga fővárosban is legyen háza. Kivánsága teljesült 1872 szept. 14-én, az általa választott szent kereszt ünnepén, megnyilt a társulat brüsszeli háza. Három hónapra rá, ugyanebben a házban értek véget Mária Viktoria anya földi szenvedései. Az alapitónő müve jövőjének összes reményét leányába vetette; de azért teljesen megnyugodott Isten akaratában, s könyein keresztül is áldotta az Urat, a ki anyai szivét próbára tette. Szüz Mária, Jézus anyja volt tulajdonképen az első Reparatrix-apácza, különösen pedig akkor, mikor haldokló isteni fia mellett a kereszt lábánál állt. Az alapitónő két leányának halálos ágyánál még jobban megértette mint valaha, miért viseli ő a Mária de Jesu nevet.

De Mária anya még nem üritette ki fenékig a kelyhet és, bár az Ur nem tagadta meg tőle jóságos támogatását, halála órájáig a Kálvária nehéz utján haladt; a Megváltó kegyelme azonban mindig föntartotta. A legnagyobb öröm, a melyben az Ur őt életének utolsó éveiben részesitette, a társulat pau-i házának megalapitása volt 1874-ben, mely kegyes alapitvány unokahugának Brienen Mária kisasszonynak köszönhető.

Ugyanebben az időben egy másik öröme is volt, ugyanis ekkor vert gyökeret a katholikus Spanyolországban a Reparatix-társulat, a szevillai ház megalapitásával. A társulat mindinkább fejlődött; a szentszéktől több dicsérő iratot nyert, szóval minden arra mutatott, hogy az alapitónő művét siker koronázza. Európának már majdnem minden országában elterjedt, sőt már Dél-Afrikában is voltak Reparatix-apáczák.

De az Isten akaratából és sugallatából létesitett vállalatok, mindig magukon viselik a szenvedések bélyegét; ez életerejük jele és termékenységük záloga. A társulat alapitásának első napjaiban az Ur előre megmutatta Mária anyának is, mit kell majd szenvednie, ha a kiengesztelés művét sikerre akarja juttatni; ő készségesen vállalkozott mindenre. Volt is fájdalmakban és keresztekben része! A szenvedés minden neme várakozott rá. Folytonos és gyakran igen heves testi kínok, de ezeknél még nagyobb fájdalmat okozott neki a sok lelki szenvedés, leányainak — kiktől annyit várt — elhunyta s ezenkivül is sok csapás, de lelke erővel és akarattal volt fölfegyverkezve és a világon semmi sem volt képes megtörni.

Vegyesek.

«A kisdedek és csecsemők szája által viszed véghez a dicséretet.» (8. zs. 3.)

Terézia anya, a szent keresztről nevezett apáczarend alapitónője, gyermekkorában buzgón imádkozott a templomban. Egyszerre csak botránkozva vette észre, hogy két férfiu egész közömbösen áll a kitett Szentség előtt s beszélgetnek, mintha csak a vásáron volnának. Szent harag fogta el a buzgó kis leány szivét s a két fecsegőhöz fordulva kiáltá: Térdre! S ime a két férfiura ugy hatott a gyermek hangja, mint égi szózat s rögtön térdre borultak és imádkoztak.

*

Egy Jenő nevü, ötéves kis fiuról irják, hogy édes anyja, mikor a kedves testvéreknek z—i. kolostorát meglátogatta, mindig magával vitte a kis fiut. Ez bámulatos figyelmet tanusitott minden iránt, a mit a kolostorban látott vagy hallott. Igy egy alkalommal bejutott abba a helyiségbe, hol a testvérek a szentmiséhez szükséges ostyákat készitették. Mikor a kis fiu látta, mivel foglalkoznak a testvérek, egészen elkomolyodott, szó nélkül odalépett az asztalhoz, fölvett egy ostyát s mély tisztelettel megcsókolta. A testvérek csodálkozva tekintettek a kis fiura s az egyik megszólitja: «De édesem, mit csinálsz? Hisz az Ur Jézus nincs még az ostyában?» S tudjátok mit felelt a gyermek? «Jól tudom — felelé elragadó kedvességgel — de holnap a szentmise alatt leszáll az ostyába és ott találja majd az én csókomat; hogy fog annak örülni s hogy fog engem szeretni.»

Hogy megszégyeniti e kis fiunak szeretete sok felnőtt katholikusnak lanyhaságát és hidegségét. Hasonlitsuk csak össze a mi szivünk érzelmeit, versenyezhetnek-e ezzel a gyengéd figyelemmel és szeretettel.

(Paradiesesfrüchte.)

Oltáregyesületi ügyek.

Urnapja és az oltáregyesületek. A szentségi Üdvözitő diadalának napja közeledik. A szivek hálával, rajongó szeretettel telnek meg a köztünk élő Istenember jósága, kegyessége és áldozatkészsége miatt. E nagy érzelmeket nem is lehet már szük szivbe szoritani, azok kitörnek s lelkes manifestatióban kivánnak nyilvánulni. Meg akarjuk mutatni a világnak, ki a mi Istenünk, a mi Megváltónk, a mi Királyunk, ki az, a kinek oltártrónja előtt leborulunk. Nézzétek a milliók és százmilliók lelki birodalmának Urát, nézzétek a világ leghatalmasabb fejedelmét, a kit szives örömmel kisér diadalutján gyermek és agg, férfi és nő, császár és szolga, s mindannyiuknak egybeolvadó himnusza hirdeti, hogy itt a győzhetetlen isteni szeretet uralkodik.

Ime ez az Urnap s az urnapi körmenet gondolata. E gondolatnak meg kellene hogy feleljen a kivitel. S a hol élő hit, igaz buzgalom uralkodik, ott az urnapi körmenet csakugyan azt hirdeti, hogy itt az isteni szeretet uralkodik, mely *rendet, fegyelmet* tud tartani parancsszó nélkül is, mely gyengéd figyelemmel, különös oktatás nélkül is megtalálja a módját, hogy kell e nagy eseményt fényessé, emlékezetessé tenni.

Magyarországon az urnapi körmenet gyakran — s még nagyobb városokban is — nem méltó az ünnep gondolatához s az ünnepelt Megváltó méltóságához. Hiányzik a fölemelő ünnep lelkét tevő *rend*, s a szükséges ünnepi dísz. E tekintetben szép hivatás vár oltáregyesületeinkre. A pap maga ily nagy föladat megoldására többnyire képtelen. De ha az oltáregylet tagjai *testületileg*, lehetőleg egyforma *gyertyákkal* vagy fáklyákkal, *rendezett sorokban* kisérik az Oltáriszentséget, s ha még hozzá a tagok viselkedése is megfelel az alkalom komolyságának, nevezetesen ha minden beszélgetéstől őrizkednek, vagy — a mi még jobb — közösen és fenhangon imádkoznak avagy énekelnek, ugy ez impozáns föllépés maga is nemcsak emeli az ünnep fényét, hanem fegyelmezőleg hat a többi hivő seregre is.

Mindenesetre kivánatos volna már ez alkalomra való tekintetből is, ha oltáregyleteink törekednének *zászlót* szerezni, hogy az alatt jelenvén meg a körmeneten, tanuságot tegyenek a világnak, hogy itt nem véletlenül összeverődött lelkek, hanem szervezett hadsereg kiséri az ő Urát.

Novena *Jézus szentséges Szive tiszteletére.* Az Oltáriszentség és a szent Sziv tisztelete egymást kiegészíti. Hisz a kenyérszin alatt rejtőző Üdvözitőnek főkép szeretete, nagy Szive az, mi bennünket hódolatra késztet. Ezért is van közvetlenül egymásután a két titok ünnepe. E két ünnepet tehát ájtatossággal összekapcsolni s a legfölségesebb Szentség előtt a végtelen isteni szivnek hódolni, mindenesetre üdvös gondolat.

A budapesti Oltáregyesület azért már több éve fölvette ájtatosságai közé az Urnapját és szent Sziv ünnepét összekötő novenát. Az idén is megtartatik ez, még pedig naponkint szentbeszéddel és litániával. Kezdődik május 28-án, Urnap előestéjén s tart junius 6-ig, Jézus Szive ünnepéig. Kivánatos volna, ha ez ájtatosságot más Oltáregyletek is felkarolnák.

Választmányi ülés. *A Budapesti Központi Oltáregyesület választmánya* május 12-én ülést tartott a Mária Reparatrix apáczák zárdájában *őrgróf Pallavicini Edéné* elnöklete alatt. *Kánter Károly* igazgató mindenekelőtt örömmel jelenti, hogy az örökimádási zárda s az Oltáregyesület is nagy kitüntetésben részesült, a menynyiben *Mária Valéria* főherczegnő ő fensége májás 7-én magas látogatásával tüntette ki, mely alkalommal kitüntető figyelemmel érdeklődött a

zárda s az egyesület iránt, s mindkettőt magas jóindulatáról biztosította. A választmány lelkes örömmel vett tudomást a fenséges asszony magas figyelméről, s köszönetét jegyzőkönyvben határozta megörökittetni.

Az *urnapi körmenetre* nézve elhatározta a választmány, hogy mint más években, az idén is testületileg, zászló alatt, fáklyákkal vesz részt az egyesület az Ur Jézus diadalmenetében.

Istenben boldogult Gróf Cziráky Jánosné lelki üdveért az idén nem junius 6-án, hanem 11-én ½10-kor tartatik az engesztelő szentmise.

Felhivja az igazgató továbbá a hölgyek figyelmét a budapesti templomokban junius hó folyamán tartandó szentségimádásokra. Nap-nap után más-más templomban lesz kitéve a legfölségesebb Oltáriszentség s a választmányi és terjesztő hölgyek figyelmét kell legelső sorban képeznie, hogy elégséges számmal legyenek mindenütt imádók.

Örvendetes tudomásul veszi a választmány, hogy *özv. Láncz Nándorné* és *özv. Gürsch Nándorné* egyenkint 200 koronás mise-alapitványt tettek le az egyesületnél.

A terjesztőnők sorába ujabban fölvétettek: *Gr. Batthyányi Tivadarné, Gr. Zichy Livia, Br. Luzsénszky Henrikné, Br. Weissenbach Jánosné* és *Karkis Malvin* urhölgyek.

Határoztatott továbbá, hogy Jézus Szentséges Szive ünnepét megelőzőleg mint már több éven keresztül az angolkisasszonyok templomában, az idén is az örökimádási zárda kápolnájában novena tartassék naponkint szentbeszéddel és litániával. Az ájtatosság május 28-tól (Urnap előestéje) junius 6-ig tart.

Hálás köszönettel vette tudomásul a választmány, hogy *dr. Kohl Medárd* püspök ur 1000, s Vizlendváról egy jámbor hivő, *Tóth* főtisztelendő ur révén 200 koronát adományozott az egyesület czéljaira.

A szokásos imák elvégeztetvén, az ülés föloszlott.

A gyulafehérvári Oltáregyesület fényes ünnepségre készül. Junius 6-án fogja fölszentelni *Mailáth Gusztáv Károly* erdélyi püspök ur az egyesület uj, fényes zászlaját. A zászlószenteléssel együtt oltáregyesületi kongresszus is tartatik, melyre a Központi Oltáregyesület részéről is leutaznak *Kánter Károly* apát, igazgató és *dr. Glattfelder Gyula*, lapunk szerkesztője.

Az esztergomi Oltáregyesület működéséről következőkben számol be *dr. Csajka Ernő*, theologiai tanár, igazgató.

Zajosan nem működünk, mert kizárólag saját szerény erőnkre támaszkodunk, de a csöndes körben a buzgó terjesztőnők minden lehetőt megtesznek. *Vaszary Lászlóné* elnöknőnk egész lélekkel csügg az egyesület ügyein és fáradhatatlanul jár és buzdit mindenütt.

Az imádási vasárnapokon annyian járulnak a szentségekhez, hogy három gyóntatónak van elfoglaltsága. Azoknak száma, kik gyakrabban áldoznak, évről-évre nagyobb lesz.

Az istentiszteletet a vizivárosi zárda fényesen rendezi, pedig ez nekik meglehetős fáradságba kerül.

Lassankint átmegy a nép ismeretébe az Oltáregyesület.

Ebből a czélból rendezünk kiállitást is, hogy lássák ezek a czélját is egyesületünknek. Az idén ez elmaradt azért, hogy jövőre kissé gazdagabb legyen, mert egy év alatt keveset teremthetünk.

Az Esztergom város területéről befolyt alamizsnából fehérnemüeket készitenek és a kiállitás után a központba fogjuk küldeni azokat.

Pénztárunk állapota a következő:

A nyilvános imádási napokon való gyertyákra kell évenkent 240 korona, az énekvezető tiszteletdija 50 korona, különféle kiadások 10 korona. Fönmaradt még 320 korona, melyen az egyházi ruhákra anyagot vásároltunk.

A vidéki Oltáregyesületekből befolyó adományokat mind a központba küldöm.

Fölemlitem végül, hogy a nagyböjtben lelkigyakorlatokat rendeztünk *Prohászka ur* vezetésével, melyen az esztergomi intelligens nők tulnyomó nagy része jelen volt.

A terjesztőnők hangulata és meggyőződése az, hogy *a budapesti központhoz való ragaszkodás az egyedül helyes magatartás és visszatetszik az ellenkező törekvés* nemcsak anyagi okok miatt, de *főleg az egység katholikus eszméjéből kifolyólag* és másodszor azért, mert különben az egyház által engedélyezett bucsukban nem részesülhetnek.

Azért a mélyen tisztelt központi vezetőség iránt hálás és teljes bizalommal viseltetünk és utasitásait mindenben örömmel követjük.

*

A bpesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1901 és decz. befolyt dijak.

Ft. Zsembery József plébános ur által a Zólyom-lipcsei tagoktól 19 k, Khon Teréz 2 k, Berkes Kálmánné 10 k, Radován Antal 4 k, gróf Csekonics Endréné 40 k, Cziráky Luiza grófnő 7 k, Kosgleba Antalné 2 k, Richter Ludmilla 2 k, Pour Olga 24 f, Takács András 1 k, Harmath Julia 4 k, Kulcsár Ágnes 2 k, Zsufa Róza 1 k, Nagy Marczella 1 k 20 f, Szlimák Margit 50 f, Moldován János az Alsó-báni tagok után 6 k 33 f, Benke Bertalanné 2 k, Gosztonyi Ilona 4 k, Géczy Károlyné 2 k, ft. Bányai Gábor plébános ur a zimanyi tagok után 7 k 20 f, a bátei tagoktól 6 k 20 f, ft. Kiss Imre plébános ur a kecskeméti tagok részéről 8 k, Petrik Anna 2 k, Szlimák Irma 1 k, ft. és nsg. Boros János Lugosról 243 k, ft. Vajda Tivadar ur Bagolyfaluból 9 k 12 f, Borosmezőről 3 k 36 f, Paliczkáról 5 k 52 f, báró Vécsey Mária a szilvásujfalusi tagok részéről 90 k, Magyerek 2 k, Unger Berta 4 k, Ellenbacher Adél 4 k, Sztadiczé Ferencz 24 f, Keilucam Mára 2 k, özv. Szutyovszky Ignáczné 10 k, Schlauch Gézáné 10 k, Schné Constanczia 2 k, Galambosi Mária 4 k, Walter Katalin 2 k, Reiff Irma 2 k, Pechán Julianna 2 k, Komáromi Ottilia 2 k, Dávid Andrásné 1 k, özv. Gregor Andrásné 1 k, Vay Kázmér 2 k, ft. Boros János kanonok ur a tikványi gör. kath. hitközség részéről 12 k, ft. Plent István plébános ur a kaksó-mindszentin és Kassán begyült tagdijak fejében 100 k, Röszler Jozefa 60 f, Gombos János 2 k, Gombos Viktória 2 k, Knate Luiza 2 k,

Mámbriny Mária 1 k, Cseplák Amália 2 k, Messner Julianna 2 k, Szücs Erzsébet 2 k, Szücs Fanni 2 k, Szücs Anna 1 k, Wáczky Josefa 2 k, Halászy Róza 2 k, Ziblik Mária 40 f, Roditzky Teréz 40 f, Blaskó Károlyné 40 f, Tankó Mária 1 k, Karnisch Anna 4 k, Komora Johanna 2 k, Porpáczy Anna 2 k, Miczka Mária 2 k, Miczka Jánosné 2 k, Schustrovics Katalin 1 k, Kovács Anna 2 k, Fazékas Ilona 2 k, Britska Jánosné 60 f, Barna Istvánné 60, Szüki Antalné 60 f, Musard Francziska 2 k, Rosenbaum Luiza 4 k, Fuszek Róza 2 k, Pimperl Györgyné 2 k, Jung Mihályné 4 k, ft. dr. Fóth József ur Szombathelyről 16 k 84 f, Kis-Unyom 58 k, Mária falváról 17 k 44 f, Szbó Erasztné 2 k, ft. Gregorovics Nándor 2 k, Kóczán Jánosné 1 k, Blaskó Károlyné 2 k, Kohut Pál 2 k, Vogel Berta 2 k, Baráth Lajosné 2 k, Karácsonyi Ignáczné 3 k, Krajcsovits Ferenczné 1 k, Krajcsovits Ferencz 1 k, Somodi Anna 40 f, Papp Mária urnő által Ér-Selindről 9 k, Szlimák Margit 50 f, Rehm Zsigmond 2 k, Szabó Mária 1 k, Hirsberger Magdolna 1 k, Wider Erzsébet 2 k, Pacher Mária 1 k, Manherdt Klára 60 f, Markó Anna 2 k, Büchler Róza 3 k, Markó Mária 2 k, Dancs Anna 4 k, Garder Józsefné 1 k, Hugyecz Mária 60 f, Harsányi János 60 f, Hanura Magdolna 1 k, Szombati Erzsébet 2 k, Kollmann Jánosné 1 k, Benus István 4 k, Molnár Viktória 2 k, Deák Istvánné 2 k, Mallér Mári 2 k, Janosik Etel 2 k, Németh Emilia 2 k, Havel Etel 4 k, Zlinszky Leopoldina 2 k, Keiner Rozina 2 k, Schauschek Matild 2 k, Selmayer Károly 4 k, Selmayer Irma 4 k, Selmayer Gizella 2 k, Selmayer Sarolta 4 k, Selmayer Mária 2 k, Kroli Katalin 24 f, Láncz Auguszta 10 k, Majthényi Ilona 4 k, Schwindt Fánni 5 k, Gangusch Anna 2 k, Frits Etelka 2 k, Janik Mária 2 k, Sláma Katalin 24 f, őrgróf Pallaviczini Edéné ő nméltós. által 60 k, Ghyczy Ida ő Nsga által 10 k, Kubics Anna 4 k, Szedlák Anna 4 k, Stahly 4 k, Molnár Jánosné a jobbágyi plebánia területén levő tagoktól 41 k 86 f, ft. dr. Repák Jenő az eperjesi egyházmegyéből 176 k 46 f, Kisziváth Margit 1 k, Beniczky Francziska 2 k, Horácsik Pál 2 k, Delemartina Viktória 2 k, Német Viktória 2 k, ft. Klenovics Péter a nagylévárdi megtért anabaptisták részéről 14 k 70 f, mélt. Cziráky Almásy Erzsébet grófnő által a békés-gyulai tagok részéről 16 k 40 f és a kétegyházai tagoktól 22 k, Baranyai Mária 4 k, Boros Erzsébet 1 k, Holló Györgyné 2 k, Polóka Józsefné 2 k, Katona Karolin 2 k, Gressner Józsa 1 k, Simkó Anna 2 k, Kvassay Jenőné 4 k, Holéczy Józsefné 4 k, Tóth Józsefné 4 k, Fábry Sarolta 2 k, Gervay Luiza 2 k, Perger Juliska 24 f, Lubinszky Györgyné 2 k, Bozóky Paula 24 f, Tuszovszky Gyuláné 2 k, Áldásy Antalné 4 k, Martinek Thekla 4 k, Keöváry Gizella 24 f, Marastoni Mária 24 f, Koch Julianna 24 f, dr. Emmer Kornélné 24 k, Melcher Teréz 1 k, Mecher Irma 1 k, Tekla Mari 1 k, Bosor Borbála 1 k.

(k = korona, f = fillér).

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie carcassonei püspöktől.

A pecsét.

III.

Maradjunk szorosan egyesülve Jézus Krisztussal, a ki meg fog minket tanitani szeretni és cselekedni.

***

Van Isten Egyházában szentségünk, a melyből a lélek kettős hasznot merit: szeretetet a saját szive részére és érdemes cselekedeteket a tagok számára, melyeket igazgat.

Fölismertük s tudjuk, hogy bizony szivünk épenséggel nem képes ugy szeretni, a mint kellene szeretnie és hogy kezeink szintén nem birnak ugy cselekedni, a mint cselekedniök kellene.

Egyesüljünk e szentséggel és Jézus megtanit minket szeretni és cselekedni.

Fáradtság és lanyhaság, szomoru buskomorság foglalja el belsőnket — és mi szomoruan haladunk az Ur utján.

Szivünk száraz, — szomjas.

Nem találván magában hangot, a mely az ájtatosságot megkönnyitené; minden parancsa ellen zugolódik.

Kesereg éjjel, kesereg nappal, mint Jób, mikor az Ur iránt való hűségében megpróbáltaték.

Akkor az Ur, megkönyörülvén nyomoruságunkon, elénk jön majd az uton, a melyen haladunk.

Mint egykor az emmausi két tanitvány, mi is meg fogjuk őt ismerni a kenyérszegésben.

Mély lélekzettel szivjuk magunkba a kedves beszédeket, a melyek szivünket fölhevitik, szeretetünket lángra gyulasztják és erőt adnak nekünk, hogy ugy cselekedjünk, mint a hogyan érezünk.

Szólni fog hozzánk az égből, énekel előttünk csodás énekeket, elbeszéli nekünk Isten városának kellemeit.

Utközben gyönyörködve fogjuk hallgatni előadását a békéről, a melyet az ember majd ott érez, ezen béke örökkévalóságáról és ez örökkévalóság boldogságáról.

Én mondom ezt nektek és állhatatosan ismétlem, hogy társalgása oly bájos, miszerint az elbágyadt és eltikkadt lélek magához tér, fölvidul, fölébred, mert szive már nem unatkozik, teste már nem fáradt.

Add, Uram, megértenem az Oltáriszentséget, hogy parancsaidat megismerjem, azokat szeressem és azok szerint éljek.

Szent ostya, légy pecsét szivemen, hogy szeresselek; légy pecsét karomon, hogy dolgozzam; ut signaculum super cor — signaculum super brachium. *Meditator.*

A legméltóságosabb Oltáriszentség imádása.

Imádlak, igazi oltáriszentségi kenyér és elismerem, hogy kellemesebb vagy, mint a föld összes édességei. Engesztelésül az ellened támadt véleményekért, neked ajánlom ama szent beszédeket, a melyekkel téged az Egyház szent doktorai dicsőitettek, a kikkel reményem, hogy egykor én is mondhatom és énekelhetem majd:

Imádtassék végnélkül és áldassék a legfölségesebb Oltáriszentség.

Adorator.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1901. évben.

Krajer Rozália Rákos-Csaba, Schatz Matild Strém, Szij Mihály Balogfa, Szakály Mária Soókitótfalu, Novák Anna Budapest, Grátzer Justina Szombatfa.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

Alapittatott 1859-ben. Alapittatott 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST,

IV. ker., Molnár-utcza 9. szám.

Épület, toronyfedés, légszesz, vizvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készit.

... Körmeneti lámpákat készitek ...

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Vásároljunk Tanuló Sorsjegyet!

Ő Fensége József Ágost főherczeg ur és főmagasságu Vaszary Kolos bibornok herczegprimás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregácio Finevelő-Intézete szegény tanulók javára

nagy sorsjátékot

rendez. A sorsjáték 1901 október 31-én 85.126 szám alatt lett a m. kir. pénzügyminiszterium által engedélyezve.

Huzás 1902 október 1-én.

Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 10.000 korona értékben. Összesen 1135 nyeremény.

Sorsjegyek kaphatók a «Tanuló Sorsjáték Irodában»

Budapest, V., Alkotmány-utcza 28. szám.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket, Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranczlák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

III. ÉVF. 1902 6. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

III. ÉVFOLYAM. 1902. JUNIUS. 6. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Az első szent áldozat. — Jézus Szive — Az áldozat. — Az Oltáriszentség a hitélet központja. — Falconieri szent Julia. — Jézus Szive és a legméltóságosabb Oltáriszentség. — A Mária-Reparatrix örökimádási apáczarend. — Ünnepi vers. — Oltáregyesületi ügyek. — Hirdetések.

Az első szent áldozat.

Az Oltáriszentség a végnélküli szeretet, a szentmise — a végnélküli áldozat műve. Az Jézus szeretetéről, emez Jézus áldozata lelkéről beszél. Igaz, hogy az áldozatban is mindig sok a szeretet, s azért a szentmise-áldozatnál is a szeretet adja az áldozat melegségét, a szeretet tüze ég az áldozati oltárokon, de az oltárt mégis az áldozatos lélek emeli s építi föl. Igy volt ez a keresztfa oltárán is. Jézus Szive lángolt rajta a szeretettől a mi lelkünkért, oh de mennyi áldozatba, mennyi vérceppbe került, míg Jézus a keresztfát a Kálváriára fölvitte s ott oltárnak fölállította.

Az oltárnál tehát ezt az áldozatos szellemet kell megérezni. Mikor az ujmisés a lépcsőhöz ér, ennek kell lelkét megérintenie. Az áldozó lélek az eucharisztikus Jézus szeretetét élvezi, a növendékpap az áldozásokban szintén a szeretet e mézét szivta. De az első szentmisében már az áldozat édességét is meg kell izlelnie. Az eucharisztikus Jézus szeretete mellett az áldozat szeretetét és szellemét kell magába szivnia. S a szentmise, az az idő, midőn e szellemmel megivakodik a lélek. Az első szentmise alatt se szabad erről megfeledkezni. A forró kivánság, mely az első szentmise után a lélekben élt, necsak olvadozó buzgalommá, tüzes szeretetté váljon, hanem áldozatos szellemmé is. Nem kell félni ettől az oltár lépcsőjén lengedező áldozati szellemtől. Nem nyirkos az, nem hüti le a szeretet melegét. Jézus szeretetét belé lehelte. A krisztusi áldozatos szellemben megérezhető a szeretet tüzes fuvalata, mely azután nemcsak szítja a szeretetet, hanem edzi, tisztítja a lelket. A papnak pedig erre az áldozat tüzében megtisztult lélekre van szüksége. Az eucharisztikus Jézustól is meglehet azt tanulni, a szent áldozásokban is magunkba lehet szivni ezt az áldozatos szellemet, oh, de sokkal könnyebb ezt az áldozati Jézustól ellesni s magunkévá tenni.

A szentmise minden fénye, az oltárnál minden gondolat ezt az áldozatot hirdeti. Egészen más szellem az, mint a melyet az Oltáriszentség terjeszt. Ezért buzgón áldozni, még nem annyi, mint kellő érzelemmel s lelkülettel szentmisét mondani. Az áldozásban olvadni kell a szeretettől, a szentmise végzésében az áldozatos Jézus példájára edződni, keményedni kell az áldozatokra. Nem elég áhitatos félelemmel mondani az örök Pap nevében és hatalmával: ez az én testem, e szavakat Krisztus szellemével kell mondani. Az áldozat emberévé kell változni a szentmisében. Ez lesz az igazi bemutatása a szentmisének. Igy lesz lassan a pap valóban alter Christus — Krisztus hasonmása.

Tehát nem elég ismerni az eucharisztikus Jézus szeretetét, az ujmisésnek meg kell ismerkedni az Ur Jézus áldozata szellemével. Eddig a szerető Jézus látogatott el szivébe, s édesitette meg perczeit. Eddig ő is a szerető Jézust látogatta meg, kereste föl az oltárnál. Az oltár lépcsője imazsámoly volt, hol térdrehullva, összetett kézzel könyörgött Jézus szereteteért. Nézte, mint néz le reá az eucharisztikus Jézus magas trónusáról s ilyenkor imáiban szinte ébren álmodott. A szeretet sugta az édes álmokat a jövő boldogságról, midőn majd ő is följut addig a trónusig. A márványlépcső puha párna volt, oly édes volt rajta a pihenés, a beszélgetés, az ébrenálmodás.

Oh, az első szentmisében mindez megváltozik. Itt az eucharisztikus Jézus, ki eddig magas trónusán ült, kezeink között van — *mint áldozat*. Az Islen Bárányа nyugszik az oltáron, a korporálén — *föláldozva bűneinkért*. S mi nem hullunk térdre az oltár lépcsőjén, hogy szeretetért imádkozzunk, hanem magasra emeljük az áldozati Jézust, hogy fölajánljuk. Az áldozat elfogadásáért könyörgünk. Sacrificium Tibi sit acceptabile et mihi et omnibus propitiabile. Tudjuk, hogy Krisztus maga az, a ki áldoz, a ki föláldoztatik, a ki könyörög, de a mi közreműködésünk által. Ezért kell az áldozaton Jézus szellemét is magunkra öltenünk.

A ki mint növendékpap a szent áldozásokban szent Jánosnak képzelte magát, a ki az Ur Jézus keblére borul, s a kinek minden vágya az volt, hogy szent János szeretetével áldozik, oh, az az első szentmisében képzelje, hogy megint szent János szerepét tölti be, de azét a szent Jánosét, ki a keresztfa tövében állt. Oh, nem is kell azt képzelni, hisz ez valóság. Az áldozat ugyanaz, csak az áldozat módja különböző. A keresztfa ott van az oltáron, azon akadjon meg az ujmisés szeme s érezze át, hogy ő a Kálvárián áll. Jézus kiontott vére, az áldozati Bárány vére hull, csepeg a kehelyből.

Ebből a kehelyből kell megizlelni s magunkba szivni az áldozat szellemét, itt kell megszerezni az áldozatos lelket. Segit az Ur! Lelkét, vérét adja, hogy bátorodjunk, hogy erősödjünk. Minden nap példájával tanit az áldozatra, naponta föláldozza önmagát. Ilyen példaadás, ilyen szeretet mellett könnyü a mestert követni. Édes az iga, melynek terhét az Ur segit vinni.

A ki megértette az eucharisztikus Jézus szerető szavát, az megtanulja az áldozati Jézns szellemét is. Ott beszélt, itt tesz a szeretet. Ott hallgatni kellett, itt cselekedni kell. Ott meleg érzelmeket kellett kiváltani a szivből, itt hősi cselekedetekre kell buzdulni Jézusért. De mindez csak áldozat mellett lehetséges. Önmagunkat kell áldozatul hozni s ekkor leszünk hasonlók Jézushoz. Ezt az önmagunk föláldozását szeretetből a lelkekért, ezt a szellemet tanulja meg az ujmisés az első *szentmise-áldozatnál*, az áldozati Jézustól.

Tillmann Béla.

JÉZUS SZIVE

Tengersok sziv van e bus világon,
De csak egyért eped sóhajtásom;
Ez az egy sziv sohasem volt csalfa,
Tiszta, mint az égnek gyöngyharmatja:
Jézus szive, mely ugy szeret engemet,
Hogy szeretni ennél jobban nem lehet!

Ha az élet megsebezi lelkem,
Fájó szivvel csak hozzá menekszem;
Mint sugár a lankadó virágra,
Ugy hat reám ragyogó áldása;
Bár örök bu boritsa rám fátylát,
E sziv fénye azon át is rám lát.

Oh, mily sokszor félreléptem én már,
Zokogtam is: jaj, a kárhozat vár!
S hogy a földről hozzáemelkedtem,
Könyeimben megtisztult a lelkem;
Áldom is én Jézus szivét siromig,
Mig reám a bus szemfedő nem omlik.

Szepessy László.

Az áldozat.

(Vége.)

Az állat bűn nélkül való, mert sem lelke, sem személyisége nincs, vagy helyesebben, mert szabadakarat nélküli lelke csak ösztöneinek engedve cselekszik és annak ellenállani nem képes. Csak szellemi lény, szabad önelhatározási képességgel fölruházott teremtmény vétkezhet, a mennyiben a megismert isteni akaratot és törvényt megveti, ellene cselekszik és ezen önrendelkezésével tagadja, hogy függő, teremtett lény. Mivel az emberben a szellemi és állati élet szoros összeköttetésben van, azért a lélek bukott állapotában könnyen megadja magát és a helyett, hogy uralkodnék állati ösztönein, meghódol azoknak. Ezen szempontból az ember állati része is bűnössé lesz, a mennyiben a lelket bűnre csábitja és viszi. Az áldozati állat bűnnélküli lelke a bűnös ember lelkének helyére lép.

Az állat halála egyszerü természeti jelenség, mig az emberé, mint a bűn büntetése, hármas jelentőségü: a test és lélek közt levő szervi egységnek fölbomlása; a szerves életnek és alakulásainak elpusztulása; az Istentől

elfordult léleknek tökéletlensége és elhagyatottsága. Az állatnak természetes halála tehát nem helyettesitheti a bűnös ember szellemi és örök halálát és nem képezhet egyenértéket az ember halálával. Mivel bűn az akaratnak szabad cselekedete nélkül nem jöhet létre, azért külső áldozat a kiengesztelést nem eszközölheti. Szent Pál is azt mondja, hogy az áldozati állatok vére nem törli el a bűnt, Az Istentől való személyes vagyis szabad elfordulásért csak személyes, szabad önátadás tehet eleget; tehát szellemi, szabad, bűnnélkül való áldozat, mely önmagát hozza áldozatul; csak tiszta és igaz lény engesztelhet, a ki engedelmességével a másiknak engedetlensége helyébe lép és igy áldozó és áldozat egy személyben.

Ámbár az ó-szövetségi áldozatok ezen okoknál fogva a kiengesztelést valóban nem eszközölhették, mégsem voltak üres szertartások, hanem erőt és értéket nyertek azon áldozatból, melyet jelképeztek és mely az idők teljében bemutattatott. Rámutattak arra, a ki eljött, hogy lelkét áldozatul adja sokakért; a ki szeplőtelen áldozatot mutatott be Istennek, hogy lelkünket a halál műveitől megszabaditsa; a ki szeretett minket és bűneinktől vérével. megtisztitott. A mi tehát Krisztusban lélekben és igazságban egyesült, ugy, hogy áldozatának papja és papságának áldozata volt, az az ó-szövetség áldozataiban különválva jelentkezett. Az áldozat, melyet a bűnbánó lelkéért bemutatott, valami külső, valami, a mi nem ő volt, azért nem is közeledhetett önmaga közvetlenül az Urhoz és nem mutathatta be önmaga áldozatát: tehát nem lehetett áldozatának papja. A jelképes áldozathoz jelképes papság kellett. A mint az áldozatok megkezdődtek; a papság is életbe lép és ép oly természetes, önmagából fejlődött alkotmány, akár a lelkiismeret és vallás.

A bűnbeesett emberiség Ádámtól kezdve az eljövendő Megváltóról tett igéreten alapult. A Megváltó az emberiség papja volt, mert egész életét Isten akaratának és a világ üdvének szentelte. Nem ok nélkül hivatik annak, a ki után az emberiség vágyakozik, mert minden nemzet birt róla valamelyes, ha még oly homályos sejtelemmel. A közbenjárás gondolatát mindenkor megőrizték és azt a papság méltóságában és állásában kifejezésre juttatták. Kezdetben az elsőszülött, a családfő, a fejedelem mint legméltóbb és legkiválóbb volt a pap. A hol az emberiség természetimádásba merült, a papság zárt osztályt, kasztot képezett és hivatala varázslássá vagy mágiává fajult. A zsidó népnél erkölcsi és előképes jellege megmaradt. A zsidók a papokról azt tartották, hogy «az emberek közül ki van választva és az emberekért van», hogy az áldozatot a népért bemutassa az Urnak, a kihez a nép nem közeledhetett. Szükséges volt, hogy fölhatalmazása Istentől eredjen, mivel az Apostol szerint senki önmagának nem igényelheti ezen méltóságot, csak a kit Isten arra hivott, mint Áront. Külsőleg ezen hivatás az öröklés jogában nyilvánult, mely nem függ az emberek akaratától. A főpapság mint az egész papság élő képviselője és középpontja, Áron családjának elsőszülöttét illette meg. Mivel a papság eszméje a személyes vagy erkölcsi megszentelés fogalmát is magába foglalja, azért az ó-szövetség jelképes voltának külsőleg ezt is kifejezésre kellett juttatni. A szövetség sátrában kivirágzott vessző jelentette ki, hogy az Ur Áront választja főpappá, a száraz bot kivirágzása uj életet jelképezett, mely a halált legyőzi és igy jelképe azon örökkévaló papságnak vagy közbenjárói tisztnek, mely a halált legyőzte és uj életet adott.

Ebből világosan kitünik, hogy ki az a Fönséges és csodálatos, a kiben ezen előképek beteljesedtek. Ő az Istenhez közelálló, kiválasztott szent, bűn nélkül való. Róla mondja az Apostol, hogy olyan főpapra volt szükségünk, a ki szent, vitatlan, szeplőtelen, az egek fölé fölmagasztalt, a ki mindazokat megmentheti, a kik Istenhez fordulnak, a mennyiben örökké él és érettünk közbenjár. Mert «Jézus Krisztus tegnap és ma és ugyanaz mindörökké». Ugyanis ugyanaz tegnap, t. i. a mult folyamán, a mennyiben mint Ige az erkölcsi törvényt bensőleg tanitotta, sugalmazta a pogány világban, az ó-szövetségben pedig teokratikusan kormányozta a zsidó népet. Ugyanaz, ma, mint Istenember önmaga és a Szentlélek által kormányozza az egyházat. A mint világot átölelő erejével visszahatott évszázadokra, ugy megváltó működése kiterjed minden időre; a mint ezen működése eljövetele előtt *előképesen* állittatott az emberiség elé, ugy földi pályája befejeztével, *képletesen* kell megjeleniteni, mert érdemeivel minden idők Megváltója és «tegnap és ma» kivüle nincs üdvösség.

Ha ezen nagy kegynek részesei akarunk lenni, hitünk által érdemesekké kell lennünk arra. Publius, római prefektus igy szólt Theodorus vértanuhoz: Krisztussal, vagy velünk akarsz tartani? Theodorus válaszolá: Krisztussal tartok, tartottam és fogok tartani, azért nem félek azon kinoktól, a melyekkel rémitgetsz. Mily boldog bizalom! Mily hithüség és erő, mely napjainkban annyira kivánatos volna. Az apostol buzdit, hogy bizodalmunk levén bemenni, Krisztus vére által járuljunk igaz szivvel tökéletes hitben, tartsuk meg a mi reménységünknek rendithetetlen vallását. *Fieber Henrik.*

Az Oltáriszentség a hitélet központja.

Sok hittétele van a keresztény vallásnak. De van a sok hittétel között egy, a mely *a többit mind magában foglalja:* az Oltáriszentségről szóló hittétel. A ki hiszi, hogy az Oltáriszentség maga az élő Ur Jézus, az Ő teste, vére: az szükségképen hinni fogja azt is, hogy az Ur Jézus Istennek emberré lett, egyszülött Fia. Isten, mert kenyér és bor lelkeket üdvözitő eledellé csak annak szavára lesz, a ki Isten, Teremtő, Mindenható... Ember, mert Isten az *egész* embert igazán csak ugy táplálhatja, ha maga is emberré lesz.

A ki hisz az Oltáriszentségben, annak hinnie kell azt is, hogy az Ur Krisztusnak az ostya szűz fehérsége alá rejtező teste szűz Mária szűz méhének a gyümölcse. A kinek a hit belehelyezte a lelkébe az Ur Jézus nagylelkü szeretetének boldogitó tudatát, mely Őt a kenyér szine alatt fogva tartja: annak nem lesz nehéz, annak könnyü lesz hinnie, hogy *van* isteni Gondviselés, hogy Isten mégis csak törődik velünk emberekkel. A ki hiszi és vallja, hogy Isten csupa szeretetből annyira megalázta magát, hogy a kenyér igénytelen szine alá rejtőzött, csak azért, hogy velünk maradhasson, köztünk lehessen: az természetesnek fogja találni azt a másik hittételt is, a mely mondja: hiszem a testnek föltámadását, hiszem az örök életet... A ki hiszi Krisztus szavát: «Ez az én testem» s «Ez az én vérem»: az hinni fogja Krisztus többi szavát is: az hinni fogja a magát kijelentő Istennek minden szavát.

«Ez az én testem. Ez az én vérem.» Ebben a pár szóban benne van az egész kereszténység, az egész hitvallás, az egész Credo... Ez az én testem, mely érettetek adatik.» (Luk. 22, 19.) «Ez az én vérem, az uj szövetségé, mely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára». (Máté. 26, 28.) Ime a keresztáldozat, a megváltás, az isteni vérontás, a bűnbocsátás, a lelki megujulás... a kereszténység összes nagy titkai! Kevés pár szóban az egész evangélium. «Ez az én testem. Ez az én vérem.» Ebből a pár szóból le lehet vezetni az egész kereszténységet. A ki tehát hiszi az Oltáriszentséget: az hiszi az egész evangéliumot: az hiszi Krisztus egész tanitását. Az *igazi*, az *egész* keresztény. A ki ellenben nem hisz az Oltáriszentségben, az lehet ugyan még keresztény, de nem katholikus keresztény, nem egész keresztény. Annak hite kell hogy alapjában meginogjon minden irányban. Krisztusnak azonban egész keresztények kellenek, a milyenek az apostolok voltak. Tetőtőltalpig keresztények, csontig-velőig keresztények, a kik Krisztus egész hitét vallották: az egész hitet megtartották: az egész hitet átadták: az egész hitért vérüket ontották. Azért nevezzük a hitet, a mely pedig első sorban nem tőlük ered, hanem közvetetlenül Krisztustól: apostoli hitnek.

Ha meginog az Oltáriszentségben való hit: *meginog a hit, meglazul az erkölcs az egész vonalon.* Innét van, hogy a protestantizmusban nincs igazi hit- és erkölcstan. Innét van, hogy a protestantizmusban a szivek nem tudna fölmelegedni. Náluk a keresztény hit velőkig meg van támadva. Az átváltozás tanát elvetették. Azt mondták: jelen van Krisztus, de csak a vétel pillanatában. De csakhamar tovább mentek. Már azt mondták: nincs jelen még a vétel pillanatában sem, mert a mit Krisztus adott, nem test: kenyér csupán. Igy szünt meg náluk az Oltáriszentség. Már oltárra sem volt szükség, már papra sem volt szükség, mert nem volt már áldozat. Pappal, áldozattal megszünt egyház és ima. Egyházzal, imával megszünt az egység és áhitat.

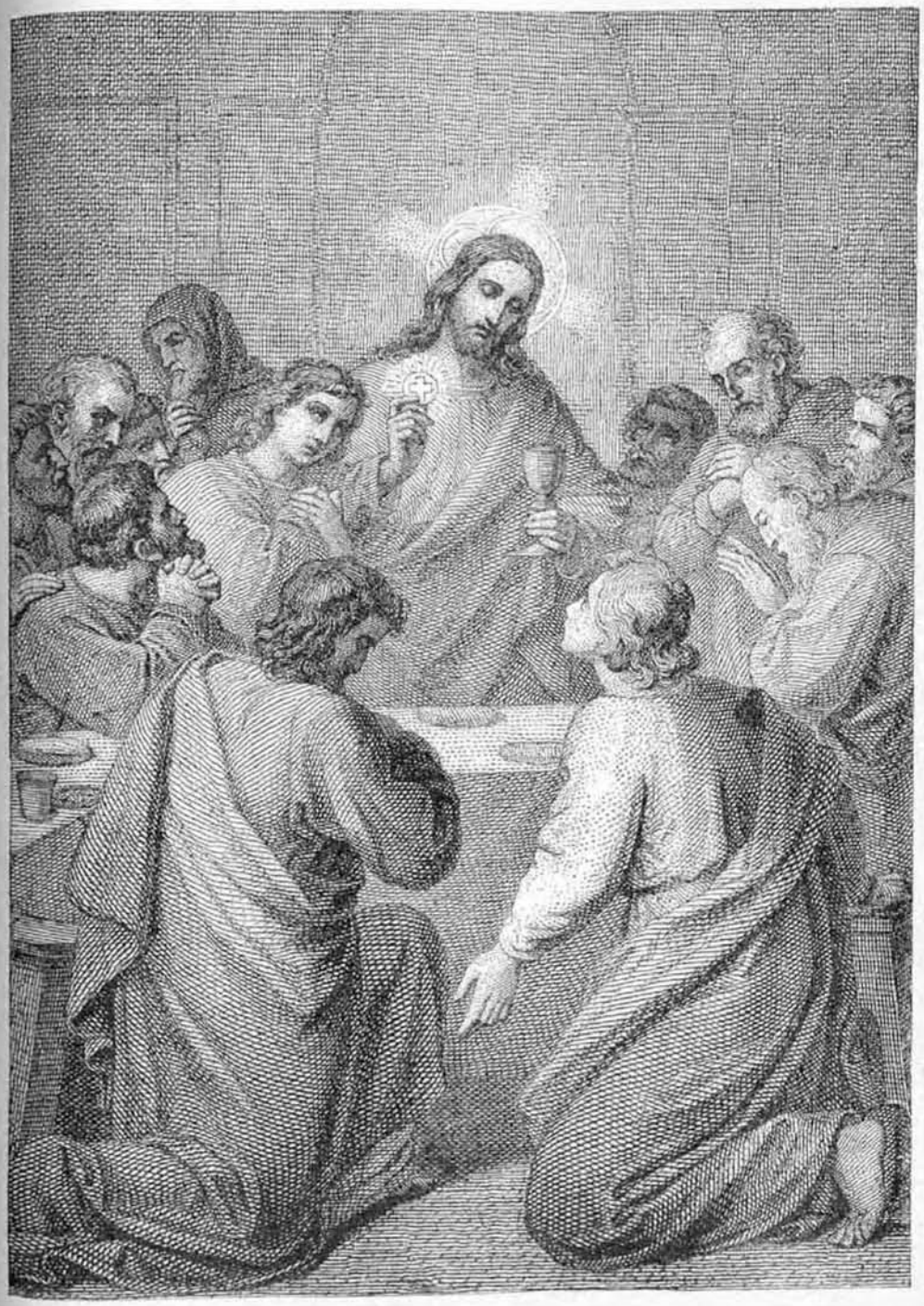

Az *Oltáriszentség* tehát első sorban *mysterium fidei, a hitnek titka, a keresztény hitvallás központja.* Hittitok, mert az emberi értelmet meghaladja. De azért méltó a hitre, mert Isten kijelentése, Isten szava.

Az Oltáriszentség azonban nemcsak a hit titka. Az Oltáriszentség azonfelül *szellem és élet.* Az Oltáriszentség *örök életet adó lelki valóság.* «A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, *örök élete vagyon*; és én föltámasztom őt az utolsó napon». (Ján. 6, 55.) «Az igék, melyeket én nektek szólottam, *szellem és élet*». (Ján. 6, 64.) Igen, az Oltáriszentség, a Krisztus adománya, nem üres kép vagy emlékjel csupán. Nem hus nélkül való váz, nem tartalom nélkül való keret. Az Oltáriszentség *önczélu valóság*, mely éltet és elevenit, táplál és erősit, növel és vigasztal. Mert ki állhat ellen az Ur szavának «Ez az én testem» s «Ez az én vérem?» Ki merészeli tagadni, avagy csak kétkedőre vonni, a mit az Atya Bölcsesége szólt? Ki meri mondani, hogy a mit az Ur Jézus adott, emlékjel, üres kép vagy keret csupán? Kemény sziv kell hozzá. A zsidó vének s a hittagadók szive.

Mi ellenben a szentek érző szivével érezzük át az Ő áldó közelségét. Vonuljon be szivünk az Ur Jézus Szivébe. Helyezkedjék lelkünk Szive szentélyébe. Hogy lobbot vessen ott a szeretet lángjától, mely szüntelen sugárzik az Ur oltárából. Mert tüzet jött Ő bocsátani földre, s mi egyébért, minthogy fölgyuladjon? Lelkünkbe hat a meggyőző, biztató ige: «Ez az én testem.» «Ez az én vérem.» «A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, *örök élete vagyon...*» (Ján. 6, 55.)

Ki ne akarna közülünk *örökké élni?* Örökké élni Krisztussal a mennyországban? De mi még többet akarunk. Élni a Krisztussal. Élni a Krisztusban. Mi *már itt a földön meg akarjuk kezdeni* a boldog örökkévalóságot, a *mennyországot.* És az Oltáriszentség ezt a vágyunkat is kielégiti. Mert ugyan mi a mennyország, az örökké tartó élet a halál után? Nem más, minthogy szemtül-szembe látom, szeretem s imádom az én Uramat, Istenemet? Minthogy belevonulok lelkemmel az én Istenem lelkébe, ugy, hogy azt mondhatom: Én Ő benne vagyok és Ő én bennem. Ő az enyém és én az Övé. Birom, megtartom Őt s többé el nem bocsátom, mert benne s általa valósul meg minden boldogságom, czélom, gyönyörüségem. És én azt a mennyországot *már itt a földön megtalálom, már itt ez életben megkezdhetem.* Mert már itt a földön is *megismerem*, szinte *látom* az én Istenemet az Oltáriszentségben a *hitnek szemével.* Látom, mert világit bennem felülről áradó kegyelme.

De nemcsak látok. *Érezek* és *élvezek* is. Mert velem s bennem van az Isten. Lelkemben hordozom a szent áldozáskor. Érzem közelségét. Érzem, szinte hallom szive dobbanását, vére lüktetését. Szive alatt vagyok elhelyezve. Szivem együtt dobog az Ő szivével. Most már értem, mit jelentenek e szavak: «A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, én bennem lakik és én ő benne.» (Ján. 6, 57.) Most már tudom, mert tapasztalom, mi rejlik e szavakban: Kenyeret adtál nekik az égből, telis-tele minden gyönyörüséggel.

De még ez mind kevés. Én nemcsak látni és élni, én *fejlődni* is akarok. Én *egész kereszténynyé*, Krisztus lelke másává akarok lenni. *Emberré* a szó igaz értelmében. A minőnek az első embert kigondolta Isten. Isten szive szerint való, tökéletes ember. Hitből s kegyelemből élő ember. Ember olyan értelemben, a mint ezt Krisztus gondolta, a ki összeroskadt lelkét a keresztfán ujra megalkotta. Vizből s Szentlélekből ujra teremtette. Az evangéliumi asszony örvend szorongatásai közepett, mert remél. Reméli, várja, hogy megszülessék az *ember.* Majd mikor világra hozta magzatát, elfelejti vajudása fájdalmait, mert megszületett az *ember.* Az *uj ember.* Én is *ember* akarok lenni. *Uj ember.* Krisztustól született ember. Lelkileg ujjászületett ember. Keresztény ember. Lelki ember. Isten embere. Krisztus honpolgára. A mennyország örökjogu fia. És én az Oltáriszentség által mindaz lehetek. Lelki gyermekből Isten férfia. A Szentlélek bajnoka. Krisztus atlétája. *Hős lélek*, a ki czézárokkal is megbirkózom. A kinek a lábainál a vad állatok is megszelidülnek. Lélek, a ki nemcsak élni, de *éltetni, hatni, formálni, teremteni, halottakat életre támasztani tud.* És én mindez lehetek az Oltáriszentség által.

Oh csodálatos Oltáriszentség!

Szent Lőrincz vértanu lelkébe annyi erő, láng és hevület áradott az Oltáriszentségből hogy szinte nem érezte a tüzes rostély mardosó kinjait. A külső tűznél hevesebben lángolt az a belső égés, az a lelki tűz, a melyet az örök szeretet élesztett a vértanu szivében. És ez a benső tűz, ez a krisztusi szeretet feledtette, megédesitette a testet emésztő gyötrelmeket. (Szent Ambrus.)

Voltak szentek, a kik télidőben a zárt templomajtó elé feküdtek — hogy csak az Oltáriszentség közelségében lehessenek — s nem érezték a fagyos szelet, a havat, a zuzmarát... Mert a zárt ajtón keresztül is beletüzött szivükbe az Oltáriszentség égő napjából az örök szeretet melengető sugára! (Schlőr dr.) Keresztények! Ha nincs Oltáriszentség, az egyháznak nincsenek *mártirjai.* Mert az Eucharisztia a lélek pánczélja, kardja, fegyvere. Az Oltáriszentség a vértanuság gyakorló iskolája. Ha nincs Oltáriszentség, elapad az életszentség: az egyháznak nincsenek *szentjei.* Ha nincs Oltáriszentség, megfogyatkozik a *szentek tudománya:* az egyháznak nincsenek többé Tamásai, Ágostonjai, Bernátjai. Mert az Oltáriszentség a szentek életiskolája. Az Oltáriszentség a keresztény bölcseség ősi katedrája. Ha nincs Oltáriszentség, ha nincs *szűzeket nevelő bor*, hol van akkor a szűzi lelkek szűzi étke? Hol van akkor az *égi vőlegény*, ki a *szűzi lelkeket* látogassa, védje, megőrizze, hűségben megtartsa?

Valóban! az Oltáriszentség nemcsak a hitnek titka, hanem egyuttal kezdete, forrása s itt e földön bizonyos értelemben megvalósitója az örök

életnek. Lelki valóság, a mely életet rejt magában s épen azért, a hol csak lehet, a hol akadályra nem talál, éltet, elevenit, erősit, fejleszt, növel és vigasztal. Mivelhogy az Oltáriszentség maga az Ur Jézus, és pedig az egész Ur Jézus: benne van a legtöbb *életre keltő, tovább fejlesztő, tökéletessé formáló erő.* Az Oltáriszentség vétele, kultusza tehát igazán *jellemképző, egyéniségképző müvelet.* A szentély pedig, melyben az örök lámpa ég, az *egyéniségképzés és jellemszerzés iskolája.* A szentély nevel csak ugy, mint az iskola. Hogy is ne? Mikor a szentély katedrájából az isteni Mester szól a figyelő-imádó lélekhez. Nemcsak szól, de bele is markol a lélekbe az Ő titkos kegyelmi szólása. Fölrázza a szunnyadó erőket. Odatartja a lélek elé a lelket. Azt a lelket, a milyen eddig volt és azt a lelket, a melylyé lennie kell. *Igy létesül aztán önismeret, bánat, fölbuzdulás, erősfogadás, jobbulási szándék — az Oltáriszentség által. Igy támadnak föl ujra az elszunnyadt lelki ösztönök. Igy támadunk föl lelkileg és kezdünk ujra élni — az Oltáriszentség által. Igy leszünk ujra emberekké. Egész emberekké* (mert a ki lelkileg összeroskadt: félember az). *Igy leszünk igazi keresztényekké. Keresztényekké Krisztus és az Egyház fölfogása szerint. És mindez a szentélyben. Az Ur Jézus iskolájában. A nevelő nagy szentség jegyében.*

Az Oltáriszentség légkörében nevelkedik tehát tulajdonkép a modern kor ideálja: *az erőteljes egyéniség. A belsőleg kiépitett ember. A tökéletes ember. Az emberideál. A honpolgár. A hazafi.* Hogy is ne, mikor az Oltáriszentségben a legközvetlenebb az érintkezésünk *a nevelő nagy Istennel,* a ki pedig *minden tekintetben emberideál,* lévén nem csupán ember, hanem Isten is egyuttal.

A tanitvány ideálja, hogy olyan legyen mint a mester (Máté 10, 24); hogy elérje, vagy legalább megközelitse mesterét. Az oltárlakó nagy Mester isteni voltából levonhatom a biztos következtetést: emberideál, a tökéletesség elérhető fokán képzelt ember csak az lehet, a kiben az «*isteni*» valamiképen föllelhető. És ez az «isteni», ez az isteni vonás, kiválóság, ez a megosztott isteni természet, melyet az isteni Mestertől kölcsönöz az ember, a *kegyelem (gratia).* Az isteni osztozkodás, kegyelemközlés: a megigazulás.

És mindez, ha nem is közvetetlenül az Oltáriszentség (hanem legfőképen a keresztség és bűnbánat szentsége) által létesül először, de már az Oltáriszentség által bővül, folytatódik s nyer befejezést. *Mert az isteni életet az Oltáriszentség tartja fönn, táplálja és növeli bennünk.* Különben, ha nincs Oltáriszentség, *megszakad a kereszténység lelki csatlakozása a keresztáldozathoz, kiapad a kegyelemközlés árama, mely a Keresztenfüggőnek érdemeit juttatja el hozzánk a szentmisében.*

Az Oltáriszentség tehát (mely nélkül pedig nincsen miseáldozat) *az az isteni alap, melyről ha letérünk, el vagyunk szigetelve a Krisztus keresztjétől, el a megváltástól, a kegyelemben, bűnbocsánatban való részesedéstől.*

És akkor megszakad a *vallásos fejlődés* fonala. A *dogmatikai fejlődés* törzse derékban megszakad. Nem marad más *hitelvi téren,* mint homályosság, bizonytalanság, kétkedés, tapogatózás. *Egyháztörténelem* sem létezik akkor, mert megszünt az Egyház. De még *liturgia* sem, mert megszünt az áldozat. A *lelkek vezetése* kisiklik a kezekből. Nincsenek lelkipásztorok, papok. A *hitélet* megállapodik. A *vallás* homályos érzéssé fajul. A *lelkek* el vannak szigetelve. Nem társulhatnak többé Krisztussal. Hol van a lelket gyógyitó nagy Orvos? Hol az isteni nevelő kéz, mely elér az imádkozó lelkekhez? Melyet áldva kinyujt felénk, ha hozzá sietünk? Hol az orvosság, melyet folyvást nyujt a lelkeknek az Oltáriszentségből? Hol van az üditő, erősitő áram, melyet beleigazit az egyesülni vágyó lelkekbe? Hol a vigasztalás, az édes gyönyör, a melyet a lelkeknek okoz ez egyesülés? Hol itt a közlekedés Teremtő és teremtmény, lélek és Isten között? Hol a melengető anya, a testvér, a jóbarát, az Eucharisztia? Oh, a lelkek elapadnak, kell hogy elapadjanak a szomjuságtól. Mint Izrael fiai a pusztában. Mint a pásztor nélkül bolyongó juhok. A protestantizmusban valósul meg Krisztus szava: «Ha nem eszitek az ember fia testét és nem iszszátok az ő vérét, nem leszen élet tibennetek.» (Ján. 6, 54.)

Ellenben az Oltáriszentség nyomában, az oltár zsámolyánál fakadnak *a hitélet eleven forrásai...* Az Egyházban minden él, fejlődik, virul... Az Egyházban nem lehet tartós hanyatlás — az Oltáriszentség miatt. Vele van, benne székel az isteni Üdvözitő, a ki nem szünik meg kormányozni Egyházát az oltárszekrényből. Az Egyház területét ezért nem lepheti el állóviz, mocsár... Az Egyházban a lélek nem sekélyesedik el, ha Krisztushoz csatlakozik, ha Vele egyesül az Oltáriszentségben.

Ezen a ponton emelkedik az Oltáriszentség minden más szentség fölé s lesz érdemben első és legfölségesebb szentség. Azért nem talált *Rafael* méltóbb személyesitőt, mikor a vallásos ideát akarta ábrázolni, mint a lelkeket éltető Isteneledelt, mely a vallási áramlatoknak mindenha legfőbb mozgatója volt (ker. ókor, misztika, hitujitás). Azért tömörülnek *a vallásos elet uj irányai* mind egy pont felé: az Eucharisztia kultuszába (szent Szivtisztelet, gyakori imádása és vétele az Oltáriszentségnek; nélküle Máriakultusz, szentek tisztelete sem képzelhető). *Ma már ujra kezd kidomborulni a hitéletben az Eucharisztia őskori jelentősége.* A mint akkor szinte egyedül uralkodó központ volt kultuszban, aszkézisben, irodalomban: azonképen kezdi visszafoglalni nemcsak a templomban, de a vallásos érzések szentélyében is megillető *központi helyét* az Oltáriszentség s annak régi s mégis mindig uj, vonzó kultusza. És itt mutatkozik az ujkori vallásos föllendülés első kezdete. A keresztény őskor visszatér a jelenkorba. Életben, irodalomban, fölfogásban, művészetben hatalmas erővel jelentkezik (a német katholikus áramlat). A félő, kishitü lelkek visszaszoritják, de hiába. «Spiritus, ubi

vult, spirat». (Ján. 3, 8.) *A lélek jelentkezik. Eddig nem rejtett parlagon hagyott téreken.* Az Oltáriszentségből kikél az elevenitő lélek s végigsöpör az Egyházon. Megtisztitja a levegőt. Aláhull a kegyelem esője s a parlagon hagyott téreken kizöldül a Lélek vetése. A keresztény hitélet. A keresztény buzgalom.

Nemcsak az őskor, a *középkori misztika* is beleszól, beleágazik a jelenbe az ő kegyeletes érdeklődésével az Eucharisztia iránt. Társul szegődik a *klasszikus skolasztika.* Oly jól eső, ismerős hangok: Adoro te devote, latens Deitas... *Tamás,* te 600 év előtt már nekünk daloltát, hozzánk szóltál! Igy békül ki, igy hajol egymásra, mint a gyümölcscsel terhes lomb, a három világperiodus: *ó, közép és modern kor.*

Oh csodálatos egység! De még csodálatosabb *egységteremtő erő,* Oltáriszentség! Való, igaz, hogy általad leszünk «cor unum et anima una». (Apost. Csel. 4, 32.) Egy sziv s egy lélek. A mint azzá lettek az első keresztények. Általad valósul meg *az egység az Egyházban.* Általad a *szivekben és meggyőződésekben.* Innét egyre növekvő, *nagy tettekben* jelentkező tiszteleted (középkori dómok, oltáregyletek, örökimádás). Innét a *népek felédfordulása,* Oltáriszentség! (az Eucharisztia kultusza a katakombákban, az üldözések korában; a misszió-területeken a vad népek között; az Urnap). Igen, nagy Világhóditó, te megkezdetted *diadalutad* a szivek kapuján át, a meggyőződések csapásain. S *hóditani fogsz egyéneket, népeket, társadalmakat.* S uj perspektiva, *uj világ* nyilik előttünk, mely *a Te képedre van alkotva,* Oltáriszentség! Ez a Te örök hivatásod. Hóditani. Uralkodni a lelkeken. *Teremteni.* S ha teremtettél, *ujra kezdeni.* Mert Te mondottad: «Pater meus usque modo operatur, de ego operor.» (Ján. 5, 17.) «Az én atyám mindez ideig munkálkodik: én is munkálkodom».

Zuber Gábor.

Falconieri szent Julia.

A szentek élete az Oltáriszentséghez való forró, csodálatot keltő vágyakozásnak s az Oltáriszentségnek az élet mindennemü — ugy természetfölötti, mint természetes — viszonyaiban nyilvánuló bámulatos hatásainak számtalan példáit nyujtja. S ez vajmi természetes. Mert hol égjen e titkos Szentség szeretete nagyobb lánggal, mint azokban a gyengéd lelkekben, melyek a hősi kereszténység hordozói, mely hősi kereszténység ép annak a természetfölötti erőnek köszöni diadalait, mely a kenyérszin alatt rejtőző, hősi hitet kivánó, de érte végtelen erőt kisugárzó szentségi Jézusnak ajándéka. S hol müködnék szemmel láthatóbban a szentségi Üdvözitő, mint ugyancsak a hősi lelkekben s ezek körül, kik egészen átadták magukat

Neki s ezért méltókká lettek, hogy az ő különös, gyengéd figyelmének részesei legyenek.

Az Oltáriszentség egyik kedves szentje *Falconieri szent Julia,* kinek emlékünnepét junius 19-én ülte az egyház.

Az ősrégi, előkelő Falconieri családnak 1270-ben született sarja volt e hőslelkü nő. Az Isten különös kegyelme már gyermekkorában meglátszott rajta, mikor az első szavak, melyeket dadogó ajka kiejtett, Jézus és Mária szentséges nevei voltak s mikor alig néhány éves korában a bűnnek neve is már megrémitette, ugy hogy rokonai és ismerősei már akkor mint valami emberi testben élő angyalra tekintettek reá.

Még alig volt tizenötéves, máris hősi elhatározással szakitott a világgal s Benizi sz. Fülöp kezébe letette a szerzetesi fogadalmakat s első tagja lett a szervitarend egyik ágát tevő mantelláták rendjének.

A zárda falai között teljesen kifejlődtek Julia bámulatos lelki tulajdonai, ugyannyira, hogy a haldokló szent Fülöp, az általa alapitott s akkor már nagy tekintélyü szervitarendet az ő pártfogásába és legfőbb vezetésére akarta bizni.

A középkori szentek életirói, kik oly részletesen s a modern embernek tán visszatetsző apróságokra is kiterjeszkedve számolnak be hőseik tetteiről, nem győzik eléggé szines képét adni annak az önfeláldozásnak, melynél fogva szentünk egészen megfeledkezett magáról s élt kizálólag embertársainak. Megdöbbentő realitással irják le, hogy ápolta, mily odaadó gonddal istápolta a legszörnyűbb betegségben sinylődő szerencsétleneket. Csókolta sebeiket s nem undorodott meg tőlük, hanem boldog örömmel és mosolygó jókedvvel állt őrt mellettük s vigasztalta őket.

De ez életirók e hősi áldozat magyarázatát is keresik s egyetértő nyilatkozatuk, hogy szentünk az erény ily bámulatos magaslatára azért jutott, mivel a szó szoros értelmében *az Oltáriszentségből élt.* A fáradság, önostorozás és önsanyargatás egyéb nemei által kimerült testének táplálására hetenkint négyszer vett csak némi kis eledelt magához, három napon más eledele nem volt, csak az angyalok kenyere. Mikor az áldozás ideje közelgett, mindenről megfeledkezett, csak az ő Urára gondolt, csak az után sovárgott. S a boldogitó egyesülés után dehogy jutott volna eszébe, hogy neki másra is van szüksége, mikor maga a végtelen Valóság, a minden szükséget kielégitő Istenember fekszik az ő szivében.

Ilyenkor kétszeres buzgósággal és kétszeres könnyüséggel végezte dolgát szegényei, árvái, betegei körül. A szentségi táplálék hősi erőt kölcsönzött neki.

Igy élt Julia az Ur Jézus s Általa az emberiség szolgálatában és hősi szeretetében. Azonban élete hetvenedik éve körül gyöngülni s fogyni érezte erejét. Testi szervezete annyira meggyöngült, hogy gyomra táplálékot egy-

általán nem birt meg. Ez ugyan legkevésbbé se bántotta a hősi lelket, hanem az okozott neki végtelen keserüséget, hogy e baja miatt az Oltáriszentséget se vehette magához s a Szentség dicső bajnoka, Annak vigasztalása nélkül készült az élettől távozni, kinek ereje és kegyelme támogatta őt egész földi küzdelmében.

A halál órája közelgett; Julia érezte ezt s végtelenül fájdalmas, mélységes vágytól sugárzó tekintetét az Oltáriszentségre vetette. Könyek csordultak ki szemeiből s vele együtt zokogott környezete. Egyszerre csak megszólal a szent nő s nem birván ki tovább Urának távollétét, könyörgő szavakkal fordul az őt vigasztaló paphoz s kéri, hogy az Oltáriszentséget közelébe hozza, mi meg is történik. De ez a forrón szerető lelket ki nem elégiti, ő ölelni, szivéhez szoritani és soha többé el nem ereszteni akarja szive vőlegényét, mennyei jegyesét, földi és örök boldogságát. Ismét fölemeli tehát könyörgő szavát s azt a kegyet kéri, hogy a Szentséget legalább csak ajkával érinthesse. Mikor gyóntatója ezt megtagadja, akkor azért esedezik, hogy a mennyei kenyeret legalább egy fátyolra téve keblére helyezzék. A lelkiatyja nem tudott ellenállni e páratlan szeretetnek, odahelyezte a fátyolon az Oltáriszentséget Julia szive fölé. De ebben a pillanatban a szent ostya eltünt s Julia a boldogultak kifejezésével arczán elhunyt.

Mikor a szent testét jobban szemügyre vették, a mell baloldalán, a sziv fölött ostya-alaku, a keresztre feszitett képét föltüntető forradást találtak. Az isteni Üdvözitőt nem tarthatta vissza a szervezet hibája, megtalálta az őt annyira szerető szivhez vezető utat csodálatosan is s igy mutatta meg, hogy a kik Őt az életben hőn szeretik, azoknak Ő a halállal föltáruló örökkévalóságban boldog jutalma. *G.*

Jézus szent Szive és a legméltóságosabb Oltáriszentség.

(P. Boone S. J. «Manuel du directeur»-je után.)

Ime a Sziv, mely annyira szerette az embereket. Epedően szomjazom az emberek tiszteletére, irántam szeretetére.
(B. Alacoque Margit Mária kinyilatkoztatásai.)

Az Ur Jézus azért nyilatkoztatta ki e szent szüznek szentséges Szive tiszteletét, hogy az emberek szivében az iránta köteles szeretetet fölébreszsze s egyuttal szenvedése és a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt is szeretetre birja őket.

Jézus Krisztus a szeretetet akarta fölkelteni az emberek szivében. Ezt világosan megmondta boldog Alacoque Margitnak tett többszöri kinyilatkoztatásaiban.

«Szivem tele van az emberek iránt való szeretettel — mondja az Ur Jézus — ugy, hogy nem tudom már magamba tartani égő szerelmem

lángjait, ki kell tárnom az embereknek, tudomásukra kell adnom, hogy gazdagitsam őket mindazon kegyelemkincsekkel, melyeket e sziv magában rejt.» És miért e kiáradása a malasztnak? Maga felelé: «Oly nagyon vágyom az emberek szeretetére, hogy kinyilatkoztattam és átadtam nekik szivemet, ez utolsó időkben szivem szeretetének utolsó kisérletét». «A gonosz lélek — mondja boldog Alacoque Margit — dühöng haragjában, látván az üdvös eredményt, hogy azokat a lelkeket is elveszti, a melyeket már a magáénak gondolt, hogy ez az eszköz tőle már elragadja és ezentul is el fogja ragadni a lelkeket, mivel az a főczélja, hogy a lelkeket Isten szeretetére téritse.» Ugyanő biztosit arról, hogy «Jézus Krisztus akarata az, hogy szent Szivének tisztelete mindenütt meghonosodjék, hogy általa végtelen sok hű szolgát, hálás gyermeket szerezzen».

A kettős czélt, melyért Jézus szent Szive tiszteletét behozni kivánta, kinyilatkoztatta boldog Margit által. Miután megmutatta neki szentséges Szivét, a mint azt ábrázolni szokás, megmagyarázta a titokzatos példakép értelmét: «Tudomásomra adta — mondja a szüz — hogy szenvedésének eszközei Szivének megmérhetetlen szeretetét jelentik az emberek iránt, mert e szeretet volt minden szenvedésének forrása; hogy születése első pillanatától fogva szenvedései folyton előtte voltak, hogy már életének első pillanatában a kereszt mintegy beültettetett szivébe, hogy előre tudta halandó élete alatt elviselt összes szenvedéseit és mindazon bántalmakat, melyekkel a legméltóságosabb Oltáriszentségben illetni fogják».

Ezeket tanitja az Egyház, midőn e tiszteletről igy nyilatkozik: XIII. Kelemen pápa hagyta jóvá Jézus szent Szivének ünnepét, hogy a hivek e jelkép alatt a szenvedő, az emberi nem váltságáért meghaló, halála emlékezetére szent testének és vérének szentségét rendelő Ur Jézusnak ezen szeretetét minél áhitatosabban és buzgóbban tiszteljék. (Off. SS. Cordis. lect. 6.)

Ilyen szeretettel tartozunk Jézusnak szenvedéséért, haláláért és az Oltáriszentség szerzéseért, ez a kettős czélja legyen a szent Sziv ájtatosságának. Jézus Krisztus különösen arra a szeretetre utal, melylyel iránta az Oltáriszentségben tartozunk neki: «Epedően szomjazom — mondja — az emberek tiszteletére, irántam szeretetére az Oltáriszentségben», de legyen ez a szeretet engesztelő szeretet. «Ime — mondja tovább — ime e sziv, mely annyira szerette az embereket... és hálául, a legtöbben hálátlansággal és tiszteletlenséggel, szentségtöréssel fizetnek vissza, hidegséggel és megvetéssel. Mindezekért, melyekkel szeretetem szentségében illetnek, azt kivánom, hogy Urnap nyolczadát követő első péntek szent Szivem tiszteletére szenteltessék, ünnepeltessék meg szent áldozással, nyilvános megkérleléssel, kiengesztelléssel azon sok méltatlanságért, melyekkel szent Szivemet még a templomban is illetik.»

Kivánja továbbá «szent Szivének imádói szeretetüket azzal mutassák ki, hogy fölteszik magukban azon hálátlanságok kiengesztelését, melylyel őt a legfölségesebb Oltáriszentségben durván sértegetik». «Hogy a hálátlanságok jóvátételére képes légy — mondja az Ur boldog Margitnak — mindannyiszor végy magadhoz a legméltóságosabb Oltáriszentségben, a hányszor azt az engedelmesség megengedi».

Más alkalommal azt mondja: «Szent Szivemet hozom hozzád, melyet már neked adtam, hogy buzgóságoddal kiengeszteld azon megbántásokért, a melyekkel a langyos és aluszékony szivek illetik a legméltóságosabb Oltáriszentségben».

Nemde Jézus Krisztusnak az a különös czélja van ez ájtatosság ismételt kinyilatkoztatásával, hogy az emberek tiszteljék, szeressék a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Midőn boldog Margit egy alkalommal az Oltáriszentség előtt térdelt, megjelent neki az Ur s azon óhajtását nyilvánitotta ki, hogy minden hónap első péntekét szent Szive tiszteletére szenteljék s a szent áldozáshoz járuljanak, azután ezt mondta neki: «Nagy örömöm telik abban, ha látom, mennyire vágynak magukhoz venni az emberek az Oltáriszentségben. Valahányszor egy sziv e vágyat magában fölébreszti, mindannyiszor szeretettel tekintek rá és magamhoz vonzom». Boldog Margit az Oltáriszentség iránt való szeretetében igy kiált föl: «Oly nagy a kivánságom a szent áldozás után, melyben Istenem Szivét magamhoz vehetem, hogyha meztelen lábbal kellene érte a tüzes uton mennem, nem becsülném semmire fájdalmamat». A mennyire csak lehetséges volt, éjjel-nappal a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt tartózkodott, hogy az isteni Szivet vigasztalhassa. Szent Szive tiszteletének egy ujmódját ajánlotta az Ur Jézus e szentéletü szüznek, melyet állhatatosan gyakorolt is: «a szent áldozás kilenczedét». Ez abból áll, hogy egymásután következő kilencz hónap minden péntekén a szent áldozáshoz kell járulni s az Ur megigérte neki, hogy az állhatatosság kegyelmében részesiti s halála előtt részesül az Egyház szentségeiben.

«Egyesitsétek imádságaitokat — mondja boldog Margit — a szentségi Jézus imáival» és másutt igy ir: «Azt hiszem, nincsen hathatósabb eszköz Jézustól valamit elnyernünk, mintha kérésünket a szentmise-áldozat közvetitésével terjesztjük eléje».

Végre szenvedéseiről és megpróbáltatásairól beszélve, igy szól: «Legnagyobb fájdalmat az okoz nekem, hogy nem tudom kiengesztelni az én Üdvözitőmet ama sok bántalomért, melyet a legméltóságosabb Oltáriszentségben el kell türnie».

Boldog Alacoque Margit iratait olvasván, az ember látja azt a benső egyességet, mely a szent Sziv ájtatossága és a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelete között van, ez utóbbi egyik különös czélja a szent Sziv ájtatosságának. Jézus szent Szivének tisztelete mindig visszavezeti lelkünket az Oltáriszentséghez. Rávesz bennünket, hogy a szent áldozásban a legméltóságosabb Oltáriszentséget magunkhoz vegyük, hogy meglátogassuk őt, imádjuk őt az oltárszekrényben, hogy szentmise-áldozatánál jelen legyünk, hogy a szent Sziv szentségi életéről elmélkedjünk, hogy az Oltáriszentséget megkérleljük, a bántalmakat, méltatlan bánásmódot, melylyel a közömbös és elhidegült lelkek a legméltóságosabb Oltáriszentséget illetik, jóvátegyük, végül azt kivánja, hogy azon hálátlanokért őt kiengesztelük, kik a legfölségesebb szentségben durván sértegetik.

Olvassuk csak, mit ir a szent szüz Jézus Krisztus életéről az Oltáriszentségben a szent Sziv ünnepének és ez ünnep nyolczadának megüléséről. Vagy ugyane tárgyról üssük föl az általa szerkesztett «Amende honorable au Sacré-Coeur de Jésus» czimü könyvét.*

Elmondhatjuk, hogy boldog Alacoque belső élete a legszentebb Sziv és a fölséges Oltáriszentség szeretetében tölt el. Az ember nem is tudja valójában, mily bensőleg egyesült nála e két ájtatosság, szinte azt kell mondanunk, hogy egy és ugyanaz az áhitatgyakorlat töltötte el egész lelkét. Ki ne látná át ezek után, mennyire igazunk van, midőn azt állitjuk, hogy a szent Sziv ájtatosságának egyik különös gyümölcse a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelete s hogy az Oltáriszentség tisztelete Jézus szentséges Szivének tiszteletét teszi elterjedtté, népszerüvé? A szent Sziv és a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelete kölcsönösen magyarázzák, kiegészitik egymást s minden hivő lelkébe beférkőznek.

Ha ez igy van, miért ne fogadhatnák el Jézus szent Szive társulatai különös czélul, az ő szándékuknak teljesen megfelelő gyakorlatul az örökimádástársulat két sarkalatos gyakorlatát: a havi imaórát és némi segitséget a szegény templomok számára, hogy általuk az Ur Jézust még jobban tiszteljék, szeressék a legméltóságosabb Oltáriszentségben, hogy hozzá méltó egyházi szerekkel lássák el, hogy az örökimádás társulatát terjeszszék; a társulat viszont még nagyobb buzgósággal iparkodna megfelelni a Jézus szent Szive társulat azon szabályának, a mely előirja, «hogy a tagok mély áhitattal viselkedjenek Jézus szentséges Szive iránt, a melynek élete oly csodálatraméltó a legméltóságosabb Oltáriszentségben».

Mi tehát reméljük, hogy mindenütt, hol Jézus szent Szive társulat van, az örökimádás és a szegény templomokat fölsegitő egyesület is szives otthonra talál, hogy egyik társulat tagjai kölcsönösen a másikba is beiratkoznak, együttesen terjesztik a tagok e két ájtatosságot, hogy minden lélekben bő gyümölcsöt teremjenek. Ezért választják sokan az örökimádás társulatának tagjai közül havi imaórájukat, összejövetelüket a hónap első péntekén.

* Vie et Révélations de la Venérable Marguerite Marie, religieuse de la Visitation, par l'abbé C. Boulangé. 1851.

ÜNNEPI VERS

a «Gyulafehérvári Központi Oltáregylet» zászlószentelési ünnepére.

Köszöntelek, te tiszta, drága ünnep,
Hit, szeretet, imádás ünnepe!
Köszöntelek, Krisztusnak lobogója,
Melyet hitünk ma itt fölszentele.
Szivben sóhaj, szemekben könyek árja
És minden ajkon lelkes, hő ima
Jézus Szivéhez s benne egyesülve,
Nincs ennél szentebb, szebb harmónia!

Miként a tétlen éj sötét nyomában
Kigyúl a hajnal fényes bibora
S kalásztigérő, kincsetérő mesgyén
A gazda ujra vigan szánt tova;
Az elvetett mag mindenütt kizsendül,
Susog a lomb, ragyog a fényözön...
Ugy kél szivünkben szebb jövő reménye,
Te drága ünnep, rég várt jöttödön!

S látom, hol egykor Jézus szent hitéért
Az ősi vérnek bő patakja folyt,
Hol palota és nádtetejü kunyhó
Megannyi hősnek szent bölcsője volt.
Erdélynek szép virányin ujra látom,
Hogy fényesebben kél a régi nap
S emberszivekben Krisztus szent szerelme
Munkálkodóbb lesz s egyre bátorabb.

Szent Irgalom, te ujra sorra járod
Szegények, árvák, özvegyek lakát;
Te, Szeretet, a szenvedések ágyán
Vigasznak hinted enyhe balzsamát;
Hitetlenek közt, tévelygők sorában
A hitnek látom sok, sok angyalát
S a kit felejtett: Krisztusához tér meg,
Hitében egy lesz s boldog sok család.

S hol elhagyatva állott annyi templom,
Kolduszszegényen Isten hajloka —
Női sziveknek méhszorgalma szárnyán
Ma már a munka is betér oda.
És ujra fényben, diszben áll az oltár,
A hol Te, Jézus érettünk lakol
S vigasztalást lel ékes trónusodnál,
Ki hittel hozzád elzarándokol...

Zászlód alatt, kik itt ma összejöttünk,
Reánk is áraszd szent áldásodat
S kik nevedért dolgozni, tenni készek —
Szolgáidat szivedbe befogadd!
Segits, vezess! Ha csüggedünk, vigasztalj!
Legyen erős hivőid tábora
S a boldogság, a tiszta üdv sugára
Erdély egéről nem huny el soha!

Szemlér Ferencz

A Mária-Reparatrix örökimádási apácza-rend.

V.

Mária de Jesu anya testi ereje nem birta ki a sok csapást, napról-napra gyöngült s egy szelid szélhüdés figyelmeztette őt arra, hogy földi élete nemsokára véget ér; de szorgalmas orvosi kezelés és ápolás alatt annyira meggyógyult, hogy a következő év nyarán meglátogathatta brüszszeli és párisi rendházait s október hóban visszatért Rómába.

Gyakran emlegette, hogy csak hatvan éves koráig fog dolgozni; ezt leányai számtalanszor hallották tőle. 1878-ban elérkezett hatvanadik születésnapja. Mindenki abban reménykedett, hogy egy belgiumi tartózkodás teljesen helyreállitja egészségét; elutazott tehát szülőföldjére, de utközben

oly rosszul lett, hogy Flórenczben meg kellett állapodnia. Isten különös kegyelme folytán fia, d'Hoogvorst Adorján báró, ugyanakkor ott tartózkodott s édes anyját házához vitetvén, a legnagyobb gonddal és szeretettel ápolta őt; mindennek daczára azonban a beteg gyöngesége egyre fokozódott.

Február 21-én a tiszteletreméltó alapitónő betegsége oly aggasztó fordulatot vett, hogy az ágya mellett őrködő Maria de Eucharistia anya, főassistensnő és Maria Fornaria anya, jónak vélték a különböző városokban levő Reparatrix-társulatoknak bejelenteni azt a nagy veszteséget, a mely őket a legközelebbi jövőben érni fogja. A sürgönyileg Flórenczbe szólitott Edmund báró nem találta már életben édes anyját.

Február 20-án a szentéletü alapitónő sürgősen betegágyához hivatott egy olasz jezsuitát, Pizzicaria atyát, ájtatosan meggyónt neki s másnap fölvette az utolsó kenetet. Ugyanazon nap reggel Adorján báró a székesegyházban levő lourdesi Mária oltárát fényesen kivilágittatta és előtte több misét mondatott édes anyja szándékáért. Ugyancsak azon a napon este Rómából sürgöny érkezett, a melyben a szent atya, XIII. Leó pápa, a betegnek apostoli áldását küldötte. Ez az áldás kimondhatatlan vigaszul szolgált a haldoklónak. Kivánságára a sürgönyt keblére tették s néhány perczre rá jótékony álomba merült. Másnap, február 22-én reggeli 11 órakor lelke minden szenvedés és haldoklás nélkül fölszállt Istenéhez, a kit egész életén át oly végtelenül szeretett s a kit mindenkivel iparkodott megszerettetni. Épen két héttel előbb halt meg IX. Pius pápa is. «Tiszteletreméltó anyjuk» — irja Mgr. Mermillod genfi püspök február 28-án kelt levelében — «követte az égbe IX. Pius pápát, a ki gyöngéden szerette őt és sokat beszélt nekem róla».

A szűz Mária szeplőtelen fogantatását kihirdető pápa és a szeplőtelen Szűzanya hüséges szolgálója körülbelül egyszerre lépték át az örök boldogság küszöbét.

A boldogult holttestét néhány nappal halála után fiai, Flórenczből Rómába szállitották s ott helyezték nyugalomra.

Nem teljes életrajza ez az alapitónőnek, sem pedig a társulat teljes története, de addig is mig ennek a kétszeres feladatnak az ideje elérkezik, nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül, az isteni gondviselésnek ama csodálatos utjait, a melyeken a kiválasztott hüséges lelkeket lépésről-lépésre vezette. Maria, de Jesu anya szenvedései, a melyeket ő oly alázatossággal fogadott Isten szent kezéből, megrettentettek volna sok bátor halandót, a kinek szivében nem lángol oly hatalmasan a felfeszitett Jézus iránt való kimondhatatlan szeretet.

Gyakran bőjtölt és mindenképen sanyargatta testét; nem volt olyan nap, a melyen a vezeklés valamely eszközét ne használta volna; s folytonos

testi és lelki szenvedéseinek daczára, mégis egyre «szomjuhozott» az Urat ujabb és ujabb áldozatokkal kiengesztelni. Meg kell jegyeznünk, hogy mindent a legalázatosabban eltürt s soha senkinek olyat nem parancsolt, a miről tudta, hogy csak ő maga képes azt elvégezni Isten különös segedelmével. A Mária-Reparatrix-társulatban a vezeklés nemére és módjára nézve semmiféle szabályt nem állitott fel; jól tudta, hogy nem minden lélek van egyenlően alkotva s hogy nem ugyanazon uton halad a tökéletesedés felé; a lélek ereje s az isteni kegyelem nagysága igen különbözők.

Rendszerint órahosszákig térdelt az Oltáriszentség előtt. «Itt mindig megtaláltam — mondá — a lelkem élénkségét és nyugalmát. Az Ur Jézussal folytatott bizalmas beszélgetés megkönnyitette életemet; mert őszintén elmondtam neki mindent s a legapróbb dolgokra nézve is tanácsot kértem tőle. Ő volt az én kegyes mesterem, legjobb barátom, legbölcsebb tanácsadóm, szóval mindenem a világon. . . .»

«Az Ur Jézus igen sok kegyelemben részesitett engem. Sőt ezek a kegyelmek gyakran oly csodálatosak voltak, hogy alig mertem hinni bennük. . . .»

«Az Isten közellétének gondolata oly kimondhatatlan boldogsággal töltötte el lelkemet, hogy ilyenkor ha templomba mentem, akár éjjel volt, akár nappal, órák hosszát elmerültem imádságomban s azt sem tudtam, vajjon ülök-e, térdelek-e avagy mellemen keresztbe tett karokkal földre vagyok-e borulva? Boldog, mennyei órák, melyeknek tartama alatt elfelejtettem az élet küzdelmeit s a földet mindenestől! . . .

«Forrón szeretett Uram, imádságom közben, fölfedezte előttem teljes nagyságát, hatalmát, szentségét, kegyelmét, bölcseségét, igazságát és azt a tisztaságot, a mit azoktól a szűzektől kiván, a kik életüket az ő tiszteletére feláldozták, valamint azt az alázatosságot is, a mit elvár tőlük, hogy szivükben magának lakást választhasson.»

Több alkalommal láttuk már, mily kegyesen vezette az Ur az alapitónőt s hogyan mutatott meg neki mindent, a mi a társulat létesitésének sikeréhez szükséges. Tőle tanulta meg annak czélját, szellemét, segédeszközeit és szabályait.

Mint általában az Isten által kiválasztott szent özvegyeknek, a kik valamely apáczarend megalapitására voltak hivatva, mint szent Paula, római szent Franciska, szent Brigitta, valoisi szent Janka, szent Chantal, Le Gras asszony, Maria de Jesu anyának élete is példaképül szolgálhat. Övéinek minden erényben mintaképe volt, s az Anyaszentegyházat az erkölcsi hanyatlás és a gőgös vallástalanság idejében egy ájtatos és az Isten kiengesztelésére fölajánlott társulattal ajándékozta meg.

És most ismételhetjük gyóntatójának, Olivaint atyának szavait, melyeket egy Reparatrix-apáczának, tiszteletreméltó alapitónőjükről mondott. «Legyenek meggyőződve a felől, igy szólt, hogy anyjuknak neve Istennek e században élt, legnevezetesebb szolgái közé lesz följegyezve.»

Ő szentsége XIII. Leó pápa pedig a midőn 1883 május 10-én a Reparatrix-apáczák tisztelendő főnöknőjét és a kiséretében levő zárdaszüzeket magánkihallgatáson fogadta! különösen kiemelte, hogy a társulat alapitónőjét már Belgiumban is ismerte férjhezmenetele előtt és után s hogy Rómában a társulat római házának alapitásakor viszontlátta őt «és bátran állithatjuk», tette hozzá XIII Leó, «hogy alapitónőjük, Maria de Jesu anya Istennek tetsző, kiváló lélek volt.» *F. J.*

Oltáregyesületi ügyek.

A gyulafehérvári közp. Oltáregyesület zászlószentelése.

Fényes ünnepségek keretében szentelte föl Jézus szent Szive ünnepén az erdélyi egyházmegye gyulafehérvári központi Oltáregyesületének uj zászlaját *gr. Mailáth G. Károly*, Erdély apostoli lelkületü főpásztora. A zászlóanyai tisztet a püspök ur édes anyja, özv. *Mailáth Györgyné* töltötte be. Nagyban emelték az ünnepély fényét az ország minden részéből egybesereglő vendégek, kik lelkesiteni jöttek, de a látottakon leginkább ők lelkesedtek.

Gyulafehérvár, az ős metropolis, egészen megmozdult. A vidéki Oltáregyletek áldozatot nem kimélve, elküldötték tagjaikat ezen fényes ünnepségre ugy, hogy már junius 4-én mindenfelől özönlöttek a vendégek, kiket az egyes vonatok érkezésekor a vasuti indóháznál bizottság fogadott és szállitott ez alkalomra külön rendelkezésre álló kocsikban a szállásokra.

Az ünnepség kezdete az irgalmas nővérek zárdájában.

Junius 5-én délután 6 órakor kezdődött az ünnepség *dr. Glattfelder Gyula*, a budapesti központi papnevelő tanulmányi felügyelője ünnepi szentbeszédjével, mely után a körmenet Ujfalusi J. dr. apátkanonok ur vezetése alatt a fehérruhás leánykák hosszu sora között kivonult a zárda kertjébe. Itt a lombfüzéres oltárnál elvégezték a Jézus szent Szivéről szóló litániát és a megkérlelő könyörgéseket. A verespataki és a zalathnai hivek a körmenet után a helyi szentferenczrendi templomba és a vendégek nagyrésze a székesegyházba vonult, hogy elvégezhessék szent gyónásukat. Szent gyónás után mindenki hazatért szállására. Csendes este szállott le a mozgalmas városra, hogy másnap annál nagyobb fény-

nyel, lelkesedéssel ülhessék meg az örökké emlékezetes ünnepséget.

Zászlószentelés a székesegyházban.

Az irgalmas nővérek templomában elhelyezett zászlót festői szépségü körmenettel vitték föl reggeli 8 óra után a székesegyházba. Megelőzőleg Ujfalusi J. dr. apát ur «Veni Sancte»-t mondott s ennek végeztével megindult a menet. A körmenetben részt vettek: az összes kath. iskolák növendékei és tanárai, a helybeli és vidéki papság tekintélyes része fehér karingben, a celebrans Ujfalusi dr. a segédlettel, aztán a koszorus leányok a fölszentelendő zászlóval, a környék kath. hivői saját zászlóik alatt — nevezetesen Vörospatak, Zalathna, Borbánd, Szászsebes, a petrozsényi bányászok diszruhában, zászló alatt stb. és beláthatatlan közönség. Gyönyörüség volt ezen a fényes meneten végig tekinteni, a melyet igaz buzgóság hevitett. Szent énekeket zengedezve, vonult föl a körmenet a székesegyházba.

Az öreg katedrális ujból diszt öltött magára. Zöld lombok, pápai és nemzeti szinü lobogók enyhitették viharlátott csupasz falainak komolyságát. Mindenfelé szent öröm áradt szét. Delejes áramként járta be az összes sziveket, imát fakasztott az ajkakra, könycseppet a szemekbe. 9 óra körül a szó szoros értelmében tömve volt a katedrális. Néhány ezer ember tolongott és szorongott benne. Hirtelen mozgás támad. A zászlóanya *Kornis Berta grófnő* ő méltósága — ki özv. *Mailáth Györgynét* helyettesité ez ünnepségen — lépett be a koszorus leányoktól környezve s az Oltáregyesület több tisztviselőitől kisérve a templomba s helyt foglalt a számára a középhajó elejének jobb oldalán készitett emelvényen. Nemsokára teljes diszben vonult be a püspök ur. fölhangzott a kóruson az ünnepi «Ecce sacerdos!...» lelkesen, magasztosan. Térdre borul az ezernyi közönség, áldást kérve főpásztorától. A püspök ur áldást osztva halad végig a közönség sorfala közt, trónusára lép, egyházi ornatust öltt magára s azután megkezdődik a legszentebb ténykedés, a szentmise.

Feledhetetlen jelenetet képezett a vidéki hiveknek áldozása. A vörospataki, sebesi, borbándi és — kiváltképen — a petrozsényiek — egytőlegyig bányászok — zászlójuk alatt vonultak a szentélybe, hogy püspök urunk kezéből vegyék magukhoz az Ur testét. Az áldozás után háromszor meghajtották lobogójukat s ihlettséggel arczukon mentek szép sorrendben vissza előbbi helyökre. Ezen a szép jeleneten mindnyájan épültünk.

A nagymise alatt a kórus Schubert «Missa Solemnis»-ét B-durban adta elő, Resch karnagy vezetése mellett.

Az ünnepi nagymise végeztével *gr. Mailáth G. Károly* püspök ur a szószékre lépett s főpásztori szivének melegével szólott az ajkán csüngő hiveihez. Szivből beszélt és szivhez szólott. Fogékony talajra hullott a jó mag s tudjuk, hogy megtermi gyümölcseit. A beszéd után a püspök ur megszentelte a zászlót. Reá hullott a szentelt viz áldó harmatja, beburkolá az illatos tömjén felhője, elhangzott fölötte a püspök imádkozó szava s a zászló most már nem egyszerü disz, puszta jel, hanem egy eszmének a hirdetője, a megtestesülése; egy eszmének, mely a szivekben ég s melynek tüze emészt; egy eszmének, mely büszkeséggel tölt el s mindig fölemel, hogy katholikusok vagyunk, egyházunknak hűséges gyermekei.

Zászlószentelés után *diszgyülésre* a főgimnázium szépen földiszitett tornacsarnokába vonult az ünneplő közönség. Ember ember hátán szorongott. A püspök ur megnyitotta a gyülést. Azután *Kánter Károly* apátplébános tartott ékes beszédet az Oltáregyletek keletkezéséről, szükségességéről és azok szervezéséről. Az egylet működéséről *Soóthy Gyula* igazgató a következő jelentést terjeszti elő:

Méltóságos püspök ur! Mélyen tisztelt diszgyülés!

Az élet bármily kicsiny és rövid, megbecsülendő. Az a legkisebb bogár, a kicsinyke füszál bámulatunkat kelti föl, mert él.

Hátha még az élet azt czélozza kizárólag, hogy Jézus Krisztust az Oltáriszentségben szolgálja?! Ilyen rövid életet élt még ez ideig a mi Oltáregyesületünk zajtalanul, csendben, de élt, mert hisz Jézus élete is az Oltáriszentségben zajtalan és csendes.

Egyesületünk életének első szikrája a méltóságos püspök urtól indult ki 1898. év nagycsütörtökén, tovább fejlesztették dr. Ujfalusi József apátkanonok s Gyulafehérvár lelkes hölgyei. Éltünk ott az Oltáriszentség körül a zárda templomában, mely kicsinynek bizonyult, mióta ez egyesület él; 43 gyülésen tanácskoztunk, mit tegyünk Jézusért; munkálkodtunk Jézusért s e munkánk eredményes kiállitás lett; éltünk és élünk, mert kegyelmes főpásztorunk kegyeiből kétszer a lelkigyakorlatok kimondhatatlan jótéteményeiben részesültünk; élünk, mert sokszor fölkerestük Jézus irgalom székét s egyesültünk a szentségi Ur Jézussal.

Ennek a szent Szivnek köszönhetjük, hogy egyesületünkben a legnagyobb egyetértés uralkodott; nem is lehet az másképp; hol Jézus szeretete uralkodik, ott a béke lengi át a sziveket.

Itt vagyunk most egy zászló körül, lengjen hát e zászló s vonja maga köré a sziveket.

De nem magunk vagyunk az Ur Jézus körül, sir a lelkem az örömtől, mert minden hónap első vasárnapján 59 fiókegyesületnek 9 ezer tagja könyörög az Oltáriszentség előtt a mi Erdélyünk jólétéért, egységéért; egy szivet, egy lelket akarunk teremteni a mi Jézusunknak.

Hogy ennyire vagyunk, azt első sorban köszönjük az Ur Jézusnak, ki visszhangra keltette a lelkekben szavát; továbbá köszönjük ngos Kánter urnak; ő tudná megmondani, mennyi zaklató levelet kapott ő tőlünk, de nála nélkül igazán semmire sem tudtunk volna menni. Illő, hogy itt a diszgyülés előtt mondjunk ezért neki hálás köszönetet. Méltóztassanak tudomásul venni e rövid jelentésemet

s egyesületünk czéljára való tekintetből ajánlom az Emlékfüzet beszerzését, melyben összegyüjtve találunk bőven mindent. Éljen Jézus szeretete szivünkben!

Az igazgató jelentését, mely hosszabban és részletesebben az ezen ünnepség alkalmából kiadott «Emlékfüzetben olvasható, hálás elismerés mellett tudomásul vették. A tisztviselők ujból megválasztattak és pedig egyhangulag. Az igazi érdem méltatása ezen aktus.

Az egylet tisztviselői és választmánya:

Elnök: Ávéd Jákóné.

Alelnökök: Korbuly Ignáczné, Guardazony Józsefné.

Főjegyző: dr. Csubry Bonifáczné.

Aljegyzők: dr. Szőcs Ákosné és Papp Györgyné.

Pénztáros: Roska Józsefné.

Ruhatáros: Fogarasi Jánosné.

Pénztári jelentés.

Pénztári készlet 1902-re 1559 K 05 f, 1902. év május 4-éig befolyt 1153 K 91 f, összesen 2712 K 96 f. 1902 május 4-ig kiadatott 1586 K 66 f, jelenlegi pénztári készlet 1126 K 30 fillér.

A jelentést köszönet mellett tudomásul vették. A diszgyülés többi pontját képező előadások: ének, szavalat stb. szépen sikerültek s zajos tetszést arattak.

Már elharangozták az «Angelus»-t, midőn a nagy közönség ebédre vonult. A tiszti kaszinó disztermében 270 teriték volt s a külső teremben is vagy 30-an elhelyezkedtek. Ebéd alatt fölolvasták a beérkezett sürgönyöket. D. u. 2 órakor püspök ur a papsággal együtt az eucharisztikus kongresszusra ment, melyen csakis egyháziak vettek részt, s melynek előadásai is első sorban ezeket érdekelték.

A gyülésről emlékkönyvet fognak kiadni.

Az *eucharisztikus kongresszuson* történt előadások külön füzetben is meg fognak jelenni.

Az eucharisztikus kongresszus végeztével a papság d. u. 5 óra felé a székesegyházba vonult, melyet ekkorára már zsufolásig megtöltött az áhitatoskodók nagy sokasága. A kar Führer «Veni-Sancte»-jét orgona és vonós zenekisérettel énekelte. Azután Kanter Károly tartotta meg nagyszabásu beszédét az Oltáriszentség buzgó imádásáról. Többek között hosszasan időzött annál a gondolatnál, hogy mit kiván a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelenlevő Ur Krisztus az ő követőitől. Erre ritka precizitással adták elő Petrus Griesbacher Litania SS. Cordis Jesu-t. Majd a Salve Regina került előadás alá; azután a püspök ur mégegyszer megáldotta az ő kedves hiveit — kik közül sokan még aznap az esti gyorsvonattal elutaztak — ez áldásdus ünnepség örömét és boldogságát vive haza magukkal emlékül és buzditásul — a munkás jövőre.

***

A nyitrai Oltáregylet zászlószentelési ünnepélye. Zajtalan csendben, de fáradságot nem ismerő buzgó igyekezettel készitette elő a nyitrai Oltáregylet vezetősége és választmánya az egylet zászlószentelési ünnepélyét, mely junius 15-én ragyogó fénynyel, lélekemelő szertartások között folyt le.

Száznál több koszorus lány sorakozott a fölszentelendő zászló körül. Őket négy koszorus lány követe, a kik a zászlót vállaikon hozták. A virágfüzérrel átfont zászlórudnak, a szallagnak, a szegeknek és a szegek beverésére szolgáló kalapácsnak külön hordozói voltak, a kiket a választmányi hölgyek és a tagok testületileg követték. Igy indult az impozáns menet a székesegyházba.

Ezalatt a közönség szinültig töltötte meg a tágas templomot. A szentélyben helyet foglaltak a koszorus lányok, a kik a jelvényeket hozták s a választmányi hölgyek. A szentély jobb oldalán külön helyen ültek dr. *Bangha Istvánné* urnő, az Oltáregylet elnöknője, a ki a zászlóanyát, özv. *gróf Hunyady Imréné urnőt* helyettesitette és a társelnöknő, *Sándor Pálné* urnő. A baloldalon a keresztény nőegylet képviselői Thuróczy Vilmosné elnöknő csillagkeresztes hölgy és Tombor Kornélné urnők, továbbá a Budapesti Oltáregylet képviseletében *Kiss Aladárné* alelnöknő, *Heinrich Gusztávné* és *Ghiczy Ida* urnők foglaltak helyet.

A templom főoltárát két oldalról a jelvényeket tartó koszorus lányok állották körül és a papság, melynek soraiban ott láttuk az ünnepélyre érkezett papi vendégeket, ugymint Kánter Károly kir. várpalotai apátplébánost és a Budapesti Oltáregylet igazgatóját, dr. Galcsek György váczi theol. tanárt és az oltáregyleti igazgatót, Izsóf Alajos fővárosi hitoktatót és a Mária-kogregáczió praesesét.

A hajó jobb oldalán az első padsorokat a meghivott előkelőségek foglalták el. Ott voltak Venczell Ferencz cz. püspök, nagyprépost, Czeizel Gábor és Vagner József prelátusok, Markhot Gyula alispán, dr. Rudnay Sándor polgármester, Schertl György alezredes, dr. Bobok József, Jeszenszky Alajos apátkanonokok, dr. Bangha István káptalani ügyész stb., a kik mögött az ünneplő közönség helyezkedett el. A baloldali első padsorokat az oltáregyleti tagok töltötték meg.

Pontban 9 órakor érkezett meg a püspök ur ő méltósága, kit a templomajtóban a segédkező papság fogadott.

Nyomban ezután kezdetét vette a szentmise, mely alatt a székesegyházi énekkar Dusinszky Lipót karnagy vezetése alatt remek egyházi énekeket adott elő. Mise után az ősz főpásztor teljes püspöki ornátusban, pásztorbottal kezében a főoltár legfelsőbb lépcsőjéről alkalmi szentbeszédet intézett a nagyszámu ünneplő közönséghez. Szivéből vette a megható szavakat, melyek átszellemült arczára föllobbantották a lelkesedés lángját. Mély érzéssel ecsetelte az oltáregyletek czélját, a fölszentelendő zászló jelentőségét, megemlékezve egyuttal a zászlóanyáról, özv. gróf Hunyady Imréné urnőről, a kit fenkölt lelkü férjének elhunyta akadályozott a megjelenésben, de a ki lelki-

leg az egylettel együtt ünnepel és résztvesz azokban az érzelmekben, melyek ez alkalommal az Oltáregylet tagjainak szivét eltöltik.

Ezután a fölszentelés rövid szertartása következett, majd pedig a szegbeverésre került a sor.

A szegbeverés után föltüzték a rudra a pompás zászlót, melynek pazar diszét csak most szemlélhettük. Szövete nehéz selyemdamasz, melyet vékony aranypaszomány és hosszu aranyrojt fon körül. Négy szögletéből arany himzésü virágszálak futnak ki, melyek átfonják az oldalmezőket és mélyen benyulnak a szövet középső részéig. Itt az egyik oldalon harántos fekvésben az Oltáriszentség, a másikon az oltáregyletek védőszentjének, szent Paskál Baylonnak képe látható. A Jó Pásztorról nevezett ó-budai apáczák művészi ügyességét és finom izlését dicséri a remek kivitel, mig a zászló gyönyörü tervrajza dr. Bangha Istvánné urnőnek a műve.

A templomi ünnepség után az egyesület évi közgyülését a püspök ur ő méltóságának elnöklete alatt tartották meg.

Kútvaszer István egyleti igazgató lelkes szavakkal üdvözölvén az elnöklő főpásztort, fölkérte őt a közgyülés megnyitására. Ő méltósága válaszában mindenekelőtt a megjelent vendégeket üdvözölte, kiemelvén ezek között különösen Kánter Károly várpalotai apátplébánost és a Budapesti Oltáregylet küldötteit, kiknek megjelenése az összetartás érzetét erősiti a két egylet között és a tervszerü együttmüködésnek zálogát képezi.

Ezután dr. Bangha Istvánné urnő, elnöknő terjesztette elő nagy gonddal összeállitott, tartalmas szép jelentését.

Nem csökkenő érdeklődés és figyelem között olvastattak föl ezután a titkári és pénztári jelentések. Kubinyi Endréné urnő titkári jelentéséből kitünt, hogy a nyitrai anyaegyletnek ezidőszerint van 1142 rendes, 57 résztvevő és 128 jótevő tagja, 40 fiókegylete.

Tipula Amália urhölgy, pénztárosnő jelentéséből pedig a következő örvendetes adatokat jegyeztük ki: Bevétel volt 5889 K 21 f, kiadás 3227 K 66 f. Pénztári maradvány 2661 K 55 f. A közgyülés a fölolvasott jelentéseket zajos éljenzéssel honorálta.

Az egylet tisztviselőnőinek és a választmánynak választására került ezután a sor, de a programm ezen pontját nem volt nehéz lebonyolitani mert a püspök urnak szavai, melyekben köszönetét és elismerését fejezte ki a tisztviselő és választmányi hölgyeknek, élénk visszhangra találtak a közgyülésnél, mely ennélfogva az eddigi tisztikart és választmányt egyhangu lelkesedéssel ujra megválasztotta s ezzel a szép aktussal és Kánter Károly apátplébános gyönyörü buzditó beszédével a közgyülés véget ért.

Az egyleti kiállitás termében ekkor már ott lengett a középső asztal fölött az uj zászló, mely most, midőn teljesen kibontva szabadon volt látható, még élénkebb érdeklődésnek tárgya volt. Maga a kiállitás tárgyainak sokféleségével, a szegény templomoknak szánt ajándékok értékével és a szebbnél-szebb kézimunkák gazdagságával, a közönség osztatlan tetszését és elismerését vivta ki. Volt is az egész idő alatt, a mig nyitva volt, igen sok látogatója, a városi és vidéki társadalom minden osztályából, a kik nem győzték csodálni egyrészről a kiállitott tárgyak szépségét, másrészről az egylet elnöknőjének, a ki az egyleti tevékenység lelke páratlan odaadását és áldozatkészségét.

A zászlószentelési ünnepély és a közgyülés után diszebéd volt.

Ebéd után a vendégek elutaztak. Kedves emléket vihettek és vittek is magukkal, mert a Nyitrai Oltáregylet ünnepe méltó volt az alkalom magasztosságához és az egylet nagy hivatásához.

***

Választmányi ülés. *A «Budapesti Központi Oltáregyesület» választmánya* a nyári szünidő előtt junius 9-én tartotta utolsó választmányi ülését dr. *Kiss Aladárné* elnöklete alatt. Kánter Károly apát, igazgató beszámolt a központi egyesület küldötteinek a gyulafehérvári fényes ünnepségen való részvételéről. Egyuttal fölszólitja a választmányi tagokat, hogy a junius 15-diki, nyitrai zászlószentelési ünnepen többen sziveskedjenek részt venni. Istenben boldogult Cziráky Jánosné grófné lelkiüdveért tartandó szentmisére, jun. 14-dikére, fölhivja az egyesület tagjainak figyelmét. Határozat hozatik továbbá a pénzkezelés és számadási könyvek vezetése tekintetében s a szokásos imákkal az ülés véget ért.

***

A szentföldi magyar zarándoklat vezetőjétől, *Skarda József* prépostplébános urtól vettük az alábbi levelet, melyet olvasóink épülésére ezennel közlünk.

A szentföldi zarándoklatból szerencsésen visszaérkezve annyi munka várt reám, hogy csak most a májusi bucsujárás befejeztével küldhettem be a hozzám beérkezett három havi libellusokat.

Zarándoklatunknak az volt a főczélja, hogy az Eucharisztiában végtelen szeretetét hithidegséggel, lanyhasággal, szeretetlenséggel, sőt bántalmazással és üldözéssel illetett Urunkat ott a szentföldön, hol hitünk e titkát, szenvedésének ez emlékét, szeretetének ezen megfoghatatlan kincsét alapitotta, töredelmes szivvel megkérleljük, imádjuk, szeretetünk hódolatát Neki bemutassuk.

Mig odaértünk, sok szenvedésre méltatott minket szent Szive. A tenger iszonyuan háborgott, három napig élet és halál közt lebegtünk, de megnyugodva szent akarata végzésében s reményünket végtelen irgalmába fektetve.

Azonban odaérkezve a szent helyekre, melyeket könyeinkkel áztattunk, forró csókjainkkal tiszteltünk, mit érzett lelkünk ott, a hol Urunk született, tanitott, könyezett, sirt, szenvedett, eltemettetett és föltámadott s mennybe szállt, ott, a hol az Eucharisztiát alapitá s apostolaira a szent Lelket küldé, azt ecsetelni lehetetlen.

Kis szivünk kicsiny volt a mennyei kegyelmek befogadására és korlátolt a nyelv azok elbeszélésére.

Adorátiót tartottunk a szentsir temploma szentségi kápolnájában, a ferenczrendiek szent Salvator nevü templomában és de Reparatrix czimü apáczák kápolnájában, kik a legméltóságosabb Oltáriszentséget éjjel-nappal imádják. Mind a három helyen három nyelven szónokoltam a legszentebb titokról.

Szentmiséimben, melyeket a Mater dolorosa oltáránál (13. statio) a szentsirban, Bethlehemben a születési barlangban és a zarándokház kápolnájában mutattam be az Urnak, imádkoztam Nagyságod és vezetése alatt álló «Országos Eucharisztikus Társulat» összes tagjaiért.

Bárcsak édes hazánk minden oltártestvére ezek közé sorakoznék. Hisz ez jól fölfogott szent hivatásunk ugyszólván természetes postulatuma.

Mint egykor Péter sajkájában a vihar közepette ébresztetni akarta magát az Üdvözitőt: Domine salva nos, perimus; ugy most is várja kiáltásunkat a viharokban, hogy imperet ventis et fiat tranquillitas magna: Pax ecclesiae, patriae et cordium.

Nagy fájdalmunkra a viszonyok ugy alakultak, hogy csak négy napot tölthettünk a szent helyeken. A vihar és a vesztegzár hét napot vitt el boldogságunkból.

Visszajövet is bővelkedtünk szenvedésekben, de az utolsó nap Messinától Nápolyig mutatta magát a tenger egész borzasztóságában s segitségére jött még Stromboli tüzokádóhegy is, melynek közelében elhaladtunk, mikor izzó láváját a tengerbe önté.

Mindezek daczára velünk volt szentségi Urunk s mindnyájan (94-en voltunk, köztük 9 oltártestvér) szerencsésen hazaértünk.

Hisz mielőtt utnak indultunk, térdepeltünk Krisztus Helytartója lábainál és szent áldásával vértezve tettük meg zarándoklatunkat.

Mindnyájan kaptunk a szentföld Custosa kezeiből a szentséges Atyánk által alapitott zarándok-emlékkeresztet és pedig egyikünk, kit egyszersmind a galileai érsek nazarethi és tiberiasi generalis vikariusává is kinevezett, az aranykeresztet, 14-én az ezüstkeresztet, a többiek pedig bronzból. Isten Önnel! Testvéri szeretettel *Skarda.*

***

A bpesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1901 dec. hóban befolyt dijak.

Lusztig Borbába 24 f, Perges Mária 24 f, Perger Juliska 24 f, Birkl Istvánné 2 k, Gebhard Rezsőné 6 k, Linzenpolz Jánosné 2 k, Fallenbüchl Katalin 2 k, Geigler Istvánné 2 k, Kauzill Anna 2 k, Dvorzák Eliz 2 k, Willinger Ferenczné 2 k, Gernedl Mihályné 4 k, Haszman Rozália 2 k, Kriszta Ignáczia 6 k, Birkl Flóriánné 2 k, özv. Gözsy Lászlóné 2 k, Ott János 2 k, Plachy Ilona 2 k, gróf Vay Dánielné 2 k, Vay Ida 2 k, Blaskó Margit 2 k, N. N. 44 f, Szabó Teréz 2 k, Török József 1 k, Török Anna 1 k, Kindl Mária 1 k, Kollár János 1 k, Tözsér Éva 6 k, Dobos Anna 2 k, Hefinger Katalin 1 k, Ruszkovics Julia 3 k, Olá Erzsébet 4 k, Hollik Mária 24 f, Somoda Paulik 40 f

Klement János 1 k, Klement Ilona 1 k, Petru Julia 4 k, Mezey Paula 1 k, Heslein Borbála 1 k, Heslein Luiza 1 k, Bárány Erzsébet 2 k, Maly Lajosné 1 k, Hartmann Irén 2 k, Répási Teréz 24 f, Nagy Andrásné 24 f, Ulicska Verona 40 f, Oliberiusz Zsuzsanna 40 f, Vrábel Mária 1 k, Józi Mária 80 f, Szmeskó Mária 40 f, Hajdi Mária 40 f, Lang Erzsébet 40 f, Szlama Ilona 40 f, Kocsis Katalin 40 f, Kocsis Mária 40 f, Benedek Verona 40 f, Sztancsik Katalin 40 f, Balizs Katalin 40 f, Borbély Mária 1 k, Rip Teréz 40 f, Pazsitka Erzsébet 40 f, Kanyik Mária 40 f, Kocsis Katalin 40 f, Kajdácsi Mária 40 f, Horváth István 40 f, Kálvin Ilona 40 f, Bosnyák Borbála 40 f, Gazdik Katalin 40 f, Beles Mária 40 f, Vrábel Erzsébet 40 f, Sztasko Ilona 40 f, Pelikán Mária 40 f, Szlama Erzsébet 40 f, Zelenka Verona 40 f, Szaber Katalin 40 f, Hornyák Istvánné 50 f, Hornyák Etus 50 f, Kálmán Istvánné 1 k, Kálmán Györgyné 40 f, Máder Jánosné 60 f, Sumayer Karolin 1 k, Presinszki Erzsébet 1 k, Presinszki Rózsika 1 k, Trapp Teréz 1 k, Sponga Anna 24 f, Kancsar János 70 f, Kohut Ilona 70 f, Sztancsik György 24 f, Sztancsik Katalin 24 f, Krausz Józsefné 1 k, Ebenführer Györgyné 40 f, Borbély István 1 k, Borbély Mária 1 k, Borbély Aliaizo 1 k, Suhajda Mihály 1 k, Deák Mária 1 k, Gosztonyi Kálmánné 5 k, Vagách Mihályné 2 k, Vagách Julia 1 k, Hampel Etelka 1 k, ifj. Szabó János 4 k, Sroblberger Antal 2 k, Tóthné Viniczai Julianna 60 f, Biegelbauer Rózsa 2 k, Roth Endre 1 k, Hermann Anna 2 k, Herold Mária 2 k, Butz Ferenczné 2 k, Magos Mária 6 k, Cseh Béláné 5 k, Láng Anna 2 k, Pejcha Anna és József 2 k, Hamvasi Istvánné 2 k, Pipicz Teréz 2 k, Edvi Illés Sándor 4 k, Hoffmann Józsefné 4 k, Vrasich Jenőné 4 k, Farkas József 40 f, Farkas Terézia 40 f, Noszeda Károly 4 k, Rumpler Gézáné 1 k, Dvorzsák Anna 4 k, Pintér Ignáczné 4 k, Jekl Terézia 1 k, Kaiser Nándor 4 k, Nagy Jánosné 40 f, Erdélyi Rózsa 2 k, Szmicsek Róza 2 k, Vimmer Károly 2 k, Vimmer Károlyné 2 k, Dénes Ferencz 1 k, Bakó Ferenczné 50 f, Bakó Mari 50 f, Vimmer Józsefné 1 k, Hackl Ferenczné 50 f, Hiterlberger Ilka 2 k, Ürge Antalné 40 f, Poór Mariska 24 f, Ürge Magdolna 2 k, Bencze Ferencz 2 k, Bencze Ferenczné 2 k, Bognár Mari 2 k, Erdélyi Józsa 2 k, Ürge Angela 2 k, Nagy Emilia 2 k, Katona Margit 2 k, Katona Apolónia 2 k, Ürge Dávidné 2 k, Morvai Matild 2 k, Kocsis Mari 1 k, Markovics Vinczéné 4 k, özv. gróf Vay Józsefné 2 k, gróf Vay Lajosné 2 k, Doletskó Mihályné 2 k, Doletskó Margit 2 k, Doletskó Mária 2 k, Gyurosovits Antal 10 k, Elek Rozália 2 k, Gyurosovitsné Szlávik Antónia 10 k, ft. Kőszegi Mihály plébános ur a város oroszi tagoktól 22 k 8 f.

(k = korona, f = fillér).

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1901. évben.

Berta Teréz Szeged, Csöke Teréz Ürményháza, Filler Apolló Nógrád, Giel János Német-Párdány, Gyulai Anna Ürményháza, Kalár Károly Bpest, Lovász Mari Bpest, Mihálkovits Erzsébet Ürményháza, Probszt Norbert Bpest, Rotter Katalin, Szabó Katalin Nógrád, Smid Terézia, Stitz Francziska Budapest, Stránczinger Teréz Szebény.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

Alapittatott 1859-ben. Alapittatott 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST,

IV. ker., Molnár-utcza 9. szám.

Épület, toronyfedés, légszesz, vizvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készit.

... Körmeneti lámpákat készitek ...

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Vásároljunk Tanuló Sorsjegyet!

Ő Fensége József Ágost főherczeg ur és főmagasságu Vaszary Kolos bibornok herczegprimás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregácio Finevelő-Intézete szegény tanulók javára

nagy sorsjátékot

rendez. A sorsjáték 1901 október 31-én 85.126 szám alatt lett a m. kir. pénzügyminiszterium által engedélyezve.

Huzás 1902 október 1-én.

Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 10.000 korona értékben. Összesen 1135 nyeremény.

Sorsjegyek kaphatók a «Tanuló Sorsjáték Irodában»

Budapest, V., Alkotmány-utcza 28. szám.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségű papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

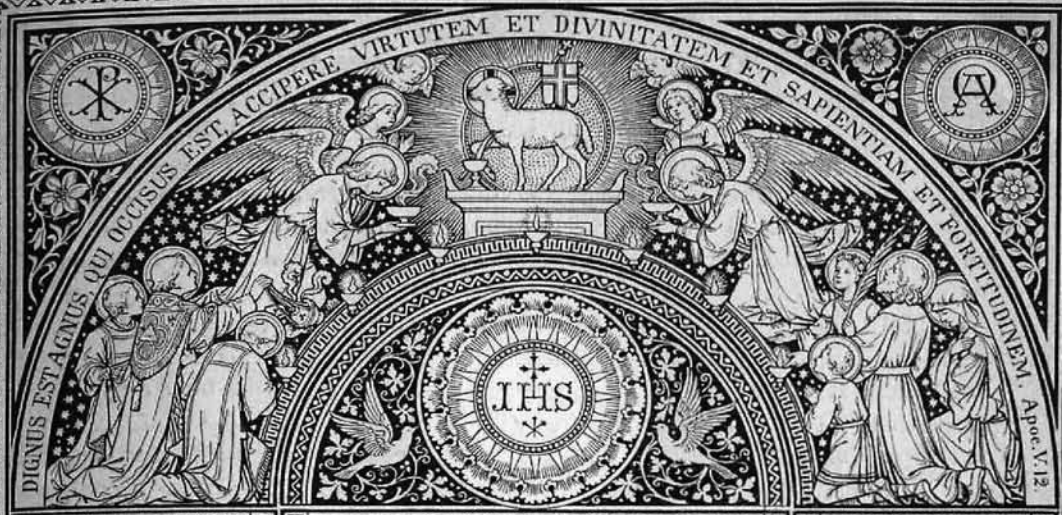

III. ÉVF. 1902 7. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

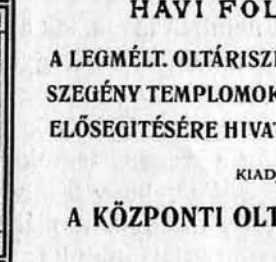

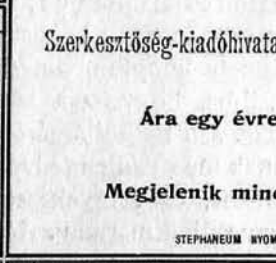

III. ÉVFOLYAM. 1902. JULIUS. 7. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Pápai körlevél a legméltóságosabb Oltáriszentségről. — Az örökimádási templom. Dalok Jézus Szivéhez. — Hogyan lett Manning biboros katholikussá. — Az Oltáriszentség tisztelete Rómában. — Salutis humanae Sator. — A Mária-Reparatrix örökimádási apáczarend. — Tanitás a legméltóságosabb Oltáriszentségről. — Vegyesek. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legméltóságosabb Oltáriszentségről. — Hirdetések.

Pápai körlevél a legméltóságosabb Oltáriszentségről.

XIII. LEÓ PÁPA

tisztelendő testvércinek, a patriarkáknak, prímásoknak, érsekeknek, püspököknek és a többi püspöki joghatóságot gyakorlóknak, kik az apostoli szentszékkel békében és egyességben élnek.

Tisztelendő Testvérek!

Üdvöt és apostoli áldást!

Szent hivatásunkhoz hiven eddig is törekedtünk s Isten segitségével ezentul is rajta leszünk, hogy az emberiség iránt való csodálatos szeretet nyilvánulásait, melyek Jézus Krisztusban ragyognak, elmélkedésünk és tanitásunk tárgyává tegyük. Miután oly időket élünk, melyek az igazság és jog féktelen ellenségei, azért, a mennyire tehetségünk engedte, sohasem mulasztottuk el tanitó, intő és intéző szavunkat fölemelni, hogy a sokféle tévedés káros befolyását ellensulyozzuk s a keresztény életet lehetőség szerint erősitsük, mint ezt legutóbbi apostoli levelünk * is tanusitja. Erre irányuló legutóbbi működésünkből különösen két szorosan összefüggő intézkedésre gondolunk keserü szükségünkben is nagy lelki megnyugvással. Az egyik, hogy üdvösnek és hasznosnak láttuk az egész emberiséget különös ünnepélyességgel Jézus legszentebb Szivének fölajánlani, a másik, hogy Krisztus minden követőjét komolyan buzditottunk, hogy Ahhoz ragaszkodjanak, ki ugy az egyén, mint a társadalom számára istenileg rendelt *ut, igazság és élet.* — Most pedig ugyancsak az egyház sorsát gondos szemmel vizsgáló

* Melyet a pápa végrendeletének szokták nevezni. *Szerk.*

apostoli szeretet arra indit, hogy ne mondjuk sürget, miszerint intézkedéseinkre mintegy a koronát föltegyük azzal, hogy a hivő népnek legmelegebben ajánljuk a legmélt. **Oltáriszentséget,** Üdvözitőnknek, ki kivánva kivánta az emberekkel való ez egyedül álló egyesülését, ezen szive mélyéből származó ajándékát, a mely a megváltás üdvös gyümölcsei szétárasztásának leghathatósabb eszköze. E tekintetben már régebben több intézkedést tettünk. Igy nagy örömmel tölti el lelkünket, hogy számos intézményt és egyesületet erősitettünk meg s láttunk el kiváltságokkal, melyek ez isteni Szentség örök imádását szolgálják; továbbá, hogy eucharisztikus kongresszusok méltó és üdvös tartását szorgalmaztuk és ezen, valamint az ehhez hasonló művek égi védőjének szent Baillon Pascalt tettük meg, ki az Oltáriszentség titkának kiváló tisztelője volt. — Ezt a Szentséget, a melynek védelme és megvilágitása az Egyháznak állandó gondja és nem egyszer a vértanuság koszorujának is oka volt s melynek magyarázatában a legkiválóbb férfiak tudománya és ékesszólása, valamint a különböző művészetek fényes eredménynyel szorgoskodtak — erről a Szentségről akarunk tehát, Tisztelendő Testvérek néhány pontban szólani, még pedig azért, hogy az Oltáriszentségnek ereje a mennyiben a kor szükségleteinek leghathatósabb orvossága minél inkább nyilvánvalóvá legyen. És valóban, a mint Krisztus Urunk földi életének véghatárán e szentséget hagyta nekünk, mint az emberek iránti végtelen szeretetének jelét, «a világ életéért» (Ján. 6, 52.), ugy életünk alkonyán mi sem kivánhatunk boldogitóbb dolgot, mint hogy megadassék nekünk a köteles hálának és buzgóságnak érzelmeit mindenek szivében fölkelthetni és táplálhatni e csodálatos Szentség iránt, a melyen véleményünk szerint első sorban nyugszik az annyira óhajtott boldogulásnak és békének reménye és megvalósulásának lehetősége.

Bizonyára fognak találkozni a kik csodálkoznak sőt szavainkat kicsinyes gúnynyal fogadják majd, hogy az annyira hányatott és beteg társadalmon első sorban ily eszközökkel óhajtunk segiteni. De ennek oka a büszkeség. Ha e bűn elhatalmasodik a lelkeken meggyengül a keresztény hit, mely az ész föltétlen hódolatát sürgeti és oly sötét homály boritja el a természetfölötti dolgokat, hogy igen soknál megvalósul az irás szava: «a mit nem értenek, azt káromolják». — Azonban e körülmény meg nem ingat szándékunkban, sőt hathatósabban ösztönöz, hogy a jók előtt világosságot gyujtsunk, azok számára pedig, kik a szent dolgokat kicsinylik a jámborok testvéri szeretettől sugalt imája által az Istentől bocsánatot kérjünk.

A ki a legméltóságosabb Oltariszentséget teljes hittel hiszi, az ismeri horderejét azon műnek is, melyet az emberiség üdveért megtestesült Isten hatalma és irgalmassága létrehozott. Mert a mint hitünk tanitja, hogy Krisztust üdvösségünk legfőbb eszközlőjének kell vallanunk és mint olyant

tisztelnünk, ki bölcsesége parancsai, intézményei, példája és vérének kiontása által mindent helyreállitott: ugyancsak hitünk tanitása, hogy Őt, az Oltáriszentségben jelenlevőt, ugy valljuk és tiszteljük, mint a ki a világ végeig valósággal az emberek között marad és nekik a megváltás jótéteményeit mint tanitó, jó pásztor és Isten előtt kedves közbenjáró, szüntelen bőségben nyujtja önmagából. A ki ugyanis az Oltáriszentségnek hatásait jámbor buzgalommal mérlegeli, az bizonyára meggyőződik, hogy benne minden magyarázatát nyeri. Belőle árad ugyanis az élet, mely az igazi élet: «A kenyér, melyet én adandó vagyok, az én testem a világ életéért» (Ján. 6, 52.) Krisztus különböző értelemben nevezhető életnek. Az emberek közé jövetelének okául azt adta, hogy az emberi élet teljességénél többet akar nyujtani: «Én azért jöttem, hogy életük legyen és bővebben legyen» (Ján. 10, 10.) Mert azonnal, hogy «a mi üdvözitő Istenünk kegyessége és emberisége megjelent» (Tit. 3, 4.) a földön, ugy mutatkozott be, mint a dolgok egész uj rendjének teremtő ereje, mely a polgári és házi élet minden vonalán diadalmaskodott. Az emberek közt uj viszonyok, uj magán és közjog, uj kötelességek, uj tudományok és művészetek születtek; de a mi legfőbb, hogy az emberek lelkét és szivét a vallási igazságok és az erkölcsi szentség szeretetére vezette és igy szinte mennyei és isteni életet közölt az emberrel. Erre vonatkoznak a Szentirásban gyakran előforduló kifejezések: «az élet fája», «az élet igéje», «az élet könyve», «az élet koronája», nevezetesen pedig «az élet kenyere».

Mivel azonban az élet, a melyről szólunk, hasonlit az ember természetes életéhez, emezt pedig étellel kell táplálni és erősiteni, azért az is, hogy fenmaradjon és gyarapodjék, neki megfelelő táplálékra szorul.

Szükséges itt emlékezetbe idézni, hol és hogyan készitette elő és birta rá Krisztus az emberek lelkét, hogy az élő kenyérről, melyet adni akart, helyes fogalmat alkossanak maguknak. A mint ugyanis hire ment a csodának, melyet a Tiberiás tava mellett művelt, midőn a kenyeret megszaporitotta, azonnal igen sokan sereglettek össze azon véleményben, hogy talán nekik is részük lesz hasonló jótéteményben. Ekkor megragadja Jézus az alkalmat, mint akkor, mikor a szamariai asszony szomjuságát fölkeltette azon viz után, mely «szökőkut vize lesz az öröéletre» (Ján. 4. 14.), és az éhes tömeg vágyakozását fölcsigázza, hogy még hevesebben kivánják azt a másik kenyeret, «mely megmarad az örök életre». (Ján. 6, 27.) «De ez a kenyér, folytatja Jézus még nagyobb nyomatékkal, nem az az égi manna, melyet atyáitok pusztai vándorlásuk közt nyertek, sem az, melyet multkor nagy csodálkozástokra tőlem kaptatok, hanem Én magam vagyok ez a kenyér». «Én vagyok az élet kenyere». (Ján. 6, 48.) Sőt mi több, mindenkit fölszólit és kötelez: «Ha valaki e kenyérből eszik, örökké él és a kenyér, melyet én adandó vagyok, az én testem a világ életéért» (Ján. 6, 52.) E parancs fontosságát ugyancsak ő

következő szavakkal fejezi ki: «Bizony, bizony mondom nektek, ha nem eszitek az emberfia testét és nem iszszátok az Ő vérét, nem lesz élet tibennetek». (Ján. 6, 54.) Távol legyen tehát az a széltében elterjedt káros vélemény, mintha az Oltáriszentség vétele csak azoknak volna szükséges, kik gondoktól menten tökéletesebb vallási életet akarnak folytatni. Mert e szentséghez, melynél semmi sem kiválóbb és üdvösebb, minden, bármily rangu és rendü embernek köze van, a ki akarja (és senkinek sem szabad nem akarni) a természetfölötti életet magában gyarapitani, melynek végső czélja az Istennel való boldogitó egyesülés.

És vajha csak helyes fogalmuk volna az örök életről azoknak, kiknek tehetségük, munkakörük és tekintélyük révén oly nagy befolyásuk van az ügyek és emberek irányitására. Azonban sajnálattal kell tapasztalnunk, hogy igen sokan dicsekszenek, mintha uj és boldogabb életet teremtettek volna, mivel megfeszitett munkájukkal mindennemü hasznos és csodálatos ujitásra vezették korunkat. És mégis, bárhova tekintünk, az Istentől elfordult emberi társadalom nemcsak, hogy nyugalmat nem talál, hanem, mint egy lázas beteg aggódik és remeg; s mig a szerencsét hajszolja és egyedül abban bizik, vele együtt tévelyeg és bukik. Mert az emberek és államok, a mint csakis Istentől birhatják létüket, ugy élni, mozogni, jót művelni sem képesek másban, mint Istenben Jézus Krisztus által, ki által bőven ömlött és ömlik minden, a mi legjobb és legmagasztosabb.

De mindezen javak forrása és kutfeje első sorban a legméltóságosabb Oltáriszentség, a mely, a mig föntartja és táplálja azt az életet, mely után annyi fáradsággal vágyakozunk, végtelenül emeli értékét az emberi méltóságnak, melyet ma látszólag oly nagyra tartanak. Mert mi lehet nagyszerübb és kivánatosabb, minthogy — a mennyiben lehetséges — az isteni természet részesei és sorsosai legyünk? Már pedig ép ezt szerzi meg nekünk Krisztus az Oltáriszentségben, melylyel az embert a malaszt erejénél fogva Istenhez emeli s Önmagával szorosabban egybekapcsolja és egyesiti. Abban különbözik ugyanis egymástól a testi és a lelki táplálék, hogy amaz hozzánk hasonul, mig ez bennünket hasonit át magához; ezért szólaltatja meg magát Krisztust szent Ágoston következőképen: «Nem változtatsz te át magaddá, mint a kenyeret, hanem te lészsz Krisztussá». (Conf. l. VII. C. X.)

Az örökimádási templom.

Három év óta foglalkoztatja már a közvéleményt egy nagy és szent kérdés, mely ha kedvező megoldást nyer, egyrészt Magyarország népének, a keresztény magyar nemzetnek hagyományos királyhűségét legszebb nyilvánulásában mutatja be, másrészt a nemzeti kegyeletet a legfönségesebb

vallási érzés nimbuszával veszi körül s igy azt fölmagasztositva, mélységesebbé és állandóvá teszi s oly tartalmat kölcsönöz neki, mely azt a min-

A romai örökimádási templom belseje.

dennapi élet zajából és küzdelmeiből kiemelve az örökkévalóság védelme alá helyezi.

Erzsébet királyasszony áldott emlékének emelendő *örökimádási* templomról van szó. A nemzeti kegyelet durva sértést szenvedett s keservesen följajdult, midőn az az áldott sziv, mely hazánk boldogságáért dobogott, gyilkos törtől átdöfve kihült. Alig csillapodott le a gonosz merényleten érzett fölháborodás, a nemzet szive engesztelést kivánt. Csak méltó gondolat volt, hogy a nagy királyné kedves alakját, a nemzetnek vigasztalást hirdető jóságos képét érczbe öntsék. Nemes sziv sugalta, hogy Erzsébet áldott nevét a társadalom tagjait, betegségeit enyhitő alapitványokon megörökitsék. De a természetfölötti ihlet, mely a vallásos lelkeket oly kedves eszmékre hangolja, azt sugta, azt sürgette: Templomot, templomot épitsetek, hol a lelkek királyának fényözöntől környezett trónja álljon, mely előtt éjjel-nappal, szünet nélkül, örökké imádják a titkos, szentségi Urat, kinek szelleme, kegyelme kell, hogy özönével áradjon erre a társadalomra, mely — szegény — beteg, sinylődik s csakis az Oltáriszentség szeretete, a szentségi Üdvözitő szüntelen imádása fogja a sülyedéstől és zülléstől megőrizni. Ez a legméltóbb kiengesztelés. Az örökimádás-temploma a keresztgyülölő világ által halálra itélt keresztény katholikus királynénak legméltóbb emléke. Ott kell állnia a nagy Szentségnek e világváros zajának közepette, hogy százezrek és milliók, kik ugylátszik megfeledkeztek természetfölötti rendeltetésükről, a pogány szellem merényletének hatása alatt emelt szentélyben leborulva megtanulják a bűnt utálni, megtanuljanak imádkozni még pedig szüntelenül s megtanulják, hogy az egész életnek a természetfölötti törvény szerint elrendezettnek, Istent dicsőitő imádságos életnek kell lennie.

E nagy gondolattal, hogy a nemzetek legméltóbb emlékműve az imádság és áldozat hajléka, mindenütt találkozunk. Midőn Ausztria megremegett az uralkodója ellen intézett merénylettől s midőn a szerencsés szabaduláson érzett örömöt maradandó emlékműben akarták megörökiteni, megszületett a bécsi Votiv-templom gondolata s a Jézus szentséges Szivének ajánlott gyönyörü templom égbetörő ivei örökös figyelmeztetői az osztrák népnek, melyek folyton hirdetik: Sursum corda!

A nemes franczia nemzet a csapások terhe alatt meghajolva, fogadást akar tenni, hogy jobb utra tér s fölépiti a Mont-Martre ormán az ő fogadalmi templomát, melyben ma már ezernyi ezer férfi és nő imádja éjjel-nappal szünet nélkül a szentségi Jézust s készíti elő a jobb jövőt, melyben a nemzet visszatérve Istenéhez, boldogabb lesz.

A magyar nemzet is nyomába akar lépni e fényes példáknak, mert a nemzeti szerencsétlenség fölrázta és meggyőzte, hogy nekünk is szükségünk van szentélyre, hol a királyok királyától megtanuljuk az élő imádság és imádságos élet szellemét.

Meg is indult az országos mozgalom, de három év eredménye — sajnos — messze maradt a várakozás s még messzebb a külföld példája

mögött. A bécsi *Votiv*-templomra néhány év alatt *négy millió* forint gyült egybe. A párisi fogadalmi templomra pedig eddigelé *ötven millió* frankot áldozott a franczia nemzet. Erzsébet királyné emlékének emelendő örökimádási templomra eddig *ötszázezer* koronánál alig valamivel több gyült egybe.

Lehet-e ebből a magasztos czélnak megfelelő templomot épiteni? A magyar nemzet katholikus hithűsége, a katholikus társadalomnak az Oltáriszentséghez való forró ragaszkodása, honfitársaink kegyelete nem engedheti, hogy ez a templom kisszerü legyen, hogy mintegy azt hirdesse: ime nézzétek, ennek a nemzetnek nincs katholikus lelkesedéstől lángoló társadalma, nincs áldozatkész kegyelete. Nem, ezt nem szabad engedni! Az egész katholikus magyar társadalomnak, főkép pedig *az Oltáriszentség buzgó tisztelőinek, az oltáregyesületek vezetőinek és tagjainak* munkához kell látni, hogy az utóbbi időben lanyhulni kezdett lelkesedést és áldozatkészséget ujra fölkeltsék s a nagy tervet anyagi és erkölcsi támogatásukkal közelebb hozzák a megvalósuláshoz.

Eddig sok gondot és nehézséget okozott a hely kérdése, de az e czélból kiküldött kisebb bizottság e kérdést valószinüleg hamarosan és szerencsésen meg fogja oldani. Most csak imádkozzunk, hogy e bizottság munkája eredményes legyen. De mihelyt a hely meglesz, azonnal hozzá kell látni az épitkezéshez s akkor eivárjuk Magyarország katholikusaitól, hogy gazdag és szegény egyaránt oda fogja rakni ajándékát az Ur Jézus lábaihoz, mert ennek a templomnak állnia kell minél előbb, fejedelmi pompájában, az Ur Jézushoz méltó fölszereléssel. *Hirdesse büszkén és érthetően, hogy a magyar katholiczizmusban van életerő, van a jövőbe bátran tekintő bizalom, van százados hivatása, mert áldozatos lélekkel szereti Jézus Krisztust.*

G.

DALOK JÉZUS SZIVÉHEZ

I.

KÜNN A BALGA...

Künn a balga tömkeleg között,
Bűnveszélyek árnya üldözött;
Itt Szivednél, drága Jézusom,
Mi az égi béke, már tudom.

Esdekelve fordulok Szivedhez,
Bizva, hogy a multakért kegyelmez;
Oh, hiszen Te vagy az üdv forrása:
Egy szavad minden bűnöm bocsájtja!

II.

ZSÁMOLYOD ELŐTT...

Zsámolyod előtt sirok,
Édes Jézusom,
Megviseltek uj kinok,
Légy hiv oltalom.
Szent Szived malasztvizéből
Hints reám egy árva cseppet,
Porba estem ujra, végy föl,
Tiszta Sziv, zokogva esdek.

Vadviharba szállok én
Megpihenve itt,
Künn az élet zord terén
Vár reám a hit.
Enmagának győzedelmét
Add azért szegény fiadnak,
Mert a nagyvilág sosem véd,
Bár a gunynyilak suhannak...

III.

MÉG NYOSZOLYÁM IS...

Még nyoszolyám is bus könyem issza,
Mert a szivem nem, oh sose tiszta.
Isteni szent Sziv, légy menedékem,
Hogy a bűn árnya ujra ne érjen.

Oh, de ha mégis, mégis elér majd,
Fojtsd el ez ajkon a panaszos jajt;
Isteni Sziv, elédbe vezess el,
Hadd sirok itt csöndes türelemmel.

IV.

KIS PACSIRTA...

Kis pacsirta zengedezve
Száll a kékes égre fel...
Drága Sziv, a dal szivembe'
Neked ép igy énekel.

Zöld folyondár átkarolja
Télen is a puszta fát...
Jézusom Szivét busongva
Lelkem ép igy fonja át.

Szepessy László.

Hogyan lett Manning biboros katholikussá.

Sokszor vetették már föl a kérdést, miért oly nagy a protestantizmusból megtérők száma Angliában. S a felelet legtöbbször az, hogy az angolok alapos kutatás révén meggyőződtek a Szentirásból, hogy Krisztus egyháza nem puszta tan, nem hideg szó, nem élettelen törvény, hanem élő, fejlődő, virágzó szervezet, melyet az éltet, hogy benne működik, részeit átjárja az isteni erő, hogy *benne* él, jelen van Jézus Krisztus. A hivő, világosan látó s az igazságot elfogulatlanul kereső protestáns angolok keresik tehát ezt a köztünk működő Istent, ezt a valósággal jelenlevő Jézus Krisztust s mivel övéiknél nem találnak mást, csak tant, törvényt, máshová mennek az Istent kereső lélek vágyát kielégiteni s mindenfelé kutatva, végre meglátják az Oltáriszentségben Jézust s a szentségi Üdvözitő kegyelmétől vonzatva kikötnek a katholiczizmus révpartjában.

A XIX. században egyházunk egén ragyogón tündöklő csillag volt *Manning* biboros. Protestáns szülőktől származott s az emberiség üdvéért lángoló szive a papi pályára vonta. Anglikán pap s tudománya, szónoki hire révén hamarosan főesperes lett s mindenki előre látta a fiatal főpapban az angol protestantizmus legfőbb, leghatalmasabb vezéreinek egyikét. S a dus javadalmat élvező, fényes jövőjű, nagy befolyásu Manning mégis elhagyta a protestantizmust minden gazdagságával együtt s katholikussá lett, mert megérezte az egyházban jelenlevő Istenembert.

Megtérését a nagy férfiu maga következőkép beszéli el:

«Romában voltam tanulmányuton. Ott sorba látogattam a muzeumokat, romokat, templomokat, résztvettem mindenféle ünnepségen és szertartáson, csak ugy, mint tudományszomjas és kiváncsi honfitársaim. Eszembe se jutott kételkedni a protestáns vallás igazságában, melynek papja voltam; még kevésbbé jutott eszembe, hogy vallásomat valaha megváltoztathatnám. Semmise hangolt erre s Rómában való többheti tartózkodás után ép oly idegennek éreztem magam a katholiczizmustól, mind mikor elutaztam Angolországból. Egy reggel szent Lajos templomába léptem. A legméltóságosabb Oltáriszentség ki volt helyezve egy oltárra. Valószinüleg kilencznapi ájtatosságot tartottak. Az egész igen egyszerű benyomást gyakorolt. Néhány gyertya égett az oltáron, a papok karingben térdeltek a szentély padjaiban s a hajóban néhány hivő volt buzgó imába merülve. A képet távolról sem lehetett szent Péter templomának ragyogó pompájához hasonlitani, de drága, isteni pillanat volt. Ugy éreztem, hogy szivem titokzatos módon megindul. Sejtelmes világosság támadt előttem s megmagyarázhatatlan vonzalom lelkemben. Életemben először villant föl eszemben az a gondolat, hátha itt van az igazság s talán nem is lehetetlen, hogy én valamikor katholikus

leszek. Még nem tértem meg ekkor; ettől még nagyon távol állottam, de meghallottam Isten hivó szózatát. Szivemet el nem zártam, hanem oly buzgalommal és őszinteséggel, melyre csak képes voltam, kezdtem imádkozni, tanulni, kutatni. Napról-napra világosabban láttam, a többit a kegyelem végezte.» *Budapesti.*

Salutis humanae Sator...

Latinból forditotta: *Nagyfalusi Lajos.*

Nemünk megváltó Istene!
Uj fénye, kit imádhatunk;
Szűnk üdvössége, mindene,
Feléd rebeg föl lángszavunk.

Te Isten dobbanó Szive!
Nagy irgalmad letűndökölt:
S ártatlan' szenvedél halált,
Mely föltámaszt, mely éltet ád!

Szétrenditéd poklok hadát,
Megtörve, átkot, ősigát;
S Atyád jobbján ülsz, oh Erős!
Mint ünnepelt győzelmü hős.

Késztessen mindig kész szived,
Gyógyitsd minden gyarló hived;
Hogy üdvözülve egykoron,
Vidulhassunk látásodon.

Föl! föl a csillagok felé!
Világositsa szivünk elé,
Könytüntető sugárözön,
Örök boldogság, szent öröm! Amen.

Az Oltáriszentség tisztelete Rómában.

Mikor Róma még pápai uralom alatt állott s a lakosság szabadon adhatott kifejezést katholikus érzelmeinek, az Oltáriszentség ott csakugyan azt a tiszteletet élvezte, a melyet a királyok királya méltán elvárhat hivő alattvalóitól.

A franczia oltáregyesületek «Annales»-ei valóban megható képét festik e hódolatnak 1860-ból.

Nincs épületesebb látvány — olvassuk e lapokon — mint az a mód, a hogy Rómában a legméltóságosabb Oltáriszentséget a haldoklókhoz viszik, főkép esteli időben. Néhány harangütés jelzi, hogy egy szegény, emberi teremtés a város valamely zugában Istenének látogatását készül

fogadni, mielőtt átlépné az örökkévalóság küszöbét. Csakhamar megtelik a templom. Az emberek — téli, esős idő lévén — odahaza ültek a lobogó tűz mellett, de ez egyáltalán nem tartja vissza őket, hogy a templomba siessenek s Istenüket beteglátogatásában kisérjék.

Egy este egy franczia ember jött a plébánoshoz azzal a hirrel, hogy családja valamely nagybeteg tagja az utolsó uti eledelt óhajtaná magához venni, még pedig azonnal, mivel másnap esetleg már késön lesz. «Nem szeretem ezt a dolgot — végzé szavait a franczia ur — mivel már késön van s a Szentség ünnepélyes kisérete igy bizonyára elmarad». «Oh — felelé a plébános — legyen csak nyugodt, néhányszor kondittatni fogok a haranggal s majd meglátjuk, mi lesz. Ugy is történt. Öt percz mulva a templom tele volt néppel. A férfiak fáklyákkal, a nők fedett fővel voltak jelen. Nagyszerü menet fejlődik, elől halad a sekrestyés s kis csöngetyüvel időről-időre jelt ád.

A merre a menet elhalad, mindenütt kinyitják és kivilágitják a pincétől a padlásig az összes ablakokat. Aligha tisztelnek meg valaha fényesebb kivilágitással földi halandót. Az egyik kis lámpását állitja az ablakba, a másik viaszgyertyát, ez mécsest gyujt, az stearin-gyertyát. Az egyik ép estebédnél ül, a másik ünnepi lakománál, de mindent ott hagynak az emberek s térdre borulnak az ablakban, hogy a betegek jóságos Istenének áldását fogadják. Ugyanily jelenetek játszódnak le, mikor a templomba visszatérnek, mialatt a tömeg «Te Deum»-ot énekel.

Nem lehet szebb látványt képzelni egy ily római körmenetnél. Mennyi szent gondolat támad ily alkalommal az emberben! Ily jelenetekre, ily fenséges benyomásokra van szükség, hogy a népet fölemeljük s isteni hivatásának tudatára juttassuk.

A Mária-Reparatrix örökimádási apácza-rend.

VI.

A társulat czélja és szelleme.

Maria de Jesu anya már 1854-ben még mint d'Hooghvorst báróné azzal a szándékkal jött Párisba, hogy ott megvalósitsa Isten akaratát, a mely mind tisztábban és tisztábban bontakozott ki elméjében. De azt még nem tudta elhatározni, vajjon melyik rendbe lépjen és melyik felelne meg az ő lelki szükségleteinek: Megtalálná-e valamely már létező zárdában azt a tökéletes isteni kiengesztelést, ugy, a hogy azt neki onnan felülről megmutatták? ... Sokáig gondolkozott és elmélkedett e fölött s buzgó imáiban

Isten tanácsát kérte ki. Eközben a különböző zárdák szabályait is szorgalmasan tanulmányozta. «Párisba érve — igy ir — első sorban a különféle kongregácziók iránt érdeklődtem; kerestem, a melyik legjobban kielégitené lelkemet; t. i. a legméltóságosabb Oltáriszentség imádása és az isteni kiengesztelés tekintetében; mert hát fő czélom az Oltáriszentségben annyiszor megbántott Ur Jézus kiengesztelése volt.»

De hasztalanul kutatott mindenfelé, a jövendőbeli alapitónő nem találta föl a mit keresett; elhatározta tehát, hogy várni fog mindaddig, a mig az Ur ki nem nyilvánitja akaratát. A midőn elérkezett ennek az ideje s az Isten az uj rend megalapitását kivánta tőle, még pedig egy olyan rendét, a melyért lelke már régóta sóvárgott, az alapitónő társulata alapszabályainak mindjárt a legelső lapján megmondja, mi czélból gyüjti azokat össze, a kik magukban a Mária-Reparatrix-társulatba való belépésre hivatottságot éreznek.

«A Mária-Reparatrix, vagyis örökimádási apáczák kis társulata a végből keletkezett — irja — hogy az isteni kegyelem segedelmével kiengesztelje az Urat mindazokért a sérelmekért, a melyeket rajta a bűnös emberi nem ejtett.

E czélból a boldogságos szűz Máriát iparkodik követni, mert neki az isteni kiengesztelés nagy művében igen fontos szerepe volt, ő hozta a világra Jézus Krisztust, az egyedüli igaz Megváltót és kiengesztelőt s ez okból vette föl a társulat a Mária-Reparatrix nevet.

Kiengesztelni Jézust Mária által és az ő segedelmével, ez a társulat terve, czélja, szelleme és keletkezésének oka.

Az isteni fönség kiengesztelésének szükséges voltát természetesen minden szerető lélek érzi s a szűz Anyával e czélra való egyesülés már az utolsó vacsora termében s a Kálvárián veszi kezdetét. Ebben a rendben csak az a gondolat uj és jellemző, hogy ez a két érzés irányitja a tagok minden cselekedetét s egész életüket ennek szentelik. Ez által válik ki a Mária-Reparatrix-társulat a többi vallásos társulat közül.

Minden kereszténynek kötelessége a megbántott isteni fölséget kiengesztelni; ez a személyes kiengesztelés annyival inkább szükséges, mert a megbántások is személyesek és sulyosak voltak. Ezért már régi időktől fogva keletkeztek e czélra nyilvános, vagy zártkörü egyesületek, ezt szolgálták az engesztelő istenitiszteletek, misék, áldozások, imádságok és gyónások.

Az isteni kiengesztelés szüksége, különösen azokért a gyakori bántalmakért, a melyekkel a bűnös emberi nem főkép a legfölségesebb Oltáriszentséget illette, az érző katholikus sziveket az ájtatosság számtalan módjára tanitotta; az anyaszentegyház is ezért rendelte el az urnapi ünnepet és körmenetet, kiengesztelni óhajtván minden gyermeke vétkeit. Ezek az elégtételek, vezeklések, kiengesztelések azonban csak egy napig tartanak, vagy

csak némely bántalomra szoritkoznak. Nem szükséges-e tehát — ha szabad magamat igy kifejeznem — hogy legyen egy olyan társulat, a mely folyton, éjjel-nappal, szakadatlanul azon munkálkodjék, hogy Istent a legkülönfélébb megbántásokért kiengesztelje? Engesztelő társulat azokért a lelkekért, a kik megfeledkezvén magukról, Istent megsértik, avagy tőle eltávoznak. Társulat, a mely a folytonosan köztünk levő és mégis oly elhagyatott Ur Jézus mellett e földön a szerető, hűséges szűz Anyát helyettesitse. Ez a társulat a Mária-Reparatrix, vagyis örökimádási apáczák társulata.

Máriának követése és Máriával, Jézus szűz Anyjával való egyesülés a végből, hogy az Istent kiengesztelje, az 1854. évben a Szeplőtelen Fogantatás napján keletkezett Mária-Reparatrix-társulatnak ismertető jegye. Ezen a napon, a mint már láttuk, a boldogságos szűz Mária kegyeskedett a rend alapitónőjével abbeli óhaját tudatni, hogy szeretné, ha őt e földön isteni Fia körül olyan lelkek helyettesitenék, a kik a Megváltó iránt különös ragaszkodással és tisztelettel viseltetnek.»

És minden sor irásban, melyet Mária de Jesu anya leányaira hagyott, mindenütt a társulat eme dicső és kiváló hivatása van kiemelve. «Egész életünket ez az egy gondolat kormányozza: Máriát helyettesíteni Jézus mellett (már a mennyire Máriát Jézus mellett helyettesíteni lehet) s a Megváltót folytonosan legnagyobb szeretettel, tisztelettel és imádással környékezni. Máriának véghetetlen gyöngéd anyai szive nem elégedett meg azzal, hogy csupán ő szeresse Jézust, hanem mások által is szeretve, szolgálva és imádva óhajtja őt látni.

A Reparatrix-apáczák szándékai és cselekedetei a boldogságos szűz Anya közvetitése által jutnak az Ur Jézus szine elé, ő tisztitja meg és mutatja be azokat az Üdvözitőnek.

«A szeplőtelen szűz Mária pártfogója és édes anyja az uj kongregácziónak.»

«E makula nélkül való Anya tisztitandja meg mindazon vallásos cselekedeteket, szeretetet és imádságokat, melyeket az ájtatos lelkek az Ur Jézusnak bemutatnak.»

«Ő esedezik szent Fia Szivéhez könyörületért, valamint azért is, hogy az Isten kiengesztelésére fölajánlott szeretetet a legkegyelmesebben fogadja.»

«Mária élete e földön az alázatosság, elmélkedés, munka, imádság, vezeklés és jótékonyság lánczolata volt; minden cselekedete, szivének minden dobbanása Isten tökéletes imádására és szeretetére irányult, valamint arra is, hogy az ő szent Fia vérével megváltott emberi nem részére az Isten irgalmát és könyörületét kieszközölje. Igy csatlakozott ő isteni Fiához, s igy működött közre a kiengesztelés nagy művében.

Követni, a mennyire csak lehetséges, ennek a szent Szűznek a példáját,

mindent vele, az ő szándékával és segitségével cselekedni, őt választani anyául, királynőül, példáúl es pártfogóul, ime ez a Mária-Reparatrix társulat alapelve.»

A Reparatrix-apáczák lelkét a szűz Mária apostoli szelleme hassa át.

«Mária, isteni Fiának halála után, folyton segitett az apostoloknak Jézus számára mentül több lelket megnyerni.

Ő szerette az apostolokat, mert azok az ő Jézusának társai és hüséges barátai voltak, a kiknek meghagyta az Üdvözitő, hogy menjenek szét az egész világba és hirdessék az ő nevét és szeretetét.

Mária velük és érettük imádkozott.»

A Reparatrix-apáczáknak utánozniok kell a szűz Mária rendithetlen bátorságát, jóságos, őszinte, tevékeny, megelégedett és erős szellemét.

Olyan lelkekre van tehát a társulatnak szüksége, a kik nem esnek soha kétségbe, semmiféle csapás sem sujthatja le őket s Máriával együtt még a kereszt alatt is szilárdan meg birnak állani.»

Ez az elv igen szépen van kifejtve Maria de Jesu anya *leveleiben* s a Reparatrix-zárda *szelleméről* szóló irataiban. De sehol sincs oly szépen és erőteljesen megmagyarázva, mint a Reparatrix-társulatról irt legelső művében; itt gyönyörüen irja le, minőnek kell egy igazi Reparatrix-apáczának lennie. Idézzünk néhány pontot belőle, s meg fogjuk látni, mennyi nemesség, bátorság s vallásos tökéletesség foglaltatik bennük.

Mire van a Reparatrix-apáczának szüksége?

«Olyan szivre, a melyben az Ur Jézus foglalja el a legelső helyet s a mely sziv teljesen az övé.»

«Véghetetlen nagy és önzetlen szeretetre, a mely őt a szenvedések készséges elviselésére s a legnagyobb áldozatok hozatalára képesiti.»

«Alázatos szivre, mely meghajlik Isten előtt és azok előtt, kik őt e földön képviselik.»

«Istenbe vetett teljes bizalomra, s a természet követelményeinek folytonos megtagadására.»

«Engedelmességre mindhalálig, addig a halálig, mely a léleknek szabadságot és életet ad.»

«Szükséges, hogy az Ur Jézus türelme és alázatossága ne hiányozzék a rend egyetlen leányának szivéből sem.»

«Hogy az Üdvözitő kínszenvedése legyen elmélkedésüknek rendes tárgya, a midőn órákhosszat a Oltáriszentség előtt térdepelnek s mindaddig legyen az, a mig lelkük nincs tökéletesen át meg áthatva tőle.»

«Kivánatos, hogy Jézusnak szelidsége és könyörülete lakozzék minden szivben s hangozzék minden ajkon.»

«Mindnyájuknak tudniok kell, hogy a Reparatrix-apácza áldozat és és hogy az áldozatnak sohasem szabad magát kimélnie.»

Maria de Jesu anya leányainak kérésére megirta «A társulat apáczáinak lelki életéről» szóló leveleit, a melyeket bizvást igy is lehetne czimezni: «Szűz Mária kiengesztelési művének utánzása». Az alapitónő az isteni fölség kiengesztelésére fekteti a fősulyt s a *szeretet* és *őszinteség* képezi társulata alapkövét. Még pedig:

«Őszinteség az áldozatban, a mely minden utógondolat nélkül mindent oda ad s a melyből azután a megnyugvás és a szivbeli vidámság származik».

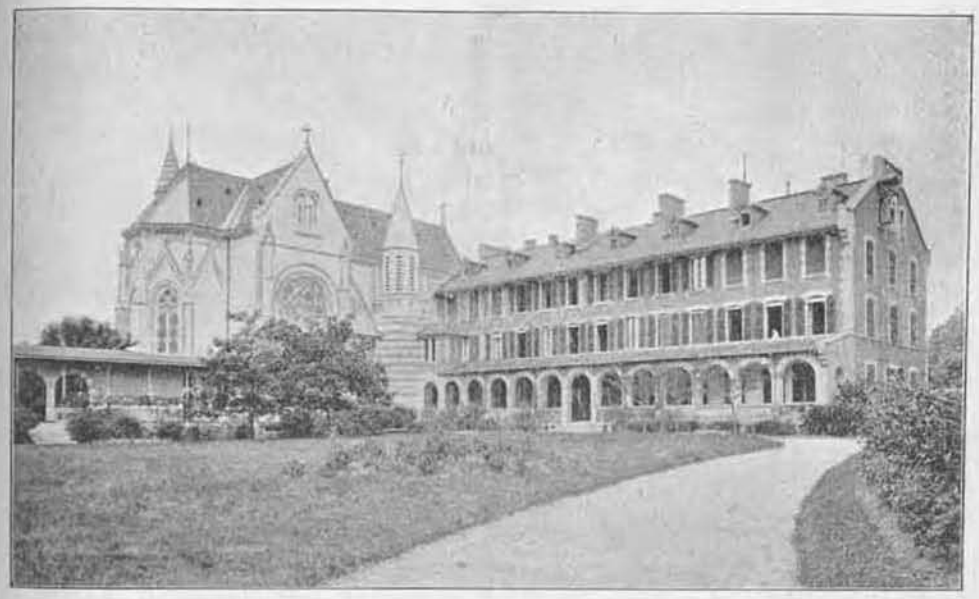

A Mária- Reparatrix apáczarend paui örökimádási temploma és zárdája.

«Őszinteség az áhitatban, a mely minden szenvelgéstől ment, egyszerü és szivből fakadó legyen».

«Őszinteség az egész viselkedésben, de főkép azokkal való érintkezésben, a kik itt e földön Istent helyettesitik: Semmi szomorkodás, különczködés és semmiféle ellenszegülés a zárdafőnöknőkkel szemben».

«Őszinteség a társulatban s azonkivül levő egyének iránt, tehát «a kiszámitott szavaknak és cselekedeteknek helyük nincsen.»

Nyiltság, őszinteség Isten, önnönmaga és az egész világ iránt; ez a törvény volt Maria de Jesu szivébe irva; s ez loyolai szent Ignácz iskolájában mindinkább áthatotta lelkét. Ezt a szellemet öntötte ő a társulatba is.

Tanitás a legméltóságosabb Oltáriszentségről.

(*P. Boone S. J.* «Manuel du directeur»-je után.)

A Jézus Krisztussal való egyesülés megujitása a havi összejöveteleken.

I.

1. *Egyesülés.* A mi Urunk azért van közöttünk, hogy vele egyesüljünk s általa egymás között.

2. Kimondhatatlan *egyesülés* a szentmise-áldozatban, hol az Ur Jézussal egy élő áldozattá leszünk, kellemes illatu áldozattá. Egyesülünk vele, ki önmagát áldozta föl értünk a szentmisében s a ki közbenjár értünk minden ügyünkben.

3. Tökéletes *egyesülés* a szent áldozásban, a melyben vele egészen egyek leszünk. In me manet et ego in eo. «Én bennem lakik és én őbenne». Ján. 6, 57. A jól végzett szent áldozás hasonló a nyilvános közös imádsághoz, a mely másokat is fölbátorit, másoknak épülésére szolgál s a melylyel Istent nagyon is látható módon tiszteljük.

4. *Egyesülés* a tanitás által, mely az egyes tagokban a buzgóság közös érzelmeit táplálja, éleszti, közös munkára buzdít s a mely a jó Isten tudja, minő titkos bátorságot, erőt önt lelkünkbe, mivel látjuk, hogy mások is a mienkhez hasonló szellemtől vannak áthatva.

5. *Egyesülés* az imádságban, a mely kétszeresen kedves Istennek, mivel nyilvános s mivel az egymással hitben, szeretetben egyesült szivekből tör elő.

II.

Ha tettekben, áldozatos lélekben, a szentmise-áldozatban, az Ur szent testének vételében, tanitásban, imádságban egyesülünk, milyen boldogsága ez lelkünknek! Szinte érezzük, hogy másokkal is kell közölnünk ezt a boldogságot, nemcsak magáért a boldogságért, hanem legfőképen Jézusunk iránt való szeretetből. Eme malaszt hatása alatt az legyen a hő kivánságunk, hogy Jézus Krisztust az egész világon mindenki megismerje, mindenki imádja, szeresse. Szomjazzunk erre, éhezzünk erre . . . legyen a szivünk szükséglete, szent nagyravágyása, a mely sohase mondja ki e szót: elég.

III.

Különösen azt óhajtsátok, hogy a szegény templomok szegény Jézusát dicsőitsék, — vigasztaljátok szolgáit, gyermekeit. Nem is hiszitek mennyi mindent megtehettek; társulatot szervezhettek, általa a legmélt. Oltáriszentségben való hitet uj lángra lobbanthatjátok, a keresztut által, melyet küldötök, Jézus Krisztus szenvedését hirdethetitek, a szent Szüznek a szegény templomok számára beszerzett szobraival a szent Szüzet tisztelhetitek, körmeneteket rendezhettek stb.

Ime! mi mindent tesz a Ur Jézussal való egyesülés!

***

«Hirdetjük az Istennek titokteljes, elrejtett bölcseségét.» (I. Kor. 2, 7.)

1. Igazán, úgy érzem, nem tudok eleget beszélni Jézus Krisztusról, szeretetének titkáról, végtelen bölcseségének csodájáról. Az apostol is mindig erre tér vissza. Különösen imádandó szent vérének titkára gondoljunk gyakrabban, a mely mindennap megujul oltárainkon s melyet az Ur papjai magasztos fenköltséggel hirdetnek.

2. Mindig nagy hatással van rám az a gondolat, hogy Jézus közöttünk van, telve irgalommal, malaszttal, hatalommal, szeretettel; és mit teszünk mi hálánk jeléül? Mivel felelhetünk folytonos jelenlétére, szeretetének e nagy csodájára?

3. Karácsonykor bővebben kifejtem ezen imádandó titkot és megmutatom benne a jászolt a mi szerelmes Üdvözitőnk születésének körülményeivel együtt.

A jászolban.

1. Jézus Krisztus elrejtett Isten, de látható alakot vett föl, jövetelét már előre hirdették a szent angyalok, pásztorok, napkeleti bölcsek, kik őt imádták.

2. Jézus Krisztus látszólag gyenge Isten, de malasztjának erejével magához vonzza a sziveket.

3. Hallgatag Isten, de szegénysége, pólyája, megalázódása hangosan beszélnek helyette . . .

4. Szegény Isten, ki gazdaggá teszi az egész világot.

Ugyanez Jézus Krisztus a legmélt. Oltáriszentségben is. A kenyér és bor szine alatt elrejtőzik, tehetetlen, hallgatag, szegény, elhagyatott; és mégis az ég és föld Ura, Istene, az Anyaszentegyház erőssége, vigasztalása, féltett kincse. Ha sokan elhanyagolják is, azért mégis vannak milliók, a kik fölkeresik s a legmélt. Oltáriszentségben magukhoz veszik. Közéjük tartozunk mi is.

***

«Nem véltem valamit közöttetek tudni, hanem csak Jézus Krisztust». (I. Kor. 2, 2.)

Mi még mindig nem ismerjük és sohasem fogjuk eléggé megismerni az Oltáriszentségben jelenvaló Ur Jézust a szeretet, áhitat és utánzás ismeretével.

1. Tudjuk, hogy a szentségi Jézus a legnagyobb hittitkokat foglalja magában: a Szentháromságot, megtestesülése és szenvedése titkait. Ide zárta elrejtett apostoli életének nagy titkát is.

2. Tudjuk, hogy a legmeghatóbb módon, leghősibb fokban egyesiti a keresztény erényeket: alázatosságot, engedelmességet, szegénységet, önmegtagadást, buzgalmat, szeretetet.

3. A malasztok kiapadhatatlan forrása a legmélt. Oltáriszentség.

4. Oka a szentmiseáldozat és a szent áldozás csodás hatásainak. Elmélkedjünk a szent áldozás tápláló, érlelő, tökéletesitő munkájáról. Elmélkedjünk az Anyaszentegyháznak a legmélt. Oltáriszentség által megtermékenyitett egész földjéről.

Oh! kérjük gyakran az Oltáriszentségben levő Ur Jézus megismerését! Olvassunk, elmélkedjünk Jézusról, látogassuk meg, imádjuk, vegyük magunkhoz gyakrabban és szünet nélkül azon munkálkodjunk, hogy mások is megismerjék, szeressék, imádják őt.

VEGYESEK

Fenséges példa.

Madridban történt nem is a XV. században, nem II. Fülöp idejében, hanem ép most a fölvilágosodott XX. század küszöbén, hogy a spanyol király és anyja kikocsikázván, találkoztak egy pappal, ki az Oltáriszentséget vitte a beteghez. Az öreg pap tiszteletteljesen megállt az ut szélén s meg akarta várni, mig az udvar elvonul. De az ifju király, *XIII. Alfonz*, észrevette őt keblén a Szentséggel s hosszas gondolkozás nélkül felséges anyjával együtt kiszállt a kocsiból s fölszólitotta az ur szolgáját, hogy az udvari hintóban vigye a királyok királyát az utána epedő lélekhez, a király pedig anyjával és udvarával gyalog folytatta utját.

Ily példa mindenesetre rendkivüli épülésül szolgál a népnek s ha a szentségi Üdvözitő iránt való ezen tisztelet és hódolat általános lesz, akkor nem kell majd félni a forradalomtól, a tekintélyek aláhanyatlásától, a legfőbb tekintély föntartja és erősiti a kisebbeket s ezzel biztositja a rendet és a társadalom boldogságát.

P. Eudes.

A pap a legméltóságosabb Oltáriszentséget egy haldoklóhoz viszi. Előtte halad a kis fiu, egyik kezében az égő lámpa az Ur Jézus tiszteletére, a másikban egy csengetyü, hogy vele az általmenőket figyelmeztesse. Azonban hasztalanul csilingel a kis csengetyü a fiu kezében, az általmenők közül senki sem ügyel reá, kalapföltéve haladnak el az emberek, beszélgetnek, ácsorognak... Arra vetődik egy szerzetes, P. Eudes, látja a botrányos közönyösséget. Szent haragra lobban és hatalmas hangon elkiáltja magát

Térdre, ti föld férgei!... Emberek, porba hulljatok a ti Uratok előtt!

A fölszólitás végigmennydörgött az utczán, mire mindenki levette kalapját és letérdelt.

Olykor nem ártana, ha valaki a mi városaink és falvaink utczáin is hasonló bátorsággal figyelmeztetné a tartozó kötelességükről megfeledkezett hiveket.

Egy gyermek vádolja püspökét.

Midőn Durieu, amerikai püspök, a columbiai czivilizálatlan törzsek közt fölkereste hiveit, megjelent előtte egy kilenczéves kis leány s könyörgött, engedje őt az első szent áldozáshoz járulni. A buzgó püspök azonban megtagadta kérését. «Nagyon fiatal vagy még gyermekem — mondá — s nem ismered még eléggé az édes Üdvözitőt.» A kis lány hiába kérte ismételten a püspököt, az hajthatatlan maradt. Megneheztelt tehát a kis ártatlan és ki akarta önteni szive keserűségét, föl akarta jelenteni a püspököt. De kinek szóljon? Hova menjen? — Megvan! gondolja magában, a püspök legfelsőbb főnökéhez, az Ur Jézushoz fog menni panaszával. El is ment a szentségház elé s ott letérdelt. Fölemelte kis kacsóit s elkezd hangosan panaszkodni. «Drága Üdvözitőm, édes Atyám — igy adja elő panaszát — a püspök ur azt mondja, hogy nem ismerlek, pedig oly jól ismerlek. Ugy-e te Isten fia vagy, te vagy az a drága gyermek, ki Bethlehemben született, a boldogságos Szűz karjaiban pihentél, Názárethben laktál, három napig kerestek a templomban; tizenkét apostolod volt, meghaltál a kereszten s harmadnapra föltámadtál. Ugy-e jól ismerlek? Mondd meg hát a püspök urnak, hogy ismerlek». Igy panaszkodott a kedves gyermek s nem vette észre, hogy a püspök ott van a templomban s hátul egy padban minden szavát hallja. Könyek közt fordult most az ősz főpásztor kis hivéhez s maga hitta, hogy járuljon a szent áldozáshoz. S oly boldog volt e kedves lélek! «Ugy éreztem magam — mondá — mintha a paradicsomban volnék».

Ilyen vágy, ilyen szeretet kellene, hogy éljen az emberek szivében. S valóban paradicsommá válnék e siralom völgye.

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1901 decz. hóban befolyt díjak:

Csizmadia Anna 4 k, Berger Hugó Christian 2 k, ft. dr. Tóth József ur által Szombathelyről 21 k 74 f, Vizlendváról 124 k, Felső-Eör 8 k 16 f, Szalonak 20 k, ft. Plent István ur által Kassa-egyházmegyéből 100 k, Kégl Gizella 2 k, Basztarczi Eliz 2 k, Takácsy Jozefa 2 k, Bruder Jánosné 40 f, Joó Jolán 40 f, Buza Anna 24 f, Benedek Mária 24 f, Kohajda Rozália 24 f, Csölle Czeczilia 2 k, Rezsó Erzsébet 1 k, Csanády Julianna 1 k, Nagy László 4 k, Pohl Luczia 1 k, Händl Mihályné 1 k, Mály Lajosné 1 k, Brunkala Mátyás 1 k, Or Julianna 30 f, Gandorfer Julia 2 k, Havasi István 2 k, Csörgey Julianna 6 k, Rákóczi Magdolna 4 k, Csiz Katalin 4 k, Kanter Ernő és Paula 4 k, ft. Ehrengruber Viktor ur a nadlányi tagoktól 12 k, Sturka Mária 2 k, Valicsek Regina 2 k, Kis Julianna 2 k, Balog Erzsébet 2 k, Balog János 2 k, Rieger Emilia 1 k, Nyáray Anna 4 k, Müller Katalin 1 k 44 f, Illek Vincze ur Ujpestről 60 k, Zeisl Magdolna 2 k, Bóka Ilona 20 f, Gábler Lajos Pál 5 k, Pisztori Viktor 3 k, Bóka Mariska 20 f, Labrents k Karolin 10 k, Ghyczy Ida ő nagysága által 12 k, báró Barkóczy Ilona 4 k, Lukawetz Luiza 20 f, Bali Istvánné 2 k, Nonner Johanna 5 k, Bóka Róza 30 f, Widak Francziska 20 f, Zató Mária 1 k, Simonffy Béláné 20 k, özv. Koch Antalné 4 k, Koch Róza 2 k, Fondala Zsófia 2 k, özv. Pataky Károlyné 2 k, ns. és ft. Boros János kanonok ur a klopodiai gör.-kath. hitközség és annak 30 tagjától 11 k 20 f, ft. Csomák János plébános ur a furtai tagok részéről 10 k, ft. Mátyus István plébános ur a tybold-daróczi és kácsi tagoktól 13 k 50 f, Hufnagel Gizella 1 k, Krávecz Mária 10 k, ft. dr. Csajka Ernő ur Nyitra-Egerszegről 26 k, Nógrád-Patak 28 k 40 f, Bakabánya 21 k 16 f, Óhaj 31 k, Jókeő 14 k, Ebedek 40 k, Nagy-Ölyved 7 k 50 f, Hédervár 14 k 50 f, Endrefalva 59 k 60 f, Ipolyszécsénke 48 k, Hont-Börzsöny 16 k 8 f, Szénavár 6 k, Cseri Erzsébet 1 k, Okolicsányi Erzsébet 6 k, ft. dr. Szentgyörgyi ur a szaniszlói tagoktól 28 k 54 f, Egry Anna 4 k, Pelsotszky István 90 f, Lorenz János 1 k, Lorenz Mária 1 k, Lorenz Adél 2 k, Czeizl Katalin 1 k, Müller Anna 48 f, Knoll János 4 k, Brauch János 10 k, Kapatics Anna 2 k, Párdusz Mária 2 k, Institoriszné 2 k, Báthory Jozefa 46 f, Neubauer Irma 2 k, ft. Fábián János kanonok plébános ur az érsekujvári hívek részéről 12 k 24 f, Szabó Mária 1 k, Németh Zsófi 46 f, özv. Klusatsek Rezsőné 12 k, Klusatsek Kornélia 2 k, Klusatsek Gizella 2 k, Varga Teréz 4 k, Ecker Józsa 2 k, Plöckl Antalné 1 k, Kuderna Anna 1 k, Závoczky Sándor 7 k, Kisfaludy Istvánné 2 k 60 f, Miszoglád Anna 1 k, Belloni Magda 2 k, özv. Garder Józsefné 1 k, Balogh Zsófia 1 k, Manik Ágostonné 4 k, Csiz Rozália 1 k, Hercz Anna 1 k, Kerékgyártó Katalin 4 k, Farkas Teréz 1 k, Pernel Mária 4 k, Pernel István 6 k, Dauda Mária 2 k, Úrményi Gyuláné 2 k, Nagy József 20 f, Bauer Mária 1 k, Fleck Károlyné 1 k, ns. és ft. dr. Göbel Márton ur által Rozsnyó-egyházmegyéből 682 k 80 f, Kapanyicsák Mária 4 k, Radovics János 1 k, Radovics Jánosné 1 k, Ladányi Magdolna 2 k, Krajcsek Mária 2 k, Szokol János 2 k, Feuerregger N. 2 k, ft. dr. Tóth József Kupfalva 30 k, Hosszuszeg 25 k, Bándoly 19 k 72 f, Tárnok 6 k 28 f, F.-Rönök 4 k, Ostoros 14 k, N.-Szt.-Mihály 22 k 30 f, Szombathelyről 32 k 8 f.

1902 január hóban befolyt díjak:

Husniák Róza 40 f, Dix Anna 1 k, Fekete Jánosné 24 f, Weszely Mária 2 k, Jendrassek Julia 2 k, Viga Istvánné 2 k, Kraiz Rozália 2 k, Szirmai Rezső 1 k, ft. Hanauer István Veszprém-egyházmegyei püspöki megbizott ur által Alsó-Pahókról 12 k 82 f, a samtoni tagoktól 12 k, a rádi tagoktól 5 k 52 f, az akai tagoktól 40 k, a vörösberényi tagoktól 9 k 20 f, a pápa-kovácsi, kupi, norászi tagoktól 35 k 18 f, Tapolczáról 32 k 8 f, Lengyeltóth 24 k 21 f, Mezőkomárom 6 k, a zicsi tagok 12 k 24 f, Tüskevár 22 k, a salamoni tagok 10 k, a tóth-gyügyi tagok 3 k 60 f, a tóth-szt-páli tagoktól 8 k 98 f, Nemes-Vid 21 k 98 f, Nemes-Déd 7 k 24 f, a veszprémi Angolkisasszonyoktól 20 k, Csiz Mária 1 k, özv. Ballon Mártonné 4 k, Ballon Eleonora 1 k, Földi Mihály 1 k, ngos és ft. Debreczeni János kanonok ur által Egeregyházmegye területéről begyült tagdíjak, ezekben az érsek ur ő nm. 100 k adománya, összesen 2000 k, ft. Darabanth György ur gör. Nagyvárad részéről 14 k, Prohaszka Anna 2 k, Verebély Imréné 8 k, Tóth Istvánné 4 k, Grentzner Antalné 4 k, Galli Vilma 2 k, Zeleni Mariska 8 k, Szép Julianna 8 k, Morzsányi Józsefné 2 k, Morzsányi Károlyné 2 k, Aranyos Ida 1 k, Schulmann Gizi 1 k, Noszeda Erzsike 80 f, Gaube Krisztina 1 k, Gaube Teréz 1 k, Havranek Albin 1 k, id. Gaube Krisztina 1 k, Veilnberger Máli 2 k, Krčmarč Irma 4 k, Kollarik Anna 40 f, Simkó Anna 60 f, Sperák Anna 1 k 40 f, Wartensleben Ida grófnő 2 k, Hacher István 6 k, Cserne Ede 2 k, Strobil Francziska 2 k, Strobil Teréz 2 k, Mucsek Mariska 1 k, Mucsek Jozefa 1 k, Kocsis Katalin 2 k, Smucz Anna 1 k, Pintér Mária 1 k 50 f, Erdély Borbála 2 k, Hermann Julia 2 k, Baumann Viktória 1 k, több csikmegyei tag 4 k, Kovács Hoffmann Mari 1 k, Oláh Istvánné 1 k, Müller Anna 1 k, özv. Szacsvay Gézáné 2 k, özv. Matkovits Miklósné 2 k, Bagó Fanni 2 k, Kratzer Anna 2 k, Dinger Julia 40 f, Wagách Mária 24 f, Nusser Irma 4 k, Nusser Francziska 2 k, Hászmán Józsefné 2 k, Thaller Istvánné 3 k, Lanturner Jakabné 2 k, Szende Alajosné 2 k, Sill Jánosné 2 k, Weber Jánosné 2 k, Kren Teréz 2 k, Flózy Józsefné 2 k, Schäffer Istvánné 6 k, Kappenstein Zsuzsanna 2 k, Stifter Mária 4 k, Lotz Anna 1 k, Vagner Ilona 1 k, Szekeres Róza 2 k, Papp Terézia 1 k, Droschkovits Mária 1 k, Katona Anna 1 k, Hnaupek Paulin 2 k, Paksi Katalin 24 f, Novák Mari 2 k, Koller Magdolna 2 k, Pintér Zsuzsanna 1 k, Jantcky Luiza 2 k, Bauer Mária 1 k, Stefanik Mária 24 f, Halik Emilia 2 k, Páska Mihályné 2 k, Páska Mária 2 k, Steindl Rezsőné 24 k, Lőrincz Gáborné 4 k, Kovács Amália 2 k, özv. Pölczel Jánosné 2 k, Pölczel Géza 2 k, Borbély Ilka 2 k, özv. Erdélyi Teréz 4 k, N. N. 1 k, Winterkorn Sándor 1 k, Janka Teréz 1 k, Mázi Pálné 1 k, Mázi Mária 1 k, Mázi Klára 1 k, Mázi Borbála 1 k, Mázi Katalin 1 k, Polinger Teréz 1 k, Erdélyi Ottilia 1 k, Polinger György 1 k, Polinger Pál 1 k, Lehrer Mátyás 1 k, dr. Farkas Rozália 4 k, Tirschel Jozefa 4 k, Sima Lőrincz 10 k felsőszéki tagoktól, Fábián Józsefné 2 k, Jahn Józsefné 4 k, Hulitius Jánosné 4 k.

(k = korona, f = fillér).

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1902-dik évben ajándékozott tárgyakról.

Jelzések: † Plébániatemplom. * Filiatemplom. ° Kápolna, zárda vagy kórház.

I. Az esztergomi egyházmegyében.

** 1. Bud-Jenő = Telek:*
1 fehér vecsernyepalást.

° 2. Budapest:
1 kehely megaranyozása
1 ciborium megaranyozása.

° 3. Budapest:
1 fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 velum.

° 4. Budapest:
1 kehely megaranyozása
1 ciborium megaranyozása.
1 monstrancia megaranyozása
1 füstölő és tömjéntartó megezüstözése.

° 5. Budapest:
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 öröklámpa
1 oltárkereszt
6 oltárgyertyatartó
3 canontábla
1 misekönyv
1 misekönyv-állvány
1 alba
2 vállkendő
4 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla, 2 öv.

† 6. Csataj:
1 fehér miseruha
1 velum
1 burza
1 alba
2 vállkendő
4 corporale
4 ministerkaring
1 oltárteritő.

† 7. Csesztve:
1 velum
1 ciboriumköpenyke
1 alba
2 karing
4 ministerkaring
1 misekönyv.

° 8. Esztergom:
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 kehely
1 ciborium
1 misekönyv
1 misekönyv-állvány
2 ámpolna tálczával
2 corporale
6 kéztörlő
2 palla.

† 9. Garam-Szőllős:
1 fehér-kék magánstola.

† 10. Helemba:
1 fekete palást.

† 11. Héregh:
1 kehely megaranyozása
1 fekete miseruha
1 viola vecsernyepalást
1 hármas sz. olajtartó.

† 12. Hédervár:
1 vörös miseruha.

† 13. Hrádek:
1 fehér vecsernyepalást
1 fehér-viola magánstola
1 velum.

† 14. Ipoly-Nyék:
1 kehely megaranyozása
1 uj ezüst patena
1 ünnepi alba
1 ünnepi karing
2 ministerkaring
2 öv
1 fehér-viola magánstola
1 pulpitus.

** 15. Ipoly-Nyék=Imám:*
1 szenteltviztartó hintővel
1 viola magánstola
1 karing

2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 pulpitus.

† 16. Jókeő:
1 fekete palást
1 ostyasütővas késekkel
4 méter fehér selyem a tabernaculum kibéléséhez.

** 17. Kis-Apáthi = Maholány.*
1 fekete miseruha
1 viola miseruha.

** 18. Kis-Apáthi = Ebedecz!:*
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

† 19. Kis-Oroszi:
1 viola miseruha
1 vörös miseruha.

** 20. Komjáth = Csornok:*
1 vörös miseruha.

† 21. Kis-Pallag:
1 kehely megaranyozása
1 ciborium megaranyozása
1 monstrancia megaranyozása
1 uj ezüst patena
1 beteglátogatási készülék
1 fehér vecsernyepalást
1 burza
1 hármas sz. olajtartó
1 ostyasütővas késekkel
2 öv.

† 22. Merőcze:
1 fehér miseruha
6 kehelytörlő.

† 23. Morován:
6 canontábla.

** 24. Morován=Banka:*
1 tabernaculum
2 tabernaculum-gyertyatartó
2 tabernaculum-corporale.

† 25. Nagy-Ölved:
1 beteglátogatási készülék
1 burza
2 vörös ministerruha.

** 26. Nagy-Ölved — Kural:*
1 ciborium
1 alba
1 karing.

† 27. Nógrád-Patak:
1 diszesebb fekete miseruha
1 vegyesszinü miseruha
1 fehér magánstola
2 violaszinü ministerruha
2 ministerkaring.

** 28. Nógrád-Patak = Dejtár:*
1 fekete palást
1 magánstola.

† 29. Ohaj:
1 ciborium
1 ciboriumköpenyke
1 viola miseruha
1 velum
2 karing.

** 30. Ohaj = Hull:*
1 misekönyv.

† 31. Pozsony-Eperjes:
1 kehely
2 ciborium
1 beteglátogatási készülék
1 viola miseruha
1 velum
1 hármas sz. olajtartó
1 alba.

° 32. Selmeczbánya:
1 öröklámpa
1 beteglátogatási készülék
1 burza
1 viola magánstola
1 gyászmisekönyv.

° 33. Selmeczbánya:
1 monstrancia
1 füstölő tömjéntartóval
1 velum.

° 34. Szénavár:
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 velum
1 alba
1 karing
1 oltárteritő.

† 35. Vámos:
1 fehér ünnepi vecsernyepalást
1 antipendium.

† 36. Vámos-Mikola:
1 viola vecsernyepalást.

II. A nyitrai egyházmegyében.

† *1. Alsó-Köröskény:*
1 ünnepi fehér miseruha
1 ünnepi fekete miseruha
1 ünnepi vörös miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 burza.

† *2. Nagy-Divina:*
1 viola vecsernyepalást
1 ostyasütővas késekkel.

† *3. Szkalite:*
1 ünnepi vörös miseruha
1 ünnepi alba
6 vállkendő
6 kehelytörlő, 6 kéztörlő.

† *4. Uj-Krasznó.*
1 ciboriumköpenyke
1 viola miseruha
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő.

III. A veszprémi egyházmegyében.

* *1. Alsó-Páhok:*
1 monstrancia
1 ciborium
1 öröklámpa
1 ciboriumköpenyke
1 velum
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő.

* *Alsó-Páhok = Felső-Páhok:*
1 öröklámpa
1 füstölő tömjéntartóval
1 ciboriumköpenyke
1 velum
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő.

* *3. Babocsa = Bothő:*
1 fehér miseruha
4 oltárgyertyatartó
1 misekönyv-állvány
1 karing
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
2 palla
1 öv
1 oltárteritő
6 kéztörlő
1 alba
2 ministerkaring
2 oltárvánkos
1 antipendium.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie carcassonei püspöktől.

A tűz.

I.

Jézus az Oltáriszentségben emésztő tüzet jött gyujtani és azt föntartani e földön.

***

A Mester szavai századokon át bőséges elmélkedési anyagul szolgálhatnak mind az angyaloknak, mind az embereknek.

A világosság és a buzgóság oly kincsei rejlenek benne, a melyeket nem mellőzhetünk a nélkül, hogy valóban a lelki restség bűnét ne követnők el; a mely miatt minket a legfőbb Biró majd nagyon szigoru számadásra vonhat.

Most, néhány pillanatra ama tanitásról fogunk elmélkedni, a mely szent Lukács evangélistának eme nagyon rövid, de nagyon velős versében foglaltatik: «Ignem veni mittere in terram, et quid volo, nisi ut accendatur?» Tüzet jöttem bocsátani a földre, mondá a jó Mester Péternek; és mit akarok mást, mint hogy az égjen.

A tűz ugy tünik föl előttem, mint az Oltáriszentségnek csodálatos jelképe; az Üdvözitő szavai pedig teljes mivoltukban a valóságos jelenlétre vonatkoznak.

Téli napokon, a midőn a levegő hideg és az idő zordonsága tagjainkat megdermeszti: a tűz fölmelegit, dermedésünkből életre kelt, vérünkbe meleget és uj életet önt.

Midőn az aranyat, hogy szépségének teljes fényében és természetének teljes pompájában ragyogjon; tisztátalan vegyületétől meg kell szabaditani: salakjából az olvasztótégelyben a tűz választja azt ki.

Hogy az ételek, a melyekkel testünk táplálkozik, elveszitsék ama undok nyerseségüket, a melytől való irtózásunkat legyőzni nem birjuk: azokat a tüzön megfőzzük.

Végül a tűz mindent fölemészt, a mit az emberi kéz, vagy a Gondviselés akarata bele vet, hogy ott elpusztoljon.

Oh Jézus, oh áldozatja a keresztnek, fölismerlek e jelkép alatt és örömmel szemlélem a közöttünk való csodálatos, jelenlétnek kiváló hatásait.

Te ugyanis nemcsak azért jöttél, hogy tüzet a földön meggyujtsd, hanem te azt örök áldozatodban éleszted is.

Ádám bűne akaratunk erejét annyira megbénitá, hogy szeretetünk, a mely máskülönben a teremtményekért oly annyira lángol: Istennel szemben fölötte nagy nehézségekkel küzd.

Az Oltáriszentség az a tűz, a melyet Isten csak a mi fölmelegitésünkre adott, a midőn megengedi, hogy neki, szine előtt kedves és belső áldozatot ajánljunk föl.

Hogy lelkünk az azt elcsufitó és a jegyes jóságos tekintetére méltatlanná tevő szennytől megtisztuljon: az Oltáriszentség azt mint a tűz megtisztitja s szeretetünk aranyát és állapotunk tisztaságát olvasztótégelyben megolvasztja.

Melyik az a tűz, kérdé egy szent tudor, a mely Jézust arra inditá, hogy nekünk izletes és egyszersmind tápláló eledelekkel megrakott asztalt teritsen, ha nem a szeretet tüze?

Midőn az Oltáriszentséget magunkhoz veszszük: miért feledkeznénk meg arról, mily áldozatok árán jutott az osztályrészünkül?

Végül, a szent ostya, akár jelenlétével az emberek között, akár főleg a velük való egyesülés által fölemészti és elpusztitja mindazt, a mit a rossz indulatok az üszögös és elfásult szivekben fölhalmoztak.

II.

Olyanok vagyunk Előtte, mint ama lanyha lelkek, a melyek sem hidegek, sem melegek nem lévén, undorát keltik föl.

***

Szent János Jelenései könyvében olvasunk valamit, a mi nagyon megfélemlitheti azokat, a kik lanyhán közelednek az oltáriszekrényhez és az Ur asztalához:

Quoniam tepidus es, incipiam te evomere ex ore meo.

«Mivel langyos vagy — mondja az Ur — és sem hideg, sem meleg, kezdeteleg kivetni az én számból.»

Isten itélőszéke elé képzelem ama lelket, a melyikhez e szavak büntetésül az Oltáriszentséggel szemben tanusitott lanyhaságáért majdan intéztetni fognak.

Mit fog felelni e lesujtó szemrehányásra:

«Közöttetek, közeletekben valék mint tisztitó, melegitő, emésztő és fiaitok eledelét előkészitő tüz.

Tudtátok ezt. Az oltáriszekrény ajtaja ezerszer nyilt ki, hogy a lángkévék belőle kicsapjanak.

Ez isteni tüzet vezetőtökül küldém. A földeteken bolygott, de ott meg nem maradhatott; sem semmit föl nem emésztett, sem titeket meg nem tisztitott; hanem kialudt.

Oh, szerencsétlenek, hogy Isten ajándékát föl nem ismertétek!

Lehetséges-e vajjon, hogy kezeitekkel a tűzhöz közeledtetek és sem melegitő erejét nem éreztétek, sem érzelmeitek és cselekedeitek jege föl nem olvadt, föl nem szikkadt?

III.

Kérjük, Jézus Krisztust, hogy szeretetének égető tüzével szemben érzéketlenek ne maradjunk.

***

Hogy ily szerencsétlenséget elkerüljünk, mondjuk a Krisztus Követése beli jámbor lélekkel:

Oh, mely nagy, Uram, a te édességed sokasága és mily kimondhatatlanok vigasztalásaid, a melyeket föntartottál a téged félőknek. (30. zs. 20.)

Midőn ama jámbor lelkekre gondolok, a kik szentségedhez nagy ájtatossággal és lángoló buzgósággal közelednek: elpirulok, látván, mily messze járok e szent állapottól és mily lanyhasággal és hidegséggel járulok oltárodhoz és szent asztalodhoz.

Szégyenlem magam a szárazság és érzéketlenség miatt: a melyet szivem veled szemben, oh Istenem, érez; hogy jelenléted nem foglalja le egészen — és hogy épenséggel nem érzi annyi szentnek indulatát és megható gerjedelmét, a kik az elfogadásod iránt való szerfölötti vágyódás, valamint gyöngéd és égő szeretet hatása alatt könyeiket vissza nem tarthatták.

Oh, mily valódi és forró volt hitük! és ez erős bizonyitéka mind e szentségedben, mind pedig sziveikben való szent jelenlétednek!

E szent lelkek Urokat a kenyérszegésben valóban fölismerték; nagyon is meglátszik rajtok, hogy Jézus velök megy, mert szivük lángol és vele egészen el van telve.

Én ellenben az áhitatnak e megható gerjedelmeitől, ez annyira élénk, oly gyöngéd és forró, lángoló szeretettől, vajmi gyakran, oly mily messze távol álok.

Oh Jézus, a jóság és az édesség végtelen forrása, figyelj kérlek reám, engedd meg a szegénynek, a koldusnak, a milyen előtted én vagyok, hogy szereteted tüzének néhány szikráját a szent áldozásban legalább időről-időre érezzem, hogy hitem megerősödjék, hogy reményem jóságoddal szemben gyarapodjék, hogy szeretetem, lángoló hite levén és e mennyei mannát megizlelvén, soha se lohadjon le, se el ne aludjék.

Mily boldog lennék, ha jelenléted fölmelegitene, körülfogna és átalakitana oly módon, hogy az égő szeretet belém ömlesztése által veled egy szellemmé vállnám.

Ne tűrd, hogy tőled üresen, szárazon és érzéketlenül távozzam; de tekints reám; juttass nekem amaz irgalomból, a melynek csodálatos hatását szenteiddel gyakran és oly annyira éreztetted.

Lenne-e az nagy csoda, ha általad teljesen körülvéve, egészen megemésztetvén és ha semmi se maradna bennem enmagamból; mert hiszen te tűz vagy, a mely mindig ég és soha ki nem alszik; szeretet, a mely a szivet megtisztitja és az elmét fölvilágositja. *Meditator.*

A legfölségesebb Oltáriszentség imádása.

Imádlak mennyei és isteni test és elismerem, hogy a föld összes nektáránál izletesebb vagy. Engesztelésül az ellened elkövetett mértékletlenségekért: a szent remeték józanságát ajánlom föl, a kikkel reménylem, hogy egykor mondhatom és énekelhetem:

Imádtassék örökké a legfölségesebb Oltáriszentség. *Adorator.*

IRODALOM.

Szent Antal Toulonban *és a szegények kenyere.* Ez a czime egy szép könyvnek, melynek harmadfélszáz oldalára minden sort csupa szeretettel irt meg *Buday* Aladár. Szemtanuk és saját tapasztalatai nyomán elbeszéli benne, mikép keletkezett tizenkét esztendővel ezelőtt a «*szegények kenyere*» czimü ájtatosság Toulonban és miképen terjedt az el az egész keresztény világban, de kivált hamar és intenzive a mi hazánkban. Az érdekes, épületes könyvből most ujabb kiadás vált szükségessé, melyet a szerkesztő hat szép képpel tett diszesebbé és vonzóbbá.

Meg van ennek a könyvnek a magasztos föladata: noha országszerte már nagyon ismerik szent Antalt és az ő kenyerét, mégse mindenütt! Van még sok-sok szegény, a ki nem evett az ő kenyeréből. Van még sok-sok hivő, a ki nem tudja, hogy bajában Páduai szent Antalhoz folyamodhatna segedelemért. Hogy ilyen ember sehol se legyen, hogy olyan szegény se legyen: ez föladata Buday könyvének!

A diszes kiállitásu, vászonkötésü könyvet két koronáért lehet megvenni minden könyvkereskedésben vagy postán bérmentve meghozatni

a szerzőtől, kinek czime: Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 28/*b*.

Olvasóinknak azzal a kéréssel ajánljuk ezt a kedves könyvet, hogy maguknak is meghozassák, másoknak is ajánlják.

Irországi kunyhó czimmel egy igen kedves elbeszélés jelent meg, a mely fiatalnak és felnőttnek sok lelki élvezetet nyujthat. Egy irországi család története van elmondva. A családot, a mely istenfélő, különböző megpróbáltatások, csapások érik. Az ember azt hinné, hogy ennyi meg nem érdemelt köny és keserv megingatja őket hitükben, hogy panasz, zúgolódás jő az ajkakra. Ámde a Hiób esetek ellen megedzi a szenvedőket a hit és innét van, hogy a történetke fejleményében az Istenbe vetett bizalom megdicsőül. Gyöngye ezen könyvecske a népies irodalomnak. A csinosan kiállitott könyv, a mely vizsgálati ajándékul igen alkalmas, nagy lelkierőt szerez az olvasónak. *Ára 60 fillér.* Megrendelhető: «*Oktató Népkönyvtár*» czimmel *Budapest, VII., Csömöri-ut 16.* Ugyanott megrendelhető *szent Czeczilia* élettörténete, 1 korona.

A kármelita-zárda kiadóhivatalában Győrött kaphatók: *Szent órák* imaés énekeskönyv, egészen átdolgozott III. kiadás. Haás Ágostontól. I. számu csinos vászonkötés 1 kor. (1 int.); II. számu puhatábláju finom chagrain-bőr, aranymetszettel 3 korona. (3 int.); III. számu finom fehér csont, szines nyomással, aranykerettel, bársonyháttal 4 kor. (4 int.); IV. számu párnás borjubőr 6 kor. (6 int.); kivánatra csattal 40 fillérrel drágább; V. számu különféle szinü peluch, vésett kerettel, kettős csattal, kasettával 10 kor. (10 int.)

Ártatlanok tüköre. Oktató-, imaés énekeskönyv iskolásgyermekek számára. II. bővitett kiadás. Haás Ágostontól. I. számu vászonkötés dombornyomással 60 fillér; II. számu vászondiszkötés 1 korona; III. számu párnás finom bőrkötés 3 korona. — Az első kiadásból még van némi készlet, egyszerü bőrkötés 2 korona és selyempárnás 3 korona.

Keresztes szent János élete. — P. Ágostontól. Füzve 60 fill. Kötve 1 kor. (1 int.) Minden 10 után egy ráadás. Posta bérmentve.

Szent Skapuláré. Oktató- és imádságos könyv. IV. bővitett kiadás. P. Semmer Imrétől. Csinosan kötve 1 korona 10 fillér. (1 int.) Vászondiszkötés 2 kor. 10 fill. (2 int.) Bőrkötés 4 korona. (4 int.) Csontutánzat kasetta-csattal 4 korona. (4 int.) Párnás kötés 6 kor. (6 int.)

A katholikus sekrestyés. Kötve 1 kor. (1 int.)

A kis oltárszolga. Kötve 50 fillér.

Skapuláré-czedula. Magyar, német darabja 4 fill. 100 darab 3 korona 50 fillér. Tót nyelven darabja 2 fill. 100 darab 1 korona 50 fillér.

Skapuláré-ének. Darabja 2 fillér. 100 darab 1 kor. 50 fill.

Szent kapuláré. Darabja 16 fillér. Selyemből darabja 50 fillér.

Szent-József-Társulati könyvecske. Magyar és német nyelven, darabja 4 fillér. 100 darab 3 korona 50 fillér.

A győri kármelita-zárda 200-éves

történeté-ből még néhány példány. Kötve 2 korona.

Folyóiratok. *Jézus Szentséges Szivének Hirnöke.* Kalocsa. Egész évre 3 korona. A juliusi szám tartalma: Életharcz. (Br. Gudenus Ervin.) — Az Isten Fiának testfölvétele. (Dr. Vargha Demján.) — Jézus Szentséges Szivének ügyei. — Szerencsés bukás (Kolos Károly.) — Lémaracz. (Béri Zsigmond.) — Boldogság és vallástalanság. (Tóth Mike.) — Csütörtöki zsolozsma. — Jézus Szentséges Szivének áldásai. — Az imaapostolkodás havi szándékai juliusban.

Szűz Mária Virágos Kertje. — Kalocsa. Egész évre 2 kor. A juliusi szám tartalma: Az enyhülés. (Stimicz József.) — Az első és a második Éva. (Koffler J.) — Zárdáink. (Tóth M.) — A boldogságos szűz Mária gyülekezetei hazánkban. — A hurón törzsfő esküje. — Kisebb történetek. — Rövid elmélkedések a boldogságos Szűz tiszteletéről. — A boldogságos Szűz hálaéneke, (Marianus.) — Krónika.

Hitvédelmi Folyóirat. Budapest. Egész évre 8 korona.

Páduai Szent Antal Lapja.

Jó Pásztor, egyházszónoklati folyóirat *május havi* vaskos füzetben kilencz iv terjedelemmel megjelent. Érdekes tartalmából közöljük a következőket. Keresztjáró napokra. *Lepsényi Miklós.* — Áldozócsütörtökre. *Mayer Béla.* — Beszéd kath. legényegylet tagjaihoz. *Domonkos István.* — Husvét u. VI. v. *Hermann Tádé.* — Nepomuki szent János-nap. *Siposs Ágoston.* — Pünkösdvasárn. *Mayer Béla.* — Pünkösd hétfőre. *Ernyei Pál.* — Szentháromságra. *Kováts Lajos.* — Urnapra. *László József.* — Pünkösd u. II. vas. *Zalahalápi.* — Jézus Szentséges Szive ünnepére. *Totola Lajos.* — *Májusi 16 szentbeszéd.* A titokteljes asszony. Dr. *Zelliger Vilmos.* — A XX. évfolyamot ért füzetes vállalat megrendelhető évi 8 korona. Budapest, VII. ker., Csömöri-ut 32. sz. a szerkesztőség czimén. Ugyanott *Mária virágai* és *Titokteljes asszony* czimmel 32 májusi szentbeszéd kapható 2 korona 20 fillér bérmentes küldéssel.

Katholikus Egyházi Zeneközlöny.

Szent Gellért. Hitbuzgalmi heti közlöny, mely uj lap kedves és lelkes tartalmáért melegen ajánlható, valamint németnyelvü társa *Sct. Gerardus* is. Megjelenik Verseczen. Előfizetési ára egy évre 2 kor. 40 fillér.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1902. évben.

Berta Teréz Szeged, Csöke Teréz Ürményháza, Filler Apolló Nógrád, Giel János Német-Párdány, Gyulai Anna Ürményháza, Kalár Károly Bpest, Lovász Mari Bpest, Mihálkovits Erzsébet Ürményháza, Probszt Norbert Bpest, Rotter Katalin, Szabó Katalin Nógrád, Smid Terézia, Stitz Francziska Budapest, Stránczinger Teréz Szebény, Bellaágh Klotild Budapes, Garay Stefan.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

Alapittatott 1859-ben. Alapittatott 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST,

IV. ker., Molnár-utcza 9. szám.

Épület, toronyfedés, légszesz, vizvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készit.

... Körmeneti lámpákat készitek ...

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Vásároljunk Tanuló Sorsjegyet!

Ő Fensége József Ágost főherczeg ur és főmagasságu Vaszary Kolos bibornok herczegprimás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregácio Finevelő-Intézete szegény tanulók javára

nagy sorsjátékot

rendez. A sorsjáték 1901 október 31-én 85.126 szám alatt lett a m. kir. pénzügyminiszterium által engedélyezve.

Huzás 1902 október 1-én.

Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 10.000 korona értékben. Összesen 1135 nyeremény.

Sorsjegyek kaphatók a «Tanuló Sorsjáték Irodában»

Budapest, V., Alkotmány-utcza 28. szám.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett müvészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, pármázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, pármázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemück.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranczlák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

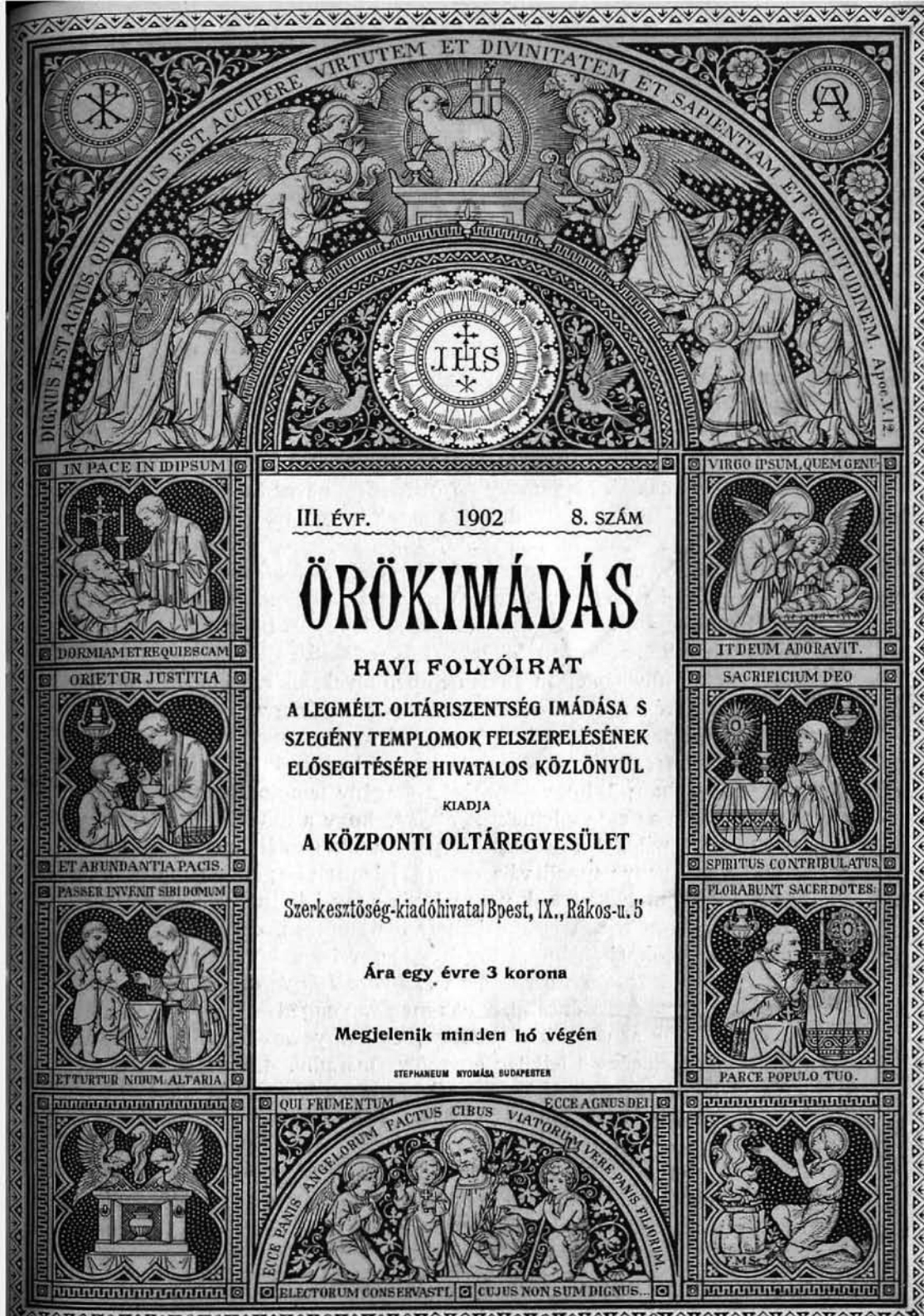

III. ÉVF. 1902 8. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

III. ÉVFOLYAM. 1902. AUGUSZTUS. 8. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Pápai körlevél a legméltóságosabb Oltáriszentségről. — Előképes áldozat. — Gyónáskor. — Csoda az Oltáriszentség előtt. — Hiven megőrzött áldozási kép. — A Mária-Reparatrix örökimádási apáczarend szervezete. — Habsburgi Rudolf. — Vegyesek. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legméltóságosabb Oltáriszentségről. — Irodalom. — Hirdetések.

Pápai körlevél a legméltóságosabb Oltáriszentségről.

(Vége.)

E legfölségesebb Szentség, a melyben legelső sorban ötlik szembe, hogyan lesz az ember az isteni természet részesévé, az összes természetfölötti erények gyarapodását eszközli. Mindenekelőtt a hitét. A hitet minden időben támadták, mert jóllehet az emberi értelmet a legmagasztosabb dolgok ismerete által fölmagasztositja, mégis, ugy látszik, mintha ugyancsak azt megalázná azzal, hogy megmutatja, mi van a természet fölött, de elhallgatja, hogy hogyan.

De hajdan a hitnek csak egyik-másik fejezetét támadták; ujabban azonban sokkal nagyobb küzdelem tört ki, s már oda jutottunk, hogy azt állitják: semmi sincs a természeti rend fölött. — Már most a hit elevenségének és melegének ujraélesztésére a lelkekben semmi sem oly alkalmas, mint az Oltáriszentség titka, melyet legelső sorban nevezhetünk a hit titkának; ebben ugyanis minden természetfölötti mint többszörös és különböző titokban bennfoglaltatik: «Emléket szerzett csodatetteinek az irgalmas és könyörülő Ur. Eledelt adott az őt félőknek». (CX. zs. 4—5.)

Mert ha Isten mindazt, a mi a természet rendjét fölülmulja, az Ige megtestesülésére való tekintetből müvelte, melynek kegyelme volt hivatva az emberi nem üdvét helyreállitani, az apostol szavai szerint: «Elhatározá önmagában, hogy az időteljesség bekövetkezvén, mindent megujitson Krisztusban, a mi mennyekben s a mi földön vagyon»: (Eph. I. 10.)

az Oltáriszentség viszont a szentatyák tanusága szerint a megtestesülésnek mintegy folytatása és kibővitése. Általa a megtestesült Ige állaga egyesül az egyes emberekkel; s a Kálvária nagy áldozata csodálatos módon

megujul, mint Malachiás jövendölte: «Minden helyen áldoznak az én nevemnek tiszta áldozatot». (Mal. I. 11.) Ebben az egészen egyedül álló és maga nemében legnagyobb csodában számtalan csoda foglaltatik, mert itt a természet összes törvényei figyelmen kivül maradnak. A kenyérnek és bornak egész állaga Krisztus testévé és vérévé változik; a kenyér és bor szine pedig isteni erőnél fogva megmarad; Krisztus teste egyidőben annyi helyen lesz jelenvalóvá, a hány helyen a Szentség létesül. Az emberi értelemnek azonban — hogy e nagy titkot készségesen elfogadja — mintegy segitségére jönnek azok a csodás események, melyekről ugy az elmult, mint a jelenkor tesz tanuságot, s melyeknek emlékét számos helyen őrzik kiváló emlékművek. E Szentség tehát — mint látjuk — a hitet táplálja, az értelmet gyarapitja, az észelvüek agyrémeit lerontja s a természetfölötti dolgok rendjére fényes világosságot áraszt.

De hogy az isteni dolgok hite lanyhul, annak oka nemcsak a fönnebb érintett büszkeség, hanem a sziv romlottsága is. Mert ha a tapasztalás azt tanitja, hogy minél erkölcsösebb valaki, annál világosabb az értelme, az érzéki élvezetekről pedig már a pogány bölcselet is elismerte, hogy az értelmet elhomályositják, s ezt az isteni bölcseség is tanitja (Bölcs. I.): annál inkább homályositják el az érzéki élvezetek az isteni dolgokban a hit világosságát, sőt méltó isteni büntetés gyanánt azt egészen ki is oltják. S ép ezen élvezetek után való telhetetlen vágy tartja ma lázban a világot, s mint egy ragályos betegség fertőztet meg szerte mindenkit már a gyermekkorban is. Azonban ez utálatos bajnak jeles orvosságát birjuk a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Mert mindenekfölött növelve szeretetünket, korlátozza érzékiségünket, mint szent Ágoston mondja: «A szeretet tápláléka a bünös vágyakozás csökkentése; tökéletessége annak teljes megszünése». Azonkivül Jézus legtisztább teste testünk rendetlen vágyait elnyomja, mint alexandriai Cyrill megjegyzi: «Mert Krisztus bennünk legyőzi a testnek tagjainkban zsarnokoskodó törvényét». (In Joann. VI. 57.) Sőt az Oltáriszentségnek egészen különös és kedves gyümölcse, a mit a prófétai szózat jelzett: «Mi az ő java és mi az ő szépsége? választottak gabonája és szüzeket nevelő bor?» (Zak. IX. 17.) tudniillik a szent szüzességnek erős és állandó fogadalma, a mely — mig korunk gyönyörökben uszik — a katholikus Egyházban mind szélesebb körben és gazdagabban virágzik; hogy a vallásnak s az emberi társadalomnak mily hasznára és diszére válik, az közismert dolog.

Ezekhez járul, hogy e Szentség az örökkévaló javak reményét az isteni kegyelemben való bizalom által csodálatos módon gyarapitja. A boldogság után való vágyat u. i., mely minden lélek mélyén honol, a földi javak csalfasága, a gonosz emberek igazságtalan erőszakossága s a többi testi és lelki bajok mind jobban fölcsigázzák. Már most a legfölségesebb Oltáriszentség nemcsak a lelki, hanem a testi boldogságnak és dicsőségnek is oka és záloga. Mert a lelket mennyei javakkal gazdagitja és elárasztja édes örömökkel, a melyek fölülmulnak minden emberi vágyat és reményt; a bajokban fölemel; az erényért folytatott küzdelemben erősit; őrzi számunkra az örök életet s elvezet bennünket ahhoz, mint arra rendelt uti eledel. A törékeny és mulandó testbe pedig beleoltja ez isteni ostya a jövendő föltámadás csiráját, mert Krisztus halhatatlan teste a halhatatlanság magvát veti el benne, a mely egykor ki fog kelni. Az Egyház ezt mindig tanitotta, hogy ugy a testnek, mint a léleknek javára válik az Oltáriszentség s ebben Krisztus szavaira támaszkodott, ki igy szólt: «A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, annak örök élete lesz, és én föltámasztom őt az utolsó napon». (Ján VI. 55.)

Ezzel összefügg és nagyfontosságu az a gondolat, hogy az Oltáriszentség, melyet Krisztus «szenvedése örök emlékezetére» (Aquin. Sz. Tamás. Offic. de festo Corp. Christi.) rendelt, a keresztény embert üdvös önmegtagadásra kötelezi és sürgeti. Mert Jézus első papjaihoz igy szólott: «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre». (Luk. XXII. 19.) Azaz ezt cselekedjétek fájdalmaim, kínjaim, szükségeim, kereszthalálom emlékezetére. Ezért e Szentség s ez áldozat minden időkre szóló állandó buzditás a bűnbánatra, a legnagyobb bajok eltürésére, és komoly meg szigoru elitélése azon élvezeteknek, a melyeket a szemérmetlen emberek annyira dicsérnek és magasztalnak: «Valahányszor e kenyérből esztek és e borból isztok, az Ur halálát hirdetitek a mig eljő». (I. Cor. XI. 26.)

Ezenkivül ha korunk bajainak okát szorgosan kutatjuk, rájövünk, hogy ennek magyarázata, hogy meghülvén az Isten iránt való szeretet, lanyhult az embereknek egymás iránt való szeretete is. Elfelejtették, hogy Istennek fiai és Krisztusban testvérek; mindenki csak saját hasznát keresi; a más érdekét nemcsak elhanyagolják, hanem gyakran ellenségesen meg is támadják.

Innen van, hogy a társadalmi osztályok között oly gyakori a zavar és egyenetlenség, hogy a hatalmasok gőgösek, keményszivüek és igazságtalanok, a gyöngébbek pedig nyomorultak, gyülölködők és széthuzók. E bajok orvosságát azonban hiába keresik törvényes intézkedésekben, a büntetéstől való félelemben vagy az emberi okosság tanácsaiban. Arra kell gondos igyekezettel törekedni — a mit már többször bőven kifejtettünk — hogy a társadalmi osztályokat a kölcsönös kötelességek tudata kösse össze, a mely Istentől származva, Jézus Krisztus igazi szellemét és szeretetét tükrözze vissza. Ezt (a szeretetet) hozta Jézus Krisztus a földre, ezáltal akart mindent lángra gyulasztani, mint a mely egyedül képes nemcsak a lelket, hanem a testet is némikép már itt boldogitani, mivel mérsékli a rendetlen önszeretetet és a korlátozza a földi javak után való vágyat, mely «minden

bajnak gyökere». (I. Tim. IV. 10.) De jóllehet helyes, hogy az igazság követelményei a társadalmi osztályok között megvalósuljanak: csakis a szeretet oltalma és mérséklő befolyása alatt lesz lehetséges, hogy az emberek között «meglegyen az egyenlőség» (II. Cor. VIII. 14.), melyet szent Pál annyira sürget, s meg is maradjon.

Ezt akarta tehát Krisztus, midőn e legfölségesebb Szentséget alapitotta, hogy az Isten iránt való szeretet fölgyujtásával ápolja az emberek között a szeretetet. Mert ez természetszerüleg következik és mintegy önként folyik amabból; s lehetetlen, hogy hiányozzék, sőt szükségképen erősbödnie és lángolnia kell, ha megfontolják Krisztus szeretetét az emberek iránt e Szentségben, a melyben nagyszerüen kinyilvánitotta hatalmát és bölcseségét s egyuttal «kiöntötte mintegy az emberek iránt való szeretetének gazdagságát». (Trid. Sess. XIII. de Euchar. C. II.) Krisztusnak e kiváló példája, melylyel mindenét nekünk adta, mennyire kell hogy bennünket egymás iránt szeretetre és jóindulatra buzditson, kiket a testvériség köteléke napról-napra szorosabban füz egymáshoz! Maguk e Szentségnek külső jelei is igen alkalmasak, hogy buzditsanak a kölcsönös egyetértésre. Erről mondja szent Cyprián: «Végül maga az isteni áldozat is jelzi a kereszténységnek szilárd és fölbonthatatlan szereteten nyugvó egységét. Mert midőn az Ur testét kenyérnek nevezi, mely sok gabonaszem egyesülése által jön létre, az egygyé olvadt népre is céloz; és midőn vérének nevezi a bort, melyet sok fürtből és szőlőből sajtoltak egybe, ugyancsak a hivősereget érti, mely sokakból tömörült egygyé». (Ep. 69, ad Magnum n. 5.) Hasonlóképen az angyali doktor szent Ágoston után (Tract. XXVI. in Joann. n. 13, 17.) igy szól: «Urunk testét és vérét oly dolgokban rendelte, melyek sokból lesznek egygyé, mert az egyik, t. i. a kenyér, sok magból lesz, a másik, t. i. a bor, sok szőlőből lesz egy itallá; s ezért mondja szent Ágoston másutt, oh jóságos Szentség, oh egység jele, oh szeretet köteléke». (Summa theol. III. p. q. LXXIX. a. 1.) Mindezt megerősiti a tridenti zsinat tana, melyszerint Krisztus az Oltáriszentséget az egyházra hagyta, «mint azon egységnek és szeretetnek jelvényét, a melylyel akarta, hogy egybekapcsolva legyenek egymással az összes keresztények, mint azon egy testnek jelvényét, «melynek Ő Maga a feje, s a melynek mi az Ő akarata szerint a hit, remény és szeretet köteléke által szorosan összekapcsolt tagjai kell, hogy legyünk». (Sess. XIII. De Euchar. C. II.) Ugyanezt tanitja szent Pál: «Mert egy kenyér, egy test vagyunk sokan, mindnyájan, kik az egy kenyérből részesülünk». (I. Cor. X. 17.)

Valóban gyönyörü és kedves jele a keresztény testvériségnek és társadalmi egyenlőségnek, hogy a szent oltár körül találkoznak a főnemes és a nép embere, a gazdag és a szegény, a tudós és a tanulatlan mint ugyanazon mennyei lakomának egyazon jogon részesei. Hogyha az Egyház legősibb följegyzéseiben az emlittetik különös dicséret gyanánt, hogy «a hivek sokasága egy sziv és egy lélek volt» (Ap. Csel. IV. 32.), nyilvánvaló, hogy e kiváló kegyelem a mennyei asztalhoz való gyakori járulásnak volt eredménye. Mert e kor kereszténeyeiről olvassuk e szavakat: «Álhatatosak valának az apostolok tanitásában és a kenyérszegés közösségében». (Ap. Csel. II. 42.)

Azonkivül az élők között való szeretet kegyelme, melyet az Oltáriszentség annyira erősit és gyarapit, főkép az áldozat erejénél fogva mindazokra kiárad, a kik a szentek egyességébe tartoznak. Mert a szentek egyessége — mint azt mindnyájan jól tudjuk — nem egyéb, mint a segitségnek, engesztelésnek, könyörgéseknek, jótéteményeknek közössége a megdicsőült, tisztitótűzben szenvedő vagy még a földön küzdő hivek között, kik egy társaságot alkotnak, melynek feje Krisztus s melynek éltető szelleme a szeretet. Az pedig hitünk tanitása, hogy a szentmiseáldozat — jóllehet csak Istennek lehet bemutatni — mégis végezhető a szentek tiszteletére is — kik Istennel együtt uralkodnak mennyekben, «kiket Ő megkoronázott» — hogy ezáltal az ő pártfogásukat megnyerjük, de bemutatható — mint az apostoli hagyomány tartja — hogy megtisztitsa a bűn szennyétől testvéreinket, kik már az Urban hunytak el, de teljesen eleget még nem tettek. Az igaz szeretet, mely megszokta mindenki üdvére és hasznára működni és szenvedni, ez lép tehát elénk, ez tüzel munkára a legfölségesebb Oltáriszentségben, melyben maga Krisztus van jelen és él, melyben irántunk való szeretetének leginkább enged és isteni szeretetének ösztönzésére áldozatát örökké megujitja. Igy könnyen érthetjük, honnan meritenek erőt az apostoli férfiak kemény munkára, mi alapitja meg azt a sok katholikus intézményt, melyek a társadalom körül annyi érdemet szereztek, mi kölcsönöz azoknak erőt, maradandóságot és biztositja szerencsés működésüket.

Legkevésbbé sem kételkedünk, Tisztelendő Testvérek, hogy a keresztény hivőseregnek bő tanulságul fog szolgálni, ha ez óriás anyagból kiemelt e néhány szempontot törekedni fogtok neki alkalmasan kifejteni és ajánlani. Azonban ily nagy és minden kegyelemmel teljes Szentséget sohasem lesz képes bárki is érdeme szerint kellő ékesszólással magasztalni, sem kellő hódolattal tisztelni. Akár elmélkedünk felőle, akár hódolattal imádjuk, akár — a mi a fődolog — szent és tiszta szivvel magunkhoz veszszük, mindig központja a keresztény életnek; minden más vallásgyakorlat erre irányul. És Krisztus Urunknak kegyes meghivása és még kegyesebb igérete: «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok és én megenyhitlek titeket» (Máté XI. 28.), első sorban e titokból szól hozzánk s benne valósul meg naponkint. Végre e szentség mintegy lelke az Egyháznak, a melyre maga a papi méltóság is egész kiterjedésében és különböző fokaiban

vonatkozik. Ugyancsak belőle meriti és birja az Egyház minden erejét és dicsőségét, az isteni kegyadományokat és minden javát; s ép azért legfőbb gondja, hogy a hivő lelkeket Krisztussal való legbensőbb egyesülésre nevelje és vezesse az ő testének és vérének Szentsége által, a miért is szent szertartásaival iparkodik annak fényét emelni.

Az Anyaszentegyháznak ezen állandó gondoskodását különös módon idézi figyelmünkbe az a buzditás, a melyet a tridenti szent zsinat hangoztatott s a mely valami csodás szeretetet és jámborságot áraszt s azért méltó, hogy azt a keresztény nép előtt mi is ismételjük: «Atyai szeretettel figyelmeztet, buzdit, kér és esedezik a szent zsinat a mi Istenünk nagy irgalmassága által, hogy a keresztény név viselői mindnyájan és külön-külön a szeretet e kötelékében, az egység e jelében, az egyetértés szimbolumában valahára találkozzanak és megegyezzenek, s megemlékezve e nagy felségről és Urunknak, Jézus Krisztusnak kiváló szeretetéről, ki lelkét adta üdvünkért és testét adta nekünk ételül: testének és vérének e Szentségét oly állhatatos és hűséges hittel, oly lelki alázatossággal, jámborsággal és hódolattal higyjék és tiszteljék, hogy e természetfölötti kenyeret gyakran vehessék magukhoz s az valóban lelkük élete és értelmük ereje legyen, a melynek segitségével megerősödve, e keserves földi zarándoklás utjáról az égi hazába jussanak s ott ugyanezen angyali kenyeret, a melyet most szent lepellel födve élveznek, minden titoktól megszabaditva élvezhessék». Továbbá a történelem tanuja, hogy a keresztény élet általában jobban virágzott azon időkben, mikor az Oltáriszentséghez gyakran járultak. Viszont nem kevésbbé bebizonyitott tény, hogy mikor e mennyei kenyeret elhanyagolták és attól elfordultak az emberek, lassankint lanyhult a keresztény hitbuzgóság ereje. Hogy ez egészen ki ne hüljön, üdvös határozatot hozott a laterani zsinaton III. Incze pápa, mikor szigoruan meghagyta, hogy legalább a husvéti ünnepek táján minden keresztény magához vegye az Ur testét. Világos, hogy e parancsot a zsinat nem szivesen hozta és ez csak legvégső orvosság volt; mert az Egyház óhaja mindig az volt, hogy a hivek minden egyes szentmise alatt járuljanak a mennyei asztalhoz. «Óhajtaná a szent zsinat, hogy minden egyes misében a jelenlevő hivek nemcsak lelkileg, hanem az Oltáriszentség vétele által is áldoznának, miáltal e legfölségesebb Szentségnek sokkal bővebb gyümölcseit élveznék.»

És bő kegyelmeket áraszt e legfölségesebb titok ugy az egyesekre, mint az egész emberi társadalomra, mint áldozat, melyet az Egyház *az egész világ üdvéért* szokott bemutatni. Hogy ez áldozatnak becsülése a jámborok közös törekvése által növekedjék, az méltányos, napjainkban pedig a legnagyobb mértékben szükséges. Ezért óhajtanók, hogy sokféle hatását bővebben ismerjék és figyelmesebben kutassák. A természetes ész által is diktált alapvető gondolatok ezek: a teremtő és föntartó Isten legfőbb

és föltétlen uralommal rendelkezik az emberek fölött egyenkint és összesen; akármik vagyunk, akármicsoda magán- vagy közjavunk van, azt mind az Isten bőkezüségéből birjuk; s ezért viszont nekünk az Istennek, mint legfőbb Urunknak legmélyebb tiszteletünket, mint legnagyobb jótevőnknek legőszintébb hálánkat kell nyilvánitani. De hányan vannak, a kik e vallási kötelességeiket ma ugy teljesitik, a mint a méltányosság parancsolja? Korunk — mint talán soha más — az Istennel szemben makacskodó lelkeket terem: s ismét megvalósul Krisztussal szemben ma a gonosz kijelentés: «Nem akarjuk, hogy ez uralkodjék fölöttünk» (Luk. XIX. 14.), s a gonosz elhatározás: «Gyomláljuk ki őt» (Jer. XI. 19.); és semmit sem sürgetnek oly vakmerő hevességgel, mint hogy a köz- és igy az egész emberi életből számüzzék az Istent. E szentségtörő merénylet eddigelé ugyan még nem ért czélt, mégis fájdalmas, hányan feledkeztek meg az isteni felségről és jótéteményeiről, főleg pedig Krisztus üdvözitő munkájáról. E nagy gonoszságot és hanyagságot tehát az eucharistikus áldozat tiszteletében tanusitott nagyobb jámborság és buzgóság van hivatva gyógyitani; ennél semmi sem lehet Isten előtt becsesebb és kedvesebb. Mert isteni az áldozat, a mely bemutattatik; általa tehát a Szentháromsággal szemben oly tiszteletet tanusitunk, a minőt végtelen méltósága megkiván; s végtelen értékü és kedvességü ajándékot nyujtunk az Atyának, tudniillik az ő egyszülött Fiát. Ezzel kegyességét nemcsak megháláljuk, hanem ellenértéket is szolgáltatunk.

Még más két kiváló hasznot is merithetünk és kell is meritenünk e nagy áldozatból. Sir az ember lelke, ha meggondolja, hogy a bünöknek mily özöne árad szét mindenfelé, miután, mint fönnebb emlitők, az isteni felséget elhanyagolták és megvetették. Az emberi nem nagy része, ugy látszik, szántszándékkal hivja ki az Isten haragját, ámbár már az a számtalan baj, melyet viselünk, méltó fenyitésnek vehető. Erre is kell tehát a hivők törekvését irányitani, hogy a boszuálló Isten haragját megengeszteljék és segitségeinek kegyelmét a bünös kor számára megnyerjék. De meg kell őket győzni, hogy mindezt főkép a szent áldozat segitségével érhetik el. Mert az isteni igazságnak teljesen eleget tenni, valamint irgalmasságát egészen megnyerni csakis Krisztus halála érdeménél fogva lehet az embereknek. De Krisztus azt akarta, hogy ezen érdeme akár engesztelés, akár kérés czéljából az Eucharistiából áradjon szét, a mely halálának nemcsak üres és puszta emléke, hanem valóságos és csodálatos — bár vérnélküli és titkos — megujitása.

Kötelességünk azonban megemliteni, hogy az utóbbi években nagy lelki vigaszt meritettünk, mivel a hiveknek az Oltáriszentség iránt való szeretete és hódolata megujult; s ez remélnünk engedi, hogy az idők s viszonyok javulni fognak. Mert mint levelünk elején is emlitettük, sok és

különböző művet teremtett meg e buzgóság, mint az Oltáriszentség ünnepeinek fényét emelő, folytonos, éjjeli-nappali imádását szolgáló s az ellene irányuló sérelmek engesztelését czélzó társulatokat. De mindezzel, Tisztelendő Testvérek, sem nekünk, sem nektek nem szabad megelégedni, mert még sokat kell előmozditani és kezdeményezni.

Ezért a megkezdett műveket napról-napra fejleszteni kell, régi intézményeket, ha valahol feledésbe mentek, uj életre kelteni, főkép a szentségi társulatokat, az imádásra kitett Szentség előtti közös ájtatosságokat, ünnepélyes körmeneteket és ehhez hasonló más szent és üdvös dolgokat; meg kell továbbá mindent tenni, a mit az okosság és jámborság ez ügyben tanácsol. De főkép arra kell törekedni, hogy a katholikus népeknél a gyakori szent áldozás minél szélesebb körben ismét szokássá legyen. Erre buzdit az ősegyháznak példája, melyről fönnebb emlitést tettünk, erre a zsinatok határozatai, a szentatyák és minden idők szentjeinek tekintélye, mert a mint a test, ugy a lélek is gyakran szorul táplálékra, s a legegészségesebb táplálék a legméltóságosabb Oltáriszentség. El kell tehát oszlatni az ellenfelek előitéleteit, sokak hiábavaló félelmét és megczáfolni a gyakori áldozás ellen irányuló álokoskodásokat; mert semmi sem szabadit meg jobban a földi gondoktól és aggodalmaktól, semmi sem oly alkalmas ujraéleszteni a keresztény szellemet és azt megerősiteni, mint az Oltáriszentség gyakori vétele. Ez ügyben bizonyára nagyfontosságu a jeles rendek buzditása és példája, de legfontosabb a papság ernyedetlen fáradozása. És bizonyára nincs, a mit nagyobb kitüntetésnek vehetnének a papok, kikre Krisztus Urunk teste és vére titkának gyakorlását és kiosztását bizta, minthogy az Ő eucharistikus dicsőségét minden módon előmozditsák és szentséges Szive óhajtása szerint az emberek lelkét e nagy Szentség és áldozat üdvözitő forrásaihoz hivják és vezessék.

Igy meglesz, a mit annyira óhajtunk, hogy az Oltáriszentség kiváló gyümölcsei napról-napra gyarapodni fognak, a hit, remény, szeretet és minden keresztény erény erősbödik, a közélet is gyógyul s e buzgóság hasznát látja, és mindjobban kiviláglik majd a gondviselésszerü isteni szeretet terve, miért rendelte ez örök titkot «a világ életéért».

E reményben adjuk reátok, Tisztelendő Testvérek, valamint a gondjaitokra bizott papságra és népre az isteni kegyelemnek és szeretetünknek zálogául apostoli áldásunkat.

Kelt Rómában, Szent Péternél, Május 28-án, Urnapja előestéjén, az Ur 1902., Pápaságunk 25. évében.

Előképes áldozat.

Szent Pál apostol szereti gyakran használni az «épülés» szavát. Igy például azt mondja: a ki prófétál, azaz: az üdv igazságait hirdeti, az emberek épülésére van. Más alkalommal ismét a hivők szivére köti, hogy a hiu tudás fölfuvalkodottá teszi az embert, a szeretet ellenben épülésre szolgál, azért legyen gondunk arra, a mi békeségre és épülésre van. Vallásos értelemben tehát «épülés» annyit jelent, hogy vallásos ismereteinket és az azoktól függő erkölcsi életünket szilárd alapra helyezzük. Mert a ki nem rakja elég mélyre az alapokat, nem is fog szilárd épületet emelni, annál kevésbbé, ha az épületnek magasnak, nagyarányúnak kell lenni. Hogy a szentmiseáldozat magasztos titkát jól fölfoghassuk, szilárd, mélyen nyugvó alapról kell gondoskodnunk. E czélból leghasznosabb lesz, ha visszatekintünk a multba, ha mélyen ásunk, azután sok, hatalmas, bár talán durva követ helyezünk a mélybe, a melyeket különben figyelemre sem méltatnánk, de egy hatalmas épület vagy templom fölépitésénél lényegesek.

Ilyen visszatekintés számba megy, ha az ó-szövetség törvényeit kutatjuk. Ilyen durva alapkövül fog szolgálni az a faragatlan sziklatömb, a mely a szövetség sátrának előcsarnokában áldozati oltárként szerepelt. Azonkivül Mózes második és harmadik könyve, melyben az áldozatok szabályai vannak letéve. Előbbi fejtegetésemben nyilvánvalóvá lett, hogy az ó-szövetség áldozatai nemcsak jelképes (szimbolikus), hanem előképes (tipikus) jellegüek is voltak. Jelképesnek nevezzük az oly dolgot, a mit érzékeinkkel észrevehetünk, de nem önmagában van czélja, hanem azért van, hogy valami láthatatlant, érzékfölött valót jelezzen. Igy az isteni tiszteletnél világos nappal is gyertyákat gyujtunk. Bizonyára nem azért, hogy világitsunk, hanem, hogy a hitet, a lelkiélet világosságát jelképezzük. A tömjént sem azért gyujtották meg az ó-szövetség áldozatainál, hogy az égő áldozatok fojtó füstjét elnyomják, hanem, hogy az Istenhez intézett imádságot és annak jóillatát érzékelhető alakban föltüntessék. Ha most ilyen jelképes dolog egyuttal olyas valamit is jelent, a mi első sorban nem tulajdona és a mi valami jövő dologra vonatkozik, akkor ezen prófétai jellegénél fogva előképpé, tipussá válik. Igy az áldozati állat jelképes értelemben a bűnös ember helyettesitője volt, előképes értelemben pedig arra az igazi Helyettesitőre utalt, a ki még csak eljövendő volt, hogy a világ bűneit magára vegye.

Mivel az ó-szövetség áldozati szertartásaiban ez a két értelem nyilatkozik meg, szent Pál az ó-szövetségi törvényt nemcsak Krisztus eljövetelére való elkészitőnek, nevelőnek nevezte, hanem a jövendő dolgok előre vetett árnyának. A mily bámulatos a mózesi istenitisztelet szerves kiképzése és tökéletessége, a mely a legkisebb részletekben is szoros összefüggésben áll

a kegyelemmel és a természetfölötti igazságokkal, úgy a figyelmes gondolkozó előtt azonnal világos, hogy ezen előképek alatt a jövendő istenországot, Krisztus egyházát kell érteni. Ugyanezen szavakból az is következik, hogy ezen előképeknek ismerete föltétlenül szükséges, hogy a keresztény áldozati szertartások történeti alapját megérthessük. Azért előbb az ó-szövetség áldozati helyét, cselekvényeit és az egyes áldozatokat fogjuk figyelembe venni, hogy azután Ahhoz emeljük tekintetünket, a kiben azoknak értelme és magyarázata rejlik.

A mint a teremtett világot a Szentirás fönséges épületnek nevezi, ép ugy joggal nevezhetjük épületnek az emberiség megváltását is az emberi nemnek uj teremtését. Krisztus azt igérte, hogy anyaszentegyházát Péterre, mint kősziklára fogja épiteni, a mi alatt azonban nem valódi, természetes sziklát értünk. Szent Pál hasonló értelemben a hivők közösségét Isten épületének nevezi, mely egyetlen alapkövön, Krisztuson nyugszik, a kiben az egész épület egységet nyer és Isten szent templomává emelkedik.

Ugyanaz a gondolat nyilvánul a megváltás előkészületi intézményében, az ó-szövetség istenitiszteletének helyében, mely különböző nevet nyert: Isten lakása, Jehova sátra vagy háza. Nem mintha valaha azt hitték volna az emberek, hogy Istennek lakásra szüksége van, hanem, hogy az Isten kinyilatkoztatásának különös helye. Mivel a mózesi istenitisztelet teljesen jelképes intézmény volt, az épités módjának is jelképes értelemmel is kellett birni. A zsidó templom a teremtett világot jelképezte: az előcsarnok a földet, a szentség az eget. Nem közvetlen fizikai kép volt, mint például a hinduknál, a kiknek temploma a világegyetemet kicsinyben tüntette föl, hanem főképen az erkölcsi istenországot jelképezte, a melyben Jehova népe között tartózkodik, akaratát nyilvánitja, vezeti és megszenteli. Ezért ezen templom a zsidó nép vándorlása alatt összerakható vándorsátor alakot kapott és csak midőn Izrael állandó lakóhelyet nyert, alakult át a szövetségsátra épitett templommá a Sion hegyén.

A külső és legnagyobb helyiség az előcsarnok volt, a hol az égő áldozatok oltára és a mosdásra szánt medencze állott; itt áldozták föl a véres állati áldozatokat. A második, belső helyiségben, a szentélyben, már nem mutattak be engesztelő áldozatokat; magasabb értelemben jelképesen azon nép lelki hajléka volt, a mely bűneitől már megtisztult és Jehovával egyesülve, a hit fényében, imádságban és jócselekedetekben hódol Urának. Erre vonatkoztak a szentélyben elhelyezett szent tárgyak, melyeknek jelképes értelme iránt semmi kétség sem forog fönn, mert a Szentirás más helyen világosan megmagyarázza. A szentélyben állt az arany illatoltár, melyen jóillatu szereket égettek; mellette a hétkaru ezüstgyertyatartó, melynek mécsei sohasem aludtak ki, végül az aranyasztal, a melyen tizenkét, tömjénnel meghintett kovásztalan kenyér volt elhelyezve, melyeket hetenkint ujakkal váltottak föl. A tizenkét kenyér a zsidó nép tizenkét törzsét jelentette. E kenyereket színkenyereknek nevezték, nem mintha a pogányok véleménye szerint Istennek szánt eledel vagy áldozat lett volna, vagy mintha az isteni gondviselést jelezték volna, hanem mert előképesen arra a fensőbb táplálékra utaltak, mely Jehova látását, Isten szivének szemlélését, tehát az élet teljességét eszközli. Ezen fölszerelést a nép nem láthatta, a szentély titokzatossága elrejtette szemei elől; a kenyereket pedig csak a papoknak volt szabad megenniök, mert fensőbb, jövendő javaknak előképei voltak.

Ezen szentélytől egy függöny választotta el a legbensőbb helyiséget, a szentek szentjét, Jehova kinyilatkoztatása számára föntartott helyet. Ebben állt a szövetség szekrénye, benne a tizparancsolat két kőtáblája, mely a kinyilatkoztatott erkölcsi törvények összfoglalata, Izrael szövetségének okmánya, önnállásának és létének alapja volt. A szövetség szekrényének fedelén két kiterjesztett szárnyu kerub térdelt. A mennyiben az a hely volt, a hol Jehova, a zsidó nép ura és királya, akaratát nyilvánitotta, képletesen Isten trónja volt, a ki a kerubok szárnyain trónolt és igy az a gondolat jutott kifejezésre, hogy a kerubokban, mint legtökéletesebb teremtményekben, az egész teremtett világ meghódol Jehova előtt, a ki végtelenségében minden teremtett dolgot felülmul és attól lényegesen különbözik.

Jehovának ezen trónja kiválóan a kegyelem vagy a kiengesztelő jóság trónjának neveztetett, mert a bűnnek eltörlése Isten mindenhatóságának és szentségének műve, a ki a meggyógyitható beteget nem hagyja magára: «én magam vagyok az, a ki a bűnt eltörlöm önmagam miatt». (Izai. 43, 25.) A megváltó és ujjáteremtő Istennek ezen trónja nem azért volt közvetlenül a törvényt magába foglaló szekrény fölé helyezve, mintha jelképesen a bűn befödését jelentette volna. Nem az a gondolat jut itt kifejezésre, mintha az áthágókat bevádló törvényt és a megérdemelt büntetést Isten kegyelme mintegy betakarná és igy eltörölné. Ezen elhelyezésnek czélja volt megmutatni, hogy a megszentelés egyedül a törvénynyel való egybehangzáson nyughatik. Jelentette azt, hogy a megszentelés a bűnbocsánattól és az isteni kegyelemtől függ. A legelső és legnagyobb helyiség, az előcsarnok, felül nyitva volt és a nap látta el világossággal; a szentélyben a hétkaru gyertyatartó árasztott fényt; a szentek szentjében pedig titokzatos homály uralkodott, mivel Isten a megközelithetetlen fényben lakik és halandó ember nem láthatja. Néha Jehova dicsősége, a tűzoszlop nyugodott a szövetségszekrényen, de csak kivételesen. Az előcsarnokban a mosdómedenczén kivül az égő áldozatok oltára állott. Földből készült, mivel a halandó, bűnös és kiengesztelésre szoruló emberiséget jelentette. Az oltár négy sarkából szarvak nyultak ki, a melyek a régiek fölfogása szerint az istenség teljhatalmát és áldásban való bőkezüségét jelezték, azért az áldozati vért ezen szarvakra hintették.

(Folyt. köv.) *Fieber Henrik.*

GYÓNÁSKOR

Isten, kinek egy szemsugára
Ezer napot homályba ejt,
Tekints a por siró fiára,
Ki bánja, mit a multja rejt.

Isten, kinek örök hatalmát
Csodálva nézik századok,
Idő mulásnak sohsem ad át,
Szined elébe roskadok.

Isten, kinek szentsége mellett
Pirul a szüzi angyalarcz,
Szemem kaczér hivságot megvet,
Tilalmat int a lelki harcz.

Isten, kinek szelid kegyelme
Bűnös világokat ölel,
Feléd eseng a téves elme,
Feléd zokog a tört kebel.

Isten kinek csodás tudása
Titkok fátylán is áttekint,
S jövőmet is jelennek látja,
Fogadj fiadnak el megint.

Isten, kit a szeráfi ének
Magasztal, áld szünetlenül,
Én is dicséretednek élek,
Szivem is érted ég, hevül.

Isten, ki jó vagy véghetetlen,
Te testet öltött irgalom,
Kegyes biró Te lész a lelken,
Ha majd a földet itt hagyom.

Isten, ki megbocsátod vétkem,
Mely ellened merészkedett,
Te vagy a legszentebb, ugy érzem,
Az ég alatt, a föld felett!

Szepessy László.

Csoda az Oltáriszentség előtt.

A tizenháromesztendős *Clery Anna* 1855-ben Metz városában, a Jézus szent Szive zárdában volt növendék. Nem rég érkezett vissza Afrikából, hol édes atyja az algiri törvényszéknél 1871-ig mint ügyész volt alkalmazva. De a forró éghajlat feleségének, Clery urnőnek, megártott és igy kényszeritve volt egy időre Metzbe visszatérni, hova őt két leánya is elkisérte; az idősebbik azóta apácza is lett. Fiai egy nimesi nevelőintézetben voltak elhelyezve, mindkettő később az ügyvédi pályára lépett.

A fiatal Annát édes anyja betegsége igen aggasztotta. Sokszor és buzgón imádkozott fölgyógyulásáért és többször kérte az Istent, engedje meg, hogy inkább ő legyen beteg, édes anyját pedig gyógyitsa meg.

Midőn Anna a zárdába jött, bár gyengének látszott, egészséges volt s rendkivül eleven és mozgékony. De ez lassankint megváltozott s igen hamar elfáradt. Az orvos rendelete szerint ápolták itt és anyja nem félt valami nagyobb bajtól. De a főnöknő, mivel a leány folyton gyengébb lett, nyugtalankodott és tanácsosnak látta őt családjához visszaküldeni.

Anna tehát 1855-ben nagycsütörtökön visszatért anyjához. Ettől fogva pedig napról-napra nehezebbre esett neki a járás, azonkivül gyomra nem türte a táplálékot, sőt ebéd után gyakran el is ájult. Fehérvasárnapon a szentmise után a szent áldozáshoz járult, akkor is rosszul lett és nagy lázba esett. Ezen időtől fogva szenvedései szüntelenül tartottak kilencz éven át és csak később szüntek meg csodálatos módon.

Az orvos falusi levegőre küldte a beteget, elvitték tehát Clappevillebe nagyatyjához. A jólelkü nagyatya vigyázott, hogy az orvos rendeletei pontosan be legyenek tartva, hosszu utakra bátoritotta a gyenge leányt, de azok még jobban fárasztották és javulását nem mozditották elő. A láz is fokozódott, hideglelése is volt s a nagy mértékben használt chinin más bajokat is idézett elő a szegény leánynál; hangja elhalt, tagjai megmerevedtek és mindenki azon csodálkozott, hogy még birja a szegény beteg.

De Anna végre jobban lett, azonban a nagy betegség nyomai visszamaradtak. A szegény leány lábai megbénultak s a fejét nem birta egyenesen tartani. Mindenfélét rendeltek neki, a leghiresebb orvosokhoz elvitték, de mind hiába volt. Végre az orvosok gyógyithatatlannak nyilvánitották a betegséget. Strassburg egyik leghiresebb orvosa azt mondotta a szegény anyának: «Leánya örökké béna és nyomorult marad. Minden gyógyszerből kifogytunk már. Ne is orvosoltassa és ne is kinozza többé őt a sokféle gyógyszerrel; ne keseritse el ezzel is életét!»

Clery urnő e szavak hallatára visszatért Metzbe s többé nem orvosoltatta leányát. Ezen időtől, tudniillik 1859 közepe tájától fogva, Anna nem látott többé orvost és csak édes anyja ápolásában részesült. De a szegény leány szenvedései csak gyarapodtak, nem tudott táplálkozni és napról-napra gyengébb lett. Irtózatos fejfájásai voltak, melyek minden héten megismétlődtek és erejét emésztették; nem mehetett az ágytól a pamlagig nagy fájdalmak nélkül; olykor-olykor szemei vérvörösek lettek és arczkifejezése kimondhatlan kínt árult el. Némelykor attól félt szegény, hogy a bénaság karjaira is kiterjeszkedik és az egyetlen szórakozástól is megfosztja, melyet a kézimunka nyujtott neki. A szegény leány jövője vajmi szomorunak igérkezett. De az isteni kegyelem már közel volt!

Anna Isten szent akaratába teljesen belenyugodott és a nagy megpróbáltatások daczára igazi jámborság és imádságban talált vigaszt. Erősen hitte, hogy Isten őt csodálatosan meggyógyithatja, de nem merte remélni, hogy ily nagy kegyelemben lesz része.

Az ifju leány ritka ájtatossággal viseltetett a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt. Évek óta minden héten részesitették a szent áldozásban és ilyenkor legsulyosabb bajaiban is boldognak érezte magát. Csak azért óhajtott meggyógyulni, hogy maga mehessen templomba s többször áldozhasson. Midőn néhány perczig dolgozni birt, tüstént virágokat készitett az

urnapi oltárok diszitésére vagy oltárteritőket himzett. De talán soha nem dolgozott annyi örömmel és buzgósággal, mint midőn szent Márton-templomában készültek az örökimádást meghonositani. Könyörgött, engedjék meg, hogy ő készithesse a fehér rózsákat, melyekkel az oltárt és a tabernaculumot szokták készíteni; el is készitett száz darab rózsát. «Munka közben sok vigaszt nyertem — ismétlé azóta többször — s az a gondolatom támadt, hogy az Oltáriszentség meg fog gyógyitani».

Azelőtt még lehetséges volt a szegény beteget, daczára nagy szenvedéseinek, melyeket türelmesen viselt, kétszer egy évben a templomba vinni, különösen Urnapkor vagy szentségimádaskor, a szentségi Jézus imádására, de az utóbbi időben ez már teljesen lehetetlen volt. De Anna most elhatározta magában, hogy ő leviteti magát a templomba.

Szent Márton-templomában az örökimádást junius 12.-én, 13.-án és 14.-én tartották. A két elsőn lehetetlen volt a beteget kimozditani ágyából, annyira fájt a feje s mihelyt megérintették, minden tagja.

Harmadik napon is sokat szenvedett, alig lehetett egy egyszerü ruhába öltöztetni, de ő kivánta, mert az Ur házában tisztességesen akart megjelenni. Valami sejtelemtől hajtatva, czipőt is csináltatott magának, pedig már évek óta nem volt rá szüksége.

Szerdán, junius 14-én, reggel Anna magához vette a szent áldozást. Délben templomba készült mindazokkal együtt, kik azon városrészből oda indultak; szobaleánya karon vitte a huszonhárom éves leányt. Igy értek a templomba. Édes anyja és Coetlosquet kisasszony, kik a beteget elkisérték, mellette térdeltek, hogy a kiváncsiak tekintete elől elfedjék. Igy térdeltek ott buzgó imába merülve. Senkisem sejtette, mily csodálatos esemény készülődik a templomban.

Anna nagyon fáradt volt. Mikor egy kissé magához tért, csendesen imádta az Oltáriszentséget. Reá tekintett a szentségi Jézusra és mint szent áldozáskor, ekkép imádkozott: «Uram, ha ugy akarod, meggyógyithatsz engemet». E pillanatban oly heves fájdalmat érzett minden tagjában, hogy alig birta a kiáltást visszafojtani. Kérte az Istent, adjon neki erőt, hogy csendben maradhasson és igy imádkozott: «Uram, adj erőt, adj kitartást!» A mi azután közte és a Mindenható között történt, azt nem lehet elmondani. Egyszerre eltelt erős hittel és érezte, hogy meg fog gyógyulni. Le akart térdelni, a szobaleány visszatartotta. «Kisasszony, hisz el fog esni» — mondta ijedten, de Anna térdre borult és elkiáltotta magát: «Imádkozzatok! Én meggyógyulok!»

A meglepetés e szavakra óriási volt. Mindenki zokog és imádkozik; Clery urnő nem tud mit cselekedni. Izgatottan, megrémülve, félve és remélve engedte leányát fölkelni és elvezette a templomból. De nem akart szemének hinni, midőn látta Annát járni. Végre a kertbe értek, melyet az imént egész más körülmények között hagytak el. A szegény anya még nem birta fölfogni a nagy szerencsét és meggyőződést akart szerezni; megnézte tehát beteg gyermekének térdeit és ime a daganatok eltüntek!

Annának első óhaja volt, hogy a templomba visszamehessen; sokáig térdelt az Oltáriszentség előtt a nélkül, hogy elfáradt volna és forró imában hálálkodott a nagy kegyelemért. A lelkész értesülvén a történtekről, elment a kertbe, hol Anna elmondta neki a csodát; tudott járni, térdelni, lábait kiegyenesiteni és fejét egyenesen tartani. Egyszóval: Anna meggyógyult. Isten műve tökéletes volt!

Minden baj elmult, sőt a gyengeséget, mely a nagy betegségeket követni szokta, nem érezte többé. Másnap, Urnap ünnepén, a hálaadó szentmisénél a többi hivekkel együtt nyilvánosan áldozott kilencz év óta első izben.

Később a nagymisére is elment és a délutáni istentiszteletre.

Három nap mulva pedig, fölgyógyulása utáni vasárnapon, mely napon Franczia országban az Urnapot tartják, Anna már hét órán át imádkozott az Oltáriszentség előtt. Figyelmeztették, hogy ez vakmerőség tőle és könnyen megárthat, de ő biztositotta övéit, hogy nem, sőt életerejét gyarapodni érzi, midőn az Ur lábainál térdel.

A metzi plébániákban vasárnap tartották az urnapi körmenetet. Anna első lépéseit nyilt utczán az Ur diadalmenetének akarta szentelni. Azért semmi más látogatást nem tett, csak a templomba járt a kerten keresztül. S kivánsága beteljesedett.

Mindenki láthatta Annát, ki oly sokáig béna és ágyban fekvő beteg volt, a többi fiatal leánynyal együtt a körmeneten, szűz Mária zászlója mögött végigkisérte a kétórás körmenetet s még annyira sem fáradt el, mint egészséges társnői.

A metzi plébános irta le e csodát és végül igy ir: «Junius 14-ike óta a mai napig Annának semmi baja sincsen; rendesen tud táplálkozni, járni, kocsizni, vasuton utazni. Fejfájása megszünt, szeme vörössége egészen elmult, fejét egyenesen tartja, lábai pedig erősek, egyenesek. Mindjárt az első napokban a fiatal leány elég erőt érzett arra, hogy magát kiszolgálja és mosolyogva mondá: «Ugy érzem magamat, mint az evangéliumbeli béna ember, midőn azt mondotta neki az Ur Jézus: «Kelj föl, vedd ágyadat és menj!» nekem is van annyi erőm, hogy könnyü módon megvethetem saját ágyamat».

Clery kisasszony csodálatos fölgyógyulásának hire messze vidékre elterjedt. Mindenki csak erről beszélt. A kik Annát ismerték és betegsége alatt meglátogatták, könyeztek, midőn látták a szerencsés változást, melyen átesett és Istent dicsérték és magasztalták. Különösen az orvos, ki oly sokáig kezelte, sietett látogatására. Isten mindenhatósága győzött a tudo-

mány fölött. Midőn Clery kisasszony eléje ment, kezet fogott vele és azt mondotta: «A nagy Isten erősebb volt, mint mi, emberek!»

«Áldassék vég nélkül és dicsőittessék
A legfölségesebb Oltáriszentség!» Z.

Hiven megőrzött első áldozási kép.

Hillay Gábor nyugalmazott őrnagy urral gyakran találkoztunk a bátorkői plébánián. Az öreg ur példaképe volt a derék katonának. Az olaszországi csataterek meséket beszélhetnének vitézségéről, hidegvéréről, valamint a katonái iránti gondos atyai szeretetéről is. De a mily jeles katona volt az öreg, a mily odaadással szolgálta királyát, ép oly hűséggel viseltetett a királyok királya, Jézus Krisztus iránt. A mily pontos volt hivatali kötelességei teljesitésében, oly figyelemmel teljesitette egyháza parancsait. Valóban szerető, hű gyermeke volt az anyaszentegyháznak.

Kedves vonása volt a harczedzett katonának az a gyöngédség, melylyel első szent áldozására emlékezett vissza. Ebédlőjében, hol gyakran látta magánál vendégül a falu plébánosát és vezetőit, feszület függött s annak két oldalán képkeretben őrnagyi diplomája s *első áldozási emléke* volt elhelyezve. E két képre gyakran hitta föl az öreg ur vendégei figyelmét.

«E diploma — szokta volt őrnagyi kinevező oklevelére mutatva mondani — bizonyitéka, hogy uralkodómhoz hű voltam. Ez áldozási emlék pedig Uramhoz, Istenemhez való hűségem záloga. E kopott, füstös, foltos képecskét mindenüvé magammal vittem. Keblemen pihent, mikor a csatatéren az ellenséggel szemben állottam s belőle bátorságot meritettem. Ott volt velem a kaszárnyában, a sátorban és figyelmeztetett kötelességeimre. Gyakran támadtak rám heves kisértések, a rossz indulatok csábitottak s nem egyszer forogtam veszélyben, hogy elbukom. Ilyenkor szivemre szoritottam kezemet, a hol a drága képet őriztem, mely életem legboldogabb, legszentebb napjára emlékeztetett. A kisértések megszűntek, jámbor elhatározások léptek helyükbe. Szóval: ez volt az én pánczélom, ez uti levelem, melylyel bizton haladtam az örökkévaló boldogság felé.»

A derék katona halálos ágyán sem feledkezett meg az első áldozási képről. Utolsó kivánsága az volt, hogy vele adják sirjába s szivére helyezzék, mint e földön hitének s tulvilági reményének bizonyitékát. *B.*

A Mária-Reparatrix örökimádási apáczarend szervezete.

A társulat szabályai és kormányzata.

Az apáczák ruházata.

E társulat teljesen átveszi szent Ignácz szabályait s csak az isteni kiengesztelés művére s a női zárda követelményeire van tekintettel. Tehát egynémely apró eltérés kivételével a Mária-Reparatrix-társulat szervezete és kormányzata azonos a Jézus-társaság szervezetével és kormányzatával. Szervezetének könyve az alapszabályokon kivül magyarázó jegyzeteket is tartalmaz s ezekben nem egy helyen szent Ignácz jegyzetei ismerhetők fel.

Ő szentsége IX. Pius pápának 1864. évben kelt engedélye s a későbbi, 1869 és 1873-ban nyert elismerő és dicsérő iratok után a Mária-Reparatrix-tarsulat alapszabályait XIII. Leó pápa hagyta helyben 1883 április 13.-án. A rend természetesen minden tekintetben a szentszék hatalma alatt áll. Különböző helyen levő házai a kánoni törvények értelmében az illető megyés püspökök alá vannak rendelve.

A társulatot egy generalis főnöknő kormányozza, a kit a generalis assistensekből, a provincialisokból és a házak főnöknőiből álló tanács választ.

A Szentatya elrendelte, hogy a tiszteletreméltó alapitónő a generalis főnöknőséget haláláig viselje, de mindazok, a kik őt e hivatalban követik, csupán tizenkét évre választhatók. Ha azonban a tizenkét év leteltével ismét megválasztanák őket, e választást jóváhagyás végett a szentszék elé kell terjeszteni.

A generalis főnöknőnek Róma a rendes székhelye; assistensei tanácsának meghallgatása után kinevezi a provincialis és localis főnöknőket. A társulat e szervezet következtében a választás terheitől meg van kimélve.

Minden provincialis főnöknő köteles a kerületéhez tartozó rendházakat évenként egyszer meglátogatni, a mit a generalis főnöknő is gyakran teljesit. Igy áll fönn a társulatban a szellem, a nézetek, a cselekedetek és az Üdvözitő szeretetének egyöntetüsége.

E szeretet a bölcs és jóságos alapitónő által hozott törvények alapgondolata. 1860 szept. 16.-án Maria de Jesu egy körlevelet küldött szét «Utasitások a főnöknők számára» czimmel; már csupán e lapokból is kitünik, ha ugyan ezt bizonyitani kell, mily véghetetlen bölcseséget, gyöngéd szivet és nagy tapasztalatot szerzett Mária anya attól, a kit ő Mesterének és Urának nevezett. Idézzünk legalább néhány sort e körlevélből.

«Sohse felejtsék el a kormányzás fő elvét, hogy a hatalom ereje a gyöngédség s őrizkedjenek attól, hogy hatalmuk másokban félelmet gerjeszszen.» Hatalmukat mindig jóságosan, de erélylyel, minden gyöngeségtől

menten gyakorolják s Jézus példája szerint legyenek könyörületes szivüek és bocsássanak meg mindenkinek.»

Igen, Jézus példája szerint, a ki segiti, bátoritja a gyöngét s megbocsát neki, mert különben itéleteinket könnyen elhamarkodhatnánk.

«A főnöknőnek kötelessége a vezetés, de még inkább kötelessége a támogatás, a könnyités, a meghallgatás, a tanácsadás, a boldog nyugalom terjesztése s az Istenbe vetett erős bizalomnak felköltése. Ezért mindig uralkodjék magán, küzdje le érzelmeit, benyomásait, fontolja meg jól minden szavát és a mennyire csak lehetséges, óvakodjék attól, hogy hirtelen haragot áruljon el.»

Van ez Utasitásokban még sok elv, a mely valóban méltó arra, hogy fölötte elmélkedjünk.

«A hatalom legszokásosabb hibája, főkép a nőknél, hogy elhirtelenkedve gyakorolják.»

«Ha valakinek szemrehányást akar tenni, sohase tegye azt az első fölhevülésben.»

«Ne legyen tulságosan aggodalmas, mert elzárja a sziveket.»

«Legyen teljesen azé, a kivel beszél; értse meg annak gondolatait, küzdelmeit, fájdalmait és szenvedéseit; szóval: élje magát bele egészen az ő érzelmeibe.»

«Legyen szilárd, határozott, jóságos és igazságos; beszéljen magáról mentül kevesebbet.»

«Ha betegjei vannak, ápolja és ápoltassa őket valóságos anyai gyöngédséggel.»

***

A Mária-Reparatrix-társulat tagjai:

1. A kartestvérek, a kiket *anyáknak* neveznek.
2. Ezek társnői és segédei a *nővérek.*

Az elsők a legméltóságosabb Oltáriszentség imádásával, a templomban elmondandó zsolozsmákkal s a kegyes művek gyakorlásával vannak megbizva.

A nővérek összekötik az imádságot a munkával; tőlük különösen megkivánják a kötelességük teljesitéséhez szükséges testi erőt. Őket is elküldik, ugy, mint az anyákat, a távoleső missiókba.

Mindenki, a ki a társulatba fölvételre jelentkezik, először is a társulat valamely házában nyolcznapi lelkigyakorlatot tartozik végezni a végből, hogy Isten hivását jobban megértse s az apácza életre való hivatottságát tanulmányozza.

Az ujonczidőt néhány havi jelöltség előzi meg.

Az ujonczidő két évig tart s azon a napon kezdődik, a melyen a novicia először ölti magára az apáczaruhát.

Maria de Jesu anya, a Maria-Reparatrix apáczák öltözetében.

E két év leteltével a novicia leteszi a szegénység, a szüzesség és az engedelmesség fogadalmát.

A következő öt évben az uj apáczák minden hat hónapban ismétlik e hármas fogadalmat, a mely körülmény azonban az első fogadalmon egyáltalában nem változtat semmit, mert már az lekötötte őket egész életükre.

Öt év mulva, miután már egy harmadik próbaidőn is tulestek, mely alatt harmincznapi lelkigyakorlat értetendő, ismét és ezuttal utóljára teszik le a fogadalmat. Ez már ünnepélyes szertartással történik, ekkor kapják meg a töviskoszorut és a jegygyürüt.[1]

Bár törvényeik nem nagyon szigoruak, a rend tagjai mégis elzárkózva élnek.

A külső látogatókat rácstalan szobában, a portásnő felügyelete mellett fogadják el.

A templom chorusa rácscsal van elzárva s ez a rács csupán a megyés püspök előtt vagy valamelyik apácza halála alkalmával nyilik meg, mert ezen keresztül viszik ki az elhunyt apácza holttestét.

A társulat szabályai nem állapitják ugyan meg a testi vezeklések nemét, de miután a kiengesztelés eszméje a testi kínokat megköveteli, azért ki-ki a maga gyóntatója és beleegyezésével azokat a vezekléseket választja, a melyekre őt testi ereje és az isteni kegyelem képesiti.

Nem szándékunk a társulat szervezetének és szabályainak részleteit tárgyalni, különben is az egésznek az alapeszméje a jóságos Szűzanya követése és az ő segitsége és közbenjárása által Istennek kiengesztelése.

E követés bizonyitékául a Reparatrix-apáczák a boldogságos Szűz szineit viselik, nagyon egyszerü, igénytelen fehér és kék gyapjuruhát.

1856 vége felé Mária anya legelső társai azon gondolkoztak, vajjon ujonnan keletkező rendjük számára minő ruhát válaszszanak? Az alapitónő minden habozás nélkül, azonnal kijelentette, hogy a ruha fehér lesz, a skapuláré pedig kék. Nagyon ragaszkodott e két szinhez, főkép a kék skapuláréhoz s ezt gyakran is emlitette; azt azonban elhallgatta leányai előtt, hogy ez minő természetfölötti módon adatott értésére. Jegyzetei, melyben az 1855-iki lelkigyakorlatait irja le, világot vetnek erre is. «Egy alkalommal — irja — buzgón imádkoztam jó anyámhoz, a boldogságos Szűzhöz s kértem őt, adná értésemre, hogy jövendőbeli társulatom leányaival minő ruhát viseltessek. És ime megjelent előttem forrón szeretett Szűzanyám sok nő kiséretében, a kiknek arczáról tisztaság, szeretet és boldogság sugárzott felém. A kiséret száma folyton szaporodott, a hosszu sornak be sem lehetett látni a végét. A szeplőtelen Szűzanya ekkor igy szólalt meg: «Ne keresdd a sor végét, ugy is hasztalan; sokkal messzebbre nyulik az, semhogy gyarló szemeiddel végére birnál látni». Azután maga mellé szólitá egyik leányát, a ki vakitó fehér ruhát viselt, sajátkezüleg tett rá egy kék skapulárét és ezzel befejezte azt a ruhát, melyet mi most viselünk; azért nem változtathatok én rajta semmit.»

[1] A jegygyürü háromféle érczből van összetéve: aranyból, ezüstből és vasból. Az aranyba a Jézus szent neve, az ezüstbe Máriáé s a vasba ancilla szó van bevésve.

Nem lesz érdektelen megemlitenünk azt a különösen érdekes és meglepő véletlent, hogy épen 1858-ban, midőn Maria de Jesu és első társai fogadalmukat letették, jelent meg a boldogságos Szűz a lourdesi sziklákon fehér ruhában kék övvel. Nem mutatta-e meg ezzel is szűz Mária, hogy ez az öltözet kiválóan kedves neki?

«Az alapitónő — irja egyik társa — azt óhajtotta, hogy a templomi szertartások alkalmával különálló, hosszu uszályt is viseljünk s ezzel is megtiszteljük égi királyunkat, a mi Urunk Jézus Krisztust. Ez az uszály és chorusi fátyol eredete.»

Végre a Reparatrix-apáczák a Szűzanya követése és az isteni kiengesztelés emlékeztető és látható jeléül, mellükön kettős jelképpel ellátott szivet viselnek. A külső lapja Jézus Szive, ezzel a fölirással: «Ignem veni mittere in terram et quid volo nisi ut accendatur?» A mellső szűz Mária szive e szavakkal: «Dilectus meus mihi et ego illi, qui pascitur inter lilia». Az első fölirás szent Lukács evangéliuma XII. részének 49. verse, a mely szent Ignácz miséjében is bennfoglaltatik. Mária anya kedvencz mondása volt és épen ezért azt kivánta, hogy társulatának is ez legyen jelmondata.

Az isteni szív eme fölkiáltása a munkás buzgalom, a hevülő szeretet és a bátor önfeláldozás szavai, ezek tükrözik vissza a Mária-Reparatrix-társulat czélját és szellemét. *F.*

Habsburgi Rudolf.

A jelen czikkhez tartozó kép az innsbrucki Jézus szent Szive templomának főbejárata fölött levő remek szobrászati mű után készült és azon jelenetet ábrázolja, midőn *Rudolf*, Habsburg várának nemes ura, a mostani magyar királyi családunknak őse, paripáját fölajánlja a papnak, a ki a legméltóságosabb Oltáriszentséget gyalog viszi utravalónak egy beteg számára.

Az eset igy történt:

Rudolf utban volt egy szentség hirében álló apáczához, hogy magát annak imáiba ajánlja. Ekkor történt, hogy utjában egy előrehaladott koru pappal találkozott, a ki a legméltóságosabb Oltáriszentséget gyalog egy haldokló beteghez vitte. Épen egy bővizü patakhoz ért a pap, a mikor Rudolf lován hozzá ért.

Azonnal leszállott lováról, oda vezette a vizen átkelni készülő paphoz és kérve-kérte, hogy üljön fel arra.

Maga a jámbor gróf pedig kantárszárnál fogva vezette a lovat egész a beteg lakásáig.

A házhoz érve, kivül térdenállva várakozék, mig a pap a vallás vigaszában részesitette a haldoklót, aztán ismét lakására visszakisérte a papot.

A pap hálaszavak között akarta a gróf rendelkezésére bocsájtani a paripát, de az nem akarta többé azt visszafogadni, mondván, hogy ő nem méltó rá, hogy arra a lóra üljön, a mely az ő Urát, Üdvözitőjét hordozta.

Ezzel a gróf bucsut véve, gyalog folytatta utját a zárdáig, a hová indult. A szentéletü apácza mennyei sugallat folytán a következő szavakkal fogadta:

«Azon szolgálatodért, melyet Üdvözitődnek és az ő szolgájának csak az imént tettél, az Isten téged és utódaidat bőven meg fogja jutalmazni. Hogy szavaim igazságáról meggyőzzelek, vigyázz az időt jelző kilenczedik számra».

A gróf várta a kilenczedik napot, figyelt a kilenczedik hétre hónapra, de semmi nevezetes nem adta elő magát. — Rudolf évek mulva teljesen elfeledte az apácza jóslatát. Kilenczedik évre, vagyis az 1273. év szeptember hó 30.-án mégis történt valami. Ekkor választották meg Rudolfot a Frankfurtban egybegyült választófejedelmek *római császárrá*. Ez a habsburgi Rudolf volt őse a mi szeretett királyunknak, a ki, valamint a királyi ház összes tagjai, mindenkor kiváló áhitatot tanusitottak a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt. Az ősz király rendesen részt vesz az Urnapi körmeneten, Bécs utczáin; ha a legméltóságosabb Oltáriszentséget vivő pappal találkozik, megállitja kocsiját, kiszáll és térdenállva imádja a szentségi Jézust.

(Reménységünk.)

Habsburgi Rudolf kéri a papot, hogy üljön fel lovára.

VEGYESEK

Szentségi torony.

Mazava del Vallo nevü sziciliai városban van egy Jézus szent Szive tiszteletére épült templom, melynek sugár tornya az egész város fölött uralkodik, tehát mindenünnen látható. A torony teteje nem olyan, mint más tornyok fedele lenni szokott, fából, érczből való; a torony átlátszó üvegkupolában végződik. Az üvegtető alatt van egy diszes oltár és rajta állandó imádás végett a *legméltóságosabb Oltáriszentség*. Oh, mily szép gondolat! A város lakói mindig láthatják a szentségi Jézust; bárhol vannak is, mindenütt imádhatják a legméltóságosabb Oltáriszentséget.

Lelki reczept.

Érdekes orvosi rendeletet közöl az amerikai magyaroknak «*Magyarok Vasárnapja*» czimü lapja: Hogy testedet és lelkedet jó egészségben megtartsad, végy adagot: 1. A hit gyökereiből. 2. A reményzöld leveleiből. 3. A szeretet rózsáiból. 4. A bűnbánat tömjénéből. 5. Az önmegtagadás mirrhájából. 6. Végre a kereszt fájából. Mindezt vegyitsd még az Isten szent akaratján való megnyugvás balzsamával és tedd az áhitat edényébe s öntsd le a szent vidámság borával és a szent mértékletesség vizével, azután állitsd ezt az edényt közel az Ur Jézusnak szeretettől lángoló Szivéhez, hogy az egész fölforrjon; erre aztán tedd az elmélkedés hüvös helyére és fedd be a szent hallgatás fedelével. Ebből a drága orvosságból végy be minden reggel és este egy findzsával és én kezeskedem róla, hogy testi-lelki épségedet visszanyered és teljes épségben megőrzöd, a mit szivemből kivánok és az Ur Jézus szentséges Szivétől kérek.

Oltáregyesületi ügyek.

1. **A pápai körlevél s az oltáregyesületek.** Az «Örökimádás» jelen számában befejeztük a pápai körlevél forditásának közlését. Ez alkalomból el nem mulaszthatjuk figyelmeztetni az oltáregyesületek vezetőit, hogy a szentséges Atya eucharisticus gondoskodásának e művét kötelességüknek ismerjék minél szélesebb körben ismertetni. Főkép a havi összejövetelek, a választmányi és a terjesztőnők ülései alkalmasak arra, hogy az igazgatók a körlevelet fölolvassák, sok szép részletét elemezzék és magyarázzák. Legyen a Szentatya buzgó lelkének e megnyilvánulása egy bő forrás, melyből a szentségi tisztelet és áhitat hatalmas lendületet és erősödést nyerjen. Igy fog megvalósulni a nagy pápa reménye, hogy e lelkes buzditása alkonyodó életének legmaradandóbb műve.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1902 jan. hóban befolyt dijak:

Özv. Rátzky Jánosné 10 k, özv. Taváry Józsefné 6 k, Retter Gyuláné 2 k, Lafrankó Erzsike 4 k, Sigl Sarolta 4 k, Hummer Nándorné 2 k, Garsa Lászlóné 10 k, Turner István 2 k, Vogt Lukács Gizella 1 k, Turnek Teréz 1 k, Kremmer Antalné 2 k, Szalay Malvin 4 k, Zachradkó Ferenczné 1 k, Prém Adrienne 2 k, özv. Lőrinczné Lonkay Iphigen 2 k, Prém Irén 2 k, özv. Bernhardt Antalné 4 k, Butean Ilona 2 k, Pichler Jánosné 1 k, Lipinski Károly 2 k, Pálfi Mária 2 k, özv. Ruditcs Jánosné 24 f, özv. Keczéry Ödönné 5 k, Boellein Melissa 2 k, Bubrik Károlyné 4 k, ft. Pehám Vincze plébános ur a salamonfalvi hivek részéről 4 k 60 f, özv. Szervinszky Anna 2 k, Maczvinski Zsuzsanna 24 f, Truzsits Erzsébet 1 k, Rossmanné Erzsébet 1 k, Boellein Irén 2 k.

1902 junius és julius hóban befolyt dijak.

Szabó Mária 1 k, özv. Herich Károlyné 10 k, Siposné Kovács Borbála 1 k 20 f, Czolniger Margit 1 k, Sebestyén Julia 1 k, Pirk Rozina 4 k, Fischer Julia 2 k, ft. Leukanich Viktor gör.-kath. lelkész ur utján a zavadkai tagoktól 8 k 48 f, Mikosics Ilona 60 f, Gillesberger Frigyes 2 k, Gillesberger Teréz 2 k, ifj. Gillesberger Frigyes 50 f, Hegyi Károly 50 f, Hegyi József 1 k, Hegyi Béla 50 f, Benza Mária 1 k, a beszterczebányai tagok ft. Gröne Lajos ur utján 50 k, Digler Antalné 2 k, Komora Johanna 2 k, Pirk Rozina 20 f, Kösztler Pulcheria 2 k, ft. dr. Tóth József ur által Szent-Elekről 100 k, Szombathely 6 k, Pálfy Mária 2 k, Fogolyán Anna Szepsi-Szent-György 2 k, Bozóky Bonaventura 2 k, Bozóky Bonaventuráné 2 k, a közp. papnevelő-intézetből t. Skrábik András ur által 30 k, Kellner Jánosné 10 k, Láng Istvánné 2 k, Gaiz Mária 60 f, Gröschler Györgyné 60 f, Gruber Mária 40 f, Delli Emilia 40 f, Méry Erzsébet 60 f, Burcsák Andrásné 40 f, Speidler Irma 2 k, Nosza Franczisska 1 k, Tóth Terézia 1 k, Türk Emilné 4 k, Wieser Katalin 2 k, Obendorfer Luiza 2 k, Pfiffer Chrisztina 1 k, Zalay Zsuzsanna 1 k, Murányi Nándorné 4 k, Dont Károlyné 2 k, Salvini Teréz 4 k, Kodelka Anna 1 k, Miskolczi Ilona, 2 k, Krett Marczella 1 k, Büchelmayer Albert 1 k, Lanbocher Ernő 4 k, Beck Anna 4 k, Czentner Franczisska 6 k, özv. Szabó Mihályné 2 k, Staff Mária 20 f, Szabó Mária 1 k, Tabódy Józsefné 4 k, Hrabovszky Natália 2 k, Glocker Emma 3 k, Glosker Mária 3 k, Pfanzelt János 5 k, Benedek Samuné 2 k, Christian Antalné 3 k, Gratczer Béla 2 k, Gratczer Béláné 2 k, Hegyesy Ferencz 2 k, Tornyi Lászlóné 2 k, Koch Jánosné 4 k, özv. Zita Józsefné 4 k, Pósta Sarolta 2 k, Ruzicska Jozefa 2 k, Drexler Ferencz 2 k, Drexsler Ferenczné 1 k, Feleky Géza 20 k, Fehér János ur az erzsébetfalvi tagok részéről 28 k 24 f, Kara László 1 k, Kiss János 4 k, Szüts Julianna 2 k, Hirsch Anna Matild 1 k, Futó Luiza 2 k, Gazder Józsefné 1 k, Kokol Mária 2 k, Peczkó Jozefin 2 k, Pech Istvánné 2 k, Lórich Mariska 1k, Schindl Károly 60 f, Richter Mária 24 f, Richter Mária 24 f, Richter Ilona 24 f, Häring Ilona 24 f, Stoffer Miczi 4 k, Rossmann János

1 k, Bercs Ilona 1 k, Tóth Róza 4 k, Sárosi Erzsébet 4 k, Takács Mária 2 k, Charamza Franczisska 2 k, Koczán Jusztina 2 k, Horváth Mihály 2 k, Horváth Etel 2 k, Horváth György 2 k, Kubát Rozália 4 k, özv. Petőfi Károlyné 2 k, Árkosy Teréz 4 k, Stümmer Anna 2 k, Perleberg Zelma 10 k, Perleberg Gizella 10 k, Horváth Ilona 1 k, Kunzli Erzsébet 48 f, Kunzli Janka 24 f, Komora Johanna 4 k, Zadadszki Veronika 2 k, Mihalik Matild 2 k, Csepreghi Istvánné 2 k, Szatorisz Franczisska 2 k, Ripaczky Mária 2 k, Riemer Mária 2 k, Preyer Mária 2 k, Giefing Istvánné 2 k, Dvorzsák Ignácz 2 k, Hegyesi Ferenczné 2 k, Kertész Paula 1 k, Leutner Alajosné 4 k, Poroubek Jakabné 2 k, Vogl Ferenczné 10 k, Ott Franczisska 2 k, Killian Matild 2 k, Zaitz Borbála 3 k, Miskó József 2 k, Miskó Mária 4 k, Bengyel Zsigmondné 4 k, Krandl Irma 2 k, Cseh Andrásné 2 k, Oswald Gizella 2 k, Lakner Anna 4 k, Vavrinecz Mórné 4 k; Tolcsváról: Tóth Mária 24 f, Magyar Mária 24 f, Sviderszki Mária 24 f, Falat Mária 24 f, Bozsár Apollonia 24 f, Peremiczki Anna 48 f, Turián Károlyné 24 f, Szücs Mária 48 f, Ónodi Mária 24 f, Hoffer Veronika 24 f, Holczer Apollonia 24 f, Bocsár Rozália 24 f, Kolárszki Mária 48 f, Kovács Ágnes 24 f, Vármegye Zsuzsánna 24 f, Pachmáyer Rozália 24 f, Kovács Sándor 24 f, Kovács Eszter 24 f, Golgovics Zsuzsánna 24 f, Mosánszki Anna 24 f, Podlovics Erzsébet 24 f.

(k = korona, f = fillér).

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1902-dik évben ajándékozott tárgyakról.

Jelzések: † Plébániatemplom. * Filiatemplom. ° Kápolna, zárda vagy kórház.

III. A veszprémi egyházmegyében.

† 4. Jásd:
1 fehér vecsernyepalást
1 velum
1 gyászmisekönyv.

† 5. Kehida:
1 fehér miseruha
1 violapalást
4 ministerkaring.

† 6. Lajos-Komárom:
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 velum
1 alba
1 karing.

† 7. Nagy-Hidegkut:
1 monstrancia
1 ünnepi fehér miseruha
2 vállkendő
1 alba.

** 8. Német-Lád = Apáthi:*
1 fehér vecsernyepalást
1 alba
1 karing
2 vállkendő.

† 9. Orosztony-Baksaháza:
1 oltárlámpa
6 oltárgyertyatartó
1 fekete palást.

† 10. Somogy-Faisz:
2 alba.
2 karing.

** 11. Tapolcza = Kis-Apáthi:*
1 ciborium
1 karing
1 misekönyv.

** 12. Tapolcza = Raposka:*
1 fehér miseruha
1 velum.

† 13. Tapsony:
1 velum.

† 14. Vanyola:
1 viola miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 gyászmisekönyv.

** 15. Vanyola = Gecse:*
1 ciboriumköpenyke
1 fehér miseruha
1 viola magánstola
1 velum.

** 16. Vanyola = Nyögér:*
1 ciboriumköpenyke
1 viola magánstola
1 velum.

° 17. Veszprém:
1 ciborium
1 beteglátogatási készülék
1 alba.

IV. A beszterczebányai egyházmegyében.

† 1. Bars-Berzencze:
2 tabernaculumra való gyertyatartó
1 gyászmisekönyv
1 misekönyv-állvány
2 vörös ministerruha
2 fekete ministerruha
2 ministerkaring
1 öv
1 áldoztató oltárteritő.

° 2. Beszterczebánya:
1 öröklámpa
6 oltárgyertyatartó
1 beteglátog. készülék
1 füstölő tömjéntartóval
1 misekönyv-állvány
2 ámpolna tálczával.

** 3. Chrenocz = Morovnó:*
1 fekete miseruha
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

† 4. Felső-Lehota:
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 vörös miseruha
1 fehér-viola magánstola
1 beteglátogatási készülék
1 ostyasütővas késekkel.

† 5. Magosmart:
1 kehely megaranyozása
1 monstrancia megaranyozása
1 beteglátogatási készülék
1 burza
1 velum
1 alba
1 karing
2 vállkendő
4 ministerkaring
1 oltárteritő
1 antipendium.

† 6. Zólyom-Lipcse:
1 vörös miseruha
1 fehér vecsernyepalást
4 fekete ministerruha.

V. A székesfehérvári egyházmegyében.

† 1. Balinka:
1 keresztelési szelencze
1 szent olajtartó
2 fehér-viola magánstola
4 vörös ministerruha
2 alba
2 karing
4 ministerkaring.

VI. A pécsi egyházmegyében.

† 1. Rácz-Mecske:
1 fehér vecsernyepalást
1 ciboriumköpenyke
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla, 1 karing.

VII. A szombathelyi egyházmegyében.

† *1. Bándoly:*

6 oltárgyertyatartó
1 misekönyv-állvány.

* *2. Bándoly = Podgorje:*

1 fehér miseruha
1 alba, 1 karing
2 vállkendő, 6 kéztörlő.

† *3. Felső-Eőr:*

1 öröklámpa
1 beteglátogatási edény
1 burza
1 fekete miseruha
1 fekete palást.

* *4. Felső-Szénégető = Alsó-Szénégető:*

1 kehely
1 monstrancia
1 alba.

† *5. Iváncz:*

1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 viola vecsernyepalást
1 ciboriumköpenyke
1 alba, 1 karing.

* *6. Iváncz = Mórácz:*

1 fehér miseruha
1 velum, 1 alba, 1 karing.

* *7. Kis-Unyom=Sorok-Polány:*

1 fekete miseruha
2 fekete ministerruha
2 ministerkaring.

* *8. Léka = Ostoros:*

1 oltárlámpa
1 ciboriumköpenyke.

* *9. Léka = Hosszuszeg:*

1 monstrancia
1 fehér miseruha.

* *10. Léka = Üveghuta:*

1 fehér miseruha
1 fehér vecsernyepalást.

† *11. Nagy-Pöse:*

1 díszesebb fehér stola.

* *12. Nagy-Pöse=Nagy-Csömöte:*

1 fehér-viola magánstola
1 misekönyv.

* *13. Nagy-Pöse = Ludad:*

1 ünnepi fehér miseruha.

† *14. Nagy-Dolincz:*

1 viola miseruha
1 alba, 1 karing.

† *15. Város-Szalonak:*

1 fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke
2 vörös ministerruha
1 alba, 1 ünnepi karing.
2 ministerkaring
1 antipendium.

† *16. Vizlendva:*

1 kehely és patena megaranyozása.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Az oltáriszentségbeli lelki tej.

I.

Jézus az Oltáriszentségben olyan, mint a gyermekeit keblére vonó — szólitó — és saját tejével tápláló gyöngéd anya.

***

A kisdedek és a csecsemők ajkai által kivánja Isten véghez vinni dicséretét. (8. Zsolt. 3.)

Igy szól ihletett zsoltáraiban a próféta.

De, kérdi szent Bernárd, hol található megvalósitva a Legfölségesebbnek eme csodálatos szándéka, eme titokzatos akarata, emez elrejtett irgalmassága?

Ki fogja nekünk adni eme kisdedeket, eme csecsemőket, a kiknek ajkai az Ur dicséretét véghez vigyék?

Az égben nem találom meg őket. Egyedül a küzdő Egyházban vannak ők, a kikhez szent Pál által igy szólt az Egyház:

Kemény táplálékot még nem adtam nektek; a tejjel elégedtem meg. «*Lac vobis potum dedi, non escam.*»

Ezek azok, a kiket a királyi zsoltáros a dicséretre szólit föl, midőn mondja:

Gyermekek, dicsérjétek az Urat. «*Laudate, pueri Dominum!*»

Szemeim előtt az Oltáriszentség, a legszebb dicsérete a Fölségesnek.

Ebben van a legérdemszerzőbb engesztelés; a legdrágább áldozat; a legméltóbb fölajánlás, Isten jóságának legmagasztosabb bizonyitéka.

A szentatyák azt zengzetes eledelnek nevezték el, «*Cibum psallentem*».

E húroknak dallamos megrezegtetése, Teremtőnk dicsőségének csodaszép hangon való énekelésére elegendő, hogy vele táplálkozzunk, elegendő, hogy magunkat Jézus karjaiba vessük; a ki hasonlóan a gyöngéd anyához, hív, fölszólit, hogy menjünk, boruljunk keblére és szent Szivéből izletes isteni táplálékot, édes tejet szivjunk.

E táplálék, e tej az ő legtisztább vére, a melyet az Oltáriszentségben nekünk italul nyujt; ez az ő szeplőtelen teste, a melyet eledelünkül ajánl.

Oh könyörületes, résztvevő Üdvözitő! Oh gyöngéd Anya — hisz' e szó, anya, mindent kifejez — közöld velem e nagy szeretet titkát. *Meditator.*

IRODALOM.

Szent Gellért. Hitbuzgalmi heti közlöny, mely uj lap kedves és lelkes tartalmáért melegen ajánlható, valamint németnyelvü társa *Sct. Gerardus* is. Megjelenik Verseczen. Előfizetési ára egy évre 2 kor. 40 fillér.

Hitvédelmi Folyóirat. Budapest. Egész évre 8 korona.

Páduai Szent Antal Lapja.

Katholikus Egyházi Zeneközlöny.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1902. évben.

Berta Teréz Szeged, Csöke Teréz Ürményháza, Filler Apolló Nógrád, Giel János Német-Párdány, Gyulai Anna Ürményháza, Kalár Károly Bpest, Lovász Mari Bpest, Mihálkovits Erzsébet Ürményháza, Probszt Norbert Bpest, Rotter Katalin, Szabó Katalin Nógrád, Smid Terézia, Stitz Francziska Budapest, Stránczinger Teréz Szebény, Bellaágh Klotild Budapes, Garay Stefan.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

Alapittatott 1859-ben. Alapittatott 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST,

IV. ker., Molnár-utcza 9. szám.

Épület, toronyfedés, légszesz, vizvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készit.

... Körmeneti lámpákat készitek ...

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Vásároljunk Tanuló Sorsjegyet!

Ő Fensége József Ágost főherczeg ur és főmagasságu Vaszary Kolos bibornok herczegprimás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregácio Finevelő-Intézete szegény tanulók javára

nagy sorsjátékot

rendez. A sorsjáték 1901 október 31-én 85.126 szám alatt lett a m. kir. pénzügyminiszterium által engedélyezve.

Huzás 1902 október 1-én.

Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 10.000 korona értékben. Összesen 1135 nyeremény.

Sorsjegyek kaphatók a «Tanuló Sorsjáték Irodában»

Budapest, V., Alkotmány-utcza 28. szám.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat sth. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

III. ÉVF. 1902 9. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

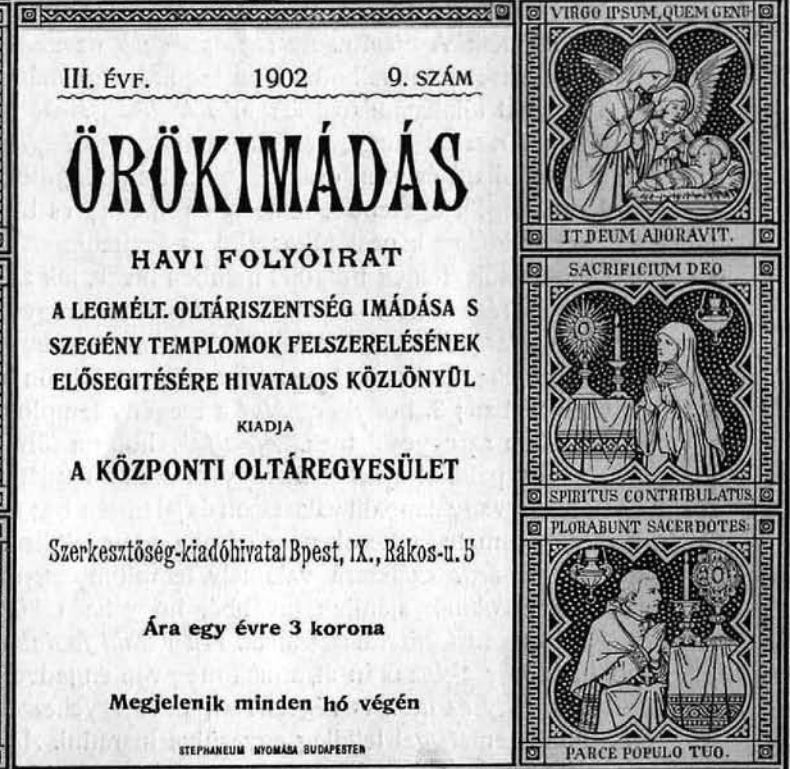

III. ÉVFOLYAM. 1902. SZEPTEMBER. 9. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: A legméltóságosabb Oltáriszentség nevelő hatásáról. — Felhivás Magyarország katholikusaihoz. — Előképes áldozat. — Szűz Mária, a szent áldozás mintaképe. — Templomépités. — Hogyan kell áldozni. — Lambertini Imelda. — A legméltóságósabb Oltáriszentség egy ujabb csodája. — Csendben legyünk a templomban. — A Mária-Reparatrix örökimádási apáczarend szervezete. — A szentséges társulatok nagy volta. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legmélt. Oltáriszentségről. — Hirdetések.

A legméltóságosabb Oltáriszentség nevelő hatása.

A KÖZÖTTÜNK látható alakban időtlen-időkig jelenlevő Ur Jézust hivjuk Oltáriszentségnek. A kétezer évvel előttünk élt Istenember, ellenségei egyező tanusága szerint is a legnagyobb nevelő-tanító volt, oltárainkon a szentségi Jézusban ugyanazt a legnagyobb nevelőt imádjuk a jelenben is. Igaz, hogy szava a tabernákulumból érzékeinkkel nem, csak a lelkünkkel hallható, igaz, hogy csak azok hallják, a kik szeretik őt, igaz, hogy nem csak istenségét, hanem még cselekvő emberségét is elrejti előlünk, mégis bátran valljuk, hogy a legnagyobb nevelő a legméltóságosabb Oltáriszentség.

Miért? Mert szeretete fölülmulja az anyák szeretetét, gondossága az apák gondosságát, tudása a tanitók tudományát, isteni ereje fölülmul minden hatást, a mi csak az ember nevelésében közremunkál.

Szeretete fölülmulja az anyák szeretetét. Ne féljetek, ti keresztény anyák, nem idegeniti el az Isten nagyobb szeretete tőletek a ti gyermekeitek szivét. Tapasztalásból tudhatjátok, hogy mennél jobban szereti fiatok, leányatok a jó Istent, annál jobban szeret és megbecsül titeket is.

De bizonyitanom kell. Nézd, jámbor keresztény anya, midőn magzatoddal szived alatt az Urat szent hajlékában meglátogatod, vagy még inkább, midőn a szent áldozásban a Legszentebbet magadhoz veszed, nézd azt a vágyakozást, azt a sóvárgást, a melylyel még pogány kicsikédet az Oltáriszentség az ő egyházába fölvenni szeretné, malasztjaival elárasztaná. Talán nem is gondoltál arra, hogy önmagaddal együtt gyermekedet a nagy Szentségnek fölajánljad, s ő már áldását adja rátok. Aztán érezd át te is keresztény anya azt a repeső örömet, a melyet az Ur Jézus az Oltáriszent-

ségben érez, midőn ujjszülötted a keresztségben papja által hivei sorába fölveheti, magzatodat karjába szorithatja. Jó anya, nagyokra képes a te szereteted, de gyermekedet a mennyország örökösévé csak az Ur Jézus tehette.

A szentségi Jézus az oltárról nem szállhat le, de én azt hiszem, hogy a szent őrzőangyalok számot adnak neki a kisdedek minden mozdulatáról. A hol a szerető anya beteg gyermeke ágyánál szivszorongva virraszt, ott vele együtt virraszt az Ur Jézustól rendelt őrzőangyala a kisdednek és az édes anyának.

A mily gyengédséggel fogadta az Istenember egykor a kisdedeket, pedig nagyon fáradt volt, mégis sorban megáldotta őket, ugy áldja s árasztja el malasztjaival most is a gyermekeket, valahányszor gondos szülőik templomba viszik, templomba küldik.

Nem olyan az Oltáriszentség gyermeknevelése, mint az édes anyáé, nem a külső cselekedetek apró szeretettényeivel lánczolja magához s irányitja a gyermek lelkét; valamiben hasonlatos ugyan hozzá, a templom szépsége, csendes némasága, a tömjén fölszálló füstje olyasféle jóérzést kelt a gyermekben, mint az anyai kebel nyujtotta táplálék, majd az édességek, szép ruha, ajándékok, de nem csak ilyesmiben akarja az Ur Jézus gyönyörködtetni a gyermek mindenre fogékony lelkét, inkább a sziv mélyén csendben munkál, azt a keresztségben már neki ajándékozott hófehér ruhácskát himezi, csipkézi s a gyermek lelkét sokszor még mielőtt gondolatai lennének, az életszentség bámulatos fokára emeli. A nagy szentek közül sokan már bölcsőjükben meglepő tanujelét adták későbbi szép lelkűknek, s a gyermekkor játékai közül nem egyszer kicsillan a malaszt egy-egy fényes sugara. Pedig őket csak lehelete érintette még a legméltóságosabb Oltáriszentségnek. A régi egyházban az áldozó anyák legalább egy csepp szent vért kisdedeikkel is itattak, manap ez igy nincsen szokásban, de örök figyelmeztetés, hogy az anya gyermekét semmiféle áhitatgyakorlatából ki ne feledje.

Igy alakul ki egy bayloni szent Paschalis, a ki közönséges pásztorfiu létére naponta látogatója volt a legméltóságosabb Oltáriszentségnek, igy alakul ki egy szent Tharsicius, ki inkább meghal, de a szentségi Üdvözitőt nem engedi ki kezéből, hogy a pogányok gunyolják, bántalmazhassák, és igy teremnek a kisebb-nagyobb szent Alajosok már a zsengekorban. Hány férfilélek ékessége lehetne az az első gyermekkori ártatlanság, ha a legméltóságosabb Oltáriszentség közelében nőhetett volna föl? Ártatlan, tiszta lelkeket — anyák, valljátok meg alázatosan tehetetlenségteket — csak az Oltáriszentség nevel.

A szentségi Jézus gondossága meghaladja a családapa gondját. Az apa táplálja gyermekét, az Ur Jézus is táplálja önnönmagával. Melyikük szereti

Jézus szeretete a gyermekek iránt.

jobban a gyermeket? Az első szent áldozás napjára megilletődötten gondolnak vissza országok ünnepelt államférfiai. Az Urát gyengéden szerető keresztény léleknek mindig ünnepnap a szent áldozás napja. És minél jobban behatol az ünnepi érzelem hangulatába, annál jobban megismeri a szentségi Jézusnak iránta való nagy gondoskodását. Lassankint megérti az onnan sugárzó evangélium egész szellemét: nemcsak a Szentirásból, de a tabernákulumból hallja az igazság fönségesen egyszerü szavait: «Nézzétek a mezei liliomokat, mint növekednek, nem munkálkodnak és nem fonnak... Ha pedig a mezei füvet az Isten igy ruházza, mennyivel inkább titeket kicsinyhitüeket». (Máté VI. 21, 30.) «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok és én megnyugtatlak titeket». (Máté XI. 28.)

Megelevenedik a felnőttebb ifju előtt az egyház tanitása, mintha ujra szólana hozzá a régóta hallgatag nazarethi mester azon az atyai hangon, a melyen vérszerint való édes apja nem tudott hozzá beszélni, azzal az isteni fönséggel, a mely apának nem adatott e földön.

Azokra az életelvekre, arra a bölcseségre, a melyet az Oltáriszentség sugall, nem tanit meg bennünket egyetlen tanitó sem. Lehet, hogy előadja őket — keresztény nevelőnek minden módon és minden formában a szentségi Jézus tanitását kell hirdetnie — talán jól is megjegyezzük a hozzánk az ő ajkukon át eljutott igazságokat, de soha át nem értjük, soha át nem érezzük a keresztény katholikus világnézetet, hanem a szent áldozással, az Ur Jézus szent testével, vérével együtt szivjuk be magunkba. Az Oltáriszentség nélkül nincsen helyesen kialakult egyéniség, nincsen igazán vett férfijellem. Az Ur Jézus szent vérének kell a mi vérünkkel vegyülnie, szent testének a miénkkel egyesülnie, hogy valójában «ember» legyünk, a teremtés koronája, a teremtő Isten remekmüve.

Mert az Oltáriszentség alázatossága tanit a mellőzések, csapások, munkánk sikertelensége békés eltürésére, az Oltáriszentség viszontszolgálatot nem váró, bünösöket is elárasztó szeretete tanit a lankadatlan kitartó munkára; körülményeink, szenvedéseink ezer nyomása közben csak rá kell tekintünk, hogy minden földin fölülemelkedve emberi nagy méltóságunk tudatában megvigasztalódjunk, s a lelkünk, a szivünk megteljék zavartalan harmoniával, csendes megnyugvással, melyből csak az Istenember egykoron szinről-szinre látásának vágyakodása törjön föl a mérhetetlen magasságba.

Szerető jó anyák, apák, és mindenféle nevelők, ismerjétek hát el velem együtt, hogy az Ur Jézus az Oltáriszentségben a mi legnagyobb nevelőnk. Hallható szavakkal nem mond ugyan semmit, de példája mindenben előttünk világol s az a nevelő, a ki elveit a saját példájával következetesen igazolni tudja, hitem szerint a legjobb nevelő. És ha a nevelő tekintélyét, bölcseségét, hatalmát tekintjük, akkor is csak mély imádással kel meghajolnunk a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt, mint a legtekintélyesebb, legbölcsebb és leghatalmasabb nevelő előtt. — Mondjunk még többet róla? Ne beszéljünk többet, csak imádjuk őt. *S. L.*

Felhivás Magyarország katholikusaihoz!

Az elmult években megtartott Katholikus Nagygyülések nemcsak a katholikus öntudat megerősödésére szolgáltak, de üdvös határozataikkal, melyekből immár nem egy meg is van valósitva, a katholikus társadalmi tevékenységet is nagyban előmozditották.

Folytatni ezt a munkát, melytől egyház és haza fölvirágzását reméljük, kifejezést adni újból hűségünknek, ragaszkodásunknak Anyaszentegyházunk és édes magyar hazánk iránt; tanácskozoni a további teendőkről, melyek reánk várakoznak: a folyó évben is katholikus Nagygyülésre hivjuk össze Magyarország katholikusait.

A Harmadik Országos Katholikus Nagygyülés október 15—18. napjain fog megtartatni, a nagyméltóságu Püspöki kar védnöksége mellett Budapesten, az ország fő- és székvárosában.

A Nagygyülésnek rendes tagja lehet minden katholikus férfi, ki ezen szándékát folyó évi szeptember hó 30-áig a Nagygyülést előkészitő bizottság irodájában (Molnár-utcza 11., Katholikus Kör) bejelenti s a tagsági dij fejében 4 koronát fizet. A rendes tagok résztvehetnek a szakosztályi üléseken, a nyilvános üléseken, a Nagygyüléssel kapcsolatos ünnepségeken, s a szakosztályi üléseken szólási és szavazási joggal birnak. A hölgyek pártoló-tagjai lehetnek Nagygyülésünknek s tagsági dij fejében két koronát fizetnek. A pártoló-tagok a nyilvános üléseken s a Nagygyüléssel kapcsolatos ünnepélyeken vehetnek részt.

Kedvezményes utazásról, élelmezésről, lakásról gondoskodva leend, s a szegényebbeknek a tagsági dij elengedtetik.

A Nagygyüléssel egyidejüleg fog megtartatni ez évben is az Eucharisztikus Kongresszus s ugyanekkor lesz a Katholikus Egyesületek Országos Szövetségének évi közgyülése is.

A részletes programmot idejekorán fogjuk megküldeni a jelentkezőknek.

A jelentkezéseket, hogy mindennel idejekorán készen legyünk, kérjük legkésőbb szeptember hó 30-ig okvetlenül beküldeni.

Magyarország katholikusai!

Egyházunkért és hazánkért egyformán dobogó szivünk lelkesedésével hivjuk meg Magyarország katholikusait a mi Nagygyülésünkre. A ki csak teheti, szegény és gazdag egyaránt, papok és világiak, jöjjenek el mind, hogy a hitnek és hazaszeretetnek mindnyájunkat átható érzelmeiben egye-

sülve, ismételjük meg szent fogadalmainkat: katholikusok vagyunk, katholikusok maradunk, magyarok vagyunk, magyarok leszünk — szivünk utolsó dobbanásáig.

Budapest, 1902. Szent István királyunk ünnepén.

A Magyarországi Kath. Egyesületek Orsz. Szövetsége nevében: *Ifj. Zichy János gróf*, elnök. *Gróf Apponyi Géza, Dr. Boromisza Tibor prelátus, báró Gerliczy Ferencz, Kánter Károly, lovag Mattyasovszky Lajos, dr. Zlinszky János*, alelnökök. *Gyürky Ödön*, titkár.

Tudnivalók a III. orsz. kath. Nagygyülésről.

A Nagygyülés tagjai. A Nagygyülés rendes tagja lehet minden katholikus férfi, a ki a 4 korona tagsági dijat lefizette. A rendes tagok résztvehetnek a Nagygyülés ünnepségein, a nyilvános és szakosztályi üléseken. A szakosztályi üléseken szólási és szavazási joggal birnak.

Hölgyek pártoló tagok lehetnek s tagsági dij fejében 2 koronát fizetnek. A pártoló tagok résztvehetnek a Nagygyülés ünnepségein és a nyilvános üléseken.

Szegényebbeknek kivánatra a tagsági dij elengedtetik.

Jelentkezni lehet a Katholikus Nagygyülés irodájánál: Budapest, IV. ker., Molnár-utcza II. Kath. Kör.

Tagsági jegyek. A jelentkező tagok névre szóló «Tagsági jegy»-et kapnak, mely az utazásnál s a Nagygyülésen igazolványul szolgál.

A szakosztályi és nyilvános ülésekre tagsági jegy nélkül belépni nem lehet.

Utazás. 1. A magyar királyi államvasutak és a kassa-oderbergi vasut vonalain a tagok a II. osztályon III. osztályu jegygyel s a III. osztályon fél II. osztályu jegygyel utazhatnak.

A kedvezmény igénybevételéhez általunk kiállitott «Tagsági jegy» és vasuti igazolvány szükséges.

2. A déli vasut vonalain a III. osztályban egy egész II. osztályu jegygyel, a II. osztályban egy egész I. osztályu jegygyel utazhatnak oda és vissza. Vagyis csak egy jegyet kell váltaniok, mely a visszautazásra is érvényes. Itt a mi tagsági jegyeink mellett szintén külön vasuti igazolványok szükségesek, melyeket mi küldözünk szét.

3. A Duna-Gőzhajózási-Társaság budapest—mohácsi vonalain a tagok az I. osztályon a II. osztályu menetdijért, a II. osztályon III. osztályu menetdijért utazhatnak. Itt csak az általunk kiállitott «Tagsági jegyek» fölmutatása szükséges.

Megérkezés. Az összes pályaudvarokban, valamint a gőzhajó-állomásnál rendezők várják a Nagygyülésre érkezőket.

Mindezen helyeken magasra föltüzött tábla látható ezen fölirattal: «Katholikus Nagygyülés». E tábla mellett várakoznak a rendezők, kik a Nagygyülés tagjainak fölvilágositással, utbaigazitással, kalauzolással szolgálnak.

Lakás. Kivánatra az előkészitő-bizottság irodája a Nagygyülés tagjai részére szállásról is gondoskodandik.

És pedig: egy személynek különszoba naponta 1 frt 20 kr., ketten együtt személyenként 1—1 forint.

Szegényebbeknek közös szoba egy személynek naponta 40 kr.

A lakásdij a Nagygyülés irodájában fizettetik.

Lakásrendelésnél határozottan meg kell jelölni a napokat, illetve az éjjelt, melyen a lakás igénybe vétetik.

A kik idejekorán rendelnek lakást, lakás-jegyüket még otthon megkapják, ugy hogy megérkezve, egyenesen kijelölt lakásukra szállhatnak.

Az iroda munkáját nagyban megkönnyiti az, ki a lakásdijat előre beküldi, ugy hogy itt arra se legyen gondja.

Ellátás. A Nagygyülés szegényebb tagjai a Nagygyülés ideje alatt ebédet 30 kr.-ért, vacsorát 25 kr.-ért kaphatnak az iroda által kijelölendő helyeken.

A fizetés ezen jegyekért az irodában történik.

Megrendelésnél a napok szintén megjelölendők.

Bankett. Október 17-én délben a Nagygyülés diszbankettje a fővárosi Vigadóban. Egy teriték ára 2 frt.

A bankett-jegyet a pénz beküldése után azonnal megküldjük.

Iroda. A Nagygyülés irodája a Budapesti Katholikus Körben van, VI. ker., Molnár-utcza 11. szám, a hol a tagok minden dologban fölvilágositást és utbaigazitást nyerhetnek.

Jelvények. A Nagygyülés tagjai részére jelvények adatnak ki, melyet a Nagygyülés tagjai ingyen kapnak.

Vannak ezenkivül diszesebben kiállitott jelvények is, a szent Atya képe melltű alakban, nemzeti szinü csokorral, melyet darabonként 30 krajczárért lehet az irodában beszerezni.

Egyleti zászlók. A katholikus egyesületek, testületek zászlójukkal jelenjenek meg a Nagygyülésen, melyet a szentmiséken, az Eucharisztikus körmeneten, a nyilvános üléseken használhatnak.

Nehogy a zászlók ide-oda hordozása kellemetlenséget okozzon, legczélszerübb a zászlókat a Katholikus Körben helyezni el, mely ugy a templomhoz, mint a Vigadó épületéhez a legközelebb fekszik.

A Nagygyülés sorrendje.

Október 14., kedd. Délután 5 órakor: A Katholikus Egyesületek Országos Szövetségének közgyülése.

Este 8 órakor: Ismerkedési est a székes-fővárosi Vigadó éttermeiben. Az ismerkedési estén a hölgyek is résztvesznek. — Étkezés tetszés szerint. — Honvéd-zenekar.

Az ismerkedési estélyre a főváros katholikus egyesületeinek tagjait is meghivja a Katholikus Nagygyülés elnöksége.

Október 15., szerda. Délelőtt 9 órakor: Szentmise a belvárosi főplébánia-templomban.

Délelőtt 10 órakor: Első nyilvános ülés a fővárosi Vigadó nagytermében.

Déli 12 órakor: A Katholikus Internátus-Egyesület házának fölavatása (Üllői-ut 22).

Délután 2—5-ig: Szakosztályi értekezletek.

Délután 6 órakor: Második nyilvános ülés a Vigadó nagytermében.

Este 8 órakor: A katholikus ifjuság bankettje a Vigadó éttermeiben.

Október 16., csütörtök. Reggel 8 órakor: Szentmise a belvárosi templomban.

Délelőtt 9—11-ig: Eucharisztikus kongresszus.

Déli 12 órakor: Diszgyülés XIII. Leó pápa 25-éves pápaságának jubileumára. Az ünnepi beszédet mondja: Vaszary Kolos bibornok, Magyarország herczegprimása.

Délután 2—3-ig: Szakosztályi értekezletek.

Délután 4 órakor: Eucharisztikus körmenet.

Október 17., péntek. Délelőtt 9 órakor: Szentmise a belvárosi templomban.

Délelőtt 10 órakor: Harmadik nyilvános ülés a Vigadó nagytermében.

Déli 1 órakor: Bankett a Vigadó éttermeiben.

Délután 3 órakor: A Régisi Szent Ferencz-egyesület alakuló közgyülése.

Előképes áldozat.

Az égő áldozati oltárnak megfelelt a jóillatu oltár a szentélyben és kegyelem trónja a frigyszekrény fölött a szentek szentjében. Mivel az előcsarnok a zsidó nép lakása volt, azért mindenki beléphetett. A szentély Izraelnek eszményi lakása és az uj-szövetség egyházának képe, azért csak a papok mehettek be, ha a naponkénti illatáldozatot mutatták be vagy hetenkint a kenyereket váltották föl. A szentek szentjében egyedül a főpap mehetett be és pedig évenkint csak egyszer, midőn az engesztelő áldozat vérét mutatta be. Ez a szertartás a megváltás müvének legünnepélyesebb előképe volt és azt jelentette, hogy a megváltás még nem történt meg és azért az örök szentélybe még nem mehetett be senki. Csak midőn az Isten élő temploma, Jézus teste, leromboltatott, hogy harmadnapon dicsőségesen föltámadhasson; midőn Sion templomának függönye kettéhasadt, történt meg a teljes kiengesztelés és megnyilt a kapu, melyen át mindenki bemehet a szentek szentjébe.

Az idők teljességeig a véres állati áldozatok helyettesitették a tényleges kiengesztelést. Bármily alakban is nyilvánult az áldozati szellem, az áldozati cselekvény mindig az engesztelés gondolata körül forgott. A családfő vagy más valaki, a kire az áldozat bemutatását bizták, kiválasztott egy lehetőleg hibátlan állatot és azt a szövetségsátra elé vagy az előcsarnokba vitte. Hogy az áldozatbemutató az állathoz való viszonyát még jobban feltüntesse, kezét az állat fejére tette, hogy igy abbeli szándékát és vágyát fejezze ki, hogy bűneit az állat lelkére helyezze át. Miután ez a kézföltétel a helyettesités kifejezéseül megtörtént, az állatot egyszerüen «bűn»-nek nevezték és vérét mindaddig tisztátalannak tartották, mig ki nem ömlött.

Ezután következett az állat leölése, melyet nem a pap végzett, mint a pogányoknál, hanem az áldozó maga vagy e helyett a szolgálattevő leviták. A papok csak akkor ölték le az állatot, ha saját bűneikért mutattak be áldozatot. A kik azt hiszik, hogy az áldozat a hódolatnak ténye vagy az istenségnek nyujtott ajándék, azok ebben az eljárásban bizonyitékot látnak véleményük megerősitésére. Ha ugyanis az áldozat czélja az engesztelés lett volna, ugy a megérdemlett büntetést, a halált, a melyet az állatra vitt át, a büntető Jehovának vagy helyettesitőinek, a papoknak kellett volna végrehajtaniok. Mivel azonban az állatot az áldozat bemutatója ölte le, az áldozat fogalma és lényege a hódolat és ajándékozás. Azonban ezen okoskodás nagyon felületes. Jólehet minden büntetés, mint másodlagos törvény — a megsértett világrend következménye — végső elemzésben Isten igazságosságából folyik vagy abból származtatandó, azért a halál eredetileg még sem volt Isten szándékában, a mint a Szentirás mondja (Bölcs. 1, 13.). A mily értelemben Jézus azt mondja, hogy az Atya minden itéletet a Fiura bizott és azután hozzáteszi, hogy Isten a Fiát nem azért küldte a világba, hogy itéljen, mert a ki nem hisz, már megitéltetett: ugy mondhatjuk, hogy nem Isten bünteti a bűnöst, hanem önönmagát, mivel a büntetést, mint a bűn szükségszerü következményét önmaga vonja magára és minden halálos bűn, mintegy lelki öngyilkosságnak tünik föl. A mint az uj-szövetség egyházában a bűnös önmagát vádolva mondja: mea culpa, én vétkem; beismeri, hogy saját hibája a bűn, ép ugy jelent meg az ó-szövetség hivője a szent és irgalmas Isten előtt, a ki nem akarja a bűnös halálát, hanem, hogy megtérjen és éljen, és önmaga fölött kimondta a halálos itéletet, a mennyiben az őt helyettesitő állatot megölte. Az állat leölésében élénken lelki szeme elé tárult megérdemelt büntetése és föltámadt benne a vágy, hogy a jelképes helyettesités engesztelődést eszközöljön ki számára.

Az áldozat engesztelő ereje nem az állat halálában, hanem kiontott vérében rejlett, a melylyel élete kialudt. A vér, mely a bűn zsoldját, a halált megváltotta, már nem tisztátalan és bűnnel terhelt, hanem tiszta és szent. Ezenkivül szükséges még Jehova részéről az áldozat elfogadása vagy jóváhagyása (acceptatio) és a bűnbánó bűnös javára való alkalmazás (applicatio), hogy az áldozó büntetésétől való megszabadulása felől bizonyossá legyen. A mint előbb a kézföltétel által az állat az ember helyettesitőjévé lett, ugy most a vérével való meghintés által kiengesztelővé vált. Csak most lépett a pap közbe, a ki Jehova és a nép között közbenjáróként állt; fölfogta a kiömlő vért és az oltár élére és szarvaira hintette, a fönmaradt részt pedig az oltár körül kiöntötte. Ezen szertartás által nemcsak áldozat mutattatott be Jehovának, a kinek hatalmát és kegyelmi bőségét a szarvak jelezték, hanem képletesen a nép is megszenteltetett, a melyre a pap a vért hintette.

Folyt. köv.

Szűz Mária, a szent áldozás mintaképe.

Az ephezusi házban, a hova a haldokló Ur Jézus örökségét, a boldogságos Szűzet, szent János magához fogadta, annak kis kápolnájában mindennap végbemegy a legszentebb áldozat. Itt ujitja meg az apostol azt az áldozatot, a mely a világot megváltotta s a melynek ő egykor kiváltságképen tanuja volt, itt fogadja szent Fiát ujra a keblére szűz Mária, a mint egykor szeplőtelenül méhében foganta. Fenséges, páratlan látvány, az angyalok is bámulva nézik, a melynek gondolata még tizennyolcz század mulva is magával ragadja szivünket.

Gondoltunk-e rá legalábbb néha — keresztények — hogy szűz Mária áldozott, hogy az élete szentáldozás volt, Fia mennybemenetele után hosszu földi tartózkodásának évei alatt? Emlékezetünkbe idéztük-e példáját, a boldogságos Szűz nyujtotta tökéletes mintaképet a szentáldozásban, a mint minden cselekedete és zsinórmértéke a mi keresztény életünknek? Talán azért nem, mivel ez a tér nagyon szétterül, még kevéssé ismeretes, s a jámbor buzgalom még nem gyüjtötte össze mindazokat a nagyszerü olvasmányokat, melyek e mezőségen viritanak. És mégis, van-e üdvösebb valami, mint e dolgokon elmélkedni, szűz Mária érzelmeibe, Jézust fogadó, csodálatra méltó előkészületébe bepillantani, a szentség és malaszt remekeit bámulni, a melyeket az Ur Jézus szűz Mária lelkében müvelt!

Oh! ki tudna beszélni szűz Mária hitéről, a mint az Ur asztalához járult? Oly élénk az, hogy a Szentség fátyolán keresztül hatol, magára a fölséges titokban jelenlevő, élő, sugárzó, födetlen Krisztusra szegződik. Szűz Mária áldozásában valósággal a megtestesülés titka ujul meg, az isteni Ige megint leszáll lakni a Szűznek keblére; ezek a bethlehemi, názárethi örömek, mikor Fiát karjaiban tartotta, szive fölött altatta, — ez a Jézus beszédje, világos és mély bölcseségü, a mint a templom arkádjai alatt hallotta, — ezek a Kálvária mozzanatai, a mikor a halott, véres tetemet térdeire vette. Az egész mult, az egész mysterium ujra lejátszódik szemei előtt, ujra életre kel szivében. Az emlékezés hullámverései ragadják magokkal, lényének legbelsőbb rejtekébe is mélységes impressiók tolulnak.

Ki tudna beszélni a boldogságos Szűz alázatosságáról, midőn Fiával, az Istenemberrel van együtt, a ki mennyei dicsőségét, a hol örökké uralkodik, azért hagyta el, hogy ujra foglya legyen Mária szűzi kebelének. Most már nem is az a Megváltó, a ki szegénységben, tehetetlenül, az emberi nyomoruságok terhét viselve jött a világra: ez a diadalmas Krisztus, a ki müvét már befejezte, a sátánt legyőzte, a világot megváltotta, minden népet meghódított, s kiérdemelte első helyét az Atya jobbján. Mennyire megalázza magát, mennyire megsemmisül «az Urnak szolgálóleánya» eme fölség jelenlétében!

Mily gyönyörüséggel mélyed el abba az alázatosságába, a melyet az Ur megtekintett «humilitatem respexit»! Mily örömest számitja magát azok közé a «kisdedek», «éhezők» közé, a kiket az Ur «fölmagasztal» és táplál. Mennyire megvallja, hogy Istennek mindenben alattvalója, mily tökéletesen ismeri kötelességét vele szemben, a kit a Szentségben ujra magához fogadhat!

Aztán ki mondhatná el szűz Mária tiszta ártatlanságát, a melynek fehérsége nemhogy elhalványodott volna az évek folyásával, inkább egyre szeplőtelenebbé, egyre tündöklőbbé vált? Mikor az Ur Jézus méhében testet öltött, nem tudott neki mást fölajánlani, csak szűzi tisztaságát: most azonban fölajánlhatja isteni anyasága malasztkincseit, egész élete erényeit, szenvedéseit.

Lábai elé rakhatja állhatatos hűségével kipróbált szivét, azt a szivet, a melyet tőr járt által, hogy belőle minden emberit gyökerestől kiirtson, azt a szivet, a mely a Megváltó piros vérében fürdött, a mely számüzetése hosszu ideje alatt megszentelődött, áthasonult a nem teremtett Tisztasághoz.

Ki irhatná le a boldogságos Szűz szeretetét, nagy szerelme lángolását az Oltáriszentség láttára, a melyben Isten szeretete ugyszólván kimeritette magát Fia láttára, a kivel ugy is tele van a lelke, a ki az ő öröme, imádása, gyönyörüsége, élete, mindene? A halál elválasztotta őket egymástól, ime most ujra láthatja, ujra megtalálta, ujra örülhet társaságának, jelenlétének. Még több szépséget, még több szeretetreméltóságot talál most benne. Most kedvére elárasztha ő gyengédségével, szeretetével. Érte jött, anyját jött meglátogatni, vigasztalni, elhagyottságát enyhiteni, s megizleltetni vele már itt a mennyország örömeit. Láttára egyszerre kigyul a Szűz lelkében a szeretet,

a boldog, vágyakozó, a hálás, együttérző, buzgó és áhitatos szeretet lángja és lobog majdnem végtelenül tüzes-forró szivében. Hiszen z kivánkozik hozzá, a ki «mindvégig szerette» őt, egész eltávozásáig.

Ez a szeretet annyira megragadja, hogy szüntelen mintegy elragadtatásban van, annyira emészti, hogy mintegy halálos hurokkal veszi körül s Mária egy napon a szeretet erőszakossága által fogja lelkét kilehelni Fia előtt, Istene előtt utolsó szentáldozása alkalmával.

Aztán, oh ki beszélhetne nagylelkűségéről, a mely e szeretetet áthatja s táplálja szűz Mária szivében? Minő odaadással, minő tökéletes készséggel bizza rá magát a szent Ostyára, a ki hozzá jő. Minő érzelmekkel fogadja szent Fia akaratát és együttérez minden érverésével! Minő buzgalommal ajánlja fel önmagát! Mily bátran lesz áldozattá a szentségi áldozattal! Mily lemondással hagy el minden emberi jutalmat és nem akar más pályabért, mint hogy Jézusnak szolgálhasson.

Azonban nézzük, minő gyümölcsöket szakit le a szentáldozás nyomán? A szentség és malaszt mily csodálatos növekedését! Mily világosságot élete irányitásában! Isten és ember iránt való mily nagy szeretetet! Az erények minő hősi fokát! Mily legyőzhetetlen erőt a cselekvésben, szenvedésben! Szűz Mária minden szent áldozásával egy-egy uj polczot foglal el, egy-egy óriás lépést tesz tökéletes átformálódása, az isteni képmás felé; az ég maga növekvő csodálattal ismételgeti: Ki ez, a ki jő, a ki folyton emelkedik: «Quae est ista, quae ascendit?»

Hit, ártatlanság, alázatosság, áhitat, szeretet: nem azok az érzelmek-e oh keresztény lélek, a melyeket nekünk is birnunk kell a szentáldozáshoz járulván, s a melyek az élet szentségének üdvös gyümölcseiről eleve is biztositanak? — Van-e azért jobb mintánk, a mit utánozzunk, vezetőnk, a kit kövessünk, segítségünk, a kit társul hivjunk, mint az áldozó szűz Mária, valahányszor csak az Ur Jézus meglátogatni készül bennünket? Ah! engedjük csak, hogy szűz Mária ékesitse, diszitse föl szivünket! Ő majd megtisztitja szeretettel, szivünk hajlékát bevonja értékes erényekkel, virágokkal: szent gerjedelmekkel; meggyujtja a hit és szeretet égő lámpáját, s fölajánlja azt Fiának kedves nyugvóhelyül, mint a sajátkeze munkáját, a hova gyönyörűség leszen neki leszállani. Öltsük magunkra P. Eymard szavai szerint, a szeplőtelen Szűz ruháit; takarjuk be velük tökéletlenségeinket, hibáinkat s Jézus szivesen fogad bennünket, látván rajtunk annyira szeretett Anyját; a malaszt csodáit munkálja bennünk, a mint benne munkálná.

Helyezzük tehát szentáldozásainkat a boldogságos Szűz oltalma alá: elmélkedjünk az ő eucharisztikus életéről s igyekezzünk őt buzgón utánozni. Kérjük Jézust, hogy ugy éljen, ugy uralkodjék a mi szivünkben, a mint szűz Mária lelkében, ismételjük nap-nap után Olier atya jámbor fohászkodását:

«Oh Jézus, ki szűz Máriában élsz, jöjj, élj bennünk is, szolgáidban, szentséged szellemével, hatalmad teljességével, erényeid igazságával, igéid tökéletességével, szent titkaiddal; fékezd meg bennünk ellenségünk hatalmát a Szentlélek által, Atyád dicsőségére. Amen. (300 napi bucsu.)

Messager du T. S. Sacrement.

Templomépités.

A gyulafehérvári euchar. kongresszuson előadta *P. Soós István*, karmelita házfőnök.

«Uram szeretem a te házad ékességét.» (52. zs.)

Igy szólt a Zsoltáros, a kit pedig az Ur, daczára annak, hogy az ő szive szerint való király volt, mégsem talált méltónak arra, hogy neki fényes templomot építsen, hanem csak azt engedte meg neki, hogy arra kincseket gyüjtsön, de a templomnak fölépitését szelidlelkü fiára és utódjára, Salamonra kellett hagynia, a ki azután nemcsak szóval mondta, hanem tettel is kimutatta, hogy «dilexit decorem domus Domini», mert egy olyan házat, templomot épitett az Urnak, a mely igazán Istenhez volt méltó.

Mélyen tisztelt Uraim és Oltár-Testvéreim! Nem mindenkinek jut az a szerencse, hogy az Urnak házat, templomot épitsen, de az a kötelesség majdnem kivétel nélkül mindegyikünkre háramlik, kik papok vagyunk, hogy az Ur hajlékát, a templomot, mely gondjainkra bizatott, tisztán, jókarban, lehetőleg díszben, de legalább is olyan tisztességben tartsuk, hogy akárki abba belép, ráismerjen és kénytelen legyen megvallani: Haec domus Dei est, — Vere locus iste sanctus est!

Csakhogy könnyü ezt mondani, ugyebár? de sokkal nehezebb megvalósitani, különösen ott, a hol szegény a templom, szegények a hivek, miként ez talán épen Erdélyben igen sok helyen előfordul.

Mitévő legyen ilyenkor a pap? Hol kezdje, hogy végezze dolgát, hogy czélt érhessen? — Hogy e nehéz kérdés fejtegetésére — ha nem is épen megfejtésére — épen engem szólitott föl e kongresszus m. t. szervezője, abban egy kis czélzatosságot látok ugyan, mégis igen szivesen vállalkoztam rá s készséggel mondom el szerény véleményemet s részben hasonló körülmények között szerzett tapasztalataimat, de távolról se várják, hogy én, mint hires koldus, megtanitsam önöket koldulni.

Nemrégiben egy derék tiroli ember járt nálam Budapesten, s miután az ismeretes amerikai gyorsasággal épült szép templomunkat végig nézte, ezzel a kérdéssel fordult hozzám: Nicht wahr Hochwürden, Sie haben den Bau nicht von unten, sondern von oben begonnen? — Nemde főtisztelendő ur, ön nem alulról, hanem fölülről kezdte az épitést? — Igazat adtam neki. Mert tényleg ugy van az, Uraim! akár uj templomot akarunk épiteni, akár meglevőt disziteni és Istenhez méltóvá tenni, a munkát nem alulról,

hanem fölülről kell kezdenünk. Föl kell ugyanis emelkednünk a mi hivatásunk magaslatára, mely nekünk kötelességünkké teszi az Ur házának tisztességéről, tisztaságáról, sőt a mennyire lehet, fényéről, pompájáról gondoskodni. Ha hivatásunknak ezen magaslatára följutottunk, ha át vagyunk hatva azon tudattól, kötelességérzettől, hogy az Isten háza előbbrevaló, mint a magunké, hogy a templomnak szebbnek, tisztábbnak kell lennie mint a plebániaháznak, saját lakásunknak, akkor helyes uton járunk, akkor jól, mert fölülről kezdjük az épitést.

De még magasabbra kell emelkednünk, ha templomépitésről vagy diszitésről van szó; föl kell emelkednünk a bizalom létráján és imádság utján magához az Istenhez, a kinek segitsége nélkül semmire sem mehetünk, mert ismeretes, hogy ha az Ur nem épiti a házat, hiába fáradnak a munkások, a ki azonban segitségét nem tagadhatja, midőn azt látja, hogy az ő dicsősége forog szóban.

Mikor hét évvel ezelőtt ugyszólván — egy krajczár nélkül, üres erszénynyel, de szinte vakmerőségig menő bizalommal hozzáfogtam ahhoz a munkához, melyet mindenkinek s talán magamnak legnagyobb bámulatára sikerült létrehozni, első sorban az Isten háza dicsősége és a halhatatlan lelkek üdve lebegett előttem, s azt gondoltam, épitsük és diszitsük föl csak mielőbb az Isten házát, majd azután az Isten is csak fölépiti a mienket, s föl is épitette, hamarább, mint hittük. — Ellenben tudok egy plébániát, a hol a jó plébános ur, csupa elővigyázatból és számitásból kilencz házat szerzett magának azzal a szándékkal — mint mondá — hogy majd azokból fölépiti az Isten házát. Alulról kezdte és nem fölülről, s talán épen azért romba dőlt a szép terv, a házból ma egy sincsen, s csak mióta a házak elusztak, azóta kezd az Isten házának ügye némileg a megvalósitáshoz közeledni.

Higyjék el, Uraim, hogy nem dicsekvésből mondom ezeket, hanem csak azért, hogy saját tapasztalásomból meritett példákkal győzzem meg Önöket állitásom igazságáról és buzditsam föltétlen bizalomra, ha az Ur házának épitése vagy illő diszben tartása egyikünknek-másikunknak nehéz gondokat okoznak. Ilyenkor bátorság, bizalom! Sursum corda. Emeljük föl sziveinket az Urhoz! — Igen, emeljük föl, de necsak a magunkét, hanem hiveinkét is.

Mielőtt az Isten házának épitéséhez vagy diszitéséhez fognánk, készitsük el előbb a talajt hiveink szivében. Igyekezzünk velük megértetni, hogy reájuk nézve megtisztelő, kitüntető kötelesség az Ur házának diszitéséhez hozzájárulni. Győzzük meg őket, hogy azok a fillérek, melyeket az Ur oltárára, hajlékának diszitésére, az istentisztelet fényének emelésére áldozatul hoznak, még anyagi tekintetben sem vesznek kárba, hanem a legtöbb esetben százszoros kamatot, bő gyümölcsöt teremnek.

Tekintsék a hivek a templomukat a falu vagy város főékességének, melyen mindenki megláthassa, hogy abban a legnagyobb Úr lakik. Értessük meg velük, hogy annak disze, fénye nekik is becsületükre, elhagyatottsága, piszkos volta ellenben szégyenükre válik. Szóval tekintsék az Isten házát a magukénak is, mely minden egyébtől eltekintve, már tisztaságával, fényével is vonzza és fölemelje őket.

Ha sikerül hiveink szivében az Isten háza iránt ezt az érdeklődést, nagyrabecsülést és tiszteletet fölkelteni, akkor már több mint fele munkát elvégeztük, akkor nincs mit aggódnunk népünk szegénysége miatt, mert nincs az a szegény nép, a mely ilyen meggyőződés, ilyen hit mellett áldozni ne tudna a legszentebb ügyért. Nem egyszer, de százszor látjuk megismétlődni, a mit isteni Üdvözitőnk az evangeliumban oly meghatóan kiemelt, hogy az özvegy utolsó fillérét is a templom perselyébe dobja.

Erre nézve is saját tapasztalásomból beszélhetek, s mondhatom, hogy nincsen bőkezübb adakozó istenes czélokra a szegény népnél. Templomunkat majdnem kizárólag szegény munkásnép látogatja, s a perselypénz évenkint megközeliti a 3000 forintot. Mikor pedig templomunk még épülőfélben volt, nem egy szegény munkás 10—14—20 forintig adóztatta meg önmagát s hozta el hiven hetenkint, hónaponkint az ő járulékát, ugy hogy teljes joggal irhatták templomunkról annak fölszentelésekor a lapok, hogy az a «munkások temploma», s ők magok is szent büszkeséggel tekintik annak.

Én pedig hiveinktől nem szoktam koldulni, hanem ha jószántukból hoztak a legcsekélyebb adományt is hálás köszönettel vettem. S talán épen ez az elismerés, ez a hálás köszönet volt az, a mi a szegény nép szivének oly jól esett, s őt ujabb és ujabb adakozásra birta.

De iparkodtam a népet még másképp is belevonni a templomépités ügyébe, s ezt bizonyára haszonnal fogja megtenni hasonló körülmények között minden lelkipásztor.

Miután szentbeszédeimben ismételve rámutattam egy nagyobb és Istenhez méltó templom szükséges voltára, 1897. decz. 2-ik vasárnapján fölszólitottam hiveinket, egyesitsék imáikat a mieinkkel, tartsunk karácsony előtt egy kilencznapi ájtatosságot kitett Oltáriszentség előtt azon szándékra, hogy az Isten tehetős jótevőket küldjön, a kiktől az épitéshez szükséges összeg könnyen kitelhetik. És a szegény nép megértett engem. A ki nem tudott adakozni, tudott imádkozni. S képzelhetik jó népünk örömét, lelkesedését, midőn a következő vasárnap meglepő eredményként azt adhattam tudtokra, hogy a legelső napon, épen az ájtatosság alatt 1000 forint érkezett a templomépités czéljaira. Imádkoztunk tovább és folyt a templomépités onnan fölülről kezdve, még mielőtt egy téglát is letettünk volna.

Mélyen tisztelt Uraim! Testvéreim! kivánják-e még, hogy önöket koldulni tanitsam az Isten házára, annak tisztán és jókarban tartására? —

Azt hiszem, fölösleges volna. Szent Teréziával mondom azért: a ki az én szavaimnak nem hisz, próbálja meg önmaga, s látni, tapasztalni fogja, hogy az Isten házának fölépitésére és tisztántartására nem sok pénz, hanem élő hit, erős bizalom és imádság kell, a mely — akárki mit mondjon rá — nemcsak Isten szivét, hanem az emberek erszényét is képes megnyitni. Ezt mondhatom, mert láttam. Próbálják, mélyen tisztelt Uraim, és látni fogják.

Hogyan kell áldozni.

A SZENT ÁLDOZÁSNAK illendően és minden kellemetlenségtől menten kell történnie, ezért néhány szabályt kell szem előtt tartani, a melyeket még azok sem tartanak meg mindig, a kik gyakrabban áldoznak. Hogy illemesen áldozzunk:

fejünket tartsuk egyenesen, se előre ne hajtsuk, se hátra ne vágjuk;

szemünkkel vagy lefelé, vagy a szent ostyára nézzünk, de nem a papra;

szájunkat se nagyon, se kevéssé, hanem középszerüen nyissuk ki, nyelvünket alsó ajkunkra kissé előrehelyezzük, hogy a pap könnyen és biztosan rátehesse a szent ostyát.

Egyesek nagyon is hátraszegzik a fejüket, mások nagyon lehajtják, ugy hogy a pap nem látja, mit csinál s a szent ostyát a leesés veszélyének teszi ki.

Vannak, a kik félnek nyelvüket kihelyezni s csak ajkukkal akarják megtartani a szent ostyát, mások nyelvüket gyorsan visszahuzzák, mielőtt még a papnak ideje volna a Legszentebbet biztosan elhelyezni.

Mindez kevésbbé van rendén s veszedelmes; mivel a szent áldozás alkalmával előforduló tiszteletlenségeket jórészben az áldozók rossz szokása s hanyagsága okozza.

Látni, a hogyan sokszor buzgó egyének is áldoznak, valóban kellemetlen; az ember azt hinné, hogy először járulnak az Ur asztalához.

Ne emelkedjünk föl szelesen, mihelyt megáldoztunk, hogy szomszédunkat, a ki mellettünk áldozik, meg ne lökjük, a fölkelésnél várjunk, mig a pap kissé eltávozik tőlünk, várjuk meg a pap áldását, ha más áldozónak nem kell helyünket átengednünk.

Hagyjuk rövid ideig a szent ostyát nyelvünkön és midőn kissé megnedvesedett, nyeljük le tisztelettel. De vigyázzunk, hogy szánkban el ne olvadjon, mert akkor nem áldoztunk.

Ha a szent ostya szájpadlásunkhoz tapad, csakis nyelvünkkel szabad érintenünk, sohasem ujjunkkal.

Ha a pap véletlenül két szent ostyát adna egy helyett, mit kell tennie? Semmit; ne jöjjön zavarba senki, mert nem vesz többet magához két ostyában, mint egyben, valamint nem vesz kevesebbet sem az ostya kis részecskéjében, mint az egész ostyában.

Ha már csak a pap áldására várunk, a fehér gyolcsot eleresztjük, annak jeléül, hogy már megáldoztunk.

A Szentség iránt való tiszteletből sem keztyüt, sem karmantyut (muff) nem viszünk, a katonák kardjukat leoldják.

E szabályok nem a képzelet szüleményei; elfogadták ezeket, közönségesen tanitják s nagy püspökök is méltónak tartották azokat részletesen előirni.

A legméltóságosabb Oltáriszentség egy ujabb csodája.

A «PETIT MESSAGER DU COEUR MARIE» ezidei 7-ik számában olvassuk a következőket: 1902 január 26-án St. Andrében, Bourbon szigetén megható esemény történt a templomban. Reggel, szentmise után a plébános kitette imádásra a legméltóságosabb Oltáriszentséget, a mikor is ugy vette észre, hogy a szent ostyában Krisztus arcza látszik. Azt hivén, hogy csak érzéki csalódás, a mit lát, visszatért a sekrestyébe s egy ministráns fiut szólitott elő, hogy nézze meg a Szentséget, nem lát-e rajta valami különös dolgot. A gyermek rögtön visszatért, azt mondván, hogy egy emberi arczot lát.

Aközben a plébános elküldött az ostyát készitő asszonyért s fölszólitotta, hogy a szentségtartóban nem vett-e észre valami rendkivülit. Megnézvén, azonnal visszajött s kijelentette, hogy Krisztus arczát látta a szent ostyában. Ez esemény hire azonnal elterjedt s valóságos bucsujárásban vonultak föl a templomba a csoda hirére St. André lakosai. Ime, mit látták:

A hat-hét czentiméter átmérőjü szent ostya barna szinü volt. Krisztus feje volt látható rajta. A sötét alapszinből hajzattal és szakállal körülvett fehér arcza emelkedett ki, de az egész ugy látszott, mintha fátyollepel takarta volna.

A tünemény a Szentség kitételétől egész a vesperásig tartott...

A szomszédfalvakból is összefutottak az emberek. A st. denisi ujságok szerkesztőségének ezt sürgönyözték: «Jöjjetek St. Andrébe csodát látni. A templom zsufolásig tömve van».

Ez a tény. A délelőtt folyamán ezer meg ezer ember nézte a csodát és tisztán kivehették, hogy a fehér ostya helyén emberi arcz volt, a nagy szenvedéstől sápadt arczkifejezéssel... Akármelyik oldalról vizsgálták, mindenhol az Ur Jézus arczát látták. Eloltották a gyertyákat, az ablakokat becsukták, fölhuzták a függönyöket... Mindig csak a mi Urunk Jézus Krisztus imádandó arczát látták.

LAMBERTINI IMELDA.

(Német szöveg nyomán szabadon.)

«Szivemnek eljegyzett hatalmas Isten,
Szerelmem éget, nyujtsd felém kezed'!
Enyhitni lángomat hol késel, üdvöm?
Miért vonod meg tőlem ételed?

Vagy hő szerelmem feltörő sugára
Királyi trónodig nem érhet el?
És annyi siró könynyel, annyi vágygyal
Te, Jézusom, meg nem elégedel.

Hisz gyermek lettél, értünk testet öltél;
Szűdön pihentek boldog kisdedek:
És lelkemet, oh Isten, megpihenni
Kebledre mért, miért nem engedet?»

Imelda igy eseng. Ő Jézusáért
Od'adta kincsét, föld muló javát,
Mint tiszta gyermek lelkesen követte
Az isteni jegyes hivó szavát.

Mint gyermek szent Domokos lányai közt
Szolgált az Urnak hűen, jámborul,
Szent áldozáshoz még sem engedék őt,
Nem érett, kis korát mondván okul.

S midőn az égi Mester hű arái
Körülveszik az Urnak asztalát,
Kicsiny Imelda szivét régi vágya,
Szerelmi lángja tőrként járja át.

Fölhangzik lágyan, mint szellő fuvalma
A «non sum dignus» méltó szólama,
Az Urnak kelyhe már a pap kezében,
Hogy lelki étket abból osztana.

S csodák csodája! Im', a pap kezéből
Ragyogva száll el az örök kenyér;
Lebegve száll, a mig Imelda ajkán
Szent vágytól reszkető nyelvéhez ér.

A lányka ég felé kitárja karját,
Szivébe zárja az Üdvözitőt;
Elszenderül, — elszáll a tiszta lelke,
Halála Jézushoz vezérli őt.

Milbich Tamás.

Csendben legyünk a templomban.

CONDÉ herczeg, a nagy hadvezér, egy izben a templomban egy papnövendék mellé került. A protestáns herczeg unatkozott és hosszunak találta az Egyház szertartásait. Egyszerre csak odafordul a növendékpaphoz e szavakkal: «Ugyan mondja csak, mit tanulnak önök a szeminariumban?» Az ifju semmitsem szólt. A herczeg azt hivén, hogy szavait nem értette, ismétli a kérdést másodszor és harmadszor is. Egyszerre csak megszólal a kispap s igy felel: «Azt tanuljuk, hogy a templomban hallgassunk». A szellemes hadvezér fölfogta az okos szót, nem háborodott föl, csak annyit mondott: «Köszönöm e fölvilágositást s jövőben majd megszivlelem».

Még furcsább eset történt I. Napoleonnal. A hatalmas hóditó még nem ült a császári trónon s az Egyház nem élvezte még a szabadságot,

nem tudta még a forradalom békóit lerázni. Ekkor Nepoleon beszélni akart egy izben egy magasállásu nővel. Fölkereste házában, de ott azzal fogadták, hogy az urnő templomban van szentmisén. Odasietett tehát s a templomba lépve egyenesen az illető hölgy imazsámolyához sietett s egész hangosan szól, hogy fontos mondanivalója van. De a buzgó hölgy megragadja karját s elhallgattatja e szavakkal: «Nem azért vagyunk itt, hogy fecsegjünk, hanem hogy a szentmisét hallgassuk; maradjon csendben s térdeljen le!»

Lambertini Imelda.

A világhóditó Napoleont annyira meglepték e szavak, hogy szó nélkül letérdelt s végig hallgatta a misét. Mise után kikisérte a bátor hölgyet a templomból s ott künn igy szólt hozzá: «Asszonyom, ily derék emberek mint ön, nem nélkülözhetik a teljes vallási szabadságot. Rajta leszek, hogy az Egyház ismét szabad legyen». S szavának állt. A forradalom által bezárt és kifosztott templomokat visszaadta rendeltetésüknek s a franczia katholikusok megint járhattak a szentmisére, melyről őket a vallástalan fölforgatók eltiltották.

És ismeretes az első magyar szent király életéből az a jelenet, mikor egy izben látogatóba ment a kolostorba, hol a szerzetesek ép a kar-imát végezték. A mint az uralkodó belép, a szerzetesek abbahagyják imájukat s üdvözlik a királyt, csak egy nem vett tudomást jelenlétéről, hanem tovább folytatja imádságát. Az istentisztelet végeztével a szent király magához hivatja ezt a szerzetest. Társai attól tartottak, hogy a király kérdőre fogja

vonni, de a bölcs és szent uralkodó e szavakkal fogadja a jámbor szerzetest: «Egyedül te vagy teljes szivvel-lélekkel hivő keresztény, mert nem hagytad félbe egy bűnös ember miatt az istentiszteletet. Ilyen emberekre van szükségem, kik jobban félik Istent, mint az embereket. Püspökké foglak tenni». S a buzgó szerzetesből az Egyház főpásztora lett, ki mint szent hunyt el.

Gondolkozzál egy kissé, kedves olvasó, hogyan viselkedel te a templomban? Nem az-e a gondolatod, hogy mindent láss s mindenki lásson? Nem foglalkozol-e a szentmise közben többet hiuságos dolgokkal, mint lelked szükségleteivel? Gondolkozzál! Mert ha csakugyan igy volna, ugy több bűnnel jönnél haza a templomból, mint a mennyivel bementél s vajmi kevés kegyelmet szereznél, hanem csak a tulvilági büntetésekre tennéd magad méltóvá. Csendben légy s tiszteletteljesen viselkedjél a templomban!

A Mária-Reparatrix-apáczarend szervezete.

A kiengesztelés eszközei. — Imádások, apostoli cselekedetek és missziók.

KIENGESZTELNI Istent a lelkekért s megjavitani a lelkeket, eleget tenni az Urnak a feledékenyek, hálátlanok és bűnösökért s felkölteni bennük az Isten iránt való szeretetet; ez a Mária-Reparatrix-társulat kettős czélja. Ebből kifolyólag két irányban működik: elmélkedő és cselekvő irányban. Az isteni kiengesztelésnek, hogy teljes és hathatós legyen, elmélkedőnek és cselekvőnek kell lennie. Elmélkedőnek; valamint Magdolna a kereszt lábainál megadta az elfelejtett és megvetett Üdvözitőnek az őt megillető tiszteletet és szeretetet, ugy a Reparatrix-apáczáknak is szeretettel és tisztelettel kell megemlékezniök az Urról; lelküknek át meg át kell hatva lenni az Ő nagyságától és mindennek külsőleg, alázatossággal és áldozatokkal tartoznak kifejezést adni. Cselekvőnek kell lenni az engesztelésnek; Márta példája szerint iparkodniok kell Isten dicsőségét terjeszteni, az ő érdekeit szolgálni s mentül több lelket szerezni mennyei birodalma számára.

Az engesztelő életnek két törekvése van; Isten kegyének elnyerése ima által s felebarátai szivének megnyerése szeretetteljes önfeláldozással és apostolkodással.

A megbántott Isten kiengesztelése főkép az annyiszor megvetett és kigúnyolt legméltóságosabb Oltáriszentség imádása által történik.

Az Oltáriszentség minden nap reggel a hét órai szentmise alkalmával kitétetik és kint is marad estig, a midőn is áldást tartanak. A szentmisétől fogva egész napon át a kettesével imádkozó apáczák félóránként fölváltják egymást. Igy a nagy városok közepette, a hol vétek vétekre halmozódik, a hol viszhangoznak a káromkodások, a hol lépten-nyomon a legborzasztóbb bűnökkel bántják meg a jó Istent, sőt talán még szentségtörések is követtetnek

el; ott a véghetetlen hatalmas és fölséges mennyei király szeretetének trónján fogadja az Őt megillető imádást és tiszteletet. Szeretettel környezik, megalázkodnak lábai előtt s bocsánatot és irgalmat könyörögnek azoknak a szerencsétlen megtévedt lelkeknek, a kik nem tudják, hogy mit cselekesznek, valamint azok számára is, a kik tudva és akarva vétkeznek. Az éj folyamán elkövetett bűnök kiengeszteléseül mindig két-két apácza van kijelölve arra, hogy a tabernakulum előtt éjféltől egy óráig imádkozzék. Minden csütörtökön pedig az Oltáriszentség szerzése és Krisztus Urunk kínszenvedése emlékeül az Oltáriszentség egész éjjel ki van téve; valamint hamvazószerdát megelőző három éjjelen is.

A legfölségesebb Oltáriszentség az egész keresztény élet, de különösen a Reparatrix élet központja. Reparatrix-apáczák folyton az Oltáriszentség mellett élnek, ebből táplálkoznak s ezért a gyakori szent áldozás a társulat egyik fő szabálya és szokása.

A reggeli imádságon, szentmisén, lelkiismeretvizsgálatokon, imádásokon, a félórai lelki olvasmányon, az olvasón, a lorettoi és mindenszentek litániáján kivül a kartestvérek az isteni kiengesztelés czéljából napjában három részletben elmondják még a Jézus szent Szive officiumát. Szombaton és a szüz Mária ünnepein pedig a Szeplőtelen Fogantatás zsolozsmáját. Fő ájtatosságaik azonosak az egyházéival; u. m. az Oltáriszentség, a Jézus szent Szive, a Jézus kínszenvedése és a Szeplőtelen Fogantatásról szóló ájtatosságok. Fő ünnepek gyanánt mindenekelőtt az Anyaszentegyház nagy ünnepeit tartják meg, továbbá azokat az ünnepeket, melyekre a föntemlitett ájtatosságok vonatkoznak, szent József ünnepét, végül a társulatra nézve jelentőségteljes és emlékezetes napok évfordulóját, valamint a Jézus szent Szive-társulata boldogainak és szenteinek ünnepeit.

A Reparatrix-apáczák által fölvett szentségek, nevezetesen: a szent gyónás, a szent áldozás és az utolsó kenet a kiengesztelés szellemében veendők föl. Utolsó leheletig mindent Isten kiengesztelésére kell tenniök. A kiengesztelés szükséges volta s annak óhaja teljesen áthatja lelküket, egész lényüket s egy perczre sem felejtik el kegyes alapitónőjük, a jó Mária anya eme szavait:

«Egyetlen egy alkalmat se mulaszszunk el Isten kiengesztelésére. Reggelre ébredve gondoljunk mindjárt az Ur Jézusra azok helyett is, a kiknek soha sem Ő az első gondolata.

Ha a reggeli fölkelés nehezünkre esik, ajánljuk azt föl engesztelésül olyan lelkekért, a kik a kényelmet mindennél többre becsülik s félnapokat is henyéléssel pazarolnak el.

Ha nagy hidegben szenvedünk, ha a tikkasztó meleg ellankasztja tagjainkat, türjünk el mindent, ezzel is kiengesztelve Istent azért a sok zugolódásért, a mit a türelmetlen emberektől hallania kell.

A szentmisét mindig a legnagyobb áhitattal hallgassuk, mert sajnos, nagyon sok az olyan emberek száma, a kik csupán azért jelennek ott meg, hogy magukat mutogassák.

Az Ur Jézus szent testét mindig a legbensőbb áhitattal, szeretettel és tiszta lélekkel vegyük magunkhoz, kiengesztelésül a sok szentségtörő áldozásért. Gyónásunk is ugyan ebben a szellemben történjék.

Imádjuk a legméltóságosabb Oltáriszentséget azok helyett is, a kik bántalmazzák s nem hisznek benne.

Engeszteljük ki Istent az éjjel és nappal minden perczében, szivünk minden dobbanásával, lelkünk fölhevülésével s ajkunk minden mozdulatával; igy iparkodjunk kárpótolni az édes Üdvözitő jóságos Szivét azokért a bántalmakért, a melyekkel őt a világ illeti».

Minő hivatás! mennyi érdem! mily végtelen önfeláldozó szeretet rejlik e szavakban!

Ha mindezt megteszi egy Repartrix-apácza, még korán sem teljesitette kötelességét. Az nem elég, ha a tabernakulum előtt ugy lángol is a sziv, mint az örök lámpa; szét kell terjeszteni ezt a lángot s bevilágitani vele a sötét szivekbe. Még ha zárdájukból, oltáruk elől, mely életüknek középpontja, nem távoznak is el, a Reparatrix apáczák ott is végezhetik apostoli teendőiket, sőt tartoznak is azt elvégezni. A Reparatrix-zárda kápolnájában tartott első szentbeszéd alkalmával (1857 májusban, szent Fülöp és Jakab apostolok ünnepén). Mgr. Raess strassburgi püspök igy oktatta Maria de Jesu anyát és az ő leányait: «A ki az Ur Jézust folytonosan imádja, az az égi angyalok szolgálatát teljesiti; a ki elvonult életet él, imádság, testi sanyargatás és alázatosság által iparkodik a veszőfélben levő lelkeket az örök élet számára megmenteni, az a földi angyal fölséges hivatását teljesiti».

A Reparatrix-apácza e kétszeres tisztséget teljesiti; alapitónőjük mondása szerint: Az apostoli teendőket a tabernakulum árnyékában és csendjében végzik. «Az apostol Jézus Krisztus példája után indulva, nem keresi a dicsőséget, hanem dolgozik, küzd, szenved, föláldozza magát és megsemmisül azért, hogy megadja Urának és Istenének azt a tiszteletet és dicsőséget, a melyet a gonosz lelkek megvonnak tőle».

Sőt mi több, az apostol nem elégszik meg azzal, hogy kiengesztelésül magát fölajánlja, hanem folyton azon munkálkodik, hogy eltévedt felebarátai lelkében Isten képét visszaállitsa s számukra az örök boldogságot megszerezze.

Ez a czéljuk a Reparatrix-apáczáknak is. Ők felebarátaik lelki javait főkép a *lelkigyakorlatok* által igyekeznek előmozditani. Az alapitónő egyik hő vágyát képezte, a világban élő nőknek alkalmat szolgáltatni arra, hogy lelkük jövendőbeli boldogságáról gondoskodhassanak. E végből általános vagy magányos, hosszú vagy rövid tartamu lelkigyakorlatokat tartatott, sőt

gyakran csupán csak egynapi elmélkedéseket is. A lelkigyakorlatokon részt vehetett mindenki, tekintet nélkül arra, vajjon az örök kárhozat felé halad-e még lelke, avagy már a jó utra tért. Hasznos és vigasztaló lelkigyakorlatok a tabernakulum árnyékában, a melyeken ellene esküsznek a tévtanoknak és a bűnnek.

A lelkigyakorlatok számára berendezett házak mindenkor nyitva állanak, de azért lehetetlen oda minden jelentkezőt személyválogatás nélkül befogadni. Csupán olyan ismert vagy ismerős által ajánlott egyéneket fogadnak be, a kikről tudják, hogy lelkigyakorlataikat komolyan fogják elvégezni s azokból lelkük javára és épülésére hasznot meritenek. Ha azonban ez a föltétel megvan, ugy a jelentkezők a legszivesebben, igaz keresztény szeretettel fogadtatnak be.

Folyt. köv.

A szentségi társulatok nagy volta.

Oltáregyesületi ülésre szánt elmélkedés. (P. Boone S. J. «Manuel du directeur»-je után.)

Az Urtól lett ez és csodálatos a mi szemeink előtt. Zsolt. 117, 23.

Isten minden műve csodálatos, de még sincs csodálatosabb, mint a malaszt működése, az isteni szeretet munkája. Forgassátok csak át az elmult századok évkönyveit országonkint; olvassátok a szentek életét. Minő csodákat találtok ott!

A munka, a melylyel foglalkozunk s a mely ma együvé hozott össze bennünket, látszatra kevésbbé fontos, de ha mélyebben belepillantunk, a malaszt és irgalom egész bőségét megtaláljuk benne, a melyről nyilt szivvel szeretnék ma beszélni.

Vizsgáljuk azokat a kegyelmeket, a melyeket a mi Urunk ránk kiárasztott, midőn e társulatba meghivott; aztán határozzuk el magunkat irgalmassági cselekedeteink további gyakorlására.

I. A társulatból áradó különös kegyelmek.

1. Az Ur megérteti veletek, hogy tettekben nyilatkozó szeretettel kell a szeretet Szentségének hálálkodnotok, ő neki, a ki itt van a szemetek előtt a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Azután rávesz benneteket, hogy havonta egy órát szenteljetek az ő imádására. Kétségtelenül a szentmise hallgatástok is, a szent áldozástok is sokkal buzgóbb, bensőbb leszen, nagyobb áhitatott kelt szivetekben a templomok látogatására, a tiszteletlenségek, bántalmak, szentségtörések jóvátételére, az őt igazán imádó hivek szerzésében is nagyobb buzgalmat fejthettek ki.

2. Megérteti veletek, hogyan dicsőithetitek a legméltóságosabb Oltári-

szentségben azáltal, hogy a tiszteletére szükséges szereket a szegény templomok számára megszerzitek. Ezzel pedig a lelkipásztorokat és hiveket bátoritjátok, vigasztaljátok, mindannyiszor tanuságot tesztek az Oltáriszentségben való hitetekről, uj életre keltitek mindama plébániákat, a hová csak ajándéktokat, kezeitek munkáját elküldítek. Nem nagy kegyelmek ezek?

II. Elhatározás további irgalmas cselekedetekre.

Miután Jézus szeretete megerősödött bennetek, Jézus egészen átadja magát nektek. Ne kételkedjetek! — szeretetének lángjait mindig jobban és jobban éleszti benneteket: nézzétek — mondja — az én szivem sóvárgó szeretetét irántatok! Szivében hordoz benneteket ez a jó Mester, ez az imádandó Üdvözitő, hogy őt dicsőithessétek az emberek előtt; mert tudjátok ugy is, hogy a társulatnak nemcsak az a czélja, hogy minél több imádót vagy társulati tagot toborozzon össze, hanem hogy a tagok vele éljenek, őt gyakran magukhoz vegyék, különösen a terjesztőnők a társulat elterjedésének szándékára.

A társulat valódi apostolsága az Oltáriszentség imádásának. Oh vajha képes volna ez az apostolság meginditani a sziveket s megértetni magát mindazokkal, a kiket illet! A kik eléggé megismerik, eléggé megértik, e négy gyakorlatot ajánljuk nekik: a plébániákon szokásos évenkinti szentségimádást, a negyvenórai imádást, a körmeneteket és a legméltóságosabb Oltáriszentséghez való gyakori járulást; velük tisztelhetjük leginkább a legméltóságosabb Oltáriszentséget.

«*Uram, szeretem a te házad ékességét*». *Zsolt. 25, 8.*

Az oltáregyesületi kiállitás alkalmából elmélkedjünk arról a hatásról, a melyet az istenitiszteletnél használt szerek gyakorolnak.

Nagy dolgokról kell beszélnem.

I. Nézzük elsőben a természetet. «Az egek beszélik Isten dicsőségét.» Zsolt. 18, 2.

1. A láthatatlan dolgok a láthatók által válnak észrevehetőkké. Maga az Isten is azt mondja az apostol ajkával: a mi benne láthatatlan, munkáiból megérthető. Róm. 1, 19. A látható dolgok a láthatatlanok képei, ezek a képek inditják meg a szivet s emelik föl a lelket.

2. A tudomány és művészet nagy hatással vannak ránk. Adja az ég, hogy ez a hatás mindig üdvös legyen. Gyakran nagyon gyászos következményük van. Gondoljunk csak a szinházakra stb. Ezek meggyőzhetnek arról, hogy a látható dolgok megronthatják a lelket.

II. Elmélkedjünk a természetfölötti rendről. Megtaláljuk benne azt a magasztos igazságot, hogy Isten a látható dolgokkal akar bennünket a láthatatlanok felé vezetni.

1. Az Ur maga irta elő népének az istentisztelet szertartásait s a szereket, hogy velük méltóképen dicsőitsék szent nevét. Minő gazdagság! minő nagyszerüség, minő pontosság előirásukban!

2. Az idők teljességében az Isten Fia emberi természetet vett föl, hogy szelidebben és hathatósabban ösztönözzön bennünket a láthatatlanok szeretetére, a mint azt az Egyház lelkesülten énekli. A szeretet törvénye az isteni szeretetnek láthatatlan műveit látható és érzéki alakba öltöztette. A szentségek látható dolgok s a láthatatlan malasztot jelzik. — Legnagyobb kegyelemkincseit nagyon közönséges természeti dolgokhoz kötötte. Vegyük csak a keresztséget, Oltáriszentséget. Magát a hitet is a prédikálástól tette függővé. «A hit hallásból vagyon, a hallás pedig Krisztus igéje által.» Róm. 10, 17.

3. Az Anyaszentegyház kezdettől fogva jól megértette, minő hatással vannak az emberre a szent szertartások és egyházi szerek. Már a katakombákban és később nyilvánosan is nagyszerü fényt és pompát fejtett ki az isteni tiszteletnél. Mily nagy arányok a középkori bazilikák épitésében, fényük emelésében, mily szorgosság az azután való századokban is, egész a franczia forradalomig, a templomok kifosztásáig! Az istentelenség ösztönszerüleg érzi, ép oly jól tudja mint mi, hogy mennyire élesztik a vallás külsőségei magát a hitet is, ezért dulja föl a templomokat, a hol csak tudja, fölforgatja az oltárokat, elrabolja ékességüket, kincseiket, elnyomja a papságot. Rontsátok le a templomokat, a hitet rontjátok le.

Pedig a hit a népek kincseinek legnagyobb kincse.

Ez az igazán vett alamizsna.

Forrása minden jócselekedetnek, minden erénynek, minden maradandó, tartós jóságnak.

Valamivel én is hozzájárulok a szegény templomok fölsegélyezéséhez, e szerek bevásárlásához, melyet a ti buzgalmatok teremtett elő... Az igazgató alkalmat ad a tagoknak buzgóságuk további gyakorlására.

Oltáregyesületi ügyek.

Az eucharistikus kongresszus. Mint már az eddigi két katholikus nagygyüléssel kapcsolatban megtartatott az eucharistikus kongresszus, az idei nagygyülés programmjába is fölvette ezen, a szentségi Jézus iránti nagyszabásu manifesztácziót a nagygyülés elnöksége. Ismét alkalmuk nyilik tehát az oltáregyesületeknek, vezetőiknek, ugy mint tagjaiknak, hogy az eucharistikus Jézus iránti gyermeki szeretetüknek a gyülésen és a szentségi körmeneteken kifejezést adjanak.

Kivánatos azért, hogy *az oltáregyesületek minél több taggal vegyenek részt a nagygyülésen.* Az egész ország szentségi társulatainak hódolatát mutassuk be ez alkalommal, annál is inkább, mivel e nagygyülésünk egyuttal a pápa ő Szentsége jubileumát is ünnepli, igy akarván meghálálni a Szentatyának ama tényét, hogy jubileumát az Oltáriszentségről kiadott körlevelével tette emlékezetessé. A kis Erdély néhány hónap előtt fényes ünnepséget tudott rendezni a gyulafehérvári Oltáregylet zászlószentelése alkalmából. Mindenfelől küldték az egyesületek képviselőiket. Vegyünk példát erdélyi testvéreink buzgóságáról! Jelenjünk meg lehető nagy számban a mi szentségi Üdvözitőnk diadalünnepén s mutassuk meg, hogy él szivünkben iránta a hála s szeretet érzete.

Az Erzsébet királyné emlékére emelendő örökimádás-templom bizottsága délelőtt tiz órakor a Mária Reparatrix-apáczák kápolnájában mondatott gyászmisét, melyet Csáky Károly gróf váczi püspök tartott. Jelen voltak: Zichy Nándor gróf, mint az Erzsébet-örökimádási templom épitési bizottságának elnöke, Zichy Nándorné és Zichy Livia grófnők, Kánter Károly apát, Kiss Aladárné alelnöknő, Barkóczy báróné és több bizottsági tag, ugy, hogy a kápolna zsufolásig megtelt. Mise alatt az apáczák énekeltek szivet megilletően. Az elnöknő, Pallavicini Edéné távolmaradását Kánter apát mentette ki.

A pápa a székesfejérvári Oltáregyletnek. Mint Rómából értesülünk, Ő Szentsége f. hó 16-án magánkihallgatáson fogadta Szögyény-Marich Juliát, a székesfejérvári Oltáregylet buzgó és érdemdus elnökét. A pápa, a ki pompás szinben és állandóan jó kedélyhangulatban volt, hosszasan beszélgetett a székesfejérvári dolgokról s főleg nagy örömmel és megelégedéssel értesült az Oltáregyesület buzgó működéséről. A kihallgatás befejeztével pedig nemcsak az elnökre adta készséggel áldását, de kijelentette, hogy készséggel küldi általa az egész egyesületre s annak minden egyes tagjára. E kedves hir bizonyára nagy örömmel fogja eltölteni az Oltáregylet csendben fáradozó buzgó tagjait s buzditani őket az önzetlen, sikerekben gazdag s a Szentséges Atya által megáldott szép munka folytatására.

Az Oberbauer-czéget, a budapesti központi Oltáregyesület szállitóját, szép kitüntetésben részesitette *gróf Csáky Károly* váczi püspök ur, kinevezvén őt a váczi központi Oltáregylet szállitójává. *Kronberg Józsefet,* a czég fejét, az alábbi sorokban értesitette erről az egyesület igazgatója.

Tekintetes Uram! Igen boldognak érzem magamat, hogy szerencsém van közölni Tekintetességeddel ő Méltóságának, gróf Csáky Károly Emmánuel váczi megyés püspök urnak azon magas kitüntető kegyét, hogy folyó hó 18-án tartott váczi oltáregyleti választmányi gyülésen azon figyelemért, a melyet Tekintetességed az egylet megrendelései iránt mindenkor tanusitani sziveskedett s a mely ugy a kelmék finomsága, mint a kidolgozás pontosságában nyilvánult, ő Méltósága az egész választmány általános hozzájárulása mellett Tekintetességed nagynevű czégét «a váczi központi és egyházmegyei Oltáregylet» szállitójává kinevezni méltóztatott. A midőn ezen kitüntetésről Tekintetességedet ő Méltósága a megyés Főpásztor és a központi Választmány megbizásából és nevében szerencsém van értesiteni, fogadja egyuttal legőszintébb gratulácziómat, a melyet annál is szivesebben tolmácsolok, mert meg vagyok győződve, hogy ezen kitüntető és czégének kiválóságát elismerő distinkczió csak fokozni fogja Tekintetességednek buzgóságát, hogy az egyházi ruhák és szerek anyagi és alaki exact, rubrikaszerü kiállitásával és a szegény templomok iránt való gyöngéd figyelmével jobban és jobban emelje az Ur házának dicsőségét. Kiváló tiszteletem nyilvánitása mellett vagyok, Váczon 1902 szeptember hó 20-án Tekintetességed alázatos szolgája *dr. Galcsek György,* váczi közp. és egyházmegyei oltáregyleti igazgató.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1902 julius és augusztus hóban befolyt dijak:

Grádol Anna 1 k, Török Erzsébet 24 f, Török Julianna 30 f, ft. dr. Tóth József megbizott ur által Szombathelyről 12 és Szabó Jánosné 2 k, özv. Kubinyi Tamásné 24 f, Török Erzsébet 24 f, özv. Kluzacsek Rezsőné 12 k, Krupich Paula 4 k, Köteles Lajosné 24 f, Kolmann Mária 2 k, Winter Margit 2 k, Szabó Péterné 3 k, Kresztics Mária 3 k, Fink Francziska 1 k, Fink Mária 3 k, Németh Ilona 1 k, ft. dr. Repák Jenő theol. tanár ur által Eperjes egyházmegye gör. kath. tagjai részéről 70 k, Szabó Mária 1 k, Thulner Katalin 1 k, Gyüry N. 2 k, Bauer Mária 2 k, Pirk Rozina 40 f, ft. Peham Vincze plébános ur által a Pörgölin vasmegyei tagoktól 4 k 20 f, Woutier Luiza 2 k, Weisinger Anna 2 k, Kövér Mária 1 k, Krumpek Etel 1 k, Fodor Gáborné 40 f, Melzsik Szalome 2 k, Maczkó Károlyné 2 k, Ettensperger Antónia 2 k, Csicsay Margit 40 f, özv. Ladányi Józsefné 20 f, Szabó Erzsébet 20 f, Pirk Rozina 10 f, Visnyai Borbála 2 k, Horváth Istvánné 3 k, Kovács Károlyné 20 f, Blazsek Olga 1 k, Rothhammer Teréz 2 k, Fazekas Erzsébet 6 k, Német Viktória 2 k, Delamartina Viktória 2 k, Kálchok Gézáné 2 k, Hegedüs Mária 1 k, Muha Mária 2 k, özv. Pável Jánosné és leányai 2 k, özv. Lász Károlyné 2 k, Engel Terézia 2 k, Bulusek Anna 2 k, Bilits Katalin 2 k, Takáts Mária 2 k, Siegl Mária 2 k, Hauke Terézia 2 k, Jung Krisztina 2 k, Minich József 2 k, Schnitchen Katalin 2 k, Fiedler Konrádné 2 k, Ember Anna 3 k, Lőrincz Julcsa 40 f, Pirk Rozina 20 f, Ribár Karolina 2 k, Primusz Erzsi 6 k, özv. Tyukosné Francziska 4 k, Lambrecht Margit 3 k, Lambrecht Erzsébet 4 k, Pirk Rozina 10 f, Szabó Mária 1 k, Kertész Róza 2 k, özv. Habinay Ágostonné 4 k, Habinay Christina 4 k, báró Skerlecz Klára 2 k, báró Skerlecz Mária 2 k, báró Skerlecz Sarolta 2 k, az ó-budai tagoktól ft. Sagmüller József káplán ur által 122 k, Bonis Lajos 3 k, Korsz Gergelyné 1 k, Lukawetz Luiza 20 f, Marzsó Elvira 2 k, Minye Luiza 1 k, Kókai Zsuzsanna 1 k, Tóth Jánosné Schleisz Katalin 3 k, Schelly Irma 6 k, Stiassniné Kis Julianna 3 k, özv. Kecskeméty Istvánné 2 k,

ft. dr. Mikita Sándor az ungvár-czeholnyai tagok részéről 18 k 60 f, Widak Francziska 20 f, Székely Miklósné 2 k, Kurucz Lajos 80 f, Minye Lujza 1 k, Palkó Mária 4 k, Studniczky Irma 1 k, özv. Hun Károlyné 24 f, Horváth Imréné 24 f, Hingyi Julianna 24 f, Lukács Zsuzsanna 30 f, Bognár Katalin 54 f, ngos Kiss Aladárné tagdijak fejében 356 k 40 f, ft. Hojszik Imre h. pléb. ur a selmecz-steffoltói tagok részéről 16 k 64 f, ft. Plent István pléb. a kassai egyházmegye területéről 100 k, ft. Binder András Szatmár-egyházmegye részéről 173 k 50 f, Scirovits Teréz 50 f, Zaupper Ferencz 1 k, ft. Miller György hivei részéről 12 k, Fáy Malvin 2 k, Feriáncs Mária 40 f, Kreisz Gergely 1 k, Csizmár Zsuzsanna 2 k, Keglovits Irma grófnő 6 k, Thoman Francziska 3 k, Kathny Erzsébet 2 k, Eberhard Gyula 1 k, özv. Lehotzky Józsefné 1 k, özv. Sommer Magdolna 2 k, Czechmeister Etel 1 k.

(k = korona, f = fillér).

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie carcassonei püspöktől.

Az oltáriszentségbeli lelki tej.

A segitségünkre siető szeretetet mindig kerüljük.

***

Az arsi (= ári) szentéletü plébános, a kit mindegyik hive tisztelt és a kinek emlékezete Isten Egyházában soká fog élni: ájtatos hallgatóinak egy napon ezeket mondá:

«Gyermekeim, midőn a jó Isten reánk tekint, midőn az Oltáriszentség belsejéből szemlél és minket magához közeledni lát: szivével csekély teremtményeihez nagyon mélyen lereszkedik; ugy, miként az atya, a ki kisdedéhez lehajol, hogy szavát meghallja».

Tegyük ehhez, hogy karjait nyujtja felénk, csakhogy minket magához vonjon és imádandó Szivére szoritson; mint az anya, a ki szerető karjait tárja ki magzata felé, arra buzditva őt, hogy keblén bizalommal és nyugodtan helyezkedjék el.

Sohase gondoltunk rá, mit kell kénytelen érezni Jézusunk anyai Szivének, látva kicsinylésünket és közönyösségünket eme Szentséggel szemben, a melyben ő oly nagy szeretettel hiv magához?

Ime, ilyen az Oltáriszentség, mikor mi azt elhagyjuk.

Anya — gyermeke nélkül!

Tegyétek föl — mondá a Szeretet Mestere — hogy egy gazdag férfi szegény asszonyt asztalához meghiv, de e föltételt tűzi eléje:

Lépj ebédlőmbe, kisdededet azonban hagyd kint, mert az sir és nekem alkalmatlankodik.

Elfogadná-e ezt a meghivást amaz anya?

Nem nélkülözne-e inkább, nem szenvedné-e el inkább az éhséget, semhogy ennek a gazdagnak társa-

ságában étkezzék, egyedül, gyermeke nélkül, a kit a járókelők, az állatok elé és a levegő zordonságának kitenne?

Ellenkezőleg, a Szentlélek kijelentéséből tudjuk, hogy ha még az anya is annyira elfajulhatna, miszerint gyermekét elhagyná s fiáról megfeledkeznék: a mi Istenünk, nemes és önzetlen szereteténél fogva, nem teheti hogy rólunk megfeledkezzék és szünet nélkül ne kivánja, hogy vele közlekedjünk.

Oh, ti mindnyájan, kik elbágyadtatok: jertek a forráshoz! meritsetek bőven ez éltető vizből, a melyet nektek nyujtok!

Omnes sitientes venite ad aquas!

A szeretet égető szomja minket elepeszt.

Szivünk e szeretet szükségletét kielégiteni vágyik és e szomjat oltó vizet mégis elutasitjuk.

Szegény sziv! Te mindig nyugtalan leszesz, te szenvedni fogsz és tévelyegni, a mig magad ez Oltáriszentség Istenének szivébe nem veted és a mig e Szivben el nem merülsz!

Meditator.

A legfölségesebb Oltáriszentség imádása.

Imádlak, szivem isteni vendége, és elismerem, hogy valamennyi embernél bőkezűbb és magasztosabb vagy. Engesztelésül papjaid kigunyolásaiért neked ajánlom a szent szerzetesek hódolatát, a kikkel reménylem, hogy mondhatom és énekelhetem:

Imádtassék mindörökké a legméltóságosabb Oltáriszentség! *Adorator.*

IRODALOM.

Szepessy László költeményei. Csinos kis kötetben adta ki folyóiratunk hasábjain gyakran szereplő munkatársunk, *Szepessy László* költői lelkületének zsengéit. Talán korábban jelent meg a kötet, mint vártuk volna s itt-ott még simitásra szorult volna, de tagadhatatlan, hogy az egészen végigvonuló katholikus fölfogás és vallásos szellem dicséretet érdemel. Irodalmi méltatásával e hitbuzgalmi folyóirat behatóbban nem foglalkozhatik, ez katholikus szépirodalmi lapjaink föladata, de méltányoljuk és dicsérjük szerző helyes fölfogását, korrekt szellemét s szivesen ajánljuk a kötetet olvasóink figyelmébe s pártfogásába.

Ára 4 korona. Megrendelhető Lampel Róbert könyvkereskedésében.

Hebdomadae sanctae (A nagyhét szertartásos énekei) cantus liturgici gregoriani, quos in concentus plurium vocum redegit, additis quibusdam propriis suis, qui eo tempore usui esse possunt, *Aloisius Hennig* S. J. sacerdos. Midőn e munka nyomás alatt volt, a szerző jobblétre szenderült (1902 julius 10.), de a korrekturát még ő végezte. Általán ismert szerénysége mellett is azt mondotta, hogy ez a legjobb munkái közé tartozik. E nagyheti szertartásos énekeket is a «Hirnök» adta ki s annál rendelhetők meg Kalocsán. Kiváló finom nyomás.

Áruk 3 korona.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

Alapittatott 1859-ben. Alapittatott 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST,

IV. ker., Váczi-utcza 46. szám.

Épület, toronyfedés, légszesz, vizvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készit.

... Körmeneti lámpákat készitek ...

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Vásároljunk Tanuló Sorsjegyet!

Ő Fensége József Ágost főherczeg ur és főmagasságu Vaszary Kolos bibornok herczegprimás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregácio Finevelő-Intézete szegény tanulók javára

nagy sorsjátékot

rendez. A sorsjáték 1901 október 31-én 85.126 szám alatt lett a m. kir. pénzügyminiszterium által engedélyezve.

Huzás 1902 október 1-én.

Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 10.000 korona értékben. Összesen 1135 nyeremény.

Sorsjegyek kaphatók a «Tanuló Sorsjáték Irodában»

Budapest, V., Alkotmány-utcza 28. szám.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó:

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

III. ÉVF. 1902 10. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

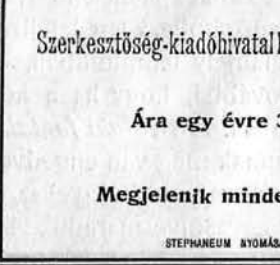

III. ÉVFOLYAM. 1902. OKTOBER. 10. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Gróf Mailáth Gusztáv Károly erdélyi püspök úr megnyitó beszéde az eucharisztikus kongresszuson. — Az Oltáriszentség dogmatikája XIII. Leo pápa körlevele nyomán. — Az Oltáriszentség erkölcsi hatása. — Az Oltáriszentség az élet forrása. — Az Oltáriszentség az éjben. — Előképes áldozat. — A Mária-Reparatrix örökimádási apáczarend szervezete. — Vegyesek. — Oltáregyesületi ügyek. — Hirdetések.

Gr. Mailáth Gusztáv Károly erdélyi püspök úr megnyitó beszéde az eucharisztikus kongresszuson.

1902 október hó 16-ikán.

Dicsértessék a Jézus Krisztus! Mélyen tisztelt kongresszus! Legyen szabad legelső sorban is a m. t. kongresszus érzelmeit tolmácsolnom és azon örömnek adnom kifejezést, hogy a nagyméltóságu püspöki karnak négy tagja — lehet, hogy többen is jönnek még — kegyes volt a kongresszusra eljönni és jelenlétével ezen kongresszusnak fontosságát és értékét emelni. Legyen szabad másodsorban és ünnepélyesen köszönetet mondanom szentséges Atyánknak, XIII. Leó pápának, hogy életének végén mintegy bucsuszózatul a «Mirae caritatis» és csakugyan szeretettől áradó körlevelet bocsátotta ki, melyben azt, a mit mindegyikünk tehetsége szerint igyekezett benső sugallatát és meggyőződését követve megtenni, ma már engedelmességből is a Szentatya iránt meg fogjuk tenni fokozott buzgalommal és kitartással, hogy a hiveket az Ur Jézushoz vezessük, minél hatásosabban, minél gyakrabban, hogy táplálkozzanak ők is minél számosabban az élet kenyerével. És ezen két kegyeletes kötelesség teljesitése után legyen szabad bevezetésül az eucharisztikus kongresszusnak mai tárgysorozatához csak néhány rövid szót intéznem a m. t. kongresszushoz.

A tegnapi nagy és szép napnak folyamán majdnem minden egyes szónok beszélt egy szebb hajnalról, ugy hogy igazán vigasztalás és reménység töltötte el mindnyájunknak szivét, a kik ott jelen voltunk és e beszédeket hallgattuk. E szebb jövőt, e szép hajnalt látom én is, és az abban nyilvánul, hogy évről-évre édes hazánkban is, nemcsak a keresztény világon mindenütt, nagyobb kezd lenni a szentségi Üdvözitő felé való törekvés.

Mindig gyakoriabbak lesznek a szent és buzgó áldozások, mindig többeket látunk azok közül, kiket eddig mindig szivünk fájdalmával nélkülöztünk az Urnak asztalánál: az intelligencziából a férfiakat is. Legyen szabad csak saját tapasztalatomra hivatkoznom. Eddig nem mult el bérma-ut, hogy nem kellett volna fájdalmasan panaszkodnom, hogy hiába beszéltem sokaknak, meghallották szavaimat a népnek százai és ezrei, meg azok a jó munkások, azok a földmivelők, meg a szegényebbek, de az intelligenczia távol maradt az Ur asztalától. Nem láttam körülöttem, mikor a pápai áldást osztottam és a teljes bucsu kegyelmében részesitettem hiveimet, nem láttam a nép vezetőit, az előkelőséget, a férfiakat, a családapákat.

Az idén, hála a jó Istennek, nem kellett e panaszt tennem. Láttam az Ur asztala körül alispánt, járásbirákat, ügyvédeket, földbirtokosokat, kik vetélkedve a szegény néppel, letérdeltek és nem egynek szemében láttam a könyet. Ez a köny a bánat könye volt, hogy oly soká távol maradtak Attól, Ki boldogságunk és a Ki a férfiunak is kell hogy erejét irányitsa. Vigasztalással tapasztaltam, hogy az ifjuság is nem azt a mechanikus, külső, nem azt a kényszergyónást és áldozást végzi már ma, a melynek következménye az volt, hogy mikor kiszabadult az iskolából, örült, hogy most már gyónni és áldozni nem kell mennie, hanem az ifjuság saját jószántából, meggyőződéséből, saját lelkiérdekének és szükségletének átértéséből oda járul maga is az Ur asztalához. És mondhatom, hogy tövises főpásztori pályámon nincs nagyobb vigasztalásom, mint mikor ifjakat látok az Ur asztalánál. És azt az áhitatot nem lehet tettetni, szinlelni.

És ha betekintünk a kórházakba, mit látunk ott? Csak legyen egy pap, a ki szivesen gyóntasson és ne féljen a kórházaknak rossz levegőjétől, tódulnak nemcsak a női betegek, hanem a férfibetegek is, és kivánkoznak a léleknek és a testnek orvosa, az Ur Jézus után. Igaz, hogy ott segitségére jönnek a lelkipásztorkodásnak azok az apostolok, kikről az egyik tegnapi szónok oly szépen szólt, azok a betegápoló apáczák. Nem kapaczitálnak senkit, hanem folyton, éjjel-nappal virrasztanak, őrködnek, ápolják saját életük föláldozásával azokat a betegeket. És a szeretetnek ez a prédikáczió ja meginditja a beteget, önkénytelenül is kérdi magától: honnan ezen szegény és néha gazdag leányoknak, honnan ez a türelme, ez a szeretete, megvetése minden nehézségnek, legyőzése minden természetes ellenszenvnek, honnan van ez? Naponkint veszik magukhoz az Ur Jézust a legméltóságosabb Oltáriszentségben! És a betegség maga is gyógyitó és tisztitó hatással van a lélekre. Mily töredelmes gyónások vannak a kórházban, mily áhitattal fogadják magukhoz az Ur szent testét! De szeretnék néha egészségeseket is odavezetni és megmutatni, hogy mennyire fogadkoznak, hogy az egészséget jól fogják használni és az Isten parancsolatainak utjairól többé soha le nem fognak térni!

Hát, m. t. kongresszus, ezek mind bizonyitó jelek, mind megvigasztalnak minket, ha ezeket látjuk. Mit tegyünk? Folytassuk ezt mindig jobban; igyekezzünk magunk is minél többször, minél buzgóbban a szentáldozáshoz járulni. Sokszor kérdezték tőlem, hogy van az, hogy birom ki azt a sok munkát, azokat a nagy utakat, testi fáradalmakat — mert azokra a lelki fájdalmakra, melyekkel a püspökség jár, nagyon kevesen gondolnak, s én azt felelem nekik: mert az Ur Jézust veszem magamhoz minden reggel, az Ur Jézus ad erőt, kitartást, és a kit az orvosok már halálra itéltek, hogy tüdővészes, hogy semmire sem lesz képes, azt az Ur Jézus erősiti és föntartja. «Qui manducat me, et ipse vivet propter me — a ki Belőlem eszik, az Én miattam fog élni», ezek az Ur Jézus szavai, és az Ur Jézus nem csal, a mit mond, betartja, és sohasem tapasztaltam, hogy az apostoli munka az erőt csökkentette volna, mindig és minden körülmények közt növeli és erősiti.

Vannak ma is, voltak az Ur Jézus idejében is, a kik a szentáldozástól féltek: csak gyakran ne áldozzunk, csak sokszor ne járuljunk az Ur szent asztalához. Hát az Ur Jézus megszomorodott e fölött, mikor látta, hogy szeretetének titkát nem tudják megérteni tanitványai sem. Azt mondta: Ti is el akartok engem hagyni? Nekünk szóljon-e igy az Ur Jézus? Nem, hanem feleljünk az apostolokkal bátran, bizalommal: Uram, kihez menjünk? hiszen az örök élet igéi vannak nálad. Igy feleljünk és ne tartsanak vissza se tökéletlenségünk, se kisértéseink, se a sok elfoglaltság. Az a félóra, az az óra, a melyet arra forditunk, az nem vész el. És milyen más az egész nap, annak tevékenysége, küzdelme, milyen más az érdem, melyet minden egyes nap szerzünk, ha az Ur Jézussal minden reggel egyesülünk és az Ő szellemét magunkba szivjuk.

Mélyen tisztelt kongresszus! Járuljunk a szentáldozáshoz és akkor lesz igazán haladás a kath. életben, a bensőséges életben, a mely nem a külsőt keresi, nem a külső fényt, csillogást, a mely nem nagyravágyó, nem elégületlen saját sorsával, hanem keresi a szerény állást; akkor lesz igazán bensőséges az élet, ha az a gyakori, az a mindennapi szentáldozás gyakoribb lesz, s minden katholikus sziv vágyódik az élet után, a mint teste megkivánja az eledelt. Akkor lesz igazán kath. élet bennünk, akkor lesz igazán krisztusi a szeretet bennünk. Ezt kivánom ezen kongresszus minden tagjának kivétel nélkül, és a kongresszust ezennel megnyitom.

Az Oltáriszentség dogmatikája XIII. Leo pápa körlevele nyomán.

P. *Tomcsányi Lajos* előadása az eucharisztikus kongresszuson 1902 október 16-ikán.

«Életünk alkonyán nem kivánhatunk boldogitóbb dolgot, mint azt, hogy minden szivben fölkelthessük és fölelevenithessük a köteles hálának és buzgóságnak érzelmeit a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt». Igy szólt a szentatya, XIII. Leó pápa az Oltáriszentségről legujabban kiadott körlevelében.

S miért?

Azért, mert hite szerint az Oltáriszentségben a kenyér és a bor szine alatt igazán, valósággal és állagilag jelen van az Ur Jézus.

Az Oltáriszentség az, mely az emberi méltóságnak értékét kimondhatatlanul emeli; minthogy az teszi lehetővé, hogy az isteni természet részesei és sorsosai legyünk, ugymond a Szentatya.

S miért?

Azért, mert az ő hite szerint az Oltáriszentségben a kenyér és a bor szine alatt igazán, valósággal és állagilag jelen van az Ur Jézus.

Az Oltáriszentség gyógyitja az élvezetek telhetetlen vágyát, mely lázban tartja az emberiséget és mint ragályos betegség már a gyermekkorban is sokat megfertőztet.

E szentség a bajokban fölemel, az erényért folytatott küzdelemben erősit, s buzdit a felebarátok szeretetére; e szentségből meritik apostoli buzgóságukat a hit terjesztésén fáradozó férfiak, belőle meritik erejöket azon jeles nők, kiknek önfeláldozó tevékenysége fölött az egész világ bámul; e szentség mindent magában egyesit, a mit csak önmagunknak, élő és megholt embertársunknak óhajtanunk lehet és szabad, ugymond a Szentatya.

S miért?

Ismét csak azért, mert hite szerint a kenyérnek és a bornak szine alatt az Oltáriszentségben igazán, valósággal s állagilag jelen van az Ur Jézus.

A kenyérnek és a bornak szine alatt, miként a tridenti szent zsinat mondja, vagy miként a bölcselet nyelvén mondhatnók: a kenyérnek és a bornak járulékai, esedékei (accidens) alatt nincs többé ott oltárainkon a pap átváltoztató szavainak elhangzása után a kenyérnek és a bornak állaga, átváltozott az a megváltó Istenember valóságos testévé és vérévé.

Nos hát, mélyen tisztelt kongresszus, mik azok a kenyérnek és a bornak járulékai: a mennyiség, az alak, a szin, az íz, az illat, a keménység stb.?

Des Cartes, Drouin, Saguens, Le Grand s követőik, a mennyiséget azonositják az állaggal, a többi járulékról pedig azt mondják, hogy azok az érzékelő személy pusztán alanyi érzelmei.

Nincs igazuk.

Mik tehát azok a járulékok?

E kérdés, ugymond a biboros Franzelin,[1] a dolog természeténél fogva, minthogy közvetlen összefüggésben áll az átállagosulás tanával, hittani (theologicus) kérdés; feleljenek rá ennélfogva a szentatyák, a hittudósok s a szent zsinatok.

Midőn a szentatyák tanuságot tesznek az Egyház tana mellett s tagadják, hogy az Oltáriszentségben megmarad a kenyér és a bor állaga, azt mondják, hogy daczára ezen átváltozásnak, megmarad mégis valami a kenyérből s a borból és ez tárgyilagos *valóság*. Igy szent Irén,[2] Origenes[3] s Aranyszáju szent János.[4]

S midőn vihar támadt az Egyház ellen, s az Egyház tanát Krisztus kettős természetéről kétségbe vonták oly férfiak, kik egyébként hittek más kinyilatkoztatott igazságokban, a szentatyák szembeszálltak e férfiak téves fölfogásaival és mig erősen hangsulyozták, hogy az Üdvözitőnek emberi természete egygyé nem olvadt az isteni természettel, ráutaltak az Oltáriszentségre, s azt mondták: miként az, a mi oltárainkon a kenyér és a bor átváltoztatása után a kenyérből és a borból még megmarad, tárgyilagos valóság, ugy ily való Krisztusban az emberi természet is. Igy érvelt Színai szent Anasztáz,[5] szent Geláz,[6] szent Efrem[7] és mások.

Később ismét föllegek tornyosultak a látóhatáron s Berengárral szemben, ki a vészt okozta, fölkeltette Isten az érdeklődést, a rokonszenvet s a tömörülést az Egyház igaza körül és Lanfranc,[8] Guitmund,[9] Alger[10] s Vilmos apát[11] bőven beigazolták, hogy a szentatyák kivétel nélkül, a járulékok tárgyilagossága mellett küzdöttek.

S le egész a tizenötödik századig a régi hittudósoknak megegyező tanitása szerint is a hitletéteményhez tartozik az, hogy az átváltoztatás után oltárainkon a kenyér és a bor megmaradt járulékai, tárgyilagos valósággal

[1] Franzalin, Tractatus de eucharistiae sacramento. Thes. 16.

[2] Ireneus lib. 4. cap. 18. num. 5. azt mondja, hogy «az Oltáriszentség két dologból áll: ezek egyike *földi*, a másika égi».

[3] Origenes in Matth. tom. 11. num. 14. Opp. tom. 3. pag. 499. — Ezen egyházíró szerint a «szent eledel (az Oltáriszentség) megemészthető, a mennyiben az *anyagi*».

[4] S. Chrysostomus hom. 82. in Matth.

[5] S. Anastasius Sinaita in Hodego cap. 23. ed. Gretzer pag. 349 sq.

[6] S. Gelasius de duabus naturis contra Eutych. Bibl. Max. tom. 8. pag. 703.

[7] S. Ephr. apud Photium Cod. 229. ed. 1611. pag. 793.

[8] Lanfrancus de Eucharistia cap. 18.

[9] Guitmundus lib. 2. Bibl. Max. PP. tom. 18. pag. 449.

[10] Algerus lib. 1 cap. 7. de sacram. corporis et sanguinis dominici.

[11] Guillelmus Abbas s. Theodorici cap. 3. Bibl. PP. Cisterc. tom. 4. pag. 134.

birnak, s e hittudósoknak, ugymond a nagy Suarez,[1] az volt a meggyőződésük, hogy sem az ő természettudományi ismereteik, sem bölcseleti kutatásaik, nem befolyásolták őket, midőn az Oltáriszentségről szóló tárgyalásaikban e járulékok tárgyilagos volta mellett küzdöttek.

Ily uton haladva elérkeztünk az egyháztörténelem határjelzőinek azon oszlopához, melyhez az Oltáriszentség járulékainak ügye füződik: elérkeztünk a konstanczi egyetemes szent zsinathoz.

E szent zsinat hitczikké avatott két dolgot: először azt, hogy azon pillanatban, melyben a szentmise alatt elhangzottak a pap átváltoztató szavai, a kenyér és a bor állaga átváltozik Krisztus valóságos testévé és vérévé; de másodszor azt *is*, hogy az átváltoztatás után megmaradt járulékai a kenyérnek és a bornak tárgyilagos valósággal birnak.[2]

Hogy nem egy, hanem *kettős* tan és pedig a jelezett kettős tan felett hoztak határozatot a konstanczi szent zsinat atyái, a mellett tanuskodnak Valentia,[3] Vasquez,[4] Suarez,[5] Lugo,[6] Isambert,[7] Becanus,[8] Pallavicini,[9] Raynaud,[10] Holtzklau,[11] Billuart,[12] Bellarmin,[13] Martin,[14] Billot,[15] Hofer,[16] Thomas Waldensis[17] és mások.

S ennek, kit utóljára neveztünk, tekintélye kiváló fontossággal bir. Ez a Tamás (Thomas Waldensis) ugyanis jelen volt a konstanczi szent zsinaton, hát csak tudta, mi történt ott. És érvünk tán még nehezebb sulylyal esik a mérleg serpenyőjébe, ha megjegyezzük, hogy ugyanazon V. Márton pápa,

[1] Suarez ad 3. part. qu. 77. art. 1.; Metaphys. tom. 2. disp. 35. sect. 2. num. 2—4.; disp. 40. sect. 2. num. 8.

[2] Midőn ugyanis a magyar király védőszárnyai alatt összehivott konstanczi szent zsinat azt határozta, hogy *ugyanazon járulékok*, melyek az állag átváltoztatása előtt a kenyér és a bor járulékai voltak, *megmaradnak az átváltoztatás után is*, e határozatnak értelme csak az lehet, mint Kleutgen mondja (v. ö. Die Philosophie der Vorzeit. 2. Aufl. 2. Bd. pag. 159.), hogy a kenyér és a bor járulékai tárgyilagos valósággal birnak.

[3] Valentia disp. 6. qu. 5. punct. 1.

[4] Vasquez disp. 94. cap. 1.

[5] Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 56. sect. 1.

[6] Lugo disp. 10. sect. 1.

[7] Isambertus in 3. part. qu. 77. disp. 1. art. 1.

[8] Becanus cap. 17. qu. 12. conclus. 6.

[9] Pallavicini cursus theologicus lib. 6. cap. 20.

[10] Raynaudus exuviae eucharist. Opp. tom. 14.

[11] Holtzklau de sacram. num. 284.

[12] Billuart diss. 1. art. 7.

[13] Bellarminus lib. 3. cap. 13.

[14] Martin de ss. Eucharist. 1882. pag. 51 sq.

[15] Billot de sacram. qu. 76.

[16] Hofer: Promptuarium philosophicum. Ingolstadii 1717. part. 1. pag. 210.

[17] Thomas Waldensis tom. 2. cap. 75 sq.

ki a konstanczi szent zsinatot jóváhagyta, jóváhagyta ezen Tamásnak a zsinat végzéseit magyarázó müvét is.[1]

Kétséget nem szenved ennélfogva, hogy Wikleff két dolgot mondott s mind e két mondása nem csak az ismert *egy* hitigazságot — az átállagosulást — tagadta, hanem tagadta külön egyszersmind a járulékoknak alanyuk nélkül való fönmaradását: ugy a konstanczi szent zsinaton is Wikleff ellen két dologról volt szó, s nem csak azt kárhoztatták az egybegyült atyák, hogy az átváltoztatás után is megmarad az Oltáriszentségben a kenyérnek és a bornak állaga, hanem *külön* azt is elvetették, mint eretnekséget, hogy a kenyérnek és a bornak járulékai (accidentia) saját alanyuk nélkül nem maradnak meg; kárhoztatták tehát, mint eretnekséget, hogy e járulékok tárgyilagos valóságot nem képeznek.

Pár emberöltő mult el ezután s ismét zsinatra jöttek össze a katholikus világ püspökei. Déltirol volt e szent zsinat székhelye. S ezen zsinat 13-ik ülésén az egybegyült atyák ugy határoztak, hogy legyen kizárva az Egyház kebeléből az, a ki tagadja, hogy, mialatt megmaradnak a kenyérnek és a bornak járulékai, a kenyérnek egész állaga átváltozik Krisztus testévé s a bornak egész állaga átváltozik Krisztus vérévé.[2]

A szent zsinat ezen határozatának szófüzésében, midőn azt adják tudtunkra a zsinat atyái, hogy a kenyér és a bor állaga átváltozik és ugyanazon kenyér és bor járulékai maradnak, arról értesülünk: hogy valami, a mi kenyér és bor volt, másra változik s ugyancsak valami, a mi kenyér és bor volt, marad, s ez, a mi marad, épngy tárgyilagos valóság, mint nem puszta látszat az átváltozás eredménye.

Oly módon maradnak a zsinat atyáinak tana szerint, ugymond a tudós Hofer,[3] a kenyérnek és a bornak járulékai, a miként nem marad meg az átváltoztatás után a kenyér és a bor állaga: ámde igazán s a valóságban nem marad meg ez állag az átváltoztatás után; tehát a kenyér és a bor járuléka sem az érzékelő alany puszta érzelme; nem «a lélekből feslik ki», ennélfogva az ostyának s a bornak «szine, illatja, ize».

Szabadjon azonban még itt latba vetnünk a tridenti szent zsinat jeles történetirójának, a biboros Pallavicininek tekintélyét. Ő azt mondja:[4] A tridenti zsinat atyáinak, midőn azt határozták, hogy az átváltoztatás után megmaradnak hitünk tana szerint a kenyérnek és a bornak járulékai, e járulékok alatt azt kellett érteniök, a mit e szó alatt azon időben a tudósok általánosan értettek: ámde azon időben a tudósok általános meggyőződése az volt, hogy a kenyér és a bor járulékai alatt valami tárgyilagos valóságot

[1] V. ö. Breve Martini PP. V. praefixum Opp. Thomae Waldensis.

[2] Concil. Tridentini sess. 13. can. 2.

[3] Hofer, Promptuarium philosophicum. Ingolstadii 1717. part. 1 pag. 211.

[4] Pallavicini, Cursus theologicus lib. 6. cap. 20.

kell érteni; tehát a tridenti szent zsinat okiratai szerint hitczikk az, hogy az Oltáriszentségben a kenyér és a bor járulékai alatt alanyiságunkon kivül létező valót kell gondolnunk; nem «a lélek által lesz» ennélfogva az ostya s a bor «szinessé, illatossá, izessé.»

Érveljünk, okoskodjunk még tovább?

Az idő rövidsége miatt mellőzünk egyebeket, egyet nem mellőzhetünk; egy művet, melyet több pápa és sok tartomány-zsinat kézikönyv gyanánt ad a papok kezébe s ez a tridenti káté, mely a zsinat atyáinak közös rendeletére a határozatoknak mintegy magyarázatául jelent meg, nem sokára a zsinat berekesztése után. Ezen káté azt mondja, hogy az Oltáriszentségről három dolgot tanit a szent hit: azt tanitja, hogy Jézus e szentségben igazán s valósággal jelen van; tanitja továbbá az átállagosulást s végre a járulékoknak csodálatos fönnmaradását saját alanyuk nélkül; tanitja tehát a kenyér és a bor járulékainak tárgyilagos valóságát.

Már most kérdjük: hogy is vagyunk tehát «a kenyérnek és a bornak szinével?» Mit is kell tartanunk a kenyér és a bor járulékairól? [1]

A mondottak után határozottan hangsulyozzuk, hogy e járulékok tárgyilagos valóságot képeznek; ezt a ki tagadja, téved hitében.

Ámde hogyan kell magyaráznunk a tárgyilagos valóságot?

Ez a kérdés bölcseleti kérdés, melynek megfejtésével sokan foglalkoztak s nagyrészt szerencsétlen kisérletezéssel. Mert, midőn kétféleképen járhattak el föladatuk megoldásában: vagy ugy, hogy a keresztény gondolatot veszik kézbe, a mint azt a Szentirás s a hagyomány megőrizte és ahhoz alkalmazgatják a most uralomra jutott tudományt; vagy ugy, hogy a mai tudást fogadják el alapul s a már kialakitott mai nézetek keretébe állitják bele a keresztény gondolatot — ezt az utóbbit cselekedték.

Máshol is balul ütött ki e módszer, itt is téves utakra vitt.

De azok között is, kik a tudományos nézeteket alkalmazgatják a Szentirás és a hagyomány által igazgatott keresztény gondolat szerint, mások másképen beszélnek. Töltsék kedvöket. Mi ő szentségével tartunk, ki uralkodása kezdetén kiadott körlevelében [2] a bölcseleti kérdések megfejtésénél Aquinói szent Tamás iskolájába utal bennünket; vele — szentatyánkkal — tartunk, ki 1885 november 23-án azt irja a bérczes Svájcz eucharisztikus püspökeinek, hogy szent Tamást kövessék, ha az Oltáriszentség tanát tudományosan fejtegetik.

S szent Tamás [3] szerint a kenyér és a bor állagának átváltoztatása után a kenyér és a bor mennyisége, mint az átváltozottak főjáruléka, Isten különös

[1] Catechism. Trident. part. 2. cap. 4. qu. 22. et qu. 43.

[2] Encycl. Leonis PP. XIII. «Aeterni Patris» 4. Aug. 1879.

[3] S. Thom. In 4. dist. 12. qu. 1. art. 1.; contra gent. lib. 4. cap. 63, 65.; in 3. part. qu. 77. art. 2, 3.

föntartó ereje folytán megmarad alany nélkül s ezen mennyiségben tartatnak fönn, a saját állagalanyukat szintén nélkülöző egyéb járulékok: az iz, az illat, a szin stb.

S megmaradhat, mint tárgyilagos valóság, a kenyér és a bor mennyisége saját állagalanya nélkül?

Gonzalez, Liberatore, Zigliara, Lepidi, Pesch, De San, Schiffini, Sanseverino, Gutberlet és mások [1] bölcseleti okokra támaszkodva adnak választ a felvetett kérdésre s azt mondják: igen. Mi rövidség okáért csak azt mondjuk szent Tamással: hogy minden dolog létében és müködésében inkább függ az első októl, mint a másodiktól; nincs tehát oly nagy nehézség abban, hogy az állag nem létében ezen állag főjárulékát, a mennyiséget, saját alanya nélkül az első ok tartsa fönn.

De hogyan vagyunk a többi járulékkal? Mik ezek? Mik egyáltalán az érzékelhető sajátságok?

Kétségkivül a kivülünk észlelhető tárgyak létezésének módosulásai.

S hogyan jöttek létre ezen módosulások?

Ez oly kérdés, mely a természettudósoknak már sok fejtörést okozott. Lássuk a kérdés megfejtését legalább egyen: a szinen; minthogy hasonló a magyarázat minden ilyen módosulásnál, minden járuléknál.

Ha a rózsát vörös szinünek észleljük, ez azért történik, mert a napsugár azon szinei, melyek a vörössel egyesülve a fehér sugarat adják, eltünnek a rózsa levelében. A természettudósok azt mondják, hogy ezen eltünt szinek fölszivódnak s a fölszivódott szinek tömecsmozgássá változnak. Ezen tömecsmozgás azonban nem képzelhető, ha a rózsalevélben aether nincs s minthogy a rózsalevelet körülvevő levegőben is lebegésben van az aether, ezen lebegő aether lengéseinek egy része egyesül a rózsalevél aetherének lengéseivel, s az igy létrejött lengésekből ismét a megfelelő rész fölszivódik a tömecsmozgásba, mig a másik rész visszaverődve a szemhez jut, melyben viszont tömecsmozgássá lesz s e tömecsmozgás közöltetvén az agygyal, szüli a szinérzést.

A szinérzés okozó tényezői ennélfogva: a tömecsmozgások és a módositott napsugarak függnek a szinesnek látszó dolog oly sajátságától, mely tárgyi valóság.

S miért nem volna ez az, mit szinnek nevezünk?

A tudomány szempontjából föl vagyunk tehát jogositva annak elfogadására, hogy azon esetben, midőn látóérzékünk a szint megismeri, oly valamit állit lelkünk szemei elé, a mi kivülünk a valóságban létezik.

S minthogy, miként láttuk, az érzékelhető sajátságok, a járulékok tárgyilagos valósága ellen a természettudomány józanul kifogást nem

[1] Franzelin is (thes. 16. de Euchar.) alaposan tárgyalja ezen bölcseleti kérdést.

emelhet, hasztalan beszél nekünk Kant,[1] hasztalan beszél Müller,[2] hasztalan okoskodik Liebmann;[3] téves állításukat nem osztjuk, midőn mondják, hogy a dolgok érzékelhető sajátságai: a szin, az iz stb. pusztán alanyi érzetek.

Nem osztjuk azon katholikus hittudósoknak véleményét, kik a vélt tudományos meggyőződés szerint idomitják keresztény gondolatukat s Kantot, Müllert s Liebmannt utánozva az Oltáriszentségről szóltukban azt vélik, hogy «a lélekből fe-lik ki» az ostyának s a bornak «szine, illatja, ize»; azt gondolják, hogy «a lélek által lesz» az ostya s a bor «szinessé, illatossá, izessé.

Szerintünk, tudományos meggyőződésünk és hitünk szerint, midőn mondjuk, hogy a kenyér és a bor szine alatt, jelen van az Oltáriszentségben Jézus, azt valljuk, hogy

a) a kenyérnek és bornak egész állaga átváltozik Krisztus valóságos testévé és vérévé s

b) azt valljuk, hogy a kenyérnek és a bornak járulékai tárgyilagos valóságot képezve fönmaradnak az átváltoztatás szavai után és pedig ugy, hogy a kenyérnek és a bornak mennyisége saját állagalanya nélkül marad meg s e mennyiségben tartatnak fönn a saját állagalanyukat szintén nélkülöző egyéb tárgyilagos járulékok: az iz, az illat, a szin stb.

S ezzel, mélyen tisztelt kongresszus, ő Szentségének utbaigazitása szerint az Oltáriszentség járulékairól hitünket bevallottuk.

Az Oltáriszentség erkölcsi hatása.

Prohászka Ottokár dr. beszéde az eucharisztikus kongresszuson, 1902. október 16-ikán.

MÉLYEN tisztelt kongresszus! Azt mondják, hogy a Szentatya egyszer már el is bucsuzott és megirta testamentumát; de az a szeretet, a mely az Egyház sorsa felett őrködik, ehhez a testamentumhoz egy codicillust, utóiratot irt, mintha észrevette volna, hogy valami még hiányzik. Észrevette, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, azt a vezérlő gondolatát a mai kornak, azt a mélységesen járó áramát a szellemi világnak, a mely egyet hangsulyoz, egyet követel: életet! életet! A mely meg akar ujhodni, miután érzi, hogy hervadt, a mely friss vért akar teremteni, miután érzi, hogy megposhadt. És ime, kilép a művészet és azt mondja: eddig én szineket, vonalakat, hangokat harmonizáltam, akarok most harmonizálni embert, hogy legyen neki élete, legyen neki szép, legyen neki gazdag élete. Kilép az irodalom és egyet búg, mint költészet, egyet alakit, mint drámai művészet, egyet: életet, gazdag életet. Föllépnek vad, erőszakos emberek, a milyen a Nietzsche, föllépnek harmonikus, eszthetikus emberek, a milyen a Richard Wagner, föllépnek sötét emberek, milyen a Schopenhauer, majd föllépnek harmonikus lelkek a modern értelemben, milyen a Goethe: életet, életet!

[1] Kant, Prolegomena 1. Thl. Anm. 3.
[2] Müller, Physiologie des Gesichtsinnes. 2. Abschn. pag. 54 sq.
[3] Liebmann, Analyse der Wirklichkeit pag. 40 sq.

Mélyen tisztelt uraim és hölgyeim, a hol életről van szó, a hol azt pengetik, azt sürgetik, azt az életet mi már ismerjük: isteni életet, gondolatokat, a melyeket isteni gondolatokként emberi agy választott ki, érzéseket, isteni érzéseket, melyek egy szivben gyuladtak ki, gondolatvilágot, derültet, izzót, mely a legmagasabb égből jött a földre, ezt az életet mi birjuk Krisztusban. Itt van az a gondolat, mely isteni volt és emberivé lett, ezt hivják Evangéliumnak; itt van az érzés, mely isteni volt és emberivé lett, ezt hivják Szentségnek. Isteni élet, mely isteni volt és emberi lett, ezt hivják tökéletességnek. Keresitek az életet? Itt az élet! Isteni gondolatok kellenek nektek? Szivjátok: itt az emlő, emberek, szivjátok az életet! Itt az az élet, érzés, krisztusi érzés; egyesüljetek! Sziveket egybeforraszt, lelkeket egybekapcsol, életeket nemesit. Itt a forrás, igyatok és ittasodjatok meg, szerelmesim! — mondja már a Bölcseség könyve.

Az ember az által egyesül Krisztussal, hogy az Oltáriszentséget veszi, és az Oltáriszentség által, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, gondolatokat vesz, melyek krisztusiak, érzéseket, melyek krisztusiak, életet növel magában, a mely krisztusi. Mert az az Eucharisztia, az az Oltáriszentség, a mely csak a nyelvemre jön és szivembe száll, nem elég, hanem az a gondolat, az az erős hit, az a tiszta érzés, az a fenkölt, nagylelkü szellem, az az áldozatkészség, ez az igazi egyesülés Istennel! Ezért mondja a Szentatya: Hitetek lesz, vagyis isteni gondolatotok. Érzéstek lesz, vagyis tiszta lelkességnek érzései és áldozatkészségtek lesz. Ezt a hármat, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, az Oltáriszentségből sugározza és oltja belénk az Ur Jézus. Mert ha áldozom, akkor az elgyötört lelket, melyre ráborul a kétség éje, azt az elkinzott szivet, mely vergődik egy élet avarján, — oda térdeltetem a Krisztushoz, ráhajtom fejemet a térdére, és kérem: Uram, tedd kezedet a fejemre, hogy ez a fej, mely kételkedni tud, kiderüljön; az a sziv, mely bizalmatlankodni tud, — jaj de mennyire tud, — megnyugodjék. Isteni, nagy gondolatokat adj nekem! És hol veszek nagyobb gondolatokat, mélyen tisztelt uraim és hölgyeim, mint ott, a hol merem hinni, hogy az Isten van bennem?

Ha pantheista vagy, azt hiszed, hogy ebben a levélben van Isten, és ha materialista vagy, azt a taposott földet gondolod mindenhatónak; hidd el, hogy egy végtelen szeretet arra képes, hogy veled van, téged üldöz, lefoglal, hogy birjon téged. Ha ezt hiszed, hited okvetetlenül erős lesz.

Az Eucharistia által az ember nagy gondolatokat kap; a kinek nagy gondolatai vannak, nem kételkedik. És, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! ha én látom ezt a nagy várost, és látom ezt a porral, korommal telt levegőt, látom az olajos gépeket és arczokat, és látom ezen fárasztó munkában agyongyötört embereket, tudom, hogy ezekben nincs élet, mert a világ, a melyben élnek, nem embernek való. Adjanak nekik erdőt, levegőt, napsugarat, meglátják, hogy ezek a fáradt szemek kigyulnak, ezek az elcsigázott emberek kiegyenesednek, lesz bennük élet és öröm. Ép ugy, mélyen tisztelt uraim és hölgyeim, ha az ember kételkedik, vánszorog, ha nehéz szivvel vonul végig a világon, ez nem embernek való. A hol nincs napsugár, nincs nagy gondolat, a hol nincs friss levegő, érzés és lélek, ott az élet hervadt. Emberek! Akartok friss életet, lelket, kedvet, örömet? Az Oltáriszentségben szíjjátok magatokba az Isten derült gondolatait, a melyek szeretetet sugároznak rátok, az öntudatot, hogy nektek istenileg kell élnetek; hogy nektek ebbe a napszámba örök értéket kell fektetnetek, ezt a küzdelmet győzelemmé kell változtatnotok, győzelemmé, a melyben az élet koronáját nyeritek meg. Emberek! ebben a levegőben, ebben a napsugárban, ebben a friss életáramban majd kiegyenesedik a ti összegörbült hátatok, kigyulnak hervadó szemeitek.

A Szentatya mondja: Ti lelkek! Pocsolya, posvány van elég, dacz, gőg, kevélység, kiméletlenség, konkurrenczia, mely legázol mindent, van elég, lágyság, szentimentalizmus, ellágyulás, nyafogás, — abból is van elég hanem friss, tisztalelkűség kell. Ez az a tiszta lélek, mely az embert formálja, az életet akarja jobbá kultiválni, az a tisztalelkűség, mely azt a gyáva, nehézkes, állati szenvedélyt tudja emberi érzéssé alakitani, az a finom eszköz és műremek, a melylyel lelket leszünk képesek alkotni. Mélyen tisztelt uraim és hölgyeim, ehhez kell egy érzés, lágyság, bensőség, mélység, tiszta lélek, ideális lelkület: az Oltáriszentségből szídd azt! Mert ha volt erő a földön, már az megjelent. Tiszta lelkek ha voltak, azokat láttuk már ellépkedni előttünk; az arénákon küzdött az ember az Eucharisztia erejében az állattal, az Augustus Caesarokkal a szabadságért. Lelkek, kik az arénákon nem küzdöttek, végig küzdötték már az erkölcsi harczot szivük arénáján: a szent tisztaság küzdelmét.

Ismeritek ezt az arczot, a római arcz-élt? Ez a római arcz-él a krisztusi arcz. A ki a katakombákban a kereszténységben uj világot gyujtott, a ki önmagában, mert hitte, hogy az Isten egyesül vele, érzett hivatást összetörni mindent, a mi megbecstelenit, minden igát, melyet császár pogányságban, szenvedély vadságban, önzés alávalóságban rak az ember nyakára.

És, mélyen tisztelt uraim és hölgyeim! a harmadik ezzel együtt jár. Élet küzdelem, fáradság és szenvedés nélkül nincs. Mert akármily frázisokat röppentsünk is a levegőbe, ha az ember megereszti is szárnyait, és tud röpülni, a kereszt válláról nem akar lehullni; és az emberek bármily szőnyegeken is járjanak, az a szőnyeg is port és sirgödröt takar. Szenvedés, szenvedés! És a szenvedéshez lélek kell! Azt a lelket ebből a részvétből, a mely egyesülni tud, a szenvedő szeretetből meritjük. A szent áldozásban a «Hoc facite in meam commemorationem», ez a szenvedő Krisztusnak emléke. Ez a commemoratio oly lázas, párás, meleg légkörbe állit minket, a milyen az utolsó vacsora termében volt. Ott az ember megtanulja, hogy a Krisztus töviskoszorus Szivére hajtsa fejét, és az a seb, mely Szivét ütötte át, az övén is átverődik. Mélyen tisztelt uraim és hölgyeim! A kik ebben az emlékben élnek, szenvedő lelkek lesznek, kik tudnak szenvedni békében.

S végül nem elég a szenvedés, a mely csak tűr; szenvedés kell, a mely küzd. Nem elég a kereszt, melyet az ember vonszol, kereszt kell, a mely fölmagasztal, és ez a hatványozott szenvedés, a szenvedés koszoruja. Az áldozatkészség, ez az Eucharisztiából ugy csapja meg az arczunkat, mint ha a tüzes kályhából megcsap a tüzes áramlat. Az Eucharisztia az áldozat szelleme, minden azt beszéli, hogy egy nagy sziv nem viseli el az életet áldozat nélkül. Ott minden azt suttogja, hogy az ember ember lesz teljesen, ha önmaga felett győz.

Ezért, mélyen tisztelt uraim és hölgyeim, nézzék azt a csodalátványt, hunyják be szemeiket és hagyják ellépkedni a keresztény vijágtörténelem fényes sorait: emberek, a kik áldozni tudnak! «O beatam Ecclesiam — kiált föl szent Cyprián — prius candida in fratrum operibus, postea purpurea in sanguine martyrum!» Az Egyháznak, mindennek, a mi nagy, bibor kell, az a bibor, melyet a vér festett, az áldozat szőtt és akasztott a győzelmes lelkek nyakába.

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Áldozat, áldozat; a kereszténység áldozat által lett nagygyá. Keressük a forrást, ott ül az Egyház és mondja: «Jöjjetek, gyermekeim, fiaim, leányaim, jöjjetek, igyatok, ittasodjatok meg egy vér után vágyó szeretettől, legyen bennetek annyi lélek, hogy életet áldozni tudjatok. Ha életet áldozni tudtok, akkor a Verbum vitae, az élet Igéje, a Lignum vitae, az élet Fája, a Panis vitae, az élet Kenyere, bennetek a Corona vitae, az élet koszoruja lesz!»

Az Oltáriszentség az élet forrása.

Steinberger Ferencz dr. beszéde az eucharisztikus kongresszuson, 1902 október 16-ikán.

LEO PÁPA szentséges Atyánk «Mirae Caritatis» fönséges körlevelében «Üdvözitőnknek szive mélyéből származó ajándéknak» nevezvén a legméltóságosabb Oltáriszentséget, minden katholikus szivnek a legmelegebben ajánlja a gyakori szent áldozást.

Az eucharisztikus kongresszus szentséges Atyánk nyomain haladva, szintén ezt a buzgóságot szándékozik a szivekben fokozni, mert jól tudja, hogy az Ur ezen csodálatos ajándékában talál a sziv gyógyulást, vigasztalást; itt szerez erőt az élet küzdelmeire és nyeri zálogát a boldog halhatatlanságnak. Azért tüzte ki a mai napirendre a gyakori szent áldozásról szóló ezen előadást.

* * *

Midőn az Ur Jézus az emberiség iránt való szeretetből megalkotta a legcsodálatosabb Oltáriszentséget, nem az volt a czélja csupán, hogy az Oltáriszentség csak templomaink ékessége, dicsősége legyen. Ő nemcsak lakni akar nálunk, hogy térdre omolva, imádhassuk, hanem ennél sokkal többet kivánt. Ő mélyebben akart az emberi lélekbe hatolni, neki benső egyesülés, áthasonitás kellett. Nem azt parancsolta: Imádjatok, mert ezt az érző szivek buzgóságára hagyta, hanem ezt kötötte szivünkre: «Vegyétek és egyétek».

Ha csak azt akarta volna Jézus az Oltáriszentséggel, hogy imádatunkat fejezzük ki előtte, elsirjuk neki panaszainkat és istenségének látható jeleivel boldogitson bennünket, akkor bizonyára dicsőségesebb, fönségesebb formát választott volna, mint az igénytelen kis ostya.

De midőn a táplálék izét, szinét, alakját magánhordozó szent ostyába rejtette istenségét és emberségét, a megjelenésnek ez az alakja jelzi a czélját is annak, miért akar köztünk maradni: hogy táplálkozzunk, hogy egyesüljünk vele, miként az anyagi táplálék a legbensőbben egyesül a testtel; azt akarta, hogy áthasonitson bennünket saját személyiségébe.

Mintha csak attól tartott volna az édes Jézus, hogy az ember nem fog merészelni hozzá nyulni az ő szent teste- és véréhez, hogy azokat táplálékul vegye, igy bátoritott: «Vegyétek és egyétek, mert ez az én testem». Épen azért egyétek, mert az én testem. Hiszen tietek vagyok; megtestesülésem, szenvedésem, halálom — mind értetek történt. Ne féljetek hozzá nyulni testemhez; az annak a czélja, hogy életet adjon nektek, miként a buzaszemekből vált kenyér életet ád a testnek. Elrejtettem a kenyér szine alatt istenségemet; egyetlen fénysugára át nem tör e szineken; elrejtettem istenségemet, hogy fényessége földre ne sujtson; végtelenségemet arra a kerek kis ostyára korlátoztam, hogy elférjen szivetekben.

Hogy azt a félénk, lassu szivet még jobban tüzelje, hivogatásához igéretet is kapcsol Jézus: «A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, annak örök élete vagyon és én föltámasztom őt az utolsó napon, mert az én testem valóban étel és vérem valóban ital». Az ember, a ki borzad a megsemmisülés gondolatától, hogy nem siet ahhoz az asztalhoz, a hol a halhatatlanságot lehet enni és inni?! Embernek juthatott volna-e eszébe, hogy olyan asztalt is lehet teriteni, a hol halhatatlansággal lehet táplálkozni?!

És elhinné-e ezt az ember, ha egy Isten nem mondaná: «Atyáitok ették a mannát és meghaltak. De a ki ezt a kenyeret eszi, az örökké él».

Még ezzel sem elégszik meg az Ur Jézus. Hogy a lanyhákat, hideg sziveket is megmozgassa, az igéreteket fenyegetéssel toldja meg: «Ha nem eszitek az ember Fiának testét és nem iszszátok az ő vérét, nem leszen élet ti bennetek».

Igy csak az a szeretet beszélhet, a mely övéit minden áron magához akarja lánczolni.

Jézus nem akar a tabernakulumban, a szentségházban maradni, azért mondja: «Vegyétek és egyétek». Ő a szivbe akar hatolni és azt a szivet átformálni, megnemesiteni, megedzeni. Mert *a milyen a sziv, olyan az egész ember.* Romlott sziv, sötét gondolatok, rémes tettek együtt szoktak járni. A nemes sziv gondolataival fönt jár az égben, kezeivel áldást hint szenvedő embertársaira. A romlott sziv mások vérével táplálkozik. A nemes sziv mások bajain és szenvedésein önmaga vérzik. — A gyáva sziv meghátrál az élet bajai elől, a bátor sziv merészen szembeszáll azokkal. — Az érzéki gyönyörök és a szenvedélyek rabjává lett sziv lázasan hajhászsza a muló örömeket, melyek mindig ingerlik, de soha ki nem elégitik; a kisértések szelid érintése is leveszi a lábáról; annál képtelenebb az erősebbeknek ellenállani. Ha elbukik, nem is kisérli meg ismét a lábaira állni, mert a bűn fertőjében jól érzi magát. A tiszta sziv félve kerüli a kisértő alkalmakat, mert csak az erély légkörében érzi jól magát. A milyen a sziv, olyan a gondolkozás és olyan az élet.

Ezt a szivet akarja az Ur Jézus mindenekelőtt átalakitani, megedzeni: «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok és én megkönnyitelek titeket». Nem a földi terhet emelem le vállaitokról, mert nem akarom, hogy mint koldusok üres kézzel jöjjetek be országomba, hanem mint érdemet szerző, vitéz harczosok; nem a terhet emelem le rólatok, hanem megtizszerezem erőtöket, hogy a terhet könnyen, vidám lélekkel, a megpróbáltatások zivatarai közepette is mosolyogva viselhessétek. «Veletek vagyok a világ végezeteig» nem azért, hogy mint tétlen szemlélő nézzem harczaitokat, hanem mint hű bajtársatok, isteni karjaimmal pótoljam erőtök hiányát. Nem a távolból akarlak küzdelmeitekben támogatni, hanem kart a karba füzve, sőt legbensőbben egyesülve veletek, szivetekbe zárkózva, hogy kitágitsam sziveteket, bátorságtokat növeljem és győzelmeteket biztositsam.

Oh, az élet nagyon nehéz, ha önmagunkra vagyunk hagyatva. Sokszor nyomasztólag nehezedik ránk az élet terhe. Keservek emésztenek, betegségek kinoznak, csapások sujtanak. Mindezek oly vasgyürübe szoritják be életünket, melyet önerőnkből szét nem törhetünk. Kislelkűség, csüggedtegség vesz erőt lelkünkön s kitör a szivből a keserü panasz, az ég ellen zugolódó jajkiáltás, ha nincs, a ki megaczélozza erőinket. «Jöjjetek hozzám mindnyájan,

kik fáradoztok és terhelve vagytok és én megkönnyitelek titeket». Jézus erőt ad: örömmel viselni a szegénység terheit, türni a szenvedést, a legfájdalmasabb megpróbáltatásokat, a legborzasztóbb kinokat, sőt vértanuságot is az Isten szereteteért. Hitünk szent vértanui, mielőtt a vesztőhelyre mentek volna, az Ur testével erősitették meg magukat és Aranyszáju szent János szerint: tüzet lehelő oroszlánokként jelentek meg a vérpadon. Egy egész pogányvilág állott velük szemben, de ők azt megvetették, legyőzték. Azért mondja szent Jeromos, hogy: «Semmi sem erősiti ugy meg a lelket, mint az életnek ez a kenyere». A kinek Isten lakik a szivében, annak számára nem létezik félelem és csüggetegség.

Ez a század kevésbbé volna ideges, ha többet táplálkoznék az Ur Jézus szent teste- és vérével, mert több volna benne az emberszeretet. Azokkal szemben vagyunk leginkább idegesek, a kiket nem szeretünk. A béketürésnek és szeretetnek utólérhetetlen mintaképe, Jézus, szivébe oltaná ezt az emberszeretetet, a mely nem rángatódzik minden ügyefogyottságon, hanem békén türi el mások gyarlóságait.

Nehéz küzdelmet kell vivnia az embernek nemcsak a külvilággal, hanem a saját belvilágával is, a természet bünös hajlamaival, a zsarnokoskodó szenvedélyekkel. Már a pogány költő mondta: «Látom a jót és helyeslem, mégis a rosszat követem», mert lelki erőm nem áll arányban jószándékommal. Mindenki szeretne erényes lenni, mert ez ad igazi boldogságot és szerez becsületet az embernek. De eltántoritja az embert a bünös hajlam, a lesben álló szenvedély, mert a bűnben, miként a méregben, van valami mámoritó édesség, a mi homályt borit az elmére és zsibbasztja az akaraterőt.

Ám Jézus az Oltáriszeniségben megerősiti a lelket különösen a halálos bünök ellenében és oltogatja a szenvedélyek tüzét. «A szenvedélyek megfékezésére, a gonosz szokások kiirtására — ugymond nagy szent Gergely — nincs biztosabb szer, mint a gyakori szent áldozás». «A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, az én bennem marad és én ő benne». Egyek leszünk; isteni természetemnek részesévé lesz az, a ki e Szentséget méltóan veszi magához. Ugy gondolkozik és érez ő is, mint én; az én gondolataim és itéleteim az ő gondolatai és itéletei is; az én érzelmeim az ő érzelmei is. Vagyis, a mint szent Pál mondja: «Már nem én élek, hanem Krisztus él bennem».

Azt a sok millió és millió szentet, a kiket a Martirologium és a szentek legendája csak ismer, azt mind az élet ezen kenyere táplálta és növelte lélekben annyira nagygyá. Soraink között is, a ki gyakran és méltóan veszi magához a legszentebb eledelt, erényben mérhetetlenül gazdagabb, mint mások. A gyenge itt megerősödik; az erős pedig hőssé lesz.

Az Oltáriszentség a természetfölötti életnek leggazdagabb forrása. Egy egész világ átalakitására rejlik itt a természetfölötti erő.

Az a picziny buzaszem, mely megőrölve, kenyérré alakul, oly csodálatos erőt rejt magában, hogy mint élettelen anyag, az életnek leszen forrásává, mely föntartva a testnek életét, daczol az enyészet hatalmával. A szőlőbogyó nedvében is oly erő szunnyad, mely pezsgésbe hozza a vért, sőt a lélekre is átalakitólag hat, éleszti az értelmet, tüzeli a képzelő erőt, lelkesiti a szivet. Hogyan van az, hogy az élettelen anyag, a liszt életet kölcsönöz; hogyan van az, hogy a szőlő nedve átalakitólag hat a lélekre, azt nem tudom, de hatását el nem tagadhatom, mert látom. Hát a picziny ostya szine alatt jelenlevő Isten nem volna képes átalakitólag hatni a lélekre, melybe már a többi szentség révén is természetfölötti életet öntött? Abban a buza-magban a teremtő Istennek csak az ereje szunnyad; itt az Oltáriszentségben maga az Isten van jelen mindenható erejével.

Az Egyház multja bizonyitja, hogy akkor volt nagyobb a heroizmus a lelkekben, a midőn gyakran járultak a hivek az Oltáriszentséghez. Vagy napjainkban: Mi ád erőt a kolostor fala között a gyenge szűznek, hogy szakitson azzal, a mi a szivnek annyira kedves és hogy életét nehéz önmegtagadásban töltse el? Mi ád erőt neki, hogy a vérmezőkön és a kórházakban szembeszálljon száz halállal? Honnan veszi az erőt a missionárius Afrika forró homokján, a rengetegek vad népei között, vagy Szibéria kietlen pusztáin? Honnan vették a vértanuk, hogy mosolyogva fogadják a halálos itéletet? Jézus Krisztus szent teste és vérével táplálva, megerősitve, lelkesitve, nem féltek a börtöntől, amfiteátrumtól, sem az izzó rostélytól és a lángban égő máglyáktól. Nem fél a halál lehelletétől az, a ki halhatatlanságot eszik és iszik az Oltáriszentségben.

Honnan van hát mégis, hogy oly sok szent áldozásnak nincs meg a látszatja az emberek életén; oly sok szent áldozás nem nemesiti meg a sziveket? Azután is oly sok gyarlósággal terhelve, bünöktől eléktelenitve tapossák az élet utját, mint annakelőtte.

Ennek oka egyszerű és természetes.

A lélek kórtana hasonlit a test kórtanához. Ha a szervezet kóros, nem adunk a betegnek kenyeret, mert ez vesztét okozná, hanem orvost hivatunk hozzá, a ki kiüzze a szervezetből a halált hordozó kóranyagot. A szivből is előbb ki kell üzni a szellemi kór anyagát, a bűnt, mely halált hordoz méhében. Erre a czélra egy másik szentség van rendelve, a töredelem szentsége. Az Ur Jézus nem tesz különbséget ember és ember, fejedelmi sarj vagy a pórnép fia között, csak egyetlen egy szempontból: tiszta-e a sziv, vagy bünökkel terhelt. Itt aztán olyan éles a határvonal, hogy áthidalhatatlan mélységek választják el egyik embert a másiktól. Jézus földi életében is mindig ostorozta a bünöket. Hogyan egyesülne hát legbensőbben az olyan szivvel, melyből ki nem irtottuk a bünöket?

Az ilyen sziv áldozásánál sincs áthasonitás nincs fölszivódás. Valamint

az arany, ez a nemes fém, nem olvad össze az agyaggal, ugy Jézus legtisztább szive nem egyesül a bűnnel terhelt szivekkel.

Neki csak megtisztult szív kell. Ezzel azután egyesül. «A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, az én bennem marad és én ő benne.» Az ilyen lélek életerőt merit az Oltáriszentségből. Meggyengülnek benne a bünös hajlamok. Uj vért kap a lelki élet. Más észjárás, más érzésmód lesz urrá a lelken. A miért eddig rajongott, arra most ügyet sem vet, a mit eddig semmire sem becsült, az most boldogságát képezi. A megzavart lelkiismeret visszanyeri nyugalmát s nem lesz borzalmas rá nézve az, a mi fölnyitja előtte az örökkévalóság kapuját — a halál.

«Vegyétek és egyétek, mert ez az én testem.» Üditő forrás csergedez itt a lélek számára, a természetfölötti életerő forrása.

Az Oltáriszentség az éjben

Németből ford. *Milbich Tamás.*

Leszállt a nap. A csendes éjben
Nyugodt, szokatlan tiszta ég
A napként fénylő holdvilágnál
Az alvó tájon őrködék.

A föld, az ég — a végtelenség
A bérczen és a völgybe' lent
Szelid, de megható erőben,
Ott távol, itt közel pihent.

S a mindeneknek Alkotója,
A vég s a kezdet kezdete:
Enyhitni ment a szenvedőhöz,
Mert Ő — Ő nem pihenhete.

..Mit ér a fény s világi pompa?...
Ma van, de holnap elveszett!
Csak egy, a Krisztus nagy szerelme
Fönnáll idő és tér felett.

Előképes áldozat

Fieber Henrik.

Ami a leölt áldozati állatból még fönmaradt — az izmok, csontok, belek, háj — részben vagy egészben elégettettek az égő áldozatok oltárán az előcsarnokban. Ezen szertartást egyesek ugy akarták megmagyarázni, hogy az állat halála nem törölte el egészen a bűn terhét; a bűnösnek a fönmaradt bűnért még a tisztitótűzben kell szenvednie, a mit ezen égő áldozati szertartás jelképez. Ám ezen vélemény helytelen. Az állatnak halálával és a vér hintésével a bűn teljesen eltöröltetett. Lássuk még mily viszonyban van az elégetett hús a vérrel és mi értelme van a tűznek?

A vér, mely az állati élet tevékenységének és érzésének forrása és hordozója, az állati élet lelkét képviseli, a mely érzéki ösztöneinek engedve, a bűnt elköveti. Az állati test többi szervezete az állati léleknek csak

eszköze, azért nem is tekinthető bűnösnek. A tűz képletes erkölcsi értelemben tisztitó és büntető elem; azonban mint a világosság és hő forrása, az éltető, üdvözitő, megdicsőitő isteni erőnek kifejezője. A Szentirás szerint: «A te Urad Istened emésztő tűz, boszúálló Isten». (Dent. 4. 24.) Az erkölcsi rút nem állhat meg szine előtt, mig az igaz megdicsőül benne, mint az arany, melynek valódisága a tűzben látszik meg. Ezért az oltár tüzét szentnek nevezték, mert a Szentlelket jelképezte. Nagy gonddal ápolták és élesztették, mert soha sem volt szabad kialudnia. Azon tűz volt ez, mely az égből jött és Áron első áldozatát fölemésztette. Az elégetett áldozat mintegy fölszállott Jehovához és az áldozó, a ki áldozata által kiengesztelődött Istenével, az áldozat elégetésével azon vágyát fejezte ki, hogy ezentul már nem akar a bűnnek szolgálni, hanem Istenének, a ki őt a lelki halálból uj életre élesztette. Ezen szertartás erkölcsi és előképes jellege még inkább kiviláglik azon rendeletből, mely szerint az áldozati állattal más vérnélküli áldozati tárgyak is megégettettek. Ezen vérnélküli áldozati anyagok főképen kenyér, bor, só, olaj és tömjén voltak. A kenyér és bor a legrégibb időktől fogva az élő lények helyettesitője volt és hálaáldozatul szolgált a világ teremtéséért és föntartásáért. A mózesi törvényben a kenyér és bor ételáldozatnak neveztetik, mint az égő áldozatok, de nem oly értelemben, mintha az istenségnek nyujtott étel volna. Ugyanez áll azon kenyerekről is, a melyek a szentélyben voltak elhelyezve. A kenyér és bor az ember munkájának és fáradozásának gyümölcse és igy igen alkalmas jelképezni azon módot, melylyel Jehova szolgájának Istene előtt meg kell jelenni: a lelki munka gyümölcsével, jó és üdvös cselekedetekkel kell Jehovának szolgálnia, a mint Jézus is ételének, tehát földi élete erejének és táplálékának az Isten akaratának teljesitését mondta. — Az olaj a Szentlélek kegyelmét; a tömjén az Isten felé irányitott gondolatot, áhitatot és imádságot; a só a bölcseséget jelentette. Jézus figyelmezteti tanitványait, hogy: Legyen só bennetek (Márk 9, 49.). vagyis őrizzék meg az evangélium bölcseségét. Kevéssel előbb azt mondja, hogy minden tüzet meg kell sózni, hogy ugyanis minden szavunkat és cselekedetünket józansággal, isteni félelemmel és szent szeretettel kell irányitanunk. Ezen képletes beszédet az apostolok nagyon jól fölfogták, mert már az ó-szövetség szertartásaiban is szemlélték előrevetett képét.

Ezzel a tulajdonképeni áldozat bevégződött. A mi ezután még következett, az az eddigi szertartásokkal merőben ellentétes jellegü. Ha az áldozatnak csak egy részét égették el, *Jehova* a másik részét mintegy odaajándékozta az áldozónak. A *jelképes* és *előképes* áldozati cselekvény *szentségi* vagyis misztikus cselekménynyé változott. Áldozati lakoma következett, mely barátságot és békét jelentett. A mint keleten általában a lakoma a barátság pecsétje, ugy az ó-szövetségben is az Isten barátságába való fölvételt

jelentette. Jehova a megszentelt áldozatot eledelül adta az áldozónak és igy a kiengesztelt, lelkileg föltámasztott embert házába, asztalához fogadta és ezen szeretet lakoma által a békét a megtisztult bűnössel megkötötte.

Ha ezen áldozati szertartásokra visszatekintünk, bennük a megváltás lényeges vonásait fedezzük föl. A helyettesitő áldozati állat halálában, a vér hintésében — *kiengesztelés* tükröződik vissza. A kiengesztelt bűnösnek maga átadása Jehovának, életének és minden cselekedetének fölajánlása Istennek, Jehovának kegyteljes közeledése az ember felé a szeretetlakomában — a *megszentelést*, a megváltás tevőleges jellegét tünteti föl. Magától érthető, hogy ezen jellemző vonások nem minden áldozatban nyilatkoztak meg egyenlő mértékben, hogy többféle áldozat volt: égő-, béke-, engesztelő-áldozatok. Hogy ezeket jól megérthessük, mindeniket külön kell megfigyelnünk.

(Folyt. köv.)

A Mária-Reparatrix-apáczarend szervezete.

A SZENTGYAKORLATOZÓK számára berendezett ház el van teljesen különitve a zárdától, de azért mindig közvetlen szomszédságában van, ugy hogy át lehet menni egyikből a másikba, a nélkül, hogy az utczára kilépne az ember; sőt a lelkigyakorlatokon résztvevők a templom egyik elkülönitett részében a szentmisét is hallgathatják s az Oltáriszentséget tetszésük szerint imádhatják. A lelkigyakorlatokkal egyidejüleg s azokon kivül a lelkigyakorlatok házában tartatnak a *kathekizálások* is. A kathekizmus-magyarázat részben az első szent áldozásra készit elő, részben pedig a hivők lelkének megerősitésére szolgál. Hölgyek számára is tartatnak ilyféle előadások és konferencziák, de erre a teendőre mindig valamely pap kéretik föl.

Ezen kivül a rend tagjai igen szivesen állanak mindazok szolgálatára, legyenek bár gyermekek vagy felnőttek, a kik a hit valamely ágazatában tanitásra vagy megerősitésre szorulnak.

Végül a Reparatrix-apáczák zárdájukkal kapcsolatban fiatal leányok számára *menhelyeket* és *kongregatiokat* létesitenek. *Könyvtárakat* rendeznek be, a honnan a hivők szebbnél-szebb vallásos és erkölcsnemesitő könyveket kaphatnak olvasás végett.

A Reparatrix-társulat apostoli működésében teljesen alapszabályaihoz alkalmazkodik, a melynek fő törvényét a keresztény könyörületesség gyakorlata képezi.

«A társulat a már létező társulatokkal semmi tekintetben sem akar versenyezni», igy szól az alapszabályok egyik pontja. «Mi csak Jézus Krisztust keressük, az Ő számára iparkodunk megnyerni a lelkeket.»

Boldogok leszünk s áldani fogjuk érte az Urat, ha minél több

A brüsszeli örökimádási templom.

kongregatio és vallásos alapon álló jótékony egyesület keletkezik, sőt minden tőlünk telhetőt el fogunk követni azok terjesztésére.

Versengés csupán Isten szent nevének dicsőitésében és a lelkek örök boldogságának előmozditásában létezhet, másban soha, s ezt a Mária-Reparatrix-társulat egy perczre sem téveszti szem elől.

A társulat életmódja megkönnyiti annak apostoli működését Európában s a népes nagy városokban; de ha Isten kiengesztelése mindenütt szükséges, nem legszükségesebb-e ott, a hol Őt kevésbbé ismerik, s a hol a hivő lelkeket még gyakran üldözik is? Itt a Reparatrix-apáczák a *hittéritők* nehéz munkáját végezik. Jézus Krisztus helytartójának vagy a hittéritő püspököknek fölszólitására a Mária-Reparatrix-társulat a Propaganda szent kongregatiójának engedelmével kimehet a különböző világrészekbe s fölkeresi azokat a helyeket, a hol az Isten kiengesztelése s Jézus Krisztus birodalmának terjesztése különösen szükséges.

A missziókban ugy, mint mindenütt, a Reparatrix-apáczák a lelki gyakorlatokra és kathekizmus-magyarázatokra fektetik a fősulyt, de azért elemi iskolákat, árvaházakat, gyógyszertárakat stb. is tartanak fenn.

A missziókban a Reparatrix-apáczák szintén az apostolok Királynéjának, szűz Máriának példáját követik. — A boldogságos Szűz apostolkodása mindenekelőtt belsőleg nyilvánult. Ő folyton imádkozott, szenvedett, a legtökéletesebb önmegtagadás példáját nyujtotta és midőn szent Fia az Ur Jézus lábainál állt, az apostolok számára a legnagyobb áldást szerezte meg. Mária nem szónoklatokkal terjesztette az ég harmatát, hanem buzgó imádsággal könyörögte le azt.

De Pünkösd után szűz Mária eltávozott a Cenaculumból, valamint az apostolok is. Nem természetes-e, hogy az apostolok Királynéja az apostolokkal együtt óhajtotta hirdetni az édes Jézus szent nevét? Ő elkisérte a Megváltót egyptomi számüzetésébe s a hagyomány szerint szent Jánossal egész Ephesusig ment.

Az Ő példáját követve a Mária-Reparatrix-apáczák fölkeresik a legtávolabb eső és legelhagyatottabb vidéket is, hogy ott az Evangéliumot hirdessék. Tiszteletreméltó anyjuk és alapitónőjük erre nézve remek tanitást hagyott rájuk, a melyben emlékezteti őket az isteni látogatás szent titkára s a mely igy hangzik:

«A missziókban, Mária példája szerint, a lelkek mennyei boldogságát iparkodjunk előmozditani. Mária, midőn rokonát Erzsébetet meglátogatta, nem rettent vissza a hosszu ut fáradalmaitól s a testi szenvedésektől; csupán csak az az egyetlenegy gondolata és vágya volt, hogy rokonán segitsen, őt támogassa, Isten könyörületességét és szeretetét neki elmondja s Jézusnak, a kit akkor méhében viselt, jelenléte által Erzsébetet és Jánost megszentelje. János, Jézusnak előhirnöke, remegett az örömtől, midőn meglátá Máriát, mert

tudta előre, hogy a szent Szűz fogja a világra hozni Jézust, az emberi nem Megváltóját.

Ne rettenjünk tehát mi sem vissza semmi veszélytől, semmi fáradságtól, semmi szenvedéstől, hanem menjünk oda, a hová Jézus Krisztus szólitani fog és édes Anyánk, a boldogságos szűz Mária segitségével életünket örömmel áldozzuk föl a mi Urunk Istenünk szolgálatára. Bátran menjünk át a zugó tengereken, keressük föl a legtávolabb eső vad vidékeket is, hogy ott Jézus szent nevét, az Ő jóságát, irgalmát és szeretetét, valamint a boldogságos Szűz könyörületes szivét s égi hatalmát hirdessük.

Hagyjunk el mindent s Mária példáját követve csupán Jézust vigyük magunkkal, mert Jézus nélkül tehetetlenek vagyunk. Ott, mint mindenütt, Máriát követve segitsünk az apostoloknak nagy munkájukban, s meglesz az a vigasztalásunk, az az örömünk, hogy imádságaink, hüségünk és önfeláldozásunk által sok-sok lelket vezetünk az örök boldogságra, Mária és Jézus lábai elé.

És azok a lelkek dicsőiteni fogják az Urat s könyörögni fognak érettünk, a miért őket a boldogságos Szűz segitségével az örök sötétségből kiszabaditottuk.

De ne felejtsük el, hogy diadalunk attól az engedelmességtől, alázatosságtól és hüségtől függ, a melylyel az Urat szolgáljuk.»

A mint látjuk, a missziókban szintén egyre csak Jézus szolgálatáról, imádásáról, szeretetéről és kiengeszteléséről van szó. Folyton a szűz Máriát veszik példányképül, s Isten eme hüséges szolgálóját követik akkor is, midőn a fájdalmak keresztje alatt bátran megállnak s nem roskadnak le soha!

A Reparatrix-társulat segitsége, példányképe, boldogsága és dicsősége, az alapitónő által a rend alapszabályaiban folyton ismételt: «Jézus és Mária» szent neve.

VEGYESEK

Férfiak éjjeli szentségimádására alakult *Salzburgban* egy egyesület, mely annyira megerősödött már, hogy a szentségi Üdvözitő soha sincs férfiimádó nélkül az éj bármely órájában. Az egyesület legutóbbi összejövetelét a salzburgi herczegérsek is megtisztelte megjelenésével s beszédet tartott a buzgó férfiakhoz, melyben kiemelte, hogy ők a főpásztor legerősebb támaszai s a salzburgi hitélet bensőségének biztositékai. S valóban lehetetlen is, hogy ez az áldozatkész szellem szét ne áradjon s ezen hideg és természetfölötti dolgok iránt érzéketlen társadalom szivébe az isteni szeretet melegét bele ne vigye.

Beteljesült kivánság. Egy uri édes anyát arra kért a két leánya — az

egyik 18 éves viruló hajadon, a másik 10 éves egészséges gyermek — hogy engedné meg nekik a nyolcznaponkénti szent áldozást. A világias szellemü anya erre azt felelte, hogy inkább meghalva akarja látni leányait, mint nyolcznaponként áldozva a bigottság martalékait. Ez a szörnyü nyilatkozat 1901 junius hóban történt. És még ugyanazon év deczember havának 23-ik napján a nagyobbik, a következő év szeptemberében a bisebbik leánya feküdt a ravatalon holtan kiteritve.

Oltáregyesületi ügyek.

Az eucharisztikus papi értekezlet és az eucharisztikus kongresszus. — Az országos katholikus nagygyüléssel kapcsolatosan, mint az előző években, ugy az idén is egybegyülekeztek az ország eucharisztikus papjai, egybegyültek, hogy a testvéri szeretet közvetlenségével beszéljék meg az időközben fölmerülő kérdéseket, aggályokat, előmozditsák a szentségi Üdvözitő dicsőségének terjedését.

És valóban, ha szemünk megpihent az ország minden vidékéről, még a legtávolabbi határokról is egybegyült papi seregen, éreztük, mekkora erő van bele fektetve az Ur Jézus imádásának elterjesztésébe. Éreztük, hogy ilyen lelkes csapattal, ennyi áldozatos buzgósággal, ily nagy aggódó szeretettel, győzelmet kell aratnia a szentségi Krisztusnak minden sziveken. Hisz a püspökök, praelátusok, prépostok, apátok, kanonokok, tanárok, esperesek, plébánosok, káplánok és hitoktatók mind itt voltak, hogy felajánlják szolgálataikat a nagy czél előmozditására.

Az értekezlet elnöke, mint eddig minden évben, ugy most is Erdély apostoli lelkü püspöke, gróf Majláth Gusztáv Károly volt. Az a püspök, a kit sem a bérmálás fáradságai, sem a kolozsvári Mátyás-ünnepségek nem tudtak visszatartani attól, hogy ne jelenjék meg az eucharisztikus papok között.

Eljött s beszélt, hogy buzditson, hogy kitartásra intsen, hogy áldozatokra lelkesitsen eszményképünkért: Krisztusért. Különösen a gyóntatószék szeretetét ajánlotta az eucharisztikus papok figyelmébe. Mert hiábavaló a hiveket gyónásra serkentő szó, ha a gyóntatószék üres, ha abba morogva ül a pap. Ha sok áldozót akarunk, akkor a sok gyónó elől sem lehet elzárkózni. Sőt csakis a sok gyónó révén lehet sok áldozót szerezni. Beszédje végén az értekezletet formailag is megalakitotta, a mennyiben Kánter Károly apátot a társelnöki, Vajdits pécsi kanonokot és Skarda sasvári prépostot az alelnöki tisztség viselésére kérte föl, mig a jegyzői székbe Jeszenszky hitoktatót ültette.

Aztán megkezdődött a tárgysorozat. Jeszenszky jegyző fölolvasta a mult évben tartott értekezlet határozatait s örvendetes tudomásul szolgált, hogy az akkor elfogadott határozatok nem maradtak csak a papiron, hanem egyik-másik kivételével meg is valósultak. Utána pedig az idén fölmerült kérdéseket vitatták meg. Többek között azt, hogy a papságnak tavaszi és őszi gyüléseit, hogyan lehetne összekapcsolni a szentségi Üdvözitő imádásával, s mi módon lehetne legjobban belevonni a hiveket is ez imádásba? A gyermekekre vonatkozólag is azt véleményezte az értekezlet, hogy csak minél erősebben kell a gyermeki sziveket a szentségi Jézusnak Szivével összekapcsolni. Különös hévvel és lelkesedéssel szólott e dologról Fischer Ágoston, a ki módozatot is dolgozott ki erre vonatkozólag. Ujra ajánlatosnak mondották a templomok nyitvatartását és sürgősnek mondották az Örökimádás templomának felépitését.

De az idő elmult, s bár még sok megbeszélni való volt, a püspök ur félbeszakitotta az értekezletet, hogy résztvehessen mindenki a kath. nagygyülés második nyilvános ülésén.

Másnap 9 órakor volt azután az eucharisztikus kongresszus — ugyancsak a kath. kör disztermében. De az első pillanatra látszott, hogy kár volt itt tartani. Ugy özönlött ugyanis a közönség, hogy az első pillanatban látszott: kicsi a terem. És ugy is volt. A kik fél kilenczkor jöttek, már nem kaptak helyet. El volt foglalva minden hely, zsufolásig. S különösen az volt szép, hogy a társadalmi válaszfalak leomlottak. Kitünőségek és egyszerü emberek, szépen megférték együtt. A papság is nagy számban vett részt, élén Csáky, Firczák, Széchenyi gróf és Várossy püspökökkel. Elnöke a kongresszusnak ujra Majláth püspök ur — az alelnökök és jegyző pedig szintén azok maradtak, a kik előző nap voltak.

A kongresszus beszédeit azonban lapunk más helyén közöljük. Csak annyit jegyzünk meg, hogy a beszédeknek szép foganata is lett, mert Rozák Mária és Etel urnők még a gyülés folyamán 2000 koronát juttattak, az épülő Örökimádás templomára.

Az esti körmenet.

Délelőtt három vidéki atyafi álldogált a belvárosi templom háta mögött. Bámulták a templom diszitését s betüzték az alkalmazott fölirást: «Krisztus győzni fog.» Azután megeredt a beszéd. Az egyik nem bizott semmit se a körmenet sikerében, mert sokakat visszatart majd az álszégyen. A másik csak az esőtől félt. A harmadik bizott, mert már látta a két előző körmenetet s igy látta a növekedést is.

Nos és valóban a harmadiknak lett igaza. A harmadiknak, mert a nagyon is divatos közönyösség, meg az eső daczára is a szentségi Krisztus előtt hódoló körmenet a várakozáson fölül sikerült. Beigazolódott, hogy a hol Krisztus győzni akar, ott hiába minden emberi erő, furfang és ravaszság, mert Krisztus győz. Győz föltartóztatlanul.

Már három órakor látható lett ez. Mert a gyülekezésre megjelölt helyen már ekkor tolongva tolongott a nép. A templom körül a tanuló ifjuság gyülekezett: a Mária-kongregácziók növendékei is itt sorakoztak, mig közvetlen előttük vagy harmincz vidéki legényegylet ifjusága állt föl ugyanannyi zászló alatt. Az Irányi-utczában a kath. nagygyülés férfi-tagjai, az egyetemi ifjuság s a kath. körök küldöttségei vonultak föl szintén zászlók alatt. Szép volt itt a dunabogdániak csoportja, 280-an jöttek a plébános ur vezetése alatt. Az angolkisasszonyok előtt pedig a kath. leányok és a nőegyesületek álltak föl. Feltünő volt az Oltáregylet hosszu csapata, melyben az előkelő mágnásasszonyoktól kezdve a legszegényebb napszámos-asszonyig részt vett mindenki.

Mig e csoportok rendezkedtek a templomon kivül, a templom sem maradt üresen. Megtöltötték a papok és az ájtatos hivek. — Négy órakor pedig harangzugás között érkezett meg Mailáth püspök, hogy megkezdje az ájtatosságot. Előbb litánia volt a kitett Oltáriszentség előtt s azután Halmos Ignácz nagyszombati kanonok tartott szentbeszédet.

Azután megindult a menet. Mint valami fényes, égő vonal, ugy huzódott végig a Váczi-, Irányi-, Zöldfa-, Papnevelő- Egyetem-utczákon, a Ferencziek-terén és az Eskü-uton. Már az idén nem sötét falak között, mert az utvonalba eső házak majd mind ki voltak világitva. Még egy községi iskola négy ablakában is világitott a Krisztus szeretetéről tanuskodó gyertya.

Az eső ugyan megpróbálta kifogni a hivek áldozatkészségén, de nem sikerült. Minél jobban esett, annál bátrabban lépett a menet. De aztán elállt az eső és a szentségi Krisztus diadalmasan tért vissza a templomba trónjára.

Mély benyomást tett, hogy a menetben négy megyés püspök, sok kanonok, főrend és képviselő vett részt. Ez hatott a nézőközönségre is, a mely 10.000 számra tolongott az utczák járdáin, komolyan, az ilyen fönséges imádáshoz megfelelően.

Külföldi eucharisztikus kongresszusok. A szentségi Üdvözitő tiszteletének hatalmas lendületéről tanuskodnak a mind sürübben tartott eucharisztikus összejövetelek és kongresszusok, melyek az összes nemzeteknek Jézus Krisztushoz való bensőbb és hivőbb vonzódásának jelei.

Mannheimban tartották a német katholikusok idei nagygyülésüket s első izben történt, hogy ezt összekötötték az eucharisztikus kongresszussal. Érdekes, hogy a rendező bizottság *a mult évi magyar katholikus nagygyüléssel kapcsolatban tartott eucharisztikus kongresszus sikerén fölbuzdulva* határozta el, hogy a két nagygyülést egybekapcsolja. A kongresszus főkép az Oltáriszentségről szóló encziklika alapján állapitotta meg tárgysorozatát s ünnepélyes imádással és Te-Deummal zárult.

Namurban a belga katholikusok gyültek össze szeptember 4—8.-ig eucharisztikus kongresszusra. Kedves gondolat volt, hogy a namuri püspök, msgr. Heylon a kongresszushoz mintegy bevezetésül az egész tanuló ifjuságot összegyüjtötte s velük tartott hódolati ünnepséget az Ur Jézus előtt. Megragadó látvány volt a közel négyezernyi ifju seregnek közös szent áldozása s buzgóságuk a reményteljes jövőnek volt biztositéka.

Különben pedig a kongresszus hat alosztályban mindazon kérdéseket behatóan tárgyalta, a melyek az eucharisztikus kultusz föllenditésételőmozditani alkalmasak. A gazdag programm, mely felöleli a tökéletesebb hittani oktatást, szentségi ájtatosságokat és társulatokat, az eucharisztia szellemétől átjárt szocziális tevékenységet, a vallásos művészetet és tudományt stb. a már nem ébredező, hanem ereje teljes öntudatában büszkén lábra állott belga katholiczizmusnak bátor hitvallása, s a hozott határozatok mind egy-egy lépés a társadalom rekatholizácziója felé.

Deggendorfban a bajorországi szentségimádó papok gyültek össze kétszáznál többen értekezletre, melyen azonban csaknem kizárólag hitbuzgalmi és aszketikus előadások tartattak.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1902 szeptember hóban befolyt díjak:

Ft. Lőrincz Gábor ur által Nagy Károly 113 k 16 f, Csanálos községből 20 k 82 f, Ács Teréz 24 f, Paulitsek Katalin 2 k, Gerhardt Teréz 40 f, t. Hankó Endre a liszói hivek részéről 17 k, Burján Nándorné 2 k, Blastner Péterné 2 k, Táskovics Mária 1 k, Nagy Julia 1 k, Kamarás Esther 40 f, Tóth Mária 2 k, Schuller Sarolta 4 k, Oberhauser Eleonóra 24 f, Kovács Julianna 24 f, Zimányi Károlyné 2 k, Riszmayer Erzsébet 1 k, Heslein Borbála 1 k, Horváth Verona 60 f, Pletenik Etel 24 f, Hazay Ferencz 1 k, Müller Katalin 24 f, Sorg Anna 24 f, Cserey Teréz 2 k, Szalóky Erzsébet 1 k, főtisztelendő Plent István ur a kassai egyházmegyében befolyt díjak 200 k, özv. Krupai Istvánné 2 k, Morvai Emilia 2 k, Rigell Vinczéné 2 k, Fehér Antalné 4 k, Humayer Józsefné 4 k, Bartek Károly 2 k, Fonderschmid Károly 4 k, Popelka Anna 4 k, Kipián Mária 1 k, Dont Károlyné 2 k, Schwarcz Erzsébet 2 k, Obendorfer Anna 4 k, Szilágyi Lajosné 2 k, Obendorfer Erzsébet 1 k, Oszwald Jozefin 4 k, Nitrály Julianna 24 f, Szabó Mihály 24 f, Szabó Mihályné 24 f, Neubauer Irma 2 k, Katzauer Mari 2 k, Kretz Mária 24 f, özv. Tavaszi Endréné 2 k, Tavaszy Rózsa 2 k, Kosárka Anna 2 k, Diks Wilam 1 k, Jobert Julia 4 k, Farkas Teréz 2 k, özv. Stumpf Jánosné 1 k, Krikler Józsefné 1 k, König Károlyné 1 k, Patrovits Borbála 1 k, Varga Mária 24 f, Zácsik Borbála 24 f, Mráz Andrásné 24 f, Marczinkovics Róza 24 f, Pluzsik Tamásné 24 f, Holinszky Mihályné 24 f, Bedő Mária 24 f, Csoli Borbála 24 f, Igaly Franciska 4 k, Payer Hermina 2 k, Szabó Jánosné 2 k, Szabó Mária 2 k, Eckermann Mariska 3 k, Jeszenszky Alice 2 k, Morán Antónia 2 k, özv. Brauch Károlyné 4 k, Madaras Józsefné 2 k, Schmalhofer Teréz 2 k, Oláh Gáborné 4 k, Gorove Árpádné 4 k, Hanák Kolosné 4 k, Mihálovics Béláné 4 k, Bessenyei Ferenczné 4 k, Getső Irén 2 k, Getső Ignáczné 2 k, Krazovics Mihályné 2 k, Radimeczki

Margit 24 f, Heinrich Hermin 2 k, özv. Nemes Vinczéné 2 k, Bölöny Imréné 2 k, Egerer Ferenczné 6 k, Kolozsvári Ödönné 2 k, Zuber Kálmánné 4 k, Brecskó Mária urnő Barcsról 20 k 8 f, Miholics Ferencz Inczédről 22 k, Szabó Mária 1 k, Nemessányi Gyula 1 k, Mihályi Magdolna 2 k, Heszlein Borbála 2 k, Balcsó Mária 2 k, Tretter Éva 1 k, Engländer Erzsébet 2 k, Felix Aladár 5 k, Soltész Zsuzsanna 2 k, Szemerád Jánosné 2 k, Sztaricsek Ferencz 60 f, Horváth Erzsébet 24 f, Parák Kati 24 f, Kurucz Mari 24 f, Pirk Rozina 12 f, Székely Miklósné 2 k, özv. Bocskay Endréné 2 k, Sinka Ferencz Pál 2 k, Ft. Kintli György plébános ur a zalaszent-lászlói tagoktól 7 k 8 f, Hübner Ferencz 2 k, Hübner Katalin 2 k, Cuculinus Kinga 4 k, Füll Pál 2 k, Kozák Viktor 1 k, Németi Mária 1 k 20 f, Deli Erzsébet 1 k 10 f, Pirk Rozina 18 f, Boka Mariska 20 f, Stipek Gizella 6 k, Keriné Tutkovits Erzsébet 2 k, Eisenschenk Magdolna 2 k, Gergely Margit 1 k, ft. Lahocsinszky Béla a felső-remetei vasgyári tagok részéről 7 k, Sánta Irén 10 k, Major Ferenczné 4 k.

(k = korona, f = fillér).

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1902. évben.

Alexy Julianna, Balogh Endre, Szloboda Mártonné sz. Kun Piroska, Stilrk Mária, özv. Schmeicz Lajosné Bpesten.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1902-dik évben ajándékozott tárgyakról.

Jelzések: † Plébániatemplom. * Filiatemplom. ○ Kápolna, zárda vagy kórház.

VIII. A nagyváradi egyházmegyében.

Hosszupályi, a nagylétai kápolna részére:

1 fehér miseruha
4 oltárgyertyatartó
1 oltárkereszt
1 misekönyv
3 canontábla
1 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
1 karing
1 öv
1 oltárteritő.

Élesd:

1 ünnepi fehér miseruha
3 canontábla
1 imatábla
2 vörös ministerruha
1 ünnepi alba
2 vállkendő
2 ministerkaring.

Kondoros:

1 fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 fehér-viola magánstola
1 pacificale.

IX. A csanádi egyházmegyében.

A temesvár-erzsébetvárosi iskola-nővérek házi kápolna részére:

4 olfárgyertyatartó
1 öröklámpa.

Földeák, a Miasszonyunkról nev. iskola-nővérek házi kápolna részére:

1 fehér miseruha
4 oltárgyertyatartó
1 alba.

Német-Bogsán, Román Bogsán filia részére:

1 kehely
6 oltárgyertyatartó
1 misekönyv.

Német-Czerna:

1 ünnepi fehér miseruha.

Sárafalva:

1 fehér miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 velum
1 füstölő tömjéntartóval.

Szanád:

1 szenteltviztartó hintővel.
2 vörös ministerruha
2 fekete ministerruha
1 öv
1 mennyezet 2 ruddal.

Szeged, Szeged-Szatymaz részére:

1 monstrancia
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 velum
1 ciboriumköpenyke.

Temes-Kubin, a délibláti uj filia részére:

1 vörös miseruha
1 fekete miseruha
1 szines magánstola
1 fekete magánstola
3 canontábla
1 alba
1 karing.

X. A rozsnyói egyházmegyében.

Antalfalva.

1 kehely
1 monstrancia
1 ciboriumköpenyke.

Jabloncza: a derenki-i filia részére:

1 kehely
1 velum
1 misekönyv
1 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörtő
6 kéztörlő
2 palla.

A sziliczei filia részére:

1 fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 alba
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 corporale
2 palla.

Karancskeszi: a lapujtői filia részére:

1 sárga vecsernyepalást
1 alba
1 karing
4 corporale
6 palla.

Losoncz: a városi kórházi kápolna részére:

1 kehely
1 ciborium
1 fehér miseruha.

Murány-Hosszúrét:

1 vörös miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 alba
2 corporale.

Osgyán:

1 fehér miseruha
1 sárga vecsernyepalást
1 velum
1 gyászmisekönyv
1 karing
2 corporale
6 kehelytőrlő
2 palla.

Pelsőcz:

1 öröklámpa beezüst.
1 fehér vecsernyepalást
1 diszes fehér miseruha
2 vörös ministerruha
1 alba
1 karing
2 corporale
6 kehelytörlő.

Alapittatott 1859-ben. Alapittatott 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST,

IV. ker., Váczi-utcza 46. szám.

Épület, toronyfedés, légszesz, vizvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készit.

... Körmeneti lámpákat készitek ...

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Vásároljunk Tanuló Sorsjegyet!

Ő Fensége József Ágost főherczeg ur és főmagasságu Vaszary Kolos bibornok herczegprimás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregácio Finevelő-Intézete szegény tanulók javára

nagy sorsjátékot

rendez. A sorsjáték 1901 október 31-én 85.126 szám alatt lett a m. kir. pénzügyminiszterium által engedélyezve.

Huzás 1902 október 1-én.

Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 10.000 korona értékben. Összesen 1135 nyeremény.

Sorsjegyek kaphatók a «Tanuló Sorsjáték Irodában»

Budapest, V., Alkotmány-utcza 28. szám.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranceziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

III. ÉVF. 1902 11. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

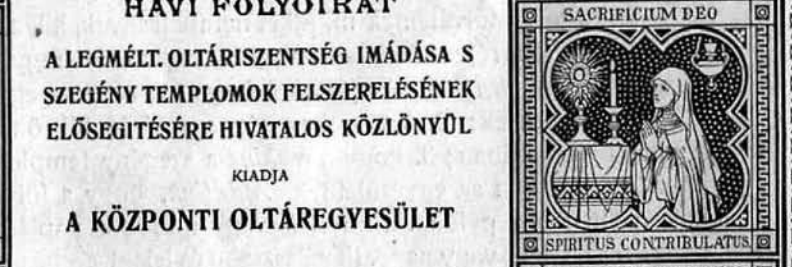

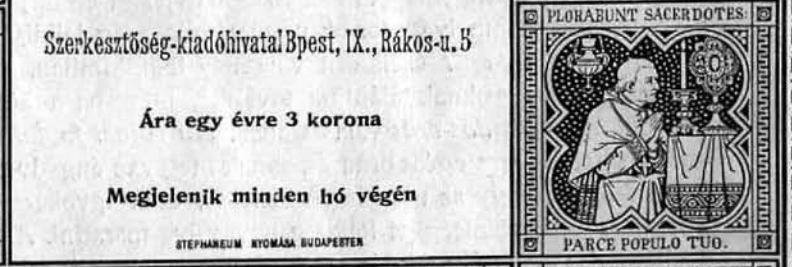

III. ÉVFOLYAM. 1902. NOVEMBER. 11. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Tápláljuk a betegeket. — Az élet vizének csatornái. — Jézus nélkül. — Örökimádás. — Előképes áldozat. — A lélek. — Vágyam. — Miért van a feszület a szent ostyán. — Mire jó, ha az ember kalapját leveri. — Martinique-i dolgok. — A Mária-Reparatrix örökimádási apáczarend szervezete. — Oltáregyesületi ügyek. — Arany pápai korona. — A lelki áldozás. — Elmélkedés. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Tápláljuk a betegeket

Egy végtelenül gyöngéd és kedves szentnek ültük e napokban emlékünnepét. Egy kedves szentét, a ki, mert tántorithatlan hive volt az Oltáriszentségnek, bizonyára ismerős előttünk. Szent Szaniszló ő, a régi nemes Kosztka család gyönyörü virága, a Jézus-társaságnak egyik ragyogó csillaga, a lengyel nemzet büszkesége s az Oltáriszentség tisztelőinek fiatalsága daczára is méltó példaképe.

Bármennyire vonz is azonban a gondolat, hogy szent Ignácz e dicső fiának dicsőségéről szóljak, még sem teszem. Nem pedig azért, mert meg vagyok győződve, hogy róla e lapok olvasóinak ujat mondani nem tudok; mert meg vagyok győződve, hogy e lapok olvasói mind jól ismerik szűz Mária e kedves gyermekét, az Oltáriszentség e lángoló imádóját, az ártatlanság liliomát, az apró hibák e bámulatos kerülőjét. Nem róla szólok, csak élettörténetének egy parányi részecskéjéről akarok megemlékezni, hogy abból merithessünk egynéhány nekünk való gondolatot.

S e parányi rész az a betegség, a mely a kedves szentet bécsi tartózkodása alatt gyötörte. Szent Szaniszló ugyanis fivérével, Pállal együtt Bécsben végezte tanulmányait a Jézus-társasági atyáknál. Nem lakott ugyan az atyák intézetében, de azért hüséges követője volt égi Mesterének. Testvére, Pál ugyan el akarta őt csábitani, hogy annál zavartalanabbul merülhessen ő maga a bűnökbe, de szent Szaniszló bátran kitartott a szentségi Üdvözitő mellett. Bátran, mert sok bántalmat kellett neki elviselnie bátyjától s lutheranus házigazdájától. Ő azonban nem csüggedt soha, hanem türelmes angyal volt emberi testben.

S ily körülmények közepette érte őt betegség. Sulyos, kemény betegség, mely tekintve szent Szaniszlónak a bőjtöktől és más önsanyargatásoktól

amugy is gyönge szervezetét, könnyen végzetessé válhatott volna. Ki csodálkoznék tehát, hogyha a szent ifju vágyakozott az után a szentség után, a melyről tudta, hogy az a betegek gyógyitóját, a kegyes Jézust foglalja magában istenségével és emberségével? Nemde, senki? Sőt nagyon is természetesnek találjuk e kivánságot.

Bátyja, Pál és házigazdája azonban nem találták annak s kereken kijelentették a megfeszült Jézus buzgó kis követőjének, hogy abból semmi sem lesz. Hiába könyörgött lángoló szeretetének egész bensőségével, hiába tárta föl vágyódó lelkének emésztő epekedését, nem hallgattak reá. Kinevették esdő szavát, kigúnyolták epekedését.

Szaniszló azonban nem esett kétségbe, hanem buzgó imával kikérte Szent Borbála segitségét, a ki meg is nyerte a földön szenvedő szüztiszta ifjunak azt a kegyelmet, hogy csodálatos módon — a mint képünkön is látható — angyalok kezéből vehette magához az isteni táplálékot, a fölséges kenyeret, a melyet környezete megtagadott tőle.

Igen, erről akarok csak megemlékezni e sorokban. Mert a XX. század elején divatos humanisztikus gyöngédségnek is egyik ferde kinövése ez, hogy megtagadja az isteni táplálékot attól, a ki nagyon-nagyon rászorul, a betegtől. Ma is hiába vágyódik a beteg a mennyei eledel után, a környezet fölöslegesnek találja. Tréfát űznek a beteg lélek titkos vágyából, nevetségessé teszik aggodalmait, fölkeltik benne az emberektől való félelmet, szóval nem engedik a beteghez Krisztust, a kiről pedig minden biblia azt tanitja, hogy a betegeket egy szavával is meggyógyitotta.

Mégsem engedik a beteghez, ha hosszu ideig tart is a betegsége. Azt hiszik, hogy a husvéti gyónás és áldozás sem kötelezők a betegre nézve. És megtörténik, hogy ha sok éven át huzódik a betegség, sok éven át marad el az Ur Jézussal való egyesülés is. Mintha a betegségben teljesen ki volna zárva még a bűnrevezető alkalom is.

Pedig ez igy semmiképen sincs jól. Nincs, mert a tapasztalat azt bizonyitja, hogy a betegség igenis nem zárja ki a bűnt. Sőt miután a betegség a maga fájdalmaival gyöngiti a testet, ezáltal gyöngül a lélek ellenálló ereje is. Ha pedig ez gyöngül, nem sok kell, hogy betoppanjon a bűn s elveszszen a lélek...

Ezért oktat Aranyszáju szent János bennünket: «Épen a betegség idején van a harcz főleg napirenden, midőn fájdalmak nyugtalanitják a lelket mindenfelől, midőn soknemü szomoruság környékezi a lelket, midőn még az ördög is odaáll és izgat, hogy keserü szót ejtsünk, panaszokra és zúgolódásra fakadjunk; tehát szükséges, hogy az erényt épen ilyenkor leginkább gyakoroljuk». (Rodriguer I. 485.) Gyakorolhatjuk pedig ugy, hogy az Oltáriszentséggel tápláljuk lelkünket. Azzal az Oltáriszentséggel, a mely után epekedett szent Szaniszló is a betegágyon, hogy megerősödjék tőle, hogy

bátor legyen és kitartó harczos betegsége nehéz küzdelmei közepette. Vele szemben is voltak környezetének aggályai, de Szaniszló vágya legyőzte azt s csodát erőszakolt ki Istentől.

De hogyan győzze le az ellenkezőket a mai modern beteg, a kinek a szentség után való vágya sem valami nagyon erős, de meg a hite sem valami nagyon nagy?

Szent Szaniszló csodálatos áldozása.

Hogyan győzze le, a mikor benne csak olyan csekély a vágyódás Krisztus és szentsége után, hogy az első nehézség hallatára elnémul?..... Sehogyan. Hanem megadja magát környezete akaratának. Kiszolgáltatja magát és lelkét, örök üdvösségét az ellenkezők ferde gondolkozásának.

Hogy mennyi ebből a kár? mondani se kell. Hogy hány százan és ezren lesznek a betegágyon bűnösökké csak azért, mert a környezet álgyöngédsége ugy, mint szent Szaniszlónál is, megtagadja a lélek táplálását, megtagadja a lélek erősitését? azt megállapitani lehetetlen. De tény, még pedig tagadhatatlan tény, hogy sok beteget a vallásos lélek kivánságai iránt teljesen közönyös környezet foszt meg a betegek táplálékától.

Azért ezen változtatni kellene. Változtatni mindenkinek, a ki csak észre veszi valahol ezt. Vinni kell a beteghez Krisztust még akkor is, ha a beteg nem kivánná különösen. Vinni kell, hadd nyerjen táplálékot a beteg ember lelke is...

Ha ellenkeznének, utaljunk arra, hogy mindenkivel nem fog Isten

csodát tenni, mint szent Szaniszlóval, az ifjuság e gyönyörü példaképével tett... Utaljunk arra, a mit szent Terézia mondott: «Nem hiszitek, hogy e mennyei eledel tápszer is a test számára s valóságos gyógyszer a testi bajokban? Én tudom, hogy az, s ismerek egy sulyos betegségben szenvedő egyént, ki a szent áldozás alkalmából ugy eltünni érzé nem egyszer a leghevesebb fájdalmakat, mintha csak elfujták volna azokat». (Nagy. Hitel. péld. III. 409. lap.) Utaljunk arra, hogy szienai szent Katalin, ha nem áldozott betegségében, oly gyönge lett, hogy halálától lehetett félni, mig áldozás után megerősödött.

Szóval utaljunk arra, hogy Isten, hogy a szentségben jelenlevő Üdvözitő maga óhajtja és kivánja ezt az egyesülést a beteg erősitésére, táplálására, vigasztalására...

És ha Krisztus akarja, ki merne ellenkezni? Ha Krisztus kivánja, ki merne engedetlenkedni? Senki azok közül, a kik szeretik őt!

Karolják hát föl a szentségi Krisztusnak ez óhaját mindazok, kik az irgalmasság testi cselekedetei közül gyakorolják a betegek látogatását is... Karolják föl és vitessék a betegekhez táplálékul Krisztust.

És szent Szaniszló példájával győzzék le az ellenkezőket, mert kimondhatatlan jót cselekszenek.

Jeszenszky Kálmán.

Az élet vizének csatornái

A HIT maga még nem élet. A hit csak lenditő kereke az életnek. Még a buzgóság se élet. A buzgóság is csak akkumulatora az életnek. Imádsággal és imádással gyüjtjük össze azt az erőt, melyet az életbe be akarunk fektetni. Innen, hogy alázattal hinni s buzgón imádkozni még nem annyi, mint jól élni. A hitbuzgalmi élet csak ága a keresztény életnek. Igaz, hogy legerőteljesebb ága, mondhatnók törzse annak. Benne van a leghatalmasabb, a legszivósabb erő. Isteni erő, krisztusi kegyelem rejtőzik s dolgozik benne s innen szivja táplálékát az élet többi ága is.

Ha keresztény életet akarunk, gazdag, szinpompás, nemes életet, akkor az erőgyüjtőket kell előbb megtölteni. Hittel és buzgósággal kell szivünket teleszivni. De azután ezt az elementáris, isteni erőt be kell vezetni az életbe. Magasra kell dagasztani az élet el-elsekélyesedő folyamát — ez a czél. A többi: imádság, buzgóság, kegyelem ez mind csak eszköz hozzá. Nem kellemes, üditő oázisokra van szükségünk az élet sivatagán, akkor még sokan fognak szomjuhozni s a szomjutól el is pusztulni az utasok, a vándorok közül. A samariai asszonynak kinált viz, a melyből, ha iszik valaki, többé nem szomjuhozik, kell, hogy dagadó folyamokban hömpölyögjön az élet utai mellett.

Tehát nem lehet azzal beérni, hogy a templom szentélyében — e kedves oázisokban — pihenőt keressünk s ott édesen megnyugoszunk. Az életnek azt a forrását, mely az oltár kövénél bugyog föl, ki kell vezetni az életbe. Át kell csatornázni az élet talaját — minél sürübben — minél erősebben. Termékenynyé kell tenni azt a sok puszta földet, melyen eleddig legföljebb tövis és bogáncs termett. És virágos rétekké lesznek a kopár pusztaságok, csak egyszer magukba szivhassák ennek a forrásnak vizét.

Mindenki, a ki ebben a munkában fáradozik, Istennek kedves, az emberiségnek hasznos művet csinál. S ebben a nemes munkában fáradozókat támogatni lelkiismeretbeli, szent kötelesség. Az apostoloknak szállást adni, róluk gondoskodni a régi keresztények öröme, büszkesége volt. Akkor az ő ajkaikról áradt szét az életnek vize. Lábuk nyomában serkentek ki az élet folyóinak forrásai. Ők öntözik — szent Pál szerint is — a kis csemetét, a gyönge hajtásokat. Ők a csatornák, melyeken át a Krisztus szomját oltó vize a világba jut.

Manap a világ ebben is nagyot haladt. Mikor a villamosság és gőz hajtja az élet kerekét, az élet vizét is az hordja szét. A sajtó szárnyain repül a nagy világba a Jézus szava is. A Mester tanitása is. De ugyancsak igy terjed a métely is. A konkolyhintés is gőzerővel folyik. Sőt a miről már az Ur panaszkodik, hogy a sötétség fiai okosabbak voltak a világosság fiainál — az itt is beteljesült. Mi még aludtunk, mikor a vetés közé már konkolyt hintettek. Mi még tervezgettünk, mikor mások már cselekedtek. Talán imádkoztunk, de nem dolgoztunk. Buzgók voltunk, de a buzgóságunk meddő maradt. A fügefa csak levelet hozott, gyümölcsöt nem termett. Egyszerük lehettünk, mint a galambok, de nem okosak, mint a kigyók.

De ne példázgassunk. Mondjuk ki nyiltan, hogy miről van szó. Arról, hogy nem tudtuk fölismerni a sajtó nagy hatalmi állását. Vagy ha föl is ismertük, nem tudtunk lelkesedni érte. Nem vált tetté bennünk az a gondolat, hogy a katholikus sajtót pártolni annyi, mint az apostoloknak szállást adni. Szárnyaszegett volt a fantáziánk, nem tudtuk magunk elé képzelni elevenen, szinesen azt a sok rombolást, pusztulást, melyet a keresztényellenes sajtó a szivekben tett. A bálványok képeit behagytuk hordani az egy Isten templomába. Ne folytassuk tovább, a fotytatást és a végét mindenki tudja. Az élet a legjobb regényiró s ezt a regényt mindenki olvassa, mindenki ismeri.

De a mit elmulasztottunk, hozzuk legalább ezután helyre. Pártoljuk két kézzel, bő kézzel a katholikus sajtót. Az imádságos könyv nem férhet meg egy asztalon az imádságot gunyoló lapokkal. Az Arany Biblia nem a szennyirodalommal. A mindennapi szellemi táplálékban, az ujságban is legyünk kényesek és követelők. Csak azt fogadjuk el, a mi izléses, a mi nemes, a mi erkölcsös. Még a pillanatnyi szórakozásainkban, a kiváncsisá-

gunk humoros kielégitésében is legyünk válogatósak. Ha krajczáros lapokat veszünk, ott is maradjunk izlésesek. Ott is maradjunk keresztények. A keresztény «Uj lapot» vegyük, azt olvassuk, azt terjesszük.

«Uj Lap», mert uj a szelleme. Uj az iránya. Uj életet akar ébreszteni azokban, kikben az élet már aludni járt. Uj világot akar gyüjteni ott, a hol a sötétség birodalma kezdődött. Krisztus szomjat oltó vizét vezeti el a sivár pusztaságba, hogy a megkérgesedett sziveket megpuhitsa s termékennyé tegye. A keresztény élet csiráit hinti belé, mely ha egyszer gyökeret vert, terebélyes fává nő. Hitbuzgalmunkat tehát fejtsük ki a katholikus sajtó föllenditésében. Ez lesz a tevékeny hit. Ez lesz a termékeny buzgóság. Áldozzunk minél többet erre a csatornázásra, hogy az Ur vize mindenfelé eljusson, hogy hatalma folyamokban hömpölyögjön. A hatalmas folyók háta mielőbb az élet országutja lesz. Élet támad a partok mentén is. Oh mily fönséges látvány lesz ez! A sajtó hatalma tényleg ily óriási. Hajoljunk meg előtte, rójuk le adónkat. Ha ezt teszszük, az apostoloknak adunk szállást, a tanitványokról gondoskodunk. A Krisztus szomjut oltó vizének csatornáit épitjük. Van-e ennél nemesebb czél? Van-e ennél szükségesebb teendő a felekezetnélküliség világában? A szivek, a lelkek szomjuhoznak. Szomjuhozzák az igazságot, az élet vizét. Ne legyünk szivtelenek. Legyünk nemes lelkűek. Gyakoroljuk a felebaráti szeretetet Krisztus szava szerint. Nyujtsunk egy pohár vizet a szomjuhozónak. Adjunk szomjut oltó vizet a társadalomnak. Dolgozzunk, buzgólkodjunk az élet vize csatornáinak kiépitésén. Minél lázasabban, minél szerényebben, minél több áldozattal.

Tillmann Béla.

ÖRÖKIMÁDÁS

Hol a boldog lelkek érverése
Lázasabban, hévvel lüktetett,
Itt vagyok — tekints szivem sebére
Édes Jézus, égő szeretet!

Mint kit vágya messze-messze űz el
Gyöngybe öntni élte perczeit,
Megjövök most erős lánggal, tűzzel,
Szent hitem imádságra hevit.

Titkosak a csillagok az égen.
Mégis, hogy léteznek, elhiszem;
De hogy itt élsz elrejtve, szerényen,
Nemcsak hiszem... inkább érezem!

Hódolattal zeng föl a dicséret:
— Érted élni oly dicső dolog!...
Ám a nyelv hol? — mely dicsérne Téged,
Hol a sziv, mely méltóan dobog?

Itt van, itt van! — lánggal ég a lelkem,
Hozzád tör a tiszta szerelem...
Megbánom, hogy messze jártam-keltem,
S most Te lész az éltem, mindenem!

Koser Szevér.

Előképes áldozat

Fieber Henrik.

Időn Isten a zsidó néppel a szövetséget megkötötte, ezen szövetséget áldozattal pecsételték meg. Az évenkint visszatérő ünnepeken, valamint naponta meghatározott áldozatok voltak bemutatandók. Ezen áldozatok odaadást, hódolatot, Istennel való közösséget fejeztek ki, de a kiengesztelés godolata is kifejezésre jutott minden áldozatban. Voltak ezeken kivül oly áldozatok, melyeknek tulajdonképeni czélja a kiengesztelés volt. Ezen áldozatok közt az első helyet az az áldozat foglalta el, melyet a tűz teljesen fölemésztett; azért holokaustumnak, teljesen elégetettnek nevezték és az embernek teljes odaadását fejezték ki. Képletes értelemben ascensionak, fölszállásnak is hivták, mert ezen áldozat a vele egybekapcsolt ételáldozattal elégettetvén, tűz és füst alakjában fölszállt az ég felé.

Az égő áldozat a legtökéletesebb és leggyakoribb volt; a papok mindennap reggel és este mutatták be ezt az áldozatot. Gondjuk volt arra, hogy a tűz ki ne aludjon és ezzel a folyton égő áldozattal figyelmeztették a népet arra, hogy Istent szüntelen kell tisztelnie. Alkalmas mód volt arra, hogy az Istennel való folytonos egyesülés kifejeztessék és beteljesedjék Isten igérete: «Népem lesztek, én pedig Istenetek». Ezen áldozat természeténél fogva nem fejezte ki teljesen az áldozat valódi eszméjét. Minthogy teljesen föláldoztatott Jehovának és az emberek használatára teljesen alkalmatlanná vált, nem lehetett áldozati lakomával egybekapcsolva. Ezen hiányát más áldozatokkal pótolták: eucharisztikus vagy béke- és hálaáldozatokkal.

Jelképes értelmüknél fogva ezek is figyelemreméltók. Ezen áldozatok föltételezték, hogy az áldozó az ó-szövetség kegyelemállapotában van és igy ezen áldozatok arra voltak rendelve, hogy Isten kegyelméért hálát; fönségéért, jóságáért és hűségéért dicsőitést fejezzenek ki. De ezeken is fölcsillan az engesztelés gondolata; az áldozó érezte Isten közelében méltatlanságát; a bűnös emberben fölzsongott azon érzelem, mely szent Péter szivén átrezgett: «Uram, menj ki tőlem, mert bűnös ember vagyok». Azért a békét és barátságot jelképező szeretet-lakomát megelőzte a vérrel való hintés és az égő áldozat bemutatása. Az eucharisztikus áldozatok legnagyobbrészt dicsőitő vagy kérő áldozatok voltak, vagy Isten iránt való engedelmesség megujitását jelezték, azért ilyen áldozatot nem mutathatott be bűnös ember, a ki áthágta Isten törvényét és a köteles engedelmességet megtagadta.

Ha a bűn természete szerint vagy a benne megnyilatkozó vakmerőség folytán nyilt lázadás volt Jehova ellen, akkor a bűnös nem nyerhetett bocsánatot és életével kellett lakolnia. Istenkáromlás, házasságtörés, erkölcstelenség bizonyos nemei, szántszándékos gyilkosság, lázitás, mivel az isteni alapelveken nyugvó rendet és államot veszélyeztették, a társadalomból való

kiirtás, halál által büntetett. Más bűnökért személyes engesztelésen kellett eleget tenni, hogy a bűnös ismét fölvétessék az isteni szövetségbe; erre szolgáltak az engesztelő áldozatok, a melyek az égő áldozatoktól abban különböztek, hogy nem voltak ételáldozattal egybekapcsolva, az eucharisztikusoktól pedig abban, hogy az áldozati lakoma elmaradt; az áldozó nem ehette meg a fönmaradt áldozati hust, hanem az a papságé volt, melynek azonban ezt a hust a templomban kellett elfogyasztania.

Az égőáldozatoknál az elégetés, az eucharisztikusoknál a lakoma, az engesztelőknél a vérrel való meghintés képezte a szertartás lényegét. A vérhintésnek három módja volt; vagy az előcsarnokban álló oltár szarvaira, vagy a szentélyben levő illatoltár szarvaira, vagy a szentek szentjében elhelyezett szövetség-szekrényének födelére hintették. Az első módot alkalmazták, ha egyesért, a másodikat, ha a papokért, a harmadikat, ha az egész nép bűneiért mutatták be az áldozatot. Különösen az utolsó volt nagyfontosságu. A főpap évente egyszer, az engesztelés nagy napján bement a szentek szentjébe, hogy ott a vért a frigyszekrényre hintse. Ezen szertartás az ó-szövetségi istenitisztelet tetőpontja volt, az előképeknek legkiválóbbja, mely világosan Krisztus áldozatára vonatkozott. (Hebr. 11, 9, 24, 6, 19.) Szent Pál szerint Krisztus, Istentől rendelt főpapunk és közbenjárónk, egy nagy, nem emberkéz-alkotta sátorban, nem is az állatok vérével, hanem saját vérével ment be a szentélybe a függöny mögé, t. i. a mennyországba, hogy ott Isten szine előtt álljon érettünk és üdvünknek eszközlője és szószólója legyen.

Ez tehát azon magaslat, melyet az örök világosság beragyog, mely a mélységek árnya és az alacsonyabb dombok fölött uralkodik. Erre vonatkoznak a Szentirás szavai: «Sietünk a nekünk nyujtott remény elnyerésére, mely elér a kárpit belsejéig». (Hebr. 6, 19.)

A ki a szent törvényt és az isteni kinyilatkoztatást szereti és örömét találja az Isten szavai fölött való elmélkedésben, az bizonyára nem fogja kérdeni, vajjon érdemes volt-e azon jelképeknek annyi figyelmet szentelni, melyek rendeltetésüket már régen betöltötték és a jelenben értékük nincs? A mint a szerves természet körében fontos dolog, hogy a tudós a legkorábbi és legalsóbbrendü szervezeteket figyelemre méltassa, ha a felsőbbekkel alaposan foglalkozni akar, ugy a jelképek szellemi jelentőségét is jól meg kell értenünk, hogy alapul szolgálhassanak nekünk arra, hogy a keresztény istenitisztelet és élet titkait lélek és igazság szerint fölfoghassuk.

Ha az ó-szövetség jelképes és előképes jellegü, akkor ezen képletességének magában is kell értelemmel birnia és nem lehet a szertartások üres összege, mely az alacsonyabb fokon álló és lassan fejlődő vallásos életet tünteti föl. Ha az ó-szövetség áldozatai engesztelő erő nélkül való üres képek lettek volna, ugy előképes értelmük sem lehetne, mert az előkép és

annak megvalósulása között valódi (reális) összefüggésnek kell lenni. A próféták bár nem egyszer hangoztatják, hogy a tiszta szándék, a felebaráti szeretet és igazlelküség Isten előtt kedvesebb, mint ezer kos- és ételáldozat, azért távol van tőlük, hogy a mózesi áldozatokat elvessék. Vagy oly időben teszik ezt a nyilatkozatot, midőn a zsidó nép fogságban sinlődött és áldozatait nem mutathatta be; vagy pedig szivökbe akarják vésni, hogy a külső áldozat természete szerint érdem és eredmény nélkül való, ha a szivnek áldozata, a valódi bánat és megtérés nem járulnak hozzá.

A szerves életben minden fejlődési fokozat lépcsője és előképe a későbbinek. Az ó-szövetség jelképei előképek, melyeken a keresztény Egyház szerves épületének alapvonalai észlelhetők. Az előcsarnok áldozati oltárával és medenczéjével jelkép volt, mely az ó-szövetség népének helyzetét jelképezte: a zsidó nép a félelem törvényének igájában várta megváltását és lelki fölvilágositását. Előképe volt Krisztus áldozatának, melyből a megujulás forrása, a keresztség vize fakadt. A szentélyben már nem mutattak be állati áldozatot, hanem jó illatokat égettek; előképe volt az ujszövetség egyházának, melynek élőtagjai nem szorulnak kiengesztelésre, a kik nem jövevények és vendégek, hanem a szentek polgártársai és Isten házinépe. (Eph. 2, 19.) Azért a szentélyben oly dolgok voltak elhelyezve, a melyek a jövendő javakat jelképezték: a hétkarú gyertyatartó, az illatoltár és az áldozati kenyerekkel megrakott asztal. Jelképezték az evangélium fényét, Isten imádását és tiszteletét Jézus szent neve által és a természetfölötti kenyeret. A szentek szentjét függöny választotta el a szentélytől és benne állott Isten kegyelem-trónja, a frigyszekrény. A főpapnak évenkint csak egyszer volt szabad bemennie a szentek szentjébe. Midőn azonban az uj-szövetség főpapja áldozatát bemutatta és emberi természetével az isteni szentélybe bement, a függöny kettéhasadt. Most már nincs választófal vagy függöny, mely megakadályozna abban, hogy a kegyelem forrásához közelitsünk; Jézus törvényét nem kőtáblára véste, hanem a hivők szivébe irta; a dicsőség trónja (schechina) helyébe a kegyelem trónját helyezte; a szentek szentjének függönye helyébe az Oltáriszentség fátyolát feszitette ki.

Az Egyházban megvan a tökéletes istenitisztelet minden föltétele; nem hiányzik sem áldozata, sem főpapja. Ezen főpap nem szorult külső és törvényszerü fölszentelésre, mint az ó-szövetség papjai, mert ő maga a szentség és tiszta szeretetből magára vállalta a közbejáró szerepét. Nem külső áldozattal hódolt az Atyának, hanem önmagát mutatta be, kiöntvén vérét az emberek bűneiért. Ezen áldozata nem csupán *égő áldozat*, melyben az engedelmesség, a meghódolás a fő jellemvonás — «engedelmes volt egészen a halálig, még pedig a kereszthalálig» — hanem *békeáldozat*, mely az embereknek üdvöt és életet hozott. Hogy mily lángokban emésztődött föl ezen áldozat, hogyan emelkedett föl Jehovához és miként változott ezen

békeáldozat szeretetlakomává, azt később fogom kifejteni. Most véssük szivünkbe Mózes szavait: «Nézd meg, és cselekedjél azon példakép szerint, mely neked a hegyen mutattatott». (Exod. 25, 40.)

Az Isten iránt való engedelmesség eszménye, a föláldozó szeretet magasztos képe, Isten szentsége, büntető igazságossága és könyörülő kegyelme, erkölcsi életünk remek példaképe, a Golgotha hegyén tünik szemünkbe. Krisztus szenvedett értünk és példát hagyott nekünk, hogy nyomdokaiba lépjünk; bűneinket magára vette a keresztfáján, hogy a bűnnek meghalva, igazságban éljünk. (I. Pét. 2, 21, 24.)

Jézus nélkül

Nyári alkony édes illatárja
Kápolnánk szentélyét összejárja;
Csend honol... az oltárlampa fénye
Lángot szór az Úr Jézus Szivére.

E magány hogy fájhat szent Szivének!
Mért nem cseng itt inkább harsány ének?
Hűlt szivekre lel forró szerelme...
Más vágyakba kap a földi elme!

Elhagyá a mennynek ékes fényét,
Testbe-vérbe önté Istenségét;
Itt marad még éjjel is közöttünk...
S ime! mégis más urat köszöntünk.

Űz a gond, az agyvelőt megrázza,
Lelket öl a vágyak forró láza;
Mintha egyre átkos démon űzne,
Bűnbilincsbe van az élet fűzve.

Összerombol száz eszményvilágot,
Hervadozik — mint a szép virágok;
Most a hitnek áll szolgálatába,
S pillanatra vele van csatája.

Meddő kor! — már nem tud harczra lépni!
Álnokságát, tunyaságát éli...
Nem kel föl, nem is forrong a vére
Küzdeni az Egyház védelmére!

Szebb időből fönnáll még az emlék,
De a lelkek hasztalan emelték...
Kőbe vésett eszmék táborára
Nem szór lángot szemeink sugára.

Dőre álmok kínzanak, epesztnek,
Elejébe teszszük a keresztnek!...
Kín, baj, örök hajsza ez az élet,
Mulóságnak épitünk emléket!

Ó, pedig ha Jézusunkhoz térünk,
Érte lüktet, érte forrong vérünk,
Mennyire megkönnyebbül az élet,
És a mennynek épitünk emléket!

Koser Szevér.

A lélek

G. C.

Csöndes, magányos óráimban különös előszeretettel szoktam volt az embereket megfigyelni és mindig iparkodtam a felszin alá pillantva az emberi természetnek egy igazabb vonását ellesni. Lelkek kellettek nekem,

őszinte lelkek, kikbe megbizhatok, megnyugodhatok. Mindenki oly szorgosan takargatja gondolatait, belső érzelmeit, csupán váratlan események, meglepetések hozzák felszinre a valóságos embert.

Telve gyengeséggel, mindenki hajlandó a kisértésre, ide-oda himbálódzik, akár egy kormánytalan sajka háborgó tengeren. Az élet sokoldalusága, a világi routine kötelmei, a szükség, az emberek szükkeblüsége, a sok, különböző oldalról nyert impressio, végre az önönmagunk kiszámithatlan önzése alatt — nem bir kibontakozni valódi egyéniségünk. Mivé leszünk annyi különböző vélemény, annyi érvelés, annyi morális pressio és lélekölő hiábavaló eszmecsere, annyi capacitatio és disputa után? Az emberek mindig csak azt kutatják, kinek van igaza? Ki vallja be, hogy valaha csalódott? Ki vallja be, hogy egyszer-máskor megszédült?! A mai korból nem domborodik ki egy eszmény sem oly markansul, mint az «*én*» cultusa! Mindig az én! Ez már nem önfentartási ösztön, ez «bálványimádás». Mindenki fölé magasan odaállitjuk önmagunkat. Észre sem veszszük, hogy hódolunk szeszélyeink és kedvteléseinknek, saját magunk elkényeztetett gyermekévé válunk.

Mindenben, a mit teszünk «az én» uralja a helyzetet, rabszolgánkká tennénk az egész világot és nem látjuk, hogy önönmagunk roskadozunk legjobban a teher alatt, mit egoizmusunk reánk ró. A hosszu életküzdelem, a folyton önmagával való foglalkozás nem teszi *jobbá* az embert!! Mindig érdekeinket, előnyeinket védeni — legyenek azok nemesebb vagy nemtelenebb czélból eredők — önkénytelenül önzővé teszik az embert, hacsak nem vegyitünk mindennapi munkánkba, mint szükséges ellenáramlatot — egy csepp *tiszta idealizmust!!* De honnan meritsük azt az idealizmust ma, ebben a rideg, számitó korszakban? Tekints körül jó ember. Nézd mily szép a természet, a családi élet — a művészet? Sajnos! hogy ebben a pesszimistikus világban annyira fölszinre került mindaz, mi elrontja, megmételyezi a szépet, hogy lelkünk nem tudja megtalálni a közönséges életben azt, a mi lelkesit! A mi mindennapi gondoktól telitett elménk nem nyugodhatik meg a természet bájain — a család ismét gondokat és aggodalmakat ró reánk — a művészet áldozatokat kiván... Nem, nekünk ezeknél egy magasabb, magasztosabb ideál kell, mely kiránt minket a mindennapiasság közönyéből, a mindinkább rajtunk erőtvevő lehangoltságból! Szükségünk van valami igazán megbizható eszményire, valami csalhatatlanra, a mibe reménykedhetünk, hogy *fölemel* és *megnemesit*. Minél sivárabb a gondolkozásunk, annál nagyobb erő, hatalom szükségeltetik, hogy fölrázzon és meghódolni késztessen!

De hol az az erő? hol az a hatalom? *Egyedül az Istennél*, ki lelkünk mélyébe a saját jóságának, a saját nagyságának egy kis szikráját ültette, mely olyan, mint egy szunnyadó, álmodozó tüz, mely ébresztésre vár. Belénk

ojtotta Isten a szeretet és megbocsájtás szellemét, mert a hol nincs megbocsájtás, ott nincs szeretet!...

— Gondolja, hogy az Isten rossznak teremtette az embereket? — szólt hosszu beszélgetés után kedves idős barátnőm. — Dehogy, azok mind jók, de nem mind vallásosak, azaz csak a templomban vallásosak és nem viszik át a vallást az életbe, pedig tudja, nemcsak a templomban kell imádkozni, nemcsak a templomban kell vallásosnak lenni, de *minden nap, mindig* vallásosnak kell lenni; értsd: «jónak lenni», ez a *két szó egy fogalom*, csakhogy nem mindenki tudja, nem mindenki érti! Ellent ne mondjon *soha* életünk imádságunknak! — Mert a vallástalanság megkeményiti, megrontja a sziveket!...

... Ezek a szavak mind csupa visszhangok, emlékek, melyeknek csak igen szegényes tolmácsa lehetek! Jól esik reá a visszaemlékezés, bár igen fájdalmasan rezegteti meg szivemet...

Most elhallgatott és egy fájdalmas vonás ült nemes arczára, reá tekintettem és az ajka körüli remegés azt bizonyitotta, hogy ez a szelid, fehérhaju nő többet gondolt, többet tudott, többet szenvedett, mint a mennyit mondott! Szerettem volna hozzásimulni, szerettem volna őt vigasztalni, de miért? de hogyan? Hallgattam és kezemet nyujtám felé, ő elmosolyodott, megszoritá kezemet és ugy nézett reám, mint egy tapasztalatlan gyermekre.

— Tudja, hogy szeretném elmondani azt a két történetet, melyet annyiszor igértem. Inspirálva érzem magam. Ez a borus idő, a maga figyelmes, nagy szemei, minden oly hangulatkeltő...

Kérőleg emeltem föl hozzá szemeimet, de szólni, magam sem tudom miért, nem tudtam, talán nem akartam zavarni, vagy nem akartam hogy az én hangom az övébe vegyüljön; volt valami komoly, de harmonikus, sympatikus hangjában, különösen az, a hogy szavait hangsulyozta, tudta az ember, hogy *átérzi, átéli* azt, a mit mond!!...

— A két történet, a mit elmondanék, nem összefüggő, csupán abban hasonlít egymáshoz, hogy mind a kettő csak egy töredék, mondhatnám egy naplótöredék, talán semmi, talán minden, olyan, a mit nem tudunk, de érezünk. Az első egyszerübb, hamar is átsiklunk rajta, a második vonzóbb... szinte ugy belemarkolt a lelkembe... Oly sajátságos lassu hangon beszélt, hogy sohasem tudtam mikor kezdett bele elbeszélésébe; philosofál, oktat, vagy mulat várakozó arczomon. Talán önönmagát buzditotta, hogy a kezdet nehézségein átessen, kicsit meggyanusitottam, hogy gondolatai oda tapadnak a második történetéhez, melynek hősnője biztosan ő maga volt... Ki gondolná, hogy elejtett szavak, élczelve mondott komolyságok, mélyen belevésődnek emlékünkbe, esetleg nagy horderővel birhatnak életünkre? avagy halálunkra?!... Ha megszámlálnók, mennyi jót tevénk, midőn az ajkunkon csüggő indulatos szót visszafojtjuk, ha ismét megszámlálnók, hogy más

alkalommal ép az a bátran kimondott szó az Isten sugallata?... Ki tudja leirni, mennyi hatalma van egyetlen egy idejében kimondott, vagy idejében elhallgatott szónak!!... Szeretném tudni az én szavamnak emlékezete volt-e, avagy hosszu betegség, testi szenvedés, mi egy léleknek halálos ágyán való megtérését okozta? Maradt-e nyoma annak az igénytelen beszélgetésnek abban a meggyötört lélekben, *mert az meggyötört lélek lehetett, ki Istenében nem hisz...*

— Hogy minden érdeket a minimálisra szállitsak le, hogy phantáziájának tág tért ne engedjek, előre is kijelentem, hogy az az uriember teljesen közömbös volt reám nézve, barátom, sőt jó ismerősömnek sem nevezhettem. Mondhatnám, egy olyan episode-alak volt, kinek nem érdekel élete, csupán halála. És ha megjegyzései nem lettek volna oly sértők, oly fölháboritók, nem érdekelt volna még halála sem! Mert tudja meg, hogy annak az embernek csupán a halála érdekelt. — Ki nézné ezt ki belőlem? — szólt mosolyogva, hogy iménti szigoruan, majdnem keményen kimondott szavainak élét vegye.

— Uj év napja volt és az az ur nálunk ebédelt, inkább véletlenségből, mint valami különös okból. Nagyon művelt, eszes és olvasott ember volt! Szerettem vele társalogni, mert olyannak tetszett nekem, mint egy irodalomtörténet, melyben kényünk-kedvünk szerint lapozgathatunk. Csakis egy fönnakadásom volt: mindig gyanakodtam, hogy a liberálisok táborából való, azonban sohasem feszegettem a kérdést, hisz van annyi dolog, miről beszélgetni lehet, a vallásunkat szivünkbe zárjuk és nem nyelvünkön hordozzuk. A mily ügyesen mellőztem volt mindig e kérdést, most, alig hogy az ebédtől fölkeltünk, egyszerre mélyen benne voltunk, ő maga hozta föl a dolgot és szinte kéjelgett a saját hitetlenségén!

Kitünő műveltséggel és járatossággal birva, a társalgási formákban a legudvariasabb modorba öltöztette durva darvinizmusát.

Sokat phylosofáltunk, sokat argumentáltunk, de tudtam, hogy meg nem ingathatom makacs hitetlenségét. Minden egyes egyszerü megjegyzésemre csak ugy zudultak felém a szellemesnél szellemesebb «czáfolatok»! Hogy vegyem föl vele — ki annyit tanult, annyit olvasott, annyit látott — a szó és igazság harczát? Kérlelhetetlenül ráolvasott szivemnek minden édes meggyőződésére. Borzasztóan sértett és a boszantott a saját tehetetlenségem! Hisz oly rosszul védtem magam! Kerestem a szavakat, az érveket és igazságokat, de mikor ő oly világosan fejtegette, szinte kért, higyjem el neki, hogy ő tanulmányozta mind a vallási kérdéseket, olvasott pro- és contra, mind tudományos, alapos munkákat, azért olvasott, mert szerette volna magát meggyőzetni általuk, *de nem volt rá képes.* Átérzi, hogy szép az mind, a mit hiszek, de mikor neki *nem lehet hinni.* Ott vannak azok a nagy munkák, annyi időt, annyi figyelmet forditott reájuk, oly mélyen tanulmányozta

őket és azok mindent oly *jól* megczáfolnak!... *Végre is néma maradtam!* Itt semmitse lehetett tenni, sőt észrevettem, hogy belebonyolódom és ügyetlenségeket mondok!...

Látva kedvetlenségemet és zavaromat, tréfára forditotta a dolgot.

— Adjon föl minden reményt, asszonyom, mert én már a pokolba megyek, rajtam nem segithet, mert én oda megyek — nevetett jókedvüen.

— Remélem él még oly sokáig, hogy lesz ideje nézeteit megváltoztatni, megbánni és vezekelni!

— Soha, soha az én nézeteim meg nem fognak változni, bármeddig éljek is — *igen én a pokolba jutok* — azzal fölkelt, hogy távozzék.

— Mégis, — szóltam én komolyan, kezemet bucsuzásra nyujtva — remélem megtér, ha másképp nem, megtér a *halálos ágyán*, remélem és kivánom, én már csak ezzel a szóval bucsuzom... És ez volt legutolsó szavam hozzá...

Ez a beszélgetés oly kinosan hatott reám, hogy magamra maradva, siettem a templomba; ugy éreztem, hogy végighallgatva ezt a beszélgetést, szinte tapadt reám valami a rosszból, a mit hallottam. Le akartam rázni!...

Pár hónappal e beszélgetés után egy gyászjelentést hámoztam ki a falusi posta tömkelegéből. Elég egykedvüen bontottam ki, de mikor annak a bizonyos urnak nevét olvastam, hirtelen összecsuktam, mert ujévi beszélgetésünk minden részlete eszembe jutott. Hová ment? kérdeztem önkénytelenül. A pokolba? Alig volt bátorságom a kezeim között levő papirt fölbontani, hogy a verdiktet elolvassam. Bátortalanul, de végre mégis belepillantottam: igen, ott állott tisztán, nem irva, *de nyomtatva*: «A szentségek ájtatos fölvétele után». Csak ezt kerestem és szinte megkönnyebbülten lélegzettem föl. Tehát mégis?... Nem volt mellette sem szerető nő, sem szelid gyermekmosoly. Környezete rideg, szintelen. Egy kőkeménysziv ember volt, kit rábeszélni nem lehetett. Mi inditotta meg? Mert ha tette, csupán szabad akaratból, *meggyőződésből tehette!*... (Folyt. köv.)

Vágyam

Árva lelkem égő vágya
Mikor válsz valóra?
Mikor üt a várva-várta
Boldogitó óra?

Jézus... kenyér, életkelyhe!...
Lelkem: koronája...
Szived oltár s szivem lenne
Öröklámpa rája.

Megváltod-e, hervadó ősz,
Lelkem égő vágyát?
Meghozod-e, hogyha eljősz,
Szivem boldogságát?

Érdemetlen vagyok ámbár
Jézusom... de mégis:
Szent igádat tedd reám már,
Hadd viseljem én is!

Buzás István.

Miért van a feszület képe a szent ostyán?

Észrevetted-e már, ájtatos lélek, a szent ostyán az Ur keresztrefeszitett alakját, mikor ugy rózsafüzér-ájtatosságon, vagy májusi litánián hosszasan szemlélted száz gyertyafény között, tömjénfüstbe burkoltan a szentségben rejtőző Istent? Gondoltál-e rá, jutott-e eszedbe föltenni magadban a kérdést: miért ez, ugyan miért még itt is a szenvedés fája? Hisz nem szenved már az édes Jézus, uralkodik az égben s a hatalom, a kegyelem királyi trónján ül az Oltáriszentségben, sóhajtja lelked! Miért akarja hát ezt igy az Egyház?

Mert: az emberi nem üdvösségét a kereszt fáján szerezte meg az Ur; hogy a honnan eredt a halál, ott támadjon az élet és mert az ördögnek, ki a paradicsom egyik fája alatt győzedelmeskedett, ugyancsak fán, a kereszt fáján törött meg a hatalma a mi Urunk Jézus Krisztus által, zengi az Egyház a szent kereszt emlékére szerzett magasztos prefácziójában. Valóban az Ur Jézusnak a keresztről hulló vére csöppjeiből fakadt a kegyelem bőséges bő tengere! És ebből a tengerből merit, ennek tartalmát, mint kincses bányáját bányászsza nap-nap után a szentségek kiszolgáltatásakor, az áldozat bemutatásakor az Egyház. Sőt onnan a kereszt tövéből nőtt ki maga is: onnan nemcsak ereje, hatalma, hanem onnan léte, élete,... mindene! Érted ezt, keresztény lélek? Bár csak értenéd át, bár éreznéd, de szived-lelked mélyében, hogy nincs, semmid sincs, ha nem Krisztus keresztjéből, Krisztusnak mindnyájunkat megváltó halálából. Szerencsétlen, örökké szerencsétlen voltál te bűnös emberiség. Az az idegenbe veszett, pusztaságban bolyongó, kiéhezett bárány... tévelygő pogányság!... S ő jött, vállára emelt és számodra saját maga emelte aklába terelt, kereszthalála árán alapitotta Egyházába vezetett. Lelked minden szükségéről fejedelmi módon gondoskodott azzal, hogy akla jászolát, Egyháza tárházát a szentmise, a szentségek s a különféle ájtatosságok kegyelem gyümölcseivel megrakta. Mindezt önmaga... saját vére árán, kínos kereszthalálával. Ha Krisztus nem hal meg,... bizony nincsen Egyház, nincsenek szentségek, nincsen:.. üdvösség! És ezért akarja az Egyház mindenütt a keresztet, csak a keresztet, hálából szülőjének, élete adójának!... Ha Krisztus nem hal meg, csak ostya marad, izetlen, silány kenyér az ostya és — istenkisértés, szörnyü káromlás az Oltáriszentség. És azért van itt is, az ostyán a kereszt jele, hogy hidd erős lélekkel, hogy tudd határozottan: magának az Urnak a műve, Krisztus kereszthalálának gyümölcse és nem a pap hatalmából van a szavak varázsereje. Ez az *én testem*, ez az *én vérem*; nem a pap, Krisztus itt az «én». Ládd, ezeket jelenti az ostyán a Golgotha tragédiájának a képe!

De nemcsak *emlék* a Golgotha jelenetének e képe a szent ostyán, nem csupán emlékeztető az ostya csodálatos átlényegülésének eredő forrására,

ható okára, hanem intő jel arra is, hogy a megváltás tényének, a kereszt véres engesztelő áldozatának ujból és ujból való tényleges megismétlése a szentmise-áldozat. Uj meg uj Golgotha minden egyes oltár, sir az áldozó szive, a soha meg nem szünő keresztrefeszités, az Oltáriszentség.

Mi tehát keresztre feszitjük, kínozzuk a szentmisében az Ur Jézust?... Ez borzasztó volna!! Oh dehogy is kínozzuk! Nem fájdalmas többé Neki ez áldozat, nem szakitja föl soha fájó sebeit! Sőt öröme telik benne látnia, hogy millió és millió lélek kap életet kereszthalála árán, mikor szent testével és vérével táplálkozik az Oltáriszentségben: hogy ime nem hiába halt meg, halálából milliók élete sarjadzott. Hisz maga akarta igy, hisz végrendeletül hagyta: «Ezt *cselekedjétek* az én emlékezetemre». Ő maga rendelte az Oltáriszentséget, bár tudta, előre látta, hogy nemcsak kegyelemtrón, hanem a szenvedés helye is lesz számára e szentség, állandó mártiromság. Bizony sokat szenved az Ur, sok gyalázatot kell elviselnie most is az égben, akár csak hajdan a keresztfán! Jézus, az örök Ige szenved, mint mikor maga az ember szenved, «*én*» szenvedek, habár azt mondom, hogy a «*fogam*» fáj! Igy Jézus is, az Ur! Emberek jelennek meg előtte a szentmisén s még csak nem is gondolnak rá, hogy ott van az oltáron, nálok, közöttök. «Végig nézik» azt a misét, ezt is csak azért, mert az már igy szokás; egészen ama nagy tömeg példájára, mely Krisztus Urunkat érzéketlenül, kiváncsiságból követte keresztutján. Sőt gunyolják, gyalázattal illetik sokan sokan az ostya szivében rejtőző Istent — ki nem tudna erről — szintén csak ugy, akár Krisztus Urunk kiséretének nagy része tette a Golgothán! És keserübbek, fájdalmasabbak a hidegségnek, a gúnynak, a rút meggyaláztatásnak e kínjai, mint a tövisek, a szögek okozta gyötrelmek! A töviskorona csak szent fejét sebezte, a szögek csupán kezét-lábát furták keresztül, a lándzsa csak megholt szivét nyitotta meg: a gúny tövisei, a meggyaláztatás marczangoló szögei azonban élő szivébe, lelkébe mélyednek, a közönyösség hidegsége meg borzongásba hozza, gyötri egész lényét!

Látod, ezekre a keserü, fájdalmas dolgokra emlékeztet a feszület képe a szent ostyán! Hogy valahányszor csak nézed a kitett Oltáriszentséget, valahányszor csak megjelensz a szentmise-áldozaton, valahányszor csak részt veszel az angyalok lakomáján: gondolj mindannyiszor az Urnak soha eléggé meg nem hálálható megváltó munkájára, melynek egyik legtáplálóbb, legédesebb gyümölcse a gyötrődő, az égi hazát kereső lélek számára maga az Oltárszentség.

—ssy.

Martinique-i dolgok.

Azon közlemények nyomán, melyeket a Martinique szigetéről nemrég Pittsburgba érkezett P. Leininger Lajos C. S. Sp. a «Pittsburger Beobachter»-ben hozott, a következő tudósitásokat közöljük:

Május 3-án az egyházmegye adminisztrátora megengedte, hogy Monte Rouge-ban a bucsujáró-templomban a legfölségesebb Oltáriszentséget imádásra kitegyék. St. Pierre-ben is mindenki özönlött a templomokba, hogy a legfölségesebb Oltáriszentséget magához vegye.

Az angol s amerikai sajtónak a katasztrófára vonatkozó hiveit gyülöletesen eltorzitották s a bizonyos oldalról hirdetett fölfogás, hogy a martiniquei nép erkölcstelen s hogy a katasztrófa istenitélet, mint rágalom határozottan visszautasittatott.

Végül egy eseményt emlitünk föl, mely kevéssel a katasztrófa után történt. Alig terjedt el St. Pierre városa elpusztulásának hire a többi szigeteken, melyek angol birtokok, már megjelentek a szerencsétlenség szinhelyén az emberalakban járó hiénák is, hogy zsákmány után kutassanak. Katonai örjáratok naponta 20—30 ilyen rablót fogtak el s vetettek Fort de Franceban tömlöczbe. Egy angol is — állitólag tiszt volt — megjelent a pusztulás helyén s zsákmány után kutatott. Talált is a székesegyház romjai alatt egy ciboriumot, mely a tabernaculumból oda volt dobva s melyben még néhány szent ostya volt. A selyem velum, mely a szent edényt takarta, el volt égetve s a fedő a keresztecskével hiányzott. Az angol a szent ostyákat a hamuba szórta s zsákmányával elmenekült. A mint haza érkezett, elbeszélte a dolgot és midőn az ott állomásozó franczia pap a szentségtörésről tudomást szerzett, a franczia konzulnál följelentést tett és tüstént értesitette a martinique-i egyházmegye adminisztrátorát az eseményről. Ez azonnal kerestetett az angoltól megjelölt helyen s tényleg megtalálta a szent ostyákat s Fort de France-ba hozatta, a hol az ottani templomban helyeztettek el.

Mire jó, ha az ember kalapját leütik.

Krisztiániában, a protestáns Norvégia fővárosában, hol 1849-ig katholikus papnak nem volt szabad időzni s a hol a katloliczizmushoz való megtérés a javak elkobzásával járt, van egy katholikus egyház, melynek püspöke a luxemburgi msgr. Falize.

Ez négy évvel ezelőtt Urnapján a legfölségesebb Oltáriszentséggel kis körmenetet kisérlett meg. Nem hirdette ki ezt előre, hanem bevárta a szentmise végét, azután a körmenetre jelt adott s a legfölségesebb Oltáriszent-

séggel a papság és hivők kiséretében a város néhány utczáján végigvonult. Az odasiető lakosság tisztelettel nézte a menetet és sehonnan sem emelkedett ellenmondás.

A következő évben a püspök a szertartást előre bejelentette, a körmenet utját kijelölte s virágokat kért. Minden oldalról teljesitették kivánságát; protestáns családok is részt vettek a diszitésben; sőt a királyi füvészkertből is küldtek disznövényeket.

A menet nézői közül csak egy tanuló maradt fedett fővel s el kellett türnie, hogy a mennyezetvivők egyike, egy nagyon hevesvérü ember, kalapját leverje, a mi a püspököt nagy aggodalomba hozta, mivel tartania kellett attól, hogy e meggondolatlan buzgalom miatt ismét megvonják tőle az engedélyezett szabadságot. El is volt rá készülve, hogy panaszt emelnek; de minden csendben maradt egész estig, a mikor is egy fiatal ember csöngetett a plébánián.

— Én vagyok az — igy szólt a látogató — kinek fejéről ma a kalapot leütötték.

— Nagyon sajnáljuk . . .

— Ne sajnálja, mert nem azért jövök, hogy panaszt emeljek, hanem azért, hogy kimentsem magam. Csodálattal voltam eltelve azon tisztelet miatt, a melyet a legfölségesebb Oltáriszentség iránt tanusitottak s pusztán benső megindultságom volt az oka annak, hogy akaratom ellenére azt az illetlenséget elkövettem, hogy fedett fejjel maradtam. Kérem, oktassanak engem . . .

A jövő évben, 1899-ben, az urnapi körmeneten egy ifju segédkezett, ki a püspök mitráját vitte. Ez az 1898. évi derék tanuló volt, kit 1900-ban, miután annak a forró kivánságának adott kifejezést, hogy pap akar lenni, a püspök Rómába küldött, hol most szent hivatására készül.

A Mária-Reparatrix-apáczarend szervezete.

A társulat jelenlegi állapota.

Önnállásának harminczötödik évében, 1890-ben a Mária-Reparatrix társulat már Európa majdnem minden országában elterjedt, nevezetesen: Franczia-. Angol-, Ir-, Spanyol- és Olaszországban, valamint Elszász-Lotharingiában és Belgiumban, sőt Dél-Afrika szigetein is több házat számlált s legutóbb 1888-ban a szentföldön, nem messze a Kálváriától és a Cenaculumtól* is megtelepedett.

* Az utolsó vacsora terme.

A Mária-Reparatrix-apáczák párisi örökimádási temploma.

Illő volt, hogy ha már Rómában működött, működését Jeruzsálemre is kiterjeszsze. Róma kétségkivül szent város, de nem ép olyan szent-e Jeruzsálem, az a város, melynek falai között a megváltás és az isteni

kiengesztelés nagy tragédiája lejátszódott? Róma az anyaszentegyháznak és a pápának székhelye, földjét a martirok vére áztatta, természetes tehát, hogy a Mária-Reparatrix-társulat itt alapitotta meg anyaházát, hogy az apostolkodás és az áldozatkészség e légkörében megerősödve szétterjedjen az egész világon.

De Jeruzsálem az Oltáriszentség és a Kereszt városa s a Mária-Reparatrix apáczáknak a Golgota tövében, a véres áldozat oltára mellett a helyük, ott, a hol Mária, Jézusnak szent Anyja sirva és imádkozva állt a kereszt alatt s szenvedésével hozzájárult a világ megváltásához. A társulat házai Róma és Jeruzsálemen kivül a következő sorrendben alapittattak meg: Strassburg, Páris, Toulouse, London, Tournai, Saint-Denis (Réunion-szigete), Liège, Port-Louis (Mauritius-szigete), Nantes, Le Mario, Notre-Dame de Liesse, Brüsszel, Pau, Szevilla, Barcelona, Limerick, Valencia, Cork, Maurèse, Génua, Madrid.

E rövid kimutatásból látszik, minő gyorsan terjedt el az 1854. évi deczember 8-án keletkezett társulat, mely máris oly sok helyen hirdeti az isteni kiengesztelés eszméjét. Mindegyik alapitványnak megvan a maga története s eljön az az idő, hogy az Ur Jézus és az ő szűz Anyja dicsőségére megirják azokat s ezzel egyszersmind fölbátoritják a hős lelkeket arra, hogy az isteni kiengesztelés számára ujabb és ujabb központokat létesitsenek. Mindenütt megvalósul a szent Atya szava, a ki egy alkalommal a társulat gyors terjedéséről igy nyilatkozott: «Ez valóban egy pillanat műve, meglátszik rajta Isten ujja».

A társulat házainak alapitásánál, mint a hogy az az Isten dicsőségére megkezdett vállalatoknál rendszerint lenni szokott, nem hiányoztak a megpróbáltatások, az isteni vigasztalások, az áldások, az örömök, a megtéritések sikere, szóval mindazok a gyümölcsök, a melyek a tabernakulum árnyékában, a szeplőtelen Szűzanya védelme alatt növekednek és érlelődnek meg.

Adja Isten, hogy ezek a gyümölcsök az ő szent Fiának, a mi Urunk Jézus Krisztusnak és a boldogságos Szűznek segitségével mentül inkább elszaporodjanak és hogy onnan felülről minél többen hallják meg a hivást arra a küzdelmes, fáradságos és áldozatteljes életre, melynek jelszava: «Máriával s az ő szent szivével!»

1901-ben letelepedett a rend hazánk fővárosában, Budapesten is. Juniusban, Jézus szentséges Szivének ünnepén vonultak be az anyák a központi Oltáregyesület által berendezett ideiglenes zárdába. (IX., Rákos-u. 5. sz.) Megkezdték ott egy szük és szegényes kápolnában az örökimádás szent ügyét s az ideiglenes zárda ugyancsak szük helyiségeiben élnek többi műveiknek, melyek a szentségi Jézus dicsőségét és kiengesztelését czélozzák. Az Oltáregyesület tagjai azonnal megszerették a buzgó szerzetesnőket s a zárda szük helyiségei hangosak a Maria de Jesu anya leányainak szellemét kereső lelkek hangjától.

Csak egy kivánságunk van még, hogy az örökimádási templom és zárda minél előbb fölépüljön s a buzgó anyák méltó keretben és lelkesedésüknek, munkakedvüknek megfelelő tág helyen szentelhessék már idejüket az imádás, kiengesztelés, szivnemesités és katholikus nevelés ügyének.

S erős a jámbor anyák reménye, szilárd a mi hitünk is, hogy a nagy mű, benne az Ur Jézus dicsőséges trónjával, körülötte a hódoló lelkek seregével csakhamar állni fog s ki fog áradni belőle egész Magyarországra a buzgó, győzelmes, eucharisztikus szellem. Ugy legyen!

Franczia eredeti után közli:
Fluck Jolán.

A lelki áldozás

Alánglelkü szent Terézia annyira óhajtotta a Jézussal való egyesülést, hogy nem elégedett meg a mindennapi áldozással! Ezerszer napjában fohászkodott kedvese után és a hiányt, hogy őt napjában csak egyszer vehette magához, a gyakori lelki áldozással pótolta. Egy izben igy szólt szerzetes testvéreihez: «Ha a szentmise alatt nem áldoztok, áldozzatok lelkileg; abban senki sem gátol és gazdag gyümölcsöt fogtok aratni. Szedjétek össze magatokat az isteni Mester előtt, mintha tényleg magatokhoz vettétek volna őt. Szeretete e szerint csodálatosan szállja meg lelketeket. Valahányszor őt magunkhoz venni készülünk, valamely kegyelemben részesit és különböző megfoghatlan módon egyesül velünk.

Ugy áll a dolog, mint a tűzzel. Télen oly helyiségben vagytok, hol nagy tüz ég; ha messze vagytok tőle, alig érzitek a meleget, csak kevesebb a hideg, mint ha nem égne az a tűz. De mikor közelébe mentek, jótékony hatását egészen érzitek. Épen ugy vagyunk lelkünkkel is: ha a hideg elől menekülni akar és ezen vágyban Jézushoz közeledik, ki a valódi tűz, néhány pillanat elegendő arra, hogy őt órákig tartó isteni meleggel áraszsza el.

Ha e lelki gyakorlatnál eleinte nem jól érzitek magatokat, tudjátok meg, hogy ez a gonosz lélek műve. Ismeri előnyét és azon lesz, hogy attól eltéritsen benneteket és bizonyos nyugtalanságot és lelki gyötrelmet idéz elő és azzal kecsegtet, hogy más ájtatosságoknál buzgóbbak lehettek. Daczára ezen befolyásnak, legyetek állhatatosak, ne hagyjátok abba ezen hasznos gyakorlatot és mutassátok meg az Urnak, hogy Őt valóban szeretitek!

Időről-időre oly erős vágy fog el a szent áldozás után, hogy szavakkal nem tudom kifejezni. Igy történt egy reggelen, midőn az eső szakadt és

ugy látszott, hogy egy lépést sem tudok tenni a házon kivül. Daczára annak kimentem és erre majdnem magamon kivül lettem, olyannyira, hogyha lándzsát szegeztek volna mellemnek, keresztül mentem volna rajta. Meghallgattam a szentmisét és áldoztam, de nem is mondhatom, hogyan éreztem magamat alatta, oly nagyon rövidnek tetszett az idő. Nem tudtam belefáradni az isteni tűz szemléletébe, mely a mennyei szeretet tűzhelyéről lelkembe szállt. Ezen tűz annyira természetfölötti, hogy minden kivánságommal és fáradságommal egyetlen-egy szikráját sem nyerhetem meg, ha az isteni Mester nem adja azt nekem, tiszta kegyelemajándékul. Hatalmas parazsa a régi embert, kit minden tökéletlenség, gyarlóság és nyomor emészt, ugyszólván a hamuból hivja uj életre, mint azt a phönixről olvastam. Mintha a lélek már nem volna a régi, annyira megváltoztatta vágyát és nyert erőben s egész uj tisztasággal kezd az égi uton haladni.

Miután lángolón óhajtottam ennyire megváltozni, arra kértem az Urat, hogy gyulassza meg bennem ezen uj tüzet, hogy kezdjek neki szolgálni. Ő azt felelte: Hasonlatod helyes; sohse felejtsd el Őt, sohse engedd, hogy e hőforrástól eltávozzál s arra fog ösztönözni, hogy mindig uj erőt merits s minél tökéletesebb légy».

Oltáregyesületi ügyek.

Arany pápai korona XIII. Leó jubileumára.

Az isteni Üdvözitő megörvendeztette egyházát azzal, hogy földi helytartóját nagy életkorral és hosszu pápasággal áldotta meg. Dicsőségesen uralkodó Szentatyánk, XIII. Leó, bár 68 éves korában választatott az egyház látható fejévé, megérte pápaságának 25-ik évét s reméljük Istentől, hogy eléri 1903. február 20-ikát, megválasztatásának 25. évfordulóját. A szerető hivek nagy pápájuk egész jubileumi évét jámbor cselekedetekkel ünneplik. Fokozottabb buzgósággal imádkoznak a keresztény katholikus egyház terjedéséért és dicsőségéért, valamint az egyház dicső fejéért. Tömegesen zarándokolnak az apostolok sirjához, hogy ott bünbánatot tartsanak s hitükben és jámborságukban izmosodjanak. Lelkesen jelennek meg az ünneplő Szentatya szine előtt, hogy örömüket nyilvánitsák s legfőbb tanitójuktól irányitást és buzditást nyerjenek.

Az ő Szentsége jubileumának méltó megüléséről gondoskodó nagybizottság, melynek székhelye Bologna, (Via Mazzini 94.) tiszteletbeli elnöke Respighi Péter biboros, a Szentatya római helyettese, működő elnöke Acquaderni gróf, elhatározta, hogy a világraszóló jubileumot az ájtatosági gyakorlatok mellett azáltal is megüli, hogy ő Szentségének arany hármaskoronát, tiarát ajánl föl, melyet az egész katholikus világ adományaiból készittet.

A kiváló olasz művész által tervezett arany tiarát, mely használhatóság szempontjából az egy kilogramm sulyt nem fogja meghaladni, a következő képek fogják disziteni: Jézus a Jó Pásztor; továbbá a három pápa, kik római pápaságuk 25-ik évfordulóját megérték: Szent Péter, IX. Piusz és XIII. Leó.

A gyermeki ragaszkodás e nyilvánitásából legkevésbbé maradhatnak ki Mária országának katholikusai, kik a római Szentszéknek s névleg XIII. Leónak nagy hálával tartoznak.

A nevezett bizottság fölszólitott engem, hogy az arany hármaskorona ügyét Magyarországban képviseljem s arra gyüjtést inditsak. Hogy ennek a fölszólitásnak eleget tegyek, erre kegyelmes főpásztorom, Dessewffy Sándor püspök v. b. t. tanácsos, pápai trónálló és római gróf f. évi szept. 19-ikén 3458. szám alatt kelt iratával kegyesen megadta az engedelmet s a gyüjtés eszközlésére a nagyméltóságu belügyminiszter ur f. é. október 6-ikán 106.414—VII. sz. rendeletével engedelmet adott.

Fölhivom tehát a magyar katholikus egyháziakat és világiakat, hogy a nagy Leó pápánknak szánt arany hármaskoronára hozzám adományokat küldeni s szeretetüket egyházunk és annak látható feje iránt ezzel is nyilvánitani sziveskedjenek. Az adományokat hirlapilag fogom nyugtatványozni s majdan a központi bizottsággal történendő leszámolásról is ily uton fogok jelentést tenni.

Imádkozzunk Szentatyánkért, XIII. Leó pápáért!

Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 5/a. sz. 1902. *Dr. Kiss János*, ő Szentsége házi főpapja, egyetemi tanár.

***

Lapunk hátralékos előfizetőit kérjük, hogy előfizetési dijaikat a lap kiadóhivatalához (IX., Rákos-u. 5.) mielőbb megküldeni sziveskedjenek. Az Oltáregyesület nem kimél költséget, hogy a lapot minél szebb kiállitásban nyerjék olvasóink, méltó tehát, hogy a csekély évi dij megküldésével előmozditsák az «Örökimádás» által szolgált czélokat.

Legyen szabad egyuttal kérni t. cz. előfizetőinket, hogy uj előfizetőket szerezni kegyeskedjenek, mert a mostani szám mellett nem lehet a tetemes költségeket fedezni. Mivel pedig a lap esetleges jövedelme szegény templomok segélyezésére fordittatik, kétszeresen jót tesz az, ki a csekély évi 3 koronát e szent czéltól nem sajnálja.

***

Az örökimádási templom. Lapunk olvasóit s a szentségi Jézus minden tisztelőjét örömmel fogja eltölteni a hir, hogy az Erzsébet királyné emlékére emelendő örökimádási templom ügye közeledik a megvalósulás felé. Az országos templomépitő-bizottság által kiküldött kisebb bizottság e hó folyamán több izben tartott ülésein meggyőződést szerezvén, hogy egy

alkalmas városi telek megszerzésére alapos kilátás van, az elnökség utján érintkezésbe lépett a székesfővárosi hatósággal; s mihelyt e fontos kérdés dülőre jut, azonnal kiiratik a pályázat s alapos a reményünk, hogy a jövő tavaszszal hozzálátunk az építéshez. Addig imádkozzunk buzgón s iparkodjunk minél szélesebb körökben a szent ügy iránt érdeklődést kelteni.

Eucharisztikus gyülés Horvátországban. Az első eucharisztikus kongresszust két évvel ezelőtt Zágrábban tartották horvát paptestvéreink, a másikat, a mostanit *Tersatoban*, szűz Máriának e kiváló bucsujáróhelyén, a hol a szomszédos Ausztriához tartozó szlovén nyelvü egyházmegyék papsága is tömegesen megjelent, ugy hogy a gyülésen mintegy 230 áldozópap volt jelen a laibachi herczegpüspökkel, Jeglic Antal dr.-ral, a véletlenül ott tartózkodó lembergi örményszertartásu kath. érsekkel, Teodorowics Józseffel s Maurovic Antal dr. zeng-modrusi püspökkel élükön. Ez utóbbi, kinek egyházmegyéje területén gyült össze a kongresszus, mondotta az ünnepélyes «Veni-Sancte»-t a szent Szűz kegyelemoltára előtt, majd Lorbek kanonok szentbeszédet tartott a legméltóságosabb Oltáriszentségről, utána szentséges litánia következett, erre az első ülés a szent ferenczrendiek ebédlőjében. Itt a laibachi s zenggi püspökök beszédet intéztek a kongresszus tagjaihoz. A kongresszus elnökévé Flis, laibachi prelátus-kanonokot választották. Bonefacic H. kimeritő előterjesztést tett a társulat lapjának elterjedéséről és állapotáról. Végezetül Kukanić kanonok, fiumei plébános olvasott föl értekezést a szűz Anyának az Oltáriszentséghez való viszonyáról.

Másnap a zenggi püspök ünnepélyes szentmiséje s a laibachi püspök szentbeszéde után nyilvános imádásra tétetett ki a legméltóságosabb Oltáriszentség, majd a második gyülés vette kezdetét, a melyen több beszédet, két fölolvasást tartottak és néhány gyakorlati kérdést vetettek föl. Délután vesperás volt az Oltáriszentségről, utána Coetko kanonok mondott szentbeszédet. A kongresszust fényesen sikerült, nagyszerü körmenet fejezte be, a melyet a kongresszus papi tagjain kivül, főkép a közeli Fiumából, megszámlálhatatlan néptömeg, egyesületek, előljáróság is részt vett, felejthetetlenné téve e napot a tersatóiak előtt.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1902 október hóban befolyt díjak:

Kender Berta 2 k, Handró Mihály 50 f, Molnár Erzsébet 6 k, Barabás Irma 1 k, Gergely Gizella 4 k, Hajdu József 2 k, Péteri Józsefné 1 k, Rothammer Károlyné 2 k, Rothammer Luiza 1 k, Tóth Julianna 1 k, Tóth Rozália 1 k, Szakál Mária 2 k, Fáncsy Mária 2 k, ft. Takács József 4 k, Hirst Luiza 70 f, Szabó Mária 1 k, Kosárka Anna 2 k, Száder Apollónia 2 k, Kégl Gizella 2 k, özv. Kocsi Sándorné 2 k, Bojdisz Miklós káplán ur az Ó-Paulisi és Uj-Paulisi tagoktól 17 k 44 f, özv. Baráth Lajosné 2 k, Kopácsy Róza 4 k, Kovács Julia 10 k, Piller Paula 2 k, Pirk Rozina 10 f, Varga Julianna 1 k, Mészáros Rozália

1 k, özv. Turcsik Antalné 50 f, Markó Antalné 2 k, Gazder Józsefné 1 k, Klein Tamás 1 k, Dlugolinszky Mária 2 k, özv. Barna Jánosné 4 k, Eckhardt Károlyné 4 k, Juhász Teréz 1 k, Spanitz Ilona 2 k, Palkovics Róza 3 k, Ivanics Györgyné 2 k, Fliesz Róza 2 k, Petrik János 2 k, Bauer Borbála 40 f, Gabányi Magdolna 1 k, Puskás György 1 k, Valenta Andrásné 20 f, Krug Teréz 4 k, Pummer Johanna 4 k, Biró Julianna 42 f, Bodnár Chrisztina 1 k, Schütz Anna 40 f, Pusch Mária 1 k, Fritscher Erzsébet 1 k, Cservenanszky Zsuzsana 2 k, Barabás Ágnes 1 k, Ritzl Margit 1 k, Márkus Julianna 1 k, Móricz Lóri 40 f, Holba Anna 40 f, Molnár Ágnes 40 f, Molnár Rozi 40 f, Német Brigitta 90 f, Molnár Márta 90 f, Bérdi Anna 80 f, Oswald Teréz 40 f, Bicsérdi Piroska 40 f, Gelencsér Anna 60 f, Töreky Mári 40 f, Gelencsér Anna 80 f, Simon Vera 40 f, Járossy Biri 2 k, Metczner Erzsi 2 k, ft. dr. Rolny Frigyes Szepes egyházmegye területéről, a taporczi tagoktól 9 k 70 f, Mélt. Szmrecsányi Pál püspök urtól 50 k, a lykavkai tagoktól 10 k, Rózsahegy 61 k 20 f, Trsztena 84 k 24 f, Mindszent 45 k 90 f, Papnövendékek 6 k 76 f, dr. Beerwaldszky János apát Igló 4 k, Klein József plébános 4 k, Kern Gyula plebános 3 k, Tomecskó J. 1 k 88 f, Pigai Árpád 1 k, Pigai Katalin 1 k, Fábián Jánosné 2 k, Kubinyi Dezsőné 3 k, Lambrecht Margit 3 k, Bús István 2 k, Bús Erzsébet 2 k, Gábriel Magdolna 40 f, Végi Mária 40 f, Báthory Jozefa 2 k, özv, Klein Ferenczné 2 k, ft. Geiger Alajos csanádegyházmegyei megbizott ur által Szeged Alsóvárosból 77 k, Erneszházáról 7 k 20 f, Nagy-Szent-Miklós 7 k 92 f, Magyar-Bánhegyes 11 k 56 f, Gattaja 11 k 46 f, Temesvár Józsefváros 18 k 14 f, Klekk 8 k 96 f, Wolfsberg 27 k 32 f, Német-Pár-dány 3 k 56 f, Német-Czernya 4 k 26 f, Német-Bogsán 18 k 20 f, Ürményháza 19 k 23 f, Pusztaföldvár 11 k 10 f, Marczibány-Dombegyháza 27 k 19 f, Kunágota 66 k, Horvát-Neuzina 8 k 12 f, Magyar-Pécska 29 k 92 f, Temesvár-Józsefváros növendékek 8 k 78 f, ft. Weber Ágoston plebános 5 k 96 f, dr. Bálintné 1 k 96 f, Boldog Istvánné 40 f, Palócz Mihályné 4 k, Dudás Mari 5 k, Schneider Teréz 5 k, ft. Kovács József a tengődi hivektől 36 k, ft. Árvay István plebános ur Kelőről 16 k, Dentsik Mária 20 f, Majzik Jolán 2 k, Majzik Sári 2 k, Pekarcsik Francziska 40 f, Persovitz Róza 2 k, Merza Gerőné 24 f, Bakonyi Mártha 12 k, Otté Albertné 4 k, Pirk Rozina 20 f, Hegyessy Flóra 20 k, Ledneczky Róza 1 k, Péter Anna 4 k, Erdélyi Lajos 1 k, Móricz János 4 k, Kováts Gyuláné 2 k, Kis Magdolna 2 k, Ürge Katalin 2 k, Marthon Mária 4 k, Ballon Erzsébet 4 k, Ballon Ella 1 k, György Ignáczné 5 k, Jiskra Ede 3 k, Petrecz Jánosné 6 k, Sölle Katalin 4 k, Takács István 1 k, Takács Istvánné 1 k, Bencsik Juli 2 k, özv. Szukob Jánosné 4 k, özv. Gohl Antalné 2 k, Noszeda Tivadarné 2 k, Noszeda Károly 4 k, Noszeda Erzsike 40 f, Josper Etel 40 f, Szalay Juli 1 k, Szinger Erzsi 1 k, Mohos Margit 1 k, özv. Lévay Jánosné 1 k, özv. Luka Jánosné 50 f, Tóth Mari 4 k, Dvorák Anna 4 k, Pintér Ignáczné 4 k, Gaube Teréz 1 k, Gaube Krisztina 1 k, Havranek Albertin 1 k, Gaube Mari 1 k, Richter Margit 2 k, özv. Torma Györgyné 1 k, Klär József 2 k, özv. Kürthy Antalné 10 k, özv. Huszár Miklósné 4 k, ifj. Bánó Józsefné 4 k, Mareczki Jozefa 4 k, Pap János 4 k, Koch János 4 k, Koch Jánosné 2 k, Galba József 4 k, Smóling Vilma 2 k, Závorszki Zsuzsanna 2 k, Sacelláry Mihályné 4 k, Törley Józsefné 10 k, Forgó Istvánné 8 k, Balás

Béláné 4 k, Galli Betti 8 k, Pasztirik Mária 2 k, Radics Erzsébet 2 k, özv. gróf Vay Dánielné 2 k, Nagy Jánosné 2 k, özv. Tölgyessy Károlyné 4 k, Hulitius Károlyné 4 k, özv. Lafrankó Jánosné 6 k, Kókai Ferenczné 60 f.

(k = korona, f = fillér).

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillenie, carcassonei püspöktől.

Betlehem.

Jézus az Oltáriszentség szinei alatt amaz isteni kisded, a ki Betlehemben pólyákba takartatott.

*

Oh Jézusom! Te valóban elrejtett Isten vagy.

Nincs semmi az Oltáriszentség körül, a mit ne csodálnék és ne szeretnék; semmi, a mi nekem isteni fölségről ne beszélne; — semmi, a mit királyi palotához hasonlónak ne mondanék.

Belül pedig mily szerény minden. Mindenütt csönd uralkodik. Semmi zaj; semmi fény, a mely hatna rám, a mely lelkemet tisztelettel teljes félelemmel töltené el.

Eszemet ily nagy titokkal szemben, oh mennyire kell a porba aláznom.

Ámde én e megfoghatatlan önlealacsonyitását amaz Istennek, a ki azért alázza meg magát, hogy engem fölemeljen, mégis fölötte nagy örömmel szemlélem.

Jézus születése az emberi évkönyvnek legnagyobb eseménye. Ez ama szent éjjelen, Betlehemben, a kitüntetett országban, szerényen és csöndben történt.

Betlehem zsidóul annyit jelent, mint *kenyér háza.*

Oh! mennyire örülök, hogy eme Betlehemnek képét és emlékét találom ama másik Betlehemben, t. i. a mely oltárszekrényeink révén mindenütt el van terjedve és ama házainkban, a hol nekünk az élet kenyerét szolgáltatják ki.

Itt, szemléletemben elmerülve, keresem Üdvözitőmet; mert közeledését, sőt jelenlétét meghatott szivem nagyon is érzi.

Keresem, de csak mulékony szineket találok.

Szivem azonban őt mégis fölismeri és a fátyol, t. i. az Oltáriszentségi pólyák alatt azt az isteni kisdedet látom, a ki magát Betlehemben szegény és szerény pólyákba engedte takartatni.

Midőn a szeretetnek eme tuláradását ebben a mély megsemmisülésben szemlélem, nem tehetem, hogy egy szenttel igy ne kiáltsak föl: Hiszek, igen, hiszek Istenem szeretetében!

Elmém föllázad; mert ily megalázódást nem bir fölfogni; de én hódolatra kényszeritem; magamban vak és engedelmes hitet inditok föl, még pedig oly buzgósággal, a melynek szárnyalását mi sem képes elnyomni.

Meditator.

A legfölségesebb Oltáriszentség imádása.

Imádlak, halhatatlan tűz és elismerem, hogy lángjaiddal képes vagy minden ember szivét lángragyulasztani. Az előtted elkövetett tisztátalanságok jóvátételére neked ajánlom az összes szent nők tisztaságát, a kikkel reménylem, hogy én is mondhatom és énekelhetem:

Imádtassék végnélkül és áldassék
A legfölségesebb Oltáriszentség!

Adorator.

Szerkesztői üzenetek.

K. Sz. Gyulafehérvár. Lelkes sorai biztositékot szolgáltatnak, hogy ha ez a szellem fogja kikisérni az Ur szőlőjébe, az Üdvözitő Jézus dicsőségére maradandó dolgokat fog művelni. Kivánjuk, hogy ne lankadjon s minél több társa akadjon, kik a szép Erdély hitéletét föllenditeni képesek legyenek.

Dr. Sz. E.-né. Kérdésére az oltáregyesületi ügyek első hirében van a felelet. Ne panaszkodjunk folyton, hogy miért nem kezdjük az épitést, mert a kik távol állnak, nem tudják, mily óriási nehézségekkel kell a bizottságnak küzdeni. De biztosra veszszük, hogy tavaszra megtehetjük az első kapavágást, addig is tessék a gyüjtést ujra lelkesen megkezdeni s ez örvendetes hirrel az adakozókat buzditani.

Patakmenti. Szives sorait köszönjük s a legközelebbi számban közölni fogjuk.

S. R. Előfizetése csak 1901-re van rendben. A sok hátralék nagy zavart okoz és gondot ad a kiadótulajdonos Oltáregyesületnek.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1902-dik évben ajándékozott tárgyakról.

Jelzések: † Plébániatemplom. * Filiatemplom. ° Kápolna, zárda vagy kórház.

X. A rozsnyói egyházmegyében.

° *Nagy-Csoltó: A mater részére:*

1 tabernaculum
2 taber. gyertyatartó
1 viola vecsernyepalást
1 beteglátog. készülék
6 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 tabernac. corporale.

* *A melléte-i filia részére:*

1 burza
1 alba
6 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő

* *A kecskő-i filia részére:*

1 burza
1 alba
1 karing
6 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő

† *Putnok:*

1 pacificale.
4 viola ministerruha
2 alba
2 karing.

° *Szepes-Remete:*

1 ciborium.

† *Stoósz:*

1 parcificale
1 ünnepi vörös miseruha
2 alba
2 corporale
6 kehelytörtő
2 palla.

† *Szögliget:*

1 mennyezet 4 ruddal

6 olfárgyertyatartó
4 vállkendő
2 alba.

* *Szilas: Torda-Nádaskai filia részére:*

1 tabernaculum
1 monstrancia
1 fehér miseruha
1 alba
2 vállkendő
4 corporale
12 kehelytörlő
1 öv
2 tabernac. corporale
2 tabernacul. gyertyatartó.

† *Tiszolcz:*

1 beteglátog. készülék
1 burza
1 velum
1 füstölő tömjéntartóval.

XI. A szatmári egyházmegyében.

* *Bartafalu: Uj-Huta-i filia részére:*

4 gyertyatartó
1 oltárkereszt
1 öröklámpa
1 fehér miseruha
1 misekönyv
1 alba
1 karing
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 öv.

† *Csicser:*

1 fehér magánstola
1 fekete magánstolo
1 viola-fehér magánstola
2 áldoztató abrosz
2 ministerkaring.

† *Darah:*

1 fehér vecsernyepalást
1 vola vecsernyepalást.

† *Fancsika:*

1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 viola vecsernyepalást
1 alba
6 vállkendő
12 kehelytörlő
3 öv.

† *Felső-Remete:*

1 viola miseruha
1 viola-fehér magánstola
1 szenteltviztartó hintővel
1 misekönyv
1 misekönyvállvány.

† *Mező-Kaszony:*

1 vörös miseruha
1 viola vecsernyepalást
1 kettős szt. olajtartó
1 mennyezet 4 ruddal.

† *Nagy-Somkut:*

1 fehér miseruha
1 viola vecsernyepalást.

† *Sáros-Oroszi:*

1 oltárteritő
1 oltárteritő
2 viola ministransruha
2 ministerkaring.

○ *Szatmár: A városi közkorházi kápolna részére:*

1 beteglátog. készülék
1 burzával.

† *Szinfalu:*

1 tabernaculum
1 monstrancia
1 velum
2 tabernac. gyertyatartó
1 kettős szt. olajtartó
1 alba
1 karing
3 alsó abrosz
4 felső oltárteritő
6 kéztörlő
2 tabernac. corporalt.

† *Ubrezs:*

1 fehér magánstola
1 fekete magánstola
1 viola-fehér magánstola
2 karing
1 öv.

XII. A szepesi egyházmegyében.

† *Bussocz:*

1 fehér miseruha
1 velum
4 vörös ministerruha
1 misekönyvállvány.

* *Hanusfalva: Jezerszkoi filia részére:*

1 kehely
1 monstrancia
6 oltárgyertyatartó
1 burza
1 karing
1 öv.

† *Hunfalva:*

1 ünnepi fehér miseruha
1 fehér vecsernyepalást.

† *Kolácsko:*

1 fekete miseruha
1 füstölő tömjéntartóval
1 hármas szt. olajtartó
1 kettes szt. olajtartó
3 canontábla
2 vörös ministerruha
4 ministerkaring
1 oltárteritő.

* *Krempach: a Durstin-i filia részére:*

1 cimborium
1 vörös miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 misekönyv
1 karing.

† *Lipto-Sz.-Miklos:*

1 kehely és patena megaranyozása
1 öröklámpa megezüstözése.

† *Sztánkován:*

1 szenteltviztartó hintőv
2 vörös ministerruha
2 víola ministerruha
4 ministering.

○ *Thurdos: Az irgalmas nénék házikápolna részére:*

1 fekete miseruka
1 fehér miseruha.
1 misekönyv.

† *Topporcz:*

2 oltárteritő
1 karing
1 öv.

XIII. A kassai egyházmegyében.

○ *Abauj-Szepsi: A mater részére:*

1 viola vecsernyepalást
1 misekönyvállvány
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 palla.

* *A bodolloi filia részére:*

1 fekete palást
1 füstölő tömjéntartóval
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 palla
1 karing.

○ *Bárcza: A mater részére:*

2 álló tabernac. gyertyatartó
4 vörös ministerruha
4 ministerkaring.

* *A zsebesi filia részére:*

1 viola vecsernyepalást
1 velum
1 misekönyv
1 gyászmisekönyv
1 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
1 öv.

† *Bártfa:*

1 vörős miseruha
1 viola miseruha
1 viola vecsernyepalást.

† *Inánes:*

1 fekete miseruha.

† *Kaproncza:*

1 fehér miseruha
4 gyertyatartó
2 violű ministerruha
1 karing
1 ministerkaring
2 vállkendő
1 alba
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 öv.

† *Koksó-Mindszent:*

1 tabernaculum
2 tabernac. gyertyatartó
1 fekete miseruha
1 velum
1 alba
1 oltárteritő
2 tabernac. corporale.

† *Krivány:*

1 öröklámpa
1 vörös miseruha
1 fehér vecsernyepalást

○ *S.-A.-Ujhely: A házi kápolna részére:*

1 öröklámpa
1 fehér vecsernyepalást

* *Szinye: Szinye-Ujfalui filia részére.*

1 misekönyv
1 gyászmisekönyv.

* *Kajathai filia részére:*

1 misekönyv
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő.

* *Lászkai filia részére:*

1 viola miseruha
2 corporale
2 vállkendő
6 kéztörlő
2 palla
1 karing.

Alapittatott 1859-ben. Alapittatott 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST,

IV. ker., Váczi-utcza 46. szám.

Épület, toronyfedés, légszesz, vizvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készit.

...Körmeneti lámpákat készitek...

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Vásároljunk Tanuló Sorsjegyet!

Ő Fensége József Ágost főherczeg ur és főmagasságu Vaszary Kolos bibornok herczegprimás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregácio Finevelő-Intézete szegény tanulók javára

nagy sorsjátékot

rendez. A sorsjáték 1901 október 31-én 85.126 szám alatt lett a m. kir. pénzügyminiszterium által engedélyezve.

Huzás 1902 október 1-én.

Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 10.000 korona értékben. Összesen 1135 nyeremény.

Sorsjegyek kaphatók a «Tanuló Sorsjáték Irodában»

Budapest, V., Alkotmány-utcza 28. szám.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó:

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

III. ÉVF. 1902 12. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

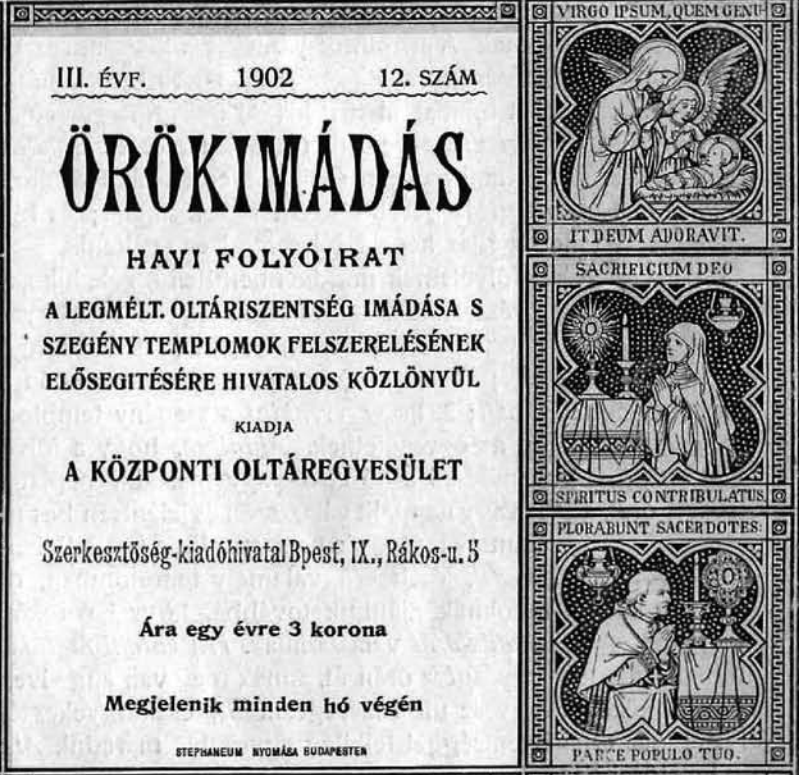

III. ÉVFOLYAM. 1902. DECZEMBER. 12. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Igazi karácsony. — Sokak romlására ... sokak feltámadására. — Áldozás után. — Az oltáregyesületek az igehirdetés szolgálatában. — A vallás hiányát pótolja a műveltség és finom társalgás. — Az egyházi szerek kiállitása. — Az öröklámpa. — Az örökimádási templom. — A lélek. — Egy gyászmise. — Mire képes egy jó gyermek. — Oltáregyesületi ügyek. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Igazi karácsony

Van-e a XX. századnak bethlehemi éjszakája? Vagy vége van azoknak a boldog időknek, mikor a bethlehemi éj fénye világitott be az élet sötétségébe, mikor a bethlehemi istálló melege áradt ki az élet ridegségébe? A bethlehemi bárány csak az emberiség gyermekéveiben volt oly kedves, oly vonzó, oly barátságos? Hogy kinőttünk a gyermekévekből s a fejlődés uj perspektivákat nyitott a szem, az ész, a sziv, a gondolat számára, azóta már nem oly csillagos nekünk a bethlehemi éj? Nem oly kedves, nem oly andalitó a pásztorok éneke?

A karácsony nem hiányzik a világból. Hisz a naptárak vörös betükkel nyomják. A bethlehemi jászol sem hiányzik a barlangból, még a kirakatokban is bethlehemi jászolokat látunk. Hanem a kis Jézus hiányzik a jászolból. Az Ur Jézus hiányzik a világból. Az emberek szivéből. Ezért nincs a XX. századnak, a nagy emberiségnek karácsonya. Azért nem árad szét a bethlehemi barlangból se világosság, se szeretet. Elmegy fejünk fölött egyik karácsony a másik után s a szeretet nem lesz nagyobb, a világosság nem lesz fényesebb. Sötét éjszaka van — a bethlehemi éjből csak az éj, csak a sötétség marad meg.

A nagy világnak valóban nincsen karácsonya, nincs kis Jézusa. A bethlehemi éjszaka örömeit csak kevesen élik át. Csak azok a buzgó szivek, kik erdőn, hegyen keresztül, hideg, zuzmarás havon körmenetben mennek ahhoz a bethlehemi jászolhoz, melyben a kis Jézust valósággal ott találják. S a kis Jézus e barlangja az Oltáriszentségnek házikója. Ott nyugszik pólyába takarva. A szent ostya fehér leple födi el mosolygó tekintetét. Az éjféli mise harangszava a bethlehemi éjszakának angyali zenéje. S a hivőknek éneke a a pásztorok imádó dicsérete.

Mily hangos, mily meleg ezeken a karácsonyi éjszakákon ez a bethlehemi barlang, a falusi kis templom. Pásztori lelkek, anyai szivek szeretete veszi körül a pólyába takart Kisdedet. Fölharsan az ének: Dicsőség Istennek, békeség a jóakaratu embereknek.

Tehát mégis van a XX. századnak is bethlehemi éjszakája. Van, de csak ott, a hol a kis Jézus van. Csak az eucharisztikus Jézus mellett hangzik az ének: Dicsőség Istennek, békeség a jóakaratu embereknek. Csak az eucharisztikus Jézus mellett melegednek szivek, a nyilnak meg az ajkak, hajolnak meg a térdek. Itt van a Bethlehem. Itt az örök Bethlehem. Semmit se vesztett kedvességéből. Semmit fényéből. Semmit erejéből.

S minő lélekkel imádják, minő szivvel áldják a kis Jézust! A legtöbbnek lelke tele a boldog vágyódástól, az örömtől — épen készülőben van a szent áldozáshoz. A bethlehemi éjszakán nem szabad még áldozniok. Talán ép azért rendelte ezt az Egyház, hogy ilyenkor a jászolban fekvő kis Jézust imádják. Állják körül az oltárt, mint a pásztorok a jászolt s térdre hullva magasztalják. De minél közelebb jön a hajnali misének órája, annál buzgóbb szivvel áldják a Kisdedet. Örömmel várják a pillanatot, mikor ajkukat, szivüket megnyithatják a szent Ostya szinébe takart kis Jézus előtt. Ez az ő örömük, ez az ő karácsonyuk. Látszatra szegényes, valósággal a leggazdagabb. Olyan, mint a lelkük: egyszerü, de Istennek annál jobban tetsző. Tiszta, mint a kristály, drága, mint a gyémánt.

Minő ellentét a világ sallangos, csillogó karácsonya s az egyszerü lelkek karácsonya között. A sok fény és arany közé nem illik az istálló szalmája, a barlang jászola. Azért is nincs ott a kis Jézus. A sziveket csak a világi örömök dagasztják. A pásztorlelkek lelki örömét nem ismerik. Azért aztán a világ karácsonya csak órákig tart. Addig, mig a gyertya el nem ég. Mig a karácsonyfa el nem ég. Mig a sallang el nem kopott. De ezekkel együtt pusztult el a karácsonyi öröme, hangulata is. Csupa külsőség, semmi belsőség. Tehát merő felszinesség és semmi mélység. Ilyen a világ legtöbb karácsonya.

De mégse higyjük, hogy a bethlehemi éjet csak zimankós éjszakán, az éjféli misének szava mellett lehet szeretni s hogy csak a falusi barlangokban — azokban a kis templomokban — lehet igazi karácsonyi éjt tartani. Hisz annak a harangnak szavát is az édesiti, hogy az Ur Jézushoz hiv. Annak az éjszaki utnak is abban van a kedvessége, hogy az Ur Jézushoz vezet. A kis templom is csak azért barlangja, a tabernakulum is csak azért jászola a kis Jézusnak, mert valóban az Ur Jézus nyugszik benne. A bethlehemi Kisded életét éli. Mintha aludnék, pedig ébren van. Onnan kormányozza még a sziveket, lelkeket is. A ki csak letérdel jászola elé, mindenki elkébe szeretetet gyujt, fényességet áraszt. Oh a bethlemhei jászol mellett isteni benyomások kelnek a szivben. Az igénytelenségnek, az isteni szeretetnek

páratlan megnyilatkozása mindenkit lebilincsel. A kis Jézus több lelket vonz magához, hódit meg, mint az összes királyok. Nincs jogar a kezében, kis kacsója nem is tudná tartani s mégis ő kormányoz. Világokat épit és ront. Vagy nem a bethlehemi jászolból kisugárzó erő teremtett uj világot a szellemekben, a gondolatokban, erkölcsben, kulturában, művészetben, életben, öntudatban, haladásban, mindenben. Oh, de hagyjuk most a filozofálást. Elégedjünk meg azzal, ha a bethlehemi jászolnál szeretni tudunk. Ha szeretetben, vonzalomban az Ur Jézushoz gyarapodni tudunk.

Legyünk meggyőződve, ha a kis Jézust most is az Oltáriszentségben keressük, ha a tiszta szeretetnek és gyengéd vonzalomnak érzelmeivel közeledünk a karácsonyi ünnepek alatt a jászolban fekvő Kisdedhez, mi is igazi karácsonyt fogunk itt élni. Nekünk is lesz olyan szép és hangulatos bethlehemi éjszakánk, mint a pásztoroknak volt és a pásztorlelkeknek van, mert a kis Jézus mellett van az igazi karácsony. Oh mily szép és bensőséges karácsonyunk lesz igy. A bethlehemi éjnek öröme életté válik bennünk, nem mulik el a gyertyafénynyel, megmarad — mint az élet — örökre. *Turi.*

Sokak romlására... sokak föltámadására...

Mikor a karácsony csendes éjszakájába belezug a harangok zsongása és szavuk átröpül hegyen és völgyön, városon és tanyán, megmozdul a katholikus világ, hogy hálát adjon Istenének szentséges Fia születéseért. Megtelnek a templomok... Az oltárokon égő gyertyák fénye áhitatos arczokat világit meg. S a mikor beleszól az orgona is, örömmel telve tör ki a lélek hangulatos öröme: «Krisztus Jézus született, örvendezzünk s neki öröméneket zengedezzünk». (Régi ének 1651-ből.)

Csak az evangelium zavar kissé. Mikor a pásztorokról szól. És arról, hogy mondá nekik az angyal: «Ne féljetek, mert ime nagy örömet hirdetek nektek... ma született... az Ur Krisztus... Ez lesz nektek a jel: Találtok egy Kisdedet pólyákba takarva és jászolba fektetve». (Lukács 2, 10—13.) Zavar, mert irigységet támaszt.

Boldog pásztorok! Ki ne szeretne helyükbe lenni? Különösen e szent estén?! Ki ne irigykednék, hogy miért nem lehetett ő is közöttük, a naiv, az őszinte, az istenfélő, a kitüntetett pásztorok között? A kinek szivéből, lelkéből az élet mindennapi küzdelme kiölte a tökéletesedés vágyát, még annál is megtöri a közönyösség kérgét e szentséges éj titokzatos varázsa. Sőt, a kinek nemesebb valóját egészen fölemésztette is a hitetlen korszellem, még annak szemében is megcsillan az irigység pillanatnyi fénye, hallván a kitüntetett pásztorokról... És zokogni is tud, hogy a mig azok megtalálták az Üdvözitőt, addig hiába kutatott, hiába keresett. Lelke üres maradt és sivár...

Pedig kár az irigységért. A bethlehemi jászol gyermek Jézuskája hozzánk is közel van nagyon. Csak meg kell látni. Hisz' az evangélium után s a fölajánlás után az Urfölmutatás következik. A szentmisének az a része, a melyben az oltáron levő kenyér és bor az Ur Jézus valóságos testévé és vérévé változik át. Vagyis Krisztus, az Istenfia, megjelenik itt is, mint a hogyan megjelent Bethlehemben az istálló szalmás jászolán. A különbség csak az, hogy Bethlehemben egy kicsinyke gyermek csöpp testecskéje volt isteni hatalmának külső leplezője, az oltáron pedig egy kerek kis ostya burkolja világrengető erejét.

S ha van alkalom, a mely hitünk eme sarkalatos igazságának elfogadásához hangulatot ad, mindenesetre a karácsony éjjelének hangulata az. Mert azzal a vágygyal jövünk a misére, hogy vágyódunk az után a bethlehemi kis Jézuska, az Isten fia után. Mint a hogyan szomjazza a tikkadt föld a tápláló nedvességét, ugy szomjazza lelkünk az Isten megtestesült szeretetét, a mely édessé tudja tenni életünk minden nehéz keresztjét s érdemszerzővé a lélek derüs pillanatait. Sóvárgunk azután a gőgicsélő gyermek után, mert elmosódott mosolyában égi öröm, látszólagos tehetetlenségében isteni mindenhatóság és gyermeki gyöngeségében megmérhetetlen erő van...

Szomjunk, vágyódásunk, sóvárgásunk azonban, ha Jézus gyermeki alakjához füződik is, tulajdonképen még sem a gyermekkel, hanem a benne rejlő égi tisztasággal, isteni mindenhatósággal és megmérhetetlen erővel kapcsolódik össze. Szomjazzuk, sóvárogjuk a bethlehemi gyermeket, mert benne az isteni szeretet megnyilatkozásának kézzelfogható, szemmelfogható, szóval érzékelhető bizonyságát látjuk... Nem a gyermeki külső gyöngédsége, hanem az e külső alá rejtett fönséges tartalom illeti lelkünket, illeti a lelkeket.

De ebben az esetben csak egy kis helyettesitést kell tennünk s a szent éj hangulata a szent oltárt is átváltoztathatja könnyen azon helylyé, a hová irigység nélkül, ugyanazon érzelmekkel közeledhetünk, a milyen érzelmekkel közeledtek a bethlehemi pásztorok a jászolhoz.

Csak azt kell hangoztatnuk, hogy a külső alatt rejlő fönséges tartalmat keressük...

És?!

És akkor az éjféli mise Urfölmutatásakor már ugy térdelhetünk le az oltár előtt, mint a hogyan térdeltek a pásztorok a kis Jézus előtt. Mert a tartalom ugyanaz a szentségben és a gyermekben. Az az égi, örömet szerző tisztaság, az az isteni mindenhatóság, az a megmérhetetlen erő, a mi megvan a bethlehemi gyermekben, megvan az Oltáriszentségben is. Az érzékelhető bizonyság mutat csak különbséget. Mert a jászolban egy gyermek, a Szentségben pedig egy kis darab kenyér alá van csodálatos módon rejtve az isteni szeretet. A mig ugyanis a pásztorok hite egy gyermek alakjában

látta megnyilatkozni az isteni szeretetet, mi ugyanezt az isteni szeretetet hitünk szerint egy darab kenyér szine alatt látjuk megnyilatkozni.

Szándékosan használom e szót: «megnyilatkozni». A mennyiben az a lelkünket magával ragadó szeretet valóságosan megnyilatkozott a gyermek és a szentség külseje alatt is. És pedig egyformán. A sok bizonyság közül csak arra hivatkozom, a mit soraim élére irtam. Arra az igazságra, hogy az isteni szeretet akár az egyik, akár a másik külső lepel alatt szemléljük is, sokaknak romlására vált és sokaknak föltámadására...

Föltámadására volt a gyermekben megnyilatkozó isteni szeretet mindazoknak, a kiknek szive megnyilt e szeretet számára. Föltámadására szolgált a pásztoroknak, a bölcseknek, az apostoloknak, szóval a hivő lelkeknek mind. És romlására szolgált mindazoknak, a kik makacson elzárkóztak az isteni szeretetnek, a bethlehemi kisdedben való megnyilatkozása elől vagy abból önző hasznot akartak szerezni. Igy lett romlásává Judásnak, Pilátusnak, a zsidóknak, a római népnek, a görög császárságnak, a szépen induló keresztes háboruknak.

De ugyanezen eredmény füződik a kenyér szine alatt megnyilatkozó isteni szeretethez is. Ez is sokaknak romlására és sokaknak föltámadására szolgált.

Föltámadására mindazoknak, a kik tiszta lélekkel közeledtek feléje, mert Krisztus mondotta: «A ki e kenyeret eszi, örökké él». (János 6, 59.) Romlására pedig, a kik hitetlen vagy bűnös szivvel fordultak feléje, mert kimondatott: «a ki méltatlanul eszik és iszik, itéletet eszik és iszik magának, meg nem különböztetvén az Ur testét». (János 11. r. 29. v.)

S hogy e tekintetben nem vagyok tévedésben, legyen szabad annak tekintélyére hivatkoznom, a ki életszentségével és tudásával sulyt tudott szerezni szavainak. Aquinói szent Tamás ugyanis hires énekében, a «Lauda Sion»-ban ezeket mondja: «Sumunt boni, sumunt mali, forte tamen inequali, vitae vel interitus», mors est malis — vita bonis». A mi annyit jelent, hogy bár a jók is, meg a rosszak is közeledhetnek a kenyér szine alatt rejlő isteni szeretethez, az eredmény mégse lesz egy. Mert a jóknak

föltámadására, a rosszaknak pedig romlására lesz. A mi tehát nem más, mint a mit fönnebb állitottam...

Hogy azonban vissza ne éljek az olvasó türelmével, nem folytatom tovább gondolataimat, hanem megelégszem a rövid összegezéssel. És ebből látni való, hogy egy csöpp okunk sincs irigykedni a karácsonyi szent estén a kiválasztott pásztorokra. Nincs okunk, mert ha ők a gyermek alakjában megnyilatkozó isteni szeretetnek hódolhattak, mi is hódolhatunk ugyanennek az isteni szeretetnek, a mely most a kenyér szine alá retjette magát...

Csak vigyázzunk, hogy hódolásunk föltámadásunkra és ne romlásunkra legyen. Azért véssük szivünkbe: a tiszta vagy bűnbánó lélek hódolása föltámadásra, a bünös, az önző lélek hódolása romlásra lesz...

Ezt szem előtt tartva, gondolom, mindegyikünk valóságos, benső meggyőződéssel mondhatja: «Krisztus Jézus született, örvendezzünk».

Jeszenszky Kálmán.

ÁLDOZÁS UTÁN

Kenyérszinébe' rejlő Isten,
Fölfoghatatlan Irgalom,
A bánatkönyek tengeréből
Tehozzád sír föl bús dalom!

Némán dicséri nagy kegyelmed'
A harmat, szellő és virág,
Miként a fán dalolva zengi
A kis madár, a lomb, az ág.

Kiáradó kegyelmed írját
Ah érzem én is, érezem!...
De égi fényes trónusodról
Hová jutottál, Istenem?

Tövisre lépsz az én szivemben,
Ki bűn sulyától roskadok.
Oh hagyj el, Jézus, hagyj el engem,
Mert végtelen bűnös vagyok!

..De mégse... mégse! Oh ne hagyj el!
Tenálad béke, üdv honol;
S ha elhagysz — mint vihar a szellőt,
Elfojt a vész, a bűnnyomor.

Ki annyi fájó lelki sebnek
Kegyes megorvoslója vagy,
Csak büntess, Jézus, verj meg engem,
De, mig csak élek, el ne hagyj!

Hadd érzenem szent ajkad édét,
Örök szerelmü lángodat:
Mert ajkad szűz lehelletére
Szivembe' hit, remény fakad.

És lassan lángra gyúl a lelkem;
S mig bánatkönyem hullatom,
Fejem' lehajtva zsámolyodra,
Új életért imádkozom.

Már lángoló szivedre hullok,
Szerelmem, vágyam, mindenem!
Csókot lehellve lábaidra
Esengek: oh maradj velem!

Milbich Tamás.

Az oltáregyesületek az igehirdetés szolgálatában.

Előadatott a gyulafehérvári eucharisztikus kongresszuson.

MIDŐN arról a föladatról akarok beszélni, melyet az oltáregyletek az igehirdetés szolgálatában teljesithetnek, meg kell mindenekelőtt jegyeznem, hogy teljesen szervezett oltáregyleteket tartok szem előtt, vagyis olyanokat, melyek havonkinti közös isteni tisztelettel is birnak s ezt kiválóbb fénynyel szokták végezni.

A havonkinti közös istentisztelet, vagy mint más néven nevezik, közös szentségimádás révén az oltáregyletek főleg a városokban a hitélet előmozditásának igen hathatós tényezői lehetnek. A tapasztalás bizonyitja, hogy a közönség az oltáregyleti közös istentiszteletet nagyon kedveli, még pedig több okból. Először azért, mert ez az istentisztelet, mely a hónap valamelyik vasárnapján tartatik, a közönségre nézve igen kényelmessé teszi a vasárnapi vallási kötelességek teljesitését. A délelőtt folyamán ugyanis ezeken a napokon minden órában, vagy még gyakrabban szentmise szolgáltatik, a templom reggeltől kezdve a délutáni órákig állandóan nyitva van, mi sem könnyebb tehát, mint betérni ezeken a napokon a templomba egy-egy röpke Miatyánkra, a mit a mai kor embere is szivesen megtesz, ha e miatt nem kell a megszokott sétáját vagy kényelmét föláldoznia.

Másodszor szereti a közönség az oltáregyleti közös isteni tiszteleteket azért, mert ezen istenitiszteletek fényesebb szertartásai, szokatlanabb napirendje a lélek áhitatát az egyhanguságból kellemesen kiemelik és erőteljesebb szárnyalásra késztetik.

Ezen és más okokból az oltáregyletek közös istentiszteletre mindenütt igen látogatott szokott lenni; ebből az örvendetes látogatottságból kijut a közös istenitisztelet alatt tartatni szokott szentbeszédnek is, mely az oltáregyleti tagsági érzetnek egyik összetartó kapcsát és a közös imádásnak egyik főpontját képezi. Alig van alkalom, eltekintve a legnagyobb ünnepektől és egyes rendkivüli ünnepségektől, mely a szónok körül olyan hálás és szépszámu közönséget csoportositana, mint az oltáregyleti közös imádás napja.

A hallgatóságot ilyenkor tulnyomó részben az oltáregyleti tagok alkotják, ezekhez azonban mások is csatlakoznak, jobbára olyanok, a kik nem igen szoktak szentbeszédet hallgatni, a minek szintén meg van a maga oka. A városi oltáregyleteket ugyanis, melyekről itt első sorban szó van, többnyire a lelkipásztorkodás körén kivül álló papok vezetik, tanárok, szemináriumi elöljárók, némely helyen kanonokok is. Ezeknek istentiszteleti ténykedése, különösen prédikációi iránt a közönség már csak abból az egy okból is jobban érdeklődik, mert föllépésüket nem tekinti előirt, szorosan hivatalos papi ténykedésnek, minő a rendes vasárnapokon prédikáló papé,

hanem abban a föllépésben az önkéntes buzgóságnak a megnyilatkozását látja, melynek épen azért, mivel önkéntes, nagyobb értéket is tulajdonit. Korunknak a bürokratizmus iránt tanusitott tulhajtott szeretete, a hivatalos formák tultengése elzsibbasztotta az emberekben azt az érzéket, a mely szükséges ahhoz, hogy a jól végzett hivatalos dolgot is kellő értéke szerint becsülják.

Innét van, hogy manap a hitélet és igy az egyházi szónoklat terén is az önkéntes buzgóság tevékenységével nagyobb eredményeket lehet elérni, mint a rendes lelkipásztori működés teendőivel, a mit a missiók, a lelkigyakorlatok, a rendkivüli ájtatosságok áldásdús sikerei bizonyitanak.

Az oltáregyleti szent beszédek is, mint rendkivüli szónoklati alkalmak dús lelki sikert eredményeznek, ha a hallgatóságnak azt a készségét, mely ezen szentbeszédek szives hallgatásában nyilvánul, korszerű szónoklati módszer segélyével lekötjük és az ellanyhulás ellen biztositjuk.

De melyik legyen az a korszerű szónoklati módszer, melynek napjainkban a hivő népre, főkép a művelt városi közönségre biztos hatása van? Milyen szónoklati hanggal és szinvonallal lehet a hivőket általában, az intelligens köröket különösen kielégiteni oly annyira, hogy a szentbeszédek meghallgatása iránti készségük ne csökkenjen, hanem inkább nőjjön és fokozódjék?

A mai kor embereinél egy közös sajátságot veszünk észre, azt, hogy nagyon el vannak kényeztetve, ennélfogva csinján kell vélök bánni. Vallási tekintetben pedig az értelmes katholikus közönségnek legnagyobb részét az jellemzi, hogy fogalommal sem bir azokról a vonatkozásokról, melyeknek révén a katholikus hit- és erkölcstanok az élettel ölelkeznek. Ismeri talán ez a közönség a katholikus dogmákat a katekizmus betüje szerint, de nem ismeri azt a gyönyörü összhangot, azt a bámulatos összefüggést, mely a katholikus vallás tanai és az emberi élet, az emberi ész törekvései, meg az emberi sziv legbensőbb természete között létezik.

Tudja minden katholikus ember, hogy az emberi nem megváltása végett a második isteni személy megtestesült. De hányan tudják, hogy az Isten nem szükségből választotta ezt a módott a bűnbeesett ember megmentésére, hanem azért, mert a megtestesülés által nyilatkoznak meg a legtökéletesebb módon az Isten tulajdonságai, az ő bölcsesége, jósága, irgalma, szeretete, igazságossága, melyeknek megismerése és követése az emberi szivet oly nemessé és oly boldoggá teszi, a minő nemességről és boldogságról az Ige megtestesülése és születése előtt az emberi sziv, egyes kiváltságos lelkektől eltekintve, nem is álmodhatott. Hányan ismerik a történelmi tapasztalásnak és az emberi sziv életének azt a tanulságát, hogy az embert, midőn vallási igényeinek kielégitését keresi, csak az a tudat képes megnyugtatni, hogy örök üdvösségének utján egy isten-ember vezeti őt, a ki

bölcseségével irányt mutat minden életviszonyban, irgalmával segitséget nyujt minden gyengeségben.

Ez csak egy röviden érintett példa, melylyel meg akartam világitani előadásomnak azt a vezérgondolatát, hogy napjainkban, a mikor a vallási ismeretek oly hézagosak és felületesek, az egyházi szónoklatnak arra kell irányitania minden törekvését, hogy a vallás tanainak az élettel, az emberi sziv nemesebb törekvéseivel és vágyaival való összefüggését kidomboritsa. Még a legmélyebb mystériumoknál is szépen ki lehet emelni a tanitásnak azt az oldalát, melyről az az emberi élet aesthetikai, erkölcsi és filozofiai vonatkozásával érintkezik.

Most már figyelembe véve a mai kor emberének két jellemvonását, azt t. i., hogy nagyon el van kényeztetve és azt, hogy a vallási tanok mélyebb értelmében nem szokott behatolni, az egyházi szónoklat főfeladatát először abba kell kelyeznünk, hogy a szónok a szószéken fejtegetve, magyarázgatva oktasson, a közvetlen polemiát, ugy szintén a leplezetlen feddést, korholást, szemrehányást, a hibák és bűnök éles ostorozását kerülje. Az oktató és magyarázó módszerrel is el lehet érni az egyházszónoklati ténykedésnek összes czéljait. Czáfolhatunk vele, fedhetünk, támadhatunk, ostorozhatunk, de tegyük mindezt tanitva, fölvilágositva, magyarázgatva, ugy, hogy beszédeinkből mindenkor a tanitás, a fölvilágositás és az iránymutatás szándéka tünjék ki. Akkor szivesen meghallgat minket az elkényeztetett müvelt közönség is.

Másodszor abba kell helyeznünk az egyházi szentbeszédek föladatát, hogy közönségünk előtt föltüntessük a vallásunkban rejlő mély életbölcseséget, a dogmák szépségét, magasztosságát, azoknak gyönyörü összhangját, lelkünk legnemesebb ösztönei és törekvéseivel, melyekre rá lehet mutatni a családi és társadalmi élet tapasztalataiból és a történelem tanulságaiból.

Minthogy pedig az oltáregyleti szónoklatok nagy vonzó erőt gyakorolnak a közönségre, ennélfogva az oltáregyletek az igehirdetésnek becses szolgálatokat tehetnek, ha ezen egyletek vezetői szónoklataikban az emlitett szempontokat figyelembe veszik.

Ezekből kifolyólag bátor vagyok a következő határozati javaslatot a t. kongresszus elé terjeszteni:

A gyulafehérvári eucharisztikus kongresszus sulyt fektet arra, hogy az oltáregyleti szónoklatok oktató hangon tanitási módszerben tartassanak és a vallási tanokat mindig arról az oldalról is domboritsák ki, melyről azok a gyakorlati életbölcseséggel, a józan ész szavával, az emberi természet nemesebb ösztöneivel és a történelmi tapasztalattal érintkeznek.

Dr. Franciscy Lajos
nyitrai theologiai tanár, lelkigazgató
szent-széki tanácsos.

A vallás hiányát pótolja a műveltség és finom társalgás.

Karkecz Lajostól.

Íme egy ujabb tévedés, melylyel az intelligensebb körökben a félművelt lelkek ámitgatják magukat mindannyiszor, valahányszor a szemükbe vágja a komoly gondolkozó, hogy vallás nélkül nincs becsület; vallás nélkül nincs igazi műveltség; vallás nélkül nincs zsinórmerték, mely szerint az ember, Isten, király és haza iránt való kötelességeinek teljesitése körül igazodni köteles.

A becsület az élet erénye, mondja De Vigny.

Nem értek mindenben egyet vele, de a becsületről alkotott fogalma kiindulási pontnak jelenleg fogadtassék el.

E föltevés következménye, hogy a milyen az élet, akként igazodik az erény becse, alakul a becsület fogalma.

Ma a tizenötéves gyermek már nem hisz semmiben; a huszévesnek pedig már vallása sincsen. E fájdalmas drámai hősnek milyen a szellemi világa? Miazmás párák szállonganak abban szanaszét, mely kiöl minden nemesebb érzelmet. Az illatos erény-virág helyén száraz kórókat csörget a szél.

A vallástalanság tehát la mala aria, mely mint utálatos erkölcsi kór fölemészti az ifju tetterőt, életunottá, ifju öregekké teszi őket.

Ilyen vallás nélkül a gyermek és ifju élete; milyen az ereje? A mindennapi szomoru tapasztalás adja meg rá a kellő feleletet.

Ha ilyen a jelenkori gyermek és ifju életerénye, olyan a becsülete is. Üres fogalom, melyet ajkukon hordanak minden nemesebb belső tartalom nélkül. Köd, mely fojtogat, de nem éltet.

Ma a család sok esetben nem a szeretet tüzhelye, hanem ütköző pont, melyen megtörik a hűség; lenditő kerék, melyaz «*én*» szolgálatában szabályozza az erők működését; modern dinamo-gép, mely kellő energiával termeli ugyan a házastársak egymás iránt való kötelességeiről szóló theoriákat, de egyetlen egy fönforgó kérdés körül sem tudja megnyugtatni az igazság után kutató, sóvár lelket; természetes egyesülés csupán, melyben az önfenmaradási ösztön toborzékol, de nemesebb ideákért hevülni képtelen; sivár palaestra, hol a szülők kétes mosolyából erőt meritnek a gyermek-urak, a jelenkor szellemében fölcseperedő, szervezetükben korán elerőtlenedett bajnokok a végső bajvivásra, melylyel porondra teritik a szemérmet, köztisztességet, a férfias jellemszilárdságot, a szavahihetőséget, megbizhatóságot, vallásos meggyőződést, hitet, reményt és szeretetet.

A bajnoki verseny után a család diadalittasan, de öntudatlanul, illetve észrevétlenül rakosgatja a gyermek-urak dagadó kebelére a diadal-jelvényeket s kész a világ-polgár, ki előtt az Isten fogalmával a haza fogalma is üressé válik; szivükben az emberbaráti szeretet divat szerint igazodik;

kész lesz a jelenkori gentleman, kinél az affektált műveltség és finom társalgás az egyetlen, mit gondosan fejleszteni és szőrszálhasogatásig védelmezni kell.

Az Isten, király és haza iránt való kötelességek a közgazdasági tevékenység légkörében röpködő kolibrik csupán, melyek kitömés végett muzeumba utaltatnak.

Kész az állat-ember, kinek a rendszerét csak egyetlen idea foglalkoztatja s ez, hogy a vallás hiányát pótolja a műveltség és a finom társalgás.

Nézetem szerint ezek a legszegényebb emberek a világon. Nincs életük; nincs erény-viráguk; helyette száraz kórókat csörget a szél.

Ha a becsület az élet erénye; ha az erény általán szives készség, állhatatosan jót akarni és cselekedni; ha a világ-polgár csak a το εγω-nak emel oltárt; ha előtte az Isten, király és haza fogalmai üres elvont fogalmak; ha a főforrás eltorlaszolásával megszünik csörgedezni az isteni és erkölcsi, a polgári és katonai erények üditő forrás-vize; ha igy biztosan meggyengül az emberben az okosság, mértékletesség, igazság és lelki erősség; ha az ember sneidig a szalonokban, de a közéletben nem ismer zsinórmértéket, mely szerint igazodni minden tisztességes ember köteles; ha routinirt a parketton, de a boulevardon szalon-betyár; ha a társaskörökben elmeéle csupa tűz, kedélye szüntelen sziporkázik, de a családi körben mogorva, nyers, zsarnok, erőszakoskodó, összeférhetetlen természetű; ha a lélek gyümölcsei a szeretet, öröm, békeség, türelem, kegyesség, jóság, hosszutürés, szelidség, hit, szerénység, megtartóztatás és tisztaság: akkor milyen ma sok embernek becsülete?

Kövessük Senecát, ki mondja, hogy a hiábavalóságokat ki kell vetni az elméből, mert ilyen szorosokba be nem hat az erény. Az ilyen élet gyümölcstelen.

Szivleljük meg inkább a nagy Széchenyit, ki mondja: «Bármily szerencsétlen helyzetben legyen is az ország, bármily erős lánczczal legyen is lebilincselve a nemzet, előbb-utóbb szabad lesz, ha lakosaiban a polgári erény tiszta vére buzog. S viszont akármilyen boldognak tünjék is föl egy ország, bármily szabadsággal birjanak is lakosai, lassan-lassan mégis rabigába görbed, ha a tiszta erkölcs és az erény számüzetik».

Ma a vallástalanság korát éljük, az emberek élete azért üres; az erény virágai helyett száraz kórókat csörget a szél; romlik a tiszta erkölcs, számüzetik az erény: készül tehát észrevétlenül a bilincs, mely rabigába görbeszt.

Vissza — ez legyen a jelszó — a szentségi Jézushoz, kit üres szavakért sokan elhagytak. Ő nála van az élet jóillatu erény-virága, az eszményi becsület. Tőle megtanulhatjuk az isteni és erkölcsi, a polgári és katonai erények alapszabályait.

Az oltárszekrény körül tömörüljünk; beszéljük meg isteni vezérünk elnöklete alatt a módozatokat, melyekkel a társadalmi fekélyeket fölfakaszthatjuk, a veszedelmes kóranyagot onnét eltávolithatjuk, a bajokat gyökerükben orvosolhatjuk. A lári-fári beszédeket fagyos mosolyra méltassuk csupán és imádkozzunk a szentségi Jézus előtt, hogy mindent átalakitó isteni erejével gyógyitsa meg a beteg világ lázas kedélyét; gyujtson világot az elhomályosodott agyakba; ragadja meg az eltévelyedettek karjait még egyszer, s mint legjobb, legbölcsebb pásztor emelje szentséges vállaira a tőle szeretetlenül elpártolt világot s vigye vissza az örökidvösség aklába.

Az élvezetek mámorában eltompulva, az érzéki örömek miatt szerveiben kimerülten czéltalanul kóborol ugyis az atyai ház körül, melyet mint a tékozló fiu fölfuvalkodottan elhagyott s most, mert nehéz a feje. önerejéből nem talál haza.

Imbolygó lépéseiben jobbra-balra ingadozik; inai roskadoznak; reszkető kezei a homályból való kibontakozás után terjengenek; szive a láz miatt szokottnál gyorsabb üzemben végzi funkczióját; agya tompa zsongást érez, melyet az egymást rohamosan fölváltó megfejthetetlen problemák okoznak.

Ma még nem akar szakitani a káros helyekkel és társaságokkal, hol elpazarolta drága örökségeit, de nem feküdhetik messze az idő, mikor az ő romlott szivében is fölfakad a józanabb és nemesebb érzelem, felröppen az agyba a szenvedett keserü benyomás s megalakul ismét a mentő gondolat: «*Fölkelek és Atyámhoz megyek és mondom neki: Atyám! vétkeztem az ég ellen és te ellened; már nem vagyok méltó, hogy fiadnak neveztessem, csak béreseid közé fogadj be engem*».

Ó szentségi Jézus! Ne taszitsd el akkor a hithideg világot magadtól!

Ezért szükséges a szentségi Jézust gyakran fölkeresnünk. *Oremus!*

Az egyházi szerek kiállitása.

«Mondám az Urnak: én Istenem vagy te, azért javaimra nincs szükséged.» (Zsolt. 15, 2.)

Az URNAK nincsen szüksége a mi javainkra, de ha fölajánljuk mégis nagyon kedvesen fogadja. 1. Mert a földi javak fölajánlásával tiszteljük és dicsőitjük őt, szeretetünknek, imádásunknak jelét adjuk.

2. Mert e javak felebarátaink számára nagyon üdvösek; kiváló lelki alamizsna számukra.

3. Eme jó cselekedetek késztetik az Urat arra, hogy a társulat tagjaira bőséges áldását adja.

E javakkal tehát először az Urat tiszteljük. Földi javaink fölajánlásával hódolatunkat fejezzük ki föltétlen hatalma iránt. Hálás meghódolásunkat jótéteményeiért. Valóságos áldozat, lemondás, igazi megsemmisitése a mi

tulajdonjogunknak. Másrészről ezek a javak szolgálnak a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletére, dicsőségére.

Másodszor vagyonunk egy részének fölajánlása lelki alamizsna, melyet felebarátunknak adunk évente. Általa ujraéled a hit, fölmelegszik a szeretet, s az örök üdvösség ügye előbbrehalad. Lelkünk üdvösségét kapjuk életünkért, érdemeinkért, ezért oly becses a hit szemével nézve a mi lelkünk, mivel az Istenképe, mivel Jézus Krisztus életének és halálának ára, Istennek örököse, Krisztusnak örökös társa. Rom. 8, 17.

Végre ez az alamizsna, a melyet az Ur Jézusnak, az ő szolgáinak, hiveinek adunk, arra inditja jézus szent Szivét, hogy bőséges áldását áraszsza az adakozóra, a ki iránta való szeretetből hozza meg áldozatját. Egy megjegyzést teszünk ez alkalommal: legyünk arról meggyőződve, hogy Istent, minden jónak forrását kell keresnünk először mindenben. «Quaerite primum regnum Dei» — «Keressétek először az Isten országát» stb. Sajnos, sokan előbb kenyeret akarnak keresni. Tudom, hogy nem szabad az emberi természetes eszközöket elhanyagolni, de nem szabad a lelkiek elé tenni. Bárcsak a nemzetgazdászok mindenekelőtt az Isten országát keresnék, nem lenne annyi nyomoruság napjainkban.

Tudom azt is, hogy szerencsétlen időkben a szent edényeket is eladták, csakhogy a szegényeket segithessék, de az ily esetek nagyon ritkák és mulékonyak. Rendezett államban nem igen fordulnak elő.

«Ut quid perditio haec?» — «Mirevaló ez a vesztegetés?» — kérdezte Judás. Mát. 26, 8. Mirevalók a fényes bazilikák, költséges egyházi szerek? — kérdezik a modern Judások. És én viszont azt kérdezem: Mire valók e paloták? stb.... Mi dolgozunk!... Hát az egyház nem dolgozik?... A rangunkat kell föntartanunk!... Hát a vallásnak nem kell föntartani rangját? És a királyok királyának nem kell föntartani rangját? A világot nem itélik meg, a mely megrontja erkölcseiket, kárhozatba viszi őket, az egyházat azonban, mely üdvösségüket akarja, leszólják.

Az öröklámpa

(P. Boone S. J. «Manuel du directeur»-je után.)

«Csinálj tiszta aranyból vert gyertyatartót.» (Exod. 25, 31.)

ISTEN megparancsolta Mózesnek, hogy a frigyszekrény elé gyertyatartót állitson, vert aranyból. Az arany gyertyatartónak hét ága volt. Mindegyik ágon volt egy-egy lámpa, mely az Ur előtt égett.

Szent János lélekben elragadtatva szintén látott hét arany gyertyatartót és a hét arany gyertyatartó között néhány olyat, mely az ember Fiához hasonlitott. (Jelen. 1, 13.)

2. Az anyaszentegyház állandó szokása, hogy az oltárszekrény előtt legalább egy lámpát éget. Ez a szokás már régóta fönnáll, régen törvénynyé vált s manapság szinte lehetetlenség, hogy akár a templomokban, akár a kápolnákban éjjel-nappal égő lámpa nélkül legyen a legmélt. Oltáriszentség.

3. Ez a lámpa Krisztus Urunk valóságos jelenlétét jelzi, azt mondja nekünk: «A Mester jelen vagyon». (Ján. 11, 28.) Egyes vidékeken, mint pl. Itáliában mindig hét lámpa ég az oltár előtt. A hetes szám titokszerü, figyelmeztet a Szentlélek hét ajándékára, a hét szentségre, a «Miatyánk» hét kérésére. Dávid egyik zsoltárában azt mondja: «Napjában hétszer mondok neked dicséretet a te igazságod itéletéről». (Zsolt. 118, 164.)

4. Az öröklámpa azoknak az igazaknak lelkeit jelzi, kik a legmélt. Oltáriszentséget meglátogatják, hogy isteni szeretete tüzénél állandóan égjenek. Keresztelő szent János «égő és világító szövétnek vala». (Ján. 5, 35.) Minden lélek ilyen, a melyben a Szentlélek lakozik. Jöjjetek tehát szent szüzek, gyujtsátok meg lámpáitokat (Máté 25.), legyetek ti aranyos gyertyatartók erkölcseitek tisztasága, életetek szentsége által.

5. A legszegényebb templomban is kell egy öröklámpának lenni; de kellene minden templomban a nappal és éjjel minden órájában egy élő lámpának is égnie, egy léleknek, a ki a szentek Szentje előtt virraszt és őrködik. Nem hiányzik ez az öröklámpa? Hagyjuk az angyalokra éjente a legmélt. Oltáriszentség őrizetét, addig, mig a keresztény társadalom jelen viszonyai között-másként tennünk lehetetlen, de nappal miért hagyjuk csak az angyalokra azt az Ur Jézust, a ki az égből, az angyalok társaságából jött le az emberek üdveért? Mit tegyek tehát, hogy a legfölségesebb Oltáriszentségnek élő öröklámpája legyen? Van-e bennem buzgóság az örökimádás terjesztésére?

6. Különösen este jó nézni az öröklámpa villogását, a mely a Mester jelenlétére figyelmeztet. Mily megható és vigasztaló lenne, ha a hivek, mielőtt a templomot bezárják, nagyszámmal összegyülnének a szeretet szentségében levő Ur Jézus imádására. Miként a házadban este szokás világot gyujtani, az élő Isten szentélyében is meg kellene gyujtani azokat az égő lámpákat, emberi lelkeket, hogy az Ur Jézus tiszteletére lánggal égjenek.

Epiphania

JANUÁR 6. a nemzetek hódolati ünnepe. A gyermekalakban láthatóvá lett Isten előtt megjelennek a népek képviselői s hódolattal rakják lábai elé kincseiket.

Kövessük a napkeleti bölcsek példáját. A mint ők felismerték a kisdedben az Isten fiát, ismerjük föl mi is az ostya szine alatt rejtőző Istenembert.

Ne higyjük, hogy a mi áldozatunk, midőn hittel meghajlunk az Oltáriszentség titka előtt, nagyobb, mint a napkeleti bölcseké volt, kik egy ezeréves műveltség bölcsője mellől jöttek el, hogy leboruljanak egy gyermek bölcsője előtt. Mi a Szentség fátyolán keresztül nem látjuk a királyok királyát, de gyöngeség se tárul elénk, hanem ellenkezőleg a szentségi Jézus dicső alkotásaiban szemlélhetjük az isteni erőt; mig a három szent király csak egy gyenge kisdedet, szegény anyát, elhagyott hajlékot, nyomort, üldözést látott, s mégis megtört a térdük, előtört szivükből az imádás, mert fölismerték ebben a környezetben is a szeretet Istenét.

Valóban megkapó látvány a szent királyok a gyermek Jézus előtt hittel, buzgósággal, áldozatkészséggel teli szivvel. Ezt a hősi indulatot, ezt a nemes szivet kérjük magunk számára, hogy az istensége fenségét fátyol alá rejtő Jézushoz habozás nélküli hittel, áldozatkész szeretettel, teljes bizalommal tudjunk közeledni, hogy az Oltáriszentségnél tett minden látogatásunk epiphania, urjelenés legyen számunkra, mely a mi gyenge szivünket is erősitse a Herodesek ellen való harczra, a keresztény lélek áldozataira és győzelmeire.

A lélek

EZ AZ UJÉV NAPJA soká maradt meg emlékezetemben és sokszor kérdeztem önmagamtól, tettem-e akkor egy kis jót, vagy más tette? Gyötört a kiváncsiság, talán a hiuság, az önbizalom, mig végre meghidegült a lelkesedés és szerényen meghuzódva elhatároztam, hogy igenis, a jót megcselekedték, de a ki tette, az a jó Isten volt...

— És most — szólt rövid szünet után — térjünk át második történetemre. Valóban nem tudom miért kell a kettőre egyszerre, vagyis inkább folytatólagosan gondolnom!

— Volt egy szelidlelkü, kedves, már előhaladt koru nagybátyám. Csupán a visszaemlékezés ő reá lágyabban hangol és ugy érzem ilyenkor, hogy meg tudnék bocsájtani legártalmasabb ellenségemnek és a legnagyobb gonosztevőnek! Nem volt egyházi ember, de lehetett volna az is, mert megvolt benne minden kellék hozzá. Fenkölt, mondhatnám magasztos gondolkozása, mély tudománya, munkássága és munkaszeretete, kitünő ékesszólása, ragyogó, biztos tolla, végre kimerithetlen jósága és türelme magasan felénk emelék őt! Összpontosult benne minden, hogy megnyerje a hivőket és *megnyőzze a hitetleneket!*

Hogy miért nem lépett a papi pályára, nem tudom, nem kérdeztem

soha, csak azt tudom, hogy igy is az egyházat szolgálta! Gyönyörü előadásai, theologiai értekezleteire csak ugy tódult az emberáradat; komoly irányu könyveit mindenki sietett beszerezni és olvasni. Azt mondhatnám, lábainál feküdt egy kis világ: X város összes intelligens közönsége! Szeretve, tisztelve mindenkitől, nyugodt, elégedett munkásságban telt élete... Néha hanyatló egészsége volt, a mi aggasztott minket és megbénitá akaraterejét, de azt is pár napi szenvedés után diadalmasan legyőzve, ujra magasabbra emelkedett szellemi erejénél fogva... A nagy világról már szólva, hogy irjam le közkedveltségét a családban? Férjem ugy tisztelte, a gyermekek meg rajongtak szép elbeszéléseiért, melyeket maga kis mese formába adott elő nekik; és én? én majdnem arról voltam meggyőződve, hogy ő «csalhatatlan». — Hozzá futottam tanácsért, tudott is tanácsolni mindenben és soha sem unta meg a zaklatást! Rajongtam munkáiért és ünnepszámba ment az a nap, vagy az az óra, mikor megjelenendő könyvének egy-egy részletét fölolvasta nekünk. Büszkék voltunk reá és barátaink büszkék voltak mireánk, mert oly közel állottunk hozzá!

A napkeleti bölcsek hódolata.

Egy kedves boldog világban éltünk, melyet ő alkotott volt nekünk... Mindig buzditva a lankadó erőt, fölemelve a csüggeteget, Istenhez visszahozva a kétkedőt, biztos kézzel kormányozta a lelkeket és sziveket...

Véghetetlen jóleső nyugalom vette körül egész lényemet; megnyilt előttem a hitélet gyönyörüsége; de *egyszerre* csak egy bizonyos félelem kezdte szivemet körülhálózni. Félelem a fölött, hogy elvesztheten *azt, a mim van*; elvesztheten az Isten szeretetét, az Isten jóságát. Mitől féltem, magam sem tudom. Mindenesetre külső befolyástól vagy önönmagamhoz s az Istenhez méltatlan cselekedettől! Nem tudom, hogyan fészkelhette be magát szivembe ez az érzés, *oly idegen volt nekem*, mintha az az érzés nem is az enyém volna.

De egyszer ajtót nyitva a gondolatnak, minduntalan erőt vett rajtam és lassan-lassan kihámoztam érzelmeim chaosából a tudatot, hogy a mitől én félek, az a «kisértés». Kisértés, melynek ellent nem fogok tudni állani. Gyötrőleg hatott reám ez az előérzet!! Mi? hogyan? Oly nagy, oly megrázó eseményekre gondoltam, azt hittem, hogy megmozdul ég és föld, csak azért, hogy engem, kis porszemet, megkisértsen! Pedig ott voltam ajtóm előtt, talán csak egy csekélység egy köznapi dolog és midőn meg lettem kisértve, *mert meg lettem kisértve*, tudtam, hogy csak ez és semmi más nem zökkenthetett volna ki a rendes kerékvágásból! És én egetföldet rázva kerestem, nagy orkánokról álmodoztam, mikor elég volt egy fuvalom, hogy megrenditsen... Csupán hogy az Isten akaratába nem tudtam belé nyugodni! A távolba tekinték és nem láttam, hogy itt van, előttem áll, vedd föl a küzdelmet, ragadd meg az alkalmat és áldozd föl magadat Istennek, oh nem magadat! csupán az akaratodat...

Leborultam az oltár előtt: Uram vedd el e kehelyt előlem, mindent, csak ezt nem, csakis épen ezt nem! De hát mikor a jó Isten épen ezt és semmi mást nem óhajtott tőlem? Kétségbeestem a fölött, hogy nem azt kivánom, a mit az Ur Isten, jobban mondva, hogy a jó Isten nem azt akarja, a mit én akarok!

Oly nagy lelki gyötrelmek, oly nagy félelmeken mentem keresztül; ezeket nem ismerheti csak az, ki igazán szerette az Istent és a kit Isten is

szeretett! Éjjel-nappal imádság reszketett az ajkamon, de ugy éreztem, hogy nem jó imádság volt, mert csak azért imádkoztam, hogy az én akaratom legyen meg...

De gondolataim elsodornak és én előre beszélek...

Maradjunk csak a kisértés félelménél, melyet annyira nem birtam leküzdeni, hogy egy kedélyes estve nagybátyám bizalomra melegitette zárkózott szivemet!

— Egy idő óta — szóltam — oly kellemetlen gyötrő érzet vett erőt rajtam, nem tudom, szóljak róla vagy elhallgassam?

— Csak szólj gyermekem, azok az *érzelmek, melyeket kimondani nem birunk, vagy erővel elnyomunk, azok mind rosszak,* neked, ki oly Istenfélő vagy, ily gondolataid nem lehetnek! Szólj bátran, majd széjjelszedjük azokat a gondolatokat és leszállitjuk valódi értékökre — mosolygott szelid jósággal.

— Én félek — kezdém bátortalanul — nem tudom épen mitől; szeretem az Istent, szeretek imádkozni, hiszek mindent és mégis félek, hogy valami megzavarhatja e szép, e boldogitó összhangot, félek, hogy *valami fog történni* és én nem leszek mindig ily jó, valaki elveszi hitemet és az Isten *nem tud* többé ugy szeretni... Nem tudom jobban kimagyarázni ez érzést.

Nagybátyám hirtelen fölugrott, szigoruan, vizsgálva nézett reám: Te őrült vagy, egy valóságos őrült. Verd ki az eszedből ezt az agyrémet. Ez tulságos skrupulozitás! Verd ki az eszedből, mondom — és izgatottan járt föl s alá. — Sohasem láttam igy. Szótlanul, majdnem ijedten tekintettem reá, olyan kicsinek, de olyan bűnösnek is éreztem magam! Vajjon miért? Egy kis ideig tartott mig megnyugodott, aztán régi szelidségével fejemre tette kezét. Ez gyerekeskedés, ne gondolj ezekre. Végezd, mint eddig, rendesen imáidat, tedd kötelességedet és légy nyugodt, ez el fog mulni. *Majd én is imádkozom — és hangja megremegett!* De most menj, fáradt vagyok én is, te is; holnap el gyere, akkkor beszélgetünk...

Teljesen megnyugodva távoztam, másnap visszajöttem és ő ismét a régi volt. *Mindig a régi*... Oh! soh'sem felejtem el kedves biztató szavait — és később sokkal később, midőn gondolataimban megtévedtem, mikor saját akaratomat nem tudtam alárendelni, mikor a nagy küzdelmet vivtam, akkor *áldásommá vált az ő szava.* Nem tudom, ismerte-e lelkiállapotomat, de az ő hite, az ő meggyőződése oltalmazott meg! Fölolvasásaiban, mit annyi ember hallgatott, meglelém a magamét, soha szebben, soha meggyőzőbben nem beszélt, mint akkor!...

Egy váratlan esemény zavarta meg együttlétünket. Férjem hirtelen áthelyeztetett a fővárosba. Ez elterelte a mondottak és átszenvedettekről figyememet. Nagyon nehezen esett az elválás a kedves várostól és jó nagybátyámtól. Bucsuzáskor kértem megjelenendő könyvének legelső példányát!—

Talán elküldöm, talán nem. — Szokatlan szó tőle, melynek magyarázatát csak később értettem! mert az a könyv sohasem jelent meg... Mindennapi gondok, uj környezet annyira elfoglaltak, hogy kevés idő maradt a levelezésre és eleinte föl sem tünt, hogy soraim válasz nélkül maradtak, mig egy szép napon, leveleim mind visszajöttek az «elutazott» jelzéssel. Nagybátyámnak nyoma veszett! Az évek multak, a gyermekek mind felnőttek és az X-ben töltött négy év álomnak, szép álomnak tünt föl nekem, mig egy esős délután könyvárusomhoz térve be, egy a nyomdafestéktől még friss könyvet mutat. «Modern, nagyon modern irány!» most jelent meg — szólt. — Ki irta? — kérdém. — Azt hittem, nem jól hallok, midőn nagybátyám nevét mondja. Szó nélkül fizettem és becsomagoltatva a könyvet, balsejtelmektől kisérve, lakásunkra siettem... Olvastam, olvastam és ujra olvastam, mig megvirradt, ez nem ő, lehetetlen, hazugság, egy mystificatio az ő nevével, de az irály, a forma, a kifejezések mind oly igazán az övéi voltak, csak az irány volt más! Borzasztó! Zokogva roskadtam össze! Tehát az ő lelke árán vásárolta meg az enyémet? ez volt a momentan impressiom, ez a későbbi meggyőződésem. Mennyit szenvedhetett, a mig odáig jutott! Annyit sirtam, annyit imádkoztam, mert tudakozódtam és igenis ő volt e könyv irója! Nagy emberek magasról esnek le! Megtagadta önmagát, azért hát nem küldte a könyvet?! Hogy történt, sohasem tudtam meg! Azt a sok szenvedést a mit *kimondani nem merünk,* mind, mind magába zárta! Az a szegény meggyötört lélek! Megsirattam, mint a hogy szeretett halottainkat szoktuk megsiratni?! és nem szüntem meg érte imádkozni! *Hisz tartoztam vele neki.* Éreztem, hogy tartoztam és meg akartam őt menteni. Meg kellett őt mentenem! Igaz, hogy már öreg volt, de megtérni mindig lehet, a halálos ágyon is, a jó Isten befogadja az eltévedt juhokat, a jó Isten tud megbocsájtani...

— — — — — — — — — — — — — — — —

— Tegnapelőtt olvastam — szólt halk, remegő hangon — hogy belépett egy szerzetbe... trapista lett... A hir még megerősitésre vár, de érzem itt a szivemben, hogy igaz.

Szegény! oly öreg már és egészsége mindig oly törékeny volt...

— — — — — — — — — — — — — — — —

A történet befejezve, az elbeszélő mély hallgatásba merülve, mégis egy kérdést, bár alig halhatóan és a legszerényebben meg kelle koczkáztatnom.

— És a kisértés?

— Csak kisértés maradt. A kehely elmult, de azért szenvedtem legtöbbet, mert el nem fogadtam! Nagy beteg voltam soká! Ápoltak oly gondosan, de lelkiállapotom senkit sem érdekelt, ha kimagyarázni próbáltam, meg nem értették és azt hitték, lázálomba beszélek! *G. E.*

Egy gyászmise.

Az ismert franczia publiczista, *Veuillot* Lajos egy 1870 május 10-éről szóló római levélben részletesen beszél a missio püspökökről, különösen az apostoli vikariusokról és végre a következő érdekes esetet beszéli el.

Elküldetett egy közülök (midőn még egyszerü hittérítő volt) püspöke által egy távoleső kerületbe, körülnézendő, hogy alkalmas volna-e az a hely egy katholikus pap székhelyéül. Utazása czéljához érkezett, de elfogyott a pénze s nem volt többé lehetőség a visszautazásra. Utolsó dollárján még egy üveg bort vett, hogy szentmisét mondhasson; gyötrelmes elhagyatottságában ez volt egyedüli s legnagyobb vigasztalása. A vidék lakott volt, európaiak voltak ott s köztük francziák. Köszönté őket anyanyelvükön, de ezek nem is viszonozták üdvözletét, mert katholikus pap volt!

Egy fa alatt, bizonyos távolságban a házaktól, melyekben szállást nem kapott, állitá fel lakását. Kenyér hiányában pedig heteken át vad gyökerekkel és hüllőkkel táplálkozott, melyeket minden főzőszerszám hiányában nyersen fogyasztott el; de az emberek örökös keményszivüsége és kéréseinek eredménytelensége oly hosszu időn át, tulnagy kínszenvedés volt. A falunak egy-egy lakója néha arra menve, csufnévvel illette őt és eltávozott. Senki sem akarta meghallgatni, még kevésbbé vele kezet fogni, még az aggastyánok és gyermekek sem. Ő nem adta fel a reményt, de ezeknek az embereknek az Isten gyülölete marczangolta a szivét, a sok láz és bánat pedig testi erejétől fosztotta meg.

Egy napon szép szál fiatal embert látott közeledni, ki az első megszólitásra kérdezé őt: Bocsánat, van valami ennivalója? Egy pap volt, kit a püspök küldött ki, hogy őt felkeresse. Fáradtság és éhségtől majd meghalt s nem volt módja, hogy a másikat magával vigye, sőt hogy egymaga is hazautazhasson. Hogy semmi sem volt vele, megmagyarázza püspökének szegénysége és a helyi viszonyokban járatlansága. Csakis a szeretet volt képes őt eddig is föntartani. A földre veté magát s egy kis eledelért esedezett. A másik — más hiányában — hüllőkkel, undok kinézésü, utálatos kagylókkal kinálta meg őt, a mivel ő maga is élt s a melyek még az éhezőt is undorral töltötték el. Mindebből semmit sem vehetett magához, igy előre látá megrémült vendéglátója, hogy a szerencsétlennek éhen kell halnia. Ezen utolsó csapás végleg lesujtá őt. Nehány nap mulva a forró földön elterülve, a láz és férgektől felemésztve, igy szólt a két hittérítő egymáshoz: «Mi meghalunk; egyikünk legalább szedje össze minden erejét, hogy az utolsó szentmisét elmondhassa, azután nyujtsa a másiknak az Oltáriszentséget s igy magasztaljuk az Urat».

Nagyboldogasszony napja volt. Sorsot huztak, hogy melyikök mondja el a szentmisét; a sors az elsőre esett. Földből készült oltár előtt, fekve

mondja a haldokló bajtársáért és magamagáért, ki szinte halni készül, a szentmisét, huszszor is kimerül és ujra kell kezdenie, már-már fel is adja a reményt, hogy végig elmondhassa — ez a valóságos halotti mise majdnem három óra hosszat tartott. Végre átnyujthatta a halálos beteg a haldoklónak a szent ostyát és befejezhette a háromszoros áldozatot, a melynél mint véráldozatot magukat ajánlották fel, az áldozó pap és a misén résztvevő. Nagy vigasztalást nyujtott nekik ezen utolsó nyilvánitása hitök- és szeretetöknek, mely a haldokló Istenember szivének biztosan nagy vigaszul szolgált.

Mély meghatottsággal nézett az egyik vértanu, ki utolsó perczeit élte, a másikra, ki az oltár előtt lassan elepedt; ez viszont épült a fiatal papnak ártatlanságán és apostoli szellemén, hogy oly megadással végzi alig megkezdett pályáját és felajánlotta őt és saját magát áldozatul a közös győzelemért, melyet a megfeszitett ő érettök s ők ő érette akartak kivivni.

Mise végeztével az áldozó felebarátja mellé feküdt s igy várták a halált, mely nem késett. Az éjjel meghalt a fiatal pap. Utolsó lehellete bajtársa ajkait érte, ki csak nagy erőfeszitéssel emelhette kezét a haldokló feje fölé, utolsó áldás és Istenhozzád jeléül. Midőn virradni kezdett, nehány utas arra menve, látá a halottat és mellette a haldoklót. Elvitték a faluba a hirt, hol ezt hallva, végre meglágyultak a kemény szivek vagyis inkább, győzött a halál és Isten hirdette a győzelmet. Tömegesen kirándultak, friss vizet és élelmiszereket vittek ki magukkal, végre érzé a még életben lévő hittérítő, hogy egy kéz az övét érinté. Nem voltak többé ugyanazok az emberek, mint eddig. Egy árkot ástak azon a helyen, a hol az oltár állt, oda temették el a győzelemkoszoruzott hullát, a beteget pedig karjaikra emelték és ugy tartották a sir fölé, hogy megáldhassa még a halottat. Még többet is tettek. Az ő kérésére kivágtak egy nagy fát, melyből keresztet készitettek és a termékeny sirra helyezték. Igy jelent meg e helyen először a kereszt s elfoglalta ezen uj hóditmányt.

Jelenleg nagy város áll ott templommal és ezernyi katholikussal, kik ép oly buzgón hallgatják püspökük szavát, mint a mily kedvesek ők az ő szivének — és az ő püspökük az a bizonyos, eleinte oly kegyetlenül visszataszitott hittérítő.

«A hányszor csak tehetem, elmegyek oda — mondá ő nekem elbeszélése végén — sikerül könyeimet visszafojtani és szivem gyönyörrel van telve az isteni gondviselés csodálatos nyilvánulása felett! De midőn azon kereszt tövénél a néphez szólani akartam, nem tudtam kihozni mást, mint egy pár összefüggés nélküli szót és érthetetlen hangokat. Ez a módja annak, hogyan tüzik ki a keresztet, hogy ez gyökeret hajtson, igy épül az egyház és igy terjed, igy lesz egy elvadult vidékből püspökség!»

Ilyen módon foglalnak tért a jó erkölcsök, a tiszta erkölcsök, az ájtatos szokások, igy lesznek alapitva az iskolák, a kórházak, a tudományos intéz-

mények, melyek a lelket felemelik és a civilisationak erejét, hirnevét és dicsőségét képezik és ilyenek az emberek, kik ezen dolgokat elkezdik és végbe is viszik.

«És ha ezen emberek nekem azt mondják, hogy a világnak szent Péter csalhatatlanságára szüksége van, ugy elhiszem azt és lennének biz ők az egyedüliek, kik ezt mondják, mégis elhinném», e szavakkal ad kifejezést a nagy publiczista lelkes érzelmeinek, melyeket az Istenember áldozatából táplálkozó katholikus áldozatkészség látása éleszt a szivben s melyek első sorban alkalmasak az egyház helyes iránya fölött netalán támadt aggodalmakat eloszlatni.

Az örökimádási templom.

Az Erzsébet királyné emlékére emelendő örökimádási templom ügye még mindig nem dőlt el. A fővároshoz beadott kérvényt, melyben a templomépitőbizottság az Ujvásár-tér egy részét kéri, még nem tárgyalta a székesfőváros törvényhatósága. E hely, a mely a főváros által ingyen fölajánlható telkek közül körülbelül egyedül jöhet számitásba, a templom és zárda czéljainak teljesen megfelel. A hely gyönyörü. A templom egy husz holdas park hátterébe jutna s ezzel sokat nyerne, viszont az impozáns mű a teret emelné és diszitené nagy mértékben. A helyi viszonyok, melyek semmi irányban sem szabnak korlátokat, megengedik a zárda olyan tervezetét, hogy az csak a templom méreteinek és impozáns voltának emelésére szolgáljon, a nélkül, hogy kaszárnyaszerü épülettel sértenők a szép érzéket. Szóval nemcsak a templom ügye nyerne, ha arra a térre kerülne, hanem a fővárosnak, főkép pedig azon egész környéknek diszt kölcsönözne az impozáns mű.

De már hallatszanak hangok oly oldalról, hol minden katholikus templomra sanda szemmel tekintenek, hogy nem szabad közteret beépiteni, nem szabad a közönséget az ugy is kevés parktól megfosztani stb. Ez alaptalan ellenvetésekre már megfelelt «egy józsefvárosi polgár» a «Budapesti Hirlap»-ban s kimutatta mily fölületes e kifogás, mikor mi a 25.000 négyszögöles térből csak 1400 ölet kérünk, s a templommal az egész környék látogatottságát emeljük, s az egész vidéknek értékét nagyban emeljük. Azonkivül azon a helyen, hol 30—40.000 katholikus lélek templom nélkül szűkölködik, az örökimádási templom valóban égető szükséget elégit ki.

Valóban fáj az ember lelke, midőn látja ez akadályokat, s látja másrészt, hogy a külföld hogy siet ilynemü műveket fölkarolni s a megvalósulás felé juttatni. A spanyol nemzet pl. midőn a háboruban megaláztatást szenvedett s csaknem elvérzett, tekintetét mindenekelőtt a szentségi Üdvö-

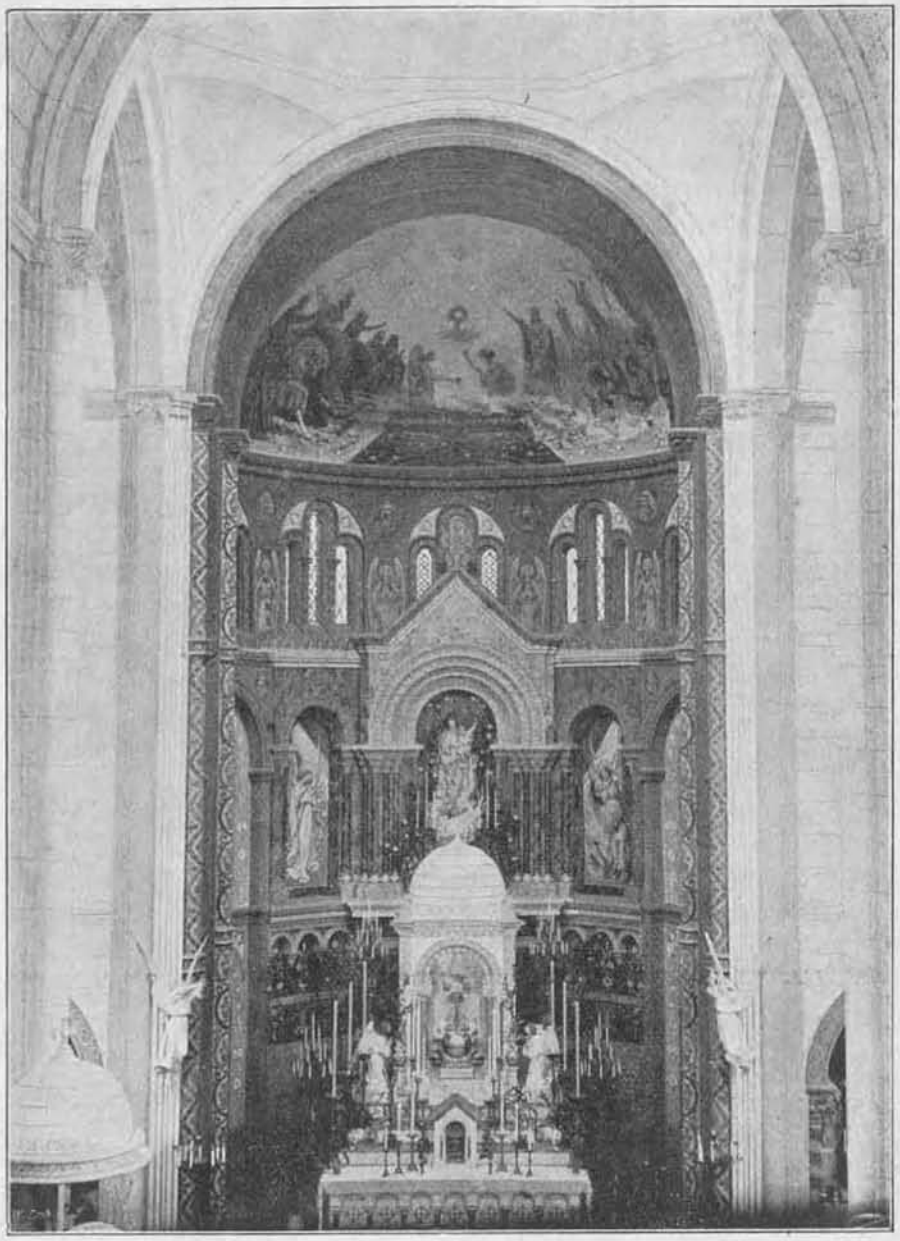

A madridi örökimádási templom szentélye.

zitőhöz forditotta s a megpróbáltatás napjaiban épitette a fényes örökimádási templomot, melynek diszes szentélyét mai számunk reprodukálja. És mindenütt, jó- és balsorsban Jézus Krisztushoz fordulnak a nemzetek,

Ő neki állitanak diszes trónt és fényes hajlékot, mert tudják, hogy a Szentség lábainál kell a lelkeknek fölmelegedniök, munkakedvet, kitartást, bátorságot meriteniök.

S nekünk magyaroknak annyi akadálylyal kell e szent vállalkozásunk közben megküzdenünk! De ne csüggedjünk. Az Isten leginkább azokat a lelkeket s azokat a műveket próbálja meg, a melyeket szeret. Bizunk, hogy a mi örökimádási templomunk is mihamar állani fog.

Mire képes egy jó gyermek.

Egy kedves gyermekről van szó s szülőkről, kiket az ő imája téritett meg. Jézus szólt a gyönge lélekhez és a szegény gyermek vigasztalhatatlan volt, hogy sem apja, sem anyja, sohasem mennek szentmisére.

Ezért könyörgött, esedezett, de hasztalanul. Mit tett most már a kis fiu? Hetenkint kétszer, különösen hétköznapon meghallgatta a szentmisét, egyszer apjáért, egyszer anyjáért. Ez utóbbi nemsokára észrevette fiának rendes kora reggeli kimenetelét, pontosan megfigyelte és egy napon a templomig követte, hol őt térden állva, magába szállva, mint egy angyal, buzgón imádkozva, megpillantá. A templomajtóban megvárta és midőn arczán könyek nyomát vette észre, nyugtalan lett és aggódva kérdezte kora reggeli templomba menetelének okát.

A fiu anyja nyakába borult.

«Anyám — mondá — tegnap apámért voltam a szentmisén, ma meg te érted.»

A többit ki lehet találni. A szülőknek jó szivök volt. Következő vasárnapon örömtől ragyogva térdelt a szelid fiu apja és anyja közt a szentmise alatt.

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti központi Oltáregyesület választmánya a terjesztőnők bevonásával f. deczember hó 15-én ülést tartott a Mária-Reparatrix apáczarend házában (IX., Rákos-utcza 5.). Az ülés elején *Kánter Károly* apát, egyesületi igazgató mindenekelőtt lelkes szavakban üdvözölte az egyesület elnöknőjét, nagym. *Pallavicini Edéné* őrgrófnét, ki e napon ülte neve ünnepét. Kifejtette igazgató, hogy a mint deczember hava zordonsága daczára a legszebb ünnepek révén a legkedvesebb hónap az Egyháznak, ugy az Oltáregyesületnek is az, mert az egész ország, főleg a szegény templomok hivei által is szeretve tisztelt elnöknőnk e hónapban üli örömünnepét. Az egész választmány lelkes hozzájárulása mellett kiván a nagym. elnöknőnek tartós boldogságot, hogy az Ur Jézus dicsőségére még minél többet művelhessen s fölhivja a hölgyeket, hogy az másnap ez alkalomból 10 órakor tartandó szentmisén minél nagyobb számmal vegyenek részt.

Előterjeszti igazgató, hogy Jézus szentséges neve vasárnapja előtt novenát tartunk a zárda-kápolnában, január 9—18-ig minden nap este szentbeszéddel és litániával.

Tudomásul vétetik a beérkezett kérvényekről szóló jelentés s ujból fölhivja igazgató a figyelmet a februáriusi jubiláris kiállitásra.

Melegen ajánlja továbbá igazgató a katholikus «Uj Lap» ügyét a hölgyek figyelmébe. Kéri őket, hogy e rendkivül fontos ügyet pártolják s ismerőseik és tagtársaik köréből minél több olvasót toborozzanak és jelentsenek be a kiadóhivatalban.

Végül boldog ünnepeket kivánva, a szokásos imádsággal befejeztetett a tanácskozás.

A székesfehérvári Oltáregyesület deczember 2-án tartott választmányi ülésében elbucsuztatta volt buzgó titkárát, *Kéri Ferenczet*, ki nemrég perkátai plébánossá neveztetett ki. Utódja *Dornis István* hitoktató lett, ki hivatalát nagyobb szabásu beszéddel foglalta el, melyet szép és tanulságos volta miatt egész terjedelmében itt közlünk.

Mélyen tisztelt Választmány!

Őszintén megvallom, kissé zavarban vagyok ma, mikor a székesfejérvári Oltáregylet ez évi utolsó választmányi ülésén visszapillantást óhajtok vetni az egyesület egy évi működésére. Alig pár hete, hogy az Oltáregylet érdemdus vezetőinek kitüntető, de meg nem érdemelt bizalma és Főpásztorom kegyelmes kinevezése folytán szerencsés vagyok osztályosa lehetni annak a magasztos munkának, melyet az Oltáregylet s első sorban annak tisztikara és választmánya évek óta oly önföláldozó fáradsággal és oly szép sikerrel végeznek Isten dicsőségére. Épen ezért, első látszatra nem vétenék az igazság ellen, ha azt mondanám, hogy az Oltáregyletnek, az Ur Jézus és az Ő szegény templomai iránti szeretet ezen — ha szabad e szót használnom — műhelyének működése ismeretlen előttem. S az sem lenne meglepő, ha igy volna, hisz az Oltáregylet tagjai szinte aggályosan teljesitik az Üdvözitő parancsát, hogy «ne tudja a bal kezed, mit cselekszik a jobb», teljesen át vannak hatva Pascal szavainak igazságától, hogy «a titkolt jótett leginkább méltó a becsülésre». S hogy szerény működésük eredménye mégis napfényre jut, az sem az ő hibájuk. Tudom, hogy az Oltáregylet tagjai áldásos munkájukban mindig és egyedül csak az Istent keresik. Nem tehetnek róla, ha tetteik nyilvánosságra jutnak és világitanak, mint a tartóra helyezett gyertya fénye, melyet csak az nem lát meg, a ki vak, vagy látni nem akar.

Ezért ismertem én is az Oltáregyletet keletkezése első pillanatától fogva s ezért nem lenne nekem nehéz ma annak egy évi működésére visszatekintenem.

Azonban a jelen szerény szavaim elején kifejezett zavarom ezzel még nem szünt meg. Mert daczára annak, hogy mint említém, ismerem az egylet működését, mégis illetéktelennek tartom magamat arra, hogy azok előtt rajzoljam a munka képét, a kik azt végezték. Félek tőle, hogy a vonások gyarlók, a szinek elmosódottak, szóval a kép gyenge lenne. Épen ezért nem is vállalkozom e kép megfestésére, a visszaidézés fölemelő és boldogitó munkáját az Oltáregylet buzgó tagjainak emlékezetére bizom. Hanem e helyett, ha szabad lesz, elmondom, miben látja csekélységem az Oltáregyletek fő hivatását.

*

A napokban egy, papok számára szerkesztett előkelő folyóiratban, egy érdekes eszmecserét kisértem éber figyelemmel. Arról van szó, melyik egylet fontosabb napjainkban: az Oltáregylet vagy a katholikus Legényegylet? Szóval a hitbuzgalmi egyesületek voltak szembeállitva szociális téren működő katholikus egyesületekkel. Az volt a kérdés lényege, melyik fontosabb, melyik létesitendő előbb, melyik felel meg jobban századunk szellemének, korunk viszonyainak?

A nélkül, hogy különös éleslátást akarnék magamnak tulajdonitani, mondhatom, körülbelül előre láttam a vita eredményét s magam is erre az alapra helyezkedtem kezdettől fogva. S ez?

Hát kérem:

Oltáregylet és *Legényegylet*.

Legényegylet és *Oltáregylet*.

Nem vázolom a vitatkozás folyamán fölmerült különböző véleményeket.

Világos dolog az, hogy mivel ma, a XX. században, a társulás századában, az erők összetételének korában, egy ember nem ember, ha a katholikus egyház hivei társadalmi uton is érvényesülni akarnak, társadalmi egyesületeket kell alapitaniok. Ezt hangsulyozza lépten-nyomon a keresztény szocializmus első zászlóvivője, szentséges Atyánk, XIII. Leó pápa is. És teljes joggal. A hitbuzgalmi egyletek, a milyen pl. az Oltáregylet is, manapság magukban nem elégségesek. Ismerjük a franczia állapotokat. Őszintébb buzgóság, mélyebb áhitat, Isten ügye iránt nagyobb áldozatkészség sehol nincs a világon, mint az Egyház első leányánál. Szebb templomokat, ékesebb egyházi ruhákat, több novenát, lélekemelőbb istentiszteletet sehol sem találunk, mint Franciaországban. S mi az eredménye? A templomokban, a missziókban, a vademberek között — óriási, a mindennapi életben, a társadalomban, az európai még vadabb emberek között — semmi.

Tehát szükség, még pedig égető szükség van az élő, a küzdő katholikus Egyházban, az Isten e mozgó seregében szociális tevékenységre is.

De hát mit modtam én ezzel? Háttérbe helyezem, kicsinylem a hitbuzgalmi egyesületek csodás működését? Soha!

Az alpesekben most óriási alagutat furnak. Csodás munka megy ott. A munkások a föld mélyében, a hegy belsejében, a nagy hőség, a megrontott levegő miatt nem dolgozhatnának. Az elemekkel nehéz harczolni. Azért, mig az egyik rész fur, törtet előre, a másik a friss levegőt szivatytyuzza a föld mélyében dolgozók, izzadók számára.

Ez, kérem, az Oltáregylet fő hivatása.

Mert az Oltáregylet tagjai nemcsak varrnak, nemcsak himeznek, nemcsak éjet nappallá téve buzgólkodnak az Ur templomainak fölruházásán, fölékesitésén. Nem. Az Oltáregylet tagjai áldoznak is, meg imádkoznak is.

Ezen érdemdus egyletnek első titkára, az én lelkes, buzgó elődöm, már idézte egy alkalommal e helyen IX. Pius pápa szavait: «Adjatok nekem egy imádkozó sereget s az Egyház ügye meg lesz mentve». Ez kell ma az Egyháznak első sorban, elemekkel nehéz harczolni. A küzdő Egyház tagjainak a mindennapi élet küzdelmeinek puskaporos légkörében, az Egyház érdekeiért előre törtető lelkeknek ebben az óriási Simplon alagutjában szorult, fülledt a levegő. Állandóan uj, friss légáramlatra van szükségük. Honnan nyerjék ezt, ha nem kivülről, egy üdébb légkörből, az Oltáriszentség imádásának virágos téreiről? Kik utján? Az imádkozó lelkek utján.

Volt nekem egy buzgó spirituálisom. Az szokta volt mondani, hogy az emberiség itt e földön sohasem lesz képes fölfogni azt, hogy mije van az Oltáriszentségben. Majd egykor, a nagy leszámolás, a végső kiegyenlités napján látni fogja a világ, hogy az emberiség életét nemcsak a szenvedélyek és érdekek, nemcsak a nagy szellemek gondolatai s hadvezérek csatái, hanem és talán nem utolsó sorban, a katholikus templomokban fölajánlott szentmisék és méltóképen végzett szentáldozatok is irányitották; hogy a trónokat, dinasztiákat, országokat nem egyedül a politika, a diplomáczia, nem az alattvalók millióinak karjai, hanem a keresztfán bemutatott nagy áldozat vérontás nélkül való szüntelen megismétlése tartotta fönn; a hamis istenek bálványait nem a jók iparkodása döntötte le, hanem az imádság és a szentmise ereje.

Mindenesetre egy hivő lélek merésznek látszó, modern füleknek szokatlan mondása, a mely azonban egyrészt szent hitünk tanitásába, másrészt a történelem tanubizonyságába ereszti gyökerét. Én legalább nem tudnám okát adni, miért ne akczeptáljam.

Bebizonyitott tény az, M. T. V., hogy az Ur Jézus a világtörténelem középpontja. Az emberiség élete észrevehetően az emberré lett Isten Fia körül forog. Az ősatyák sóvárgó lelke Ő utána epedt, az ókor pogány bölcseinek kutató szeme Őt kereste s a modern pogányság támasztotta kulturkampfok az ő istenségének trónját iparkodnak rombadönteni.

Már most, M. T. V., ha a fizikai világban létezik gravitáczió, nehézkedés, nem tudom fölfogni, miért ne volna meg az erkölcsi világrend középpontjának, az Ur Jézusnak ez a mindent irányitó ereje.

Mivel pedig, M. T. V. az, Oltáriszentség nem más, mint ez az Ur Jézus az Ő istenségével, testével és lelkével, azért mondottam fönnebb, hogy az Oltáriszentség a mi éltetőnk, a mi napunk, a mi levegőnk, karunk aczélozója, küzdelmeink támasza, bizodalmunk forrása.

Akarjuk, hogy az Isten ügye győzzön? Honnan reméljük ezt, ha nem az Oltáriszentség erejétől. Óhajtjuk az Egyház terjedését? Forduljunk bizalommal a lelkek Urához és legfőbb Pásztorához. Óhajtjuk, hogy a lelkek az Isten tervei szerint idomuljanak? Akarjuk, hogy őseink hite uj életre keljen Mária országában s hazánk boldog legyen? Akarjuk, hogy a hivek szive és erszénye megnyiljanak az Ur templomának ékesitésére? Ne féljünk, majd gondoskodik róla az eucharisztikus Jézus, hogy méltó helyet készitsen magának a szivekben és a templomokban, csak mi tudjunk jól imádkozni. S milyen jól értettek ehhez a mi jámbor elődeink, milyen jó helyre intézték könyörgéseiket, mikor föl-fölsóhajtottak:

«Áldd meg országunkat, mi magyar hazánkat,
Vezéreljed jóra a mi királyunkat.
Ments meg minket ellenségtől,
Döghaláltól és éhségtől,
Krisztus teste s vére!»

S ezért erős az én meggyőződésem, hogy napjainkban, mikor ezernyi a bajunk, óriási hivatásuk van az eucharisztikus egyesületeknek. S hiszem azt is, hogy első sorban ezért adta szentséges Atyánk oly készségesen áldását a mi buzgó elnökünk ő méltóságára, a székesfejérvári Oltáregyletre s annak minden egyes tagjára és ezért kérem én azt Isten áldását az ő nemes, önföláldozó munkájukra s főleg az ő buzgó áldozásaikra és imáikra, a mikről ha nem is szól e titkári jelentés, de föl vannak jegyezve az élet könyvébe.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1902 november hóban befolyt dijak:

Ft. Vikár Ágoston Hidvégről 10 k 96 f, Graffiodi Mária 10 k, Katona Mária 2 k, Bachmayer György 1 k, Pap Mária 8 k, Szlimák Margit 1 k, Szlimák Irma 1 k, Tabódy Józsefné 4 k, Mayer Julia 1 k, Kaukl Antal 2 k, Szabó Mária 1 k, özv. Péterfy Józsefné 1 k, Bobula Mária 6 korona, Báró Vécsey Józsefné, Vécsey Esther bárónő, Gróf Sztáray Sándorné 12 k, Horácsik Pál 2 k, Groszinger Ida 4 k, Thinschmidt Gyuláné 4 k, Svastits Róza és Nővére 4 k, Császár Zsófia 2 k, Kubesch Katalin 2 k, Cziráky Luiza grófnő 4 k, Csekonics Cziráky grófnő 40 k, Pusaver Erzsébet 1 k, Szlabei Zsuzsanna 1 k, Stahly Ignáczné 4 k, özv. Tauffer Emilné 2 k, Messik Gyuláné 2 k, Diósy Jánosné 2 k, Beniczky Francziska 2 k, Koncsek Hermina 40 f, Dix Anna 1 k, Dix Vilmos 1 k, Meyerhofer Crescenc 10 k, Kremer Samuné 4 k, Németh Vilma 2 k, Németh Mária 2 k, Fuszek Róza 2 k, Bellaágh Istvánné 6 k, Therean Emma 2 k, özv. Valinta Andrásné 10 f, Niessenberger Irma 4 k, özv. Fábián Jánosné 2 k, Ft. Binder András ur a sáros-oroszi tagoktól 17 k 64 f, Brunkala Mátyás 1 k, Sára Irma 1 k, Máder Mária 2 k, Dudás Erzsébet 2 k, Köteles Lajosné 30 f, Bielesch Emma 1 k, Metz Irma 4 k, Zauberer Teréz 1 k, Merl Ilona 2 k, Talpas Terka 2 k, Schützenberger Ilona 2 k, Schützenberger Irma 2 k, Sántha Ferenczné 2 k, Beatrix Králik 10 k, Xolin Julia 2 k, László Rozália 2 k, Csepláik Amália 2 k, Tóth Julianna 2 k, Bónis Lajos 2 k, Belloni Magda 2 k, Kaufmann Matild 1 k, özv. Büchler Mórné 3 k, özv. Horváth Józsefné 4 k, Péteri Imre 1 k, Misugyik Anna 1 k, Hagymásy Sándorné 1 k, özv. Baracska Verona 2 k, Dr. Érdy Lajosné 6 k, Fridrik Antalné 1 k, Horváth Róza 1 k, Waissbecker Teréz 2 k, gróf Julia 4 k, Mussard Francziska 2 k.

IRODALOM.

Jézus Szentséges Szivének Hirnöke. Kalocsa. A deczemberi szám tartalma: Világszemle Jézus legsz. Szive tiszteletének köréből. — Régi karácsonyi énekek. — Jézus szents. Szivének ügyei. — Az Isten Fiának testfölvétele. (Dr. Vargha Damján.) — Hadur veresége. (Filó K.) — Párbeszéd az életből. — Jézus szents. Szivének áldásai. — A hit erénye.

Szerkesztői üzenetek.

D. K. Kérdésére a székesfehérvári oltáregyesület uj titkárának székfoglaló beszédjében is talál felelelet. Magunk részéről időrendben előbbrevalónak tartjuk az oltáregyesületet. Nem elfogultság mondatja ezt velünk, hisz más természetü mozgalmakban is résztveszünk, hanem eddigi tapasztalásunk arról győzött meg, hogy az oltáregyesületekbe inkább kapni tagokat — a lelki szükségleteket korábban érezzük — azután meg az oltáregyesületi tagok toboroznak leginkább híveket a többi, praktikusabb irányu egyesületek számára. Semmiesetre sem elég az oltáregyesület; de előbb az Ur Jézushoz kell menni az embernek, s tőle megtudni mit tegyen, biztos, hogy azután nem fog megállani a félúton, hanem az egész életet törekedni fog a keresztény szellem szerint átalakitani. Ismételjük: tapasztalás után szólunk, melyet itt a fővárosban bőven van alkalmunk ez irányban szerezni.

F. István. Több szépirodalmi czikket, elbeszélést stb. nehezen hozhatunk. Első sorban mégis csak oly kérdéseket kell tárgyalnunk, melyek fölött egy buzgó katholikusnak gyakrabban kell *elmélkedni*, s melyeket az oltáregyesületi összejövetelek alkalmával megbeszélés tárgyává kelt tenni a vezetőknek.

K. Sz. A meglevő példányokat mind megküldettem.

P. A. Megtartatik, még pedig valószinűleg február 20-tól márczius 2-ig.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1902. évben.

Skerletz Irénke Budapest, Schlenka Mária, Geist Erzsébet, Kércza Mária Budapest, Licsicsányi Krisztin sz. Virág Antalné Jobbágyi, Fekete Mária, Kereszti Rozália.

***

Imádkozzunk az oltáregyesületeknek az elmult évben elhunyt tagjaiért. Az Ur Jézus kit a földön mindenek fölött tiszteltek, legyen mennyben legfőbb jutalmuk.

R. I. P.

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

Alapittatott 1859-ben. Alapittatott 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST,

IV. ker., Váczi-utcza 46. szám.

Épület, toronyfedés, légszesz, vizvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készit.

... Körmeneti lámpákat készitek ...

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

★

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Vásároljunk Tanuló Sorsjegyet!

Ő Fensége József Ágost főherczeg ur és főmagasságu Vaszary Kolos bibornok herczegprimás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregácio Finevelő-Intézete szegény tanulók javára

nagy sorsjátékot

rendez. A sorsjáték 1901 október 31-én 85.126 szám alatt lett a m. kir. pénzügyminiszterium által engedélyezve.

Huzás 1902 október 1-én.

Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 10.000 korona értékben. Összesen 1135 nyeremény.

Sorsjegyek kaphatók a «Tanuló Sorsjáték Irodában»

Budapest, V., Alkotmány-utcza 28. szám.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó:

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.